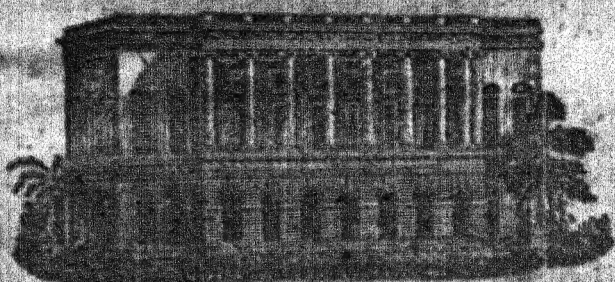

BIBLIOTHECA INDICA ;

COLLECTION OF ORIENTAL WORKS

PUBLISHED BY THE
ASIATIC SOCIETY OF BENGAL.
NEW SERIES, No. 777.

AVADANA KALPALATA

WITH ITS TIBETAN VERSION
NOW FIRST EDITED

BY
SARAT CHANDRA DAS, C. I. E.,

ASSOCIATE MEMBER, AS. SOC., BENG.

AND

PANDIT HARI MOHAN VIDYABHUSHANA,

ORIGINAL LIBRARIAN, AS. SOC., BENG.

VOL. II, PART I.

CALCUTTA.

PRINTED AT THE BAPTIST MISSION PRESS,

AND PUBLISHED BY THE

ASIATIC SOCIETY, 57, PARK STREET.

1898.

LIST OF BOOKS FOR SALE -

AT THE LIBRARY OF THE

ASIATIC SOCIETY OF BENGAL.

No. 57, PARK STREET, CALCUTTA.

AND OBTAINABLE FROM

THE SOCIETY'S LONDON AGENTS, MESSRS. THURNER & CO.

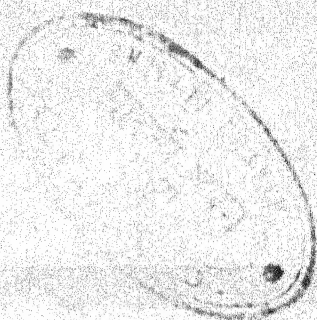
57 AND 59, LUDGATE HILL, LONDON, E. C.

BIBLIOTHECA INDICA.

Sanatani Series.

Advaita Prakash Siddhi, Fasc. I-IV @ 8/ each	No.	1	8
Agni Purāṇa, (Sansk.) Fasc. II-XIV @ 8/ each	..	4	14
Agni Bhāskara, Fasc. I	..	0	4
Altanaya Aranyak of the Rig Veda, (Sansk.) Fasc. I-V @ 8/ each	..	1	14
Aphorisms of Baddiya, (English) Fasc. I	..	0	8
Aphorisms of the Vedānta, (Sansk.) Fasc. VII-XIII @ 8/ each	..	1	4
Ashṭaślokaśikā Prapāṇamūlā, Fasc. I-VI @ 8/ each	..	2	4
Advaitaśikā, Fasc. I-V @ 8/ each	..	1	14
Avadhāna Kalpalatā by Kishorendra (Sansk. & Tibetan) Vol. I Fasc. I-III @ 1/	..	3	0
Bhāṣā, (Sansk.) Fasc. I-VIII @ 8/ each	..	2	0
Brāhma Sūtra, (English) Fasc. I	..	0	12
Bṛhaddevatā, (Sansk.) Fasc. I-II @ 8/ each	..	0	12
Bṛhadharaṇya Purāṇa, Fasc. I-XI @ 8/ each	..	1	0
Bṛhat Aranyaka Upaniṣad, (Sansk.) Fasc. VI, VII & IX @ 8/ each	..	1	0
Doṭto, (English) Fasc. II-III @ 8/ each	..	1	0
Bṛhat Saṁhitā, (Sansk.) Fasc. II-III, V-VII @ 10/ each	..	1	14
Chaitanyā - Chaitanyadeva Nāṭaka, (Sansk.) Fasc. II-III @ 8/ each	..	0	12
Chaitanyā Chaitanyadeva (Sansk.) Vol. I, Fasc. I-II, II, I-23, III, Part I Fasc. 1-18, Part II, Fasc. 1-2 @ 8/ each	..	32	14
Chāndogya Upaniṣad, (English) Fasc. II	..	0	4
Dakṣa, Fasc. II and III @ 8/	..	0	12
Gobhila Grhya Sūtra, (Sansk.) Fasc. I-XII @ 8/ each	..	4	0
Hindu Astronomy, (English) Fasc. I-III @ 8/ each	..	1	2
Kāla Māhātmya, (Sansk.) Fasc. I-IV @ 8/	..	1	8
Kāṇḍa, (Sansk.) Fasc. I-VI @ 11/ each	..	4	8
Kāṇḍa Saṁhitā, (English) Fasc. I-XIV @ 13/ each	..	10	8
Kāṇḍikā Brāhmaṇa Upaniṣad, Fasc. II	..	0	4
Kṛishṇa Purāṇa, (Sansk.) Fasc. I-XI @ 8/ each	..	2	0
Lalitā-Vistara (Sansk.) Fasc. II-VI @ 8/	..	2	14
Lalitā-Vistara, (English) Fasc. I-III @ 12/ each	..	2	4
Māṇḍūkya Purāṇa, (Sansk.) Fasc. I-VIII @ 8/ each	..	1	8
Māṇḍūkya Saṁgraha, (Sansk.) Fasc. I-III @ 8/ each	..	1	8
Māṇḍūkya Purāṇa, (Sansk.) Fasc. IV-VII @ 8/ each	..	1	8
Māṇḍūkya Purāṇa, (Eng.) Fasc. I-II @ 12/ each	..	1	8
Mīmāṃsā Darśana, (Sansk.) Fasc. I-XIX @ 8/ each	..	4	10
Nārada Pañcorātra, (Sansk.) Fasc. IV	..	0	4
Nārada Smṛiti, (Sansk.) Fasc. I-III @ 8/	..	1	8
Nārada Smṛiti, (Sansk.) Fasc. I	..	0	4
Nirukta, (Sansk.) Vol. I, Fasc. IV-VI, Vol. II, Fasc. I-VI, Vol. III, Fasc. I-VI, Vol. IV, Fasc. I-VII @ 8/ each Fasc.	..	6	4
Nirukta, or The Elements of Poetry, By Kāśimāhā, (Sansk.) Fasc. I-V	..	1	8
Nyāyabinduśikā (Sansk.)	..	0	12
Nyāya Karmāṇḍalī Prakāraṇa (Sansk.) Vol. I, Fasc. 1-8 Vol. II, Fasc. 1-8/ each	..	2	10
Parashara Purāṇa (Sansk.) Fasc. I-IV @ 8/ each	..	1	8

(Continued on third page of Order.)

...
 ...
 ...
 ...
 ...

བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་བརྗེད་

CHAPTER I.

ལས་བཅུ་སྟོད་པའི་རྟོགས་བརྗེད་ཀྱི།

བཀའ་ནིག་པའི་རྒྱལ་དུ་བསྐྱེད་པ་གྱུ་ཡི་དཔའ་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་བྱང་པའི་འཕྲིང་བ་ཕྱི།
 སྤྱིང་སྟོང་སེམས་སྟོང་པའི་ས་དང་རང་བཞིན་དྲི་མེད་ཡི་གེས་གསལ་པའི་བསམ་པ་ཅན།
 དེ་དག་གིས་ཀྱང་སྐྱེས་ཀྱིས་ཀྱིས་པའི་བཀའ་ཡི་སྤྱིང་ཡིག་ལས་ཀྱི་འཕྲིང་རྒྱལ་པ།
 བཀྲ་བ་དག་ནི་འཕྲོད་པར་མི་འགྱུར་རྟོགས་འགྲུལ་གྱི་གུ་རྩ་པའི་གཞིར་གྱིས་བཞིན།

1

དེ་བཞིན་སེམས་ཡོད་དུ་ནི་འབྱུང་རྒྱལ་པའི་གྱིས།
 བསྐྱེད་པར་གྱུར་པའི་བྱ་རྟོགས་བྱང་མེད་དག།
 སྟོན་པའི་གྲགས་པ་གཞིན་པར་བཞེས་གྱུར་པ།
 ལུས་དང་བཙས་པ་དབྱེ་པར་རྒྱང་བར་གྱུར།

2

དེ་ནས་དག་ཀྱིས་ཀྱང་གི་ཚོགས། ཡོངས་སྤྱི་འཕྲིང་ཀྱིས་དྲི་མེད་ཅ།
 རིང་བྱུག་དང་མེད་ཅེས་བྱ་བ། དེ་ན་ཅེད་ཚོགས་ཀྱི་མེས་སྐས་ཅན།

3

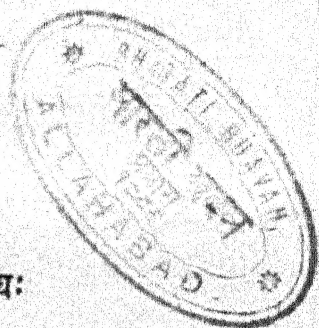
གསེར་གྱི་པད་ཚོགས་གེ་སར་གྱིས། ཀྱང་དུག་མེད་པོར་ཀྱིས་པ་ཡིས།
 བསྐྱེད་པའི་གསལ་བཙོས་རྒྱན་འདས། དགེ་སྟོང་རྒྱལ་པའི་ཡོངས་བསྟོར་བ།

4

बोधिसत्त्वावदानकल्पलता ।

दशकर्मसुत्यवदानम् ।

नमोरजत्रयाय^१ ।

ये हे लोच्छलितप्रभावलहरीजाताद्भुतश्रेणयः
सत्त्वोत्साहभुवः स्वभावविमलज्ञानप्रकाशशयाः ।
आज्ञास्तेष्वलिपिं विधातृनृपतेः संसक्तकर्मावलीम्
चिचं तेऽपि न लङ्घयन्ति कुटिलां वेलामिवाम्भोधयः ॥ १ ॥

श्रावस्त्यां प्रेरितास्तद्वद्वृत्तैस्तीर्थिकाङ्गनाः ।
कीर्त्तिभङ्गाद्यताः शास्तुः सदेहा नरकेऽपतन् ॥ २ ॥

ततः पुण्यनदीसंघपरिक्षिप्तामलाम्भसि ।
सरस्यनवतप्ताख्ये रत्नसोपानसञ्चये ॥ ३ ॥

हेमाङ्गपुञ्जकिञ्चिन्नात्कपिञ्चरीकृतपटपदे ।
पद्मासनस्थो भगवान् भिक्षुभिः परिवारितः ॥ ४ ॥

१ Orig. omits the invocation. १ has नमोबुद्धाय ।

2

6

7

9

10

10

22

11

सर्व्वज्ञः कर्मतन्त्रस्य दर्शयन्नविलङ्घ्यताम् ।
स्वकर्मश्रुतिवैचित्यं वक्तुं समुपचक्रमे ॥ ५ ॥

कर्म्मोत्थानक्षणे तस्मिन् भगवान् भक्तवत्सलः ।
शारिपुत्रसमाज्ञाने मौनलयायनमादिशत् ॥ ६ ॥

सूच्या सूचेण संघाटीकुर्वाणं रचनाचिताम् ।
स शारिपुत्रमाज्ञाय गृध्रकूटाचलाश्रमे ॥ ७ ॥

अङ्गुलीपञ्चकेनैव सूचीकर्म प्रभाववान् ।
विलम्बभीत्या कृत्वास्य तमभाषत सत्वरः ॥ ८ ॥

रक्षोहि तूयं भगवान् सरस्यनवतप्तके ।
कर्म्मोपदेशं भिक्षूणां सर्व्वज्ञः कर्त्तुमुद्यतः ॥ ९ ॥

कर्म्मव्यग्रतयाक्षिप्रं विलम्बं विदधासि चेत् ।
तन्महर्ष्या नयामि त्वां विपुलं पश्य मे बलम् ॥ १० ॥

इति तस्य वचः श्रुत्वा शारिपुत्रस्तमब्रवीत् ।
अचलं नय मे तावत्ततो जानामि ते बलम् ॥ ११ ॥

इत्युक्त्वा गृध्रकूटाद्रिशिखरे स बबन्ध तत् ।
मौनलयायनकष्टे च तस्मिन् गिरिरक्म्यत ॥ १२ ॥

ཤུ་རིའི་བྱ་ཡིས་རྒྱན་པོ་ལ། རི་ནི་རྒྱུང་པར་འཇིགས་ནས་བདག་ས།
 དེ་ནས་དེ་ཡིས་སྤངས་པའི་ཚོ། ལྷ་ཡི་གནས་ཀྱང་ནིས་པར་གཡོས། 13

དེ་ནས་སྟོན་པའི་གདན་གསེར་གྱི། བད་ཅོ་ཞོར་བུའི་རང་བཞིན་ལ།
 ཤུ་རིའི་བྱ་ཡིས་དེ་བཞིན་བདག་ས། ས་རོལ་ནས་མེད་ཉིད་དུ་གྱུར། 14

རྩོམ་ལ་རིས་པས་སྒོ་གཡ་བྱ། ཤུ་རིའི་བྱ་ཡིས་སྤངས་པ།
 རིག་དུ་སྤངས་པའི་ཕྱིན་ཚོ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དུང་དུ་སོང་། 15

དེ་དག་རྩོམ་ལ་ཆེས་བསྐྱོད་པས། ལྷ་ནི་དགའ་བོ་ཉི་དགའ་དག།
 ས་འོག་ནས་ནི་རབ་འཕྱོན་དེ། འཇིགས་ནས་བཅོམ་ལྷན་ལ་བྱལ་བཅའ། 16

ཤུ་རིའི་བྱ་ནི་གྱུལ་བའི་མཐུ། དེ་ནས་དག་སྤོང་ནིས་སྤྱི་རིས།
 ཡི་ཤེས་སྤྱན་རྒྱན་བཅོམ་ལྷན་གྱིས། སྤོང་བྱང་དག་ནི་རབ་གསུངས་པ། 17

སྤྱུ་རྩ་མིར་སྤོང་བྱང་པ། སྤང་སྤོང་དུང་དང་བྱིས་པའོ།
 དེ་དག་ཆར་དང་ཆར་མེད་ནི། འགལ་བཟློད་པན་རྒྱན་འགྲན་པར་གྱུར། 18

དེ་ནས་ནས་ཞིག་དུང་ཁྲོས་པའི། ཀྱང་བས་རལ་པ་ལ་རིག་པ།
 རིས་པས་དེར་སྤྱོད་ཉི་ཤར་ཚོ། ཁྲོད་ཀྱི་མག་བོ་བྱི་གྱུར་ཅི། 19

དུང་གིས་སྤྱོད་པ་བདག་ཚོག་གིས། ཉིན་བྱེད་འཆར་བར་སྤྱུར་ཅི།
 དེས་འདི་བཟློད་ཚོ་མཆོས་པ་ཡི། འགྲོ་བ་རྒྱན་པ་དང་བཅས་གྱུར། 20

गिरिपातभयान्मेरौ^१ शारिपुत्रो बबन्ध तत् ।
तेन कष्टे ततोऽप्यस्मिन् विचचाल सुरालयः ॥ १३ ॥

शास्तुरासनहेमाब्जनाले मणिमये ततः ।
शारिपुत्रेण बद्धं तत् परस्याशक्यतां ययौ ॥ १४ ॥

ऋद्धिक्रमेण मौद्गल्यः शारिपुत्रेण निर्जितः ।
तस्मिन् पूर्वतरं प्राप्ते ययौ भगवतोऽन्तिकम् ॥ १५ ॥

तयोर्महर्द्धिविक्षोभान्नागौ नन्दोपनन्दकौ ।
पातालादुत्थितौ भीत्या भगवन्तं प्रणेमतुः ॥ १६ ॥

जयिनः शारिपुत्रस्य प्रभावमथ भिक्षुभिः ।
पृष्टो बभाषे भगवान् प्राग्दत्तं ज्ञानलोचनः ॥ १७ ॥

अभूतां शङ्खलिखितौ वाराणस्यामृषी पुरा ।
वर्षावर्षविवादेन संघर्षोऽभूत्तयोर्मिथः ॥ १८ ॥

कदाचिदथ शङ्खेन पद्भ्यां स्पृष्टजटः क्रुधा ॥
लिखितः प्राह तं मूर्खभेदः सूर्योदयेऽस्तु ते ॥ १९ ॥

शङ्खोऽवदन्मद्वचसा नोदेष्यति दिवाकरः ।
इत्युक्ते तेन सुचिरं सान्धकारमभूज्जगत् ॥ २० ॥

དྲིས་པས་དེ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིས། ས་ཡི་རང་བཞིན་མགོ་བོ་བྱས།
 ཉིས་ཤར་ཆོ་འབྲེལ་ལ་ནི། རྟོན་འཛིན་དུས་བྱ་བ་བྱུང་བྱུང་དོ།

21

སྒྲིབ་གཞན་ལ་དུང་དེ་རིང་། མོ་ག་ལ་གྱི་བྱ་ཉིད་བྱུང།
 བྲིས་པ་ཤུ་རིའི་བྱ་འདི་སྟེ། དེ་ལས་དེའི་ཆོའང་གྱི་ལ་བར་བྱུང།

22

དེ་དག་གིས་ནི་སྒྲིན་བྱུང་མཐའ། འདི་ནི་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་གསུངས་ཆོ།
 ལས་ཀྱི་བྱུང་ནི་བྲག་བ་དེ། སྒྲར་ཡང་བྱུང་བ་ནི་མས་ཀྱིས་དྲིས།

23

བཅོས་ལྷན་ལས་ནི་གང་དག་གིས། འབྲས་བུ་མིང་བྱུང་འབྱུང་བ་འདི།
 ཡེ་ཤེས་རང་བཞིན་ཁྱོད་ཀྱི་ཡང་། ལུས་ལ་གང་གིས་རེག་པར་བྱུང།

24

རྩོད་པའི་ཟེར་མས་ཁྱོད་ཞབས་ཀྱི། མཐེ་བོང་སྒྲན་པ་ཅི་ཡིས་སྒྲན།
 སེང་ཁྱེད་ཐུར་མས་ཞབས་སྒྲུག་ནས། མ་དང་བཅས་པ་འདི་ནི་ཅི།

25

བསོད་སྟོབས་མ་ཐོབ་སྒྲུང་བཟེད་ནི། སྒྲོང་པར་དེང་ཁྱོད་ལ་སྒྲན་ཅི།
 མཛེས་མ་རབ་བྱུང་དེ་ཡིས་ནི། རྩོན་གྱིས་ཁྱོད་ལ་སྒྲན་པ་ཅི།

26

མི་བཞིན་སྒྲན་དང་བཅས་བྱུང་པས། ཁྱོད་ལ་སྒྲུ་བར་བྱེད་པ་ཅི།
 བེ་རན་དུ་བྱེད་ཀྱིས་སྒྲོམ། ཀོ་ཏར་ཡི་ནས་གསོལ་ཅི།

27

कल्पितं लिखितेनास्य कृपया मृगमयं शिरः ।

सूर्योदयेऽथ सहसा शतधा वसुधां ययौ ॥ २१ ॥

जन्मान्तरे स शङ्खोऽद्य मौनलयायनतां गतः ।

लिखितः शारिपुत्रोऽपि^१ तद्विजेता तदाप्यभूत्^२ ॥ २२ ॥

सर्वज्ञेनेति कथिते वृत्तान्ते प्राक्तने तयोः ।

तत्कर्मतन्त्रवैचित्त्यं पप्रच्छुर्मुनयः पुनः ॥ २३ ॥

भगवन् कर्मणां केषामद्भुतोऽयं स्फुटोद्गमः ।

तव ज्ञानमयस्यापि येन संस्पृश्यते वपुः ॥ २४ ॥

पादाङ्गुष्ठः क्षतः कस्मात्तव पाषाणधारया ।

विद्धः खदिरसूच्यायं सत्रणश्चरणश्च किम् ॥ २५ ॥

शून्यपात्रः किमप्राप्य भिक्षामद्यागतौ भवान् ।

मिथ्याश्विप्तोऽसि सुन्दर्या किं प्रव्राजिकया तया ॥ २६ ॥

वञ्चा मानविका^३ किन्ते सापवादाभवन्मृषा ।

भुक्ताः किं कोद्रवयवा^४ वैरन्तेषु त्वया पुरा ॥ २७ ॥

१ ^W₁ and ^W₂ °पुत्रोऽयम् ।

२ Orig. तदास्थभूत् ।

३ मानविकाशब्दस्तु गकारयुतएव ।

४ Orig. कोटर° । ^W₂ कोटर° or कोडुर° ।

བཅོས་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ལོ་དྲུག་ནི། དཀའ་བ་སྤྱད་པར་གྱུར་པ་ཅི།

ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་ལ་རབ་གཞོན་གྱིས། ཉན་གྱིས་ཅི་ཡི་སྤྱད་དུ་རེག།

28

ཤུ་ཀྱའི་རིགས་ནི་འཇིག་པའི་ཚོ། ཁྱོད་ཀྱི་དབྱ་ནི་བསྐྱུང་གྱུར་ཅི།

ཅི་སྤྱད་ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་མཚོག་ལ། རྐྱུང་གིས་སྐྱུ་གྱུབ་བསྐྱུང་བར་གྱུར།

29

དེ་དག་ཞུས་ཀྱིས་འདི་དྲིས་ཚོ། བཅོས་ལྷན་འཇུག་བཅས་དེར་གསུངས་པ།

ཉོན་ཅིག་གྱུན་ཆད་མེད་པར་ནི། ཞུས་པར་བཀྲ་བ་ལས་ཀྱི་གྱུན།

30

ལུས་ཅན་ལས་ཀྱི་འཛིང་བ་ནི། ཆས་ཞུགས་གཡོག་པོ་དམ་པ་བཞིན།

འགྲོ་ན་ཕྱི་ནས་འགྲོ་བར་བྱེད། རྫོང་ན་རྫོན་དུ་རྫོང་པར་བྱེད།

31

ནགས་ཞུས་དག་དུ་འཇུག་ཅིང་ཕྱོགས་སུ་ནོས་པར་གྱུ་ལ་ཆུ་གཏོར་འགོང་པར་བྱེད།

རི་ཡི་དབང་ཕྱུག་ལ་འཇིག་བསྐྱུ་བྱིན་གཞས་ནི་ཀུན་དུ་མཉན་ནས་མཛོན་པར་འཇུག། 32

ས་འོག་སྤང་བ་མིན་པའི་ཡལ་དུ་རབ་འཇུག་ལས་ཞུས་དུས་ཀྱི་བྱ་རྒྱུས་བཞིན།

འདི་དག་དྲིལ་དུ་སྐྱེ་བའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ལས་ནི་གང་ནའང་འགོག་པ་མེད།

ལས་ཀྱི་འཁྲི་ཤིང་རིང་པོ་གསར་པ་ཉིད་ལ་དྲིལ་དུ་འབྲས་སུ་རྫིང་པས་བྱུག།

ངོ་མཚར་དང་བཅས་ལུས་ཅན་སྤྱོད་ཅིང་དེ་ལའང་ངེས་པར་གཡོ་བ་མེད།

གང་ཞིག་དགེ་བ་ཞུས་ཀྱིས་བཀྲ་བ་དང་ཡོངས་སུ་དགྲིས་དང་ནོས་པར་གསལ་བ་དང།

རབ་བཅད་གཙུག་དང་ངེས་པར་བརྟེན་དང་བྱེ་མར་བྱས་ཀྱང་ཟད་པ་ཉིད་མི་འགྱུར། 33

वर्षाणि षट् भगवतः किमभूद्^१ दुष्करक्रिया ।

प्रसूतिर्द्व्याधिना स्पृष्टं कस्माच्च भवतो वपुः ॥ २८ ॥

शिरोऽर्त्तिरभवत् किं ते तस्मिन् शाक्यकुलक्षये ।

वायुना स्पृष्टः खेदोऽभूत् कस्माद्विव्यतनोस्तव ॥ २९ ॥

इति तैर्भगवान् पृष्टस्तानभाषत सस्मितः ।

श्रूयतामनवच्छिन्नं वैचित्र्यं कर्मसन्ततेः ॥ ३० ॥

गच्छन्ति गच्छतः पश्चात् पुरस्तिष्ठन्ति तिष्ठतः ।

सद्भृत्या इव सन्नद्धा कर्मबन्धाः शरीरिणाम् ॥ ३१ ॥

गाहन्ते गहनानि दिक्षु विचरन्त्युल्लङ्घयन्त्यम्बुधिम्

आरोहन्ति गिरीश्वरानभिसरन्त्याक्रम्य शक्रालयम् ।

पातालं प्रविशन्त्यलोकविषयं कर्माणि कालोर्मिवत्

नास्त्येषामनिशं जनानुसरणे मार्गावरोधः क्वचित् ॥ ३२ ॥

दौर्घा कर्मलता नवेव सततं व्याप्ता पुराणैः फलैः

साश्चर्या सहचारिणी तनुभृतां तत्राप्यलं निश्चला ।

याकृष्टा परिवेष्टिता विघटिता प्रोत्पाटिता मोटिता

निर्घृष्टा कणशः कृतापि कुशलैर्नैव प्रयाति क्षयम् ॥ ३३ ॥

१ ^w किमेतत् दुष्करक्रिया ।

२ ^w प्रसूतिः ।

གང་ཞིག་རྒྱ་བ་མཐོས་པའི་ལུས་ལ་སྒྲིན་གྱི་ཐིག་ལེ་ནག་པོ་དང་།
 གང་ཞིག་མ་རུངས་ནི་མ་པའི་སྤྱལ་ནག་ནོར་བུ་ལོད་ཟེར་རལ་ཅན་འཛིན་།
 རྒྱ་ཚོགས་མཉམ་སྦྲུལ་གྱིས་བཀྲ་བའི་སྤྱོད་པ་ལུས་ཅན་ནི་མས་ལ་སྒྲིན་བྱེད་པ།
 འདི་ནི་བཀྲ་བའི་རི་མ་པས་ཡོངས་སྒྲིན་ལས་ཀྱི་སྤྱལ་བའི་རི་མོ་ཡིན།

34

གཞལ་དུ་མེད་བའི་ནོར་སྤྱོད་ཅིང་། བུ་མང་རྒྱུ་མ་དང་ལྡན་པའི།
 བྱིས་བདག་ཁར་བ་ར་ཞེས་པ། ཀར་བ་ར་ནི་སྒྲིན་བྱེད་གྲུ་ར།

35

དེ་ཡིས་མཐོང་བས་བསྐྱེདས་པ་ཡི། བྱིས་པ་ཐུག་དྲ་ཞེས་བྱ་བ།
 ནོར་མ་བཤོས་པའི་སྤྱན་རྒྱ་ནི། མ་མི་གཅིག་པ་དེ་བྱིས་གནས།

36

ནམ་ཞིག་བྱིས་བདག་དེ་ལ་ནི། བྱིས་བསམ་གཏམ་གྱི་བར་སྐབས་སུ།
 རྒྱུ་མ་ནག་མོ་ཞེས་བྱ་བ། བྱ་བྱ་ཅན་གྱིས་དལ་བུས་སྤྲས།

37

རྒྱ་ཡི་སྤྲས་པོ་མོངས་པ་ལས། བཀའ་མེད་བྱང་པོར་བྱིད་གྱི་ནི།
 བྱིས་དུ་མ་མི་གཅིག་པས་སྤྲས། དུག་གི་ལྗོན་པ་ནི་མ་པར་བསྐྱེད།

38

འགོད་བྲལ་གཅིག་ལུ་འདི་ཡིས་ཀྱང་། འགོད་ལྡན་བྲལ་བྱིད་གྱི་ནི།
 བཤོས་བ་མིན་བའི་ནོར་དག་ལས། བྱེད་ནི་རྒྱལ་གྱིས་ལེན་པར་འགྱུར།

39

ནད་བཞིན་འཕེལ་བ་འདི་ལ་ནི། གསལ་ད་པ་ཁོ་ན་སྤྲན་གྱི་མཚོག།
 གཉེན་ནི་གཅོད་པ་དག་ལས་ཀྱང་། མི་ནི་མས་ནོར་གཅོད་བཟོད་པར་དགལ།

40

कान्तः काये वहति मलिनं दोषविन्दुं यदिन्दुः
क्रूराकारः किरणजटिलं यन्मणिं कृष्णसर्पः ।
नानारूपैः श्वलचरितं देहिनां दर्शयन्ती
सेयं चिचक्रमपरिणता कर्मेनिर्माणलेखा ॥ ३४ ॥

अभूद्गृहपतिः पूर्वं कर्पटे खर्व्वटाभिधः ।
अप्रमेयधनोत्पत्तिर्वहुपुत्रकलत्रवान् ॥ ३५ ॥

अविभक्तधनस्तस्य भ्राता वैमातृकः शिशुः ।
मुग्धनामा गृहे तस्थौ वात्सल्यात्तेन पालितः ॥ ३६ ॥

कदाचित्तं गृहपतिं कालिका नाम वल्लभा ।
उवाच कुटिला स्वरं गृहचिन्ताकथान्तरे ॥ ३७ ॥

आर्य्यपुत्र त्वया गेहे सरलेन^१ प्रमादिना ।
मोहादसोदरो भ्राता विषष्ट्रो विवर्द्धितः ॥ ३८ ॥

एकोऽपि बहुपुत्रस्य व्यथिनस्तव निर्व्ययः ।
अविभक्तधनाद्वै न्यायेनैष हरिष्यति ॥ ३९ ॥

अस्य व्याधेरिवेतस्य वधएवाद्यमौषधम् ।

बन्धुच्छेदादपि नृणां धनच्छेदो हि दुःसहः ॥ ४० ॥

ཟབ་མོའི་འདུ་འགོད་ཚུམ་པ་ཡིས། འཁོར་བར་སྐྱེ་བའོས་གྱུར་པ།
 ཆེན་པོ་གྲོད་པ་སྤྱང་གྱུར་ན། གཉིས་འཕྱང་དབང་པོ་འགྲེལ་བ་བཞིན། 41

ཞེས་པ་དེ་ཡི་གདུག་པའི་ཆོག། ཐོས་ནས་བསམ་པ་རབ་འདར་ཞིང།
 མཛའ་བའི་ཞགས་པས་དབང་བྱས་དེ། དེ་ལ་གཙུགས་པས་རབ་སྒྲུལ་པ། 42

རེ་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱིས་པན་པ་བཟོད། འོན་ཀྱང་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤྲིབ།
 བྱེ་རོལ་ཡན་ལག་ནོར་ཐོབ་སྤྲད། ལྷན་སྐྱེས་ཡན་ལག་སུ་ཞིག་གཏོད། 43

ནོར་ལ་ཆགས་ནི་མས་ནོར་དོན་དུ། སྤྲིག་པ་བསམ་པ་རིགས་མ་ཡིན།
 ནོར་ནི་མས་བསྐྱང་བར་གྱུར་མོད་ཀྱང། སྐད་ཅིག་གིས་ནི་བརྒྱག་པར་འགྱུར། 44

ཡང་ཡང་ལས་རྒྱབས་ཚུམ་པ་ཡིས། རབ་སྐྱེད་འབྲུགས་པའི་ནོས་འབྲུལ་ཅན།
 དཔལ་ནྲུམས་རེ་གཟར་རྒྱ་པོ་བཞིན། བགོད་པ་དག་ནི་སྤྲུལ་པ་བཞེས། 45

དེ་སྤྱད་སྤྱོད་ལེགས་བདག་གི་ཡིད། སྤྱན་རྒྱལ་མོད་ལ་ཡོངས་མི་འཇུག།
 ནོར་ཉམས་བདག་ནི་འཆོ་བ་ཡང། སྤྱོད་ཚུལ་ཉམས་ན་འགོ་བ་གང། 46

ཞེས་སྒྲུལ་བདག་པོ་དེ་ཡིས་ཡིད། ལྷ་ཆོགས་རིགས་པ་ཉེར་བསྟན་ནས།
 དལ་གྱིས་སྤྲིག་པ་དག་ལ་ནི། དེ་ཡིད་མངོན་པར་ཕྱོགས་པར་བྱས། 47

མཛའ་རྒྱུ་མང་པོས་བསྐྱེད་བ་ཡིས། ལྷན་སྐྱེས་སྤྱི་བོར་སྐྱེས་པ་བཞིན།
 བྱད་མེད་སྤྱི་གྱིད་མོ་མོན་གྱིས། འབྲུལ་ལ་བཅད་ནས་འདོར་བར་བྱད། 48

गम्भीरायव्ययारम्भसंसारोचितजन्मनाम् ।

विपन्निपातो महतां द्विपेन्द्रपतनोपमः ॥ ४१ ॥

इति तस्या वचः श्रुत्वा क्रूरमुत्कम्पिताशयः ।

स तामुवाच प्रणयात् स्नेहपाशवशीकृतः ॥ ४२ ॥

हितमुक्तं त्वया तावत् किन्वेतदतिपातकम् ।

सहजं कश्चिन्नत्यङ्गं वहिरङ्गधनाप्तये ॥ ४३ ॥

न युक्तमर्थशक्तानामर्थार्थं पापचिन्तनम् ।

श्लेष्णेनायान्ति वित्तानि रक्षितान्यपि संशयम् ॥ ४४ ॥

मुहुःकर्म्मोर्म्मिसंरम्भसम्भवक्षोभविभ्रमाः ।

गच्छन्त्यः केन वार्य्यन्ते शैलकुल्या इव श्रियः ॥ ४५ ॥

तस्मान्न मे मनः सुभ्रु भ्रातृद्रोहे प्रवर्तते ।

वित्तभ्रंशेऽस्ति मे दृत्तिर्दृत्तभ्रंशे तु का गतिः ॥ ४६ ॥

इति तस्य ब्रूवाणस्य नानायुक्तिनिदर्शनैः ।

शनैः सा विदधे पत्युः पातकाभिमुखं मनः ॥ ४७ ॥

वर्द्धितान् बहुभिः स्नेहैः सहजान् मूर्खजानिव ।

क्षित्वा हरन्ति सहसा क्षुरधाराः खराः स्त्रियः ॥ ४८ ॥

སྒྲིངས་བས་བཅོས་པའི་སྒྲོ་དང་བྱད་མེད་ནི།
 འཁྱོག་ཅིང་གཞན་ལ་རབ་གདུག་བྱ་མིན་ལ།
 འཇུག་བའི་སྒྲོ་དུ་བདོན་པ་སྒྲོན་སྒྲོར་ཞིང་།
 སྤྲིག་བ་ངེས་བར་སྒྲུང་བར་བྱེད་བ་ཉིད།

49

གཉིན་དང་གོགས་ལ་ཆགས་བྱལ་ཞིང་། སེམས་ནི་རང་བདེས་སྒྲོས་གྱུར་པ།
 དཔལ་ལྷན་ནེས་ལ་དུད་པ་བཞིན། བྱད་མེད་གྱུལ་ལ་སྒྲོ་གོས་གང།

50

དེ་ནས་དེ་ཡིས་སྒྲུན་རྒྱུ་ནི། མེད་ཀྱི་བདུ་སྒྲོད་ལ་བྱངས་ནས།
 མི་མེད་ནགས་སྒྲོ་དོ་བ་ཡིས། ཆོང་ཐོས་པ་མེད་པར་བསད།

51

དེ་ཉིད་འཕྱིན་སྤྲིག་པ་དེ། སྒྲེ་བ་ལྔ་མ་ནེས་སྒྲུད་ནས།
 མཐེ་བོང་སྒྲོད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། ད་ལྟ་འདྲ་ལྷག་མའི་ཆ་ཤས་འཛིན།

52

དེད་དཔོན་དོན་བྱིན་ཞེས་བྱ་བ། གཞིངས་ནི་གང་བར་གྱུར་པ་སྒྲོན།
 རྒྱུ་སྒྲུ་མཐུན་པའི་རྒྱུང་དག་གིས། རིན་ཅིན་གླིང་ནས་ཡང་དག་འོངས།

53

དེ་ནས་དེད་དཔོན་གཉིས་པ་ནི། དོན་ཉམས་དེ་ལ་བདོན་གྱུར་པ།
 སྒྲུང་བས་གཞིངས་ལ་སྒྲུས་བ་ཡི། བྱག་པ་བྱ་བར་རབ་དུ་བཅོསས།

54

ཅི་སྒྲེ་དོན་བྱིན་གྱིས་མཐོང་ནས། ཡང་དང་ཡང་དུ་སྒྲོག་གྱུར་ཀྱང་།
 སྒྲུང་བས་འོང་དེ་སྤྲིག་པ་ཡི། འབད་ལས་སྒྲོད་ཅིག་འོག་མ་གྱུར།

55

वक्रा परं क्रूरतरक्रियासु
प्रवर्तनायैव दृढाभियोगा ।
पापा निपाताय भवत्यवश्यं
मोहाहतानां युवतिर्मतिश्च ॥ ४८ ॥ ✕

बन्धुमित्रविरक्तानां स्वमुखश्चैवचेतसाम् ।
श्रीयुतानामिव नतिः स्त्रीजितानां मतिः कुतः ॥ ५० ॥ ✕

अथ भ्रातरमाह्वय नीत्वा पुष्पोच्चयाय सः ।
न्यवधीदश्रुताक्रन्दमश्मना विजने वने ॥ ५१ ॥

अहमेव स तत्पापं भुक्त्वा पूर्वेषु जन्मसु ।
वहाम्यद्यापि श्रेषांशमङ्गुष्ठक्षतलक्षणम् ॥ ५२ ॥

सार्थवाहोऽर्थदत्ताख्यः पूर्णप्रवहणः पुरा ।
पवनस्यानुकूल्येन रत्नदीपात् समाययौ ॥ ५३ ॥

द्वितीयः सार्थवाहोऽथ नष्टार्थस्तं समाश्रितः ।
द्वेषात् प्रवहणे छिद्रं प्रच्छन्नं कर्तुमुद्ययौ ॥ ५४ ॥

अथ दृष्टोऽर्थदत्तेन वार्थ्यमाणः पुनः पुनः ।
पापप्रयत्नो द्वेषान्धः क्षणं न विरराम सः ॥ ५५ ॥

དེ་ནས་དོན་སྤྱན་བདག་ཁྱོམ་ནས། ཁྱོ་ལྷ་ནམ་པར་མེད་ས་པ་དེ།
མི་བཟང་ཤུག་རབ་བསྐྱུན་ནས། སློབ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་དུ་བྱས།

56

དེ་ཉིད་འཁོར་དེ་བསད་ལས། སློབ་འབྲས་སྦྱེ་བ་གཞན་སྤྱད་ནས།
ལྷག་མའི་ཆ་ཤས་ད་ལྟ་ཡང་ ཀྱང་པར་སེང་ལྷེང་མ་འཛིན་ནོ།

57

ཡག་ན་ལྷུང་བཟེད་བཟེ་བ་ཡིས། བསྐྱུན་པའི་སློ་ལྷན་རང་སངས་གྱིས།
ཨྱ་པ་དེ་མ་ཞེས་པ་སྤོན། ཀ་ཤིང་གྲོང་དུ་བསྐྱུང་སྤྱང་ཞུགས།

58

དེ་ཡི་ལྷུང་བཟེད་ཡོངས་ཁེངས་པ། མཐོང་ནས་སྤང་བས་སྤྱན་ཕྱང་བ།
འབྲས་མེད་གཡོ་ལྷན་ཞེས་པ་ཡིས། ཡག་པ་ཡིས་ནི་ས་ལ་པོ།

59

དེང་ཟས་བཅད་ལས་འཁྱུངས་པའི། སློབ་དེ་སྦྱེ་བ་མང་པོར་ནི།
སྤྱད་ཀྱང་འབྲས་བྱ་ལྷག་མ་ཡིས། ལྷུང་བཟེད་སྤྱང་པ་ཉིད་དུ་གྱུར།

60

བ་ཤིལ་ཞེས་བྱ་བར་སྤོན། དག་བཅོས་ཉིད་ཐོབ་སེམས་རབ་དང་།
རབ་ཞིད་དགའ་ཚལ་གྲོང་པ་ཡིས། བྱས་པའི་གཙུག་ཡག་ཁང་ན་གནས།

61

དེ་ཡི་སྤྱན་རྒྱུ་རབ་བྱུང་ནི། ལྷ་ར་དུ་འཛུགས་པོ།
བཀྱར་སྤྱོད་ཀྱིས་གྱིས་དེ་མཐོང་ནས། སྤང་བའི་མེ་ཡིས་གཏུངས་བར་གྱུར།

62

ཡོན་དན་ཅན་མས་བཀྱར་མཐོང་ནས། དེ་ལས་སྤྱད་དུ་སྦྱེ་བོ་རྒྱས།
རབ་དུ་འབད་བྱེད་བདག་ཉིད་ནི། ཡོན་དན་གཞུང་ཕྱིར་བཅོན་མ་ཡིས།

63

ततः सार्थपतिः कोपात् तं मात्सर्यविमोहितम् ।
तीव्रशक्तिप्रहारेण चकार गतजीवितम् ॥ ५६ ॥

अहं स तदधात् पापफलं भुक्तान्यजन्मसु ।
वहाम्यद्यापि शेषांशं चरणे खदिरव्रणम् ॥ ५७ ॥

प्रत्येकबुद्धः पिण्डाय पाचपाणिर्दयार्द्रधीः ।
विवेश कासनगरीमुपारिष्ठाभिधः पुरा ॥ ५८ ॥

सम्पूर्णपाचमालोक्य तस्य विद्वेषदूषितः ।
युवा चपलको नाम पाणिनापातयद्भुवि ॥ ५९ ॥

अहं स पापं तद्भक्तच्छेदोत्थं बहुजन्मसु ।
भुक्तापि फलशेषेण प्रयातः शून्यपाचताम् ॥ ६० ॥

वशिष्ठाख्यः पुरार्हन्त्वं प्राप्तश्चित्तप्रसादवान् ।
उवास प्रशमारामे विहारे पौरकल्पिते ॥ ६१ ॥

भ्राता प्रव्रजितस्तस्य भरद्वाजः सदैदितम् ।
विलोक्य जनसत्कारं ययौ द्वेषाग्निस्तप्ताम् ॥ ६२ ॥

गुणिनां मानमालोक्य प्रयत्नं तद्विनाशने ।
जनः करोति नत्वात्मगुणाधानसमुद्यमे ॥ ६३ ॥

ཆེན་པོ་ལ་འོས་གོས་རྩེ་ཞིག། སྐྱེ་བོ་གསུམ་པས་ཕྱལ་བ་ནི།
 རྩེ་པོ་འོས་སུ་ལྷན་བཞུགས། མཇུག་པས་སྐྱེ་བུ་འཁྱེད།

64

དེ་སྐྱེད་སུ་ཡོན་ཏན་ལ་སྤང་དེ། ཁོན་དང་བྱལ་བ་ཉིད་མ་གྱུར།
 བན་པ་ཅོམས་དང་མཇུག་པས་ཀྱང་། ངན་པ་དང་གི་མི་འགྱུར་རོ།

65

དེ་ཡིས་གཙུག་ལག་ཁང་སྦྱོང་མ། དཔེན་སར་ཡང་དག་བོས་ནས་ནི།
 གོས་ནི་རྩེད་དག་དེ་ལ་བྱིན། བཀྱར་སྟེ་བྱས་ནས་རབ་སྦྱས་པ།

66

གོས་རྩེད་འདི་ནི་སྦྱོང་བཟང་མ། ཁྱེད་ཀྱིས་བྱོན་ལ་སྐྱེ་བོ་དག།
 འདི་ན་བཞུགས་ཡིས་ནི། དྱིན་ཞེས་དཔ་བྱིས་སྦྱ་བར་བྱ།

67

དེ་སྐྱེད་དེས་བཟོད་དེ་ཡིས་ཀྱང་། ཁས་སྐྱེད་དེ་ཡིས་བཟླ་ན་པ་བྱས།
 གང་བྱིས་བཞུགས་ལ་ནི། སྐྱེ་བོ་སྦྱོང་བར་དགོས་པར་གྱུར།

68

རྩེ་ལ་བྱིས་སུ་མ་ཆང་བཟོད་པས་དེས། དེ་ནས་གོང་པས་མ་མཆོད་དེ།
 རིང་དུ་སོང་གྱུར་ཆེན་པོ་ཅོམས། བཀྱར་སྟེ་ཉམས་པས་འཛིགས་པ་ཉིད།

69

སྤྱི་རྒྱུ་རྩེ་དེ་བདག་སྟེ། འཕགས་ལ་སྦྱང་བས་སྐྱེ་བུ་གཞན་ལ།
 བསོད་ནས་མ་མེད་སྦྱང་དེས་ལྷག་ལས། མཇུག་པས་དེ་ཡང་རྩེ་བྱིས་སྦྱང། 70

བདག་སྦྱོན་བྱས་ཟེའི་ཕྱག་དོག་གིས། བར་རྒྱ་སིར་བྱུང་བ་ནི།
 རྩེ་ལྷན་མཆོད་ཤེས་ལྔ་པ་ཡིས། བྱགས་པ་ཕྱག་དོག་དག་གིས་བཙོས། 71

महार्हवस्त्रयुगलं भ्रात्रे भक्तजनार्पितम् ।

तस्मै वशिष्ठः प्रददौ प्रीत्या सरलमानसः ॥ ६४ ॥

तदादाय गुणद्वेषी न वैराद्विरराम सः ।

नोपकारैर्नवा प्रीत्या निजतां याति दुर्जनः ॥ ६५ ॥

एकान्ते स समाहूय विहारपरिचारिकाम् ।

दत्त्वास्यै वस्त्रयुगलं जगाद कृतसत्कृतिः ॥ ६६ ॥

इदं त्वया वस्त्रयुगं परिधाय सुमध्यमे ।

वशिष्ठेनार्पितमिति प्रश्ने वाच्यः शनैर्जनः ॥ ६७ ॥

इति स्वीकृत्य तेनोक्ता तदादिष्टं चकार सा ।

येनाभवद्वशिष्ठस्य जनो विश्ववशङ्कितः ॥ ६८ ॥

शीलवैकल्यवादेन सोऽथ पौरैरपूजितः ।

दूरं ययौ महान्तो हि सत्कारभ्रंशभीरवः ॥ ६९ ॥

सोऽहमार्थ्यापवादेन भरद्वाजोऽन्यजन्मसु ।

भुक्ताप्यपुण्यं तच्छेषात् सुन्दर्याद्य मृषार्हितः ॥ ७० ॥

ब्राह्मणेनेर्ष्या पूर्वं वाराणस्यां मया मुनेः ।

दवादेन हता कीर्तिः पञ्चाभिन्नस्य धीमतः ॥ ७१ ॥

མེདྲོག་བཞུ་ཅན་གྲགས་པ་ཡི། བ་དན་ལྷར་མངའ་སྤྱད་འཛོལ་མ།
བཟང་མོ་ཞེས་བྱ་བྱད་མེད་མཆོག། བ་ར་རྒྱ་སིར་སྤྱོད་བྱང་བྱུང་།

72

གཡོ་ལྷན་གྱ་གྱུའི་བསམ་པ་ཅན། བད་ཅི་ཞེས་པས་ནམ་ཞིག་དེ།
མཐོང་ནས་མཚན་མོ་སྤྱད་པའི་སྤྱད། གོས་དང་གྱིན་དག་དེ་ལ་བྱིན།

73

དེ་ནས་གཡོ་བའི་ཆགས་པ་ཅན། མཚན་པ་ལ་འགྲོགས་པར་མངོན་ཕྱོགས་པའི།
ཉིན་མོར་བྱེད་པ་ནས་མཁའ་ཡི། བྱམས་ཀྱི་མཐར་ནི་བབས་པའི་ཚོ།

74

བཟང་མོ་རང་གི་བྱིས་མོང་ནས། མེདྲོག་གོས་དང་གྱིན་ནི་མས་གྱིས།
མངའ་བ་ཉིད་ཀྱི་གྱིན་ལ་ནི། སྤྱར་ཡང་སྤྱོད་པའི་གྱིན་དག་བྱས།

75

སྤྱུག་ཅི་ཀྱང་པའི་མཐོལ་ལ་རབ་ཆགས་ཤིང་།
དོ་ཤལ་མཆོག་ནི་མགྱིན་པར་དབྱངས་ནས་ཀྱང་།
བྱ་བ་དོན་གཉིར་མེ་ལོང་ལ་ཕྱོགས་དེ།
སྤྱད་འཛོལ་སྤྱོད་པའི་དོན་བཞིན་དེ་ཡིས་བྱས།

76

མགྱིན་པ་ལ་གཞན་བཞིན་གཞན་མཚུ་ལ་གཞན།
དེ་བཞིན་གཞུགས་ཅན་མ་དེས་སྤྱིང་ལ་གཞན།
ནིས་བཀྲ་རང་གི་བྱ་བ་གཞུགས་བརྟན་བཞིན།
སྤྱིས་བྱ་ཆགས་བྱེད་ཉིད་ཀྱིས་གྱིན་ནི་མས་བརྟུང་།

77

वाराणस्यामभूत्पूर्वं भद्रा नाम वरानना ।

वेश्या यशःपताकेव कान्ता कुसुमधन्वनः ॥ ७२ ॥

तां कदाचिन्मृणालास्थो विटः कुटिलचेष्टितः ।

दृष्ट्वा तस्यै ददौ रात्रिभोगायांशुकभूषणम् ॥ ७३ ॥

ततस्तरलरागायाः सन्ध्यायाः सङ्गमोन्मुखे ।

गगनाङ्गनपर्यन्ते^१ लम्बमाने दिवाकरे ॥ ७४ ॥

गत्वा स्वभवनं भद्रा पुष्पांशुकविभूषणैः ।

लावण्याभरणा चक्रे पुनरुक्तं प्रसाधनम् ॥ ७५ ॥

अलक्तके पादतलावसक्ते

कण्ठावलम्बिन्यपि तारहारे ।

कार्यार्थिनी दर्पणसम्मुखी सा

चकार वेश्याचरितं यथार्थम् ॥ ७६ ॥

कण्ठेऽन्यदन्यत् वदनेऽन्यदोष्ठे

बभार तन्वी हृदये तथान्यत् ।

सा भूषणं लोभनमेव पुंसाम्

मूर्तं स्वकर्तव्यमिवातिचित्रम् ॥ ७७ ॥

ཡིད་སྦྱིས་གྱིལ་བའི་གྲགས་པ་རྒྱ་བའི་གཟུགས་ནི་དང་པོ་བཞིན།
 ལན་བྱ་ཐིག་ལའི་རི་མོས་འཛི་སྒྲིག་ཐུན་པར་རབ་སྦྱས་ཤིང་།
 རབ་འགོ་བདུག་པའི་དྲུ་བས་རབ་རིབ་ཐུན་མཚས་ས་བཞིན་བཀྲ་བ།
 ཆགས་པ་དར་བྱས་ཡན་ལག་དང་བཅས་ཆགས་བ་དེ་རབ་མཛེས། 78

དེན་ས་གཡོག་མོ་ཆུ་སྤྲིན་ས། ཞེས་པ་སྦྱར་བར་རབ་ཞུགས་ཏེ།
 དེར་སྦྱས་སྐད་ཅིག་འགྲོགས་འདོད་པའི། གཞོན་ནུ་གསར་པ་ཕྱི་ན་སྤོད། 79

ཀུ་པ་ནི་བཀྲ་ཐུག་ལ། ལྷ་བཞིན་དུ་ནི་སྤྲོད་བར་བྱེད།
 འདི་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་གཏེར་ཞིང་འོངས། བར་ཞུགས་ཉིད་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱོང་། 80

རབ་མང་ཞོར་ཐུན་གཏོང་པོད་ཅན། གྲུལ་བས་ལྷན་རིང་མི་སྤོད་པ།
 འདོད་བསྦྱིབས་འདོད་ཐུན་བཟོད་པ་ཅན། སྐལ་བ་བཟང་མོ་གཤམ་གྱོབ། 81

ཅས་པ་དེ་ཡི་ཚོག་ཐོས་ནས། ཡོན་དང་ཆགས་པའི་བར་དུ་ནི།
 སྐད་ཅིག་འཕྲང་མོ་ཡུག་པ་བཞིན། བཟང་མས་འཇུག་བཅས་རབ་སྦྱས་པ། 82

གཞན་ལས་ཐོ་ནི་རྒྱང་པ་དག། ལས་སྤང་དག་གི་བྱང་མེད་བཞིན།
 དེ་དུས་དོན་གཉིས་གཞན་ལ་ནི། ལག་བཟེད་ཉིད་དུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར། 83

སྦྱི་གྱི་ཚམས་བཞིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི། དབང་དུ་གྱུར་ཀྱང་སྐད་ཅིག་ནི།
 གང་གིས་སྤོན་ཉིད་འཐམས་པ་དེ། སྤྲོད་འཛོང་བྱང་མེད་ནམས་ཀྱིས་བདག། 84

कलिततरुणरागा साङ्गरागा बभौ सा
तिमिरशवलसन्ध्येबोद्धसङ्गुपधूमैः ।
मनसिजयकीर्त्तिं मूर्त्तिमाद्यामिवेन्दो-
रलकतिलकलेखां लीलया सूचयन्ती ॥ ७८ ॥

ततः प्रविश्य त्वरिता दासी मकरिकाभिधा ।
तामूचे क्षणसंगाथौ वहिरास्ते युवा नवः ॥ ७९ ॥

कार्षापणानां तृणवद् वितीर्थं शतपञ्चकम् ।
प्रविश्येव विनिर्याति सोऽयं ते निधिरागतः ॥ ८० ॥

प्रभूतद्रविणत्यागी व्यग्रत्वादचिरस्थितिः ।
छन्नकामः क्षमी कामी सुभगे लभ्यते कुतः ॥ ८१ ॥

इति तस्या वचः श्रुत्वा भद्रा प्रोवाच सस्मिता ।
क्षणं दालायमानेव मध्ये दाक्षिण्यलोभयोः ॥ ८२ ॥

कथं रथ्याङ्गनेवाहमन्यस्मादात्तवेतना ।
गच्छामि प्रार्थितान्यस्य तत्क्षणेत्तानपाणिताम् ॥ ८३ ॥

प्रपाणामिव सर्वस्य स्वाधीनानामपि क्षणम् ।
पूर्वसेवा दृता येन स स्वामी वेश्योषिताम् ॥ ८४ ॥

མཚན་མོ་གཅིག་ལྟ་འདི་ཉིད་ནི། བད་ཅོས་ཉེས་ལ་ཅི་ཞིག་བཟོད།

གཞན་གྱིས་ལྟ་བུ་འོང་དུ་ཆུག། བདག་ཅག་ཏོག་དུ་གསར་བ་ཅོས།

85

བཟང་མོས་འདི་བཟོད་ཆུང་དུ་དེས། མཚོག་དུ་སྤང་ཅི་ལ་ཆགས་བཞིན།

གསར་བ་གསར་པའི་རོར་ཆགས་ཤིང་། ཁྲིས་པས་དེ་ལ་རབ་སྦྱས་པ།

86

གལ་ཏེ་འོང་བ་བཏང་གུར་ན། མོང་བ་ནང་པར་འོང་མི་འགྱུར།

སྤང་འཛོང་ནི་མས་དང་ཚོང་བ་ལ། སྐལ་བས་ཉི་པ་མང་བར་འགྱུར།

87

འདི་ནས་ཆུང་ཟད་འདི་ནས་དང་། ཆུང་ཟད་ཉིན་མཚན་དུ་གསོག་པ།

སྤང་འཛོང་ནི་མས་ཀྱི་སྦྱིས་བྱ་ཡིས། རྟེན་པའི་མེ་ཏོག་འཕྲ་བ་བཞིན།

88

སྤང་འཛོང་མ་ལ་ཏོག་དུ་མཐོང་། སྦོང་བ་ནི་མས་ཀྱི་རིག་པ་བཞིན།

ཚོས་ཀྱི་སྤང་མིན་འདོད་སྤང་མིན། རོར་ཉིད་སྤང་དུ་གྱུས་པར་བྱེད།

89

མང་དང་འགྲོགས་པས་སྤང་འཛོང་མ། མི་གཙང་བ་ཉིད་མི་འགྱུར་ཞིང་།

འདི་ཡི་བདུལ་ཞུགས་མི་ཉམས་ཏེ། སྤང་ལ་དོན་དུ་གཉེར་བྱར་འགྱུར།

90

གཞན་དག་ཕྱིར་འཕྱོག་གཞན་ན་འཇུག། གཞན་དག་ཕྱི་ནས་རབ་ལྟ་བུའི།

སྤང་འཛོང་གང་དེ་མཐོས་པ་སྟེ། ས་ཡི་བདག་བོའི་མདུན་ས་བཞིན།

91

ཚོང་བ་དབུལ་བོའི་སྤང་བཞིན་དུ། རྟོང་པར་བྱིས་ན་གང་འདུག་པ།

སྤང་འཛོང་ནི་མས་ལ་འདི་ལས་ནི། ལྷག་པ་སྐལ་ངན་གཞན་པ་ཅི།

92

एकैवेयं मृणालेन क्रीता रात्रिः किमुच्यते ।

परः प्रातः समायातु नवारम्भाः सदा वयम् ॥ ८५ ॥

इत्युक्ता भद्रया क्षुद्रा मधुलुब्धेव सा परम् ।

सक्ता नवनवास्वादे कुपिता तामभाषत ॥ ८६ ॥

न गतः प्रातरागन्ता प्राप्तः संत्यज्यते यदि ।

भाग्यैर्भवति वेश्यानां वणिजाञ्च बहुक्रयः ॥ ८७ ॥

इतः किञ्चिदितः किञ्चिच्चिन्वन्तीनां दिवानिशम् ।

वेश्यानां पौरुषो लोभः कुसुमावचयोपमः ॥ ८८ ॥

न धर्माय न कामाय धनायैव प्रसाध्यते ।

वेश्या याचकविद्येव बहुप्रणयिनी सदा ॥ ८९ ॥

नायात्यशुचितां वेश्या व्रतमस्या न लुप्यते ।

भजते बहुसङ्गेन प्रत्युताभ्यर्थनीयताम् ॥ ९० ॥

निर्यान्त्यन्ये विशन्त्यन्ये प्रतीक्षन्ते वहिः परे ।

यस्याः सा शोभते वेश्या सभा भूमिपतेरिव ॥ ९१ ॥

दौर्भाग्यं पण्यकामिन्याः किमन्यन्नास्यतोऽधिकम् ।

तुलेव क्षीणा वणिजः शून्याः सौदन्ति यद्गृहे ॥ ९२ ॥

སྐལ་ངན་གྱིས་ནི་འཛིན་བྱེད་མེད། འཕྱོན་མ་སྟོང་བར་ཉལ་བ་ནི།
སྤྱོད་འདོད་ལྷན་ནམས་ཀྱིས། རྩོན་གྱི་འབྲུག་པར་གྲུབ་བར་བྱེད། 93

འཕྲུལ་ལ་ཉི་བ་ཡོངས་བཏང་ནས། རིང་ན་གནས་ལ་བསྐྱགས་པ་ན།
རྩོང་འབྲེམས་ས་ཅུ་སྒྲུང་འཛོང་མ། འཕྲིང་བ་བཞིན་དུ་བྱུང་དུ་བསྐྱམ། 94

འདི་ནི་དག་མཚན་ཙམ་དོན་གཉིད། བྱ་བས་བྲེལ་ཞིང་མང་དུ་སྟེར།
ནང་ཞུགས་ཉིད་ན་བྱི་རོལ་འགྲོ། ཅི་ཉམས་ནོར་ནི་སྤང་བར་མཛོད། 95

པན་པ་འདི་ཐོས་བརྗང་མོ་དེས། དེ་བཞིན་ཞེས་དེ་ཁ་ཡིས་སྤང།
སྒྲུང་འཛོང་རང་བཞིན་ཆགས་པ་ལྟེ། རིག་པ་སྐྱེ་བོ་ཆགས་བྱེད་ཉིད། 96

སྐད་ཅིག་ཉིད་ནི་དེར་བརྗོད་མཛོད། བདག་གིས་ཆས་དང་གྱུན་ས་ཚར།
ཞེས་པའི་འཕྲིན་ནི་སྐྱེལ་བ་ལ། བད་ཅི་ལ་ནི་གཡོག་མོ་བཏང། 97

འདོད་ལྷན་མཛོས་པ་ཞེས་བྱ་བ། མང་བོ་སྐྱེན་པས་སྐད་ཅིག་ནི།
སྤང་བོས་པར་ཅན་བཞིན་དེ། སྤྱད་པས་འབྲུགས་པ་ཉིད་གྱུར་དོ། 98

དེ་ནས་དེ་ནི་སོང་བ་དང་། མཚུ་ནི་སོས་བཅད་ལྷག་མ་དང་།
དེ་ཡིས་བཙེ་མེད་འབྱུང་བ་ཡིས། སྐད་ཅིག་གིས་ནི་རྩིང་ཉིད་ཐོབ། 99

སྤྱད་ཡང་གྱུན་ནི་རབ་བརྗང་ན། པདྨ་འི་ཅི་ལ་གྱུར་བར་ནི།
བྱོན་ཞེས་སྤང་བ་སྐྱས་པ་ཡིས། བྲོགས་མོ་དེ་ནི་ནམ་པར་སྤངས། 100

अभाग्यैर्ग्राहकाभावे गणिका शून्यशायिनी ।

मिथ्या वर्णयति प्रातः कामुकैर्द्वारभञ्जनम् ॥ ८३ ॥

सद्यःक्रयपरित्यागा दूरवर्त्तिप्रतीक्षया ।

माला इवाशु शुष्यन्ति वेश्याः पण्यप्रसारके^१ ॥ ८४ ॥

एष कौतुकमाचार्यी कार्यव्यग्रो बहुप्रदः ।

प्रविश्यैव विनिर्याति का क्षतिर्गृह्यतां धनम् ॥ ८५ ॥

श्रुत्वैतत् स्वहितं भद्रा तथेति प्रत्यपद्यत ।

लोभः स्वभावो वेश्यानामौचित्यं जनरञ्जनम् ॥ ८६ ॥

क्षम्यतां क्षणमत्रैव नाहं सज्जप्रसाधना ।

[विससर्ज मृणालाय दासीं सन्देशवादिनीम् ॥ ८७ ॥

क्षणं सुन्दरकाख्येन बहुदानेन कामिना ।

सा पद्मिनी गजेनेव भुक्ता व्यालोलतां ययौ ॥ ८८ ॥

ततस्तस्मिन् गते दन्तच्छेदोच्छिष्टरदच्छदा ।

निर्दयालिङ्गनैस्तेन नीता निर्माल्यतां क्षणात्^२ ॥ ८९ ॥

विससर्ज मृणालाय पुनरात्तप्रसाधना ।

सा सखीं गूढविदेषां तूर्णमागम्यतामिति ॥ ९० ॥

१ ^W₁ वेश्यापण्यः प्रसारके ।

२ ^W₁ and ^W₂ omit the portion bracketted.

མང་དང་སྒྲིབ་ཅིག་ལ་འགྲོགས་སྒྲིབ་འཛོལ་གང་།

དེ་ནི་དང་པོ་གཞན་ནོར་ཅི་ལ་འཛིན།

བདག་དོན་ཉིད་དུ་བྱས་པའི་ཆས་འདི་དག།

ཁྱོད་ཀྱིས་དུལ་གྱི་ཐིགས་པའི་སྒྲིབ་མང་བྱས།

107

ཞེས་སྒྲིབ་གཞུགས་བཟང་མོ་ཡི་འོག་པག་ནི།

གཡོ་ཞིང་བསྐྱོད་པའི་གསལ་བའི་སྒྲིབ་གསེས།

དེ་ནི་མཛོད་བྱ་མོ་གཞིན་ནུ་གསལ་དཔའི་འོས།

སྤངས་ཞེས་དམན་པས་སྐྱོང་བར་བྱེད་པ་བཞིན།

108

བྱང་བའི་འཕྲུང་བ་སྒྲིབ་གདོབས་པ་ཡི།

འཁྲི་ཤིང་ནམས་ཀྱང་བཞིན་ནི་རབ་བདུད་པས།

ལག་པའི་ཡལ་འདབ་ཀྱན་དུ་གཡོ་བ་བྱེད་ཅིད།

བཙེ་བས་རིང་ནས་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་བཞིན།

109

འཛིགས་ཅུང་བསྐྱུན་པའི་སྒྲིབ་བཞིན་བཙེ་མེད་དེས།

ཡན་ལག་འཁྲི་ཤིང་སྒྲིབ་ཉམས་རི་དགས་ནི།

གཡོ་ཡང་མིག་ཅན་བསལ་དུ་ནས་མགྲོགས་པ་ཡིས།

གཏུག་པོ་མཚོན་ཆ་ཁྲག་སྒྲིབ་པར་བྱེད་མོང།

110

क्षणेन वेश्या बहुसङ्गता या^१
 गृह्णाति सा किं परवित्तमादौ ।
 मदर्थमेवाहित एष वेशः
 कृतस्त्वया स्वेदकणावशेषः ॥ १०७ ॥

इति ब्रुवाणः सुतनोः प्रकम्प-
 विलोलकाञ्चास्तरलस्वनेन ।
 प्रसीद वालामबलामबध्यां
 रक्षेति दैन्यादिव याच्यमानः ॥ १०८ ॥

लताभिरप्याकुलमृङ्गमाला-
 विराविणीभिर्दययैव दूरात् ।
 निवार्यमाणः प्रणताननाभिः
 समन्ततः पल्लवपाणिकम्पैः ॥ १०९ ॥

घोराकृतिर्व्याघ्र इवाघृणोऽसौ
 चासावसन्नाङ्गलतां कुरङ्गीम् ।
 हत्वा नृशंसस्तरलायताक्षीं
 रक्ताक्तशस्त्रः प्रययौ जवेन ॥ ११० ॥

१ H, ^w₁ and ^w₂ read क्षणेन यस्या बहुसङ्गतायाः ।

གང་ཞིག་ཁྱོད་པའི་ཡོང་བས་མིག་བཀག་པ།

དེ་དག་ནི་མས་ལ་བྱ་མིན་ཅི་ཞིག་ཡོད།

དྲི་བ་ཡིད་ནི་བཅེ་བས་དབྱེ་བ་ཡིས།

སྒྲིབ་ཚུལ་བཅེ་མེད་འཇིགས་རུང་ནི་མས་ལ་ཡང་།

111

དཔེན་པར་བཟང་མོ་སྤྲིག་ཅན་གྱིས་བསད་ཅས།

དེ་ནས་དེར་ནི་འབངས་མོས་སྒྲ་བསྒྲགས་ཤིང་།

སྒྲིབ་པོ་འདུས་ཆོ་ཉི་ཆོ་སངས་གྱིས་གྱི།

ནགས་མཐར་དེ་ནི་རང་དགའ་དགའ་དུ་ཞུགས།

112

དེ་མདུན་ཁྲག་གིས་སྒྲགས་པའི་མཚན་བཞག་ནས།

སྒྲིབ་པའི་ཆོགས་གྱི་ནང་དུ་དེ་བྲོས་ཆོ།

དྲི་བ་འཇིན་གྲོང་བས་སྤྲིག་པ་མེད་མོད་ཀྱང་།

རང་སངས་གྱིས་ནི་འཕྲལ་ལ་གཟུང་བར་འགྱུར།

113

མ་རུངས་གཞོད་བྱེད་ལ་འོས་གསོད་པའི་སར།

དེ་ནས་གྱུལ་པའི་བཀའ་ཡིས་དེ་ཁྱེར་ཆོ།

བདུ་ལི་ཙམ་ལ་འཕྲལ་ལ་འགྱོད་པ་སྤྲིས།

སྤྲིག་པ་འདི་ནི་བདག་གིས་བྱས་ཞིས་སྤྲིས།

114

तेषामकार्यं किमिवास्ति येषां
क्रोधान्धरूढानि^१ विलोचनानि ।
दयादरिद्राणि मनांसि नित्यं
नैर्घृण्यघोराणि च चेष्टितानि ॥ १११ ॥

पापेन भद्रा विजने हतेति
कोलाहले तत्र कृतेऽथ दास्या ।
जनाभिसारे सुरुचेर्विवेश
प्रत्येकबुद्धस्य स काननान्तम् ॥ ११२ ॥

धृत्वा तदग्रे रुधिरार्द्रशस्त्रं
तस्मिन् प्रविष्टे जनतान्तरालम् ।
पौरैरपापोऽपि गृहीतचिह्नैः
प्रत्येकबुद्धः सहसा गृहीतः ॥ ११३ ॥

नीतेऽथ तस्मिन् नृपशासनेन
क्रूरापराधोचितबध्यभूमिम् ।
जातानुतापः प्रसभं मृणालः
पापं मयैतत् कृतमित्युवाच ॥ ११४ ॥

དེ་ནས་དེ་ཡི་ཚོག་གིས་རང་སངས་གྱིས།
 དབྱེད་ནས་གྱིལ་པོས་ཕྱག་འཆལ་བཏང་བའི་ཚེ།
 ངན་བྱིད་ལ་འོས་བཟེད་པ་དཀའ་བའི་བཀའ།
 ཉམས་སྤྱོད་འདི་ནི་པདྨ་འི་ཙོ་བས་ཐོབ།

115

དེ་ང་དྲག་པོའི་སྤྲིག་དེས་སྦྱེ་བ་མང།
 འབྲམ་གྱིས་དབྱལ་བའི་ནང་དུ་ཡོངས་སྤྱད་ནས།
 དེ་ཡི་ལས་འབྲས་ལྷག་མ་ད་ལྟ་ཡང།
 ལྷ་སྤྲེགས་སུ་མེའི་རྩྭ་གྱིས་མངོན་པར་སྤྱར།

116

གྲོང་ཁྱིམ་གཉིས་ལྷན་དག་ན་སྤོན། བཅོས་ལྷན་གྱིལ་བ་ནིས་པར་གཟིགས།
 གྲོང་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་མཆོད་ཅིང་། དག་སྤོང་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐྱོར་དྲི་གནས། 117

བས་ཟེ་མ་ཐར་ཞེས་པ། མཆོད་དང་ལྷན་པ་དེ་མཐོང་ནས།
 གྲོང་པ་ལ་སྤྲུས་དག་སྤོང་ནི། མགོ་རིག་ལོངས་སྤྱོད་འོས་པ་མིན།

118

ཀོ་ཏ་ར་ཡི་ནས་ལུལ་གྱིས། འདི་དག་གི་ནི་ཁ་ཟས་བསྐྱབས།
 མགོ་རིག་སྤྱོད་བཀའ་ལྷན་པའི་ཁ། མཆོག་གི་ཁ་ཟས་འོས་པ་མིན།

119

བས་ཟེ་དེ་དག་ཚོགས་དེ་ལས། སྦྱེ་བ་མང་པོར་དེ་ཡི་སྤྲིག།
 སྤྱད་ཅིང་ད་ལྟ་ལས་ལྷག་གིས། ཀོ་ཏ་ར་ཡི་ནས་ཀྱི་ཟས།

120

मुक्ते ततस्तद्वचसा विचार्य
प्रत्येकबुद्धे प्रणिपत्य राज्ञा ।
रसज्ञतां दुःसहशासनस्य
नीता मृणालः कुक्षतोचितस्य ॥ ११५ ॥

अहं स पापं बहुजन्मलक्षै-
र्भुक्ता तदुग्रं नरकान्तरेषु ।
अद्यापि तत्कर्मफलावशेषात्
मिथ्यैव^१ तीर्थाङ्गनयाभियुक्तः ॥ ११६ ॥

बन्धुमत्यां पुरि पुरा विपश्यी^२ भगवान् जिनः ।
भोगैरभ्यर्चितः पौरैस्तस्यौ भिक्षुगणैर्वृतः ॥ ११७ ॥

पूज्यमानं तमाबोक्त्वा ब्राह्मणो मठराभिधः ।
उवाच पौरान् विशिखा भोगयोग्या न भिक्षवः ॥ ११८ ॥

पुराणैः कोद्रवयवै^३र्भ्योज्यमेषां विधीयताम् ।
न मुण्डकानां विकटं दिव्याहारार्हमाननम् ॥ ११९ ॥

इति वाक्यात् स विप्रोऽहं तत्पापं बहुजन्मसु ।
भुक्ताद्य कोद्रवयवाहारः श्रेष्ठेण^४ कर्मणः ॥ १२० ॥

१ ^W 1 and ^W 2 मिथ्यैव ।

२ ^W 1 विपश्यी ।

३ ^W 2 read कोटरयवैः and notes at the margin—कोद्रवयवैः ।

གང་ཚེ་བདག་སྒྲིན་བྲམ་ཟེལ། བྱིའུ་ཡུད་དང་ཞེས་གྱུར།
དེའི་ཚེ་བདག་གི་རིགས་མཚོག་ལ། སྤྲོད་པ་ཡིས་ནི་མི་དགེ་ཐོབ། 121

ལས་དེ་ར་ལྟ་ལོ་དུག་དུ། དཀའ་བ་སྤྲོད་པ་བདག་གིས་བསྐྱབས།
དེ་ལས་སྒྲིག་པ་བྱུང་ཆུབ་གྱིས། བསྐྱེད་པ་ཡིས་ནི་ཐོབ་མ་གྱུར། 122

བྱིས་བདག་མོར་ཐུན་ཞེས་བྱ་བ། ཀར་པ་ཏར་ནི་སྒྲིན་བྱུང་མྱེ།
དབལ་ཐུན་ཞེས་བྱ་དེལི་བྱ། ལུས་ནི་ལྟོས་གནས་མིན་པར་གྱུར། 123

དེ་ནི་སྤྲོད་པ་ཁ་བའི་བཞིན། ཞེས་པ་མོར་མང་རེ་བ་ཡིས།
ལྟོས་གནས་བྱས་ཀྱང་དེལི་པས། དེ་ལ་ཅི་ཡང་བྱིན་མ་གྱུར། 124

དུས་གྱིས་གཟིར་བ་ཉིད་གྱུར་དེ། ཡང་ཡང་དེ་ཡིས་བོས་པར་བྱས།
དེ་ཡིས་པ་ལས་ཐུང་ཟད་ཀྱང་། ཁས་སྤང་སྤྲོས་པ་ཐོབ་མ་གྱུར། 125

སྤྲོད་པ་ཁོ་བའི་རིམས་གྱིས་གཏུངས། སྤོད་པས་གཡོ་བའི་ཤུགས་རིངས་ཅན།
ནད་པ་ཡིས་ཀྱང་འགོངས་པ་དེས། སྤྱུག་བསྐྱེད་ལས་ནི་རབ་བསམས་པ། 126

གྱུ་མ་བསམ་པ་དྲང་པོ་དག། གཡོ་དང་ཐུན་པ་བདག་གིས་བསྐྱབས།
བདག་གི་ལག་ནས་ནད་པ་ཡིས། གདོར་འདས་དེ་ནི་ཅི་ཞིག་བྱ། 127

ཚ་བའི་སྤྲོད་བཞིན་སྤྲོད་པ་ནི། ནད་པ་ལྟོས་གྱིས་སྒྲིན་དུ་བསྐྱུར།
གཏུང་བ་བསོས་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། དུན་ཡང་ཁ་ནི་སྤྲོད་པ་འབྱིན་བྱེད། 128

यदाहमभवं पूर्वमुत्तरो नाम मानवः ।

पुङ्गलस्यापवादेन मयात्तमशुभं तदा ॥ १२१ ॥

षड्वर्षाण्यधुना तेन कर्मणा दुष्करक्रिया^१ ।

चरितं न क्षणाद्वोधेन प्राप्तं त्वधिकं ततः ॥ १२२ ॥

पुराभवद्गृहपतिर्धनवान्नाम कर्वटे^२ ।

श्रीमान्नाम सुतस्तस्य बभूवास्वस्थविग्रहः ॥ १२३ ॥

वैद्यस्तिक्तमुखो^३ नाम तं बहुद्रविणाशया ।

स्वास्थ्यं निनाय तत्पिचा दत्तं चास्मै न किञ्चन ॥ १२४ ॥

कालेनातुरतां यातः स्वास्थ्यं तेन पुनः पुनः ।

स नीतस्तत्पितुः किञ्चित् प्राप्तं न त्वार्त्तिभाषितम्^४ ॥ १२५ ॥

अमर्षज्वरसन्तप्तस्तृष्णातरलितः श्वसन् ।

सोऽचिन्तयद्भिषग्दुःखादातुरेणापि लङ्घितः ॥ १२६ ॥

अहोवताहं धूर्त्तेन बाहितः शरलाशयः ।

किं करोम्यधुना हस्ताङ्गतो मे निधिरातुरः ॥ १२७ ॥

कटुकौषधवद्द्वैद्यः पूर्वमार्त्तस्य समतः ।

चिकित्सितातुरः पश्चात् स्मृतोऽपि मुखकृणनम् ॥ १२८ ॥

१ H मया ।

२ W कर्वटे ।

३ W विषस्तिक्तमुखः ।

४ Orig नदार्त्तिभाषितम् । H नत्सि भाषिता ।

དོན་གྲུབ་ལ་ནི་ནོར་ལྷན་དང་། རྒྱལ་ཟིན་དག་ལ་གྲུབ་བཞིན།
མ་ལུས་ནད་ལས་གྲོལ་གྲུབ་པ། སྤུལ་སྤྲོན་པ་ཉི་བར་མཁོ།

129

མ་ཚད་དང་ཞབས་ལ་གདུགས་བྱས་བས། ཉན་པས་སྤྲོན་པ་རབ་བསྟེན་དེ།
ཕྱི་ནས་མིང་ནི་བསྒྲགས་པ་ན། བསོས་པ་ནོམས་ཀྱིས་ཐུད་ཀྱིས་འདེབས།

130

རྡོ་བ་གྲུལ་བོ་སྤྲོན་པ་ཡིས། འཆིང་ལས་རི་དགས་ཆོས་ཀྱིན་དང་།
ནད་བསོས་སོང་བ་བསོན་ནམས་ཀྱིས། ཕྱི་ནས་སྤྱོད་ཡལ་དག་དུ་ལྷུང་།

131

དེ་ལྟར་རབ་དུ་སེམས་བྱེད་ཅིང་། དེ་ནི་དག་དུ་ཡོངས་སྤྲུག་དངས།
སྤྲོན་པ་བཞིན་དུ་ཁྲོ་ལྷན་ན། སྤྲུང་ཡང་དེ་ཡིས་ཐོབ་པར་གྲུབ།

132

དེ་ནས་ཁྲོ་བ་བསྐྱབས་པ་ཡི། སྤྲོན་པས་འགལ་བའི་སྤྱོད་བ་ལས།
གྲུམ་འཆད་པར་བྱེད་བའི་སྤྲོན། འཕྲལ་ལ་ཉམས་བྱེད་དེ་ལ་བྱིན།

133

དེས་བྱིན་གཞོད་པ་འཕྲངས་པ་ལས། དེ་ཡི་གྲུམ་དུས་བྱ་གྲུབ།
སྤྲིག་པའི་གཡང་ལ་ལྷུང་བ་ཡི། ཆགས་པས་ཡོང་ནོམས་ཅི་མི་བྱེད།

134

སྤྲོན་པ་ང་ཉིད་དེ་ཡི་སྤྲིག། སྤྲི་བ་ཁྲི་ཕྲག་བཟྱར་སྤྲུང་ནས།
ལས་ཀྱི་ལྷག་མས་ད་ལྟ་ཡང་། རབ་གཞོན་ནད་ཀྱི་ཆ་ཤས་བསྟེན།

135

ཉ་ཡིས་འཛོ་བ་ནོམས་ཀྱིས་སྤྱོན། ཉ་ནི་ལུས་ཆེན་གཉིས་དག་བཅུང་།
ལུས་ནི་གཙོ་བོ་མཐོང་གྲུབ་ནས། ཉ་པའི་བྱ་ཡིས་དག་འབར་བྱས།

136

सिद्धार्थस्येव धनवान् उत्तीर्णस्येव नाविकः ।

निःशेषव्याधिमुक्तस्य वैद्यः कस्योपयुज्यते ॥ १२६ ॥ X

सपादपतनैर्मनैरात्तैराराध्यते^१ परम् ।

पश्चात्स कीर्त्तिते नाम्नि स्वस्थैः फुत्क्रियते भिषक् ॥ १३० ॥

बन्धाल्लुब्धस्य हरिणश्चौरो राज्ञश्च निर्गतः ।

पुण्यैः स्वस्थश्च वैद्यस्य पुनः पतति गोचरे ॥ १३१ ॥

इति चिन्तयतस्तस्य सततं परिशुष्यतः ।

स वैद्यमिव साकोपं पुनर्व्याधिमवाप्तवान् ॥ १३२ ॥

प्रच्छन्नमन्युस्तस्याथ वैद्यः सद्यो विनाशनम् ।

ददौ विरुद्धसंयोगादन्त्रशतनमौषधम् ॥ १३३ ॥

तस्यान्त्राणि व्यशीर्यन्त तद्वत्तापथ्यपायिनः^२ ।

किं न कुर्वन्ति लोभान्धाः पातकश्वभ्रपातिनः ॥ १३४ ॥ X

वैद्योऽहमेव तत्पापं सुक्ता जन्मशतायुतैः ।

अद्यापि कर्मशेषेण प्रसून्दिव्याधिलेशवान् ॥ १३५ ॥

पुरा मत्स्यौ महाकायावाक्यष्टौ मत्स्यजीविभिः ।

जहर्ष छिद्यमानाङ्गौ दृष्ट्वा कैवर्त्तदारकः ॥ १३६ ॥

དེ་བདག་དེ་ལ་ཡོངས་ཚོས་ཐོབ། སྒྲིག་བ་སྒྲིག་བ་གཞན་སྤྱད་ནས།

ཤུག་ཉམས་བ་དེ་ཡིས་ཚོ། སྒྲིག་ཅིག་མགོ་ལ་ནད་ཀྱིས་རེག།

137

སྒྲིག་ཚོ་སྒྲོངས་ཀྱི་གུད་གུར་དེ། མཛེས་པོ་སྤྱད་པས་ཞེས་བའི་གུད།

གཡུལ་གྱི་རྩོམ་གྱིས་གཤགས་བས་དེ། དེ་ཡི་གྱི་བ་ནི་ནི་མ་གཉིས་བས།

138

དེ་ང་དེ་ཡི་སྒྲིག་ཆེན་ནི། སྒྲིག་བ་མང་པོར་སྤྱད་བས་ནས།

རྒྱང་གི་ནད་ཀྱིས་ད་ལྟ་ཡང་། གྱི་བ་དུ་སྒྲིག་ཅིག་གཞན་བར་བས།

149

དེ་ལྟར་བྱང་རྩལ་རྩོགས་སངས་གྱིས། ངས་བསྟན་བདག་གི་ལུས་ལ་ཡང་།

ཉོན་མོངས་ཐིགས་བ་ལས་འདས་གྱི། ལྷག་མའི་ཆ་ཤས་ངས་བར་རྒྱང་།

140

སྒྲིག་བ་སྒྲོ་དང་འཆི་བའི་ཆོ་ཡང་སྒྲིག་བ་ལུས་ནི་མས་ལ།

བཀྲ་འདི་ལས་ཀྱི་ལས་ནི་འབྲིང་བ་བཞིན་དུ་ནི་མ་བདགས་བ།

རབ་དུ་ཆགས་བ་འདི་ནི་བདེ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་མཚས་ས་དག་ལ།

སྤྱད་ཅིང་བདང་བར་གྱིར་ཀྱང་ལྷག་མའི་ལྷག་མ་ནི་མ་པར་འཛིན།

141

དེ་སྒྲིག་བཅོས་ལྷན་གྱིས་བཤད་བ། དགོ་སྒྲོང་ཀྱན་གྱིས་ཐོས་གྱིར་ནས།

ལས་ཀྱི་འཆིང་བ་ནི་མས་དག་ནི། འདད་བར་བྱ་མིན་ཉིད་དེས།

142

ཞེས་བ་དགོ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་བ་

བཟོད་བ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་ལས་བཅུ་སྤྱད་བའི་རྟོགས་བ་བཟོད་བའི་

ཡལ་འདབ་ལྔ་བཅུ་བའོ།

सोऽहं तत्परितोषाप्तं पापं भुक्तान्यजन्मसु ।
तस्मिन्विनाशे शाक्यानां क्षणं स्पृष्टः शिरोरुजा ॥ १३७ ॥

पुरा जानपदे मल्लः प्रीतिमल्लं बलाभिधम् ।
निपात्य युद्धे व्याजेन पृष्ठमस्य द्विधाकरोत् ॥ १३८ ॥

सोऽहं तत्पातकं भुक्त्वा विपुलं बहुजन्मसु ।
अद्यापि वातशूलेन पृष्ठे कृतपदः क्षणम् ॥ १३९ ॥

इति संबुद्धबोधेर्मे निर्दोषस्यापि^१ विग्रहे ।
कर्मपङ्कावशेषाङ्गा निपेतुः क्लेशविशुषः^२ ॥ १४० ॥

जन्मोत्सवेषु निधनेषु च संनिबद्धा
मालेव कर्मशरणिः शवला शरीरे ।
पुंसामियं प्रणयिनी सुखदुःखसौमि
भुक्तोन्मितापि विदधात्यधिवासशेषम् ॥ १४१ ॥ X

इति श्रुत्वा भगवता कथितं सर्व्वभिक्षवः ।
मेनिरे कर्मवृत्तानामनतिक्रमणीयताम् ॥ १४२ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
दशकर्मसुत्यवदानम् नाम पञ्चाशत्तमः पल्लवः ॥

१ H पृष्ठे कृतपदक्षतम् । Orig. पृष्ठकृतपदक्षतम् ।

२ W अनिन्दितस्यापि । ३ Orig. क्लेशविप्रुषः ।

४ Orig. विधात्यवसानशेषम् ।

CHAPTER LI.

ཡལ་འདབ་ལྔ་བཅུ་ཙྰ་གཅིག་པ།

གསེར་ལྷན་མའི་དོགས་བཞེད་ནི།

གདུང་སྒྲོབས་སྒྲོ་ཡི་བཙེ་བས་མཉེས་གཤེན་ནམས་ཀྱི་སྒྲིག་ནི་འགྲོ་བར་སྒྲོ་བའི་ཚོ།
 སྒྲུ་ལོང་གྱིན་གྱིས་རོལ་པ་བཞེན་ཅིང་ཤིན་དུ་ནོ་བའི་མཚན་གྱིས་བཅད་པ་ནི།
 གང་གི་ལུས་ལ་གཡོ་བའི་མིག་ཅན་ནོ་བའི་ཡུཏ་པལ་གྱིས་བསྐྱུན་མཚུངས་པ་ཐོབ།
 དེ་དག་སྒྲོད་པ་གྱུ་ཆེ་བཞེད་བྱར་འོས་པའི་ཚོགས་ནི་གང་གིས་བཞེད་པར་བྱ། 1

སྒྲོན་ནི་གསང་བའི་ཀྱི་བར་ད། དར་ད་བདུལ་བཙོས་ལྷན་འདས།
 ཡུལ་དེ་ནས་ནི་མི་སྒྲིང་བར། དཀའ་ཐུབ་ནགས་ཚལ་གཞན་དུ་གཤེགས། 2

དེ་ཡི་གཡོག་ལ་འོངས་པའི་ལྷ། བདེ་སོགས་བདག་པོ་དག་གིས་དེར།
 བཞིན་ལ་འཛུམ་པའི་རྒྱ་བ་དག། ཤར་བ་མཐོང་ནས་གྱུ་མཚན་དེས། 3

དེ་ཡིས་མཛོད་དང་དག་མཚན་སྒྲུད། འཛུམ་པའི་གྱུ་མཚན་ཡང་དག་དེས།*
 དེ་ལ་བཀའ་སྒྲུལ་ནགས་ཀྱི་མཐའ། འདིར་ནི་བདག་གི་སྒྲོན་བྱང་བྱན། 4

* Neither the text nor the translation of the first line of the fourth *S'loka* exists in the xylograph. I have made the metrical translation.

एकपञ्चाशत्तमः पत्रवः ।

रुक्मवत्यवदानम् ।

आर्त्तवाणधियां दयाप्रणयिनां प्राणप्रवाहोत्सवे
शस्त्रैस्तीक्ष्णतरैः क्षतानि पुलकालङ्कारलीलाजुषाम् ।
लोलाक्षीश्रवणोत्पलाहतितुलां येषां लभन्ते तनौ
तेषां कैर्वचनैरुदारचरितं बाल्योचितैरुच्यते ॥ १ ॥

गुह्यकैर्वर्त्तदरदौ^१ विनीथ भगवान् पुरा ।
देशदन्तर्हितस्तस्माज्जगामान्यत्तपोवनम् ॥ २ ॥

तत्र सेवासमायातस्तस्य देवः शचीपतिः ।
स्मितचन्द्रोदयं वक्त्रे दृष्ट्वा पप्रच्छ कारणम् ॥ ३ ॥

कौतुकप्रणयात्तेन संपृष्टः स्मितकारणम्^२ ।
तमुवाच वनान्तेऽस्मिन् पूर्ववृत्तं स्मृतं मया ॥ ४ ॥

१ ^W I गुह्यकौ वर्त्तदरदौ ।

२ Orig. omits this line. H यत्पृष्टं स्मितकारणम् ।

^W I य पृष्टस्मितकारणम् ।

དཔྱ་པ་ཉམས་སྤྱོད་བཤམ། བདག་འཇུག་འདི་ནི་གྱུ་མེད་མིན།
ཞེས་པ་བརྗོད་ནས་བཅོས་ལྷན་གྱིས། སྤྱོད་བྱུང་གསུང་བར་ཙུག་པ་མཛད། 5

གྲོང་ཁྱིམ་ལྷན་ལྷན་བར་ནི། གྲོང་ཁྱིམ་གཙོ་བོའི་བྱད་མེད་དག།
སྤྱོད་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བཅེ་བ་ཅན། གསེར་ལྷན་མ་ཞེས་གྲགས་པ་བྱུང། 6

ནམ་ཞིག་དེ་ཡི་དབུལ་པོ་ཡིས། བྱད་མེད་བཅས་ཤིང་ཁྱོད་གས་པས་གཟེར།
སྤྱོད་མོ་བཞིན་དུ་བྱུང་ཆ་དག། ཟ་བར་འདོད་པ་མཐོང་བར་བྱུང། 7

དེ་མཐོང་སྤྱིང་ཇི་གྱིས་བྱུང་བ། དེ་ཡིས་སྤྱོད་ཅིག་ཡང་དག་བསམས།
ཀྲུ་མ་རང་ལུས་ལ་ཆགས་བས། སྤྱོད་ཅི་གྱིས་ལ་རབ་དུ་འཇུག། 8

འདི་ཡི་ཟས་ནི་ལེན་དུ་བདག། གལ་ཏེ་རང་གིས་བྲིས་སོང་ན།
བཀྲུས་པས་ཡོངས་སྤྱོད་པ་འདིས། བྱ་ནི་ངས་པར་ཟ་བར་འགྱུར། 9

ཡང་ན་བདག་གིས་བྱུང་བ་ནས། གལ་ཏེ་བྲིས་དུ་བྱིན་པ་ན།
འདི་ནི་བཀྲུས་པ་ཉིད་བྱུང་ཏེ། འཕྲལ་ལ་འཚོ་བ་གཏོང་བར་འགྱུར། 10

དེ་ལྟར་གཉིས་ཀ་གཉིས་དང་། ལྷན་པ་དེ་ལ་བཅེ་བས་བསམས།
འགྲོ་བ་བསྐྱལ་བའི་སྤྱོད་ཉིད་དུ། དེ་ཡིས་སྤྱོད་ལས་བདབ་བྱས་ཏེ། 11

དེ་ཡིས་གཏོར་བའི་མཚན་རྣམས་ཀྱིས། གཡོ་བ་མེད་པར་བཅད་ནས་ནི།
དེ་ལ་རང་གི་ཀྲུ་མ་རྩུང། འཚོ་བ་ཡིས་ནི་རྩུང་ལ་བྱིན། 12

स्मरणानुभवादेतत् स्मितं मे नत्वकारणम् ।
इत्युक्त्वा भगवान् पूर्ववृत्तं वक्तुमुचक्रमे ॥ ५ ॥

नगर्थ्यामुत्पलावत्यां दानशीलदयान्विता ।
स्थाता रुक्मवती नाम पौरमुख्याङ्गनाभवत् ॥ ६ ॥

सा कदाचित् क्षुधाक्रान्तां प्रहतां दुर्गताङ्गनाम् ।
यातुधानीमिवापश्यत् बालकं भोक्तुमुत्सुकाम् ॥ ७ ॥

तां दृष्ट्वा करुणाक्रान्ता सा क्षणं समचिन्तयत् ।
अहो स्वदेहस्नेहेन मतिः पापे प्रवर्तते ॥ ८ ॥

अस्या भोजनमाहर्तुं ब्रजामि स्वगृहं यदि ।
तदियं क्षुत्यरिक्षामा भक्षयत्येव दारकम् ॥ ९ ॥

अथवा शिशुमादाय यदि गच्छामि मन्दिरम् ।
तदेषा कृशतां याता सद्यस्यजति जीवितम् ॥ १० ॥

इति सञ्चित्य दयया तस्मिन्नुभयसंशये ।
जगत्सन्तारणायैव प्रणिधानं विधाय सा ॥ ११ ॥

छित्वा तयोपनीतेन शितशस्त्रेण निश्चला ।
निजं स्तनयुगं तस्यै ददौ जीवितधारणम् ॥ १२ ॥

དེ་ནས་དེ་གྲགས་ངོ་མཚར་ཅན། འཇིག་རྟེན་གསུམ་རེག་གྲགས་པའི་ཚོ།
བགྱི་བྱིན་བྲམ་ཟེའི་གཟུགས་གྲིས་ནི། མཛོད་དུ་ཕྱོགས་ཏེ་དེ་ལ་རྟིས།

13

ཁྱོད་ནི་རྒྱལ་བྱིན་པ་ཡིས། ཡིད་ལ་ནོམ་འགྱུར་མ་བྱུང་ངས།
ཞེས་རྟིས་དེ་ལ་དག་པ་དང་། བདེན་སྒྲུས་ལྡན་པ་དེས་སྒྲུས་པ།

14

རྒྱལ་བྱིན་ལ་ནོམ་འགྱུར་ཆ། གཤམ་ཏེ་བདག་ལ་འགའ་མ་གྱུར།
བདེན་པ་དེ་ཡིས་རེ་ཞིག་འཕྲལ། བྱད་མེད་ཉིད་ནི་ལྡོག་གྱུར་ཅིག།

15

དེ་བཞིན་ཙམ་ལ་བདེ་ལྡན་མ། དེ་ཡི་བྱད་མེད་གཟུགས་བཏང་ནས།
མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་སྤྱན་ཚུགས་པའི། སྒྲིམ་བ་ཉིད་དུ་ཡང་དག་གྱུར།

16

གྲོང་ཁྱོད་ཡུལ་ལྡན་པར་ནི། མི་བདག་ཡུལ་ཞེས་བྱ་བ།
གནས་སྐབས་དེར་ནི་ཆོ་ལོགས་ཤིང་། ནད་ཀྱི་སྦྱོར་བས་སྤྱང་བར་གྱུར།

17

དེ་ནས་རབ་མཆོག་གོན་དང་སྒྲོན། མཚན་ཉིད་ཤེས་ནོམས་མཛོད་ཕྱོགས་ཏེ།
འཕྲལ་ལ་སྒྲིམ་བྱ་ཉིད་ཐོབ་པ། གསེར་ལྡན་དེ་ནི་མཛོད་དབང་བསྐྱར།

18

ཆོས་ལྡན་མཛོས་པའི་དཔལ་དེ་ཡིས། གྱུ་ལ་སྤོང་དག་ནི་ཡུན་རིང་བྱས།
དུས་ཀྱི་ལུས་ནི་བཏང་གྱུར་ཏེ། ལུས་ཅན་དག་ནི་བདྱོན་པ་མེད།

19

དེ་ཉིད་དུ་ཆོ་ཚང་དཔོན་བྱ། སྤྱིང་སྦྱོབས་མཚོག་ཅེས་བྱ་བར་གྱུར།
ཟོལ་མེད་བསྐྱབ་པའི་སྦྱིན་པ་ནི། སྦྱོབ་གོམས་ལ་གྱས་བཅས་པའོ།

20

त्रैलोक्यस्पृशि साश्चर्ये तस्या यशसि विश्रुते ।
विप्ररूपेण शक्रेण ततः स्पृष्टा समेत्य सा ॥ १३ ॥

अपि ते स्तनदानेन मनोविकृतिमाययौ ।
इति पृष्टा सती सत्यवादिनी तं जगाद सा ॥ १४ ॥

यदि मे नाभवत् कश्चिद्विकारांशः स्तनार्पणे ।
तेन सत्येन सहसा स्त्रीत्वं तावन्निवर्त्तताम् ॥ १५ ॥

इत्युक्तमात्रे स्त्रीरूपं सा त्यक्त्वा सत्यशालिनी ।
सर्वलक्षणसम्पन्नं पुरुषत्वं समाययौ ॥ १६ ॥

नगर्यामुत्पलावत्यामस्मिन्नवसरे नृपः ।
उत्पलाक्षः समाप्तायुर्व्याधियोगाद्यपद्यत ॥ १७ ॥

लक्षणैरथाभ्येत्य प्रवरैर्दृढमन्त्रिभिः ।
सद्यःसम्प्राप्तपुंस्त्वोऽसौ रुक्मवानभ्यषिच्यत ॥ १८ ॥

स राज्यं राजमानश्रीः कृत्वा धर्मधनश्चिरम् ।
तनुं तत्याज कालेन स्थायिना न हि देहिनः ॥ १९ ॥

तत्रैव श्रेष्ठिनः सूनुः सोऽभूत् सत्त्ववराभिधः^१ ।
निर्व्याजोऽर्जितदानेषु जन्माभ्यस्तेषु सादरः ॥ २० ॥

འབྱུང་བོ་ཀུན་གཟིར་བསམ་པ་ལ།

དྲི་བ་དེ་ཡིས་ཡིད་བཞོད་དེ།

བཟོད་དཀའ་འདབ་ཆགས་ནྟེས་ཉིད་ཀྱིས།

བཞེས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡང་དག་བསམས།

21

དེ་ནས་དུར་ཁྲོད་ཀགས་སུ་དེ། མོང་ནས་སྤྲུག་གིས་ལྟས་བཀས་ཏེ།

གན་ཀྱལ་ཉལ་ནས་ཤ་ཟ་བའི། འདབ་ཆགས་ནྟེས་ལ་རབ་དུ་བྱིན།

22

རིས་གྱིས་དེ་ཡིས་མིག་གཡས་ནི། མཐོན་པོར་འགྲོ་བའི་མཁར་བཞོད་ཀྱིས།

མཆུ་ཡིས་ཕུང་ཁྲིང་རབ་ཕུང་ནས། ཡང་དང་ཡང་དུ་རབ་དུ་བཏང་།

23

བདྲན་ཁྲིང་ཡན་ལག་ཀུན་མི་གཡོ། དེ་ཡིས་ཡ་མཚན་བྱ་མཐོང་ནས།

སྤྲུག་པ་དོགས་མེད་ཉིད་དུ་ཟོ། ང་ཡིས་བྱོད་ནི་ཡོངས་མི་འཛོན།

24

རོ་བྲལ་སྤྲིང་པོ་མེད་པའི་ལྟས། གཞོད་བཅས་སྐད་ཅིག་འཇིག་པ་འདི།

གཞན་ལ་པན་པའི་ཆ་ཤས་ཀྱིས། འཁོར་བའི་སྤྲིང་པོ་ཉིད་དུ་གྱུར།

25

མི་ནྟེས་ལྟས་ནི་མི་གཙང་ཟག་ཅིང་སོ་སོའི་གནས་སུ་སྤྲུག་གྱུར་དེ་མ་ཅན།

གཞོད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་ཅིང་དབྱུགས་དུས་གཡོ་ལ་ལོག་པར་ཆགས་པ་འདི་ནི་ཅི

གང་ཞིག་བཟོད་ནས་ནྟེས་ཀྱི་འགའ་ཞིག་དག་དུ་འགའ་ལ་འགའ་ཚོ་འགའ་

མཐོང་ནས།

གཏུང་བ་ཞི་བྱེད་སྤྲོ་བ་ལ་ཞུགས་གྱུར་འདི་ཉིད་གཅིག་བྱ་འདི་ཡི་དགའ་བྱ་ཉིད།

26

सर्वभूतार्त्तिचिन्तासु स सदा न्यस्तमानसः ।
दुःसहं पक्षिणामेव श्रुदुःखं समचिन्तयत् ॥ २१ ॥

स श्मशानवनं गत्वा क्षुरेणोल्लिख्य विग्रहम् ।
उत्तानशायौ प्रददौ तनुं क्रव्यादपक्षिणाम् ॥ २२ ॥

उच्चैर्गति^१विहङ्गोऽस्य दक्षिणं नयनं शनैः ।
उत्पातोत्पाद्य^२ तुण्डेन प्रोत्ससर्ज पुनः पुनः ॥ २३ ॥

धैर्यनिश्चलसर्वाङ्गः स दृष्ट्वा विस्मितं खगम् ।
उवाच भुङ्क्ष्व निःशङ्कं नैव त्वां वारयाम्यहम् ॥ २४ ॥

निःसारविरसः कायः सापायोऽयं क्षणक्षयी ।
परोपकारलेशेन याति संसारसारताम् ॥ २५ ॥

क्लेदस्यन्दिनि निन्दिते प्रतिपदं श्वासक्षणस्यन्दिनि
स्नेहः कोऽयमपायधाम्नि मलिने मिथ्याशरीरे नृणाम् ।
एकैव स्पृहणीयतास्य यदिदं पुण्यैः क्वचित् कस्यचित्
किञ्चिद्दीक्ष्य कदाचिदार्त्तिसमये^३ चाणाय सन्नद्यति ॥ २६ ॥

१ Or उच्चैर्गति० ।

२ ^w उत्पातोत्पाद्य ।

३ Orig. कदाचिदार्त्तिशमनम् ।

ཅེས་པ་སྤྱི་བའི་ཡི་ལུས། བཀྲེས་པས་ཉིན་པའི་བྱ་ཚུལ་གྱིས།
ཟེའི་འཕངས་པའི་སྤྲོད་ཅིག་ལ། ཅུས་པའི་སྤྲོད་ཅིན་དུ་གྱུར།

27

དུས་གྱིས་དེ་ནི་བྲམ་ཟེད་ག། སྤྲོད་ཆེན་པོའི་བྱར་སྤྲོས་དེ།
བདེན་པའི་བདུལ་ཞུགས་ཞེས་བྱ་བ། སྤྲོད་པོ་དག་གིས་བཀྱར་བར་གྱུར།

28

རིག་པ་ས་ལུས་ཐོབ་གྱུར་ཅིང་། སྤྲོད་ཆེད་དག་ལ་ཆགས་པའི་སེམས།
ཞིབར་དགའ་བའི་ཡི་ཡིད། བྲིས་ཐབས་ལས་ནི་ཕྱིར་ཕྱོགས་གྱུར།

29

རིགས་སྤྲོས་ཤིང་ཡོན་ཏན་ཐོབ། སྤྲོད་གྲོས་དབེན་པས་རབ་བསྐྱེད་ཅིང་།
འབྱུང་པོ་ཀུན་ལ་བཅེ་ཞིང་བྲམས། བསོད་ནམས་ལས་གྱི་སེམས་ཉིད་ཡིན།

30

གཞོན་ཏུ་དེ་ཉིད་ཆགས་བྱལ་གྱིས། དགའ་ཞིང་དགའ་བྱུང་ནགས་སོང་སྤྱེ།
དང་སོང་གཉིས་གྱིས་བདུལ་ཞུགས་བྱིན། བསྤྲོད་གྲོས་སྤྲོད་པས་གསོ་བསྤྲོད།

31

དེ་ནས་དུས་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྤྲོད། དེ་སོང་ཤིན་ཏུ་རྩོམ་ཡིས།
སྤྲོད་པོ་བཅའ་ལ་ཉེ་བ་དག། མཐོང་ནས་དེ་ཡིས་ཡང་དག་བསམས།

32

བཀྲེས་པ་ཡིས་ནི་གཟེར་བ་འདི། ཞག་བདུན་དག་ན་བཅའ་བར་འབྱུར།
རང་གི་བྱ་ནི་ཟ་བ་ལ། སྤྲོས་པ་དུག་པོ་འདྲ་བར་འབྱུར།

33

ཞེས་བསམས་དེ་ཡིས་སྤྲོད་པས་སྤྲོད་ནི། ཐུབ་པ་དག་ལ་བཀྱར་ནས་དེས།
སྤྲོད་ཆེད་དེ་ནི་ཕྱིར་བཅོས་པའི། ཡིད་ལ་རི་བ་བྲམ་པར་གྱུར།

34

इति तस्य ब्रुवाणस्य क्षुत्क्षामैः पक्षिभिः क्षणात् ।
भक्ष्यमाणस्य विशिष्य नीतः कायोऽस्थिशेषताम् ॥ २७ ॥

महाशालकुलस्याथ ब्राह्मणस्य स पुत्रताम् ।
यातः सत्यव्रतो नाम बभूव जनसम्मतः ॥ २८ ॥

अवाप्ताखिलविद्यस्य करुणासक्तचेतसः ।
तस्य शान्तिरतस्याभूद्विवाहविमुखं मनः ॥ २९ ॥

कुले जन्म गुणावाप्तिर्विवेकालङ्कृता मतिः ।
सर्वभूतदया मैत्री लक्षणं पुण्यकर्मणाम् ॥ ३० ॥

वैराग्याभिरतिर्गत्वा स युवैव तपोवनम् ।
दत्तव्रतो महर्षिभ्यां भेजे विश्रान्तिमाश्रमे ॥ ३१ ॥

ततः कालेन सम्प्राप्तविमलज्ञानलोचनः ।
आसन्नप्रसवां व्याघ्रीं स दृष्ट्वा समचिन्तयत् ॥ ३२ ॥

प्रसवोऽस्याः क्षुधार्तायाः सप्ताहेन भविष्यति ।
स्पृहा चात्पत्यते तीव्रा निजपोतकभक्षणे ॥ ३३ ॥

इति सञ्चित्य तदुःखं मुनिभ्यां विनिवेद्य सः ।
चकार तत्प्रतीकारे कारुण्येन मनोरथम् ॥ ३४ ॥

དེ་ནས་ཞག་བདུན་འདས་པའི་ཚེ། སྤྲུག་མོ་མངལ་གྱི་ཁར་གྱིས་དུབ།
ཟས་ཆག་མང་པོས་གདུང་གུར་པ། དཀའ་ལས་ཆེན་པོས་བྱ་ཚ་བཅས། 35

རང་གི་ཁྲག་གི་དྲི་ཡི་ནི། སྤེད་པ་དྲག་པོ་རབ་སྐྱེས་པ།
དེ་མཐོང་བདེན་པའི་བདུལ་ཞུགས་ནི། སྤྱིང་ཇེས་བཞུན་པས་ཡང་དག་བསམས། 36

སྤྲུག་མ་འདི་ནི་བཞེས་བ་ཡིས། སྤྲུག་བསྐྱལ་དག་ལས་བྱ་ཟར་བཅོན།
ཀྱུ་མ་འདི་ནི་རང་དོན་གྱིས། བྱ་ལ་ཆགས་པའང་བཟེད་པར་གུར། 37

རང་སྤྲུག་བསྐྱལ་བས་ཐམས་ཅད་གདུང། བཞེན་གྱི་ཡོངས་སྤྲུག་དུང་བས་བསིལ།
སྤྱི་བོ་འགའ་ཞིག་གཞན་གདུང་ལ། འཁྱེད་བར་དུ་ནི་གདུང་བསྐྱེ། 38

བྱ་དང་བཅས་པའི་སྤྲུག་མོ་འདི། ལུས་བྱིན་ནས་ནི་བདག་གིས་བསྐྱུངས།
སྤྱི་གཤམ་ཐེ་ཆོས་ཡོངས་ཇོགས་པ། འདི་དག་སྤྲུག་བསྐྱལ་ཡོངས་མི་བཟོད། 39

གཞན་སྤྱི་གསྐྱེ་བ་ལ་ལུས་ནི་ཙྰ་བཞེན་བདེགས་པ་གཏོང་བ་ནོམས་དག་གི།
གྱི་ཆེ་བསོད་ནམས་གྱིས་པའི་རང་བཞེན་གྲགས་པའི་ལུས་ནི་བདེན་པར་འགྱུར།
གཞོད་པ་རབ་ཆགས་སྤྱི་གཤམ་གྱི་ཐིགས་པ་འདི་ནི་རབ་གཡོ་ཆུང་དག་གིས།
གཡོ་བའི་པད་ལྗན་འདབ་པའི་ཁོང་གཞན་གཡོ་བའི་ཆུ་ཐིགས་དག་གི་གྲོགས། 40

འདི་བསམས་སྤྱིང་ཇེས་གཏོར་དེ་ཡིས། འབྱེད་པའི་ཐུར་མས་མགྱིན་པ་ལ།
ཁྲག་ཟགས་མི་ནི་གཏོང་བྱས་ནས། སྤྲུག་མོའི་མདུན་དུ་འབྱེལ་བར་གུར། 41

ततः प्रयाते सप्ताहे व्याघ्री गर्भभरालसा ।
बहूपवाससन्तप्ता कच्छेणाखत पोतकान् ॥ ३५ ॥

निजशोणितगन्धेन जाततीव्रतरस्पृहाम् ।
सत्यव्रतस्तामालोक्य दयार्द्रः समचिन्तयत् ॥ ३६ ॥

इयं वराकी क्षुद्दुःखादुद्यता पोतभक्षणे ।
अहो वतास्याः स्वार्थेन पुत्रस्नेहेऽपि विस्मृतः ॥ ३७ ॥

सर्व्वः स्वदुःखसन्तप्तः परसन्तापशीतलः ।
विशेषार्त्तः परस्यार्त्तौ विरलो जायते जनः ॥ ३८ ॥

दत्त्वा शरीरं रक्षामि व्याघ्रीमेतां सशावकाम् ।
न सहे दुःखमेतेषां पर्याप्तं प्राणसंशये ॥ ३९ ॥

परप्राणत्राणे तृणकलनया त्यक्तवपुषां
यशःकायः स्थायी भवति पृथुपुण्योदयमयः ।
प्रसक्तापायोऽयं प्रसरदनिलालोलनलिनी-
दलोत्सङ्गत्वङ्गज्जललवसुहृज्जीवितकणः ॥ ४० ॥

ध्यात्वेति न्यपतत् व्याघ्राः स पुरः करुणानिधिः ।
गलद्रक्तं गले कृत्वा क्षतं वेणुशलाकया ॥ ४१ ॥

ངེས་བར་བདག་ཉིད་ཆེན་མས་ཀྱིས། ཡིད་ནི་སྤྱིང་རྗེས་མཉན་པ་དག།
 ཉེ་བར་བསྐྱབས་ལ་ཆེགས་བཅས་པས། གཞན་གྱི་ཡོངས་གདུང་བཟོད་མ་ཡིན། 42

དེ་ནས་གཡོ་མེད་དེ་ཡིས་སྤྱིང་ག་རབ་དུ་གྱིས་པ་ལ།
 ལྷག་མོ་ལག་ལ་མངོན་བར་འདོད་པ་ནོན་པོས་རབ་དུ་མཆོངས།
 དགའ་དང་འཇུག་སྤྱིས་སེན་མེད་འོད་ཟེར་དག་གིས་འགྲོ་བ་ལ།
 འཕགས་པའི་སྦྱོད་པའི་ངོ་མཚར་རབ་དུ་འབྱི་བར་བྱེད་པ་བཞིན།

43

བྱས་ས་པས་འཁྲུལ་བཞིན་བཟོད་པས་ཉེས་བྱས་བཞིན་དང་ཤེས་རབ་གྱིས་ནི་
 བསམ་ཚུགས་བཞིན།
 ལྷག་བསྐྱེད་བཟོད་དཀའ་བསྐྱེད་པ་བཟོན་པས་བཞིན་དང་ཉོན་མོངས་དཀའ་
 ཐུབ་དཔལ་གྱིས་བཞིན།
 བཅི་བས་དེ་ཡི་ལུས་ནི་སྤྱིང་སྦྱོབས་ས་གཞི་གཡོ་བ་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས།
 ལྷག་གི་རྩང་མས་བདབ་ཅིང་མི་བཟད་དུག་པོ་མངོན་འཛོམས་གསལ་བའི་
 ཁུང་དག་བཟོད།

44

ལྷག་མེད་སྤྱིང་མོ་འཕྲུང་བའི་རོལ་པས་ནོས་པར་བཅོས་གྱུར་པ།
 དེ་ཡི་སྤྱིང་གའི་གཞི་ནི་ནོས་པར་ཉམས་པ་སྐད་ཅིག་མཆོན།
 ལུས་ནི་སྦྱ་ལོང་གིས་བྱགས་བསིལ་ཟེར་ཅན་ལྟར་དཀར་བ་ཡིས།
 སྤྱིང་སྦྱོབས་རབ་གསལ་འོད་ཟེར་གྱུ་གསལ་ཁེངས་པར་གྱུར་པ་བཞིན།

45

आपन्नचाणसरसं नहि नाम महात्मनाम् ।
सहते परसन्तापं करुणाकोमलं मनः ॥ ४२ ॥

रक्ताभिलाषनिशिता निपपात तस्य
व्याघ्री ततः प्रततवक्षसि निश्चलस्य ।
आश्चर्य्यमार्य्यचरितस्य जगत्सु जात-
हर्षस्मितैरिव नखांशुभिरुल्लिखन्ती ॥ ४३

मैत्रीव खलितं क्षमेव कुष्ठतं प्रज्ञेव चिन्ताचयम्
दुःखं दुःसहविल्वं धृतिरिव क्लेशं तपश्रीरिव ।
तस्य व्याघ्रबधूनिपातविषमक्रूराभिघातोल्बणम्
सेहे मूर्तिरचञ्चलैव दयया सा सत्त्वभूमिर्भरम् ॥ ४४ ॥

व्याघ्रीनखावलिविलासविलुप्यमाना
वक्षःस्थली क्षणमलक्षत विश्वतास्य ।
रोमाञ्चचर्चिततनोस्तुहिनांशुशुभ्र-
सत्त्वप्रकाशकिरणाङ्कुरपूरितेव ॥ ४५ ॥

तस्यामिषाहरणशोणितपानमत्ताम्
व्याघ्रों सहर्षमवलोकयतश्चकार ।
दीर्घप्रवाससमयाकुलिता मुहूर्तम्
कण्ठावलम्बनधृतिं निजजीववृत्तिः ॥ ४६ ॥

तृप्ता प्रदक्षिणविलासगतागतेन
लज्जावशादिव मृशं विनताननैव ।
तस्याकरोदपि विवाहपराङ्मुखस्य
पाणिग्रहप्रणयिनी हृदयोत्सवं सा ॥ ४७ ॥

मैत्रीपवित्रमविकारमुदारसत्त्वम्
सौजन्यपुण्यतटिनी भुवनेषु कीर्तिः ।
भव्यात्मनां भवति भूतहितस्वभावम्
स्वाधीनदीनकरुणाभरणञ्च चेतः ॥ ४८ ॥ ✕

तत्तस्य सत्त्वमतुलं चतुरम्बुराशि-
वेलाविलासरसना वसुधापुरन्ध्री ।
व्याघ्रीनखाग्रदलितस्य विलोक्य सद्यः
प्राणक्षयक्षणभियेव चिरञ्चकम्पे ॥ ४९ ॥

བདེན་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་སྤྱིང་ཇེ་རབ་དགའ་དེ་ནིང་ཉིད་དེ།

ད་ལྟ་འདིར་ནི་རང་གི་སྦྱོང་རྩྭ་རྩན་ནས་བཞད་གད་སྤྱེས།

གྲོལ་བས་གསུངས་པའི་སྤོན་གྱི་སྦྱོང་པ་འདི་ནི་ཐོས་གྲུར་ནས།

ཡལ་མཚན་ཡིད་ལྷན་བསྟེན་གྱིན་དེ་ནི་བཞིན་རས་གཡོ་མེད་གྲུར།

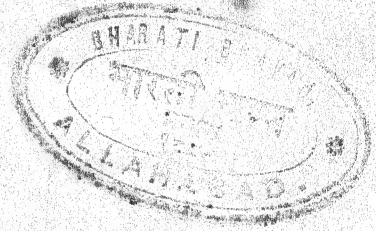
ཅེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་

བཟོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་གསེར་ལྷན་གྱི་རྟོགས་པ་བཟོད་པའི་ཡལ་

འདབ་སྟེ་ལྷ་བཙུ་ཙྰ་གཅིག་པའོ།།

सत्यव्रतः स करुणानिरतोऽहमेव
स्मृत्वा स्ववृत्तमिह सम्प्रति जातहासः ।
श्रुत्वेति पूर्वचरितं कथितं जिनेन
शक्रः सविस्मयमनास्तिमिताननोऽभूत् ॥ ५० ॥

इति श्वेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
रुक्मवत्यवदानं नाम एकपञ्चाशत्तमः पल्लवः ॥

CHAPTER LII.

ཡལ་འདབ་ལྔ་བཅུ་ཙྰ་གཉིས་པ།

བསོད་ནམས་མི་དམན་པའི་རྟོགས་བརྗོད་ནི།

༄༅། ལཱ་ཞིག་ནགས་སོང་ཤིན་ཤུག་ལྷན་གྱིས་གྱང་།*

སྒོང་ནམས་གྱིན་དུ་དོན་བྱས་ཉིད་དུ་བྱིད།

སྒྱིད་ཚུལ་མཛེས་ལྷན་དེ་དང་ཙན་དན་གྱིས།

ངོ་མཚར་དག་ནི་སྤྱ་ཡི་བསམ་མི་བྱ།

1

དེ་ནི་དཀའ་ཐུབ་ནགས་གཞན་ན། བཅོམ་ལྷན་བཞུགས་ཤིང་འཛུམ་ལྷན་ལ།

བགྱི་བྱིན་ལ་མཚན་ལྷན་བ་ཡིས། འཛུམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་གྱུ་མཚན་རྒྱིས།

2

དེ་ཡི་གྲུས་པས་རྒྱུས་པའི་ཚོ། དེ་ལ་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་གསུངས་པ།

མིག་སྒོང་ལྷན་པ་གནས་འདིར་ནི། སྒྱིན་གྱིང་བ་དག་བདག་གིས་བྲན།

3

མ་དུ་དཀ་ཞེས་པ་ཡི། སྒོང་བྱིར་ལྷ་སྒོང་ལྷ་བྱིར་སྒྲོན།

བསོད་ནམས་མི་དམན་ཞེས་བྱ་བའི། ས་བདག་ས་ཡི་གྱིན་དུ་གྱུར།

4

སྒྱིང་ཇི་དགའ་དང་བདང་སྒྱིམས་དང། བྱམས་པ་སེམས་ལ་ཡང་དག་ཆགས།

ཕྱག་དོག་ཙན་བཞིན་གང་གི་དཔལ། སྒོང་བའི་སྒྱེ་བོ་ཁང་པར་གནས།

5

द्विपञ्चाशत्तमः पल्लवः ।

अदीनपुण्यावदानम् ।

अर्थिनां वनगतोऽपि वल्कली^१
यः करोत्यविरतं कृतार्थताम् ।
कैर्न चारुचरितस्य रुच्यते^२
तस्य चन्दनतरोश्च सत्कृतिः ॥ १ ॥

विहरन्तमथान्यस्मिन् भगवन्तं तपोवने ।
पप्रच्छ सस्मितं शक्रो विस्मितः स्मितकारणम् ॥ २ ॥

पृष्टः प्रणयिना तेन सर्व्वज्ञस्तमभाषत ।
अस्मिन् देशे सहस्राक्ष पूर्व्ववृत्तं स्मृतं मया ॥ ३ ॥

मधूदकाख्ये नगरे पुरा सुरपुरोपमे ।
अदीनपुण्यनामाभूत् भूपतिर्भूषणं भुवः ॥ ४ ॥

करुणामुदितोपेक्षामैत्रीसंसक्तचेतसः ।
उवासेर्थावतीव श्रीर्यस्यार्थिजनवेश्मसु ॥ ५ ॥

ཡལ་འདབ་ལྔ་བཅུ་ཙུ་གཉིས་པ།

ནི་ཞིག་དེ་ཡི་སྤྱོད་པ་ནི། འགྲོ་ལ་གྲགས་པ་ཐོས་གྱུར་ནས།
ས་ཡི་བདག་པོ་ཚངས་པས་བྱིན། གྲུལ་བར་འདོད་བ་དེ་ཅན་འོངས།

6

དེ་ནས་སྤང་བའི་ཚོགས་གདམས་པས། ཕྱོགས་མཚམས་དག་ནི་སྤྱན་པར་བྱས།
དེ་ནི་རྗེས་སྤྱོད་བཅུང་བའི་སྤྱད། དེ་ཡི་གྲོང་ཁྱིམ་བཅུངས་པར་བྱས།

7

སྤྱིང་སྤྱོད་པས་བཅུ་ལྔ་མི་ཡི་བདག། དགྲ་ནི་བཟླ་ག་པར་མི་བཞེད་དོ།
ཞེས་བསམས་དེ་ཡི་སྤྱོད་པ་ནི། མ་བཟོན་གཡུལ་ལ་བྱི་རེལ་འཐོན།

8

སྤང་བོ་དྲ་དང་ཤིང་དྲ་ནིས། རྒྱལ་བྱེད་གཡུལ་ནི་གྲུས་པ་དེར།
བསོད་ནམས་མི་དམན་སྤྱིང་རྗེ་ཡིས། སྤྱུག་བསྐྱེད་གྱུར་པས་ཡང་དག་བསམས། 9

མི་ཟད་གྲུལ་རིགས་ཚོས་འདི་ནི། ཚོས་མེན་བཟྱ་ཕྱག་དག་དང་ལྔ།
མ་རུངས་སྤྱོད་ཆགས་གསོད་པ་ནི། གང་དུ་ཚོས་ཞེས་མ་ནོར་བཟོན།

10

ཁྲག་གིས་བགོས་ཤིང་བྲི་མ་ཅན། གྲུལ་རིགས་ནིས་ཀྱི་ཚོས་འདི་སྤྱད།
གང་གི་ཆེད་དུ་རབ་འབད་བའི། འཛོ་བ་དེ་ཡང་དྲག་པ་མིན།

11

བདེ་ཉུང་སྤྱོད་ཡིས་བཟོན་བྱ་འདི་ནི་སྤྱོད་བྱ་ནིས་ཀྱི་ཉན་མོངས་སྤྱིན།
གཞོན་པ་དང་བཅས་གདུང་བའི་ལམ་དུ་དྲག་དུ་ཉེས་པ་ཉིད་གྱུར་ཅིང་།
བྱི་ནས་དྲན་པས་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱུགས་རིངས་དག་གིས་བདྲན་པ་འཛོམས་བྱེད་པ།
ཡོངས་སྤྱོད་དོན་དུ་ཀྱང་ཀྱང་གཞན་སྤྱོད་འཛོལ་རབ་དུ་འབད།

12

कदाचित् चरितं तस्य श्रुत्वा जगति विश्रुतम् ।
तमाययौ ब्रह्मदत्तः क्षापतिर्विजिगीषया ॥ ६ ॥

ततः करिघटाबन्धैरन्धीकृतदिगन्तरः ।
चकार नगराबन्धमनुबन्धाय तस्य सः ॥ ७ ॥

सत्त्वानुकम्पी नृपतिर्न शत्रुक्षयमिच्छति ।
ध्यात्वेति निर्ययुर्योऽनुमनुक्त्वास्य मन्त्रिणः ॥ ८ ॥

वर्त्तमाने रणे तस्मिन् गजवाजिरथक्षये ।
अदीनपुण्यः कारुण्यविविग्नः समचिन्तयत् ॥ ९ ॥

विषमः क्षत्रधर्म्मोऽयमधर्म्मशतसम्मितः ।
यस्मिन् प्राणिवधकैर्यथै धर्म्म इत्यभिधीयते ॥ १० ॥

धिग्धर्म्मं रुधिरादिग्धं क्षत्रियाणां मलीमसम् ।
कृते यस्य प्रयत्नोऽयं तज्जीवितमशाश्वतम् ॥ ११ ॥

सापायस्य व्यसनसरणौ शीर्यमाणस्य नित्यम्
दुःखोच्छ्वासैः प्रतिहतधृतेः स्मर्यमाणस्य पश्चात् ।
सोऽयं सद्यः सुखलवधिया क्लेशपाकस्य पुंसाम्
भोगस्यार्थे वत वत परप्राणहिंसाप्रयत्नः ॥ १२ ॥

དེ་སྤྲད་འཛོ་དང་སྤྲིག་པའི་གནས། ཆོས་མེན་མང་བའི་གྲུལ་སྤྲིད་འདྲི* །
ཡོངས་སུ་བཏང་ལ་བདག་ཉིད་ནི། དཀའ་ཐུབ་ནགས་སུ་འགྲོ་བར་བྱ། 13

གྲུལ་པོ་མི་ཤེས་རྒྱུ་ཆོངས་ནི་མས་ཀྱིས། གསོད་དང་འཆིངས་པ་བགྲིས་བསྐྱབས་པའི།
སྤྲིག་པ་མི་བཟད་དབལ་འབྱོར་ནི། རྒྱས་ཀྱིས་ཁམས་སུ་བྱེད་པ་ཉིད། 14

འཁོར་བར་རྒྱས་མེན་དག་དུ་བསམ་ཡས་རྒྱས་ནི་སྤྲོ་བས་དང་ལྷན་པ་འདིས།
སྐྱེས་བུ་སོ་སོ་དག་ལ་བསྐྱལ་བའི་མཐའ་ནི་སོ་སོར་སྤྲོད་བྱེད་ཅིང་།
ཤིན་དུ་ཆེ་བའི་རྒྱུ་ཆོངས་པས་སྒོ་བཅོམ་དེ་བའི་འཆིང་བ་བཏོན་པོ་ཡིས།
ཡལ་གྱི་བདེ་བའི་རྒྱུ་ཆོངས་ལ་སེམས་བྱེད་སྐྱེས་བུ་ནི་མས་ཀྱི་ཅེ་དགའ་འཛོམས། 15

ཞེས་པ་བསམས་ནས་མི་བདག་ནི། འཛོ་བའི་ཉིན་མོང་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས།
དབྱུག་པ་ཤིང་ཤུག་བརྒྱུད་ནས་ནི། མཚན་མོ་དཀའ་ཐུབ་ནགས་སུ་སོང་། 16

དེ་ནས་སྤོན་པོ་གཡུལ་ཞུགས་པས། དེ་ནི་སོང་བ་ཐོས་གྲུང་ནས།
འཇིག་རྟེན་ལ་བསྐྱེད་པས་དབྱེ་བོ་ནི། སྤྲོ་སྤྲོགས་གྲུགས་བས་འཆར་ལ་སྤྲོས། 17

ནགས་སུ་གྲང་ཆེན་བྱོས་པ་དག། དག་པོའི་སྤྲོ་ནི་མ་སྤྲོགས་ཤིག།
འདིར་ནི་སང་གི་སྤྲོ་བྱིས། བཟོད་པ་མེན་པ་ནི་མ་པར་གནས། 18

* “ཆོས་མེན་མང་བའི་ཆུལ་སྤྲིད་” ཞེས་སོགས་ཆོས་མང་གཉིས་ཀྱི་སྤྲད་དོད་ཆད་པ་
འདར་ལོས་བརྒྱལ་པ་སྤྲེལ་ཏེ་དེ་མེད་ན་ཏུ་དག་པེད །

The text of this line was lost. HDar Lochava sought to supply its place by the following :—

མཐུག་པོ་བརྒྱུད་པའི་པམ་ཐུགས་ཀྱི་མཐུག་པོ།

तस्मादिदं परित्यज्य हिंसापाप^१निकेतनम् ।
अधर्मबहुलं राज्यं गच्छाम्येष तपोवनम् ॥ १३ ॥

राज्ञामज्ञानमूढानां वधबन्धशतार्जिताम् ।
कालः कवलयत्येव लक्ष्मीमक्षीणकिल्बिषाम् ॥ १४ ॥

अचिन्त्यः संसारे बहुलतरमोहाहतधियाम्
स्थिरैराशाबन्धैर्विषयसुखजालं कलयताम् ।
अकाले कल्याणं प्रतिपुरुषमेष प्रतिदिशन्
वली कालः पुंसां किल विलसितं सङ्कलयति ॥ १५ ॥

इति सञ्चिन्त्य नृपतिर्हिंसापापपराङ्मुखः ।
दण्डवल्कलमादाय ययौ निशि तपोवनम् ॥ १६ ॥

ततस्तद्गमनं श्रुत्वा लोके प्रच्छाद्य मन्त्रिणः ।
युध्यमानाः शरोदग्रं रिपुं गर्जन्तमूचिरे ॥ १७ ॥

गहने^२ मत्तमातङ्ग मा कृथा गलगर्जितम् ।
घनशब्दकृताक्षान्तिर्निविशत्यत्र केशरी ॥ १८ ॥

१ ^W हिंसापात० H हिंसापाय० ।

२ H and ^W गहनम् ।

ཞེས་སྒྲ་བདེན་པ་དེ་དག་གིས། ཇི་ལ་བྱ་དགའ་སྤྱུག་པོ་དང་།
གོ་ཆས་ལུས་ནི་རབ་གཏོགས་ཏེ། གཡལ་དུ་གཡལ་ནི་རབ་དུ་བསྐྱད། 19

སྐབས་དེར་གོ་ས་ལ་དག་དུ། བྲམ་ཟེ་སེར་སྒྲ་ཞེས་བྱ་བ།
གྲིལ་པོ་དབྱིག་གི་གོ་ཆ་ཡིས། རོར་གྱི་ཆད་པས་གཟིར་བར་གྱུར། 20

ས་ལུས་ལོར་བྱིན་དབུལ་བ་ལས། མང་པོ་བྱིན་པར་མི་བཟོད་པ།
བྱ་དང་གཉིན་ནྟམས་མཐའ་དག་ནི། བཙོན་ཁང་ནང་དུ་ནྟམ་པར་བཀོད། 21

གཉིན་ཚན་བཅེངས་པས་སྤྱུག་བསྐྱལ་བས། བཙོས་པའི་ཐབས་ནི་རབ་བསམས་ཏེ།
གྲོགས་པོ་གྲིལ་ཟེན་པ་ཡིས། རི་དགས་བཞིན་དུ་གཏོ་བ་མེད། 22

བདག་གི་པ་ས་སྤིང་མོ་དང་། སྤྱན་རྒྱ་བྱ་མོ་བྱ་དག་ཀྱང་།
བཙོན་ར་དག་དུ་བཅེངས་གྱུར་པ། རོར་མེད་ན་ནི་གྲོལ་མི་འགྱུར། 23

ས་བདག་ཆོས་ལ་སྤང་བ་ཡིས། གང་ལ་ཆགས་པ་རབ་དུ་འཇུག།
ཉོན་མོངས་དག་གིས་བརྒྱན་པ་ཡི། ཡལ་དེ་རབ་དུ་བཏང་བས་འཚོ། 24

ཡང་ན་གཉིན་གྱིས་འཛིང་ཐག་གིས། སྒྲི་པོ་དྲིག་དུ་བཅེངས་ནྟམས་གྱིས།
སྤྱུག་པར་གྱུར་ཀྱང་ཡལ་དག་ནི། རབ་དུ་གཏང་བར་ཇི་ལྟར་རྟུམ། 25

དེ་སྤྱད་ཉོན་མོངས་ནད་འདི་ལ། རོར་ནི་ཉེ་བར་བསྐྱབས་པ་པན།
རོར་གྱིས་ཐར་མིན་གཏང་བ་གང་། དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་དག་ན་མེད། 26

इति ब्रुवाणाः समरे धीरा युयुधिरे परम् ।
ते घनस्वामिसम्मानसन्नाहच्छन्नविग्रहाः ॥ १९ ॥

अचान्तरे कोशलेषु ब्राह्मणः कपिलाभिधः ।
हिरण्यवर्ष्मणा राज्ञा धनदण्डेन पीडितः ॥ २० ॥

बन्धनागारविन्यस्तसमस्तसुतबान्धवः ।
दत्ताशेषधनो भूरि दारिद्र्याहातुमक्षमः ॥ २१ ॥

अचिन्तयत् प्रतीकारं बन्धुबन्धनदुःखितः ।
संसक्तपाशसचिवः शारङ्ग इव निश्चलः ॥ २२ ॥

पिता माता स्वसा भ्राता दुहिता तनयश्च मे ।
रुद्धाः कारागृहे मुक्तिं नायान्ति द्रविणं विना ॥ २३ ॥

लोभः प्रवर्तते यत्र धर्मद्वेषेण भूपतेः ।
तस्यार्द्रक्लेशदेशस्य परित्यागेन जीव्यते^१ ॥ २४ ॥ ✕

अथवा कथमुत्सृष्टुं देशः कच्छेऽपि शक्यते^२ ।
जन्तुभिः सततावद्वैर्बन्धुबन्धनरज्जुभिः ॥ २५ ॥

द्रविणोपार्जनं तस्मादस्मिन् क्लेशमये हितम् ।
नास्ति तद्यसनं लोके तीर्यते न धनेन यत् ॥ २६ ॥ ✕

ནོར་གྱི་ཕུན་ཚོགས་གྲུ་གྱི། སྤྲོད་འཛིང་མ་བཞིན་ནོར་འབྱུར་ཅན།
དེན་དུ་གཉིར་ན་བགོད་པར་བྱེད། དེན་དུ་མ་གཉིར་རང་ཉིད་འོངས། 27

རོ་བྲལ་འཁྲི་ཤིང་རྩིང་པ་བཞིན། རིང་བཀོམ་རྩེས་སྤྱེའམིང་ལྷན་པའི།
འགར་ནི་འགའ་ཆོ་ཚོགས་ཅན་གྱིས། གཡོག་ལ་འབྲས་བྱ་མེད་པ་ཉིད། 28

སྤོང་བ་དམ་པའི་སྐྱེ་བོས་སྤངས། རོ་ཆའི་དུལ་གྱིས་ཡོངས་སྤྱེའམིང་གྱིས།
སྤོང་བ་གྱི་ཡི་ལྷགས་ནི། འབྲས་བྱར་བཅས་ཀྱང་འབྲས་མེད་ཉིད། 29

དང་པོ་དུས་སྤྱི་ཉེ་བར་འོངས་པའི་རོ་ལས་སྤོན་དུ་བསྐྱེན་བཀུར་བ།
དེ་ནས་ནོར་གྱི་ཆ་བསྐྱངས་ཡོངས་སྤྱེའམིང་ལས་བཀུར་བ་ནོར་བར་ཉམས།
སྤོང་བས་སྤོན་གྱིས་གཡོ་ལྷན་སྤོང་བའི་ཚོགས་ནོར་ནང་དུ་ནོར་བསམས་ཤིང་།
སྤྲོད་ཅིག་ལ་ནི་རེ་བའི་འཛིང་བ་ཡངས་པར་བྱེད་ཅི་བདོག་པར་བྱེད། 30

ཆགས་པའི་རང་བཞིན་འཛིག་རྟེན་འདིར། ནོར་གྱི་ཡོན་ཏན་སྤྱི་ཞིག་འཛིན།
དེ་སྤྲོད་ཐབས་ཀྱན་དམན་གྱུར་པ། བདག་ནི་འགྲོ་བ་མེད་པ་ཉིད། 31

ཅི་ཞིག་བྱ་ཞིང་གང་དུ་འགྲོ། གྲིབ་མ་དོན་གཉིར་ལམ་བཟང་བཞིན།
རྟེན་མེད་ཡིད་ལ་རེ་བ་ཡིས། ངལ་གསོ་ཐོབ་པར་མ་གྱར་དོ། 32

སྐྱེ་བའི་ནགས་ཚལ་མཚོག་དུ་ཤིན་དུ་སྤྱུག་བོར་གྱུར་པ་འདིར།
གང་ཞིག་གྱུན་དུ་སྐྱེ་བོ་སྤོང་ལ་འབྲས་བྱ་ཀྱན་སྤྱིར་ཡང་།
ནམ་ཡང་འདར་བར་མི་འབྱུར་དུད་པ་ཉིད་ཀྱང་མི་གཏོང་བ།
གྲོད་པ་དམ་པའི་སྤོན་ཤིང་དེ་ནི་གང་ཡང་རྩིད་མ་གྱུར། 33

प्रार्थ्यमानाः पलायन्ते स्वयमायान्त्यनर्थिताः ।

वेश्या इव विकारिण्यः कुटिला धनसम्पदः ॥ २७ ॥

विरसा जीर्णवस्त्रैव दीर्घशेषानुबन्धिनी ।

क्वचित् कदाचित् कच्छेण सेवा फलति नैव वा ॥ २८ ॥

लज्जारजःपरिचिता याच्ना सज्जनवर्जिता ।

अवमानशतोच्छिष्टा सफलाप्यफलायते ॥ २९ ॥

पुरः सत्कारांशः प्रथमसमयोपागमरसात्

ततो मानम्भानिर्द्रविणकणयाच्नापरिचयात् ।

विमृश्यान्तस्तस्मात्तरलितमतिमार्गणगणः

शृणादाशबन्धं विपुलयति सङ्कोचयति च ॥ ३० ॥

लोभस्वभावे^१ लोकेऽस्मिन् को गृह्णाति धनैर्गुणान्

सर्वोपायविहीनस्य तस्मान्नास्त्येव मे गतिः ॥ ३१ ॥

किं करोमि क्व गच्छामि छायाथी^१व मरोः पथि ।

नासादयति विश्रान्तिं निरालम्बो मनोरथः ॥ ३२ ॥

अत्यन्तसङ्कुलतरे जनकाननेऽस्मिन्

न प्राप्यते विपदि कोऽपि स साधुवृक्षः ।

यः सन्ततार्थिजनसर्वफलार्पणेऽपि

नो कम्पते न च जहाति नतिं कदाचित् ॥ ३३ ॥

བསོད་ནམས་མི་དམན་ས་ཡི་དབང་། སྒོང་བ་ཀུན་གྱི་དབག་བསམ་གིང་།
འཕོངས་པའི་གདུང་བ་མཚོག་དུ་འབྲོག། སྒྲིང་སྒྲོབས་འོ་མའི་གྱི་མཚོ་ཐོས། 34

དེ་ལྟར་ཡང་དག་བསམས་ནས་དེ། རེ་བ་བཅས་པ་བཏུན་པ་ཡིས།
ལས་ནས་དགའ་བས་སྒྲ་དྲངས་དེ། མི་བདག་བཏུ་བར་འདོད་པས་ཆས། 35

དེ་ནས་དེ་ཡིས་དལ་བྱ་ཡིས། བློང་མཐའ་དཀར་ཐུབ་ནགས་སུ་ཕྱིན།
མི་བདག་གིང་ཡོས་ཡོངས་དགྲིས་པ། ལས་གྱིས་ཡོངས་སུ་དུབ་པས་མཐོང་། 36

བཀྲམ་བསྐྱོང་ངལ་བས་གཟིར་བ་དེ། མི་བདག་གིས་ཀྱང་མཐོང་གུར་ནས།
སྒྲིང་ཇི་འདྲི་གྱི་མཚོས་རིང་པོ་ནས། འོང་བ་ཡི་ནི་གྱི་མཚན་དེས། 37

དེ་ལ་དེ་ཡིས་རང་གི་སྒྲིད། ཤུགས་རིངས་ཚ་བས་གསལ་བྱས་པ།
བཤད་ནས་གཉིན་ནོམས་བཅིངས་པ་ཡི། ཐུག་བསྐྱལ་གྱིས་གཟིར་སྒྲར་ཡང་བཤད། 38

གཉིན་ནི་བཅིངས་པ་དགོལ་བའི་སྒྲ། མི་བདག་སྒྲོང་བ་ལྷ་ཡི་གིང་།
བསོད་ནམས་མི་དམན་བཏུ་བ་ལ། གསེར་དོན་གཉིར་བ་བདག་འོངས་སོ། 39

ཐུགས་ནི་སྒྲིང་ཇི་ཇོགས་གུར་པ། དཔལ་ལྷན་འཛིག་དེན་མགོན་པོ་དེ།
མཐོང་བ་ཉིད་ཀྱི་འཕྲལ་ལ་ནི། བདག་གི་བནྟ་བ་ཇོགས་པར་གུར། 40

ཉོན་མོངས་གདུང་བས་ཉམས་མི་བྱེད། སྒྲར་བ་ཡིས་ནི་ཐུན་མི་འབྱིན།
དུས་ནི་རྒྱིང་པ་ས་ཡིན་པར། སྒྲེ་བོ་ཆེན་པོ་འབྲས་དུ་བསྐྱེད། 41

अदीनपुण्यः सर्वार्थिकल्पवृक्षः क्षितीश्वरः ।

श्रूयते सत्त्वदुग्धाधिरापन्नार्तिहरः परम् ॥ ३४ ॥

इति सच्चित्य स नृपं प्रतस्थे द्रष्टुमुत्सुकः ।

आशाबन्धोपदिष्टेन पथा हर्षपुरःसरः ॥ ३५ ॥

ततः स शनकैः प्राप्य पुरोपान्ततपोवनम् ।

ददर्शाध्वपरिश्रान्तः सम्बीतं वल्कलैर्नृपम्^१ ॥ ३६ ॥

नरनाथोऽपि तं दृष्ट्वा क्षुत्पिपासाश्रमातुरम् ।

पप्रच्छ करुणासिन्धुर्दूरागमनकारणम् ॥ ३७ ॥

स तस्मै निजवृत्तान्तमुष्णनिश्वाससूचितम् ।

निवेद्य बन्धुसंरोधदुःखार्त्तः पुनरब्रवीत् ॥ ३८ ॥

आयातोऽहं हिरण्यार्थी बन्धुबन्धनमुक्तये ।

अदीनपुण्यं नृपतिं द्रष्टुमर्थिसुरद्रुमम् ॥ ३९ ॥

लोकनाथः स मे श्रीमान् करुणापूर्णमानसः ।

सद्यः सन्दर्शनेनैव सङ्कल्पं पूरयिष्यति ॥ ४० ॥

अम्बानं क्लेशसन्तापैरवमानैरदूषितम् ।

अपर्युषितकालञ्च फलं सृते महाजनः ॥ ४१ ॥

སྒྲིག་ནིས་སྤྱི་དབྱལ་བའི་རབ་རིབ་མི་བཟད་འཕྲོག་བྱེད་ཅིང་།
 བྲགས་པ་རབ་དུ་གསལ་བའི་འབྱོར་པས་ཕྱོགས་ནིས་སྤོངས་སྤྱི་འགྱུར་སྤྱི་
 རྒྱུ་མེད་ཡིད་ནི་མཛོན་པར་རེངས་བྱེད་དགའ་བ་དག་གི་གཉིན།
 ས་ཡི་བདུད་ཅིའི་ཟེར་དེས་བདག་གི་གདུང་བ་འཕྲོག་པར་འགྱུར། 42

ཞེས་པ་དེ་ཡིས་བཤད་ཐོས་ནས། ས་ཡི་བདག་པོ་གཟེར་བར་གྱུར།
 བཅོས་ཐབས་མེད་པའི་གདུང་བ་དག། འཕྲོས་པ་ཡིས་ནི་ཡང་དག་བསམས། 43

ཀྱི་མ་བདག་གིས་གྱུལ་སྤྱིད་བཏང་། དུས་མིན་འདིར་ནི་གཉིས་སྒྲིམ་གྱིས།
 བསམས་དེ་བྲགས་པས་ཉིན་པ་ལས། ལས་གྱི་ཤིང་ནི་སྒྲིམ་པོ་བཞིན། 44

སྒྲོང་བ་ནིས་ལ་ལས་རིང་གིས། ངལ་བ་འབྲས་མེད་གདུང་བ་སྤྱིར།
 རི་དགས་སྤྱིད་སྤྱིད་ཅུ་ལྷ་བྱ། མོངས་པ་སྤྱིད་བྱེད་བདག་སྤྱིད་དོ། 45

ཁ་ལ་དོ་བསྐྱུན་མཚུངས་པ་ཡིས། བྱུལ་བར་གྱུར་བཞིན་དོན་གཉིས་ནིས།
 དེ་བ་ཉམས་པས་ལས་དུ་ནི། ཡོངས་ངལ་སྤྱི་བ་ཉིད་དུ་གྱུར། 46

གྱུལ་པོ་དེ་ནི་བདག་ཡིན་དེ། གྱུལ་སྤྱིད་བཏང་ནས་ནགས་ཚལ་བསྐྱེན།
 ཞེས་པ་ཐོས་ནས་བྲས་ཟེའདི། འབྲས་ལ་སྤྱོད་ནི་གཏོང་བར་འགྱུར། 47

*

*

*

*

द्रारिद्र्यतीव्रतिमिरापहरः^१ प्रजानाम्

कीर्त्तिप्रकाशविभवैः परिपूरिताशः ।

अभ्युल्लसद्विमलमानसहर्षबन्धु-

स्तापं हरिष्यति स मे वसुधासुधांशुः ॥ ४२ ॥

श्रुत्वेति तेन कथितं व्यथितः पृथिवीपतिः ।

संक्रान्तनिष्प्रतीकारसन्तापः समचिन्तयत् ॥ ४३ ॥

अहो नु त्यक्तराज्योऽहमकालेऽस्मिन् दिजन्मना ।

चिन्तितः क्षुत्परीतेन शुष्कवृक्ष इवाध्वनि ॥ ४४ ॥

दूराध्वश्रमवैफल्यसन्तापप्रदमर्थिनाम् ।

सम्मोहजननं धिक्कां मृगतृष्णाजलोपमम् ॥ ४५ ॥

मुखाश्मपाततुल्येन मूर्च्छितानामिवार्थिनाम् ।

आशाभङ्गेन गुरुतां प्रयात्यध्वपरिश्रमम् ॥ ४६ ॥

अहं स राजा सन्त्यक्तराज्यः काननमाश्रितः ।

इति श्रुत्वैव विप्रोऽयं सद्यस्त्यजति जीवितम् ॥ ४७ ॥

जातैव चिन्तामतुलां प्रसूते

निद्रापहारं तरुणी करोति ।

कन्येव वृद्धा विदधाति शोकं

नष्टा दहत्याशु शरीरमाशा^२ ॥ ४८ ॥

འདི་ནས་གྲུལ་པོའི་གནས་ཕྱིན་ཏེ། བསམ་པ་བདག་ནི་མ་ཐོབ་ན།

ཡིད་ལ་རེ་བ་ཉམས་པ་འདི། གདུང་བས་ཅི་ཞིག་བྱེད་པར་འགྱུར།

49

སྒྲིང་ནིས་ཕྱིར་སྒྲོག་བཞིན་ལེགས་ཆ་བའི་ཤུགས་རིངས་དག་གིས་གདུང་བྱེད་
ཅིང་།

ཀུན་དུ་རྟོག་པས་ལུས་དམན་རྒྱུར་བྱས་ཤིང་གང་ལས་མི་འགྲོ་བ།

ཉོན་མོངས་དུས་སྤྱི་མི་ནིས་སེམས་ལ་འབྲལ་ལ་རབ་དུ་གསལ་བ་གང་།

དགོ་ལྷན་ཡོངས་སྤྱོད་བཞིན་བསྐྱེད་ཤིང་གཞིག་བྱ་དེ་ཉིད་འཆོ་བ་ཡིན། 50

རང་ཉིད་རབ་བསྐྱེད་པ་གདུང་བའི་ཉམས་སྒྲིང་ཤེས་ཤིང་རེ་བྱའི་རྩོད་བའི་ཕྱག་དུ་
བྱགས་བྱས་ཏེ།

སྤྱིན་བྱེད་མེ་ཡིས་རབ་དུ་གདུང་བའི་བྱེད་པས་བྱབ་ཅིང་འཆོད་པའི་བྱ་བ་ཡོངས་
སྤྱི་འདྲིས་གྱུར་ཀྱང་།

སྒྲིང་བའི་ཆོགས་ཀྱི་སྤྲོད་པ་དྲག་པོས་བསྐྱེད་པའི་མི་བཟད་གདུང་བ་འཕྲོག་པ་
མིན་པ་གང་།

སྒྲིང་བོ་འགྲོན་པོའི་ཤུགས་རིངས་ཆེ་བ་བསྒྲོལ་ཞིང་གཤམ་བ་འགྱུར་བྱེད་གྱི་
མཆོད་སྒྲིབ་སྤྲོད།

51

དེ་ལྟར་སྒྲིང་ཅིག་བསམས་བྱས་ནས། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་མགྲོན་བྱས་ཏེ།

མི་སྒྲན་སྤྱི་བས་འཛིགས་འཛིགས་བཞིན། མི་ཡི་བདག་པོས་དེ་ལ་སྤྱིས།

52

བསོད་ནམས་མི་དམན་གྲུལ་པོ་དང་། བས་ཟེད་གྲག་པོས་སྒྲིང་བའི་ཆོ།

འཆོ་ལས་ཆགས་བྲལ་གྲུལ་སྤྲོད་ནི། ཡོངས་སྤྱི་བདེང་ནས་དབེན་པ་བསྐྱེད། 53

राजधानीमितो गत्वा मामप्राप्य विचिन्तितम् ।
किं करिष्यति सन्तापादयं भग्नमनोरथः ॥ ४६ ॥

जीवत्येकः किल स कुशली क्लेशकाले नराणां
स्नायश्चित्ते स्फुरति सहसा यः परिचाणबन्धुः ।
प्रत्याख्यानान्मलिनवदनस्तप्तनिश्वासशुष्यत्-
सङ्कल्पाल्पीकृतनततनुर्याति यस्मान्न चार्थी ॥ ५० ॥

धिग्जन्म क्षारसिन्धोः पथिकजनपृथूच्छासनिर्दग्धवृद्धे-
स्तापं योऽर्थिप्रजानां हरति न विषमं तौव्रटुष्णासमुत्थम् ।
जाता^१स्वादेऽप्यगल्योदरकुहरलुठज्जाठराग्निप्रताप-
व्यापारव्याप्यमानकथनपरिचितः स्वप्रमाथव्यथानाम् ॥ ५१ ॥

इति सञ्चित्य नृपतिः कृतातिथ्यः फलाम्बुना ।
तमुवाचाप्रियाख्यानभीतिभीत इव क्षणम् ॥ ५२ ॥

ब्रह्मन्दीनपुण्योऽहं राजा शत्रुबधोद्यमे ।
हिंसाविरक्तः सन्त्यज्य राज्यं विजनमाश्रितः ॥ ५३ ॥

ས་སྒྲོང་ཡོངས་སྒྲོད་འཛོལ་བའི་འབྲས། སྒྲིན་འཁྱོག་ལྷ་བྱུང་མི་བདེན་པ།
གསར་པའི་ཁྲག་གིས་སྤྲུགས་པ་ནི། སྒྲིན་པོ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སྒྲོད་བྱེད། 54

གནས་མིན་འདུག་དེས་ཅི་ཞིག་བྱ། ཁྱོད་ནི་དུས་མིན་ཉེ་བར་འོངས།
ཆུང་ཟད་བདག་གིས་རྒྱས་པ་གང་། དེ་ནི་བསྐྱམས་པ་མེད་པར་བཟོད། 55

ཅེས་བགྱལ་པའི་ཚིག་ཐོས་ནས། རྩོམ་ཡང་དག་བཅོས་པ་བཞིན།
གཉིན་ཐར་རེ་བ་བྲལ་བ་ལས། ད་ནི་ས་ལ་འབྱེལ་བར་གྱུར། 56

བགྱལ་ཞིང་ས་ལ་འབྱེལ་བ་དེ། མཐོང་ནས་མིག་ནི་མ་ཆི་མར་བཅས།
སྒྲིན་པའི་ཚིག་གིས་དབྱགས་ཕྱུང་ནས། གྱུ་ལ་པོས་སྒྲུར་ཡང་རབ་བསམས་པ། 57

ཀྲུ་མ་བདག་ནི་བསོད་ནམས་དམན། བྱ་ངན་ལས་དང་མཚུངས་པ་འདོད།
སྒྲོང་བའི་རེ་བའི་འཁྱི་ཤིང་གི། བྱ་གྲུ་འབྲལ་ལ་བསྐྱམས་པར་གྱུར། 58

ནོར་དོན་གཉེར་བ་ལྷན་པའི་འདོད་པས་དང་པོ་གནས་མིན་སྒྲོང་བ་འབྲས་
བཅས་བསམས།

རེ་བའི་བྱ་གུས་འདོད་པའི་བདེ་བ་མ་ལུས་ཡལ་ག་སྒྲོང་གི་མངོན་པར་བྲིས།
དེ་ནས་ཨ་མ་སྒྲོབ་པར་མ་གྱུར་སིང་ཁྲིང་སྐྱམ་པོས་བཞིན་དུ་སྐད་ཅིག་ལ།
ཤིན་དུ་ཆེ་བའི་ཚོམ་པ་ཉམས་ཤིང་རེ་ཐག་ཆད་བས་འབྲལ་ལ་བགྱལ་བར་གྱུར། 59

བསྐྱེད་སྐྱེད་ནས་སྒྲིད་པ་ཆུང་དུ་ཞིག། གལ་ཏེ་འདི་ལ་བདག་གིས་བྱིན།
བསོད་སྒྲོམས་བསྐྱེད་ཀྱང་ལྷོགས་གྱུར་བ། དེ་ལ་དེས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་བྱེད། 60

हिंसाफलं महीपाला भोगं भूभङ्गभङ्गरम् ।

प्रत्यग्रहधिरादिग्धं क्रव्याद इव भुञ्जते ॥ ५४ ॥

किं करोम्यपदस्थोऽहमकाले त्वमुपागतः^१ ।

यत्तु शक्यं मया किञ्चित्तदयन्वितमुच्यताम् ॥ ५५ ॥

इति राजवचः श्रुत्वा वज्रेशेव समाहृतः ।

बन्धुभोक्षणनैराश्यात् स पपात महीतले ॥ ५६ ॥

मूर्च्छितं पतितं भूमौ तं दृष्ट्वा साश्रुलोचनः ।

प्रियाभिर्वाग्मिराश्वस्य राजा पुनरचिन्तयत् ॥ ५७ ॥

अहो नु मन्दपुण्योऽहं यस्मिन्नाशालताङ्कुरः ।

मरुमार्गोपमे जातः सहसा शोषमर्थिनः ॥ ५८ ॥

अर्थार्थी प्रथमं विचिन्त्य सफलामस्थानयाच्चां क्षणात्

आशातूलिकयाभिलिख्य निखिलं शाखासहस्रैः सुखम् ।

अप्राप्याममिवाथ शुष्कखदिरान्मूढेच्छया वाञ्छितं

सद्यश्छिन्नमनोरथः पृथुतरारम्भक्षयान्मूर्च्छति ॥ ५९ ॥

अस्मै यदि प्रयच्छामि याचितावाप्तमल्पकम् ।

तत् किं तेन करोत्येष भिक्षित्वापि बुभुक्षितः ॥ ६० ॥

གལ་དེ་ཙེ་ཆག་རྩིང་པ་དག་གིས་ཐོག་ཕུབ་བྱིས་ནི་དེ་ཉིད་དུ་གནས་ཤིང་།
 གང་ཡང་བྱད་མེད་བྱི་ལའི་ཕུག་གུ་ཐབ་དུ་ཉལ་ལ་ཙེ་ལྷན་དེ་དག་གིས།
 གལ་དེ་ཀྱང་བ་ཉིད་ཀྱིས་འགྲོ་ཞིང་སྤང་ཡང་དེ་ནི་བསྟེན་བྱ་དེ་རྩ་ན།
 དེ་ནི་ངེས་པར་ས་བདག་སྒྲན་ཅིག་མཐོང་དང་མགུ་བ་ལ་ཡང་ཡོན་ཏན་ཅི།

61

སློ་གྲོས་བཙེ་བའི་ཁོར་འཛིན་གྱིས། དེ་ལྟར་བསམས་ནས་ས་འཛིན་དབང་།
 དེ་འདོད་བསྐྱབ་པར་ཆས་གྱུར་པས། རབ་སངས་བྱས་དེ་དེ་ལ་སྤྲོས།

62

ལངས་ཤིག་བྲས་ཅེ་བྱོད་ཀྱི་ནི། འདོད་བ་བསྐྱབ་སྤང་མི་ཐོགས་པར།
 འབྲས་བྱ་ཐོབ་བའི་ཐབས་ཀྱི་མཚོག། བདག་གིས་ཡང་དག་རྟེན་བར་གྱུར།

63

དེ་ཞིག་བདག་གི་མགོ་བཙད་ནས། མོང་ལྷེ་ས་བདག་ཚངས་བྱིན་ལ།
 བྱིན་ན་དེ་ནི་དགའ་བ་ཡིས། བྱོད་ལ་ཁོར་དག་ལྟར་བར་འགྱུར།

64

སློང་བའི་ཙན་དན་ལྷོན་པ་དེའི། ཚོག་དེ་ཐོས་ནས་གཉིས་སྤྲོས་ནི།
 རྒྱུ་བར་རབ་ཞུགས་གདུང་བ་ཡིས། ཁབ་ཀྱི་ཕུག་བཞིན་རབ་སྤྲོས་པ།

65

སྤྲོད་གསུམ་སྤྱིང་པོ་སྤྲོ་བ་ནི། འགྲོ་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་ཐོབ་པ།
 བྱོད་ཀྱི་མགྲིན་པ་འདི་ལ་མཚོན། བསློང་པོ་སྤྲོ་བ་ཙན་ལྷེ་བསྐྱབ།

66

ཆགས་པས་སློ་གྲོས་ཉམས་པ་སྤྲོ། བྱོད་ལ་མི་བན་སེམས་པར་བྱེད།
 ས་ཏྲ་ཀུ་ར་སོལ་བ་ཡི། བྱུ་རྩ་མ་རུངས་སྤྲོ་ཞིག་བྱེད།

67

तस्मिन्नेव गृहे जरत्तृणकटच्छन्ने यदि स्थीयते
 चुल्लीमुत्तविडालवालसदयास्ता एव यद्यङ्गनाः ।
 पादाभ्यामवगम्यते यदि पुनस्तेनैव सेवाधुना
 तत् को नाम गुणः क्षणं क्षितिभुजा दृष्टेन पृष्टेन^१ वा ॥ ६१ ॥

इति ध्यात्वा धराधीशः कृपावसुधया धिया ।
 तद्याच्चा^२सिद्धिसन्नद्धः प्रतिबोध्य तमभ्यधात् ॥ ६२ ॥

उत्तिष्ठ वत्स सम्प्राप्तस्त्वत्समीहितसिद्धये ।
 अविलम्बिफलावाप्तिरूपायः परमेा मया ॥ ६३ ॥

द्वित्वा मम शिरस्तावत् ब्रह्मदत्ताय भूभुजे ।
 गत्वा प्रयच्छ तत्प्रीत्या स ते वित्तं प्रदास्यति ॥ ६४ ॥

तस्यार्थिचन्दनतरोः श्रुत्वैतत् वचनं द्विजः ।
 उवाच तत्तस्मैव विद्वः कर्णप्रविष्टया ॥ ६५ ॥

तव चैलोक्यसारस्य जगत्पुण्यात्तजन्मनः ।
 शस्त्रं कण्ठे शठेनास्मिन् केन पापेन पात्यते ॥ ६६ ॥

लोभलुब्धमतिः को नु चिन्तयेदहितं तव ।
 अङ्गारकारणं क्रौर्यं सहकारे करोति कः^३ ॥ ६७ ॥

11 A १ ^W/₂ and H तुष्टेन वा । २ H and ^W/₁ तद्वाङ्मा ।

३ ^W/₂ and H सः ।

ཅེས་སྒྲུབ་ཟེ་དེ་ལ་ནི། མི་ཡི་བདག་པོས་ལན་སྒྲུབ་པ།

འཚོ་ཡང་བདག་ནི་བཅོངས་པ་ཡིས། དགྲ་པོ་དེ་ཡི་རྒྱུ་དྲུག་ཀྱིར།

68

གྲུལ་པོས་འབད་པས་དོན་གཉིས་བས། ས་བདག་དགྲ་ཡི་དོགས་པ་ཅན།

ཚངས་བྱིན་དག་གི་རྒྱུ་དྲུག་ནི། དེ་ཡིས་དེ་ནི་བཅོངས་ནས་བྱིན།

69

དེ་ཡིས་བྱིར་ནས་འོངས་པ་ཡི། ས་དབང་དེ་སྒྲུངས་ཚངས་པས་བྱིན།

ནོར་དབང་མཚུངས་པས་དེ་ལ་ནོར། འདོད་པ་བས་ཀྱང་མངོན་སྒྲུབ་བྱིན།

70

བསོད་ནམས་མི་དམན་མི་བདག་གི་ནི་སྒྲིང་སྒྲོབས་ངོ་མཚར་བྲམ་ཟེས་བཤད་
ཐོས་ནས།

ཁོམ་གྱི་ནི་འགྲུར་ཤིན་དུ་བཟོད་དག་འཇུངས་ཉིད་དུ་མངོན་བཟོད་དུག་བཤད་སྟེ།

རང་གནས་ཤིན་དུ་མཐོ་བར་དེ་ནི་མགོ་བཞིན་བཞག་ནས་ཚངས་བྱིན་རང་ཉིད་ཀྱིས།

དེ་ཡི་ཞབས་ཀྱི་རྒྱ་སྒྲིམ་དག་ལ་གཙུག་ཏུ་འཕྱེང་བས་སྒྲིང་ཅིག་མཛོལ་བར་བྱས།

71

དེ་ནི་དུལ་བ་རབ་ཐོབ་རང་གི་གྲོང་ཁྱིམ་སོང་བའི་ཚོ།

ཡོངས་བཤད་གྲུལ་སྲིད་ཡང་དག་ཐོབ་ནས་བསོད་ནམས་མི་དམན་པས།

གྲགས་པ་ལྟར་དག་དེ་བྱ་བའི་འཕྱིང་བ་གཡོ་ལྷན་རྒྱ་གཉིར་བྱས།

དུ་གྲུལ་ཡི་ནི་མཛོལ་ས་གཞི་ཚོས་ཀྱིས་བསྒྲུངས་པར་གྱུར།

72

བྱུང་བདག་བསོད་ནམས་མི་དམན་དུ་གྱུར་གང་དེ་ང་ཉིད་དེ།

གང་དུ་དུས་ཀྱི་དགོ་འདུན་མང་པོའི་ཞབས་ཀྱིས་མངོན་དག་འས།

མི་ནི་མས་དག་གིས་སྲིད་པ་གྲོལ་བའི་གྲུ་ནི་འབྱུང་འབྱུར་བ།

འདིར་དེང་དེ་ཡི་སྒྲོང་རྒྱུལ་སྲིད་པའི་སྒྲིང་པོས་བདག་གིས་བྲན།

73

इति ब्रुवाणं नृपतिर्ब्राह्मणं प्रत्युवाच तम् ।
जीवन्तं नय बद्धा वा तस्य मामन्तिकं रिपोः ॥ ६८ ॥

यत्नेनाभ्यर्थितो राज्ञा स तं बद्धा महीपतेः ।
निनाय ब्रह्मदत्तस्य समीपं शत्रुशङ्किनः ॥ ६९ ॥

तेनानीतं तमादाय ब्रह्मदत्तः क्षितीश्वरम्^१ ।
धनं धनेशतुल्योऽस्मै वाञ्छिताभ्यधिकं ददौ ॥ ७० ॥

सत्त्वाश्चर्य्यमदीनपुण्यनृपतेराकर्ण्य विप्रोदितं
त्यक्त्वा वैरविकारदुःसहतरं क्रौर्याभिधानं विषम् ।
धृत्वा मौलिमिवोन्नते निजपदे तं ब्रह्मदत्तः स्वयं
चक्रे तच्चरणाम्बुजप्रणयिणीमुष्णीषमालां क्षणात् ॥ ७१ ॥

तस्मिन् गते निजपुरं विनयप्रपन्ने
संप्राप्य राज्यमरिहीनमदीनपुण्यः ।
धर्मेण कीर्त्तिधवलाम्बुधिफेनमाला-
वेक्ष्यदुकूलललितां पृथिवीं शशास ॥ ७२ ॥

योऽभूद्विभुर्भुवनसारमदीनपुण्यः
सोऽहं स्मृतं चरितमत्र मयाद्य तस्य ।
कालेन यत्र बहुसङ्घपदाभिरामा
भूमिर्भविष्यति नृणां भवमुक्तिहेतुः ॥ ७३ ॥

རྒྱུ་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་གསུང་མཛད་བཅོས་ལྷན་འདས་གྱི་ནི།
 རྒྱུད་ཚུལ་སེམས་དབང་རབ་འབར་གློ་ནས་ཡ་མཚན་གྱིས་པ་ཡིས།
 དགའ་བས་རེག་པར་གྱུར་པ་མཐོ་རིས་བདག་པོའི་ལྷས་ལ་ནི།
 སྤྱ་ལོང་འདབ་མ་མཛེས་པས་སྤྲེས་པ་ཙྰ་ཡང་བྱང་པར་གྱུར།

ཅེས་པ་དགེ་བའི་དབང་བོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་
 བརྗོད་པ་དབག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་བསོད་ནསས་མི་དམན་པའི་རྟོགས་པ་
 བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་ལྷ་བཅུ་ཙྰ་གཉིས་པའོ།

सत्त्वोज्ज्वलं भगवतश्चरितं निश्म्य
पूर्वावदानकथितोदितविस्मयेन ।
हर्षस्पृशः किमपि नाकपतेर्बभूव
रोमाञ्चपचरचनारुचिरं शरीरम् ॥ ७४ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
अदीनपुण्यावदानं नाम द्विपञ्चाशत्तमः पल्लवः ॥

CHAPTER LIII.

ཡལ་འདབ་ལྔ་བཅུ་ཙྏ་གསུམ་པ།

ལེགས་བཤད་འཛོལ་བའི་རྟོགས་བཞིའི་ནི།

ལེགས་བཤད་མགྱིན་པར་ནོམ་གནས་སྒྲ་མ་ལ་འདྲུད་མགོ་དང་ནི་བར་བོས་པ་དང་།
ཞལ་ནི་དྲིལ་དུ་སྒྲིན་མེད་བདེན་པ་དང་ལྷན་མཁས་པ་ནོམས་ནི་དགའ་བའི་གྱིན།
རིན་ཅེན་ཡིད་འོང་རབ་གསལ་དོ་ཤལ་བཀོད་པ་བཟླ་བའི་ཁྱད་པར་དང་བཅས་པ།
ཆས་ལྷན་བྱུང་མེད་ཆས་ཀྱིས་སྒྲེ་བོ་ལྷག་མ་ནོམས་ནི་མཚོག་དུ་ཚོས་པ་སྒྲིད། 1

གཞན་དུ་བཅོམ་ལྷན་འཛུམ་ལྷན་པ། བགྱི་བྱིན་བསམ་པ་ཤེས་པ་ཡིས།
འཛུམ་པའི་གྱི་ནི་དྲིས་པ་ན། ཐམས་ཅད་མཁྱིན་པས་ཡང་གསུངས་པ། 2

བར་ཁ་སིར་མི་ཡི་བདག། ལེགས་བཤད་འཛོལ་བ་ཞེས་པ་བྱུང་།
གང་གི་གྲགས་པ་དྲི་མེད་རིགས། དཔལ་གྱི་འཕྲིང་བ་བཞེན་དུ་མཛོས། 3

ཡོན་ཏན་སྒྲུང་ལྷན་ལེགས་སྦྱོང་རྒྱུ། དབེན་ལྷན་ནོམས་ཀྱི་སྦྱིང་ལ་ཆགས།
མུ་དྲིལ་མ་ཡོན་ལེགས་བཤད་ཀྱི། གྱིན་ཉིད་གང་ཞིག་དོན་གཉིས་གྱུར། 4

གང་གི་མཛོད་དཔལ་སྦྱོང་ནོམས་ལ། དྲིལ་དུ་བཏང་ཡང་གཡོ་བ་མེད།
གྲགས་པ་ཡོན་ཏན་ལ་བཏགས་ཀྱང་། རིང་ལས་ཤིན་དུ་རིང་བར་འགྲོ། 5

त्रिपञ्चाशत्तमः पल्लवः ।

सुभाषितगवेष्यवदानम् ।

सूक्तिः कण्ठविवर्तिनी गुरुनतिमौलौ श्रुतं श्रोत्रयोः
सत्यं नित्यमनामयञ्च वदने विद्वत्प्रियं भूषणम् ।
रत्नोदारसुतारहाररचनाचित्रेण धत्तेतरां
सन्तोषं सविशेषवेषवनितावेशेन शेषो जनः ॥ १ ॥

शक्रेणान्यत्र भगवान् सस्मितः स्मितकारणम् ।
पृष्टस्तदाशयज्ञेन सर्वज्ञः पुनरब्रवीत् ॥ २ ॥

सुभाषितगवेषीति वाराणस्यामभून्नृपः ।
यस्य जात्युज्ज्वलाकीर्त्तिर्मालिव विबभौ श्रियः ॥ ३ ॥

सुवृत्ते गुणसंयुक्ते हृदिसक्ते विवेकिनाम् ।
अभूद्भूषण एवार्थी यः सूक्ते न तु मौक्तिके ॥ ४ ॥

नित्यमर्थेषु मुक्तापि कोषश्रीर्यस्य निश्चला ।
कीर्त्तिर्गुणनिबद्धापि दूरादूरतरं गता ॥ ५ ॥

གྱུལ་པོའི་ངང་པའི་སྒྲན་ངག་མཁམ། ཉམས་ལྷན་མཆོག་གི་དྲིལ་བསྐོར་དེ།
མཁམ་པའི་མདུན་ས་པད་ལྷན་ལ། ཡོངས་སྤྱོད་སྐལ་བཟང་ལྷན་པ་གྱུར།

6

ཉེ་བར་བསྐྱེད་ལ་རབ་ཞུགས་པ། དེ་ཡི་ལེགས་བཤད་ཡོན་ཏན་ཅན།
མར་མའི་ཅེ་མོ་ལྷ་བྱ་ཡིས། སྐྱེ་བོ་སྤོངས་པའི་རབ་རིབ་སྤོགས།

7

ནམ་ཞིག་མདུན་སར་སྐོ་བཟང་དེ། འདུག་བས་ལེགས་བཤད་གཏམ་གྱི་ནི།
མཇུག་དུ་སྐོ་བཟང་ཞེས་པ་ཡི། སྐོན་པོའི་གཙོ་ལ་རབ་སྤྱོས་པ།

8

ལེགས་པའི་སྐྱ་དང་ཆོག་ལ་ཞོན། ཡོན་ཏན་གྱི་དང་ཡང་དག་ལྷན།
ཁྱེད་ནམས་དག་གི་ལེགས་བཤད་ཀྱིས། མདུན་ས་འདི་ནི་ངག་བཞིན་མཛེས།

9

ལེགས་པར་སྤྱིན་ཞིང་རོ་དང་ལྷན། ལེགས་པར་བཤད་པ་གསར་པ་ནི།
མེ་དོག་ལྷ་བྱ་འགའ་ཞིག་ནི། ཁྱེད་ཀྱིས་རྟེན་པར་གྱུར་ཏམ་ཅི།

10

ལེགས་བཤད་ནམས་དང་མཐུན་ནམས་དང། དོག་པ་ནམས་ཀྱང་གྱིས་པ་ནི།
གསར་པ་ཁོ་ན་ཡིད་འཕྲོག་སྟེ། བྱད་མེད་ནམས་ཀྱི་ལང་ཚོ་བཞིན།

11

རོ་དང་ལྷན་ཡང་ནམ་པར་ཡངས་པའི་མེ་དོག་དོན་མཐུན་ཡོངས་བཏང་ནས།
ཡོངས་འདྲིས་ཡོངས་སུ་འདོར་ཞིང་རིང་ནས་རིང་དུ་རྟེན་སུ་གྱུ་བྱེད་པ།
གསར་པ་གསར་པའི་སྤྱང་ཅི་ལ་ཆགས་ཀྱང་དུག་པ་ནི་ནགས་ནམས་སུ།
དྲིལ་དུ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་གྱུར་རིན་ཅན་མཐུན་ལས་འཁྲུག་པར་བྱེད།

12

स राजहंसः सरसैर्हतः कविवरैः सदा ।
विद्वत्सभाकमलिनीभोगसौभाग्यवानभूत् ॥ ६ ॥

उपदेशप्रवृत्तस्य सगुणास्तस्य सूक्तयः ।
जनस्य मोहतिमिरं जह्नुर्द्वीपशिखा इव ॥ ७ ॥

स कदाचित् सभासीनः सुभाषितकथान्तरे ।
सुमतिः सुमतिं नाम प्रधानामात्यमब्रवीत् ॥ ८ ॥

साधुशब्दपदारूढैर्गुणालङ्कारशालिभिः ।
सभा भवद्भिर्भात्येषा भारतीव सुभाषितैः ॥ ९ ॥

अप्यन्विष्टानि सत्याकरसवन्ति नवानि च ।
सुभाषितानि भवतां कुसुमानीव कानिचित् ॥ १० ॥

सूक्तीनां प्रतिभानाञ्च मञ्जरीणाञ्च जृम्भितम् ।
नवमेव मनोहारि नारीणामिव यौवनम् ॥ ११ ॥

सरसमपि विहाय व्यायतं पुष्पसार्थं
परिचितपरिहारी दूरदूरानुसारी ।
भ्रमति सततसक्तास्वादमन्दादरत्वात्^१
नवनवमधुलुब्धः षट्पदः काननेषु ॥ १२ ॥

མདུན་ས་འདིར་ནི་ཅུང་ཟད་གང་། ལེགས་བཤད་རིན་ཅེན་མོ་དཔྱོད་དེ།
ཡོངས་སུ་བདེག་པས་ཐང་པ་དེ། ཀུན་དུ་རིན་ཐང་མེད་པར་འགྱུར།

13

མཁའ་པ་ཉིད་ནི་མེད་ན་སྒོ་གྲོས་ནི་ཉམས་མི་ནིས་འཚོ་བ་དོན་ཡོད་མིན།
མཚུངས་མེད་གྲུས་པའི་སྒྲན་ངག་མེད་ན་མཁའ་པ་ཉིད་ནི་ནི་ཙྰ་འོ་སྒོག་དང་
མཚུངས།

སྒྲིང་ལྷན་ནིས་ཀྲིས་ནང་གི་དེ་ཉིད་དཔྱོད་པ་མེད་ན་རབ་མཛོས་སྒྲན་ངག་ནི།
སྒྲིང་པ་ཉིད་དེ་དཔེན་སའི་བྲོན་པའི་མར་མེ་བཞིན་དུ་བཞེན་པར་འགྱུར།

14

དེ་ཡི་སྒྲན་དུ་གནས་སྐབས་འདིར། ལྷ་བྱུག་སྒྲ་ཡིས་བྱེ་བྲོ་བཞིན།
ལེགས་བཤད་གོ་སྐབས་གྲོགས་པོ་ཡིས། གསར་པ་ཅུང་ཟད་བཟོད་པར་མཛོད།

15

གལ་ཏེ་སྐད་ཅིག་དེ་ཉིད་ཤེས་པས་མཚོག་དུ་ཡིད་དོན་སྒྲུབ་བྱེད་ན།
ཚིག་ནིས་ཀྲིས་ནི་ཇ་དེའི་དྲི་བཟང་ངོ་མཚར་བ་དག་སྒྲིད་པར་བྱེད།
ཇི་སྟེང་སྒྲེ་བོ་ལེགས་བཤད་བཟོད་ལ་གོ་སྐབས་མེད་པ་མ་ཐོབ་མིན།
དེ་ལྟ་ན་ཡང་མཚོག་གི་ཚོགས་ལ་ལྷག་པར་བསྟར་བྱས་འདི་འབྲས་བུལ།

16

དེ་སྐད་མི་མགོན་གྲིས་བཟོད་པ། སྒོ་ལྷན་སྒྲིང་ལ་དེག་པའི་ཚིག།
ཐོས་ནས་སྒོན་པོ་ཆེན་པོ་ཡིས། ས་ཡི་བདག་ལ་ལན་གསོལ་བ།

17

གྲུལ་པོ་བྲོད་ཀྱི་ཚོགས་བཅད་ཉིད། མངོན་པར་གསར་པ་སྟོང་གསུམ་ན།
སྒོགས་ན་མཁའ་པའི་དབང་ཕྱག་དག། ལེགས་བཤད་གྲུས་པ་གཞན་གྲིས་ཅི།

18

अस्मिन् सदसि यत्किञ्चित् सूक्तरत्नं विचार्यते ।
तत्परिष्ठासमुत्तीर्णं सर्वत्रायात्यनर्थताम् ॥ १३ ॥

पाण्डित्येन विना विनाशितधियां व्यर्थं नृणां जीवितं
पाण्डित्यं शुक्पाठषण्डमसमोक्षासं कवित्वं विना ।
काव्यं चास्तरं विना सहृदयैस्तत्त्वान्तरालोचना-
शून्यं निर्जनकूपदीपकलनामन्तःसमालम्बते ॥ १४ ॥

तस्मादस्मिन्नवसरे नूतनं किञ्चिदुच्यताम् ।
चैत्रः पिकरुतस्येव सूक्तस्यावसरः सुहृत् ॥ १५ ॥

चमत्कारो वाचां जयति जितजातीपरिमलः
क्षणं चेत् तत्त्वज्ञाः प्रगुणमवधानं विदधति ।
उदग्रा सामग्री तदपि विफलैषा स्फुरितकृत्
न यावत् पाठेन स्वजन इव लब्धो ह्यवसरः ॥ १६ ॥

इत्युक्तं नरनाथेन हृदयस्पर्शिं धीमताम् ।
वचः श्रुत्वा महामात्यः प्रत्यभाषत भूपतिम् ॥ १७ ॥

राजन्नभिनवश्लोकस्तवैव भुवनचये ।
गौयते विबुधाधीश किमन्यैः सूक्तविस्तरैः ॥ १८ ॥

གུས་ལྷན་གཏོང་མོད་མཆོག་གུར་ཁྱོད། རིག་པ་དགའ་དགེས་པ་འདིར།
ས་ཡི་མཐོང་འདི་ཐམས་ཅད་ནི། རིག་པ་འཛིན་པའི་གོང་ཁྱེད་གུར།

19

ཁྱོད་ནི་ཡོན་ཏན་ལྷན་པའི་གོགས། རྒྱ་ཙམ་པརྟོ་ལྷན་པས་མཛེས།
ཤར་ཆེ་སྒྲུ་བོ་མཐའ་དག་ནི། རྣང་བཅས་ལེགས་པའི་ལས་ནས་འགོ།

20

གང་དང་གང་ལ་གྱུལ་པོ་ཇེས་སྤྲ་ཆགས་པར་སྐད་ཅིག་ནི།
གུས་པའི་ཆ་ཤས་གུས་པའི་སྒྱ་ཙམ་དག་ནི་དེ་དང་།
ཅེ་དགའི་ཆས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་དེ་དེ་ཡོན་ཏན་དེ་དེ་དང་།
སྒྲུ་བོ་སྒྲོད་ཚུལ་དེ་དེ་འཛིག་ཉན་དགའ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར།

21

ས་སྒྲོང་མཁས་ན་རིག་པའི་ཅེ་དགའི་སྒྲོལ་མཆོག་དུ་རིག་པར་གྱུར།
དཔའ་ན་གཡུལ་གྱི་རིལ་པ་དང་འགོགས་བརྟུལ་ཞུགས་བརྟུལ་ཞུགས་འཛིན་པར་
འགྱུར།

སྒྲུན་མོངས་ཤིང་གཡོ་ན་ནས་པར་གཡོལ་གདུག་ནས་བུངས་སྒྲོད།
གང་གང་ས་བདག་བྱེད་པ་དེ་དེ་མཐའ་དག་སྒྲུ་བོ་བྱེད་པར་འགྱུར།

22

མེ་ཏོག་འབྱུང་གནས་ལེགས་པ་ཡི། མེ་ཏོག་གྱིས་བྱེད་ཉམས་དང་ལྷན།
ས་བདག་རང་ཉིད་མཁས་པ་ནི། སྒྲུ་བྱའི་བསོད་ནམས་ཉིད་ཀྱིས་འབྱུང་།

23

སྒྲུ་བོ་ལེགས་བྱེད་སྒོ་ལྷན་སྒོན་པོ་དང་།
མི་བདག་མཁས་ཤིང་བདེན་པར་སྒྲུ་བྱེད་པ།
འདི་དག་ནམས་ནི་དགེ་བ་དང་བའི་དུས།
མངོན་སུམ་དུ་མཆོན་མཆོན་ཉིད་བཟང་པོ་ཡིན།

24

त्वयि विद्याविनोदेऽस्मिन् वदान्ववर सादरे ।
विद्याधरपुरं सर्व्वं जातमेतन्महीतलम् ॥ १९ ॥

कलाकमलिनीकान्ते मित्रे गुणवतां त्वयि ।
उदिते याति सालोकः सन्मार्गेणाखिलोजनः ॥ २० ॥

सा सा कला स स विलासविशेषलेश-
स्ते ते गुणाः स स जनश्चरितञ्च तत्तत् ।
लोके प्रियत्वमधिरोहति यच्च यच्च
राजा करोति सरसः क्षणमादरांशम् ॥ २१ ॥

भूपाले विदुषि स्पृशत्यतिशयं विद्याविलासोत्सवं
शूरे सङ्गररङ्गसङ्गमरुचिर्गृह्णाति वीरव्रतम् ।
मूढे मुह्यति चञ्चले विचलति क्रूरे नृशंसायते
यत् यत् भूमिपतिः करोति कुरुते तत्तत् समस्तो जनः ॥ २२ ॥

सरसः साधुपुष्पाणां वसन्तः कुसुमाकरः^१ ।
प्रजापुण्यैर्भवत्येव स्वयं विद्वान्महीपतिः ॥ २३ ॥

जनः सुवृत्तिर्मतिमानमात्यः
सत्याभिलाषी नृपतिर्मनीषी ।
एतानि कालस्य शुभोदयस्य
प्रत्यक्षलक्ष्याणि सुलक्षणानि ॥ २४ ॥

གང་གིས་གནས་དང་གནས་སུ་དགོས་དོན་ཉིད་ལ་སློབ་ལྟ་སློབ་ཀྱི་གར་བྱེད་ཅིང་།
 གང་ཞིག་འབྱོར་ཆོ་ལེགས་ལྟ་བུ་དག་ཉིད་ནི་མས་ཀྱིས་ལེགས་བཤད་ནི་བའི་
 གྱིན་དུ་གྱུར།

གང་འདི་མི་བདག་བདག་ཉིད་ཆེ་གྱིས་གྱི་ཡིས་དབུལ་བའི་དབུངས་ཅན་དག་གི་
 བཏོར།

འདི་ནི་རང་ཉིད་དམ་པའི་ཆོག་དག་ལ་རིག་པའི་བྱིས་ཐབས་སློབ་དགའ་ཡིན། 25

གྱིལ་བའི་བཀྲར་བ་ཆེན་པོ་ཡིས། དམ་པའི་ཡོན་ཏན་མཛེས་པ་ནི།
 བགས་སུ་རྩོད་པ་ནི་མས་ཀྱང་ནི། རྣམ་པ་ནི་མས་པར་བཀྲལ་ཆགས། 26

རྩོད་པ་བདུག་པ་ཅན་ཞེས་པ། བགས་སུ་མཐུང་འཁོབ་དག་ན་གནས།
 དེ་ལས་དྲི་ཏུ་ལེགས་བཤད་ཀྱི། རིན་ཅན་གསར་པ་གསར་པ་ཐོབ། 27

དེགས་ལྟ་བུ་གཉིས་འབྲང་དག་གཏོར་ནི། བསྐྱུན་བལ་མྱང་བའི་སྤྱི་ཏིག་གིས།
 སྤྱན་དག་མཐུན་གྱི་དོན་མཐུན་ལས། དྲི་ཏུ་དེ་ཡིས་ལེགས་བཤད་ཐུངས། 28

ཞེས་པ་སློབ་པའི་ཆོག་ཐོས་ས་བདག་གིས།

མདུན་ས་པ་བཀྲེམ་དུན་ས་རབ་བཏང་ནས།

སྤྱི་པའི་གཞུགས་ཀྱིས་པོ་བྱང་འཁོར་སོང་དེ།

ཐུན་མོང་སྤྱི་བའི་རྩིས་སུ་མཐུན་པར་བྱས།

यन्नृत्यन्ति पदे पदे मतिमतां काव्यार्थतत्त्वे धियो
यत् कर्णाभरणीभवन्ति विभवे भव्यात्मनां सूक्तयः ।
यत् सारस्वत एष कौर्ण्यमहिमा मुद्रादरिद्रोनिधि-
र्विद्यानां नृपतिः स्वयम्बरविधौ सोऽयं विवाहेत्सवः ॥ २५ ॥

राजमानेन महता राजमाने गुणे सताम् ।
लुब्धकाः सूक्तिवैचित्ये लुब्धकाः काननेष्वपि ॥ २६ ॥

लुब्धकः क्रूरको नाम प्रत्यन्तेऽस्ति वनेचरः ।
सदा नवनवं^१ तस्मात् सूक्तरत्नमवाप्यते ॥ २७ ॥

दृष्यद्विपारिनखराघातभिन्नेभमौक्तिकैः ।
सततं कविसार्थेभ्यः स गृह्णाति सुभाषितम् ॥ २८ ॥

श्रुत्वेत्यमात्यस्य वचः क्षितीशः
सभां समुत्सृज्य विस्तृज्य सभ्यान् ।
अन्तःपुरं गुप्तमुपेत्य रूपं
चकार सामान्यजनानुरूपम् ॥ २९ ॥

སྐར་ཚོགས་གྱིས་པ་ལྟ་བུར་མངོན་དགའ་ཞིང་།
 བཀའ་ལྟོན་འོད་ཟེར་རབ་དུ་གསལ་བྱེད་པའི།
 དོ་ཤལ་བརྒྱུད་ནས་ལེགས་པ་ཤད་དོན་གཉིར་དེ།
 གྲིབ་མ་གཉིས་པ་དང་བཅས་ནགས་མཐར་སོང་།

དེ་ནི་ངེས་པར་དུད་པའི་ཤིང་ནྟམས་ཀྱིས།
 མེ་དོག་རྒྱུད་གཞིན་གྱིས་བཀྲམ་མགོན་བྱས་བཞིན།
 དེ་ཡིས་འབད་པས་བཅའ་བས་ངོན་པ་ནི།
 ངོན་ལ་རབ་ཆགས་དེ་ཡི་ངེས་སུ་རྟེན།

སྤྲེང་བོ་ནྟམས་ཀྱིས་བདེ་བའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས།
 དེ་དྲགས་ནྟམས་ལ་ཡུག་སས་འདེབས་བྱེད་མཁས།
 འབྲིབ་པའི་དེས་པ་བཞིན་དུ་མ་ཅངས་གཞུ།
 རང་སེམས་ལྟ་བུ་ལག་པ་གཡོན་པས་འཛིན།

དྲིལ་དུ་ནགས་ན་གནས་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས།
 གསོད་པ་གཅིག་བྱུང་མཁས་ལག་གཡལ་ཀྱིས།
 ལག་ལྟོན་སྟེ་ནྟམས་མཐར་དག་བྱུང་གོལ་ལ།
 རྟམ་པར་འགྲོད་པའི་མདའ་ནི་རབ་དུ་འཛིན།

30

31

32

33

Pingala, Chhandah Sūtra, (Sansk.) Fasc. II—III @ /6/ each	Rs.	0	12
Prithirāj Rāsan, (Sansk.) Part I, Fasc. I, Part II, Fasc. I—V @ /6/ each		2	4
Ditto (English) Part II Fasc. I		0	12
Prākṛita Lakṣhanam, (Sansk.) Fasc. I		1	8
Parāsara Smṛiti (Sansk.) Vol. I, Fasc. 1—8, Vol. II, Fasc. 1—4, Vol. III, Fasc. I @ /6/ each		4	14
Parāsara, Institutes of (English)		0	12
Srauta Sūtra of Āpastamba, (Sansk.) Fasc. I—XII @ /6/ each		4	8
Ditto Āśvalāyana, (Sansk.) Fasc. I—XI @ /6/ each		4	2
Ditto Lōtāyana (Sansk.) Fasc. 1—IX @ /6/ each		3	6
Ditto Śāṅkhayana (Sansk.) Vol. I, Fasc. 1—7, Vol. II, Fasc. 1—2, @ /6/ each		3	6
Sāma Veda Samhitā, (Sansk.) Vols. I, Fasc. 3—10, II, 1—6, III, 1—7, IV, 1—6; V, 1—8, @ /6/ each Fasc.		13	2
Saṁkhya Sūtra Vṛitti (Sansk.) Fasc. I—IV @ /6/ each		1	8
Sāhitya Darpana, (English) Fasc. I—IV @ /6/ each		1	8
Saṁkhya Aphorisms of Kapila, (English) Fasc. I and II @ /6/ each		0	12
Sarva Darśana Sangraha, (Sansk.) Fasc. II		0	6
Saṁkara Vijaya, (Sansk.) Fasc. II and III @ /6/ each		0	12
Saṁkhya Pravachana Bhāṣya, Fasc. III (English preface only)		0	6
S'ri Bhāṣyam, (Sansk.) Fasc. I—II		0	12
Sūtrata Samhitā, (Eng.) Fasc. I and II @ /12/ each		1	8
Taittiriya Aranya (Sansk.) Fasc. I—XI @ /6/ each		5	2
Ditto Brāhmaṇa (Sansk.) Fasc. I—XXIV @ /6/ each		9	0
Ditto Samhitā, (Sansk.) Fasc. II, IV—XXXV @ /6/ each		10	2
Ditto Prātisākhya, (Sansk.) Fasc. I—III @ /6/ each		1	2
Ditto and Aitareya Upanishads, (Sansk.) Fasc. II and III @ /6/ each		0	12
Tandya Brāhmaṇa, (Sansk.) Fasc. I—XIX @ /6/ each		7	2
Taittiriya Chintāmaṇi, Vol. I, Fasc. 1—9; Vol. II, 1—6 (Sansk.) @ /6/ each		5	10
Tulsi Sat Sai, (Sansk.) Fasc. I—III		1	2
Uttara Naishadha, (Sansk.) Fasc. III, V—XII @ /6/ each		3	6
Uvāsagadasāo, (Sansk.) Fasc. I—VI @ /12/		4	8
Varāha Purāna, (Sansk.) Fasc. I—XIII @ /6/ each		4	14
Vāyu Purāna, (Sansk.) Vol. I, Fasc. 1—VI; Vol. II, Fasc. 1—VII, @ /6/ each Fasc.		3	14
Vishnu Smṛiti, (Sansk.) Fasc. I—II @ /6/ each		0	12
Vivādaratnākara, (Sansk.) Fasc. I—VII @ /6/ each		2	10
Vṛibhāṇārādiya Purāna, (Sansk.) Fasc. I—V @ /6/		1	14
Yoga Sātra of Patañjali, (Sansk. & English) Fasc. I—V @ /12/ each		1	6
<i>Tibetan Series.</i>			
Sher-Phyin Vol. I, Fasc. 1—5 Vol. II, Fasc. I @ /1/ each		6	0
Pag Sam thi S'in, Fasc. I		1	0
Beogs brjon dpag bsam Mkhri S'in (Tibetan & Sans.), Vol. I, Fasc. 1—3 @ /1/ Vol. II, Fasc. I		4	0
<i>Arabic and Persian Series.</i>			
Alamgirnamah, with Index, (Text) Fasc. I—XIII @ /6/ each		4	14
Am-i Akbari, (Text) Fasc. I—XXII @ /12/ each		24	0
Ditto (English) Vol. I (Fasc. I—VII)		12	4
Alamgirnamah, with Index, (Text) Fasc. I—XXXVII @ /1/ each		37	0
Badshahnamah with Index, (Text) Fasc. I—XIX @ /6/ each		7	2
Beale's Oriental Biographical Dictionary, pp. 291, 4th. thin paper		4	5
Catalogue of Persian books and MSS. in the Library of A. S. B. Fasc. I		1	0
Dictionary of Arabic Technical Terms, and Appendix, Fasc. I—XXI @ /1/ each		21	0
Farrang-i Rashidi (Text), Fasc. I—XIV @ /1/ each		14	0
Fihrist-i Tusi, or, Tusi's list of Shah's Books, (Text) Fasc. I—IV @ /12/ each		5	0
Futūh-ul-Sham Waqidi, (Text) Fasc. I—IX @ /6/ each		3	6
Ditto Azali, (Text) Fasc. I—IV @ /6/ each		1	0
Haft Asman, History of the Persian Manusawa, (Text) Fasc. I		0	12
History of the Caliphs, (English) Fasc. I—VI @ /12/ each		4	8
Iqbālnamah-i Jahāngir, (Text) Fasc. I—III @ /6/ each		1	2
Isabān, with Supplement, (Text) 51 Fasc. @ /12/ each		33	4
Muṣṣir-ul-Umara, Vol. I, Fasc. 1—9, Vol. II, 1—3, Vol. III, 1—6 @ /6/ each		2	0
Maghazi of Waqidi, (Text) Fasc. I—V @ /6/ each		1	14
Muntakhab-ul-Tawarikh, (Text) Fasc. I—XV @ /6/ each		5	10
(Turn over.)			

Muntakhab-ul-Tawarikh (English) Vol. II. Fasc. I—V @ 1/2 each	Rs. 2	12
Muntakhab-ul-Lubab (Text) Fasc. I—XIX @ 1/10 each	7	4
Mu'asir-i-Afaghani (Text) Fasc. I—VI @ 1/6 each	2	2
Nokhat-ul-Fikr (Text) Fasc. I	0	6
Nizami's Khudunamah-i-Ikandari (Text) Fasc. I and II @ 1/2 each	1	8
Riyaz-us-Salatin (Text) Fasc. I—IV @ 1/6 each	1	8
Shayb'i's Itqan on the Exegetic Sciences of the Koran, with Supplement (Text) Fasc. II—IV, VII—X @ 1/1 each	7	0
Tabaqat-i-Nasiri (Text) Fasc. I—V @ 1/6 each	1	14
Ditto (English) Fasc. I—XIV @ 1/2 each	10	8
Tarikh-i-Firoz Shah of Zaman-ud-Din Barani (Text) Fasc. I—VII @ 1/6 each	2	10
Tarikh-i-Baillagh (Text) Fasc. I—IX @ 1/6 each	8	6
Tarikh-i-Firozshahi of Shams-i-Siraj Ahi (Text) Fasc. I—V @ 1/6 each	1	14
Wise o Ramun (Text) Fasc. I—V @ 1/6 each	1	14
Zafar-namah, Vol. I, Fasc. I—IX, Vol. II, Fasc. I—VIII @ 1/6 each	6	6
Tuzak-i-Jahangir (English) Fasc. I	0	12

ASIATIC SOCIETY'S PUBLICATIONS

1. ASIATIC LITERATURE. Vols. VII. IX to XI, Vol. XII and XVII, and Vols. XIX and XX @ 1/10 each. Rs. 80 0
    Ditto. Index to Vols. I—XXVII 5 0
2. EXTRACTS from the Asiatic Society from 1800 to 1809 (arch.) @ 1/4 per No., and from 1810 to date @ 1/6 per No.
3. JOURNAL of the Asiatic Society for 1842 (32), 1843 (12), 1844 (12), 1845 (12), 1846 (5), 1847 (12), 1848 (12), 1849 (17), 1850 (7), 1851 (7), 1852 (6), 1853 (5), 1854 (4), 1855 (5), 1856 (5), 1857 (6), 1858 (6), 1859 (8), 1860 (8), 1861 (7), 1862 (8), 1863 (8), 1864 (8), 1865 (8), 1866 (8), 1867 (8), 1868 (8), 1869 (8), 1870 (8), 1871 (8), 1872 (8), 1873 (8), 1874 (8), 1875 (8), 1876 (8), 1877 (8), 1878 (8), 1879 (8), 1880 (8), 1881 (7), 1882 (6), 1883 (6), 1884 (6), 1885 (6), 1886 (8), 1887 (7) @ 1/1 per No. to Subscribers and @ 1/8 per No. to Non-Subscribers.
    A. B. The seven volumes in brackets give the content of Vol. in each Volume.
4. Centenary Review of the Researches of the Society from 1784—1883 3 0
    General Cunningham's Archaeological Survey Report for 1862-64 (Extra No. J. A. S. B., 1864) 1 3
    Liebig's Catalogue of Reptiles in the Museum of the Asiatic Society (Extra No. J. A. S. B., 1868) 1 8
    Catalogue of Mammals and Birds of Burmah, by E. Dyer (Extra No. J. A. S. B., 1875) 3 0
    Sketch of the Turki Language as spoken in Eastern Turkestan, Part II. Vocabulary, by E. D. Smea (Extra No. J. A. S. B., 1875) 2 0
    Introduction to the Marathi Language of North Bihar, by G. A. Grierson, Part II, Chronology and Vocabulary (Extra No. J. A. S. B., 1882) 1 0
5. Annals of Muscatamah 3 0
6. Catalogue of Royal Manuscripts 3 0
7. Catalogue of the Library of the Asiatic Society, Bengal 4 9
8. Examination and Analysis of the Mackenzie Manuscripts by the Rev. W. Taylor 2 0
9. Hsiang-chung T'ao, or the Sorrows of Han, by J. Francis Davis 1 8
10. Hsiang-chung T'ao, or the Sorrows of Han, edited by H. A. Sprenger 8vo. 1 6
11. Hsiang-chung T'ao, or the Sorrows of Han, Vols. II and IV, @ 1/6 each 32 0
12. Jawami al-Hikayat, 165 pages with 17 plates, 4to. Part I 2 5
13. Khatimat al-Hikayat 4 0
14. Manu Smriti, Vols. III and IV, @ 2/0 each 10 0
15. Meyer and Howland's Descriptions of New Indian Lepidoptera, Part I—III, with 6 coloured Plates, 8vo. @ 3/ each 18 0
16. Purana Samgraha, I. Markandeya Purana, Sanskrit 1 0
17. Shukra Samgraha 4 0
18. Hellenic Dictionary by Olofin de Körös 10 0
19. Ditto, Grammar 8 0
20. Vaidya, edited by Lt. Col. G. E. Fryer 2 0
21. Notices of Sanskrit Manuscripts, Fasc. I—XXIV @ 1/1 each 24 0
22. Nepalwa Buddhiya Sanskrit Literature, by Dr. E. L. Mitra 5 0
23. N. B. All Cheques Money Orders &c. must be made payable to the "Treasury Asiatic Society" only.

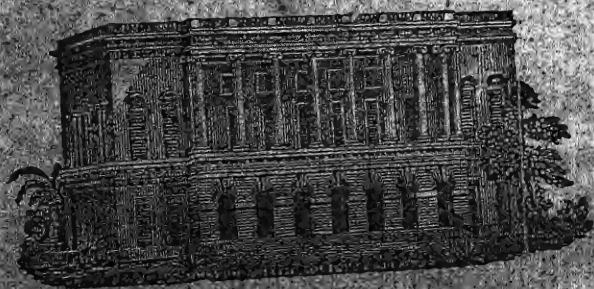

BIBLIOTHECA INDICA;

COLLECTION OF ORIENTAL WORKS

PUBLISHED BY THE
ASIATIC SOCIETY OF BENGAL.

NEW SERIES No. 826.

AVADANA KALPALATA

WITH ITS TIBETAN VERSION
NOW FIRST EDITED

BY

SARAT CHANDRA DAS, C. I. E.,

ASSOCIATE MEMBER, AS. SOC. BENG.

AND

PANDIT HARI MOHAN VIDYABHUSHANA,

ORIENTAL LIBRARIAN, AS. SOC. BENG.

VOL. II. PART. II.

CALCUTTA.

PRINTED AT THE BAPTIST MISSION PRESS,

AND PUBLISHED BY THE

ASIATIC SOCIETY, 57, PARK STREET.

1893.

LIST OF BOOKS FOR SALE

AT THE LIBRARY OF THE

ASIATIC SOCIETY OF BENGAL,

No. 57, PARK STREET, CALCUTTA.

AND OBTAINABLE FROM

THE SOCIETY'S AGENTS, MESSRS. KEGAN PAUL, TRENCH,
TRUBNER & CO., LD.

PATERNSTEER HOUSE, CHANCERY CROSS ROAD, LONDON, W. C. AND
MR. OTTO HARRASSOWITZ, BOOKSELLER, LEIPZIG, GERMANY.

*Complete copies of those works marked with an asterisk * cannot be supplied—some
of the fasciculi being out of stock.*

BIBLIOTHECA INDICA

Sanskrit Series.

Adwaita Brahma Siddhi (Text) Fasc. I—IV @ /6/ each	Rs.	1	8
* Agni Purāṇa (Text) Fasc. II—XIV @ /6/ each	...	4	14
Aitareya Aranyaka of the Rig Veda (Text) Fasc. I—V @ /6/ each	...	1	14
Am. Bhashyam (Text) Fasc. I—II	...	0	12
Arbhorisms of Sandilya (English) Fasc. I	...	0	8
Aśtasaṃskṛita Prājñāpāramitā (Text) Fasc. I—VI @ /6/ each	...	2	4
Aśvarāyaka (Text) Fasc. I—V @ /6/ each	...	1	14
Avadāna Kalpalatā (Sana and Tibetan) Vol. I, Fasc. I—III; Vol. II, Fasc. I—II	...	4	0
* Bhāmati (Text) Fasc. II—VIII @ /6/ each	...	2	10
Brahma Sūtra (English) Fasc. I	...	0	12
Bṛhaddevata (Text) Fasc. I—IV @ /6/ each	...	1	8
* Bṛhadharmam Purāṇa (Text) Fasc. I—III @ /6/ each	...	1	2
Bṛhatsaṃskṛita Upaniṣad (English) Fasc. II—III @ /6/ each	...	0	12
Chaitanya-Chandrodāya Nāṭaka (Text) Fasc. II—III @ /6/ each	...	0	12
Chaturvarga Chintamani (Text) Vols. I, Fasc. 3—11; II, 1—25; III, 1—38; Part II, Fasc. 1—3 @ /6/ each	...	22	44
* Chāndogya Upaniṣad (English) Fasc. II	...	0	6
Gopāthya Brāhmaṇa (Text) Fasc. I—II	...	0	12
* Hindu Astronomy (English) Fasc. II—III @ /6/ each	...	0	12
Kālāśāstra (Text) Fasc. I—IV @ /6/ each	...	1	8
Kācchaka (Text) Fasc. I—VI @ /12/ each	...	4	8
Kāthā Sārīt Sāgarā (English) Fasc. I—XIV @ /12/ each	...	10	8
Kūrma Purāṇa (Text) Fasc. I—IX @ /6/ each	...	3	8
* Lakṣa Nistara (Text) Fasc. III—VI @ /6/ each	...	1	8
Lakṣa (English) Fasc. I—III @ /12/ each	...	2	4
Madana Parīkṣā (Text) Fasc. I—X @ /6/ each	...	3	12
Mānukā Saṃgraha (Text) Fasc. I—III @ /6/ each	...	1	2
* Mārkaṇḍeya Purāṇa (Text) Fasc. IV—VII @ /6/ each	...	1	8
Mārkaṇḍeya Purāṇa (English) Fasc. I—III @ /12/ each	...	2	4
Mīmāṃsā Darśana (Text) Fasc. III—XIX @ /6/ each	...	6	6
Narada Smṛiti (Text) Fasc. I—III @ /6/	...	1	2
Nyāyārthika (Text) Fasc. I	...	0	6
* Nirukta (Text) Vol. I, Fasc. 4—6; Vol. II, Fasc. I—6; Vol. III, Fasc. 1—6; Vol. IV, Fasc. 1—8 @ /6/ each	...	8	10
* Nītiśāra, or The Elements of Polity, By Kaṇḍakī (Sansk.) Fasc. II—V @ /6/ each	...	1	8
Nyāyabodhika (Text)	...	0	10
Nyāya Kusumajalī Prakāśana (Text) Vol. I, Fasc. 1—6; Vol. II, Fasc. 1—2 @ /6/ each	...	3	0
Parīśiṣṭa Parvan (Text) Fasc. I—V @ /6/ each	...	1	14

ཅེ་མོ་རྒྱུང་གིས་དལ་གྱིས་བསྐྱོད་པ་ཡི།

མི་བྱའི་སྒྲོ་ཡི་སྒྱོད་གཡོགས་བསྐྱབས་གྱུར་པ།

སྒྲག་པ་གཡོ་བ་དེ་དྲགས་ནིམས་ཀྱི་མིག།

བདག་པོ་འཛོ་བ་བསྐྱུང་བར་གསོལ་འདེབས་བཞིན།

34

དེས་དེ་ཚོག་གིས་མངོན་མཚོད་མཚོད་བྱ་བཞིན།

སྒྱུ་གྱའི་སྒྲ་མས་བྱག་འཚལ་སྒྲ་མ་བཞིན།

མཚུ་མཛེས་དམར་བས་བྱེ་བ་སོ་ཡི་འོད།

ཡལ་འདབ་ལྷ་བྱ་འཛིན་ཅིང་རབ་སྒྲུམ་པ།

35

ཁྱོད་ནི་དྲག་དྲུ་ལེགས་པ་དེ་ལེགས་བཤད་ནིམས།

བསྐྱུ་ལ་རབ་དྲུ་འབད་བ་བདག་གིས་ཐོས།

སྒྲོ་བོའི་ལས་བསྐྱུན་སྒྲོད་དྲུ་ལེགས་བཤད་ཀྱི།

དེན་ཅེན་སྒྲོན་མེ་གསར་པ་ཅུང་ཟད་སྒྱུལ།

36

རང་ག་རྒྱགས་འོལ་པས་སྒྲ་བའི་དྲིགས་འཛེམས་ཞིང་།

དཔལ་གྱི་འཛོ་སྒྲིག་འཛུམ་པའི་ཅེ་དགའ་བསྐྱོད།

ཐུན་པའི་ཚོགས་ནིམས་འཛེམས་པའི་དོ་ཤལ་འདི།

ཁྱོད་ཀྱི་དེ་མི་འདོད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན།

37

मायूरपक्षैरनिलावहेला-
तरङ्गिताग्रैर्विहितोत्तरीयम् ।
नेत्रैर्मृगीणां पतिजीवरक्षां
सन्तासलोलैरिव याच्यमानम् ॥ ३४ ॥

स तं गिरा पूज्यमिवाभिपूज्य
गुरुः प्रजानां गुरुवत् प्रणम्य ।
उवाच शोणाधरकान्तिभिन्नां
दन्तद्युतिं पल्लवितां दधानः ॥ ३५ ॥

मया श्रुतः साधु सुभाषितानां
तवानिशं संग्रहणे प्रयत्नः ।
मार्गोपदेशाय जनस्य दीप्तं
प्रयच्छ किञ्चिन्नवसूक्तरत्नम् ॥ ३६ ॥

अथञ्च ते तत्प्रतिपण्यरूपो
लावण्यलीलादलितेन्दुदर्पः ।
हारः प्रहारस्तिमिरोत्कराणां
लक्ष्मीविलासे स्मितकेलिकारः ॥ ३७ ॥

ཞེས་བཞེད་དོ་ཤལ་འོད་ཀྱིས་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་པུ་མ་པ།

ས་ཡི་འབྱུང་འཛིག་དག་གིས་དེ་ལ་བརྟེན།

མི་ལས་རི་བ་ནས་ལ་ཆེད་དཀའ་དེ།

རྩོད་པས་མཐོང་ནས་དལ་གྱིས་རབ་བསམས་པ།

38

ཁྲོག་ཅིང་བདག་ལ་སྤྱོད་བྱ་བྱིན་ནས་ཀྱང་།

བྱིན་པ་འདི་ནི་ངེས་པར་གསུང་བར་འགྱུར།

འདི་ནི་འཛིག་ཉེན་པ་རོལ་སར་འདས་ནས།

དོ་ཤལ་ཇི་ལྟར་བདག་རང་ཉིད་དུ་འགྱུར།

39

སྐད་ཅིག་འདི་བསམས་དེ་ལ་དེས་སྒྲུས་པ།

དག་པ་དམ་ཚིག་གིས་ནི་ལེགས་བཤད་སྤྱོད།

གལ་ཏེ་རི་འདིའི་རྩེ་ལ་རང་གི་ལྷས།

མེགས་བཤད་ཐོབ་པའི་འཕྲུལ་ལ་མཚོང་ནའོ།

40

གསུག་པའི་སེམས་ལྡན་རྩོད་པའི་ཚིག་དེ་དག།

ཐོས་ནས་ས་ཡི་བདག་པོས་རབ་བསམས་པ།

ཀྱིས་ངེས་པར་འདུ་བྱེད་ལྡན་པ་འདི།

དགག་པའི་བྱ་སྤྱོད་དག་ལ་མཛོན་པར་སྤྱོད།

41

उक्तेति हारं करपूरिताश-
मदर्शयद्भूमिपुरन्दरोऽस्मै ।
तं लुब्धकः स्वप्नमनोरथेषु
दुष्प्रापमालोक्य शनैः प्रदध्यौ ॥ ३८ ॥

दत्त्वाप्यधीमानिममप्रदेयं
पश्चादयं तापमुपैति नूनम् ।
अस्मिन्नतीते परलोकभूमिं
हारः कथं मे निजतामुपैति ॥ ३९ ॥

क्षणं विचिन्त्येति स तं बभाषे
ददामि साधो समयेन सूक्तम् ।
शृङ्गाज्जिरेरस्य यदि स्वदेहं
सम्प्राप्तसूक्तः क्षिपसि प्रसह्य ॥ ४० ॥

क्रौर्योचितं लुब्धकवाक्यमेतत्
अचिन्तयद्भूमिपतिर्निश्चयम् ।
अहो नु संस्कारवतोऽस्य कामं
निषिद्ध-कार्याचरणाभियोगः ॥ ४१ ॥

རིང་དུ་ཡོན་ཏན་བསྐྱེད་པར་གྲགས་གྱུར་ཅིང་།
 མངོན་དུ་ངན་པའི་སྦྱོད་པ་མཚོན་གྱུར་པ།
 བསམ་པ་གྲ་གྲ་ནིམས་ཀྱི་གྲགས་པ་གཞན།
 དེ་བཞིན་སྦྱོད་ཚུལ་གཞན་དེ་མཚུངས་མ་ཡིན།

42

ངན་པ་འདི་ཅི་ནགས་མཐར་གནས་པ་ཅི།
 སེམས་ཅན་འཛོལ་ཅི་ཡོན་ཏན་མངོན་སྦྱོར་ཅི།
 ལེགས་པ་ཤད་བཅོད་ཅི་བཅེ་བ་མེད་ཉིད་ཅི།
 ཀྱེ་མ་འདི་ཡིས་སྦྱོད་ཚུལ་མེད་པས་བཅོམ།

43

གྱིན་དུ་མདུན་ནས་སྟོན་པའི་གྲ་ལན་ཅིང་།
 ཉགས་ཀྱི་བདུལ་ཞུགས་ནིམས་ཀྱི་ཞི་བཞིན་མཛེས།
 སྤྱིང་ལྷན་ངོན་པའི་ཡོན་ཏན་བསྐྱེད་པ་ནི།
 སྒོག་ནི་འཕྲོག་བྱེད་ཅི་ཞིག་བཅོད་པའས།

44

རིག་པའི་ཁྱད་པར་དག་ལ་འབད་བྱས་ཀྱང་།
 མི་བསྐྱེད་ངེས་པར་བརྒྱུད་པའི་རང་བཞིན་ཉིད།
 གཤེད་པའི་རིན་ཅན་མཛེས་འཛིན་སྤྱུལ་ནིམས་ནི།
 གཏུག་པའི་ཐུན་པ་ཁྲོལ་པའི་རང་བཞིན་འཛིན།

45

दूरे गुणारोपण-विश्रुतानां
प्रत्यक्षसंलक्षितदुष्कृतानाम् ।
भवत्यतुल्यः कुटिलाशयाना-
मन्यः प्रवादश्चरितं तथान्यत् ॥ ४२ ॥

क क्षुद्रतैषा क वनान्तवासः
क सत्त्वहिंसा क गुणाभियोगः ।
क सूक्तचर्चा क च निष्कृपत्व-
महो विमोहाहतमस्य वृत्तम् ॥ ४३ ॥

गायत्यसक्तं मधुरं पुरस्तात्
वन्यव्रतैः शान्त इवावभाति ।
लुब्धस्य लुब्धस्य किमुच्यते वा
प्राणापहारी गुणसंग्रहैर्यः ॥ ४४ ॥

विद्याविशेषेऽपि कृतप्रयत्नः
खलो भवत्येव खरस्वभावः ।
ब्यालाः फणारत्नरुचिन्धानाः
क्रूरं तमः क्रोधमयं वहन्ति ॥ ४५ ॥

བཟུན་བཅོས་མན་ངག་ནིས་གྱིས་དག་བྱས་ཀྱང་།
 དེས་པར་སློང་ན་རབ་དང་ཉིད་མི་འགྱུར།
 ག་ཤུར་ཚོགས་གྱིས་ཡོངས་སུ་བགོས་གྱུར་ཀྱང་།
 མི་བཟད་སློག་པ་རང་གི་དྲི་མི་བཏོང་།

46

ཡུན་རིང་འདི་སྤྱད་ཡོན་ཉན་དོན་གཉེར་དེས།
 གསལ་པའི་ཉིར་བཟུན་ཉན་པར་མཛོད་འདོད་ལས།
 ལེགས་པ་ཤད་སྤྱོད་ཅིག་ས་འཛིན་ངོས་རྩེ་ལས།
 སྤྱི་ནས་ལུས་འདི་དོར་བར་བྱ་ཞེས་སྣམ།

47

བདེན་པའི་ཁོར་ལུན་དེ་ཡི་ཚོག་གོས་ནས།
 དོ་ཤལ་འོད་གྱིས་གཙུག་ལག་ཁང་སྤངས་ཏེ།
 གཟུང་བར་མཛོད་ཅེས་བཛོད་ནས་བྲུ་མོར་ནི།
 དིགས་པ་མིན་ལ་ཆགས་པས་བཛོད་པར་བཅོམས།

48

རང་བདེ་འཕམ་ལས་གྱི་དྲི་ཤུ་བྱེད་ཕྱིག་དང་ཉོན་མོངས་རེག་མི་བྱ།
 རྒྱལ་ཁྲིམས་གྱིས་ཀྱང་དགོ་བའི་གཞན་གྱི་བསོད་ནམས་ཚོགས་ལ་མཚོག་དུ་བཞུགས།
 གཡོ་བའི་ཡུལ་གྱི་ཉམས་སྤྱོད་དགྲུ་ལ་རྒྱག་པར་ཆགས་པའི་སེམས་འདི་ནི།
 ཆགས་དང་བྲལ་ཞིང་མཛོད་འདོད་མཐུན་ཡས་ཚོག་གེས་དག་གིས་ཚོས་པར་བྱ། 49

शास्त्रोपदेशैः परिमृज्यमानः
प्रसन्नतां याति न नाम जाल्मः ।
कर्पूरपूरैः परिपूरितोऽपि
नोद्वात्यसह्यं लघुनः स्वगन्धम् ॥ ४६ ॥

चिरं विचार्येति स सद्गुणार्थी
नवोपदेशश्रवणाभिलाषात् ।
प्रयच्छ सूक्तं क्षितिभृत्तटाग्रात्
त्यक्ष्यामि पश्चात्तनुमित्युवाच ॥ ४७ ॥

श्रुत्वा वचः सत्यधनस्य तस्य
हारं समादाय रुचां विहारम् ।
प्रगृह्यतामित्यभिधाय सूक्तं
प्रचक्रमे वक्तमयुक्तसक्तः ॥ ४८ ॥

पापं शापं^१ स्वसुखशरणे न स्पृशेत्तौव्रतापं
शीलोत्तालं कुशलसदनं पुण्यपद्मं भजेत ।
चित्तं चैतच्चपलविषयास्वादसंवादलुब्धं
कुर्याद्दीतस्पृहमभिमतानन्तसन्तोषवृत्तम् ॥ ४९ ॥

འདི་ནི་བདེ་གཤེགས་བཅུན་པ་དག་དང་རབ་ཞི་བྱུང་སྤྱོད་སེང་གི་འོ་བྲི།
 མི་ནམས་དག་གི་གདུང་བ་སྦྱོང་བྱེད་དག་བའི་ཆོས་ནི་ཐུན་མེད་ཉིད།
 ཡིད་བྱུང་ནམ་པར་སེལ་བར་བྱེད་བའི་ནམ་འགྱུར་དག་ནི་ཀུན་དུ་འཛོམས།
 ཡིད་ཀྱི་མེ་ལོང་དག་བྱེད་ལེགས་བྱས་ཆོགས་ནི་ཉེ་བར་སྦྱབས་པ་ཡིན།

50

ལེགས་བཤད་འདི་ནི་མི་བདག་དེ་ཉིད་ཇེས་སྤྱོད་འབྲང་བས་རི་དྲགས་དག་ལས་ཉིད།
 ལེགས་དོན་དེ་མེད་བདག་ཉིད་དག་བྱེད་དེ་ཡང་སྦྱོང་ལ་ནམ་བཞེད་ནས།
 ཤིན་དུ་མཐོ་བའི་རི་ཡི་ཆེ་མོར་འཛོམས་ནས་ལྷན་ནི་རབ་དུ་བཅང་བར་གྱུར།
 བསོད་ནམས་ཡིད་ལྷན་ནམས་ནི་ཤིན་དུ་བདེན་པ་འདོད་ཀྱི་གཡོ་བའི་ལྷན་
 འདི་མིན།

51

འགྲོ་ནམས་ཡང་དག་བསྐྱེད་སྤྱོད་སྤྱོད་ལས་དག་ནི་ནང་ཉིད་དུ།
 བཟུང་ནས་དེ་ནི་རི་ཡི་ཆེ་ལས་ཇེ་སྤྱོད་ལྷུང་གྱུར་པ།
 དེ་སྤྱོད་རི་ཡི་གནས་བསྐྱེད་ནམ་པར་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི།
 གཞོད་སྤྱོད་བྱིས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ནི་ས་ལ་རབ་དུ་བྱིན་པར་གྱུར།

52

དེ་ཡིས་བཙོན་འགྲུས་ཡ་མཚན་དབང་གིས་བཞིན་དུ་འཛོམས་ཤིན་གསུམ།
 འདར་བར་གྱུར་ཅིང་བར་སྒྲིང་ལས་ཀྱང་མེ་དྲོག་ཆར་བབས་ཆོ།
 གནས་སྐབས་གསུམ་པའི་ཆོགས་ཀྱིས་སྤྱོད་ཚུལ་ཡང་དག་མཚན་གྱུར་བའི།
 བྱུང་བོ་དལ་བྱིས་རང་གི་བྱུང་བོའི་ཕོ་བྲང་དག་དུ་སོང།

53

इदं सुगतशासनं प्रशमराज्यसिंहासनं
 नृणां व्यसनवारणं कुशलधामसाधारणम् ।
 मनोभवविसर्जनं भवविकारसन्तर्जनं
 मनोमुकुरमार्जनं सुकृतसञ्चयोपार्जनम् ॥ ५० ॥

संप्राप्येति सुभाषितं मृगरिपोस्तत्त्वानुसारौ नृपः
 सूक्तार्थं हृदये निधाय विमलं तं चात्मसंशोधनम् ।
 आरुह्याद्रिशिरः समुन्नततरं देहं समुत्सृष्टवा-
 निष्टं सत्यमतीव पुण्यमनसां नेदं वपुश्चञ्चलम् ॥ ५१ ॥

सन्तारणाय जगतां प्रणिधानमन्त-
 र्धृत्वा स शैलशिखरान्निपपात यावत् ।
 तावत् गिरिस्थितिजुषा विजयाभिधेन
 यक्षेण रक्षिततनुः क्षितिमाससाद ॥ ५२ ॥

तद्वीर्यविस्मयवशादिव घूर्णमाने
 लोकचये कुसुमवर्षिणि चान्तरीक्षे ।
 संपूज्यमानचरितस्त्रिदशव्रजेन
 राजा जगाम शनकैर्निजराजधानीम् ॥ ५३ ॥

དེ་ནས་དེ་ནི་པན་པར་རབ་ཞུགས་ས་ཡི་དབང་པོ་ཡིས།
 ཉི་བར་བསྟན་པའི་ཡལ་ཅན་ལེགས་པར་བཤད་པ་དེ་ཡིས་ནི།
 ཉལ་དུ་སྦྱི་བ་མ་ལུས་སྤྱིད་པ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་བྱེད་པ།
 ཚོས་ཀྱི་བདེ་བ་དྲིལ་དུ་དཔེ་བའི་ལས་ལ་འགོད་པ་བསྐྱབས།

54

གནས་སྐབས་འདིར་ནི་ཚོང་འདུས་དག་གི་ལས་དུ་ཚོན་པ་འདི།
 དོ་ཤལ་བཙོང་བའི་སྒོ་ཡིས་ཡོངས་སུ་གྱུ་བར་བྱེད་པ་ན།
 འདི་ནི་ཚོས་ཀྱིན་པ་ཞེས་མཚུངས་མེད་བབ་ཅོལ་འདར་ལྷན་པ།
 ས་བདག་མདུན་སར་གྱིང་ཁྱེད་སྤྱང་བའི་སྦྱོ་བོས་ཁྱེད་པར་གྱུར།

55

ཟིང་པོ་ཉིད་ནས་དོ་ཤལ་འོད་ཟེར་རབ་གསལ་ནིས་འཕྲོ་ཆགས་གྱུར་པ།
 རྒྱུ་ནི་འཛོམས་པའི་དཔེ་ཚོག་བསྐྱབས་པ་དེ་ནི་གྲུལ་པོས་ཤེས་གྱུར་ནས།
 འདི་ནི་བདག་གི་སྒོ་བ་དཔོན་ཞི་བའི་ཡོ་དན་གསལ་བའི་ལེགས་བཤད་སྟོན།
 མཚན་འོས་འདི་ཞེས་བདུད་བྱས་མཚན་པ་བྱས་ནས་དེ་ནི་བཏང་བར་གྱུར།

56

དེ་ལྟར་མི་བདག་ལེགས་བཤད་ཅེས་བྱ་བ་དེན་པའི་བདུལ་ཞུགས་སྤྱིང་སྟོབས་
 ལྷན་པར་གྱུར།

དེ་ཉིད་དུས་ཀྱི་སྒྲར་ཡང་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་གཏོར་ཐོབ་བདག་ཉིད་འཕྱོད་ནི།
 རང་གི་སྟོན་ཆུལ་བཅོས་ལྷན་གྱིས་བཤད་དེ་དག་ཐོས་ནས་ལྷ་ནིས་ས་བདག་པོ་ནི།
 དགའ་བས་སྦྱོན་གྱི་ནགས་ཚལ་ནིས་པར་གྱིས་པ་བསྐྱོད་འབྱུང་གནས་དཔལ་
 བསྟེན་གྱུར།

57

ཅེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་
 བརྗོད་པ་དཔལ་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་ལེགས་བཤད་འཛོལ་བའི་རྟོགས་པ་
 བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་ལྷ་བཅུ་ཙྰ་གསུམ་པའོ།

तत्रोपदेशविषयेण सुभाषितेन
तेनानिर्णयं जनमशेषमथ क्षितीशः ।
चक्रे भवाभिभवशर्म्मणि धर्म्मनित्ये
सत्कर्म्मणि प्रणिहितं हितसम्पृष्टतः ॥ ५४ ॥

अत्रान्तरे विपणिवर्त्मणि लुब्धकोऽसौ
हारस्य विक्रयधिया परिवर्त्तमानः ।
चौरोऽयमित्यसमसाहसकम्पमानः
क्षाम्यत्सभां नगररक्षिजनेन नीतः ॥ ५५ ॥

दूरादेव स्फुटतरकरासक्तविस्फारहारं
प्राणापातैर्विहितसमयं तं परिज्ञाय राजा ।
आचार्योऽयं मम शमगुणव्यक्तसूक्तोपदेष्टा
पूजार्होऽसाविति कृतनतिः मानयित्वात्यजत्तम् ॥ ५६ ॥

इत्यासीत्स सुभाषिताख्यनृपतिः सत्यव्रतः सत्यवान्
सम्यग्बोधिनिधानलब्धमहिमा कालेन सोऽहं पुनः ।
श्रुत्वैतत्कथितं निजं भगवता वृत्तं सुराणां पति-
र्भजे हर्षविबुद्धलोचनवनः पद्माकरस्य श्रियम् ॥ ५७ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
सुभाषितगवेष्टवदानं नाम त्रिपञ्चाशत्तमः पल्लवः ॥

CHAPTER LIV.

ཡལ་འདབ་ལྔ་བཅུ་ཙྰ་བཞི་པ།

སེམས་ཅན་སྣམ་ཞེས་པའི་དོགས་བརྗོད།

༄༅ །གྱུ་ཆེར་གྲགས་པ་བསྟན་པའི་བསྐྱུལ་ཤེས་རི་བོང་ཅན་ལྟར་སྒྲུབ།
གཙུག་གི་ཞོར་བྱ་གཞན་གྱི་དོན་ལ་སྒྲོ་བ་མེད་པའི་དྲུང་།
གང་གི་སྒོལ་ནི་སོང་བར་གྱུར་ཀྱང་ལེགས་པའི་སྒྲ་ཡིས་གནས།
བཀྲ་ཤིས་གཏོར་གྱིས་འཛིག་དྲིན་དག་གི་དགོ་བ་གྱིས་པར་བྱེད། 1

མེད་ཤོག་ཅན་སེམས་པ་ཡི། མཚན་གྱི་བདུལ་ནས་བཅོས་ལྷན་འདས།
རི་རྒྱལ་ས་འཕྲོག་བྱེད་བདུལ་ཞུགས་ནི* ། དོགས་མེད་ལྷན་པའི་ཚལ་ན་བཞུགས། 2

དེར་ནི་རྗེས་སོང་བསྐྱུ་བྱིན་གྱིས། སྒྲར་ཡང་འཛུམ་ལྷན་དག་ལ་བྲིས།
དེ་ཡི་མཛེན་སྒྲོལ་བྱེད་བྱུར་ནས། འཛུམ་པའི་གྱུ་ནི་རབ་དུ་གསུངས། 3

ལ་ནི་སྤོང་ཕྱག་བདུན་ཅུ་གཉིས། སྒྲེ་བོ་ཆེ་རིང་གྱུར་ཆོ་སྒྲན།
གྲོང་ཁྱིམ་དབང་ཆེན་ལྷན་ཞེས་པ། མཐོ་རིས་དགའ་བ་ཐུལ་པར་གྱུར། 4

དེར་ནི་ཞོར་གྱི་སྒྲོ་གྲོས་བདག། དབང་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་གྱུང།
གང་གི་གྲགས་པ་གསུམ་གྱི། སྒྲོང་བུས་ཕྱོགས་ནི་ལྷན་བཟུངས། 5

* Here the translator has evidently mistaken the word བཅུ་ (པདྨ་ལྔ་ལྔ་པ་) for བློ་ (རྒྱུ་ལྔ་ལྔ་པ་) which means multitude or number.

चतुःपञ्चाशत्तमः पल्लवः ।

सत्त्वौषधावदानम् ।

श्लाघ्यः शशाङ्गरुचिरः पृथुकीर्त्तिभाजां
शङ्खः शिखामणिरखिन्नपरोपकारः ।
यः साधुशब्दवसतिर्गतजीवितोऽपि
लोकस्य मङ्गलनिधिः कुशलं तनोति ॥ १ ॥

भगवान् पुष्पिलां नाम विनीय क्षणदाचरीम् ।
विजहार हरिव्रातनिःशङ्कहरिणे वने ॥ २ ॥

तत्रानुयायिना पृष्टः पुनः शक्रेण सस्मितः ।
स पूर्वचरितं स्मृत्वा स्मितकारणमभ्यधात् ॥ ३ ॥

दासप्रतिसहस्राब्ददीर्घायुषि जने पुरा ।
अभून्महेन्द्रवत्याख्या जितस्वर्गात्सवा पुरी ॥ ४ ॥

महेन्द्रसेन इत्यासीत्तस्यां वसुमतीपतिः ।
यश्चक्रे कीर्त्तिकर्पूरवर्त्या वितिमिरा दिशः ॥ ५ ॥

གང་ཞིག་སྒྲན་པ་དམ་པ་བཞིན། དག་ཡི་གྲགས་པའི་རིས་བཅོམ་ཞིང་།
སྐབས་ངན་བཅུན་པའི་ནད་ཐོགས་དེ། སྐྱེ་གྱི་སྤོང་བྲལ་ནིལ་གནས་བསྐྱབས། 6

བསོད་ནམས་ཚོགས་ནི་ནིམ་བཅས་ཉིད། གྲུང་པ་བཞིན་དུ་དེ་ཡི་བྱ།
སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཕན་བཅོལ་བ། སེམས་ཅན་སྒྲན་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར། 7

དེ་ནི་བསྐལ་པ་བཟང་པོ་པའི། བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔས་བབྱེན།
སྒྱིང་ཇི་དགའ་དང་བདང་སྒྲོམས་དང་། བྱམས་པ་ནིམས་ཀྱི་གྲོགས་སུ་གྱུར། 8

གྲོང་དང་གྲོང་བྱིར་ནགས་མཐའ་དང་། རྩོགས་དང་གྲིང་ནིམས་ཐམས་ཅད་ནས།
ནད་པ་འོངས་ནིམས་དྲིལ་དུ་ནི། དེ་ཡིས་རིག་བས་བསོམ་པར་གྱུར། 9

སྐྱེ་བའི་ནགས་འདིར་དམ་པ་དེ། ཅན་དན་བཞིན་དུ་ཅི་ཡང་སྤྱོད།
གང་གི་ལུས་ཀྱི་གཞན་ཕན་འདི། མི་རྒྱུང་རབ་དུ་གྱུས་པར་བྱེད། 10

ཆེན་པོའི་ནད་ཀྱིས་གདུངས་པ་ནིམས། དེ་ཡིས་འཕྲལ་ལ་བདེ་བར་བསྐྱབས།
ངན་པའི་ཉོན་མོངས་གདུང་བ་ནིམས། དམ་པ་དག་དང་འགྲོགས་པས་བཞིན། 11

དོན་གཉེར་ནིམས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ནད། རིག་པ་དང་ནི་སེམས་ཀྱི་ཡང་།
ནོར་གྱི་ཕྱོགས་པས་ཕྱོགས་ནིམས་སུ། ནད་པ་མད་ཅིང་སྤོང་མེད་གྱུར། 12

དེ་ནས་དུས་ཀྱི་ཅི་དགའ་ནི། རོ་མཚར་ཐམས་ཅད་འཕྱོགས་བྱེད་པས།
སྐྱེ་བའི་བསོད་ནམས་ཡོངས་ཟད་ལས། དཔལ་ལྷན་དེ་ནི་མགོ་རིས་སོང་། 13

रिपुदर्पञ्जरहरः कच्छहृद्दुर्दशाजुषाम् ।

व्यधानृष्णापहः स्वस्था यः सदैव इव प्रजाः ॥ ६ ॥

तस्याभूत् पुण्यसम्भार इव साकारतां गतः ।

पुत्रः सत्त्वौषधो नाम सर्व्वसत्त्वहितोद्यतः ॥ ७ ॥

स भाद्रकल्पिको बोधिसत्त्वः सत्त्वविभूषितः ।

करुणामुदितोपेक्षामैत्रीणां वल्लभोऽभवत् ॥ ८ ॥

पुरग्रामवनान्तेभ्यो दिग्द्वीपेभ्यश्च सर्व्वशः ।

रोगिणोऽभ्येत्य सततं तत्स्पर्शात् स्वास्थ्यमाययुः ॥ ९ ॥

स कोऽप्यस्मिन् जनवने सुजनश्चन्दनायते ।

परोपकारमतनुं तनुर्यस्य तनोत्यलम् ॥ १० ॥

स दीर्घव्याधिदग्धानां विदधे सहसा सुखम् ।

दुर्जनायासतप्तानामिव साधुसमागमः ॥ ११ ॥

रोगे स्पृशेन शरीरे मानसे द्रविणेन च ।

हते तेनार्थिनां दिक्षु नार्त्तोऽभून्न च याचकः ॥ १२ ॥

ततः कालविलासेन सर्व्वाश्चर्यापहारिणा ।

स ययौ निधनं श्रीमान् जनपुण्यपरिक्षयात् ॥ १३ ॥

བདུད་རྩི་ཟེར་ནི་ཉིན་འགའ་མིག་ནམས་དག་གི་ཁྱེད་བུའི་བདག་ཉིད་འགྱུར།
 ཡོན་ཏན་གྱི་བཟང་སྤོ་བའི་མེ་ཏོག་ནམས་ནི་སྐད་ཅིག་གནས་པའི་ཚོགས།
 ཏུས་མིན་ཏུས་ནི་འདོད་པས་མཚོག་ཏུ་དགའ་བ་ཤིན་ཏུ་གཙོད་ལ་སེམས།
 ཅི་ཡང་འདི་ནི་སྤྱི་ཡི་ཡིད་ལ་རྒྱལ་ཏུ་ལྷ་བྱུང་བསྐྱབ་མ་ཡིན།

14

གང་ཞིག་ཡིད་འོང་བསོད་ནམས་ཡངས་པའི་རྩོད་གིས་རྩེད་གྱུར་པ།
 གཏུང་བ་ཀུན་གྱི་སྒྲན་དང་འབད་མེད་བདེ་བ་སྐད་ཅིག་གིས།
 དེས་པར་ཏུས་ཀྱི་ཆ་ཡིས་འཛོམས་པ་དེ་དེ་མཐོང་གྱུར་ནས།
 རྒྱན་པོ་ནམས་ནི་དཔེན་པའི་ཆ་ལ་ནམ་ཡང་མི་རེག་གོ།

15

དེ་ནས་དེ་གྲགས་སྒྲག་མའི་ཚོ། དང་པོ་དེ་བྲལ་ལས་སྦྱིས་པའི།
 སྤྱུག་བསྐྱལ་བཏང་ནས་ནད་རང་བཞིན། སྦྱེ་པོ་རང་གི་སྤྱུག་བསྐྱལ་བསྦྱིན།

16

དེ་ནས་གཞོན་ཏུ་དག་གི་ལུས། མཚན་ཉིད་ཤེས་པའི་སྒྲོན་པོ་ཡིས།
 བགས་ཀྱི་མཐའ་ཅུ་རབ་བསྐྱུངས་ཏེ། སྦྱེ་པོ་ནམས་ལ་ཕན་སྦྱང་བཀོད།

17

མེ་ཏོག་འབྲི་ཤིང་གིས་གྱིས་པ། རྩིང་བྱ་དགའ་བའི་གནས་དེར་ནི།
 བསོད་ནམས་བཞིན་དུ་དེ་ཡི་ལུས། རྩིང་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་གནས།

18

རེ་བས་ཕྱོགས་མཐའ་ལས་འོང་པ། ནད་པའི་ཚོགས་ཀུན་སྦྱར་ཡང་ནི།
 དེ་ཡིས་ཡང་དག་རེག་ཙམ་གྱིས། འབྲལ་ལ་བསོས་པ་ཉིད་དུ་གྱུར།

19

सुधांशुर्नेत्राणां कतिपयदिनास्वाद्यमहिमा
 क्षणस्थायी वर्गः सुरभिगुणसर्गः सुमनसाम् ।
 अकाले कालेच्छा^१ प्रियतरसमुच्छेदचतुरा
 विधत्ते कस्यैषा किमपि न मनःशल्यकलनाम् ॥ १४ ॥

यत्पेशलं विपुलपुण्यपणैर^२वाप्तं
 सर्वार्त्तिभेषजमयत्नसुखं क्षणेन ।
 तत्तद्विलोक्य किल कालवलावलौढं
 मूढाः स्पृशन्ति न विवेकलवं कदाचित् ॥ १५ ॥

अथ तस्मिन् यशःशेषे त्यक्त्वा तद्विरहेद्भवम् ।
 दुःखं स्वदुःखमेवादौ भेजे रोगभयाज्जनः ॥ १६ ॥

लक्षणज्ञैः कुमारस्य शरीरं मन्त्रिभिस्ततः ।
 न्यस्तं हिताय लोकानां वनोपान्ते सुरक्षितम् ॥ १७ ॥

तस्मिन् पुष्करिणीरम्ये देशे फुल्ललताकुले ।
 अपर्युषितमेवासीत्तस्य पुण्योपमं वपुः ॥ १८ ॥

आशागता दिगन्तेभ्यः सर्वरोगिगणाः पुनः ।
 तस्य संस्पर्शमात्रेण सहसा स्वस्थतां^३ ययुः ॥ १९ ॥

དེ་ཡིས་རེག་པའི་རྒྱུ་གི་ནྱེས་བསྐྱེད་བསྐྱེད་ཆོག་མ་ནྱེས་པ་དང་།
 རྒྱུ་ལ་གྱུ་བས་བསྐྱེད་པས་མཚོ་སྐྱེས་ཅན་གྱི་རྒྱུ་ལ་ནི།
 ལྷུས་ལྷུས་མཐའ་དག་ནད་ལས་ནྱེས་གྲོལ་སྐྱེན་དང་བྲལ་གྱུར་ཅིང་།
 འཕྲལ་ལ་ཉིད་ལྷི་ནྱེས་པ་བྱུང་ཙྰ་འཕྲུངས་བཞིན་རབ་དུ་མཛོས།

20

གང་གི་མིང་ནི་བསྐྱབས་ཉིད་ཀྱིས། ནད་ནྱེས་མ་ཟད་པ་ཉིད་འགྱུར་བ།
 གང་ཞིག་གཞིན་ལྷ་སེམས་ཅན་སྤྲན། དེར་ནིང་ཉིད་དེ་ཆོ་གྱུར།

21

བྲན་པའི་བྱུང་ཙྰ་དག་གི་གཏམ། འདི་དག་སྤྲ་ཞིག་བྲན་ན་ཡང་།
 དེ་ཡི་ནད་གཏུང་རང་བཞིན་གྱི། ལྷུ་ག་བསྐྱེད་ཉི་བར་ཞི་བར་འགྱུར།

22

དུས་ཀྱི་ཡུལ་འདིར་མི་ཡི་བདག། གང་ཞིག་འཇིག་རྟེན་ལ་ཕན་སྤྲ།
 མཚོད་རྟེན་རབ་གནས་བྱེད་འགྱུར་བའི། ལྷ་རང་མིད་ཅེས་བྱ་བ་འགྱུར།

23

འཆི་མེད་གྲུལ་པའི་སྤོ་གཅིག་གིས།

བདེ་གཤེགས་ཀྱིས་བཤད་འདི་ཐོས་ནས།

དགའ་བའི་རོལ་པ་ནྱེས་གྱུས་པའི།

བཞིན་གྱི་འོད་ཀྱིས་ནྱེས་པར་མཛོས།

24

ཞེས་པ་དག་བའི་དབང་པོས་ལྷུས་པའི་བྱུང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་
 བཟོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་སེམས་ཅན་སྤྲན་ཞེས་བྱ་བའི་རྟོགས་པ་
 བཟོད་པའི་ཡལ་འདབ་ལྷ་བཙུ་ཙྰ་བཞི་བའོ།

तत्स्पृष्टमारुतविघट्टितपद्मखण्ड-
हिण्डीरमण्डनजलासु सरोजिनीषु ।
स्नाता विमुक्तसकलामयनिर्व्यपायाः
पीतामृता इव बभूवुः सहस्रैव मर्त्याः ॥ २० ॥

सत्त्वौषधकुमारो यः सोऽहमेव तदाभवम्^१ ।
यस्य सङ्कीर्तनेनैव यास्यन्ति व्याधयः क्षयम् ॥ २१ ॥

स्मरिष्यति स्मृतिसुधां ममैतां यः कथामपि ।
आधिव्याधिमयं दुःखं तस्य शान्तिमुपेक्षति ॥ २२ ॥

अशोको नाम देशेऽस्मिन् कालेनेत्यत्स्यते नृपः ।
चैत्यं हिताय लोकस्य यः प्रतिष्ठापयिष्यति ॥ २३ ॥

इति सुगतोदितमेकधिया
श्रुत्वैवामरराजः ।
हर्षविलासविकाशितया
वदनरुचा विरराज ॥ २४ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
सत्त्वौषधावदानं नाम चतुःपञ्चाशत्तमः पञ्चवः ॥

CHAPTER LV.

ཡལ་འདབ་ལྔ་བཅུ་ཙྰ་ལྔ་པ།

ཐམས་ཅད་སྟོང་བའི་རྟོགས་བརྟེན་ནི།

༄༅ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ངེས་པར་ནིས་བསམས་དངེས་པོ་སྟོང་བྱེད་ཅིང་།
དཔག་བསམ་ཤིང་ཡང་ཡོངས་སུ་བདགས་པ་ཁོ་ན་སྟེད་བར་བྱེད་།
ལུས་ནི་རབ་སྟོན་དམ་ཚིག་དག་ལ་རང་ཉིད་བརྟོན་པ་གང་།
དེ་དག་བསྟོད་ལ་ཡང་དག་འོས་པའི་ཚིག་ནི་གང་ཞིག་ཡིན།

1

སྒྲུ་ཏེ་ཡ་བ་སྒྲུ་ཏེ་ཀ། སྟོང་བྱེད་གསང་བ་པ་བདུལ་ནས།
སྒྲུ་ཅན་ནགས་ལས་མ་སྒྲུང་བར། སྟོན་པ་ནགས་ཚལ་གཞན་དུ་ག་ཤེགས།

2

དེར་ནི་སྟོན་བྱུང་བྲན་བྱུང་ནས། བཞིན་འཛུམ་མཛོད་ལ་འཛུམ་པའི་གྲི།
བགྲི་བྱིན་གྲིས་ནི་གས་པས་དྲིས། དེ་ཡིས་སྒྲུར་ཡང་རབ་གསུངས་པ།

3

གྲོང་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལྡན་པ་ཞེས། རྟོར་བུའི་བ་གས་ནས་མཁའ་ལ།
རིག་པའི་འོད་ཟེར་གྲོད་པ་ཅན། སུན་ཚོགས་ཀུན་གྱི་གནས་སུ་བྱུང་།

4

དེར་ནི་གྲིལ་བའི་ལྷ་བ་དག། སྤྱི་མེད་འོད་ལྡན་ཀུན་སྟོང་བྱུང་།
གང་གི་བྲགས་པ་ལྷ་འོད་ཀྱིས། སྤྱིད་གསུམ་ཉིད་དང་མཚན་མོར་མཛེས།

5

पञ्चपञ्चाशत्तमः पल्लवः ।

सर्व्वन्ददावदानम् ।

चिन्तामणिः किल विचिन्तितवस्तुदाता
कल्पद्रुमश्च परिकल्पितमेव सूते ।
तस्य स्तुतौ समुचितानि पदानि कानि
देहप्रदानसमये स्वयमुद्यतो यः ॥ १ ॥

घाटोपघाटकौ शास्ता विनैथोन्मदगुञ्जकौ ।
केशिनीकाननादन्यदनमन्तर्हितो ययौ ॥ २ ॥

प्राग्वृत्तस्मरणस्मरेवदनः स्मितकारणम् ।
स तत्र पृष्ठः शक्रेण प्रणयात् पुनरब्रवीत् ॥ ३ ॥

अभूत् सर्वावती नाम वसतिः सर्व्वसम्पदाम् ।
नगरौ गगनालग्नमणिहर्म्यांशुहासिनी ॥ ४ ॥

आसीत्सर्व्वन्ददस्तस्यां राजेन्दुरमलद्युतिः ।
यस्य चिभुवनज्योत्स्ना वभौ कीर्त्तिर्दिवानिशम् ॥ ५ ॥

མཛེས་ལྷན་ལེགས་བྱས་སྟེང་པའི་གནས་སྐབས་དག་གི་བྱུང་བར་གྱིས།

འདུལ་བའི་ལས་དུ་གནས་པ་ཐོབ་ཅིང་གཟུགས་བརྗང་ལྷན་གྱུར་པ།

གང་གི་ལེགས་སྦྱ་དུལ་བའི་གྱིན་ལྷན་སྟོག་པའི་བདེ་ཉིད་དུ།

སྟོན་པ་གྱུར་ཏེ་སྒྲང་པའི་བདག་པོ་དག་གི་བཞིན་དུ་འོ།

6

ནམ་ཞིག་ས་ཡི་བགྱ་བྱིན་དེ། སྟེ་གྲོའི་བྱ་བ་ལྷ་བྱེད་ཅིང་།

ཇེས་སུ་གཟུང་ལ་མངོན་ཕྱོགས་པས། བྱི་རོལ་བྱས་ས་གནས་ས་གཞི་བཟློན། 7

དེར་ནི་མཐའ་ལས་གྱུལ་ཕྱན་གྱི། མགོ་བའི་རིན་ཅན་ལ་སྒྲང་དེས།

ལུས་ནི་གྲགས་མེད་དག་གི་བཞིན། ས་ཡི་བྱ་བ་ཐོས་པར་གྱུར། 8

དེ་ཡི་ཀྱང་ཕྱོགས་སྒྲ་ཤེལ་གྱིས། རང་བཞིན་ལ་ནི་འབོས་གྱུར་ཅིང་།

མདུན་དུ་རབ་བདུད་སྟོང་བ་ནྟེས། སྒྲར་ཡང་བསམ་པའི་གཏུང་བ་བཏང་། 9

སྐབས་ཅར་ཕྱག་རོན་རབ་སྒྲག་ཅིང་། འདབ་གཤོག་ཟད་པ་བཞིན་དུ་ནི།

འགྲོ་བ་མེད་པས་ས་བདག་གི། བྱི་པའི་ཙྰ་བ་རབ་དུ་བཟློན། 10

རབ་སྒྲག་མིག་ནི་འཁྱུལ་བྱེད་ཅིང་། ཡན་ལག་ཀུན་དུ་འཁྱུས་ས་པ་དེ།

མཐོང་ནས་ས་ཡི་བདག་པོ་ནི། འཕྲལ་ལ་བཙུ་བའི་དབང་དུ་གྱུར། 11

འདི་ཡི་འཛིགས་པ་གང་ལས་ཤེས། རབ་གྱིས་པད་མའི་འཕྲེང་ལྷན་གྱིས།

པརྟོ་ཅན་ལྷར་འོད་གསལ་བའི། སྟོན་གྱིས་གྱུར་དུ་ཕྱོགས་ནྟེས་བཟློས། 12

शोभाजुषः सुकृतसारदशविशेषै-
र्लब्धस्थितेर्विनयवर्त्मनि भद्रमूर्तेः ।
यस्याययौ विजयमण्डनडिण्डिमत्वं
दानेन कुञ्जरपतेरिव साधुवादः ॥ ६ ॥

स कदाचित् प्रजाकार्यदर्शनानुग्रहेन्मुखः ।
भेजे वाद्याङ्गनस्थानभुवं भूमिशतक्रतुः ॥ ७ ॥

स तत्रानन्तसामन्तमौलिरत्नेषु विम्बितः ।
शुश्राव पृथिवीकार्यमसङ्घैरिव विग्रहैः ॥ ८ ॥

चन्द्रकान्तमये तस्य संक्रान्ताः प्रणताः पुरः ।
पादपीठे पुनश्चिन्तातापं तत्पुनरुत्थितः ॥ ९ ॥

अत्रान्तरे परिभ्रष्टः क्षुष्टपक्ष इवागतिः ।
पारावतः क्षितिपतेरुलूकमूलमशिश्रियत् ॥ १० ॥

तं कातरतरोद्भ्रान्तनेत्रं सङ्कोचिताङ्गकम् ।
दृष्ट्वा दयाविधेयोऽभूत् सहसा पृथिवीपतिः ॥ ११ ॥

स समुत्फुल्लकमलालीलाकमलिनीत्विषा ।
कुतोऽस्य भयमित्याशा दृशा क्षिप्रं व्यलोकयत् ॥ १२ ॥

སྐབས་དེར་སྒྲིན་པ་གསོད་བྱེད་ནི། སྒྲིང་སྒྲོབས་བདག་པར་འདོད་པ་ཡི།
སྒྲུ་མས་རྫོན་པའི་ནྱམ་པར་ནི། འོངས་ནས་མི་བདག་ལ་སྒྲུས་པ།

13

རྒྱ་གཅིག་ཡུན་རིང་ན་ཉིད་པའི། བདག་གི་བཟའ་བ་བྱ་དེ་ཐོང་།
འདི་ནི་ས་བསྐངས་མི་སྒྲོག་པའི། བདག་ཅག་རྒྱན་སྒྲིས་འཚོ་བ་ཡིན།

14

འགྲོ་བའི་བདག་པོ་བདག་གི་ཟས། རང་བཞིན་གྱིས་ནི་གྲུབ་པ་འདི།
མེད་ན་འཚོ་བ་གཏོང་བར་གྱུར། གང་ཕྱིར་ཟས་ནི་སྒོག་གི་གཟུངས།

15

དུས་འདིར་ཟས་ནི་ཆད་པ་ལས། བདག་གི་འཚོ་བ་བཏང་གྱུར་ན།
བདག་གི་བྱིས་ཐབ་བྱ་དང་བཅས། དེ་བ་ཆད་པས་ནྱམ་ཉམས་འགྱུར།

16

ཆོས་ལྷན་གང་གིས་གཅིག་ཉིད་ནི། བསྐྱངས་པས་གང་དུ་མང་པོ་དག།
ཆོས་ལས་ཉམས་པར་གྱུར་ན་བྱེ། དེ་ལ་ཆོས་ནི་ཅི་ཞིག་འད།

17

ཕྱག་རོན་ལ་ནི་བྱམས་པ་ཡིས། བདག་ལ་ཞེ་སྤང་བྱ་མི་འོས།
གང་ཕྱིར་ཁྱོད་ཉིད་ལྟ་བུ་ནི། སྒྲུ་ལྷན་ཆགས་པས་འཇུག་པ་མིན།

18

ཇི་ལྟར་འདི་ཉིད་དེ་བཞིན་བདག། ཁྱིད་ལ་དེད་གཉིས་བྱེ་བྲག་ཅི།
དས་པ་འབྱུང་པོ་ཀུན་ལ་སྒྲོམས། གཅིག་ལ་བཙེ་བ་བྱེད་པ་མིན།

19

དེས་འདི་སྒྲུས་ཆོ་མི་བདག་གི། ལག་པ་གདུབ་བྱའི་སྒྲུ་ལྷན་བས།
འཇིགས་པར་མི་བྱ་ཞེས་སྒྲུ་བཞིན། བྱ་ནི་ཕྱག་གིས་རབ་བསྐྱིབས་ཏེ།

20

तस्मिन्नवसरे सत्त्वं जिज्ञासुः पाकशासनः ।

मायया लुब्धकाकारः समभ्येत्याब्रवीन्नुपम् ॥ १३ ॥

देव मुञ्च चिरावाप्तं भक्ष्यं मम विहङ्गमम् ।

इयं नः सहजा दृत्तिरनिदृत्तिरयाचिता ॥ १४ ॥

निसर्गसिद्धमेतन्मे भोजनं जगतीपते ।

त्यजतो जीवितं नास्ति प्राणा ह्यशनधारणाः ॥ १५ ॥

क्षणेऽस्मिन्नशनच्छेदान्मयि संत्यक्तजीविते ।

विनश्यति विलुप्ताशा सपुत्रा मे कुटुम्बिनौ ॥ १६ ॥

एकसंरक्षणेनैव यः करोति बहुश्रयम् ।

स धर्म्मो यच्च धर्म्मात्मन्नधर्म्मस्तच्च कीदृशः ॥ १७ ॥

मयि पारावतप्रौत्या न द्वेषं कर्त्तुमर्हसि ।

न हि कारणरागेण प्रवर्तन्ते भवद्विधाः ॥ १८ ॥

यथैवायं तथैवाहं कोविशेषस्तवावयोः ।

सर्वभूतसमाः सन्तः कृपां नैकच कुर्वते ॥ १९ ॥

इत्युक्ते तेन नृपतिर्लीनं कङ्कणराविणा ।

न भेतव्यमितीवाह खगं प्रच्छाद्य पाणिना ॥ २० ॥

དེ་ནས་སེས་ཅན་གཟིར་བ་ཀུན། ཡོངས་བསྐྱབ་དུས་ནི་བྱས་པ་ཡི།
 ཆར་སྒྲིན་འཇམ་པའི་སྒྲ་དབྱངས་ལྟར། ཟབ་པའི་ཚོག་གིས་རབ་སྒྲུས་པ། 21

སྐད་ཅེག་ཚེས་པ་དོན་གཉེར་བས། མི་བཟད་སློག་ཆགས་གསོད་མ་བྱེད།
 ལུས་ཅན་སློག་ལ་ཆགས་པ་ཡི། གདུང་བའི་ནིས་འགྱུར་མཚུངས་པ་ཉིད། 22

གཞན་གྱི་སློག་ནི་སློག་ས་པ་ཡིས། གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་འཛོལ་བྱེད་པ།
 དེ་ཡི་དགོ་ལེགས་སློག་འགྱུར་དེ། གང་སྤྱིར་སློག་པའི་གདུང་བ་ཕྱིར། 23

དེ་ལྟ་ཉིད་དུ་མ་ཆད་པར། རང་འདོད་ཡང་དག་བཞེད་ཅིང་གས།
 བདག་གི་དོན་དུ་ཟས་གང་གང། ཉེ་བར་བསྐྱབས་པ་སྒྲུང་བར་མཛོད། 24

ཅེས་པ་གྱུ་ལ་པའི་ཚོག་གོས་ནས། ཡོངས་སུ་བཞིན་ལོག་ཤུགས་རིངས་ཅན།
 ཡོངས་སྒྲོད་མཚོག་ལ་ཡིད་བྱུང་བའི། རྩོད་པས་ལན་ནི་རབ་སྒྲུས་པ། 25

བདག་ཅག་ནགས་ན་གནས་ནིས་ཀྱིས། གྱུ་ལ་པའི་ཡོངས་སྒྲོད་རོ་མི་ཤེས།
 འབྲུ་ཟས་ཉམས་སུ་མ་སྒྲོང་བའི། རི་དགས་ལ་དུས་དགའ་མ་ཡིན། 26

ཆོར་མའི་འཁྲི་ཤིང་འདབ་མེད་ཟུང་ན་དག་ལ་ཡོངས་འདྲིས་མ་གྲོལ་ནས།
 གགས་ཚལ་ལྗང་ཞིང་སྒྲུམ་པར་ང་མོ་ཟུང་ན་དག་གིས་ཅི་ཡང་སྐྱེས།
 རྩོད་རབ་སྒྲིན་དུག་བཞིན་བྱ་རོག་གིས་ནི་ཟ་བར་མི་བྱེད་དེ།
 རང་བཞིན་དག་གི་དབྱེ་བས་འཛོལ་པ་འདིར་ནི་ཀུན་ལ་བདད་བ་ཕྱིར། 27

स ततः स्निग्धजीमूतघोषगम्भीरया^१ गिरा ।

उवाच सर्व्वसत्त्वार्त्तिपरिचाणकृतक्षणः ॥ २१ ॥

मा कथाः क्षणतृप्त्यर्थी विषमं प्राणिवैशसम् ।

तुल्यव्यथाविकारोऽयं प्राणस्नेहः शरीरिणाम् ॥ २२ ॥

परप्राणापहारेण या वृत्तिः परिकल्प्यते ।

निवृत्तिः श्रेयसां सा हि पापतापं प्रयच्छति ॥ २३ ॥

अधुनैवापरिच्छिन्ननिजेच्छासम्भतादरम् ।

गृह्यतामशनं यद्यन्मदर्थमुपकल्पितम् ॥ २४ ॥

श्रुत्वेति राजवचनं परिम्बानाननः श्वसन् ।

वरोपभोगविमनाः प्रत्यभाषत लुब्धकः ॥ २५ ॥

न वयं राजभोगानां रसज्ञा वनवासिनः ।

न हि शष्पाशनाभ्यासा मोदन्ते मोदकैर्मृगाः ॥ २६ ॥

अलब्ध्वा निष्पचां मरुपरिचितां कण्टकलतां

वने स्निग्धश्यामे किमपि करभः शुष्यति शुचा ।

न काकः सत्पाकं कवलयति चूतं विषमिव

स्वभावानां भेदादुचितमिह सर्व्वस्य सुखदम् ॥ २७ ॥

གྱུལ་པོ་ལོས་ཟས་རིང་ཟོས་ནས། ཉང་པར་སྤྲར་ཡང་ཡང་བདག་ཅིང་།
གང་ཞིག་ཉིན་གཞན་རྟེན་དཀའ་མིན། དེ་དག་ཟོས་ན་བདེ་བ་སྦྱིད།

28

གྱུ་ཆེ་རོ་ལྷན་ཁ་ཟས་ཡོངས་འདྲིས་རོ་དང་བུལ་བ་ཟད་མི་བྱེད།
འཁོར་གྱི་ཚོམ་པ་མང་པོར་ལྷུང་ནིམས་གཅིག་བྱ་ཉིད་བྱ་གནས་མི་བྱེད།
ཤིང་དེ་ཞོན་པ་ཀང་པས་འགྲོ་བའི་དུས་ན་ཤིན་དུ་བྱ་ངན་བྱེད།
དོན་ཐོབ་ཉམས་ན་མི་བཟད་ཉོན་མོངས་ཚུབ་མོར་ཤིན་དུ་གདུང་བར་བྱེད།

29

ལྷ་གཅིག་གྱུལ་པོ་ལ་ལོས་ཟས། བྱིད་ཀྱི་སྤྲན་གྱིས་གཟིགས་ནིམས་ལ།
དྲག་དུ་རྟེན་དཀའ་མིན་མོད་ཀྱང་། སྦྱི་བར་སྤོན་མེད་བདག་མི་དགའ།

30

ཇོན་པས་མངོན་པར་བསད་པའི་ཤ། བདག་ཅག་ནིམས་ཀྱི་སྒོག་ལྟར་སྦྱོད།
དེས་ན་རང་ལུས་རབ་ཆོད་ལ། བྱ་ཡི་ཉིས་འགྲུར་སྤྲན་པར་མཛོད།

31

མི་བདག་བསམ་པ་འབྲུགས་པ་ཡིས། ཆོག་དེ་ཐོས་ནས་འཕྲལ་ལ་ནི།
དགའ་བས་སྤྲན་གྱི་ཆུ་སྦྱིས་དག། རབ་དུ་གྱིས་པས་དེ་ལ་སྤྲས།

32

བྱ་དང་བྱིད་ཀྱི་སྒོག་དག་ནི། བསྐྱུང་སྤྲད་མཚུངས་པའི་ཐེ་ཆོས་ལ།
ཆོ་བཟང་བྱིད་ཀྱི་ཐབས་འདི་ནི། གསལ་བར་བདག་ལ་ཉེ་བར་བསྟན།

33

གཉིས་ཀའི་སྒོག་ལ་ཐེ་ཆོས་གྱིས། བྱིགས་ལ་ཞོན་པས་འབྲུགས་གུར་པ།
བདག་གི་ཡིད་ནི་གྲོགས་ཀྱིས་བཞིན། བྱིད་ཉིད་ཀྱིས་ནི་བདོན་པར་བྱས།

34

राजार्हभोगं भुक्त्वाद्य प्रातर्भोक्तास्मि किं पुनः ।
तद्भुक्तं सुखमाधत्ते यदन्येद्युर्न दुर्लभम् ॥ २८ ॥

रसोदाराहारैर्न हि परिचितोऽश्नाति विरसं
न तिष्ठत्येकाकी बहुपरिजनारम्भपतितः ।
रथारूढः पद्भ्यां गमनसमये शोचतितरा
मवात्तार्थभ्रंशः कषति^१ विषमक्लेशपरुषः ॥ २९ ॥

देव त्वद्दृष्टिदृष्टानां सततं नैव दुर्लभम् ।
राजार्हभोजनं किन्तु जन्मापूर्वं न मे प्रियम् ॥ ३० ॥

मृगयाभिहतं मांसमस्माकं जीवितायते ।
तत् स्वदेहसमुत्कृतं खगद्विगुणमर्प्यताम् ॥ ३१ ॥

चिन्ताविषण्णः श्रुत्वैतत् वचनं सहसा नृपः ।
प्रहर्षोत्फुल्लनयनाम्भोरुहस्तमभाषत ॥ ३२ ॥

खगस्य तव च प्राणरक्षायै तुल्यसंशये ।
ममोपदिष्टः स्पष्टोऽयमुपायः सुधिया त्वया ॥ ३३ ॥

उभयप्राणसन्देहदोलारोहणविह्वलम् ।
त्वयैव धृतिमानीतं वयस्येनेव मे मनः ॥ ३४ ॥

ཁྱོད་ཀྱི་མིག་ཞགས་ཀྱིས་བཅེངས་པའི། བྱ་འདི་རབ་དུ་གཏང་བར་མཛོད།
ད་ལྟ་ཉིད་དུ་བདག་གིས་ཤིས། རེ་ཞིག་སྟོག་གི་གཞུངས་ཐག་མཛོད།

35

གྱུལ་པོ་དམ་བཅས་བདེན་པ་ཡིས། སྤྱིང་ཇེ་ལས་ནི་འདི་བཛོད་ཆོ།
དུག་ལྷན་མདའ་ཡིས་ཐུག་པ་བཞིན། སྟོན་པོ་ནམས་ནི་སྤངས་པར་གྱུར།

36

སྦྱོན་པའི་སྐབས་སུ་ཕན་མི་ཕན། བྲོགས་ཀྱིས་བདག་ལ་བཛོད་མི་བྱ།
ཞེས་པ་དེ་ཡི་དམ་ཆོག་གིས། ལུས་ནི་གཏོང་བར་ངས་པར་གྱུར།

37

དེ་ནས་མི་བདག་གིས་སྦྱས་པ། གང་ཞིག་བདག་གི་ལུས་ལ་ཤ།
བཅད་ནས་སྤང་ལ་འདེབས་བྱེད་པ། དེ་ལ་ཞོར་ནི་རབ་དུ་སྦྱོན།

38

དེ་ནས་གྱུལ་པོ་གསེར་གྱི་ཆར། འབབས་པས་བས་པའི་སྒྲེ་བོ་ནམས།
ངན་པའི་ལས་ཀྱི་སྒྲོ་སྦྱས་སྦྱོན། ན་བ་བསྐྱབས་ཤིང་སོང་བར་གྱུར།

39

གདུག་པའི་སྒྲོ་ཞེས་བྱ་བ་གཅིག། སེར་སྦྱའི་མིག་ནི་སེར་པོ་ཡིས།
གསེར་དག་གྲངས་ནས་གདུག་པ་ཡི། ལས་ལ་ཆས་སུ་ཞུགས་པར་གྱུར།

40

གདུག་པ་ལས་ནི་སོག་ལེ་བཞིན། རྒྱང་པོ་གཙོད་ལ་མཁས་གྱུར་ཅིང་།
རང་བཞིན་གྱིས་ནི་འཁྱོག་པ་ཡི། གདུག་པའི་བདག་ཉིད་ཅི་མི་བྱེད།

41

त्वदृष्टिपाशबद्धोऽयं विहगः प्रविमुच्यताम् ।
सन्मांसैः क्रियतां तावत् सम्प्रति प्राणधारणम् ॥ ३५ ॥

राज्ञा सत्यप्रतिज्ञेन कारुण्यादित्युदीरिते ।
अमात्या मुमुहुर्विद्धा विषदिग्धैः शरैरिव ॥ ३६ ॥

न दानावसरे वाच्यं सचिवैर्मै हिताहितम् ।
इत्यभूत् समयस्तस्य शरीरत्यागनिश्चयः ॥ ३७ ॥

अथाब्रवीन्नरपतिस्तस्मै वित्तं प्रयच्छत ।
तुला^१मारोपयति मे मांसमुत्कृत्य यस्तनोः ॥ ३८ ॥

हिरण्यवर्षिणा राज्ञा समाह्वतास्ततो जनाः^२ ।
कुकर्म्मकृणितधियः पिधाय अवलौ ययुः ॥ ३९ ॥

एकस्तु दारुणमतिः नाम्ना कपिलपिङ्गलः ।
अभूत्कणकमादाय सन्नद्धः क्रूरकर्मणि ॥ ४० ॥

सरलच्छेददक्षाणां वक्राणाञ्च^३ निसर्गतः ।
क्रकचानामिव क्रौर्यात् किमकृत्यं दुरात्मनाम् ॥ ४१ ॥

17 Δ १ All the MSS. तुल्यम् । २ ^W दिजाः ।

३ All the MSS. चक्राणाञ्च ।

གང་གི་མཚན་གྱིས་མི་ལུས་དེ་དག་ཀྱང་ཀའི་ཚོག་གིས་འཛོམས་པར་བྱེད།

གང་ཞིག་བརྗོད་པར་མི་ལུས་ཅི་ཡང་དེ་དག་འཕྲལ་ལ་སྦྱབ་པར་བྱེད།

གང་ཞིག་བྱ་བར་མི་ལུས་དེ་དག་ཀྱང་ནི་ཡིད་ཀྱིས་སེམས་པར་བྱེད།

ས་བསྐྱམས་ཐྱང་པོ་དག་གིས་སྦྱོད་པས་ངོ་མཚར་ཐོས་ཅད་གྱིས་པར་བྱེད། 42

དེ་ནས་དེ་ཡིས་སྤྱག་རོན་ནི། སྤང་ལ་གཞལ་ནས་ས་བདག་གིས།

བྱིན་པ་གཡས་པའི་ཤ་དག་ནི། རབ་བཅད་དེ་དང་མཚུངས་པར་བཀོད། 43

དེ་ནས་ས་ཡི་བདག་པོ་ཡི། ཁྲག་ཐོགས་དང་པོ་རིག་པ་ཡི།

འཁྲུགས་པ་བཞིན་དུ་ས་གཞི་ནི། དུན་རིང་ནས་པར་གཡོས་པར་གྱུར། 44

དེ་ནས་སྤྱག་རོན་ལྷོ་བ་དང་། ཤ་ནི་ཡང་བ་ཉིད་གྱུར་ཆོ།

ཤ་ནི་གཞན་དག་རབ་ཚོད་ལ། བྱིན་ཞེས་ས་ཡི་བདག་པོས་སྦྱས། 45

བརྒྱ་དང་དབྱང་པའི་ཤ་བཅད་ཀྱང་། བྱ་དང་མཚུངས་པ་ཉིད་ས་གྱུར།

འཛིག་དེན་གྱི་ནི་ཐོཅོས་དང་། མཚུངས་པའི་སྤང་དེར་མི་བདག་བཞུགས། 46

མི་བདག་ཆུ་གྱིས་ལྷག་མའི་ལུས། རང་ཉིད་སྤང་ལ་འཛོགས་པའི་ཆོ།

དེ་ཡི་གཏོང་བ་བརྒྱུད་དཀའ་བས། ཡིད་བྱུང་གྲགས་པ་སྤྱོགས་མཚམས་སོང་། 47

དེ་ཡི་དུས་ན་ས་ཡི་བདག་པོ་དག་གི་བདེན་པ་འདི།

ཉམས་པ་མེད་པས་ཡ་མཚན་གྱུར་པའི་རྩ་ཡི་བྱ་མོ་ནིམས།

གཙུག་ཕྱད་འཕྲིང་བར་འོས་པའི་བརྩོས་ཡོངས་གང་ལག་པ་ཡིས།

དེ་ཡི་སྦྱོད་ཚུལ་དག་ལ་མཚོད་པའི་གྲས་པ་ཅི་ཡང་བྱུང་། 48

न शस्त्रैः शक्यं यद्विदलयति तत् केलिवचसा
 न शक्यं यद्वक्तुं किमपि कुरुते तच्च सहसा ।
 न शक्यं कर्तुं यत्तदपि कलयत्येव मनसा
 खलः सर्व्वाश्चर्य्यं किरति चरितैरप्रतिहतः ॥ ४२ ॥

स पारावतमारोप्य तुलामथ महीपतेः ।
 दक्षिणोरुसमुत्कृतं मांसं तत्तुल्यमादधे ॥ ४३ ॥
 प्रथमैरथ भूभर्तुः स्पृष्टा रुधिरविन्दुभिः ।
 विधूर्णमाना सुचिरं विद्वलेवाभवन्मही ॥ ४४ ॥

पारावतेऽथ गुरुतां मांसे च लघुतां गते ।
 दीयतामन्यदुत्कृत्य मांसमित्याह भूपतिः ॥ ४५ ॥
 कृत्तोरुभुजमांसेऽपि न प्राप्ते खगतुल्यताम् ।
 चैलोक्यसंशयतुलामारुरोह तुलां नृपः ॥ ४६ ॥

नृपतौ स्वयमारूढे सायुशेषतनौ तुलाम् ।
 तत्त्यागदुर्ग्रहेद्विग्रा ययौ कीर्त्तिर्दिगन्तरम् ॥ ४७ ॥

तस्मिन् क्षणे क्षितिपतेरपरिक्षतेन
 धैर्य्येण विस्मयमयस्त्रिदशाङ्गनानाम् ।
 धम्मिल्लमाल्यपरिपूरितपाणिपद्मः
 पूजादरः किमपि तच्चरिते बभूव ॥ ४८ ॥

ནིས་འགྲུར་མེད་པར་ས་ཡི་བདག། སྤང་ལ་འཛོགས་པ་མཐོང་གྲུར་ནས།
སྦྱིས་བྱ་གདུག་པ་བྱེད་པ་པོ། སྦྱག་བཅས་དེ་ཡིས་དེ་ལ་བྲིས།

49

ལུས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་འདི་ཡིས་ནི། བྱོད་ནི་ཅི་བཞེད་ཡོངས་མི་ཤེས།
གང་ཕྱིར་ལུས་ཅན་རྟེན་པ་ཀུན། ཡང་དག་ཚེས་པ་ལུས་ཀྱི་དོན།

50

གལ་དེ་ལུས་ནི་གཏང་ལ་སེམས། ཉམས་པ་མེད་ན་བདེན་པར་སྦྱོས།
ཞིས་སྦྱས་དེ་ལ་གྱུ་ལ་པོ་ནི། བཞིན་འཇུག་ལྷན་པས་རབ་སྦྱས་པ།

51

འཛིག་དེན་འདི་ན་ཐོབ་བྱ་ནི། བདག་ལ་ཅི་ཡང་མེད་མོད་ཀྱི།
འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་ཕན་པའི་སྦྱང། ལྷ་མེད་ཛོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད།

52

གལ་དེ་བདག་གི་སེམས་འདི་ནི། ཉམས་པ་མེད་ན་བདེན་པ་དེས།
ལུས་ནི་ཡོངས་སུ་ས་ཉམས་ཤིང་། རང་བཞིན་ཛོགས་པ་ཉིད་གྲུར་ཅིག།

53

ཅས་པ་བརྗོད་པ་ཙམ་ཉིད་ཀྱིས། ས་བདག་བདེན་པའི་ངང་རྩལ་གྱིས།
ལུས་ཀྱི་མི་ནི་རབ་གསོས་དེ། མ་ཉམས་སྦྱོར་བ་ལྷར་མཛོས་གྲུར།

54

དེ་ནས་ཕུག་རོན་ངོན་པ་དག། མོང་ཞིང་ས་སྦྱོང་འོད་ལྡན་ནི།
ཤར་ཚོ་སྦྱོ་བ་ཆེན་པོ་དང་། རབ་གསལ་འབྱོར་པ་ལྷན་པར་གྲུར།

55

निर्विकारं समालोक्य तुलारूढं महीपतिम् ।
क्रूरकारी स पप्रच्छ पुरुषस्तं ससाध्वसः ॥ ४६ ॥

अनेन देहदानेन न जाने किं तवेप्सितम् ।
सर्वलाभसमारम्भाः शरीरार्था हि देहिनाम् ॥ ५० ॥

सत्यं ब्रूहि तनुत्यागे चित्तं यदि न खण्डितम् ।
इति ब्रुवाणं तं राजा बभाषे सस्मिताननः ॥ ५१ ॥

न प्राप्यमस्ति मे किञ्चित्लोकेऽस्मिन् किन्वनुत्तराम् ।
हिताय सर्वजगतां सम्यक्संबाधिमर्थये ॥ ५२ ॥

अखण्डितमिदं चित्तं यदि सत्येन तेन मे ।
अस्तु प्रकृतिमापन्नं शरीरमपरिश्रुतम् ॥ ५३ ॥

इत्युदीरितमात्रेण सत्यशीलस्य भूपतेः ।
अक्लीवचन्द्ररुचिरं रूढव्रणमभूदपुः ॥ ५४ ॥

ततः पारावते याते लुब्धके च महोत्सवः ।
भूपालो भास्वदुदये प्रकाशविभवोऽभवत् ॥ ५५ ॥

གང་ཞིག་ངེས་པར་ས་ཡི་བདག་པོ་ཐམས་ཅད་སྟེར་གུར་པ།
 དེ་ཉིད་ང་ཡིན་སྐྱེས་བྱ་སེར་སྐྱ་དེ་ཡང་ལྷ་ས་བྱིན་ནོ།
 དེ་ཡི་སྟོན་བྱུང་ཡང་དག་བླན་ནས་བདག་གིས་འཇུག་པ་སྟོས།
 ཞེས་པ་སྟོན་པ་ལས་ཐོས་འཆི་མེད་བདག་པོ་དགའ་བར་གུར།

56

ཅེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་
 བཟོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་ཐམས་ཅད་སྟེར་བའི་དོགས་པ་བཟོད་
 པའི་ཡལ་འདབ་སྟེ་ལྷ་བཅུ་ཙྰ་ལྷ་པའོ།

सर्व्वन्ददः क्षितिपतिः किल यो बभूव

सोऽहं पिशङ्गपुरुषः स च देवदत्तः ।

तद्वृत्तसंस्मरणतः प्रसृतस्मितोऽहं

श्रुत्वेति शास्तुरमराधिपतिर्ननन्द ॥ ५६ ॥

इति श्वेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
सर्व्वन्ददावदानं नाम पञ्चपञ्चाशत्तमः पल्लवः ॥

CHAPTER LVI.

ཡལ་འདབ་ལྔ་བཅུ་ཙྰ་བྱུག་པ།

ལྷ་བ་ལྷང་སྦྱང་བདུལ་བའི་རྟོགས་བཟོང་ནི།

ལང་དག་མཐོང་བས་ཞི་སྤང་དུག་གི་ནི། ཚ་བ་རབ་དུ་ཞི་བ་ཉིད་གྱུར་ཅིང་།
བདུད་ཅིའི་རོ་བསིལ་སྦྱེ་བོ་དམ་པ་ཡི། རྒྱབ་དེ་དག་སྤྱ་ཡི་ཕྱག་འེས་མིན། 1

གཞོན་སྦྱིན་ཁ་རྟོན་དག་གི་གནས། དེ་ལས་སྤང་བ་མིན་གྱུར་དེ།
གྲོང་ཁྱིམ་ཉིང་གྲག་མར་ད་ནར། སྤྱད་ཅིག་གིས་ནི་བཅོམ་ལྷན་བྱོན། 2

དེར་ནི་ས་བདག་ཚངས་བྱིན་གྱིས། དུལ་བ་ཡི་ནི་མཆོད་པ་བྱས།
དེ་ཡིས་ཡང་དག་ཟེས་མཐུན་པར། སྤལ་ལྷན་ནི་མས་ལ་ཟེས་བསྟན་མཛད། 3

དེར་ནི་གྲོང་བ་ནི་ས་འཛོམས་དེ། གྱུད་བ་ཀུན་དུ་ལུས་ཅན་ནི་མས།
ནི་ས་བར་ལྷང་ལ་སྦྱོབ་མཛད་པའི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་རབ་གསོལ་བ། 4

གྲོང་ཁྱིམ་མཐུན་ན་བཅོམ་ལྷན་འདས། རོ་བ་ཡི་ནི་རི་ཞིག་ཡོད།
དེ་ན་ལྷ་ནི་བ་ལྷང་སྦྱང་། དྲག་པོ་བཟོད་པར་དགའ་བ་གནས། 5

དེ་ནི་ཕྱགས་དང་སྦྱེ་བོ་དང་། འབྲུ་ནི་མས་ཀུན་གྱི་རོ་རྩེ་ཆེ།
ཕུན་སྤྱུམ་ཚོགས་ནི་མས་དངོས་མེད་སྤྱད། ཅི་ཡིས་ནི་སྤྱལ་རིག་མ་གྱུར། 6

षट्पञ्चाशत्तमः पल्लवः ।
गोपालनागदमनावदानम् ।

सन्दर्शनेन येषां द्वेषविषोष्मा प्रशान्तिमुपयाति ।

अमृतरसशीतलास्ते कस्य न सुजनेन्दो वन्द्याः ॥ १ ॥

धारामुखस्य यक्षस्य स्थानादन्तर्हितस्ततः ।

क्षणादवाप भगवान्मगरं हिङ्गुमर्दनम् ॥ २ ॥

विनयात् पूजितस्तत्र ब्रह्मदत्तेन भूभुजा ।

तत्संसदि क्षणं चक्रे धन्यानामनुशासनम् ॥ ३ ॥

तत्र पौराः समभ्येत्य भगवन्तं व्यजिज्ञपुः ।

सर्वापह्निनिपातेषु चातारं सर्वदेहिनाम् ॥ ४ ॥

भगवन्नस्ति नगरस्यान्ते पाषाणपर्वतः ।

तत्र गोपालको नागः क्रूरो वसति दुःसहः ॥ ५ ॥

स पशूनां जनानाञ्च शस्यानाञ्च महाशनिः ।

सम्पन्नानामभावाय न विद्वः केन निर्मितः ॥ ६ ॥

ས་དུལ་འདུལ་མཛད་ས་ཞིབ། ཞིམཛད་ཁྱོད་ཀྱི་བཙེ་བ་ནི།

ཉེ་བར་འཛོལ་འདི་དག་ལ། བདག་ཅག་སྐྱབས་འཛོལ་ནིམས་ཀྱི་སྐྱབས། 7

ཞེས་བཛོད་དེ་དག་སོང་བའི་ཚེ། བཙམ་ལྷན་སྤྱིང་ཇི་འདྲི་གཏོར་དག་ནི།

འདུས་པའི་དབྱས་ལས་མི་སྤྱང་བར། རོ་བའི་ས་འཛིན་དག་དུ་གཤེགས། 8

དེ་ངོས་ཤིན་དུ་སྐྱབས་པོ་ན། འཛིགས་བྱང་གཏིངས་ཅན་ཁང་པ་ནི།

དུག་གི་དབྱུགས་ནིམས་དག་གིས་རྒྱ། སྤོན་པོར་བྱས་བཞིན་དེ་ཡིས་མཐོང་། 9

རལ་གྱི་ཤུབས་མེད་གཡོ་བ་ཡི། མི་བཟད་བོ་རྒྱབས་ཀྱིས་འབྲུགས་ནགས།

དེ་ཡི་འགྲམ་དུ་བཙོམ་ལྷན་གྱིས། སྐྱལ་ཀྱང་བཙས་དེ་ཉེ་བར་བཞུགས། 10

མཉེས་གཤིན་སྐྱན་ནི་བདུད་ཅི་འདྲི་གཉིན། དང་བས་རབ་དུ་གཟིགས་པ་ཡིས།

དེ་ཡིས་སྐྱར་བར་དུག་བཞིན་དུ། དུག་དང་བཙས་པ་དུག་མེད་ཐོབ། 11

སྐྱུལ་གསེར་འོད་མཐིང་ཁ་ཡི། རྒྱལ་སྤྱང་བས་དེ་རབ་མཛོམ།

སར་ཀྱང་ལྷན་མཛོམ་པའི། མཐའ་ལ་ཉེ་མ་འགྲོ་བ་བཞིན། 12

དེ་ཡི་སྤྱང་བས་ནིམ་བཙོམ་པས། སྐྱལ་ཁང་པར་རབ་རིབ་ནིམས།

འགྲོས་པར་བྱེད་པ་གཡོ་བ་ཡི། སྐྱལ་གྱི་ཚོགས་དང་མཚུངས་པར་གྱུར། 13

སྐྱལ་གྱི་པོས་དེ་མཐོང་ནས། མིག་ནི་ཁྲག་ལྷན་དམར་བ་ཡིས།

འཕྲལ་ལ་ནམ་མཁའ་རབ་ཞུགས་དེ། ཁྱོད་ཁྱིམ་སྤྱིར་བཞིན་བྱས། 14

अदान्तदमनस्यास्मिन्नशान्तशमनस्य ते ।

उपसर्गे कृपास्माकं शरणं शरत्तैषिणाम् ॥ ७ ॥

इत्युक्त्वा तेषु यातेषु भगवान् करुणानिधिः ।

अन्तर्हितः सभामध्याद्ययौ पाषाणभूधरम् ॥ ८ ॥

तटे विसङ्कटे तस्य भवनं भीमभोगिनः ।

स ददर्श विषश्चासैरिव श्यामीकृतोदकम् ॥ ९ ॥

वलन्निष्क्रोशनिस्त्रिंशविषमोर्मिवनाकुले ।

तत्तीरे भगवान् बुद्धः पर्यङ्कं समुपाविशत् ॥ १० ॥

प्रसन्नलोकनसुधाबन्धुना स्निग्धचक्षुषा ।

स निनायाशु सविषं विषं निर्विषतामिव ॥ ११ ॥

नीलाम्बुविम्बिततनुः स बभौ कनकद्युतिः ।

रविर्मरकतच्छायं गाहमान इवाम्बरम् ॥ १२ ॥

तिमिरं नागभवने तत्प्रकाशविस्तृतम् ।

पलायमानव्यालोलव्यालजालतुलां ययौ ॥ १३ ॥

नागराजस्तमालोक्य रुधिरारुणलोचनः ।

सहसाकाशमाविश्य चक्रे मेघमयं जगत् ॥ १४ ॥

དེ་ཡི་ཁོ་བའི་མེ་ཡིས་ནི། ཏུ་བའི་ཚོགས་བཞིན་སྤྲུག་པོ་ལས།
རབ་འཕོན་ཁྲོག་གི་ལྷ་ནོམས་ཀྱིས། ཕྱོགས་ནོམས་སྤྲུག་པ་བཞིན་དུ་འདར། 15

ཕྱོས་པའི་སྤྱོན་ནོམས་དག་གི་སྤྱ། འཇིགས་པ་ཙོམ་པར་སྤྱོགས་བྱེད་པས།
ས་འཇོན་ནོམས་ཀྱི་སྤྱིང་བཞིན་དུ། སྤྲུག་དང་ཁང་པ་ཞོམ་པར་གྱར། 16

དེ་ནས་དོ་ཚོན་ཚོགས་དགྲིགས་ཆར། རི་འཕྲེང་མཐའ་དག་ཉོན་མོངས་ཤིང་།
བདོན་པ་ལུང་བྱེད་ལྷོན་ཤིང་ནི། ཕྱེམར་བྱེད་པ་བབ་པར་གྱར། 17

ལག་འགྲོ་གདུག་པས་རབ་སྤྱོས་པའི། ཆར་དེ་སྤྱོབ་པས་གཟིགས་ཉིད་ན།
རྒྱང་བཞེན་གཡོ་བས་བསྐྱེད་པ་ཡིས། མེ་དོག་ཆར་པ་ཉིད་དུ་གྱར། 18

དེར་ནི་རབ་གསལ་བྱི་མེད་ནགས་ཚལ་ཉེ་བར་བསྐྱར་པ་མེད།
བྱང་བ་སྤྱུ་དབྱངས་ལེན་པའི་མེ་དོག་དང་ལྷན་མཐོང་གྱར་ནས།
དགའ་བའི་འཛུམ་དགྲིགས་དོ་ཤལ་ཁུར་ལས་ངེས་པར་གྱུ་ལྱར་པའི།
ནགས་ཀྱི་རྩ་ཡི་གདུག་པའི་གཤེངས་ཅན་དབང་པོ་དེ་ལ་སྤྱས། 19

ཀྱེ་ལགས་དུས་ཀྱི་སྤྱོན་དག་ནོམ་འགྱུར་དག་ནི་ཡོངས་སུ་ཐོབ།
ཁྱོད་ལྷ་བྱ་ནོམས་འཇིགས་པའི་རྒྱང་གིས་བཙོམ་པར་གྱར་བ་ན།
གང་གི་ཀེར་སྐབས་སྤྲུག་གི་རོལ་པས་སྐབས་སུ་འགྲོ་བྱེད་པའི།
གསེར་གྱི་རི་བོ་འདི་ལ་ཅི་ཡང་གཡོ་བ་མེད་པ་ཉིད། 20

क्रोधाग्निधूमनिवहैरिव तस्य घनोद्गमैः ।
विद्युज्जिह्वैरकम्पन्त दिशः सन्त्वासिता इव ॥ १५ ॥

गर्जितैर्मत्तमेघानां प्रलयारम्भशंसिभिः ।
गुहागेहान्यभज्यन्त हृदयानीव भूम्भताम् ॥ १६ ॥

ततः पिष्टद्रुमा वृष्टिः क्लिष्टाद्रिशकलावली ।
पपात पातितधृतिः स्थूलोपलकुलाकुला ॥ १७ ॥

सा दुष्टभुजगोत्सृष्टा वृष्टिर्दृष्ट्यैव तायिनः ।
ययौ बालानिलोल्लासलसत्कुसुमवर्षताम् ॥ १८ ॥

दृष्ट्वा प्रकाशविशदान्यनुपल्लवानि
धृज्जोपगीतकुसुमानि वनानि तत्र ।
हर्षस्मितप्रसरनिर्जिततारहाराः
क्रूरं फणीन्द्रमवदन् वनदेवतास्तम् ॥ १९ ॥

भोः कालमेघ विह्वलिं परिमुञ्च किञ्च
निष्कम्प एव कनकाचल एष यस्य ।
युष्मद्विधाः प्रलयमारुतभज्यमाणा
लीलानितम्बकुहरं शरणं प्रयान्ति ॥ २० ॥

དེ་ནས་འཕྲལ་ལ་གྱུགས་པས་ནི། ཡོངས་སུ་ཟད་ཅིང་ནིས་འགྱུར་བཏང་།

ཐལ་མོ་སྤར་ནས་མངོན་ཕྱོགས་དེ། ལྷ་ཡིས་སྟོན་པ་ལ་ཕྱག་འཆམ།

21

བཙམ་ལྷན་འདས་ནི་སྤྱིང་ཇིའི་གཏེར། བསྐྱབ་པའི་གནས་དག་རབ་བྱིན་པས།

སྐབས་སུ་སོང་བར་གྱུར་བ་དེ། དག་པ་མཚོག་ལ་ཇིས་བཟུང་མཛད།

22

ཞབས་ལ་མགོ་ཡིས་གདུགས་པ་དེ། གྲུས་པ་ཡིས་ནི་གསོལ་བཏབ་པ།

བཙམ་ལྷན་གྱིལ་བས་ཏྲལ་དུ་ནི། དེ་ལ་ཡང་དག་ཉེ་བར་མཛད།

23

གནས་སྐབས་དེར་ནི་དེ་ཉིད་དུ། གཞོད་སྟོན་ལག་ན་དོ་ཇི་དག།

ཞར་ལ་འོངས་པ་ནི་བའི་སྒྲད། བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཇིས་བཟུང་མཛད།

24

དེ་ནས་འཇིག་རྟེན་གདུང་བ་མི་བཟད་ནིས་ལྷོག་སྟོན་པ་ནི།

ནིས་གྲིས་བསྟོད་པའི་ཚོག་གིས་སྐབས་གསུམ་པ་ཡིས་མཚོད་གྱུར་པ།

སྟོན་གྲིས་སངས་གྲིས་ནིས་ཀྱི་ཞབས་པད་དག་དང་མཛའ་བ་ལས།

དག་པའི་དོ་བའི་གཞི་ལྷན་ནགས་ཚལ་གྱི་ཞིང་བསྟེན་པར་མཛད།

25

དེར་དེ་འཇུག་དང་ལྷན་པ་ལས། ལྷ་ཡི་གྱིལ་པོ་ལྷར་འོངས་པས།

འཇུག་པའི་གྱི་རྒྱས་དེ་ལ་ནི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་བཀའ་སྤྱུལ་པ།

26

དག་བྱེད་རྒྱུ་མེད་པའི་ཆུ་ཡི་གྱིན་དང་ལྷན་གྱུར་ཅིང་།

ཁོན་མེད་སེམས་ཅན་སྐལ་བཟང་འཁོད་པ་དཀའ་ཐུབ་དག་གི་ནགས།

ཚོས་ནི་ལྷག་གནས་སྒྲོམ་བཙོན་ནིས་ཀྱི་ཡིད་ནི་དག་བྱེད་པ།

ནི་བའི་གནས་འདི་དག་དུང་ཉིད་ཁོ་ནས་རོལ་བྱས་མི་ན།

27

ततः सद्यःपरिशीलमदः संत्यक्तविक्रियः ।

नागः शास्तारमभ्येत्य प्रणनाम कृताञ्जलिः ॥ २१ ॥

तस्य यातस्य शरणं भगवान् करुणानिधिः ।

शिक्षापदप्रदश्चक्रे कुशलाग्रमनुग्रहम् ॥ २२ ॥

प्रणयादर्थितस्तेन चरणालीनमौलिना ।

सततं तस्य भवने सन्निधिं विद्धे जिनः ॥ २३ ॥

तस्मिन्नवसरे तत्र प्रसङ्गाप्तस्य शान्तये ।

यक्षस्य चक्रे भगवान् वज्रपाणेननुग्रहम् ॥ २४ ॥

लोकोपतापमसमं विनिवार्य शास्ता

विस्तारितस्तुतिपदचिदशार्च्यमानः ।

भेजे वनानि विहरन्तथ पूर्ववुद्ध-

पादाम्बुजप्रणयपूतशिलातलानि ॥ २५ ॥

तत्र सन्दर्शनाप्तेन सुरराजेन सस्मितः ।

स्मितस्य कारणं पृष्टः सर्वज्ञस्तमभाषत ॥ २६ ॥

एतेषु पुण्यसलिलामलनिर्भरेषु

निर्व्वैरसत्त्वसुभगेषु तपोवनेषु ।

धर्माधिवासमुनिमानसमार्जनेषु

शान्तेः पदेषु नु मयैव कृतोविहारः ॥ २७ ॥

མེང་གའི་ཀློང་གི་རི་དགས་ལྷུག་གྱུ་བ་དབེན་བའི་ནགས་ཚལ་འདིར།
 བཟྱ་བྱིན་དཔལ་ལྷན་འཁོར་བ་འཛིག་དང་བདེ་བ་ཤེགས་གསེར་ཐུབ་དེ་དང་ནི།
 ཡང་དག་ཚུགས་པའི་སངས་གྱིས་དེ་མེད་སྒོ་ལྷན་ཐུབ་པ་འོད་སྤངས་ཏེ།
 མཐའ་དག་འཛིག་དེན་གདུང་བའི་སྒྲན་པ་ནྟམས་གྱིས་འདི་ཉིད་བྱ་གནས་མཛད། 28

དེ་ནས་དེ་སྐད་སྒྲས་དེས་གཟིགས་ཉིད་གྱི།
 བསོད་ནམས་སྤྲིན་ལ་ཉེ་བར་འོངས་པ་ཡི།
 རྩོན་པ་དག་ནི་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ལ།
 བསྐྱབ་པའི་གནས་འོས་ཞི་བ་བསྟན་པ་མཛད།

29

སྐལ་ལྷན་དག་ལ་ཡིད་ཆགས་རྩོན་པ་ནི།
 བཅོས་ལྷན་འདས་གྱིས་ཇེས་སུ་བརྒྱུང་བ་ལས།
 དེར་ནི་མཚོད་དེན་རི་དགས་བདག་པོ་དག།
 དེས་གནས་དབུ་སྒྲ་སོན་མོས་མཚན་བ་བྱས།

30

ཞེས་པ་དག་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་
 བཛོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་ཀྱི་བ་ལང་སྒྲོང་བདུལ་བའི་རྟོགས་པ་
 བཛོད་པའི་ཡལ་འདབ་ལྷ་བཙུ་ཙ་བྱུག་པའོ།

क्रकुच्छन्दः श्रीमान् कनकमुनिरचैव सुगतः
 स सम्यक्संबुद्धः शमविमलधीः काश्यपमुनिः ।
 विविक्षेऽस्मिन् सिंहीस्तनतलवलदालहरिणे
 वने चक्रुः शक्रः स्थितिमखिललोकार्त्तिभिषजः ॥ २८ ॥

इति ब्रुवाणः समुपागतस्य
 स पुण्यपाकादथ लुब्धकस्य ।
 सन्दर्शनैरेव शमं दिदेश
 शिश्नापदार्हं शरणं गतस्य ॥ २९ ॥

भाग्यवान् भगवतोच्चनुग्रहा-
 लुब्धकः कुशललुब्धमानसः ।
 तत्प्रदिष्टनखकेशलाञ्छनं
 तत्र चैत्यमकरोन्मृगाधिपम् ॥ ३० ॥

इति श्वेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
 गोपालनागदमनं नाम षट्पञ्चाशत्तमः पल्लवः ॥

CHAPTER LVII.

ཡལ་འདབ་ལྔ་བཅུ་ཙྰ་བདུན།

མཚོད་རྟོན་གྱི་རྟོགས་བཟོད་ནི།

སྤྱོགས་ཀྱི་མཛེས་པའི་ནི་གྱིན་དང་། མཚུངས་པར་ཡོན་ཏན་དཔེ་པ་བཀོད།
གང་ཞིག་གྲགས་པའི་མཚོད་རྟོན་གྱིས། འགྲོ་མཛེས་དེ་དག་གྱུ་ལྟར་ཅིག། 1

དེ་ནས་དེར་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས། བགྱི་བྱིན་གྲུས་པས་གསོལ་བཏབ་པས།
སངས་གྲུས་ལྟ་མའི་མཚོད་རྟོན་མཛོད། རང་གི་མཚོད་རྟོན་བྱེད་དུ་བཅུག། 2

ལྟ་ནི་མས་ཀྱིས་དེར་རིན་ཅན་གྱིས། རང་བཞིན་ཉི་འོད་བགྱི་ལྡན་བྱས།
འགྲོ་བའི་སྤངས་པ་ཆེན་པོ་དང་། མཚུངས་པའི་སྤྲོན་པ་ག་ཤེད་སོང་། 3

དེར་ནི་དྲི་ཟམ་འཕམ་ཅེ། མི་དང་ཁྱ་དང་ལྟ་ནི་མས་ལ།
འདུལ་བའི་ཆོས་ཀྱི་མན་ངག་ནི། ཡང་དག་བསྟན་ནས་གྱུ་ལྟར་ག་ཤེད་གས། 4

རྫོང་བའི་རི་ལ་ལྟ་ནི་མས་ཀྱིས། མཚོད་རྟོན་བཞི་ནི་བཀོད་པ་ལ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ལྟ་པ་ཡི། མཚོད་རྟོན་མཚོད་རྟོན་ལྟར་བཀོད། 5

དེ་ནས་སྤྱོ་ལོ་ཀླ་ཞེས་པའི། ཡལ་དུ་དེ་བཞིན་ག་ཤེད་གས་པ་བྱོན།
ཡལ་དན་གྱིས་བཞིན་ཚོང་དཔོན་ནི། ལེགས་པར་རབ་སང་ཅེས་པས་མཚོད། 6

सप्तपञ्चाशत्तमः पल्लवः ।

स्तूपावदानम् ।

दिक्कान्ताश्रवणोत्तंसतुलारोपितसङ्गुणाः ।

ते जयन्ति जगद्येषां यशस्तूपैर्विराजते^१ ॥ १ ॥

भगवानथ शक्रेण तच्च प्राणावनार्थितः ।

पूर्व्वबुद्धतस्तूपे निजस्तूपमकारयत् ॥ २ ॥

कृते रत्नमये तस्मिन् देवैः सूर्य्यशतत्विषि ।

जगाम जगतां कापि महामोहोपमं तमः ॥ ३ ॥

तच्च किन्नरगन्धर्व्वनरनागदिवौकसाम् ।

धर्म्मोपदेशविनयं समादिश्य ययौ जिनः ॥ ४ ॥

पाषाणपर्व्वते देवैर्न्यस्ते स्तूपचतुष्टये ।

भगवान् पञ्चमं स्तूपं पञ्चस्तूपैर्न्यवेशयत् ॥ ५ ॥

अथ वालोक्षनामानं देशं प्राप्तस्तथागतः ।

श्रेष्ठिना सुप्रबुद्धेन कुवेरेणेव पूजितः ॥ ६ ॥

---

१ ^w₁ जगन्त्येषां यशस्तूपो विराजते ॥ H and ^w₂ जगत्येषाम् ।

གང་ཞིག་དེ་ནི་ཆེས་འབྲང་བཅས། འདུལ་བའི་ཆོས་ནི་དེ་ལ་བཟུན།
 མོངས་པའི་གཉིད་སང་ལེགས་པར་ནི། རབ་སང་རབ་སང་ཉིད་ཐོབ་གྱུར། 7

བཅོས་ལྷན་འདས་ཀྱི་བཀའ་ལས་དེས། རང་གི་བསོད་ནམས་བཞིན་མཐོ་བ།
 བྱ་ལོ་ཀྱི་ཡ་ཞེས་པ་ཡིས། མཆོད་དེན་རིན་ཅེན་འབར་བ་བྱས། 8

དེ་ནས་དལ་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས། རས་བ་ར་ཡི་གོང་དུ་བྱོན།
 གནོད་སྤྱིན་རས་བ་ར་ཞེས་པ། བསྐྱབ་གནས་རབ་དུ་བྱིན་པས་བདུལ། 9

གདུམ་པོའི་གོང་དུ་མཛོན་སྤྱོགས་དེ། གདུམ་མ་མ་ལི་ཀ་ཞེས་པ།
 བྱ་བདུན་དག་དང་ལྷན་ཅིག་ཉིད། འདུལ་བ་ཡི་ནི་མཐོ་བར་མཛོད། 10

ལས་ཀྱི་ལྷག་མས་གདུམ་པོའི་རིགས། ཐུབ་པས་སྤྱན་སྤྱང་དེ་དག་ནི་མས།
 གྱིལ་བ་མཐོང་ལས་པ་དྲུ་ཡི། འབྱུང་གནས་བཞིན་དུ་རྩི་མེར་གྱུར། 11

ཐ་ཤལ་སྤོན་གྱིས་སྤྱན་སྤྱང་སྤྱན་པ་དག་དུ་འེས་གྱུར་ཅིང་།
 སྤྱིག་པའི་ཉི་བར་གདུང་བ་ཆེན་པོས་གདུངས་ཤིང་ཉིན་ནི་མས་ལ།
 ནི་མ་དོག་ངན་པ་དང་བྲལ་སྤྱིང་ཆེས་རབ་བྱུགས་དམ་པ་ནི་མས།
 དམན་ལ་དམིགས་པའི་ཆེས་སྤྱ་ཆགས་པས་ལྷག་པར་གྱུར་པ་ཡིན། 12

དེ་ནས་བདེ་གཤེགས་ཆེས་འབྲང་བཅས། སྤྱེད་ལ་ཡི་གོང་ཁྱིམ་བྱོན།
 དཔལ་ལྷན་ཁྱིམ་བདག་གྱུ་འཛོན་ཞེས། བྱ་ལ་ལེགས་པའི་གདུམ་དག་མཛོད། 13

दिदेश धर्मविनयं तस्मै येन स सानुगः ।

मोहनिद्राक्षये प्राप सुप्रबुद्धः प्रबुद्धताम् ॥ ७ ॥

स शासनाङ्गवतः पुण्यं निजमिवोन्नतम् ।

वालोल्लीयाभिधं स्तूपं रत्नदीप्तं न्यवेशयत् ॥ ८ ॥

डम्बरग्राममासाद्य शनैरथ तत्रागतः ।

विनीय डम्बरं नामं यक्षं शिक्षापदप्रदः^१ ॥ ९ ॥

चण्डालग्राममभ्येत्य चण्डालीं मल्लिकाभिधाम् ।

सहितां सप्तभिः पुत्रैर्विनयोपनतां व्यधात् ॥ १० ॥

ते कर्मशेषसम्प्राप्तमातङ्गकुलदूषिताः ।

पद्माकर इव प्रापुर्वैमल्यं जिनदर्शनात्^२ ॥ ११ ॥

अन्येषु दूषिततरेषु जुगुप्सितेषु

पापोपतापविपुलव्यसनातुरेषु ।

सन्तः प्रवृत्तकरुणाः कुविकल्पहीना

दीनावलम्बनवशादधिकं^३ भवन्ति ॥ १२ ॥

अवाप्य पाटलग्रामं सानुगः सुगतस्ततः ।

धर्म्यां गृहपतिश्चक्रे पोतलाख्यस्य सत्कथाम् ॥ १३ ॥

१ All the MSS. यक्षशिक्षापदप्रदः ।

२ All the MSS. वैमल्यजिनदर्शनात् ।

३ W दीनावलम्बनवशात् ।

བདེ་བར་གཤེགས་པས་ཇེས་བརྒྱུང་བས། བསྐྱབ་པའི་གནས་ཐོབ་དྲི་མེད་དེས།
 དེ་ཡི་དབྱ་སྒྲ་སེན་ཆ་ཡིས། མཚན་པའི་རིན་ཆེན་མཚོད་རྟེན་བྱས། 14

དེ་ནི་བཟང་འོངས་དབང་པོ་ལ། བཙོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་རབ་གསུངས་པ།
 གྲིལ་པོ་མི་ལིན་དྲ་ཞེས་པས། ཡལ་འདི་མཚོད་རྟེན་བྱེད་པར་འགྱུར། 15

དེ་ལྟར་གནས་དང་གནས་སུ་བཙོམ་ལྷན་བཙེ་བས་བརྒྱན་པས་གཟེགས་པ་ཡིས།
 མཐའ་དག་འཛིག་རྟེན་ནི་མས་ཀྱི་བྱ་ངན་སྒོངས་དང་འཛིགས་པ་བཏང་བར་གྱུར།
 མཚོད་རྟེན་མངོན་པར་གསར་བྱས་སྐྱབས་ན་ནོར་བུའི་དྲི་ལ་རྒྱང་སྒྲ་སྒྲེགས།
 དར་དེར་ཚོགས་ཀྱི་རྩེད་འཛོད་དག་གིས་ས་གཞི་རབ་སྟེད་ལྷན་པར་གྱུར། 16

ཞེས་པ་དག་པའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་
 བརྟེན་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་མཚོད་རྟེན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྟེན་པའི་ཡལ་
 འདབ་ལྷ་བཙུ་ཙྰ་བདུན་པའོ།

शिक्षः। पदाप्तवैमल्यः सुगतानुग्रहेण सः ।

तत्क्लेशनखलेशाङ्कं रत्नस्तूपमकारयत् ॥ १४ ॥

तत्र सन्दर्शनायातं भगवानिन्द्रमब्रवीत् ।

मिलिन्दो नाम राजास्मिन् देशे स्तूपं करिष्यति ॥ १५ ॥

इति भगवतः स्थाने स्थाने दयार्द्रविलोकना-

दभवदखिलो लोकः शोकप्रमोहभयोज्झितः ।

अभिनवकृतस्तूपोत्सङ्गकनन्मणिकिङ्किणी-

कुलकलकलक्रीडालोला बभूव च मेदिनी ॥ १६ ॥

इति श्वेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
स्तूपावदानं नाम सप्तपञ्चाशत्तमः पल्लवः ॥

CHAPTER LVIII.

ཡལ་འདབ་ལྷ་བཙུ་ཙ་བཞུང་པ།

བསོད་ནམས་སྟོབས་ཀྱི་དོགས་བཟོད་ནི།

གྲོང་པའི་གདུང་བ་ཞི་བྱེད་གཟིགས་པ་རབ་དུ་དང་བའི་རོ་དག་གིས།
སྟེས་བྱ་ནམས་ནི་ནད་དང་བུལ་མཛོད་སྤྱིད་པས་ཟེལ་མཉན་འབྲུགས་པའི་སྟུན་པ་
གང་།

ངེས་པར་དགོ་བ་མཐའ་དག་བསྐྱེད་པའི་ཞོར་འཛིན་གྲུབ་པའི་བདུན་ཅི་ནི།
རྫོགས་པའི་སྟིང་ཇེ་ནང་དུ་འཛིན་པ་དེ་དག་སི་སྟུང་ཕྱག་བྱར་འོས།

1

གྲོང་བྱིར་པ་རྟོ་ལྷན་པ་ན། བཙེམ་ལྷན་འཇུས་དང་བཙས་པ་ལ།
ལྷ་ཡི་གྲུལ་པོས་འཇུས་པའི་གྲུ། དྲིས་ནས་སྟོར་ཡང་རབ་གསུངས་པ།

2

དཔལ་ལྷན་བསོད་ནམས་སྟོབས་ཞེས་པའི། ས་ཡི་བདག་པོ་སྟོན་བྱུང་སྟེ།
གང་ཞིག་གྲོང་བྱིར་སྟོང་ཕྱག་ནི། བཞུང་ཙུ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་གྱུར།

3

དེ་ཡི་གྲུལ་པོའི་པོ་བྱང་ནི། བསོད་ནམས་ལྷན་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ།
ཤེལ་གྱི་རྩམ་པར་ཡིད་འོང་ཞིང་། མཚན་མེད་བདག་པོའི་འོད་བཞིན་མཛེས།

4

སྟེད་ཚལ་གསར་པར་འགོ་བའི་སྟུང་། ལམ་ཞིག་ཤིང་དྲོཅ་པ་དེས།
ལས་དུ་པན་པའི་ཟས་བུལ་བས། ནད་ཀྱིས་གཟིར་ཞིང་འདུག་པ་མཐོང་།

5

अष्टपञ्चाशत्तमः पञ्चवः ।

पुण्यबलावदानम् ।

अनिन्द्या वन्द्यास्ते सकलकुशलोत्पत्तिवसुधां
सुधां सिद्धामन्तर्दधति किल ये पूर्णकरुणाः ।
प्रसन्नैरापन्नव्यसनशमनालोकनरसैः
कृतारोग्याः पुंसां भवपरिभवश्चाभभिषजः ॥ १ ॥

नगर्यां पुष्कलावत्यां सस्मितः स्मितकारणम् ।
सुरराजेन भगवान् पृष्ठः पुनरभाषत ॥ २ ॥

श्रीमान् पुण्यबलो नाम पुराभूत् पृथिवीपतिः ।
यस्याशीतिसहस्राणि नगरीणां परिग्रहाः ॥ ३ ॥

तस्य पुण्यवती नाम राजधानी व्यराजत ।
स्फटिकागाररुचिरा ज्योत्स्नेव रजनीपतेः ॥ ४ ॥

स कदाचिन्नवोद्यानयात्रायां रथमास्थितः ।
ददर्श पथ्यविरहात् पथि सीदन्तमातुरम् ॥ ५ ॥

རིང་པོའི་ནད་ཀྱིས་མནར་བ་ཡིས། ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་དེ་མཐོང་ནས།
 རྒྱལ་མཚམས་མ་ལུས་གཞོན་པ་དེ། སྤྱིང་ཇེས་ཟེལ་མནན་གདུང་བར་གྱུར། 6

གཞན་གྱི་ཡོངས་གདུངས་མཐོང་གྱུར་ན། འཕྲོ་ལ་འཕྲོས་ཏེ་དཔ་བ་ཡི།
 མེ་ལོང་ནམས་ནི་གདུང་འགྱུར་ཏེ། ཉི་མ་མེ་ཤེལ་རང་བཞིན་བཞིན། 7

དེ་ཡིས་གྲོང་ཁྱིམ་ཐམས་ཅད་དང་། སྒྲོ་དང་སྤང་ནམས་མཐའ་དག་དུ།
 བད་པ་ནམས་ལ་ཟས་དང་སྒྲན། གནས་དང་མལ་སྟན་ལ་སོགས་བྱས། 8

དེ་ནས་དེ་དག་ནམས་ཀྱི་སྒྲན། རིས་གྲོ་བ་ནི་མཁའ་པ་བསྐྱོས།
 གང་ཕྱིར་དཔ་བའི་རིས་གྲོ་བ། བད་གསོའི་ཡན་ལག་དང་པོ་ཡིན། 9

བཟོད་ལྷན་སྤྱིང་ཇེས་བཟླན་ཞིང་བཟོད། གསོ་བྱེད་འདོད་པ་དག་ལ་གནས།
 མཛའ་ལས་ཐེ་ཚེས་མི་བྱེད་པའི། རིས་གྲོ་བ་ནི་སྤྱིང་བ་དགའ། 10

དེ་ནས་གྲུལ་པོས་རིས་གྲོ་བ། དུལ་བ་ནམས་ནི་ལགས་པོས་ནས།
 སྒྲས་པ་ཉིན་དང་མཚན་མོར་ནི། བད་པ་ནམས་ཀྱི་རིས་གྲོ་མཛོད། 11

གྲུལ་པོ་ལ་འོས་གནས་ནམས་སུ། མལ་སྟན་མཚོག་སོགས་སྟན་ཚོགས་བྱས།
 རིན་ཅན་སྐས་ལྷན་པ་རྫོ་ཙན། སྤྱི་མེད་ཐུ་ལྷན་ནད་པའི་ཕྱིར། 12

སྒྲན་པ་དང་ནི་སྒྲན་དག་ཀྱང་། སྟན་ཚོགས་ཤིན་དུ་ཆེ་བ་བསྒྲུབས།
 ད་ནི་དེ་དག་བསོས་གྱུར་བ། བྱིད་ཀྱི་གཉེར་ཞེས་བདག་གི་སྒྲོ། 13

स तं दृष्ट्वा परिम्बानं दीर्घरोगेण दुर्गतम् ।
विव्यथे करुणाक्रान्तः क्रान्ताखिलदिगन्तरः ॥ ६ ॥

सन्तप्तं परमालोक्य सद्यःसंक्रान्तिदर्पणाः^१ ।
सन्तः सन्तापमायान्ति सूर्य्यक्रान्तमया इव ॥ ७ ॥

समस्तद्वाररथ्यासु सर्व्वेषु नगरेषु सः ।
रोगिणां भक्तभैषज्यशालाशय्याद्यकारयत् ॥ ८ ॥

आदिदेश ततस्तेभ्यः कुशलान् परिचारकान् ।
प्रथमं हि चिकित्साङ्गं व्याधेः सत्परिचारकः ॥ ९ ॥

करुणार्द्रः क्षमः श्रान्तश्चिकित्सकमते स्थितः ।
स्नेहादविचिकित्सश्च^२ दुर्लभः परिचारकः ॥ १० ॥

राजा ततः समाह्वय नियतान् परिचारकान् ।
अवदत् क्रियतां रोगिपरिचर्या दिवानिशम् ॥ ११ ॥

राजार्हशालासु कृता वरशय्यादिकल्पना ।
रोगिणां रत्नसोपानाः पद्मिन्यश्चामलोदकाः ॥ १२ ॥

भिषग्भैषज्यसम्पत्तिर्विहिता च महीयसी ।
अधुना युष्मदायत्तं तत्त्वास्थ्यमिति मे मतिः ॥ १३ ॥

འཛིག་ཉིན་འདིར་ནི་རིས་གྲོ་བ་དང་བཞིན་པའི་སྤྲན་པ་ཚོས་ཀྱི་གཞན་དུ་མི་
ནིས་སྤྲན་གྱི།

ཡོངས་སུ་གདུང་བ་ཤིན་དུ་བསིལ་བ་ཡིས་ཀྱང་གང་བ་དག་ནི་བདེ་བའི་བྲོ་བ་ཡིས།
སྤྲན་པ་བསིལ་བའི་ཚུ་ཡིས་དང་ནིངལ་བ་ཡང་ཡང་ཚུང་ཅུ་པན་ཟས་ཉིར་
བསྟུབས་བས།

ཁྱོད་གསོས་འབྱུང་ཞེས་བསྟན་པའི་ཚོག་སྤྲན་ཀྱ་རེའི་རིས་པས་མི་དགའ་བ་
དག་ཞིབར་བྱེད།

14

དེ་ཡི་སྤྲན་དུ་བྱེད་ནིས་སྤྲན་གྱིས། ཉན་གྱིས་གདུངས་ཤིང་འབྱེལ་ནིས་སྤྲན་པ་
ཡང་དང་ཡང་དུ་ཚོག་དག་གིས། དབྱུགས་དབྱུང་འདི་ནི་བྲན་པར་བྱས།

15

སྤྲན་པ་སྤྲོན་མེད་བདེ་གཤེགས་བཀའ་བློན་དང་།

ཚོས་ཀྱི་མནངས་དམ་པའི་སྤྲན་དག་ཀྱང་།

འཁོར་བ་རིང་བོའི་རིས་སྤྲན་གྱིས་བསྐྱེད་ནི་ཞིས་སྤྲན་གྱི།

དཔུང་གཉིན་ནི་བའི་བཅུད་ལེན་དེ་དག་ཡིན།

16

མི་བདག་ནོར་གྱི་ཆར་འབབས་དེས། དེ་དག་ནིས་སྤྲན་པ་དེ་སྤྲན་བསྟན།

ཉན་པ་མ་ལུས་གསོས་བྱའི་སྤྲན། མོང་ནས་ཇི་སྤྲན་བཟོད་བཞིན་བྱས།

17

དེ་ནས་ཉན་གྲོལ་དེ་དག་ནིས། དག་པ་འདོད་པས་དེ་ལ་ཡིད།

མོང་བ་ནིས་སྤྲན་པ་བཟུ་བའི་སྤྲན། མི་བདག་རང་ཉིད་ཕྱི་རོལ་བྱང་།

18

सन्तापं शमयत्यतीव शिशिरैः शीतं सुखेनोष्मणा
 तृष्णां शीतजलैर्मुहुर्मितहिताहारोपचारैः क्लमम् ।
 स्वस्थोऽसीत्यद्यतिं प्रियेण वचसा केलिक्रमेणारतिं
 लोकेऽस्मिन् परिचारकः स्थिरभिषग्धर्मः परस्मिन्नृणाम् ॥ १४ ॥

तस्मात् भवद्भिस्तप्तानां रोगयोगेन सीदताम् ।
 कार्या मुहुर्मुहुर्वाक्यैरियमाश्वासनस्मृतिः ॥ १५ ॥

वैद्योऽनवद्यः सुगतः प्रसादी
 धर्म्मोपदेशः परमौषधञ्च ।
 संसारदीर्घज्वरशेषितानां
 परायणं शान्तिरसायनं तत् ॥ १६ ॥

इत्यादिष्टा नृपतिना ते तेन वसुवर्षिणा ।
 गत्वा यथोचितं चक्रुः स्वास्थ्याय किल रोगिणाम् ॥ १७ ॥

ततः कुशलवादेन तेन तद्गतमानसान् ।
 व्याधिमुक्तान्नरपतिः स्वयं द्रष्टुं विनिर्ययौ ॥ १८ ॥

བཟྱེད་བྱིས་གྲང་དེ་ལ་ནི། གཉིས་འཕྲང་དཀར་པོ་མཆེ་བ་ནི།
 རྒྱལ་ལྷན་གྱིས་བྲངས་ཤིང་ཉིད་གས། བསེད་ནམས་རབ་འབར་ནིས་པར་སྒྲུལ། 19

རིན་ཅེན་གསེར་གྱི་མཚོ་སྒྲིམ་ནིམས། རིག་ན་བདེ་བའི་རྒྱང་གིས་གཡོས།
 བྱང་བའི་ན་རྒྱང་ལྷུ་ལན་པའི། ལས་དུ་མཚོག་གི་པད་ལྷན་ཡང་། 20

རིན་ཅེན་མཚོ་སྒྲིམ་དེ་དག་ལ། གནས་སོགས་བདུད་ཅིའི་ཆ་ཚོགས་པའི།
 ལྷ་མོ་ནིམས་ཀྱི་རིང་པོ་ནས། མི་བདག་བྱོན་པ་བཟུན་པར་གྱུར། 21

སྤྱིང་སྤྱོབས་བདུད་ཅིའི་གྱུ་མཚོ་དེའི། སྤྱིང་སྤྱོབས་ཤེས་འདོད་ལྷ་ཡི་བདག་།
 བདག་ཉིད་ཡོང་བའི་གཟུགས་བྱས་ནས། དེ་ལ་མངོན་དུ་ཐོགས་ཏེ་གནས། 22

གྲུལ་པོ་མིག་གིས་དམན་པ་བདག་། སྤྱི་བར་སྤང་བ་ནིས་པར་སྒྲངས།
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྒྲོབ་པར། རྒྱགས་པ་ཁྱོད་ཅན་ཉེ་བར་འོངས། 23

ཁྱོད་ཀྱི་མཐུ་ཡིས་ནད་པ་ནི། འདི་དག་ལེགས་པར་གསོས་གྱུར་ནས།
 འོད་ལྷན་མཛོས་པས་ཁྱོད་ཀྱི་ནི། བྲགས་པ་ལྷ་ཙེར་སྒྲོག་ཅིང་གྱུ། 24

སྒྲུག་བསྐལ་བཟུན་དང་ཡོང་བའི་གཉེན། ལྷ་ཡི་བདག་ནི་བསྐྱབ་པར་འོས།
 བདག་ལ་མིག་ནི་གཡམས་པ་དག། གཡ་ཏེ་ཡོད་ན་གནང་བར་མཛོད། 25

དེས་འདི་བཛོད་ཆོ་མི་བདག་ནི། རབ་དང་བཞིན་རས་མཛོས་པ་ཡི།
 འགྲོ་ནིམས་ཡང་དག་བསྐྱལ་བའི་སྤྱད། རྒྱགས་པའི་བྱང་རྒྱབ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར། 26

शक्रस्त्वपरशक्रस्य तस्य पुण्यसमुज्ज्वलम् ।

रथं विनिर्भमे युक्तं षड्दन्तैः पाण्डुरैर्द्विपैः ॥ १९ ॥

सुखस्पर्शानिलालोलहेमरत्नसरोरुहाः ।

धृज्जाङ्गनोपगीताश्च दिव्याः कमलिनीः पथि ॥ २० ॥

तेषु रत्नसरोजेषु स्थिता नृत्यकलाकुलाः ।

दूरान्नृपतिमायान्तं सुरनार्थ्यः सिधेविरे ॥ २१ ॥

तस्य सत्त्वसुधासिन्धोः सत्त्वं ज्ञातुं मरुत्पतिः ।

कृत्वान्धरूपमात्मानमभ्येत्य तमभाषत ॥ २२ ॥

राजन्नयनहीनोऽहं जन्मालोकविवर्जितः ।

सर्व्वसत्त्वपरिचाणसन्नद्धं त्वामुपागतः ॥ २३ ॥

एते तव प्रभावेण रोगिणः स्वास्थ्यमागताः ।

त्वत्कीर्त्तिवादमुखराश्चरन्ति रुचिरत्विषः ॥ २४ ॥

चातुमर्हसि मां देव दुःखदीनान्धवान्धव ।

दक्षिणं नयनं मच्चं दीयतां यदि शक्यते ॥ २५ ॥

इत्युक्तस्तेन नृपतिः प्रसन्नवदनद्युतिः ।

सन्तारणाय जगतां सम्यक्सम्बोधिसिद्धये ॥ २६ ॥

སྒྲོན་ལས་རབ་དུ་བདག་བྱས་ཏེ། མིག་ནི་མཚོན་གྱིས་རབ་ཕྱངས་ནས།
བདོན་པའི་གཏོར་གྱིས་དེ་ལ་བྱིན། ལྷ་ནམས་གྱིས་ནི་མེ་ཏོག་གཏོར།

27

དེ་ཡི་མིང་བྱང་སྒྲིན་པ་ཡིས། ཡ་མཚན་ནས་བཞིན་ས་གཞི་ནི།
རྒྱ་གཏོར་གཡོ་བའི་སྒྲི་རགས་ཅན། རི་དང་བཅས་པ་ས་ལུས་འདར།

28

མིག་གཅིག་གིས་ནི་སྒྲིང་བ་དག། སྒྲིས་པ་དེ་མཐོང་ས་ཡི་བདག།
སྒྲིན་པའི་རོ་ལ་རབ་དབྱེས་པས། གཉིས་པ་སྒྲིན་པར་བཙོན་པར་བྱར།

29

དེ་ནས་ལྷ་ཡི་བདག་པོ་ནི། རང་གི་ལུས་སྤུ་ཡང་དག་གནས།
དེ་ཡི་མིག་ནི་བསོམ་བྱས་ཏེ། སྒྲིང་སྟོབས་མཚོག་ཉིད་རབ་དུ་བསྐྱབས།

30

གང་ཞིག་སྒྲིན་ཆོ་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་འང།
ནས་ཡང་ཆགས་པ་རྒྱང་དུ་སྒྲི་མིན་པ།
ངས་པར་སྒྲིང་སྟོབས་གྱི་མཚོ་གྱིས་དེ་ལ།
ནོར་ཞེས་བཞེད་པའི་དྲུལ་ལ་རང་སྒྲོ་ཅི།

31

དེ་ཆོ་མི་བདག་བསོད་ནམས་སྟོབས་བྱུར་ཏེ།
དེ་ཉིད་སྒྲིན་པའི་རོ་ཡིས་བྱང་རྒྱབ་ཐོབ།
དེ་ཡི་ངོ་མཚར་སྟོད་རྒྱལ་བྲན་པས་ན།
དེ་ཡི་རང་བཞིན་ཉིད་ཐོབ་འཇུག་པ་མཛད།

32

ཅེས་པ་དགོ་པའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའི་དྲོགས་པ་
བཞེད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་བསོད་ནམས་སྟོབས་གྱི་དྲོགས་པ་བཞེད་
པའི་ཡལ་འདབ་སྟེ་ལྷ་བཙུ་ཙྰ་བགྱིད་པའོ།

प्रणिधानं समाधाय शस्त्रेणोत्पाद्य लोचनम् ।
ददौ धैर्यनिधिस्तस्मै पुष्पैरापूरितः सुरैः ॥ २७ ॥

तस्यात्यद्भुतदानेन विस्मयादिव साचला ।
विचचालाखिला पृथ्वी विलोलार्णवमेखला ॥ २८ ॥

जातालोकं तमालोक्य नेत्रेणैकेन भूपतिः ।
अतिदानरसग्रीत्या द्वितीयं दातुमुद्ययौ ॥ २९ ॥

ततः सुरपतिस्तस्य समास्थाय निजं वपुः ।
स्वस्थं विधाय नयनं प्रशशंसातिसत्त्वताम् ॥ ३० ॥

दानक्षणे स्वावयवेऽपि यस्य
न जायते स्नेहलवः कदाचित् ।
का नाम तस्योर्जितसत्त्वसिन्धो-
द्वेनाभिधाने रजसि स्वबुद्धिः ॥ ३१ ॥

स भूपतिः पुण्यबलोऽहमेव
तदाभवन्दानरसाप्तबोधिः ।
आश्चर्य्यदृत्तस्मरणेन तस्य
जातस्मितस्तन्मयतामवाप्तः ॥ ३२ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
पुण्यबलावदानं नामाष्टपञ्चाशत्तमः पल्लवः ॥

CHAPTER LIX.

ཡལ་འདབ་ལྔ་བཅུ་ཅེ་དག་པ།

ཀྱུ་ཁའི་རྟོགས་བཞེད་ནི།

ཤིན་དུ་རབ་གསལ་གྲགས་པའི་ཚོན་རིས་ཡོན་ཏན་རིན་ཅེན་གྱིན།

མ་ཉམས་སྦྱིན་པའི་མེ་རྟོག་དང་ལྷན་བདེན་པའི་བྱུག་པ་བྱས།

གང་གི་དཔལ་ནི་རྩལ་ཁྲིམས་གཙང་མའི་དུ་གྲུ་ལས་མཛེས་པ།

དེ་ཉིད་གཅིག་ཤུ་ལེགས་བྱས་ལ་འོས་འཁོར་ལོ་སྦྱར་བ་ཡིན།

1

གྲོང་མཚོག་ཤར་ལི་ཡི་བྱ་ཞེས་པ།

ན་རྩང་ས་གཞི་ཐིག་ལེ་ལྟར་གྱུར་པར།

ཉི་མའི་རིགས་ཀྱི་གྱིན་གྱུར་གྲགས་པའི་གཏེར།

དཔལ་ལྷན་ས་བདག་སྤྱང་མེད་པ་བྱང་།

2

དང་བོར་འདོད་ལྷན་དེ་འདོད་ཉི་ཚོག་དང་།

དེ་ནས་རྟོན་པོ་གདུམ་པའི་ཉིར་སྦྱད་དང་།

ཕྱི་ནས་ཚོས་ནི་ཉི་བར་འཛིན་པ་ཡིས།

དཔེན་པ་སྦྱིན་པའི་ན་ཚོད་རབ་གྲགས་གྱུར།

3

जनघष्ठितमः पल्लवः ।

कुणालावदानम् ।

एकः स एव सुकृतोचितचक्रवर्ती
सुव्यक्तकीर्तितिलका गुणरत्नभूषा ।
अम्बानदानकुसुमा कृतसत्यचर्चा
यस्यावभाति शुचिशीलदुकूलिनी श्रीः ॥ १ ॥

पुरोत्तमे पाटलिपुत्रनाम्नि
मह्वीयुवत्यास्तिलकायमाने ।
यशोनिधिः सैर्य्यकुलावतंशः
श्रीमानशोकः क्षितिपो बभूव ॥ २ ॥

पूर्वं स कामोपपदेन कामी
चण्डोपचारेण ततश्च तीक्ष्णः ।
धर्मप्रदानेन जगाम पश्चा-
द्विवेकपाके वयसि प्रसिद्धिम् ॥ ३ ॥

H has an additional verse after the first S'loka :—

अशोकपुत्रो द्विजराजनेत्रः कुणालनामालम्बदक्षिपातम् ।

चैत्यस्य नेत्रोत्पलनस्य कर्मात् भूयोऽलम्बनेत्रप्रदौकनेन ॥

H यस्यावभाति ।

བྱ་ངན་མེད་དེ་རབ་དང་བསོད་ནམས་གྱིས།
 ཉི་བའི་ནགས་ཚལ་ས་གཞི་མཛེས་པས་བརྒྱན།
 སྤྱིས་པར་གྱུར་ཚེ་དགེ་བའི་བྱ་གྲུ་ཡིས།
 འཛིག་དྲིན་བྱ་ངན་མེད་ཉིད་ངེས་པར་འཛིན།

4

དེ་ཡི་བདེ་སྤྱིད་ལྟ་མོ་བརྟུ་ལྟ།
 མོ་བྱང་འཁོར་གྱི་མཛེས་མའི་གཙུག་གནས་པས།
 ཀླན་སྒྲོ་བྱ་ནི་བསོད་ནམས་དག་གིས་བསྐྱེད།
 གཏོང་བ་ཇེས་འབྲང་དཔལ་གྱི་ལམས་བཛོད་བཞིན།

5

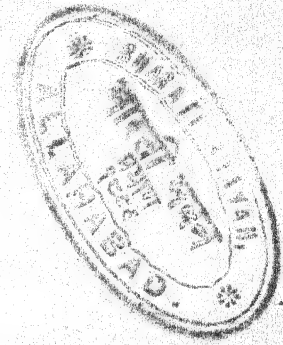
གསེར་ལྟར་དག་པ་མི་ཡི་དབང་པོའི་བྱ།
 བད་ཇིང་དཔལ་གྱི་བརྟུ་འདབ་འདྲའི་སྤྱན།
 གསེར་རིའི་ངང་བ་ཀླུ་ལ་ཞེས་པའི།
 མིག་མཚུངས་དེ་ནི་ཀླུ་ལ་ཞེས་གྱུར།

6

རིག་པ་བྱ་མའི་བདག་མཐོང་ཨྱི་མ་མེད།
 སྒྲུ་ཙྰ་འཁྲི་ཤིང་ནམས་ཀྱི་དགའ་བའི་དབྱིད།
 བྲགས་པ་ཀླུ་ལྟར་ལྟར་པའི་རྒྱ་གྱིས་པ།
 དེ་ནི་འཛིག་དྲིན་ཀླུ་གྱི་མཛོན་འདོད་གྱུར།

7

प्रसन्नपुण्योपवनस्थलीना-
मुद्गिन्नशोभाभरणायमाने ।
तस्मिन्नशोके कुशलप्ररोहै-
रशोकतामेव बभार लोकः ॥ ४ ॥

मूर्द्धि स्थितान्तःपुरसुन्दरीणां
पद्मावती तस्य सुखाय देवी ।
सत्त्वोत्सवं पुत्रमसूत पुण्यै-
स्थागानुगा श्रीरिव साधुवादम् ॥ ५ ॥

नरेन्द्रसूनुः कनकावदातः
श्रीपद्मिनीपद्मपलाशनेत्रः ।
हिमाद्रिहंसस्य कुणालनाम्न-
स्तुल्येश्वरोऽभूत्स कुणालनामा ॥ ६ ॥

विद्यावधूनां विमलात्मदर्श
श्रैत्रोत्सवः सर्वकलालतानाम् ।
स सर्वलोकाभिमतो बभूव
चन्द्रोदयः कीर्तिकुमुद्वतीनाम् ॥ ७ ॥

གྱུ་སྐར་བདག་པོའི་ནང་གི་རི་དྲགས་བཞིན།
 དེ་ཡི་མིག་ཡངས་མཚོ་སྐྱེས་རྒྱང་དག་ནི།
 བཤེ་ལྷན་སྤྱོད་མའི་བྱང་བས་མཛོན་དགའ་བ།
 བཏྲ་བས་མི་དབང་རབ་དུ་ངོས་སུ་གྱུར།

8

སྤྲ་ཚོགས་ཡོན་ཏན་གྱིན་ལྷན་དེ་ལ་ནི།
 མཐའ་དག་ཕྱོགས་དང་སྤྱིང་གི་ས་ཡི་བདག།
 རྒྱལ་བཟང་ཁྲིངས་པས་རང་གི་བྱ་མོ་དག།
 འདོད་པའི་སྤྱ་ཏིག་འབྲི་ཤིང་ལྷ་བྱ་བྱིན།

9

སྤྱེ་བོ་ཁྲིས་ཆགས་སྤྱེད་པ་མཚོག་གི་བཟུགས།
 དེ་ཡི་དགའ་མར་མིག་ཡངས་རྒྱ་ཞལ་མ།
 འདོད་པའི་དགའ་མ་སྤྱེ་བ་བཞུགས་ཐོབ་བཞིན།
 བསེར་གྱི་འཕྲིང་ལྷན་མ་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར།

10

དེ་ནས་ནས་ཞིག་པ་ཡི་དུང་བཞས་པའི།
 བཞུགས་ཏུ་དེ་མཐོང་དགེ་འདུན་བཞས་བཞུགས་ཀྱིས།
 གྱུ་ལ་པོའི་འདོད་པས་རང་གི་བྲགས་པ་ཡི།
 དབེན་བཞས་བཞུགས་ལྷན་པར་དུ་དཔལ་གྱིས་ཁྲིད།

11

ताराधिपोत्सङ्गमृगोपमस्य
तस्यायतं नेत्रसरोजयुग्मम् ।
सविभ्रमं भ्रूभ्रमराभिरामं
पश्यन्नरेन्द्रः प्रययौ न तृप्तिम् ॥ ८ ॥

नानागुणालङ्करणाय तस्मै
कन्दर्पमुक्तालतिकायमानाः ।
समस्तदिग्द्वीपधराधिनाथा
धन्याभिमानेन ददुः स्वकन्याः ॥ ९ ॥

तस्यायताक्षी दयिता बभूव
चन्द्रानना काञ्चनमालिकाख्या ।
जनानुरागोद्भवभव्यमूर्त्ते
जन्मान्तरस्येव रतिः स्मरस्य ॥ १० ॥

ततः कदाचित् पितुरन्तिकस्थं
तं वीक्ष्य संघस्यविरः कुमारम् ।
स तेन राज्ञः सुयशोविहारे
विविक्तदेशं शनकैर्निनाय ॥ ११ ॥

གོན་པོ་མཁན་པོ་མངོན་ཤེས་དུག་ལྔ་མཆོག་།
 སྤྱིང་ཇིའི་འབྱོར་ལྔ་མཁན་ལ་འབྱོར་ལྔ་པ་དེས་།
 དུས་ཀྱི་དེ་ཡི་མིག་དག་ཉམས་ཤེས་ནས་།
 མ་འོངས་སྤྱག་བསྐལ་གདོན་སྤྱད་དེ་ལ་སྤྱམས་།

12

ཁྱོད་ཀྱི་སེམས་ནི་འབྱོར་པས་ཟེལ་མནན་ནས་།
 ལང་ཚོ་མེ་ཏོག་མཚོན་དང་ལྔ་པའི་ཚོགས་།
 རེལ་པས་ལྷ་བའི་དྲེགས་འཛེམས་ལུས་ལ་ནི།
 མཚན་མ་བྱང་བར་བྱུང་འདི་བདག་གིས་མཐོང་།

13

མིག་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གཡོ་གཞན་པ་ཅི།
 འདི་ལ་བདེ་བ་ཉར་བསྐྱེད་གནས་པ་མེད།
 འདི་ཡིས་བྲངས་པས་རང་གནས་རབ་ཉམས་ཏེ།
 འདོད་པ་ཞེས་བརྗོད་ཁྱེད་བྱུང་བ་ཉིད།

14

ངས་པར་མི་ནིམས་མིག་བཟང་ཡངས་པ་ནི།
 ལྷན་པལ་སྤྱོད་པོའི་འདབ་མ་ལྟ་བུ་འདི།
 ཆགས་པ་ལྷོས་འགྲའི་བྱག་པའི་མཚོ་ཉིད་དེ།
 གང་གིས་བྱུང་དུ་དབང་པོ་ཡོངས་ངལ་བྱེད།

15

स तस्य कालेन विनाशमश्णो-
 ज्ञात्वा मनीषी षडभिन्नचर्य्यः ।
 आगामिदुःखोद्धरणाय योगी
 कारुण्ययोगी तमुवाच वृद्धः ॥ १२ ॥

इदं तवापातनिमित्तभूतं
 पश्यामि चित्तं विभवाभिभूतम् ।
 वयःसहायं कुसुमायुधस्य
 वपुश्च लीलादलितेन्दुदर्पम् ॥ १३ ॥

जात्यैव चक्षश्चपलं किमन्य-
 दस्मिन्ननास्थैव सुखोपपत्तिः ।
 एतेन कृष्टा स्वपथप्रनष्टाः
 स्पृहाभिधाने कुहरे पतन्ति ॥ १४ ॥

इदं हि नीलोत्पलपल्लवाभं
 विलोचनं नाम नृणां विशालम् ।
 रागोरगच्छिद्रसमुद्रमेव
 येनेन्द्रियाण्याशु परिस्रवन्ति ॥ १५ ॥

ཚུལ་བྱིས་ས་སྤྱུ་ལས་གང་དག་ནིས་ས་ཀྱི་མིག་།
 མཛེས་པའི་བདེང་བས་བྱུང་བར་དུ་ངོས་ས་ཤིང་།
 རྣམ་པར་གཡོ་བ་མིན་པ་དེ་དག་ཉིད།
 སྒྱིང་སྒྱུབ་ས་བདྱན་པ་དང་ལྷན་སྐལ་བ་བཟང་།

16

ཞེས་སོགས་དེ་ཡི་ཚོག་ནི་རབ་ཞིབ།
 ཉེ་བར་རྫོགས་པ་མི་བདག་བྱས་ཐོས་ནས།
 དེ་བཞིན་ཞེས་དེ་རབ་དང་ཡིད་ལ་བྱས།
 ཡུག་འཚལ་ནས་ནི་རང་གི་གནས་སུ་སོང་།

17

དེ་ནས་བྱང་བའི་ཚོགས་ནི་སྤྱུ་ལན་ཅིང་།
 ཀྱི་ཤྱ་ཀ་དཔལ་ལི་བྱིས་གྱིས་པ་འདྲ།
 ཁྲིངས་ལྷན་མ་ཡི་ཁྲིངས་བ་འཛེས་ས་ཆས་པས།
 *སྒྲོན་གྱི་དྲིས་སྒྲོས་སྤྱང་པོ་ཅིག་འོངས་གྱུར།

18

སྒྱེད་ཚལ་འབྲི་ཤིང་གསར་བའི་ཡལ་འདབ་དང་།
 འབྲལ་བའི་གདུང་བ་གྱུར་པའི་ཆ་ཤས་དག།
 གསར་དུ་ཆགས་པས་རབ་བསྐྱེད་བཟེད་དཀའ་ཉིད།
 འབྲལ་ལ་སྤྲོན་ཅིག་ཉིད་དུ་གྲོས་པར་གྱུར།

19

* The translator has wrongly rendered the meaning of the word སྒྲོན་ which signifies བསྐྱེད་ལྷ་ flower. •

धन्यास्त एवासमसत्त्वधीराः
 शीलप्रभावान्न भवन्ति येषाम् ।
 लावण्यपानेन विशेषतृष्णा-
 विघूर्णमानानि विलोचनानि ॥ १६ ॥

इत्यादि तस्य प्रशमोपपन्न-
 माकर्ण्य वाक्यं नरनाथसूनुः ।
 तथेति कृत्वा मनसि प्रपन्ने
 कृतप्रणामः स्वपदं जगाम ॥ १७ ॥

अथाययौ धृङ्गगणोपगीतः
 सिन्दूरपूरायितकिंशुकश्रीः ।
 मनस्विनीमानवधानुबन्धी
 मधुः शरत्सौरभमत्तनागः ॥ १८ ॥

उद्यानवल्लीनवपल्लवानां
 वियोगिनीतापविपल्लवानाम् ।
 बभूव वृद्धिः सहसा सहैव
 प्रत्यग्ररागोन्नमदुःसहैव ॥ १९ ॥

ཙམ་པ་ཀ་འདབ་རྒྱང་གིས་བསྐྱོད་པ་ཡིས།

སྤྱིང་ཡིག་གིས་ནི་བྱམས་པ་སྦྱོད་བྱེད་ཅིང་།

འདོད་དང་སྒྲན་ཅིག་དབྱིད་ཀྱི་དང་པོ་ཡི།

མངོན་འབྱོར་གྱི་ལྟ་བུ་དང་བདག་འཛུགས་ཕྱོགས་སུ་བྲགས།

20

མེ་ཉོག་རབ་གྱིས་དེ་དང་དེ་དག་ལས།

དབྱིད་ཀྱི་གཉེན་ལ་མཚོག་དུ་པན་པ་ནི།

གྲགས་པའི་ནམ་པ་བྱང་པའི་སྒྲ་སྒྲིགས་པའི།

ས་ཉ་ཀླ་ར་ཉིད་ཀྱིས་བྱས་པར་གྱུར།

21

དབྱིད་ཀྱི་སྒྲོ་བའི་ནམ་འཕྲུལ་དེ་ལ་ཡང་།

མེ་ཡི་དབང་པོའི་བྱ་དེ་དབེན་པར་ནི།

གནས་བཞུགས་ཀྱིས་ནི་མནང་ག་སེམས་པ་དག།

ས་སྤྱིང་བཅུན་མོ་སྐར་གྱི་ལ་བསྐྱུང་བས་མཐོང་།

22

མ་ཉམས་སྒྲ་བའི་འོད་ལྡན་ཡངས་པའི་མིག།

སྐྱག་མཐོ་བྱས་མོར་ལག་པས་སྤེལ་དེ་ལ།

མཛེའ་བས་བརྒྱན་པའི་སྒྲོ་ཡི་མངོན་ཕྱོགས་དེ།

མ་ཡི་རྒྱན་པ་དེ་ཡིས་རབ་སྤྲོས་པ།

23

वातेरितैश्चम्यकपचलेखैः

मैत्रीं समासूचयतः स्मरेण ।

स पप्रथे दिक्षु धृतिप्रमाथी

चैवस्य जैचः प्रथमाभियोगः ॥ २० ॥

लसत्सु पुष्पेष्वपि तेषु तेषु

बभूव भूम्ना मधुबान्धवस्य ।

मृङ्गस्वनैर्गीतयशःप्रकारः

कृतोपकारः सहकार एव ॥ २१ ॥

तस्मिन् वसन्तोत्सवविभ्रमेऽपि

विचिन्तयन्तं स्थविरोपदेशम् ।

नरेन्द्रहनुः विजने ददर्श

तं तिष्ठरक्षा क्षितिपालपत्नी ॥ २२ ॥

अक्लीवचन्द्रद्युतिमायताक्षं

पीनांशमाजानुविलम्बबाहुम् ।

अभ्येत्य तं स्नेहरसार्द्रचित्ता-

यवीयसी सा जननी जगाद ॥ २३ ॥

གཞིན་ཏུ་མེ་ཏོག་མདའ་ཅན་གསར་འཛུགས་པ།
 འཁོར་བའི་སྒྲིང་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་མིག་གི་དབལ།
 བྱད་པར་མཛེས་པའི་ཆས་དང་ལྷན་པ་འདི།
 འཛིག་རྟེན་དུ་ནི་སྤྲུལ་ཡི་བཏོན་མི་འཕྲོག།

24

ཅེས་བརྗོད་དེ་ཡིས་འཕྲལ་ལ་ལག་གཉིས་གྱིས།
 ཇོ་ཚ་བདང་ནས་བཏོན་པ་དེ་ལ་འབྱུང།
 རང་གྱི་གྱུན་གྱི་ཁལ་ཁོལ་མུ་ཙོར་གྱིས།
 འདར་ཞིང་གྱུན་དུ་རྒློག་པར་བྱེད་པ་བཞིན།

25

གཞན་འདི་འང་རང་གི་མ་བཞིན་བདག་ལ་ནི།
 ཏོག་དུ་མཉེས་གཤེན་ཉིད་དག་སྦྱེད་པར་བྱེད།
 ཅེས་བསམས་དོགས་མེད་སྒོ་ལྷན་དེ་ཡིས་དེའི།
 ཀྱང་པར་བྱག་བཙལ་རྒྱར་བྱད་དུད་པར་བྱུར།

26

སྤྱག་པོར་སྒོངས་དུས་གྱིགས་པས་འཕྲར་བྱུར་ཅིང།
 རྒྱ་སྤོན་སཚན་ས་ལྷུང་བས་རབ་བསྐྱོད་པའི།
 བོ་རྒྱ་བས་ཅན་བཞིན་བྱད་མེད་ནོས་ལ་ནི།
 རང་བཞིན་འགྲོས་ལ་འགོག་པ་ཅུང་ཟད་མེད།

27

कुमार पुष्पेषु नवावतारा
संसारसारः तव लोचनश्रीः ।
धृतिं हरत्येव न कस्य लोके
विशेषतः पेशल एष वेशः ॥ २४ ॥

उक्तेति तं सा सहसा भुजाभ्या-
मुत्सृज्य लज्जां दृढमालिलिङ्ग ।
प्रकम्पसिञ्जामुखरै^१ रसतं
निवार्यमाणाभरणैरिव स्वैः ॥ २५ ॥

पराप्यसौ मे जननी निजेव
वात्सल्यमाविष्कुरुते सदैव ।
ध्यात्वेति निःशङ्कमतिः स तस्याः
पादप्रणामानतशेखरोऽभूत् ॥ २६ ॥

मदोद्धतानां घनमोहकाले
प्रक्षोभितानां मकराङ्गपातैः ।
तरङ्गिणीनामिव नाङ्गनानां
श्वभावपातेऽस्ति^२ मनाङ्गिरोधः ॥ २७ ॥

བབ་ཙྰ་ཙྰ་པ་ནས་པར་མ་བསྐྱམས་པས།
 སྤྱིག་པར་རྒྱང་ཚེ་བྲི་མས་འཛིགས་པ་བཞིན།
 རྩལ་བྲིས་མ་གཙང་མས་ནས་པར་བཏང་གྱུར་ཅིང་།
 འདོད་པས་ཟེལ་མནན་དེ་ཡིས་དེ་ལ་སྦྱས།

28

བདག་གི་མཚའ་གཞིན་ནུ་ལང་ཚོ་མཚུངས།
 བྱིད་ཀྱི་མ་ཡི་རྩན་མ་བདག་མ་ཡིན།
 བྱིད་ཀྱི་འབྱུང་པས་འགྲོགས་འོས་བདག་གི་ལུས།
 སྐལ་བཟང་ལོངས་སྤྱོད་འོས་འདི་ལྷན་བར་མཛོད།

29

རོན་དུ་གཉེར་བྱ་བྱད་མེད་རང་ཉིད་ཀྱིས།
 རོན་གཉེར་གང་དེ་ངོ་ཚ་མེད་ཉིད་དེ།
 ཅི་བབྱིད་བཀའ་བྲིན་མཛོད་ཅིག་བྱིད་ལུས་དང་།
 འགྲོགས་པ་ཡུན་རིང་བདག་གི་སྤྱིང་ལ་གཙགས།

30

རུ་ངོས་དོ་གལ་འཁྲི་གིང་མཛོན་དགའ་ཞིང་།
 ཀློང་སྐབས་དཀྱིལ་འཁོར་བྲིལ་རྩུང་ལྷན་པ་ཡི།
 བྱད་མེད་སེན་མོ་འདིབས་པས་དབྱལ་བ་ནི།
 རབ་མཛོས་སྐལ་བཟང་མ་ཞོར་ཁིངས་མི་འགྱུར།

31

सा तं वभाषे मदनाभिभूता
प्रगल्भसंरम्भविशृङ्खलेन ।
पापावपाते शुचिना कलङ्क-
भीत्येव शीलेन विमुच्यमाना ॥ २८ ॥

प्रियोऽसि मे तुल्यवयाः कुमार
मातुः सपत्नी तव नास्मि माता ।
इयं त्वदालिङ्गनसङ्गयोग्या
सौभाग्यभोग्यं भजतां तनुर्मे ॥ २९ ॥

निर्लज्जतैषा परमर्थनीया
यदर्थयन्ते स्वयमेव नार्थः ।
प्रसीद किं वा क्रियते त्वदङ्ग-
सङ्गश्चिरं मे हृदयेऽवसन्नः ॥ ३० ॥

स्तनस्थलं हारलताभिरासं
नितम्बविम्बं रसनासनाथम् ।
स्त्रीणां नखोल्लेखदरिद्रमेति
नोन्निद्रशोभासुभगाभिमानम् ॥ ३१ ॥

འཇིག་རྟེན་དག་ན་བྱད་མེད་རང་བཞིན་གྱིས།
 སེམས་ནི་ནོམ་གཡེངས་དག་མཚན་ལྡན་པ་དང་།
 གསུང་པ་འདོད་ལ་ཤིན་དུ་མངོན་ཕྱོགས་ཤིང་།
 མིག་ཀྱང་མཛེས་པ་དག་ལ་སྤོང་ལྡན་མིན།

32

ཞེས་སྒྲུས་སྤྱང་ལྟར་འདར་བའི་ལུས་ཅན་དེས།
 མཆུ་འདབ་དཔལ་ནི་དབྱགས་ཀྱིས་ཟིལ་མནན་ཅིང་།
 རྩལ་རྩའི་མཚོན་རིས་ཉམས་བྱས་ནོམ་འགྱུར་ནི།
 འདོད་པས་ཉིར་བསྟན་རབ་རྩྭགས་ལ་བར་བརྩུང་།

33

ནི་བ་ཉམས་བྱེད་གདུང་བའི་ཁབ་བཞིན་དེས།
 དེ་ཡི་ཚོག་ནི་འགལ་བ་དེ་དག་ཐོས།
 སྤྲིག་དེ་མིག་ལ་ཆགས་པ་འདོར་བ་བཞིན།
 ས་ལ་བལྟ་ཞིང་གཞོང་ནི་དུད་པར་གྱུར།

34

རི་དགས་རྟོགས་ཅན་ལྟ་བུ་དེ་ཡི་བཞིན།
 སྤྲིག་བའི་བྲི་མ་རབ་གྱིས་དེ་ནི་བལྟར།
 གཞིན་རྒྱས་ས་བཟོད་འཕུལ་ལ་ཡིད་འབྱུང་དང་།
 རོ་ཚས་བཞིན་གྱི་པདྨ་རྩམ་པར་གྱུར།

35

नवाभिलाषातिशयोन्मुखानि
चित्तानि वातूलकुतूहलानि ।
स्त्रीणां स्वभावेन भवन्ति लोके
लावण्यलुब्धानि च लोचनानि ॥ ३२ ॥

उक्तेति सा कम्पतरङ्गिताङ्गी
श्वासाभिभूताधरपल्लवश्रीः ।
स्वेदाम्बुनश्यत्तिलकाधिकारं
स्मरोपदिष्टं प्रकटं बभार ॥ ३३ ॥

वाणीं विरुद्धां स निश्म्य तस्या
स्तां तप्तसूचीमिव दीर्णकर्णाम् ।
निरीक्षमाणः क्षितिमक्षिलग्रं
मुमेच तत् पापमिवावनम्रः ॥ ३४ ॥

तस्याः शशाङ्कोपममाननं तत्
समुन्मिषत्पापमलं कुमारः ।
द्रष्टुं न सेहे सहसा विषाद-
लज्जानिमीलददनारविन्दः ॥ ३५ ॥

དག་པར་བགྱིསྤྲད་དེ་ཡིན་པ་རྒྱུར་།

མི་རྒྱུད་སྤྱི་གཞི་ཐོས་འདར་བས་བསྐྱོད་པ་ལས།

དེན་ཅེན་རབ་འབར་ནི་གྱུན་ལས་འབྱུངས་པའི།

མཐུ་ལྷན་མེན་སྐྱོད་ཅིག་ཞུགས་པ་བཞིན།

36

དེ་ཡི་ལག་པས་ནི་བ་རྒྱུད་བསྐྱེདས་ནས།

སྐྱོད་ཅིག་འབྱུད་པའི་སྐྱོན་ནི་ཞི་བའི་སྤྲད།

ཡན་ལག་ཡན་ལག་འབྱུད་པའི་གང་གྲ་བཞིན།

སོ་ཡི་འོད་ཟེར་དཀར་ལྷན་ཆོག་སྤྲོས་པ།

37

མ་མ་ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་དག་སྤྲོ་མི་འོས།

དམ་པའི་ལས་ནས་སོང་ལ་ཆོག་དག་སྤྲོསས།

འཕྲུལ་ལ་ཡོངས་བཏང་སྐབས་ཀྱི་རྒྱལ་བྱིས་ནི།

ཉམས་ཤིང་ནིས་བར་གཡོ་བ་དབྱུགས་དབྱུང་མཛོད།

38

དེགས་དང་དག་མེད་གཞན་ནོར་འདོད་པ་དང་།

སྤྱི་གཞི་བ་ཇེས་འབྲེལ་ཡུལ་ལས་མཛོན་སྤྲད་པ།

འདི་དག་སྤྲོག་ཆགས་ནིས་པར་རྒྱུད་དུས་སུ།

བསྐྱེདས་པ་མེད་པའི་གནོད་པའི་སྐྱོད་དག་ཡིན།

39

अनल्पपापश्रवणप्रकम्पा-

द्विलोलरत्नोज्ज्वलकुण्डलोत्थम् ।

तस्य क्षणं कर्णयुगं विशुद्धौ

प्रभावनं वह्निमिवाविवेश ॥ ३६ ॥

स पाणिना श्रोत्रयुगं पिधाय

ससर्जं वाचं दशनांशुशुभ्राम् ।

प्रक्षालयंस्तां क्षणमङ्गसङ्गां

गङ्गामिवालिङ्गनदोषशान्त्यै ॥ ३७ ॥

मातर्न युक्तं तव वक्तुमेतत्

सद्वर्त्मना गच्छ नियच्छ वाचम् ।

सद्यः परित्यागदशविलोलं

शीलं समाश्वासय शीर्यमाणम् ॥ ३८ ॥

दर्पः प्रमादः परवित्तवाञ्छा

पापानुबन्धी विषयाभिलाषः ।

एतानि जन्तोर्विनिपातकाले

द्वाराण्यपायस्य निरर्गलानि ॥ ३९ ॥

སྤྱན་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་ནིས་ས་ལ་ནོར་གྱིས་ཅི།
 སྤང་བས་དབང་བྱས་ནིས་ས་ལ་ཐོས་པས་ཅི།
 ཡོན་ཏན་མཆོག་སྤངས་ནིས་ས་ལ་གཟུགས་ཀྱིས་ཅི།
 རྩལ་ཁྲིམས་བཏང་བ་ནིས་ས་ལ་རིགས་ཀྱིས་ཅི།

40

ས་ས་གཡོ་བ་ཉིད་དག་ཐོང་ལ་ས་ཉམས་གྲགས་པའི་རྩྭ་བ་མཛོས་པར་སྤངས།
 རྩལ་ཁྲིམས་དྲི་མེད་རིགས་ཀྱི་གྱུ་དག་སྦྱོངས་ཤིག་སྤྱི་ལ་སྦྱོ་གྲོས་ཡོངས་ས་ཕྱིད།
 རབ་འབར་དཔྱལ་བའི་མེ་ཡིས་འཛོད་ཅིང་འབྲུགས་ཏེ་ཡི་དགས་རབ་དུ་གདུ་
 བས་ཉིན།

སྤྱི་ག་ཅན་འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་ལས་ནི་ངས་བར་ཉོན་མོངས་དག་གིས་འབྲུགས་
 པའི་ས།

41

ཞེས་པ་ས་བདག་སྤྲས་པའི་ཆོག་ཐོས་ནས།
 མི་བཟང་ཆགས་པའི་གཏོན་ནི་དེས་ས་བཏང་།
 མོངས་པའི་ཐུན་ཅན་ཐོན་པའི་ཆུ་ནང་དུ།
 ཆོས་ཀྱི་ཉིར་བཟུན་ཉི་མའི་འོད་མི་འཇུག།

42

རབ་དུ་འཛོམས་ཕྱིད་ཡིད་སྤྲུབས་ས་བདག་གིས།
 ཆོས་ཀྱི་མ་བཞིན་འཕྲུལ་ལ་གཟུངས་གྱུར་ཏེ།
 ཞུགས་རིངས་དལ་ཞིང་འབྲུལ་བར་ཆོད་ཕྱིད་པས།
 འབྲེལ་མེད་དོན་གྱི་ཆོ་ཆེ་དེ་དེ་སྤྲུམ།

43

धनेन किं दानपराङ्मुखाणां
श्रुतेन किं द्वेषवशीकृतानाम् ।
रूपेण किं सद्गुणवर्जितानां
कुलेन किं शीलविनाशकानाम् ॥ ४० ॥

मातश्चञ्चलतां विमुञ्च रुचिरं रक्षाक्षयेन्दुं यशः
शीलं पालय पश्य वंशममलं पापे मतिं मा कृथाः ।
स्फूर्जनारकवह्निपाकविकलप्रेतप्रलापोत्कटाः
पापानां परलोकवर्त्मनि किल क्लेशाकुला भूमयः ॥ ४१ ॥

श्रुत्वेति वाक्यं क्षितिपात्मजस्य
रागग्रहं सा न मुमोच तीव्रम् ।
मोहान्धकूपस्य जनस्य नान्त-
र्धर्मोपदेशार्ककरा विशन्ति ॥ ४२ ॥

चोरौव सा मन्मथपार्थिवेन
प्रमाथिना प्रव्यथिता प्रसह्य ।
श्वासप्रयासखलिताभिधान-
मसन्नतार्थं प्रललाप तत्तत् ॥ ४३ ॥

ནིལ་གནས་ཉིང་བཟླ་ཁྱོད་ཀྱིས་བྱེད་པ་འདི།
 འདོད་པས་གཟིང་བ་བདག་གིས་འགའ་མི་ཐོས།
 ལྷག་པར་རབ་འབར་འདོད་པའི་མེ་ཡི་ཚོགས།
 གྱིས་པ་ཚོག་གིས་རབ་དུ་ཞི་མི་འགྱུར།

44

ཡལ་ན་བསིལ་བའི་ཆུ་གྱུན་འགྲུབ་མེད་ཀྱང་།
 བྱ་ངས་ཐང་ནོམས་དག་ནི་གདུང་བར་འགྱུར།
 ཉི་མ་ཤར་ཡང་ཆགས་པས་གཟིང་ནོམས་ལ།
 སྤྱོགས་མཚས་ནོམས་ནི་འཛིགས་བྱང་ལྷན་པ་ཡིན།

45

གདུང་བའི་བྱད་མེད་བསྐྱེད་པ་ལ་ཚོས་ཅི་ཡང་།
 གལ་ཏེ་བཅི་ལྷན་ཁྱོད་ལ་མེད་ན་ནི།
 དམ་པ་ནོམས་ཀྱིས་གྲུས་བར་བཟླ་ན་པ་དེ།
 མེད་པ་ལ་ཡང་ཚོས་མིན་ཇི་ལྟར་ཡོད།

46

གང་ལྟོ་ནིལ་གནས་བསིལ་བ་དེ་དག་ལ།
 བདེ་སྤྱད་བཏོན་པ་ཚོས་འདི་ཚད་མ་སྟེ།
 ཞེན་པས་གཟིང་ཅིང་ཡང་དག་གདུང་ས་ནོམས་ལ།
 བཀག་པའི་བྱ་བ་ལ་ཡང་སྟོད་པ་ཅི།

47

स्वस्थोपदेशः क्रियते त्वयायं
स्मरार्दिताहं न शृणोमि किञ्चित् ।
नायाति वाग्भिः प्रशमं विशाल-
ज्वालाकलापः प्रवलः स्मराग्निः ॥ ४४ ॥

देशे स्वलन्निर्भरशीतलेऽपि
भवन्ति तप्तानि मरुस्थलानि ।
रागातुराणामुदयेऽपि भानो-
र्धोरान्धकाराणि दिगन्तराणि ॥ ४५ ॥

नास्त्येव तप्तामवलां दयालोः
संरक्षतस्ते यदि वेऽपि धर्मः ।
तत्साधुभिर्दर्शितगौरवस्य
तस्याप्यभावे कथमस्त्यधर्मः ॥ ४६ ॥

ये शीतलाः स्वस्थधियः सुखाय
तेषां प्रमाणं स्थिर एष धर्मः ।
सन्तापितानां व्यसनातुराणां
निषिद्धकार्येष्वपि को विचारः ॥ ४७ ॥

དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་སྤྲིག་པ་དང་བོར་སྒྲངས།

བདག་ཡོངས་བསྐྱེད་པས་བྱོད་ལ་ཚོས་སྤྱ་འགྱུར།

རིག་པ་རི་བོར་ཅན་ལྟར་བསེལ་བ་ཡིས།

གྱུན་དུ་གཏུང་བས་ཉིན་བདག་བདེ་བར་མཛོད།

48

གཏུང་བ་འཕྲོག་བྱིད་སྒྲ་བ་དང་ནི་མི་བཟད་སྤྲུག་པ་ཉམས་བྱེད་ཉི་མ་དང་།

ཉིན་དང་མཚན་མོར་གང་བའི་ཉོན་མོངས་ནི་བྱེད་མེལ་སྤྲིག་པའི་འབྲས་བུ་ཅི།

གཏུང་བས་གཟེར་བ་བསྐྱེད་བ་དང་མཉམ་ལས་བཟང་ཚོས་ནི་གང་དུ་ཅི་ཞིག་མཐོང་།

བསྐྱེད་བཅོས་མཐའ་དག་ཤེས་པ་བྱོད་ཀྱིས་གང་འདི་བདེན་བར་གསལ་བ་ཉིད་དུ་

སྒྲིམ།

49

ཡལ་འདི་སྤྱེ་བོས་སྒྲངས་ཤིང་ལེགས་པར་བསྒྲིབས།

དཔེན་པ་འབྱེད་པ་སྤྱ་ཡང་མེད་པ་འདིར།

རང་འདོད་དུ་འཇུག་མཛོད་བས་དུད་པ་ཡི།

བྱེད་མེད་དར་མ་སྐལ་ལྔ་ཉིད་ལ་འགྱུར།

50

བྱེད་མེད་དགའ་མགུམ་ཡོངས་སྤྱ་ཚོས་ནི་མས་ཀྱིས།

བཞིན་གྱི་བསྐྱེད་པས་བདེ་འདབ་དཔེན་བཞིན།

མཚུ་ཉམས་ལན་བྱེད་འབྲུགས་ཤིང་རྩལ་གྱི་ནི།

ཐིགས་བས་བསྐྱེད་ཆགས་སྐལ་ལྔ་ཉིན་ཀྱིས་མཐོང་།

51

मयैव पापं प्रथमं गृहीतं
धर्म्मोऽस्ति ते मत्परिरक्षणेन ।
स्पर्शेन निर्वापय सन्ततां मे
सन्तापजार्त्तिं शशिशीतलेन ॥ ४८ ॥

सन्तः पं हरतो विधोः क्षपयतस्तीव्रं तमो भास्वतः
शीतक्लेशमहर्निशं शमयतः पापं किमग्नेः फलम् ।
ब्रूहि ज्ञातसमस्तशास्त्र यदिवा सत्यं त्वमेव स्फुटं
दृष्टः किं व्यसनार्त्तरक्षणसमः सत्कर्मधर्म्मः क्वचित् ॥ ४९ ॥

रहस्यभेदोऽत्र न कश्चिदस्ति
जनोज्झितः संवृत एष देशः ।
स्वेच्छाप्रवृत्तप्रणये।पनम्राः
प्रौढाङ्गना भाग्यवतां भवन्ति ॥ ५० ॥

क्लिष्टाधरं क्लान्तकपोलपत्रं
खस्तालकं खेदलवार्द्ररागम् ।
नितम्बिनीनां रतितोषितानां
पश्यन्ति धन्या वदनारविन्दम् ॥ ५१ ॥

བྱད་མེད་ཆེད་དུ་ཆུ་མིན་ཁྲོས་པའི་ཚོགས།

འཛིགས་ཅུང་ཆུ་མིན་འབྱུང་གནས་འཛིངས་སྤུ་འགའ།

རལ་གྲིའི་འཁྲི་ཤིང་གཡོ་བའི་ལྷེ་ལྷན་བ།

གཡུལ་ངོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ནི་གཞན་དག་འཇུག།

ཡུན་རིང་ཉོན་མོངས་ཁྱད་པར་ཆེ་བ་དུང་བས།

ནོར་ནམས་ལ་ནི་སྦྱིས་བྱ་མཚོག་དུ་འབད།

ནོར་ནི་ཡོངས་འཛིན་ཚོས་ཀྱི་དོན་ཉིད་དེ།

ཚོས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་མཚོག་ནི་འདོད་པར་བཟོད།

ནམ་པ་མང་པོས་དེ་སྐད་སྒྲ་བྱེད་ཅིང་།

འབྲུགས་པ་དེ་ལ་གཞིན་དུས་རབ་སྤྱས་བ།

མ་མ་ཚོགས་གསུམ་གཅི་བའི་འབྲས་བྱ་ནི།

དགེ་བའི་ལྷེ་བ་ཙེ་བ་དང་བཅས་ཚོས།

སྦྱེ་བོ་མེད་པར་མིག་པ་སྤྱས་མི་འབྱུར།

འདིར་ནི་དཔང་བོ་སྤང་མིན་མཐོ་རིས་ཚོགས།

གྲོགས་ཀྱི་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་གྲིབ་མས་ཀྱང་།

ཅུང་མས་བཞིན་དུ་སྦྱེ་བའི་ཐམས་ཅད་རིག།

विशन्ति केचित् करबालवल्ली-
विलोलजिह्वं रणकालवक्त्रम् ।
योषित्कृते क्रोधननक्रचक्र-
करालमन्ये मकराकरौघम्^१ ॥ ५२ ॥

तीव्रैश्चिरक्लेशविशेषशोषै-
रर्थेषु पुंसां परमः प्रयत्नः ।
धर्मार्थ एवार्थपरिग्रहेऽयं
धर्मस्य कामं फलमग्रमाहुः ॥ ५३ ॥

इति ब्रुवाणां बहुभिः प्रकारै
स्तामब्रवीदाकुलितां कुमारः ।
मातस्त्रिवर्गस्य फलं समूलं
धर्मः प्रधानं कुशलस्य नाभिः ॥ ५४ ॥

न निर्जने पापमुपैति गुप्ति-
मन्तर्हितः स्वर्गिगणोऽत्र साक्षी ।
छाया प्रयाता हि सहायभावं
जायेव जानाति जनस्य सर्व्वम् ॥ ५५ ॥

དཔེན་པར་བྱས་པའི་ལས་འབྲས་ངེས་པར་སྒྲིན།
 ལས་ནྟམས་འབྲས་བྱ་རབ་ཉམས་ཡོད་མ་ཡིན།
 ལྷན་ནག་དཔེན་པར་དྲག་ནི་འབྲངས་བན།
 སྒོ་ག་ནྟམས་མི་བཟད་འབྲོག་པ་མིན་ནམ་ཅི།

56

རིགས་ཀྱི་བྱད་མེད་སྒྲིག་པའི་མཚན་མར་གྱུར།
 དེ་ལ་འང་འཛིགས་ཅུང་གཞན་གྱི་བྱད་མེད་འབྲོགས།
 འཐབ་མོ་ལ་སྒྲོངས་མ་ཞེས་མངོན་སྦྱར་བའི།
 རང་གི་ཅུང་མར་སྐྱེ་གཞན་ཡང་མི་རེག།

57

དེ་ལྟར་དོན་གཉིས་ཉམས་པས་བྱིར་སྐྱོགས་ཤིང་།
 དེ་ཡི་སྒྲིད་པས་ཤིན་ཏུ་གདུངས་གྱུར་ཏེ།
 ཁྱོད་ཀྱི་མིག་དྲིགས་ངེས་པར་བདག་གིས་འབྲོག།
 ཅེས་སྒྲུས་སྒྲིག་ཅན་མ་དེ་རང་གནས་སོང་།

58

དེ་ནས་གོང་ཁྱིར་དོ་འཛོག་ཅེས་པར་ནི།
 ས་བདག་ཁྱང་པོའི་ནྟ་བ་ཞེས་བྱ་བ།
 འདུལ་དུ་གཞོན་ཏུ་དབྱང་གི་དྲུལ་རྩྱ་མོགས།
 ཉི་མ་འཕམ་བྱེད་ལྷན་པར་གྱུལ་པོས་བདང་།

59

रहःकृतं कर्म फलत्यवश्यं
न कर्मणामस्ति फलप्रणाशः ।
विषं निपीतं विजनान्धकारे
प्राणेषु किं न प्रहरत्यसह्यम् ॥ ५६ ॥

जात्या स्त्रियः पापनिमित्तभूता-
स्तत्रापि घोरः परदारसङ्गः ।
मातेति मोहात्कलहेऽभियुक्तां
नान्तेऽपि जन्तुः स्पृशति स्वकान्ताम् ॥ ५७ ॥

इत्यर्थनाभङ्गपराङ्मुखी सा
तिरस्कृता तेन नितान्ततप्ता ।
हराम्यवश्यं तव नेत्रदर्प-
मुक्तेति पापा स्वपदं जगाम ॥ ५८ ॥

ततः पुरं तद्वशिलाभिधानां
महीपतेः कुञ्जरकर्णनाम्नः ।
सेनारजःपुञ्जविनिर्जितार्क
जेतुं कुमारं विससर्ज राजा ॥ ५९ ॥

གྲོང་དེར་དེས་ཕྱིན་གྲང་པོའི་ཐུན་པ་ཡིས།
 མ་ལུས་ཕྱོགས་བརྒྱུད་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་དེ་གནས།
 གྲང་པོ་དཔའ་སྒྲུ་ཅུ་གཏིར་བསྐྱོད་པ་ལྟར།
 ཟབ་པས་སྲིད་པ་ནིས་གཉིས་བྱེད་པ་བཞིན།

60

དེ་ནས་ནོ་འཛོག་གྲུལ་པོས་གྲུལ་སྐྱས་ལ།
 སྤྱི་པོས་ཕྱག་འཛལ་རབ་དུ་དང་བར་བྱས།
 གྲང་པོ་དྲ་དང་རིན་ཅེན་དག་གིས་མཛོད།
 གྲོ་ལྗན་རང་གིས་རང་གི་གྲུལ་སར་བོས།

61

དེར་ནི་དེ་ཡིས་དགའ་བའི་རིམ་གྱོ་ཡིས།
 གྲུས་པས་ཉེ་བར་བཞེན་ཅིང་གྲུལ་སྐྱས་དེ།
 སྤྱིན་ཚོགས་གཞིན་ཏུ་གསལ་བ་རབ་གྲིས་བས།
 རི་མར་བཅས་པའི་ཉིན་ནིས་སར་བ་དུ་གནས།

62

སྐབས་དེར་བྱ་ཡི་བཞིན་རས་པད་མོ་དག།
 བལྟ་བར་ཡིད་ལ་རབ་དུ་འདོད་པ་ཡི།
 ས་བདག་ལྟོ་བར་ཙྰ་བ་བཅིངས་པའི་ནང་།
 བྱུང་བར་གྱུར་དེ་བསམས་པས་བཅིངས་པས་བཞིན།

63

Prithvirāṣaṇu, (Text) Part I, Fasc. I, Part II, Fasc. I—V @ /6/ each	2	4
Ditto (English) Part II, Fasc. I	0	12
Prākṛita Lakṣhaṇam, (Text) Fasc. I	Rs. 1	8
Parāśara Smṛiti, (Text) Vol. I, Fasc. 1—8; Vol. II, Fasc. 1—6; Vol. III, Fasc. 1—4 @ /6/ each	6	12
Parāśara, Institutes of (English)	0	12
S'rāṇṭa Sūtra of Apastamba, (Text) Fasc. I—XII @ /6/ each	4	8
Ditto Lūtyāyana, (Text) Fasc. I—IX @ /6/ each	3	6
Ditto S'āṅkhyaṇa, (Text) Vol. I, Fasc. 1—7; Vol. II, Fasc. 1—4 @ /6/ each	4	2
*Śāṇḍilya Veda Saṁhitā, (Text) Vols. I, Fasc. 5—10; II, 1—6; III, 1—7; IV, 1—6; V, 1—8, @ /6/ each Fasc.	12	6
Sāṅkhya Sūtra Vṛtti, (Text) Fasc. I—IV @ /6/ each	1	8
Ditto (English) Fasc. I & II	1	8
*Sāṅkara Vijaya, (Text) Fasc. II and III @ /6/ each	0	12
*Sāṅkhya Pravachana Bhāṣya, Fasc. III (English preface only)	0	6
S'rī Bhāṣyam, (Text) Fasc. I—III @ /6/ each	1	2
Sūśruta Saṁhitā, (Eng.) Fasc. I & II @ /12/ each	1	8
Taittirīya Aranya, (Text) Fasc. II—XI @ /6/ each	3	12
*Ditto Saṁhitā, (Text) Fasc. IX—XXXVI @ /6/ each	10	8
Tāṇḍya Brahmana, (Text) Fasc. I—XIX @ /6/ each	7	2
Tattva Chintāmaṇi, (Text) Vol. I, Fasc. 1—9, Vol. II, Fasc. 1—10 @ /6/ each	7	2
Tul'si Saṁsaī, (Text) Fasc. I—IV @ /6/ each	1	8
*Uttara Naishada, (Text) Fasc. III, V—XII @ /6/ each	3	6
Uvāsagadāsā, (Sanskrit and English) Fasc. I—VI @ /12/	4	8
Varāha Purāṇa, (Text) Fasc. I—XIII @ /6/ each	4	14
Vāyu Purāṇa, (Text) Vol. I, Fasc. 2—6; Vol. II, Fasc. 1—7, @ /6/ each Fasc.	4	8
Vishnu Smṛiti, (Text) Fasc. I—II @ /6/ each	0	12
Vivādaratnākara, (Text) Fasc. I—VII @ /6/ each	2	10
Vṛhannārādiya Purāṇa, (Text) Fasc. I—VI @ /6/	2	4

Tibetan Series.

Pag-Sam Thi S'm, Fasc. 1—2 @ 1/ each	2	0
Sher-Phyin, Vol. I, Fasc. 1—5; Vol. II, Fasc. 1—2 @ 1/ each	7	0
Rtogs brjod dpag khri S'ia (Tib. & Sans.) Vol. I, Fasc. I—III; Vol. II, Fasc. I @ 1/ each	4	0

Arabic and Persian Series.

*Alamgirmamah, with Index, (Text) Fasc. I—XIII @ /6/ each	4	14
Ain-i-Akbari, (Text) Fasc. I—XXII @ 1/ each	22	0
Ditto (English) Vol. I, Fasc. I—VII, Vol. II, Fasc. 1—5, Vol. III Fasc. I	22	12
Akbarnamah, with Index, (Text) Fasc. I—XXXVII @ 1/ each	87	0
Arabic Bibliography, by Dr. A. Sprenger	0	6
Bādshāhnāmah with Index, (Text) Fasc. I—XIX @ /6/ each	7	2
Catalogue of the Persian Books and Manuscripts in the Library of the Asiatic Society of Bengal. Fasc. I & II	2	0
Dictionary of Arabic Technical Terms, and Appendix, Fasc. I—XXI @ 1/ each	21	0
Farhang-i-Rāshidi (Text), Fasc. I—XIV @ 1/ each	14	0
Fihrah-i-Tūsī, or, Tūsy's list of Shy'ah Books, (Text) Fasc. I—IV @ /12/ each	3	0
Furūḡ-ul-Shām Waqidi, (Text) Fasc. I—IX @ /6/ each	3	6
Ditto Azādī, (Text) Fasc. I—IV @ /6/ each	1	8
Haft Asmān, History of the Persian Mansavi, (Text) Fasc. I	0	12
History of the Caliphs, (English) Fasc. I—VI @ /12/ each	4	8
Iqbāl-nāmah-i-Jahāngiri, (Text) Fasc. I—III @ /6/ each	1	2
Kalbak, with Supplement, (Text) 51 Fasc. @ /12/ each	38	4
Maasir-ul-Umra, Vol. I, Fasc. 1—9, Vol. II, Fasc. 1—9; Vol. III, 1—10 @ /6/ each	10	8
Maghāzi of Waqidi, (Text) Fasc. I—V @ /6/ each	1	14
Muntakhab-ul-Tawārikh, (Text) Fasc. I—XV @ /6/ each	5	12

The other Fasciculi of these works are out of stock, and complete copies cannot be supplied.

Muntakhab-al-Tawarikh, (English) Vol. II, Fasc. I-5 @ 12/ each	3	10
Muntakhab-ul-Lubbab, (Text) Fasc. I-XIX @ 6/ each	Rs. 7	2
Muntakhab-ul-Lubbab, (Text) Fasc. I-VI @ 6/ each	2	4
Nokhbat-ul-Fikr, (Text) Fasc. I	0	6
Nisami's Khiradnamah-i-Iskandari, (Text) Fasc. I and II @ 12/ each	1	8
Rif'at-us-Salatin, (Text) Fasc. I-IV @ 6/ each	1	8
Sav'at-i-Iraq, on the Exoteric Sciences of the Koran, with Supplement, (Text) Fasc. II, VII-X @ 1/ each	5	0
Tabaqat-i-Nasim, (Text) Fasc. I-V @ 6/ each	1	14
Ditto, (English) Fasc. I-XIV @ 12/ each	10	8
Tarikh-i-Firuz Shah of Zia-al-din Barni, (Text) Fasc. I-VII @ 6/ each	2	10
Tarikh-i-Bahar, (Text) Fasc. I-IX @ 6/ each	3	6
Tarikh-i-Fayzshahi, of Shaung-i-Siraj Aft, (Text) Fasc. I-V @ 6/ each	1	10
Ten Ancient Aramaic Poems, Fasc. I	1	8
Wis o-Ramin, (Text) Fasc. I-V @ 6/ each	1	14
Zafarnamah, Vol. I, Fasc. I-9, Vol. II, Fasc. I-8 @ 6/ each	6	6
Zafarnamah, (Eng.) Fasc. I	0	12

ASIATIC SOCIETY'S PUBLICATIONS.

1. ASIATIC RESEARCHES. Vols. VII. IX to XI; Vols. XVI and XVII and Vols. XIX and XX @ 10/ each ... Rs. 80 0
Ditto Index to Vols. I-XVIII ... 5 0
2. PROCEEDINGS of the Asiatic Society from 1865 to 1869 (incl.) @ 6/ per No.; and from 1870 to date @ 8/ per No.
3. JOURNAL of the Asiatic Society for 1843 (12), 1844 (12), 1845 (12), 1846 (5), 1847 (12), 1848 (12), 1850 (7), 1851 (7), 1857 (6), 1868 (5), 1861 (4), 1862 (5), 1864 (5), 1865 (8), 1866 (7), 1867 (6), 1868 (6), 1869 (3), 1870 (8), 1871 (7), 1872 (8), 1873 (8), 1874 (8), 1875 (7), 1876 (7), 1877 (8), 1878 (8), 1879 (7), 1880 (8), 1881 (7), 1882 (6), 1883 (5), 1884 (6), 1885 (6), 1886 (8), 1887 (7), 1888 (10), 1889 (11), @ 1/8 per No. to Subscribers, and @ 2/ per No. to Non-Subscribers.
4. *General Review of the Researches of the Society from 1784-1883* ... 3 0
General Cunningham's Archaeological Survey Report for 1863-64 (Extra No. J. A. S. B., 1864) ... 2 0
Catalogue of Reptiles in the Museum of the Asiatic Society (Extra No. J. A. S. B., 1868) ... 2 0
Catalogue of Mammals and Birds of Burmah, by E. Blyth (Extra No. J. A. S. B., 1876) ... 4 0
Introduction to the Maithili Language of North Bihar, by G. A. Grieg, Part II, Chrestomathy and Vocabulary (Extra No. J. A. S. B., 1882) ... 3 0
Asiat. Mus. Bulletin ... 3 0
Catalogue of Fossil Vertebrata ... 3 0
Catalogue of the Library of the Asiatic Society, Bengal ... 3 8
Epithetibus Satisfactis, edited by Dr. A. Sprenger, 8vo. ... 1 0
Law and Commentary on the Hidayah, Vols. II and IV, @ 16/ each ... 32 0
Jawab ul-Hudud, 168 pages with 17 plates, 4to. Part I ... 2 0
Khizmat ul-Ilm ... 1 0
Mababharata, Vols. III and IV, @ 20/ each ... 40 0
Modern Vernacular Literature of Hindustani by G. A. Grieg, Extra No. J. A. S. B., 1888 ... 4 0
Moore and Hewison's Descriptions of New Indian Lepidoptera, Parts I-III, with 8 coloured Plates, 4to. @ 6/ each ... 18 0
Shamsaoolislim ... 4 0
Hindustani Dictionary by Osama de Kuma ... 10 0
Duke Grammar ... 8 0
Vocabulary, edited by Lt. Col. G. E. Fryer ... 2 0

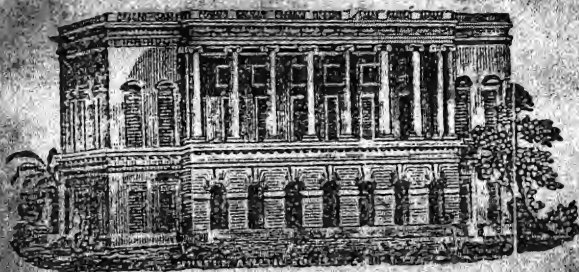
Notice of Sanskrit Manuscripts, Fasc. I-XXV @ 1/ each ... 25 0

Sept. 1889. General Secretary, Asiatic Society, to Dr. R. L. Mitra ... 3 0

All cheques, Money Orders, &c., must be made payable to the Treasurer, Asiatic Society only.

BIBLIOTHECA INDICA:
COLLECTION OF ORIENTAL WORKS

PUBLISHED BY THE
ASIATIC SOCIETY OF BENGAL.
NEW SERIES, No. 848.

AVADĀNA KALPALATĀ.

WITH ITS TIBETAN VERSION
NOW FIRST EDITED

BY

ÇARAT CANDRA DAS, C. I. E.,

ASSOCIATE MEMBER, AS. SOC., BENG.

AND

PANDIT HARĪ MOHAN VIDYABHÜSHANA,

ORIENTAL LIBRARIAN, AS. SOC., BENG.

VOL. II, FASC. III:

CALCUTTA:

PRINTED AT THE BAPTIST MISSION PRESS,

AND PUBLISHED BY THE

ASIATIC SOCIETY, 57, PARK STREET.

1894.

LIST OF BOOKS FOR SALE

AT THE LIBRARY OF THE

ASIATIC SOCIETY OF BENGAL,

No. 57, PARK STREET, CALCUTTA,

AND OBTAINABLE FROM

THE SOCIETY'S AGENTS, MESSRS. KEGAN PAUL, TRENCH,

TRÜBNER & CO., LD.

PATERNOSTER HOUSE, CHARING CROSS ROAD, LONDON, W. C., AND

MR. OTTO HARRASSOWITZ, BOOKSELLER, LEIPZIG, GERMANY.

Complete copies of those works marked with an asterisk * cannot be supplied—some of the Fasciculi being out of stock.

BIBLIOTHECA INDICA.

Sanskrit Series.

Advaita Brahma Siddhi, (Text) Fasc. 1-4 @ /6/ each	Rs.	1	8
*Agni Purāṇa, (Text) Fasc. 2-14 @ /6/ each	...	4	14
Aitareya Aranyaka of the Rig Veda, (Text) Fasc. 1-5 @ /6/ each	...	1	14
Aitareya Brahmana, Fasc. I	...	0	6
Anu Bhashyam, (Text) Fasc. 1-2	...	0	12
Aphorisms of Sāṅdilya, (English) Fasc. 1	...	0	6
Ashtasahasrikā Prajaparamitā, (Text) Fasc. 1-6 @ /6/ each	...	2	4
Āśvavaidyaka, (Text) Fasc. 1-5 @ /6/ each	...	1	14
Avadāna Kalpalatā, (Sansk. and Tibetan) Vol. I, Fasc. 1-4; Vol. II, Fasc. 1-3 @ 1/	...	7	0
*Bhāmati, (Text) Fasc. 2-8 @ /6/ each	...	2	10
Brahma Sūtra, (English) Fasc. 1	...	0	12
Bṛihaddevata (Text) Fasc. 1-4 @ /6/ each	...	1	8
Bṛihadharma Purāṇa, (Text) Fasc. 1-4 @ /6/ each	...	1	8
Bṛihatāranyaka Upanishad (English) Fasc. 2-3 @ /6/ each	...	0	12
Chaitandya-Chandrodāya Nāṭaka, (Text) Fasc. 2-3 @ /6/ each	...	0	12
*Chaturvarga Chintamāni (Text) Vols. II, 1-25; III, Part I, Fasc. 1-18, Part II, Fasc. 1-9 @ /6/ each	...	19	8
*Chhāndogya Upanishad, (English) Fasc. 2	...	0	6
*Hindu Astronomy, (English) Fasc. 2-3 @ /6/ each	...	0	12
Kāla Mādhaba, (Text) Fasc. 1-4 @ /6/ each	...	1	8
Kuṭantra, (Text) Fasc. 1-6 @ /12/ each	...	4	8
Kaṭha Saṁit Sāgara, (English) Fasc. 1-14 @ /12/ each	...	10	8
Kurma Purāṇa, (Text) Fasc. 1-9 @ /6/ each	...	3	6
*Lalitā-Vistara, (Text) Fasc. 3-6 @ /6/ each	...	1	8
Ditto (English) Fasc. 1-3 @ /12/ each	...	2	4
Madana Pārijāta, (Text) Fasc. 1-11 @ /6/ each...	...	4	2
Mānukā Sangraha, (Text) Fasc. 1-3 @ /6/ each	...	1	2
*Mārkaṇḍeya Purāṇa, (Text) Fasc. 4-7 @ /6/ each	...	1	8
Mārkaṇḍeya Purāṇa, (English) Fasc. 1-3 @ /12/ each	...	2	4
*Mīmāṃsā Darśana, (Text) Fasc. 8-12 @ /6/ each	...	6	6
Nārada Smṛiti, (Text) Fasc. 1-3 @ /6/	...	1	2
Nyayavārtika, (Text) Fasc. 1-2	...	0	12
*Nirukta, (Text) Vol. I, Fasc. 4-6; Vol. II, Fasc. 1-6; Vol. III, Fasc. 1-6; Vol. IV, Fasc. 1-8 @ /6/ each	...	8	10
*Nṛsiṃha, or The Elements of Polity, By Kāṇḍakī, (Sansk.) Fasc. 2-5 @ /6/ each	...	1	8
Nyayabindutika, (Text)	...	0	10
Nyaya Kusumanjali Prakaraṇa (Text) Vol. I, Fasc. 1-6; Vol. II, Fasc. 1-2 @ /6/ each	...	3	0
Parishista Parvan, (Text) Fasc. 1-3 @ /6/ each	...	1	14

स तां पुरीं प्राप्य गजान्धकार-
ग्रस्ताखिलाशः परिवार्य्य तस्थौ ।
श्रुत्वाब्धिधीरैर्भटकुञ्जराणां
द्विधेव कुर्व्वन् भुवनं निनादैः ॥ ६० ॥

ततः प्रसाद्य प्रणिपत्य मूर्द्ध्ना
नृपात्मजं तक्षशिलाधिनाथः ।
गजाश्वरत्नैरभिपूज्य धीमान्
स्वराजधानीं स्वयमानिनाथ ॥ ६१ ॥

प्रियोपचारैरभिपूज्यमान^१-
स्तेनादरात्तत्र स राजपुत्रः ।
दिनेषु तस्थौ घनयौवनार्द्र-
समुल्लसन्मेघमलीमसेषु ॥ ६२ ॥

अचान्तरे पुत्रमुखारविन्द-
सन्दर्शनात्कण्ठितमानसस्य ।
चिन्तानुबन्धादिव भूमिभर्तु-
र्व्याधिर्वभूवोदरबद्धमूत्रः ॥ ६३ ॥

སྒྲ་ཚོགས་སྒྲ་བསམ་བསམ་གཏན་སྒྲ་བྱེད་ཅིང་།
 བད་གསེས་མིན་པར་རྟོགས་པའི་ནིལ་འབྱོར་དང་།
 བེ་ཚོས་གྲིས་ནི་བཞིན་ལོག་མཐོང་གྲུང་པའི།
 སྒྲ་བསམ་པོ་བྱང་ཁང་པར་རབ་དུ་བསྐྱོར།

64

བྱ་ངན་འཇིགས་པས་བཞིན་དུ་བྲིལ་རྒྱུ་ལྟེ།
 སྒྲ་བཅད་དུ་གནས་བཅུན་མའི་ཚོགས་ནིམས་ནི།
 རི་མོ་བྲིས་པའི་ནིམ་པ་དང་མཚུངས་ལ།
 བཞིན་པའི་གཡོ་མེད་མིག་གིས་ལྟ་བར་བྱེད།

65

དལ་བྱ་དལ་བྱར་ང་ཡལ་འདབ་མ་ནི།
 ཉིར་འཁོད་མཛེས་པའི་ལག་པས་ནིམ་བསྐྱོད་པ།
 བྱ་ངན་གྲིས་འབྲུགས་ཤུགས་རིངས་བཞིན་པ་ཡིས།
 ཡོངས་སྤྱད་ཀར་བ་ལྟ་བུས་གཡོལ་བ་དེ།

66

ཅུ་གྲང་ལྷན་པའི་བུམ་པར་མིག་གཏན་ཅིང་།
 བསྐྱར་པའི་བདུང་བ་དག་ལ་ཞེན་ལོག་བསྐྱེད།
 བཞིན་ནི་དགག་པའི་བྲོ་བ་རབ་ཇོགས་ཤིང་།
 པན་པའི་ཉིར་བསྐྱན་དག་ལ་ཆགས་བྲལ་ཞུགས།

67

वैद्यैर्हतोऽन्तःपुरधाम्नि नाना-
 भैषज्यचिन्ताविहिताबधानैः ।
 असाध्यरोगावगमाभिधोग-
 सन्देहसन्दर्शितखेदवक्त्रैः ॥ ६४ ॥

उद्वेगभीत्येव निषद्यमान-
 काञ्चीकलापेन बधूगणेन ।
 चिचार्पिताकारतुलाश्रितेन
 निष्पन्दनेत्रेण विलोक्यमानः ॥ ६५ ॥

आसन्नकान्ताकरमन्दमन्द-
 विस्पन्दिना चामरपल्लवेन ।
 उच्छ्वासभाजा परिपाण्डुरेण
 शोकाकुलेनेव स वीज्यमानः ॥ ६६ ॥

शीताम्बुधृङ्गारनिविष्टदृष्टिः
 कषायपाने विहितावमानः ।
 निद्रानिषेध-प्रतिपन्नकोपः
 पथ्योपदेश-प्रविशद्विषादः ॥ ६७ ॥

ཞི་མྱང་བཅས་པའི་སྐབས་ཐོབ་ལུས་ལ་ཡང་།
 སྐད་འོས་རང་བཞིན་ཆགས་བྲལ་གྱིས་སྒྲིད་ཅིང་།
 བཙུན་མོའི་རྩ་མའི་བར་དུ་མགོ་བཞག་པའི།
 སྐད་གདངས་ཞན་པ་ས་བདག་གིས་སྦྱས་པ།

68

རིག་བྱ་ཚྲོགས་པའི་སྐན་པས་དེང་ཡང་ཅི།
 གཏུང་བ་སྦྱིད་བྱེད་བདེན་མེད་དབྱུང་གྱིས་ཅི།
 བདེ་མེད་ལས་གྱིས་ཡོངས་སུ་གཟེར་བ་ནྟེས་ས།
 གསོ་བྱེད་ཚོས་ཀྱི་ཉིར་བསྟན་ལ་ཆགས་ཡིན།

69

ལུས་འདི་གཞོད་པའི་སར་སོང་དབྱུང་མི་འོས།
 འོངས་སྒྲིད་ཚོགས་ཀྱང་ཟླ་འུ་ལྷ་བྱར་སྒྲིད།
 འོང་བའི་ཆུང་མ་མཛེས་སྤྱུག་ལྷན་པ་བཞིན།
 སྒྲིད་སྤངས་དཔལ་ནི་སྒྲིད་པ་སྤྱུག་པོ་ཉིད།

70

མེ་དག་ཤིན་དུ་དམན་ཡང་གྱིན་དུ་ནི།
 རབ་འབར་བྱ་ངན་མེ་ཡིས་སྤྱུག་བྱེད་ཅིང་།
 གཏུང་བ་གྱིས་ཀྱང་རངས་དང་མི་འབྲལ་བའི།
 རིང་པོའི་ནད་ལྷན་མ་ཡིན་སྤྱུག་སོང་བདེ།

71

निन्द्यामयोद्देगजुगुप्समानः
कायेऽपि स द्वेषदशमवाप्तः ।
पत्नीस्तनोत्सङ्ग निषण्णमूर्द्धा
क्षामस्वरः क्षमापतिराचचक्षे ॥ ६८ ॥

वैद्यैः किमद्यापि निवृत्तविद्यै-
र्व्यथानिमित्तैः किमतथ्यपथ्यैः ।
अशर्मकर्मोपनिषीडितानां
धर्मोपदेशः प्रणयश्चिकित्सा ॥ ६९ ॥

कायः प्रयातोऽयमपायभूमिं
शल्लयायते भोगगणोऽप्यभोग्यः ।
अन्धस्य लावण्यवतीव कान्ता
भोगोन्मिता श्रीर्धन एव शापः ॥ ७० ॥

अत्यन्तमन्दाग्निरपि प्रसक्त-
प्रदीप्तशोकानलदह्यमानः^१ ।
प्रवृद्धतृष्णोऽप्यनपेत-जाड्यः
सुखी गतासुनंतु दीर्घरोगी ॥ ७१ ॥

སྒྲིག་པ་རབ་བསྐྱེབས་ནང་དུ་ཡོངས་གནས་དང་།
 དམན་པ་བརྟམས་ཤིང་ཙོད་པ་རྗེས་འབྲལ་དང་།
 ནད་ཀྱི་བདོན་པར་རྩལ་མནན་སྤྲོད་པ་དང་།
 རབ་འབར་མེ་ཡི་གཏུང་བ་ཞི་བར་འགྱུར།

72

ལས་ངན་ཅེ་དགའ་ཉོན་མོངས་རང་བཞིན་འདི།
 གྲིམ་པར་བཀྲ་བའི་གཞུགས་ནི་རྫོགས་པ་ལྟེ།
 ནད་མེད་བཟླུན་གང་དབྱལ་བས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཞིང་།
 ལྷན་ཚོགས་ལྷན་གང་དྲིལ་དུ་ནད་ཅན་ནོ།

73

གྲིམ་དཔྱོད་གྲིས་པའི་རྫོང་དང་བྲལ་བའི་ལུས་ཅན་གྲིས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་འབྲས་མེད་དེ།
 གང་གིས་རྫོང་གྲིས་ཐོས་པས་གྲིན་གྱི་སྐྱེ་བ་ཁྱེད་རབ་འབར་བྲས་པ་མིན་བ་སྤྲོད།
 གང་གི་དཔལ་གྲིས་དབྱལ་བ་ཉིད་མིན་མ་གྱུར་ཐོས་པ་གྱི་ཆེ་དེ་ཡིས་ཅི།
 ཤིན་དུ་ནད་མེད་ཉིད་གྲིས་གང་ཞིག་སྤྱོད་མེད་དཔལ་གྱི་གྲིས་འབྲུལ་གྲིས་པས་ཅི། 74

བདག་གི་གཞིན་ལྷ་སྐྱེ་གྱི་དགའ་བ་ནི།
 རོ་འཛིག་དུ་བསྐྱོས་ལྷུང་དུ་དགུས་པར་བགྱི།
 མེ་ལོང་ལ་བཞིན་དེ་མེད་ལགས་སྤྱོད་ལྷུས།
 དེ་ལ་རང་གི་གྲུལ་སྤྱོད་འཕོས་པ་ལྟེ།

75

प्रच्छन्नमन्तःपरिवर्त्तिपापं
नीचावमानः कलहानुबन्धौ ।
व्याधिः स्थिरारम्भजुगुप्सितश्च
दीप्ताग्नितापेन शमं प्रयाति ॥ ७२ ॥

कुकर्म्मणामेष विचित्ररूप-
विपर्ययायासमयो विलासः ।
दारिद्र्यकष्टं यदरोगभाजां
लक्ष्मीवतां यच्च सदैव रोगः ॥ ७३ ॥

बन्धं जन्म शरीरिणां विरहितं बुद्ध्या विचारेच्छया
धिग्बुद्धिर्न^१ कृतः प्रसाधनविधिर्यस्याः श्रुतेनोज्ज्वलः ।
किं तेन श्रुतविस्तरेण न गतो निर्देन्यतां यः श्रिया
किं श्रीविभ्रमजृम्भितेन नितरामारोग्यभोग्यं न यत् ॥ ७४ ॥

आनीयतां मे त्वरया कुमारः
प्रजाप्रियस्तश्चशिलानियुक्तः ।
पश्यामि तस्मिन् विमले सुदृते
संक्रान्तमद्यैव कृतं स्वराज्यं ॥ ७५ ॥

१ धिग्बुद्धिं appears to be in $\frac{w}{2}$.

དེ་ཉིད་གསུམ་པས་དབུ་གྱིན་བཅིངས་བྱས་ཤིང་།
 གཏུགས་དཀར་མཆོག་ནི་ཡང་དག་གཏད་པ་དེ།
 བོང་པས་ང་ཉིད་བསོད་ནམས་བཅུད་ལེན་གྱིས།
 གཞོན་ཏུ་ཉིད་ཐོབ་བཞིན་དུ་ལྷ་གྱུར་ཅིག།

76

ཅེས་པ་མི་ཡི་དབང་པོས་སྒྲུས་པ་དེ།
 མཚུངས་པར་རབ་ཞུགས་འཛིགས་དང་བྱ་ངན་དང་།
 དམན་དང་ཕྱག་དོག་མོངས་པས་ཡོངས་ཁེངས་པ་དེ།
 བཅུན་མོ་སྐར་གྱིལ་སྤྱང་བས་ཐོས་ནས་སྒྲུས།

77

ས་སྐྱོང་ཁྱོད་ནི་ནད་མེད་བདག་གིས་བགྱི།
 བདག་རིག་པའི་ཁྱད་པར་བལྟ་བར་མཛོད།
 རང་གི་བསྐྱབ་དོན་ཞོར་ཉམས་སྐྱེ་བོ་ནོམས།
 བཟླག་སྒྲད་ཅེ་བཞེན་སྒྲན་པ་ངན་པ་སོང་།

78

དྲིག་དུ་བཟླག་བཙོན་སྒྲན་པ་རིག་བྱེད་བྲལ།
 ཕན་ཚུན་ཆགས་བྲལ་ཐོས་དྲིགས་བསྐྱེམས་པ་དང་།
 དེ་ཉིད་ཤེས་སྒྲོད་མི་མཁས་ཇིས་སྒྲུ་བས།
 ཉིན་ཞག་དང་ནི་ནད་པ་འཕྱིན་པར་བྱེད།

79

समर्पितोदग्रसितातपत्रं
निबद्धमौलिं प्रणयान्मयैव ।
पश्यन्तु तं पुण्यरसायनेन
मामेव पौरास्तहणत्वमाप्तम् ॥ ७६ ॥

इत्युक्तमाकर्ण्य नरेश्वरेण
तं तिष्ठरक्षा निजगाद जाया ।
तुल्यप्रवृत्तैर्भयशोकद्वैत-
मात्सर्यमोदैः परिपूर्यमाणा ॥ ७७ ॥

अहं महीपाल निरामयं त्वां
करोमि ते पश्य विशेषयुक्तिम् ।
यान्तु स्वशिक्षार्थकदर्थितार्था
जनक्षयावद्यजुषः कुवैद्याः ॥ ७८ ॥

मिथोविवादैः श्रुतगर्ववादै-
स्तज्जापवादैरबुधानुवादैः ।
निर्विद्यवैद्याः क्षपयन्ति नित्यं
क्षयोद्यता वासरमातुरञ्च ॥ ७९ ॥

རང་གི་བྱ་ལ་འང་གྱིལ་སྲིད་མི་གཏང་སྟེ།
 གྱིལ་པོ་གཞན་ལ་ཡོད་ཀྱན་དགའ་སྦྱིད་བྱེད།
 བྱམ་སྦྱུལ་ཚོགས་པ་བཏང་ན་སྐད་ཅིག་གིས།
 གྱིད་པ་སྟོང་སྒྲག་མེ་ཡིས་གདུང་བར་བྱེད།

80

འཕྲལ་ལ་བྱ་ལ་ཟུར་སྤྱད་བཞོད་གྱུར་ཅིང་།
 དེ་དུས་ཇི་པོའི་གུས་པ་ཉམས་གྱུར་པའི།
 གྱིལ་པོའི་བཀའ་ནི་དུད་པ་མིན་ནིམས་ཀྱིས།
 ཆ་ཡི་གཙོད་ཅིང་ཙུང་མཚུང་བར་འགྱུར།

81

ཞེས་པས་ས་དབང་བདེན་པ་བསྐྱབས་ནས་ནི།
 ཁང་ནང་དེ་ལས་དེ་ནི་ཕྱི་རོལ་སོང་།
 བཞི་དེ་མཚུངས་ནད་ཀྱིས་གཟིར་བ་ཅིག།
 བཅོལ་ནས་དབེན་པའི་གནས་སུ་བོས་བྱས་དེ།

82

གདུག་པའི་བསམ་པས་འབང་མོ་གདུག་པའི་སྒྲོས།
 དེ་བསམ་ཏེ་བའི་མཚོན་ནི་རབ་བྱ་སྟེ།
 བཅོལ་བས་སྐྱོད་དེས་དེ་ཡི་གྱུ་མར་ནི།
 ནིམ་འགྱུར་ཚུབ་མོའི་སྤྲིན་བྱ་ཆགས་པ་མཐོང་།

83

त्याज्यं न राज्यं स्वसुतेऽपि राजन्
 सृष्ट्वां परस्थं विदधाति सर्व्वम् ।
 त्यक्त्वा च लक्ष्मीः कुरुते क्षणेन
 विपत्सहस्रज्वलनानुतापम् ॥ ८० ॥

सद्यः सुतारोपितशेखराणां
 तत्कालमीलत्रभुगौरवाणाम् ।
 राज्ञामनम्रैरवधीरितानि
 तृणीभवन्त्येव हि शासनानि ॥ ८१ ॥

इति श्लितीशस्य धृतिं विधाय
 निर्गत्य तस्माद्भवनान्तरात् सा ।
 अन्विष्य तत्तुल्यगदाभिभूत-
 माभीरमेकान्तमथानिनाय ॥ ८२ ॥

क्रूराशया क्रूरधियैव दास्या
 हत्वा तमुत्पाटितनाभिकोषम् ।
 तस्यान्वल्लग्नं परुषं ददर्श
 घृणाविहीना विह्वलं कृमिं सा ॥ ८३ ॥

བྱིན་དུ་རབ་གྱུ་མགྲོགས་པར་བྱར་དུ་ཡང་།
 བཅུ་བ་སྟོ་བྱིན་དེ་མཐོང་གསལ་བྱིན་དེས།
 བྱི་དང་གསལ་བྱིན་ཤིང་ཀུན་པེ་པེ་ལོང་།
 སོ་བ་རིལ་སོགས་སྟེ་ཚན་དེ་ལ་སྒྲགས།

84

མི་བཟན་འགྱུར་བྱིན་དུ་གསལ་བྱིན་གང་དག་སྟེ།
 དེ་དེས་མིན་བྱུ་དེ་ནི་སོགས་མ་གཏང་།
 སྟོག་སྒྲུའི་ཙྰ་བ་དག་ནི་གདུབས་པ་ཡིས།
 དེག་པ་ཙྰ་མ་ལས་རབ་དུ་ཞིག་པར་གྱུར།

85

ཐབས་མཚོག་ཆེན་ནས་རབ་དུ་དགའ་བ་དེ།
 དེ་ནས་མི་ཡི་བདག་པོའི་དུང་སོང་སྟེ།
 སྟོག་སྒྲུ་ལགས་པར་བཅད་པ་བྱིན་པ་ཡིས།
 སྐད་ཅིག་གིས་ནི་དེ་ལྟས་བསོས་པར་བྱས།

86

གང་ལ་དུག་གི་ཉམས་པས་ཅང་ཡོད་མིན།
 གང་ལ་མཚོན་གྱིས་ཀྱང་ནི་ཉམས་མི་ཐུགས།
 གང་ལ་མེ་ནི་སྟོ་ཉམས་ལེ་ལོ་ཅན།
 དེ་ལ་ཡང་ནི་བྱད་མེད་བདེན་ཉམས་མིན།

87

ऊर्द्धं प्रचारेण जवाद्धश्च
सकृत् सृजन्तं तमवेक्ष्य हन्त ।
सा पिप्पलीहिङ्गुविडङ्गयुक्तं
चिक्षेप तस्मै परिवादिवर्गम् ॥ ८४ ॥

तैस्तैः स कीटः सविषैश्च कैश्चित्
क्षारैरसद्घ्नैर्न मुमोच जीवम् ।
पलाण्डुना खण्डितकण्डलेन^१
संस्पृष्टमाचः प्रलयं जगाम ॥ ८५ ॥

उपायमासाद्य परप्रहृष्टा
गता ततः सा नृपतेः समीपम् ।
पलाण्डुना च्छन्नतरापितेन
क्षणेन तं स्वस्यतनुं चकार ॥ ८६ ॥

विषस्य यच्चास्ति न जातु शक्ति-
र्यच्चाशु^२ शस्त्राण्यपि कुण्ठितानि ।
यचालसोत्साहहतो हुताश-
स्तचाप्यभग्नप्रणया युवत्यः ॥ ८७ ॥

དེ་ནས་ས་བདག་བྱས་ཤིང་མཛེད་བ་ཡིས།
 འཛིང་བས་སྒྲོ་གྲོས་བཅིངས་བས་དེ་ལ་ནི།
 འཛོ་བ་ཐོབ་པའི་དགའ་བས་མཚོག་དག་བྱིན།
 དེ་ཡིས་ཉིན་ཞག་བདུན་དྲུག་ལྱུང་སྤྲོད་བསྐྱེད།

88

ལྱུང་སྤྲོད་ཐོབ་ནས་ས་སྒྲོང་བྱ་བ་ནི།
 ཐམས་ཅད་རང་དབང་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་པར་ཞུགས།
 རྩོམ་ཞུག་དབང་པོ་ལ་ནི་སྤྲིང་ཡིག་དག།
 ལྱུང་སྤྲོད་རིན་ཅེན་མཛེས་པ་དང་བཅས་སྤྲིངས།

89

ད་ནས་མི་བདག་བཀས་མཚན་སྤྲིང་ཡིག་དེ།
 དུལ་ཞིང་རབ་དྲུད་པས་མཚོད་དེ་སྤྲངས།
 རྩོམ་ཞུག་བདག་པོ་རང་གིས་གསལ་བ་ཡིས།
 ཡི་གས་མཚན་པའི་དོན་ནི་རབ་དྲུག་གནས།

90

སྤྲོད་ལྱུང་བྱིང་སྤྲོད་པའི་ལྔ་ལྔ་ལས་མཚུངས་པ་མེད་པའི་གཡུལ་ལ་དཔའ་
 བས་ཡང་དག་པའདྲིཐོབ་པ། ལྱུང་སྤྲོད་ཐོབ་དག་གི་མཚན་སྤྲོད་རབ་དྲུག་ལྱུང་
 མི་ཞན་ལ་དེ་མ་དང་བུལ་བའི་གྲགས་པའི་ཚོགས་ལས་བསྐྱེད་པའི་དྲུག་ལའི་
 རས་དགའ་བོས་ནོར་འཛིན་གྱི་བྱ་མོ་ལ་ལོངས་སྤྲོད་པར་བྱ་བ་སྐལ་བ་བཟང་པོ་ཉིད་
 ཀྱིས་བསྐྱེད་པས་པ་བྱིན་པ། དགྲུ་བའི་གཞི་བྱིན་ཉམས་པར་བྱེད་ཅིང་མི་དགའ་བ་

ततः कृतज्ञः क्षितिवल्लभोऽस्मै
प्रेमानुबन्धप्रतिबद्धबुद्धिः ।
वरं ददौ जीवितलाभहर्षात्
तयार्थितं सप्तदिनानि राज्यम् ॥ ८८ ॥

सम्प्राप्तराज्या स्ववशैव सर्वं
कर्तुं प्रवृत्ता क्षितिपालकार्यम् ।
सा प्राहिणोत्तक्षशिलेश्वराय
लेखं समुद्रं सह चारुरत्नैः ॥ ८९ ॥

लेखं ततस्तं नृपशासनाङ्क-
मादाय मान्यं विनयावनम्रः ।
स्वयं विभक्ताक्षरलक्षितार्थ-
मवाचयत्तक्षशिलाधिनाथः ॥ ९० ॥

स्वस्ति श्रीपाटलिपुत्रादसमसमरसाहससमासादितस-
मस्तसिन्धुसीमासमुच्छलदविरलविमलयशःकलापकलित-
धवलदुकूलवसुधावधूदत्तभोगसौभाग्यगर्व्वखर्व्वीकृतविपुल-
रिपुप्रतापः शापइवारातिरमणीविलासानां प्रणतिप्रति-
विम्बितानन्तसामन्तवक्त्रशतपत्रैकपात्रीकृतविमलमणिपाद-

ནེས་སྐྱིད་གཤམ་མའི་ཅེ་དགའི་དམོན་པ་བཞིན་དུ་གྱུར་པ། རྩི་མ་མེད་པའི་ནོར་
 བུའི་ཀྱང་སྟེགས། མཐའ་ཡས་པའི་གྱུལ་ཕྲན་གྱིས་རབ་དུ་བདུང་པའི་བཞིན་གྱི་
 པདྨའི་གཟུགས་ཅན་སྒྲིབ་གཅིག་དུ་བྱས་པ། ལེགས་བྱས་དག་པའི་བསྐྱོ་ནེས་པར་
 གྱིས་པར་བྱེད་པའི་ཉིན་མའི་དབང་ཕྱུག་དུལ་ཤོད་དང་བཙོན་འགྲུམ་དང་སྟོ་བ་
 ཆེན་པོ་རབ་དུ་གྱིས་པའི་ནགས་ཚལ་གྱི་གདོང་ལྷ་པ་དཔལ་ལྷ་སྒྱུ་ལན་མེད་པ་ཡིས།
 རོ་འཛོལ་གྱི་དབང་པོ་དཔལ་ལྷང་པའི་ནི་བ་ལ་ཡང་དག་པར་དོགས་པར་བྱེད་པ་
 འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་གི་བུའི་བཞིན་དང་ལྷན་པའི་དག། ཁེལ་མེད་ཅིང་ལན་པའི་
 སྟོན་པ་ལ་བྱས་པ་ལ་ཡོངས་སུ་སྒྲིག་པའི་སྟོན་པ་ཅན། མི་གཙང་ཞིང་བསྟན་བཅོས་
 ལ་སྤང་བ་མིག་གི་འདབ་བགྱི་པའི་རྒྱང་མ་ལ་མཛོན་པར་སྟེན་པའི་དུག་གི་སྟོན་དུ་
 བྱེད་པ་སྟེགས་པའི་ཇེས་སུ་མཐུན་པའི་གཟུགས་དང་ལང་ཚོ་དང་སྟོ་བ་དང་དུལ་ཤོད་
 དང་ལྷན་པ། སྟེ་ཐོ་མའི་ལག་འགྲོ་འདི་མིག་གི་ནོར་བུ་རབ་དུ་བྱུང་སྟེ་གོས་དང་
 བྲལ་བར་བསྐྱད་པར་མཛོད་ཅིག།

ཅེས་པ་བདག་གི་འབད་པས་དོན་དུ་གཉེར་བའོ།
 སྤྱིང་ཡིག་དོན་ནི་རབ་བདེགས་ནེས་དབྱེད་ནས།
 བཙེ་ལྷན་བཙེ་བས་ནེས་པར་འགེམས་བྱེད་ཅིང་།
 གཞོན་ནུ་ལ་མཛོང་མི་བདག་ལ་འཇིགས་པས།

91

མི་བདག་ཡིད་ནི་ཁྱོགས་ལ་བདེག་པར་གྱུར།
 མཆི་མས་འཇུགས་ཤིང་ས་ལ་བརྩ་བ་དེ།
 གཞོན་ནུ་དེ་ན་གནས་པས་མཐོང་གྱུར་ནས།
 འདི་དག་ཅི་ཞེས་ཐོ་ཆོས་གྱིས་གཟིར་གྱུར།

92

पीठः सुहृत्कुलकमलविकाशवासरेश्वरः स्फूर्तसौख्यमैर्य-
महावंशवनपञ्चाननः श्रीमदशोकदेवस्तक्षशिलाधिपं श्रीकु-
ञ्जरकर्णं सम्बोधयति । यथा—

एष मे निरपचपः कुचरितमैत्री परिस्रस्तचारित्रः पुत्र-
मुखशत्रुरपवित्रः शास्त्रविद्वेषी पितृकलत्राभिलाषविषपा-
चीकृतनेत्रशतपत्रः पापानुरूपरूपयौवनोत्साहसाहसः स-
मुत्पाटितलोचनमणिनिर्वसनो निर्वास्यतां जननीजनभु-
जङ्ग इत्यस्मदभ्यर्थनाप्रणयः ॥

लेखार्थमित्युग्रतरं विचार्य
निवार्यमाणः कृपया कृपालुः ।
प्रीत्या कुमारस्य नृपस्य भीत्या
दोलायमानो नृपतिर्बभूव ॥ ६१ ॥

तत्र स्थितस्तं क्षितिमीक्षमाणं
निरीक्ष्य वाष्पाकुलितं कुमारः ।
किमेतदित्यागतसंशयार्त्तिः
स्वयं समादाय ददर्श लेखम् ॥ ६२ ॥

བདྱན་པའི་སྒྲིབ་ཚུལ་གཡོ་མེད་དེ་ཡིས་བསམས།
 རེ་ཞིག་པ་ཡི་བཞེད་འདི་འགོང་མི་བྱ།
 དེ་ཁྲོས་འཇིགས་ལས་མི་བདག་འདི་ཡང་བསྐྱངས།
 གྲུལ་པོ་རྩོན་གྱི་གནོད་པས་ཁྲོས་མེད་ཀྱང་།

93

དག་པ་བརྗོད་པས་རབ་དུ་དང་མི་འགྱུར།
 མིག་ནི་ཡོངས་བདང་བདེ་སྒྲན་ཡབ་གྱི་ནི།
 ཁྲོ་བའི་མི་གདུང་རབ་ཞི་བདག་གིས་བྱ།
 ས་བདག་འདི་ཡང་དེ་ཡི་བཀའ་བཅག་ལས།

94

སྒྲིས་བའི་གདུང་བ་གྲུས་པར་མི་འགྱུར་རོ།
 མི་བདྱན་མི་གཙང་རང་བཞིན་ལུས་དག་ལ།
 མིག་ནི་རྩ་ཡི་ཐིགས་པའི་ནོས་འགྱུར་གཞུགས།
 ཙེ་སྒྲོན་གཞུགས་བརྟན་སྒྲིབ་ཅིག་རབ་གསལ་བ།

95

དེ་ལ་ངས་པར་ཡོན་ཏན་ཙེ་ཞིག་གནས།
 གང་ཞིག་བཟླ་ཐོབ་ལ་ཆགས་འཇིག་དེན་ན།
 ཤིན་དུ་རབ་འབད་མིག་ནི་ཡང་དག་བསྐྱངས།
 དེ་དག་གཞུགས་དེ་རབ་གཡོ་མིག་འཕྲུལ་དང་།

96

आज्ञां गुरोर्दुःसहदुर्ग्रहां तां
निश्चित्य मिथ्योत्थिततीव्रमन्योः ।
तस्मिन्नसह्यव्यसनोदयेऽपि
सोऽचिन्तयन्निश्चलधैर्य्यवृत्तिः ॥ ६३ ॥

इच्छा पितुस्तावदियं न लङ्घ्या
रक्ष्यश्च तत्कोपभयान्नृपोऽयम् ।
मिथ्यापराधात् कुपितेऽपि राजा
प्रसादमायाति न शुद्धवादैः ॥ ६४ ॥

नेत्रे परित्यज्य पितुः करोमि
कोपाग्नितापप्रशमं सुखाय ।
अस्यापि तच्छासनभङ्गजन्मा
महीपतेर्मा व्यसनोदयोऽभूत्^१ ॥ ६५ ॥

विनश्वरे क्लेदमये शरीरे
चक्षुर्जलस्तोकविकाररूपम् ।
का नाम तस्मिन् क्षणिकप्रकाशे
तृणप्रदीपप्रतिमे गुणास्था ॥ ६६ ॥

མི་ལས་འཕྲེང་གོགས་ཉེན་མེད་རི་མའོ།
 ཡུན་རིང་འདི་སྤྲད་མི་དབང་སྤུས་བོ་ཡིས།
 གྲུལ་པོ་དེ་ནི་བཞེད་མིན་ཕྱིན་ཕྱོགས་ཤིང་།
 སྤྱི་བོ་མཆི་མར་བཅས་པས་བརྒྱུག་གུར་ཀྱང་།

97

དེར་ནི་མིག་དག་ཉམས་པར་བྱེད་དུ་བཅུག།
 གདུག་པའི་སྤྱིས་བྱ་མོར་ལ་བཀོས་པ་ཡིས།
 གསེར་སྤྱན་མིག་ནི་རབ་དུ་སྤྱང་བ་དེས།
 སི་རྒྱུག་ཁྲུང་པོས་ཅུ་སྤྱིས་ཆོགས་བཅོས་པའི།

98

བསྐྱའི་འབྲུང་གནས་ནིས་པར་མཚུངས་པ་ཐོབ།
 དེ་ཡིས་མཛེད་པོས་གསེར་གྱི་འཕྲེང་ལྷན་ས།
 གྲུལ་བར་སྤྱོད་ཆོ་རྒྱན་ཅིག་དེར་འོངས་པས།
 གནས་དེར་མཛོད་ཕྱོགས་མིག་ནི་ནིས་ཉམས་དེ།

99

མཐོང་བ་ཉིད་ན་མོངས་པས་བཅོས་ནས་འབྱེལ།
 འདུ་ཤེས་ཐོབ་ཅིང་གྱི་ཆེར་རབ་གདུང་བ།
 མིག་མཛོས་ཅེ་དགའ་ལ་ཆགས་དེ་ལ་ནི།
 མི་དག་ཉིད་བསམས་བདེན་བ་མཐོང་གུར་ཅིང་།

100

लोके यदालोकन-लाभ-लोभात्
 संरक्ष्यते चक्षुरिति प्रयत्नात् ।
 रूपं तदेतत्तरलेन्द्रजाल-
 स्वप्नावलीमित्रमभित्तिचित्रम् ॥ ६७ ॥

चिरं विचार्य्यति नरेन्द्रसूनु-
 स्तस्मिन्ननिच्छाविमुखेऽपि रात्रि ।
 निवार्य्यमाणोऽपि जनैः सवाघ्यै-
 रकारयत्तत्र विघातमक्षणोः ॥ ६८ ॥

हेमप्रदः क्रूरतरेण पुंसा
 स वित्तलुब्धेन समुद्धृताक्षः ।
 दुर्वारमातङ्गहृताञ्जपुञ्ज-
 पद्माकराकारतुलामवाप ॥ ६९ ॥

जयोद्यमे तत्र सहोपयाता
 प्रेमाचिता काञ्चनमालिकास्य ।
 तं देशमभ्येत्य विनष्टनेत्रं
 दृष्ट्वैव तं मोहहृता पपात ॥ १०० ॥

གྱུན་ཞུགས་འབྲས་ཐོབ་བཞིན་པ་དེས་སྦྲས་པ།
 མཛེས་མ་འབྲུགས་པ་ཉིད་ལས་བཞིན་པ་བཞིན།
 མོངས་དང་དམན་གྱིས་སྒྲག་པར་མ་བྱེད་ཅིག།
 སྟོག་ཆགས་ནིས་ཀྱིས་རང་ལས་འབྲས་བྱ་ནི།

101

འཛིགས་པ་ངེས་པར་སྦྱད་པར་བྱ་བ་ཡིན།
 ད་ནི་དཔེན་པར་ཁོང་བ་ང་ཉིད་འགྲོ།
 བྱོད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མི་བཟོད་གཉིན་ཁབ་སྟེན།
 ལྷལ་བཟང་ཁོངས་སྟོད་འབྲལ་བའི་སྟིང་པོ་ནི།

102

འཁོར་བའི་རང་བཞིན་བྱ་ངན་ཡོངས་མི་བྱ།
 ཞེས་སྦྱ་དེ་ལ་འབྲལ་བའི་འཛིགས་པ་ཡིས།
 ཡོངས་འདར་ཡུས་ཅན་བཅུན་མོས་རབ་སྦྲས་པ།
 རང་སེམས་སྒྲུག་བསྐྱལ་ལ་བཅོངས་ཀྱ་མ་ལ།

103

མིག་སྒྲན་གྱིས་སྟོ་མཆི་མས་འབྲི་བ་བཞིན།
 བདག་ནི་ཇི་ཡི་སྤྲས་བྱོད་ཡོངས་མི་གཏོང།
 གང་ཞིག་གྱུད་ཆོ་རང་བདག་གཟུགས་གཞན་གྱར།
 གྱུན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བཞིན་དུ་གཏོང་བ་འདི།

104

अवाप्तसन्नां विपुलप्रलापां
तां नेचलावर्ण्यविलासलुब्धां ।
अनित्यताचिन्तनदृष्टसत्यः
स्रोतःफलाभ्या स जगाद् धीरः ॥ १०१ ॥

मुग्धे धृतिं संश्रय विक्लवत्वा-
न्मामोहदैत्योदयकातरा भूः ।
अवश्यभोग्यानि भवन्ति भौरु
स्वकर्मणामेव फलानि जन्तोः ॥ १०२ ॥

अन्धोऽधुनाहं विजनं व्रजामि
क्लेशसहा त्वं श्रय बन्धुगेहम् ।
कार्यो न शोकः सुभगोपभोग-
वियोगसारो हि भवस्वभावः ॥ १०३ ॥

इति ब्रुवाणं तमुवाच जाया
वियोगभीता परिकम्पिताङ्गौ ।
लीनाञ्जनासैः कुचयोर्लिखन्ती-
दुःखस्य विक्रीतमिव स्वचित्तम् ॥ १०४ ॥

བྱད་མེད་ནྟམས་ཀྱི་རིགས་འོས་བདུལ་ཞུགས་མིན།
 དག་པའི་བདུལ་ཞུགས་མཛེའ་སྤྲད་ནོར་ལྷན་ལ།
 སྤྲད་འཛོལ་ནྟམས་ཀྱང་འབད་ནས་སྤྲོན་བར་བྱེད།
 བདག་པོ་གྱུད་གྱུར་དག་ནྟམས་ལྷག་པར་མཛེའ།

105

སྤྲེ་པོ་ཆེ་ནྟམས་སྤྲོང་བ་དག་ལ་བཞིན།
 མིག་ནི་ཡོང་བའི་རབ་མཆོག་འབར་བ་སྤྲེ།
 གྱུད་པའི་གདུང་བས་ངལ་ལ་གྲིབ་བསིལ་བཞིན།
 གནས་ཉམས་སྤྲེས་བྱ་ནྟམས་ཀྱི་མི་བཟད་ལ།

106

གྲོགས་ནི་རྩང་མ་དང་མཚུངས་ཡོད་མ་ཡིན།
 དེ་ལྟར་འབད་པས་རོན་གཉིར་གྱུལ་བོའི་བྱ།
 སྤྲོད་གཡོགས་རྩལ་པོ་ཙམ་ལྷག་བདེན་པ་དང་།
 ཞབས་རྩང་ལ་གདུགས་རྩང་མ་དེ་དང་ཡང་།

107

ལྷན་ཅིག་ཉིད་དུ་དལ་གྱིས་སོང་བར་གྱུར།
 གྱུད་མང་སྤོང་མཁས་བྱུ་སྤྲོན་ལེན་མཁས་དེས།
 དང་བོར་དེ་ཆེ་ལས་དུ་འཛོལ་བ་ཐོབ།
 གྱུད་ན་བསོད་ནམས་འབྱོར་ན་རྩེ་འཛོལ་ཡིས།

108

त्यजामि न त्वामहमार्थपुत्र
नैतत् कुलार्हं व्रतमङ्गनानाम् ।
यदापदि स्वं पतिमन्यरूपं
विभूषणं शीलमिव त्यजन्ति ॥ १०५ ॥

सतीव्रतं वित्तवतां प्रियाय
यत्नेन वेश्या अपि दर्शयन्ति ।
पतिः सतीनामधिकं प्रियस्तु
विपन्नतोऽर्थीव महाजनानाम् ॥ १०६ ॥

यष्टिः प्रहृष्टा नयनान्धकारे
छाया विपत्तापपरिश्रमेषु ।
पदच्युतानां विषमेषु पुंसां
नास्त्येव जायासदृशः सहायः ॥ १०७ ॥

इत्यर्थितः पादयुगे निपत्य
पत्न्या प्रयत्नादथ राजपुत्रः ।
सहैव जीर्णांशुकमाचशेष-
स्तया च धृत्या च शनैर्जगाम ॥ १०८ ॥

རྒྱ་ཙེ་ལ་མཚུངས་པའི་ནོར་ནི་མི་ལ་མེད།
 བྱང་བའི་འབྲེང་བ་མེས་པའི་སྒྲ་ལྷ་བྱ།
 རྒྱུད་མང་སྒྲ་བརྟན་ནི་བའི་བདུད་ཅི་ཡིས།
 བཞག་བཞིན་བསོད་སྟོམས་སྒྲོང་དེ་རྒྱང་མ་དང་།

109

*   *   *   *
 *   *   *   *
 *   *   *   *

ལྷན་ཅིག་ཁྱིམ་ནིམས་སུ་ཞུགས་སུ་གྱུངས་པ།

110

རྒྱེ་པོ་རྒྱ་མ་ཁྲོས་པས་རབ་བསྐྱེད་སྒྲ་གཅན་གྱི་ནི་མཐུ་ཡིས་ཉི་མ་ནིས་
 བར་ཉམས་བྱས་ཤིང་། བདེན་མེད་ཡོངས་སུ་སྒྲ་བའི་ནིམ་བར་བསྐྱེད་པ་ནག་
 རྒྱུགས་ཉིན་གྱིས་སྒྲོད་བས་རྒྱ་བ་ཟད་བར་བྱས། ཡོན་ཏན་ལྷན་པའི་ཆོགས་
 ལ་སུན་འབྲིན་རྒྱང་བས་ཡོན་ཏན་མཆོག་གི་རིན་ཅན་འོད་གྱིས་དབུལ་བར་
 འགྱུར། རབ་མང་ཉིས་བྱས་ཡོངས་སུ་སྒྲོན་པའི་རྒྱུད་གིས་བསྐྱེད་བས་
 མིག་གི་སྒྲོན་མ་དག་དང་བུལ་གྱུར་པ། སྒྲིང་པའི་རྒྱ་འཛིན་ཆེ་ལ་སྒྲོག་བཞིན་
 ཤིན་དུ་གཡོ་བའི་དཔལ་གྱི་ནིམ་པ་དག་དང་བུལ་ནིམས་ལ། བསོད་ནམས་
 དག་གིས་སྒྲུང་ཡང་དམ་ཆོས་ངན་པར་གྱུར་པའི་སྒྲུང་བ་གསར་པ་རབ་དུ་སྒྲོ་
 བར་བྱེད།

113

वीणाप्रवीणः स सुगीतगीतः
 पूर्वं तदा वर्त्मसु वृत्तिमाप ।
 विपत्सु पण्यं विभवे विलासः
 कलासमं नास्ति धनं नराणाम् ॥ १०६ ॥

मत्तालिमालाक्वणितोपमेन
 वीणास्वनेन श्रवणामृतैः ।
 सिक्तः स भिक्षाप्रणयी प्रविश्य
 गेहेष्वगायद्व्यितासहायः ॥ ११० ॥

गुरुजनकोपसमुद्गमराहुनिगीर्णप्रभावस्वर्याणाम् ।
 वितथपरिवादविक्रवक्वणदिनक्षपितचरितचन्द्राणाम् ॥ १११ ॥
 गुणिगणदूषणनिपतितगुणवररत्नप्रभादरिद्राणाम् ।
 बहुतरदुष्कृतपरिणतिपवनाहतिविगलितनेत्रदीपानाम् ॥ ११२ ॥
 भवविपुलजलदविद्युत्तरलतरश्रीप्रकाशरहितानाम् ।
 पुण्यैः प्रसरति पुनरपि धर्मस्मरणनवालोकः ॥ ११३ ॥

སྒྱུ་ཙྰ་ལ་དང་ལྷན་མིག་གིས་དབེན་པ་དེ།
 སྒྱུ་ལེན་སྒྲོང་ཞིང་འཛོལ་ས་དུས་འདས་ནས།
 ཡབ་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་ཉ་ལི་སྤྱ་དྲ་ར།
 འཁར་བ་ལ་བཞིན་རྒྱུང་མར་བདེན་དེ་སོང་།

114

རིང་པོའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་ལས་གྱིས་ལུས་དཔེན་ཞིང་།
 བཞིན་པར་དག་གིས་གྲང་དང་ཚ་བ་འབྱུངས།
 གཞིན་ལྷ་མཛེས་མ་དང་འགྲོགས་དེ་མཐོང་ནས།
 སྒྱུ་བོས་ཡིད་བསྐྱབས་དཔོན་པས་ཉམས་པར་ཤེས།

115

དལ་གྱིས་གྱུལ་པོའི་ནགས་ཚལ་འཕྲིང་ཉེ་བར།
 ཕྱིན་ཅིང་སྐད་ཅིག་ངལ་གསོ་དོན་གཉིར་དེ།
 རྩེབ་མོར་སྤྱུ་བྱེད་སྤྱེད་ཚལ་སྒྲོང་ནམས་ཀྱིས།
 བཀྲ་མི་ཤིས་ཕྱིར་རབ་དུ་བཀག་གྱུར་པ།

116

གནས་མེད་གནས་ནི་འཛོལ་བར་བྱེད་པ་དེས།
 མི་ཡི་བདག་གི་སྤང་པོའི་གནས་སུ་ཞུགས།
 སྤྱད་མང་ཅིང་མོ་ལ་གུས་དགེ་མཚན་གྱིས།
 སྤང་པོ་སྒྲོང་བ་དག་གི་གོ་སྐབས་བྱིན།

117

कालं कलावानतिवाह्य गायन्
 पैण्डित्यवृत्तिः स विवेकचक्षुः ।
 ययौ प्रियां यष्टिमिवावलम्ब्य
 पितुः पुरं पाटलिपुत्रमेव ॥ ११४ ॥

तं दीर्घदुःखाध्वदरिद्रदेहं
 शीतातपापीतमुखाब्जवर्णम् ।
 कान्तासखं वीक्ष्य जनः कुमारं
 शापशतं मन्मथमेव मेने ॥ ११५ ॥

शनैः स राजोपवनावलीनां
 समीपमाप्तः क्षणविश्रमार्थी ।
 उद्यानपालैः परुषप्रलापै-
 रमङ्गलत्वात् प्रतिषिध्यमानः ॥ ११६ ॥

निःसंश्रयः संश्रयमीहमानः
 स हस्तिशालां नृपतेर्विवेश ।
 वीणाविनोदादरकौतुकेन
 दत्तावकाशः परिपालकेन ॥ ११७ ॥

དེར་ནི་ཡོང་བ་དེ་མཐོང་ཤེས་གུང་བའི།

སྒྲུང་བའི་དབང་བོས་གདོང་ནི་ཡོངས་བསྐྱོར་ཅིང་།

དེ་ལ་ལེགས་འོངས་འདྲི་བཞིན་སྒྲ་ཆེན་བསྒྲགས།

གཙུག་ལྷན་ཅེ་བའི་ཚོགས་ཀྱི་གར་དག་ལྟལ།

118

དེ་ནི་སྒྲུང་བའི་སྒྲ་ཡི་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོད།

འབྲུལ་བ་མེད་མཐོང་ལག་ལྷན་བདག་པོ་ཡིས།

ཀྱེ་མ་སྒྲིང་སྒྲིབས་གྱི་མཚོ་རབ་སྤྱོད་འདར།

གྲུལ་རིགས་བཟང་བོ་འདྲི་ནི་སྒྲ་ཆེན་སྒྲུས།

119

སྒྲུང་བོར་མངོན་སྤྱོད་གསུང་གི་སྤྱོད་ལྷན་ས།

དཔལ་འབྱོར་མངོན་པར་ཁེངས་པ་དྲན་གུང་ཏེ།

འབྲུལ་ལ་སེམས་འཇུག་ཅིང་ཤུགས་རིངས་འབྱེན།

ཁྱོ་ཡི་ཞབས་དག་ཉེ་ཅིང་རབ་སྒྲུས་པ།

120

སྒྲུང་བའི་སྒྲ་ཡིས་ལག་ལྷན་བདག་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་ན་གང་།

སྒྲིན་གྱི་བསམ་པས་གཡོ་ལྷན་གཙུག་ལྷན་ཅན་གར་རབ་བྱེད།

སྤྱོད་འདྲི་དག་གཞིན་ཀྱང་སྤྱོད་རིགས་ལས་འབྲུངས་པ་ལྟེ།

ཚོགས་ཀྱི་བདག་པོས་སྒྲ་བསྒྲགས་ཆོ་ཡང་ནོས་པར་འབྱུང་བ་མེད།

121

तत्रान्धमालोक्य निवद्धसंज्ञ-
स्तं कुञ्जरेन्द्रः परिवृत्तवक्त्रः ।
तत् स्वागतायेव घनं जगर्ज
क्रीडाशिखण्डिव्रजदत्तनृत्यः ॥ ११८ ॥

तं निश्चलं कुञ्जरगर्जितेन
निःसम्भ्रमं हस्तिपका विलोक्य ।
अहोनु सत्त्वोदधिरप्रकम्प्यः
सुष्वचित्रयः कोऽप्ययमित्यवोचन् ॥ ११९ ॥

गजान्मुखी काञ्चनमालिकापि
निश्चस्य दीर्घं सहसोदितास्त्रा ।
जवे स्मृतश्रीविभवाभिमाना
संवाहयन्ती चरणौ प्रियस्य ॥ १२० ॥

नृत्यन्ति ये तव पुरः शिखिनो घनाशा-
लोलाः परं करिपतिव्रजगर्जितेन ।
कौमारवर्द्धिकुलसम्भव एष वही
गर्जत्क्षणे गणपतेरपि निर्विकारः ॥ १२१ ॥

དེ་ནས་ཆགས་ལྷན་གཡོ་བའི་བྱན་མཚམས་ནི།
 སྒྲོན་ལ་མངོན་པྱོགས་ཞེ་སྒང་ལྷན་བཞིན་འོངས།
 མིག་ལྷན་འཛོ་བར་གྱུར་བའི་ཉི་མ་བཅོམ།
 སྒྲེ་བོ་ལྷན་པ་ནིམ་པར་གྱིས་པར་བསྐྱབས།

122

བོདྱའི་འབྲུང་གནས་ཚུ་སྒྲེས་བཞིན་ཟུམ་པ།
 བྱན་ཚོགས་བྲལ་ཞིང་དཔན་པ་མཐོང་གྱུར་ནས།
 བྲང་བའི་འབྲུང་བ་ལྷ་འདྲི་གྱིས་ཟིལ་མནན།
 དེས་པར་བྱོང་བྱའི་རང་བཞིན་གྱུ་ལན་བཞིན།

123

ཀུན་གསལ་ཞོར་བྱའི་སྒྲོན་མ་གཅིག་བྱ་ཉིད།
 ཉི་མ་འདས་ཚེ་མར་མེ་སྒྲོང་འབྲུམ་གྱིས།
 ཉིན་མའི་སྒྲང་བ་ཆ་ལ་མཚུངས་མ་གྱུར།
 གང་ཕྱིར་ཆེན་པོའི་གཟི་བྱིན་ཀུན་ལས་ལྷག།

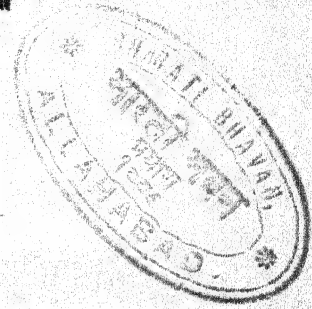
124

གྲིལ་ཁང་ནོར་བྱ་གསེར་གྱི་བ་གས་ཅན།
 རབ་གསལ་དེ་ནི་ལྷན་ལ་རབ་མཛེས་དེ།
 བདག་པོ་གྱུར་ཚེ་གས་བས་པན་པ་ཉིད།
 ལྷུ་བྱིད་ཚུལ་ཁྲིམས་གྱིན་ལྷན་དག་པ་བཞིན།

125

ततः सरागा चपलाभिपत्य
दोषोन्मुखी द्वेषवतीव सन्ध्या ।
हृत्वा रविं लोचनजीवभूतं
विवद्विमान्यं विदधे जनस्य ॥ १२२ ॥

लक्ष्मीवियोगम्लपितं विलोक्य
पद्माकरं सङ्कुचिताननाजम् ।
शोकाभिभूता भवितव्यताया
जगौ स्वभावं भ्रमरावलीव ॥ १२३ ॥

विश्वप्रकाशैकमणिप्रदीपे
याते रवौ दीपसहस्रलक्षैः ।
नाभूहिनालोकलवानुकारः
सर्व्वतिरिक्तं महतां हि तेजः ॥ १२४ ॥

सा राजधानी मणिहेमहर्म्या
प्रकाशमाना तिमिरे रराज ।
भक्त्येव भर्तुर्विहितोपकारा
छच्छे च शीलाभरणा सतीव ॥ १२५ ॥

རབ་རིབ་རབ་གྱིས་གཏི་མེ་ཉིད་ཐོབ་དེས།
 མ་ལུས་འཛིག་དེན་སྒྲུང་བ་མེད་བྱས་ནས།
 རྒྱ་བ་འཆར་རྩོམ་འཛིགས་བས་རྩེལ་མཉན་དེ།
 དལ་བྱ་ཡིས་ནི་ཡིབ་བ་བཞིན་དུ་གྱུར།

126

དེ་ནས་ནག་པོའི་མཚན་མའི་རི་མོ་ནི།
 འཕྲིན་གྱི་དང་རྩྭ་ཡིག་འཕྲེང་རིབ་བཀོད་པ།
 ཀླུ་མུད་ཅན་དགའི་ལེགས་བྱས་བསིལ་ཟེར་ཅན།
 བསྐྱེའི་འབྲུང་གནས་དཔལ་འཕྲོག་སྤྱིང་ཡིག་བྱང།

127

བདུད་ཅིའི་ཟེར་དཀར་ཡིད་འོང་བད་ཙེ་ཡི།
 འཁྲི་ཤིང་ལྷ་གྲུ་གསར་དབྱིབས་འོད་རིས་ཀྱི།
 འོ་མའི་འོད་ལྡན་མཛེས་པའི་གོས་དཀར་གྱིས།
 བྲགས་བས་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་ཁྲུབ་བར་བྱེད།

128

དེ་ནས་མཚན་མའི་ལང་ཚོ་ཉམས་གྱུར་ཅིང་།
 རྒྱ་བ་མཁའ་ལ་དལ་གྱིས་བབས་པའི་ཚོ།
 སྤྱོད་ས་ཉམས་བས་ནོམ་པར་གཉིད་སད་པའི།
 གཞིན་དུ་ལྷོ་མེ་མོ་འཛིན་པས་སྤྲུམ།

129

लब्धाधिकारा तिमिरोद्गतिः सा
 कृत्वा निरालोकमशेषलोकम् ।
 इन्दूदयारम्भभयाभिभूता
 निलीयमानेव शनैर्वभूव^१ ॥ १२६ ॥

अथाययौ श्यामललक्ष्मलेखा-
 सन्देर्शलीलालिपिसन्निवेशः ।
 कुमुदतीर्हर्षमुहृत्सितांशुः
 पद्माकरश्रीपरिहारलेखः ॥ १२७ ॥

अपूरयत्कान्तिसितांशुकेन
 शुचिः सुधांशुर्यशसेव विश्वम् ।
 दुग्धत्विषा मुग्धमृणालवल्ली-
 नवाङ्गराकारमयूखलेखः ॥ १२८ ॥

ततः क्षपायां श्वथयैवनायां
 शनैः शशाङ्के दिवि लम्बमाने ।
 क्लैव्यशयान्नागभृतो विनिद्रा
 निद्रायमानं जगदुः कुमारम् ॥ १२९ ॥

རྩི་ཟ་ཅན་ཡོངས་སེའམ་ཅི་ནྲ་སྲ་གྱི།
 མཛེས་མ་བཞིན་ནི་པང་དུ་རབ་བཞོད་ནས།
 སེན་མོ་བདབ་བསྐྱོད་ཡིད་འོང་སྟན་སྒྲོག་གིང།
 སྒྲུ་དང་གྲུད་མང་འགའ་ཞིག་མི་ཡོན་ནས།

ཞེས་སྒྲུ་གྲུགས་གིང་འཕྱར་བ་དེ་དག་གིས།
 རྩིས་བསྐྱལ་དལ་ཞིང་གཉིད་གྲིས་གཟེར་གྲུར་བ།
 དམན་བའི་ཚོག་གིས་རབ་གདུངས་ཡིད་བྱུང་བས།
 གྲུད་མང་སྒྲུངས་ནས་ཕྱད་ཙམ་རབ་བསམས་པ།

གྲིམ་སྟག་གི་ཚོགས་ནི་བརྟེ་མེད་དག།
 བྲག་ལ་སྟོམ་ཞིང་ཉི་བར་སྟགས་པ་དང།
 གྲུལ་པོའི་འབང་ནི་སྟོམ་པའི་ཚོགས་བཅས་ཏེ།
 སྟོད་ཚུབ་བརྟེན་པས་བརྒྱུང་བ་འཚོམ་ཡིན།

ང་གྲུལ་ཉམས་སྟོང་ངོ་ཚ་སྒྲུབ་པར་བྱེད།
 བདེ་བ་འཛེམས་བྱེད་གདུང་བ་གྲུས་མར་བྱེད།
 མི་བཟོད་སྟག་བསྐྱལ་གྲུད་པ་སྦྱེད་བྱེད་པ།
 དམན་བའི་བསྟན་པ་དང་མཚུངས་བྱ་ངན་མེད།

130

उत्तिष्ठ गान्धर्विकं किन्न वीणा-
मङ्गं समारोप्य कलं कणन्तीम् ।
कान्तामिवैतां नखघातलोलां
गीतिं नवीनां वितनोषि काञ्चित् ॥ १३० ॥

131

इति प्रलापैः अमनिद्रयार्त्तः
स तैर्मदोद्भैरनुबध्यमानः ।
आदाय वीणां विमलां मुहूर्त्त-
मचिन्तयन्नीचवचःप्रतप्तः ॥ १३१ ॥

132

जीवत्यहो व्याघ्रगणैर्निषक्तै-
राघ्रातरक्तैरष्टगुणैर्गृहीतः ।
क्लीवैरधिष्ठेपकटुप्रलापै-^१
राबद्धपेटैर्न तु राजचेटैः ॥ १३२ ॥

133

निहन्ति मानं विदधाति लज्जां
छिनत्ति शर्माणि तनोति तापम् ।
असह्यनिर्व्वेदविषदिधायी
न नीचसेवासदृशोऽस्ति शोकः ॥ १३३ ॥

དམན་པའི་ཚོག་དེ་ཡང་ཡང་དེས་བསམས་ནས།

སྒྲན་པའི་གདུང་པ་ཚ་བའི་མིས་རིག་པས།

ཤུགས་ཕུང་དུས་ནི་འཕང་བར་མཛོན་འདོད་པས།

དལ་གྱི་གྱུད་མང་དག་ནི་སྤྱོད་ཞིང་སྤངས།

134

ཁེངས་པ་རབ་འཛོམས་དེགས་དང་ཞོར་ཉམས་བདེ་སྒྲག་དུ་ནི་ཉེ་བར་ཞོད།

ཚུལ་ལྷགས་མིན་དང་ཅུ་བའི་སྤྱོད་དང་འབྱེད་པར་བྱེད་དང་སྤྱོད་ཅན་དང་།

གནད་དུ་རིག་པའི་གདུང་བ་མི་བཟོད་ཉོན་མོངས་ཟུག་ཏུ་ལྷར་སྤྱོད་པས།

ཀྱི་མ་འཁོར་བ་དག་ནི་མི་བསྐྱུན་ཚུལ་གྱིས་སྤྱར་བའི་ཅེ་དགའ་བྱེད།

135

སྤྱང་གིས་རབ་བསྐྱོད་འཁྲི་ཤིང་རབ་དུ་གཡོ་བའི་འདབ་ཅེ་ལྷ་ར་མི་བདོན།

སྤྱོད་པ་འཁོར་བས་ཀྱི་མ་སྤྱོད་ཕྱ་ནོམས་ལ་མོངས་པ་རབ་བདོན་བྱེད།

ཆུས་གང་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཚོགས་ཡང་དག་འདུས་པས་རབ་བཅོམས་སྤྱོག་གི་ནི།

ཅེ་དགའི་ཉམས་ལྷན་དབལ་འབྱོར་འདི་དག་དེ་ལ་ཡང་ནི་སྤྱོད་པར་གཡོ།

136

སྤྱོད་ཕྱ་ནོམས་ཀྱི་གྱུད་པ་མཐའ་དག་བསྐྱང་བའི་རིན་ཅན་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི།

རབ་གསལ་བདུད་ཅིའི་རང་བཞིན་དེ་མེད་གལ་ཏེ་ཆ་ཡང་མ་ཉམས་ན།

འབྱོར་པ་དང་བལ་ཉན་མོངས་ཀྱིས་ཉོན་འདོན་བྱེད་མ་ཚངས་འབྱེ་བོ་དང་།

སྤྱོག་པར་བདེ་བའི་མཐུག་དུ་ཡང་ས་ཆེན་པོར་སྤྱང་ཡང་ནོམ་པར་མཛོས།

137

मुहुर्विचिन्त्येति स नीचवाक्यं

लीनावमानव्यसनाग्नितातः ।

निश्चस्य कालक्षपणाभिकाङ्क्षी

शनैरगायत् कलयन् विपञ्चीम् ॥ १३४ ॥

मानोन्माथैः प्रथितविभवभ्रंशहेलोपहासै-

निर्मर्यादैरुचितचरितोत्पाटनैः सापवादैः ।

मर्मस्पर्शव्यसनविषयक्लेशशल्यायमानै-

र्हा संसारः खलकलनया नर्मलीलाः करोति ॥ १३५ ॥

विचलदनिलोद्वेक्षदल्लीदलाञ्चलचञ्चलः

स्थिरतरमहामोहं पुंसां करोति भवभ्रमः ।

अधिकतरलास्तचाप्येता जलाविलसम्मिल-

ज्जनघनवनप्रोद्यद्बिद्युद्विलासरसाः श्रियः ॥ १३६ ॥

विभवविरहक्लेशक्लान्तः सुखान्तमहावटे

नयनविकलः पङ्गुर्मूकश्च्युतोऽपि विराजते ।

सकलविपदां रक्षारत्नं प्रकाशसुधामयं

यदि न विमलं शीलं पुंसां मनागपि खण्डितम् ॥ १३७ ॥

ཚུ་དང་ཐང་ཡང་དབྱུག་པས་རིག་ཅིང་མཐའ་དག་རིག་པའས་ངི་དག་གིས་དྲོས་ལ།
 སྒོ་གྲོས་གིས་ནི་བཤོད་དགའི་ལས་ཀྱན་རིག་ཅིང་ཐོས་ནས་གཞན་དུ་བདག་འགྲོ་ཞེ།
 རྒྱུ་མ་པས་ལོང་ཞིང་ཚོག་པའི་སྒྲེ་བོ་འདི་དག་ཡིད་བདོན་དབྱས་སྒྲུ་ཆགས་གྱུར་པའི།
 འཛིགས་ཅུང་དབྱལ་བའི་ཉེན་མོངས་མི་ཤེས་མོ་ཞེས་ལོང་བས་རབ་མང་ཙུང་འདི་བཞིན།

138

དེ་ལྟར་བདག་ཉིད་སྒྲོད་པའི་རྗེས་མཐུན་འཇུག།
 ཡིད་འོང་ཉམས་ལྡན་དེ་ཡི་སྒྲུ་སྒྲུངས་ཚེ།
 མཚན་མོའི་ས་དྲུག་དུ་ས་བདག་ཁང་བཟང་ན།
 གཞིམས་བ་འཕྲའ་ལས་ད་ནས་རབ་དུ་བསམས།

149

དྲུག་དུ་མི་ལས་ངན་པ་མཐོང་ཉིད་གྲིས།
 དོགས་བའི་ཚུ་བོས་བདག་ནི་རབ་དུ་འབྱུགས།
 གཞིན་ཀྱང་དོ་འཛོག་མ་གནས་ད་ལྟ་ཡང་།
 བདག་ལ་སྤྱིང་ཡིག་ཅི་ཕྱིར་ཡོངས་མི་སྤྱིང་།

140

དྲུག་དུ་མི་བཟླེད་ཉེ་བའི་བཞིན་རས་ལ།
 མཛོན་ཕྱོགས་དེ་ནིང་ཉིད་བཟླེད་དམ་ཅི།
 ངས་པར་ཡུན་རིང་བལ་བས་སྒྲེ་བོ་ནི།
 མཛོན་བའི་རྗེས་སྒྲུ་འཆི་རབ་ལྟོད་བར་འགྱུར།

141

यथा वेद्मि जलं स्थलं सशकलं स्पर्शेन गन्धेन वा
बुद्ध्या सर्व्वमवैमि दुर्गमपथं श्रुत्वा व्रजाम्यन्यतः ।
निश्वासान्तरसक्तघोरनरकक्लेशं न जानात्यसा-
वन्धेनेति विडम्ब्यते बहुतरं मोहान्धमुग्धो जनः ॥ १३८ ॥

इत्यात्मवृत्तानुवृत्तिप्रवृत्तं
गायत्युदारं सरसेन तस्मिन् ।
हर्म्यप्रसुप्तः सहसा प्रबुद्धः
क्षपावसाने क्षितिपः प्रदध्यौ ॥ १३९ ॥

सदैव दुःस्वप्ननिरीक्षणेन
शङ्काकलङ्कैर्मृशमाकुलोऽहम् ।
अद्यापि मे तक्षशिलानिवासी
न किं कुमारः प्रहिणोति लेखम् ॥ १४० ॥

किं विस्मृतो नित्यमविस्मृतस्य
तस्याहमासन्नसुखोन्मुखस्य ।
चिरप्रवासेन जनस्य नूनं
स्नेहानुबन्धाः शिथिलीभवन्ति ॥ १४१ ॥

གས་པས་བཅངས་ལྷ་ཡི་སྒྲ་འདི་ཡང་།
 གྱུད་མང་དབྱངས་སྟན་གྱིས་མཚན་རབ་གསལ་བ།
 དེ་ཡི་ཉིད་མཚུངས་སྟན་བའི་རྩིས་མཐུན་བ།
 རི་ཟའི་འཇིག་རྟེན་ལས་བཞིན་བདག་གིས་བས།

142

རེ་ཞིག་ལྷ་སྟང་འདི་ནི་དེ་ཉིད་གྱི།
 ཅི་སྒྲ་དེ་ཡི་བ་འདི་ཅི་ཡོངས་མི་ཤེས།
 སྒྲ་ཅིག་ཉིད་ལྟར་ནས་བསམས་གྱུ་ལ་བོ་ཡི།
 ཉུག་རུས་བ་བདང་བྱ་ནི་དེ་ནས་བོས།

143

རིང་ནས་མིག་བྲལ་དེ་ནི་འོང་བ་དག།
 མཚོ་སྒྲིས་དབལ་དང་བྲལ་བ་བཞིན་མཐོང་ནས།
 རྒྱང་མར་བཅས་བའི་བྱ་ནི་ཡོངས་ཤེས་དེ།
 ས་ཡི་བདག་བོ་སྒྲིངས་པས་བཅོས་ནས་འབྱུལ།

144

ཁ་བའི་ཟེར་མའི་ཐིགས་འདྲ་རྒྱས་རིག་པས།
 དལ་གྱི་འདྲ་ཤེས་ཐོབ་པའི་མི་བདག་དེ།
 གཞིན་ཏུ་ཉུ་བར་འོངས་བ་པད་པར་ནི།
 ཡང་དག་ལྟར་ནས་ལྷན་རིང་བྱ་ངན་བྱས།

145

शृणोमि चेमं गमकानुबन्धं
मूर्च्छदिपञ्चगा मधुरस्वराङ्गम् ।
तत्तुल्यमेव श्रवणानुकूलं
गन्धर्वलोकादिव गीतशब्दम् ॥ १४२ ॥

तस्यैव तावन्मृदुगीतमेत-
द्भूढः स कस्मात् किमिदं न जाने ।
क्षणं विचिन्त्येति विस्मज्य राजा
महत्तरं पुत्रमथानिनाय ॥ १४३ ॥

दूरात्तमायान्तमुदस्तनेच-
सरोरुहं श्रीरहितं विलोक्य ।
पुत्रं परिज्ञाय बधूसहायं
मह्वीपतिर्मोहहतः पपात ॥ १४४ ॥

स लब्धसंज्ञः शनकैर्जलेन
हिमच्छटाशीकरदन्तुरेण ।
समीपमाप्तं नृपतिः कुमार-
मुत्सङ्गमारोप्य चिरं शुश्रोच ॥ १४५ ॥

འཛོ་བའི་འཛིག་རྟེན་མིག་སྒྲི་གྱི་དུང་བ།
 སྒྲུག་བཟུལ་སྐབས་འདི་ཁྱོད་གྱིས་ཅི་སྦྲད་བཟུན།
 ལྷ་ཡི་མཛེས་མ་སྒྲིངས་བྱེད་ཁྱོད་གྱི་ནི།
 མིག་གི་ཚུ་སྦྱིས་ཟུང་དེ་གང་དུ་སོང་།

146

ཟབ་མོའི་ས་གནི་ཡོན་ཏན་རིན་ཅན་མཛོད།
 སྒྲིང་སྒྲོབས་ཐུང་པོ་དབྱངས་ཅན་གྲོགས་ཁྱོད་ལས།
 ཁ་བས་བཅོས་པའི་ཚུ་སྦྱིས་ཚལ་ལས་བཞིན།
 བློ་འདུལ་ས་གནི་དཔལ་དེ་གང་དུ་སོང་།

147

གང་དུ་གཟུགས་དེ་མི་བཟོད་ཡོང་འདི་གར།
 འཁྱོར་དེ་གང་དུ་གང་དུ་སྐབས་ངན་འདི།
 བདག་སྒྲིང་མི་འགས་འདི་ལ་སྒྲུ་ཞིག་གིས།
 རོ་ཇིའི་མནངག་བྱིན་པ་ཡོངས་མི་ཤེས།

148

ཁྱོད་འཁྱོར་ཇིས་འབྲང་སྒྲེ་བོ་དེ་གང་དུ།
 ཁྱོད་གྱི་ཚུང་མ་གཡོ་མེད་གཅིག་གྱུ་འདི།
 སྒྲུག་ཀྱང་དམ་པའི་བཏན་པའི་སྒྲོད་ཚུལ་བཞིན།
 རིགས་ཀྱི་ཇིས་མཐུན་འཁོར་གྱི་སྒྲུག་མར་གྱུར།

149

हा पुत्र नेत्रोत्सव जीवलोके
कस्मादिमां दुःखदशां श्रितोऽसि ।
विलोभनं तत् सुरसुन्दरीणां
क लोचनाभोजयुगं गतं ते ॥ १४६ ॥

गाम्भीर्यभूमे गुणरत्नकोष
सरस्वतीवल्लभ सत्वरश्रे ।
त्वत्तः क सा विभ्रमभूः प्रयाता
हिमाहताभोजवनादिव श्रीः ॥ १४७ ॥

रूपं क तत् कोदमसह्यमान्धं
क सा विभूतिः क च दुर्दृश्यम् ।
न दीर्यते मे हृदयं न जाने
केनास्य दत्तः कुलिशोपदेशः ॥ १४८ ॥

कासौ जनस्त्वदिभवानुसारी
कुलानुरूपा तव निश्चलेयम् ।
एकैव पत्नी परिवारशेषः
हृच्छेऽपि साधारिव धैर्यवृत्तिः ॥ १४९ ॥

ཞེས་པ་མཆི་མའི་གྲིན་གྱི་ཡི་གེ་ཉམས།

ཚོང་སྤྱོད་པ་དེ་ཡི་ཚོག་ཐོས་ནས།

དེ་ཡི་པང་ལས་ཐུང་དུ་སར་བབས་ཏེ།

གཞིན་ནུ་བདོན་པས་དེ་ལ་བདུད་ནས་སྤྱོད།

150

ས་ཡི་བགྱི་བྱིན་གྱི་པན་ནོམ་པར་བྱོང་།

ཐུང་ན་དག་གིས་ཟེལ་མནན་བདོན་པ་མེན།

མཐོ་དང་དམའ་ནོམས་བརྒྱལ་སྤྱད་ངེས་པར་ནི།

ཁྱོང་བྱའི་རང་བཞིན་འདི་ནི་མེལ་ཚོ་བྱེད།

151

མི་ནོམས་དབང་ཕྱག་ངོ་མཚར་བདེ་བ་ཡི།

ནི་གྲིན་ཅན་དང་དབལ་མཛེས་ཐོག་ལེ་ཅན།

ལུས་ཀྱང་མཐར་བྱེད་ཅེ་བའི་ལས་རྒྱལས་ཀྱིས།

སྤྱོད་པས་ཐོགས་པ་སྐད་ཅིག་ཉིད་ཀྱིས་འགྲོ།

152

གལ་ཏེ་དངོས་མེད་ཉམས་ཁྱོང་སྲིད་པ་འདིར།

དངོས་ཚོགས་རང་བཞིན་བདོན་པར་གྱུར་པ་ན།

ཐུབ་པ་འདི་དག་ཁོངས་སྤྱོད་ཡོངས་བཏང་ནས།

ངེས་པར་དཔེན་པ་དག་དུ་གཞས་མི་བྱེད།

153

इत्यश्रुसंवेगविशीर्णवर्णं
प्रलापिनस्तस्य वचो निशम्य ।
नत्वा कुमारस्तमुवाच धीर-
स्तूर्णं तदङ्गादवतीर्य भूमिम् ॥ १५० ॥

विमुञ्च पृथ्वीपुरुङ्गत शोकं
शुचाभिभूता न भवन्ति धीराः ।
क्षयाय जागर्त्ति न तोन्नताना-
मेष स्वभावो भवितव्यतायाः ॥ १५१ ॥

ऐश्वर्यमाश्वर्यमुखावतंसं
लावण्यलक्ष्मीतिलकं वपुश्च ।
क्षणेन यात्येव हतान्तनर्म
कर्म्मोर्म्मिनिर्म्माणहृतं नराणाम् ॥ १५२ ॥

भवेद्भावानुभवे भवेऽस्मिन्
सत्यस्वभावो यदि भाववर्गः ।
भ्रुवं न कुर्युर्मुनयस्तदैते
संत्यक्तभोगा विजने निवासम् ॥ १५३ ॥

ཅེས་སྒྲུལ་དེ་ལ་གྱུད་པའི་གྱུ་མཚན་ནི།
 གྱུ་ལ་པོ་བྱ་ངན་ལྷན་བས་ཡང་ཡང་རྒྱུ།
 དེ་ལ་དལ་གྱིས་སྤྱིང་ཡིག་དང་འབྲེལ་བའི།
 རང་གི་མིག་ནི་ནྟེས་པར་ཉམས་ཚུལ་བཤད།

154

སྤྱོད་ངན་སྤྱོད་བ་ནྟེས་ལ་འང་ས་སྤྱད་པའི།
 གཏུམ་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་མི་བཟང་དེ་ཐོས་ནས།
 སྤྱ་རེ་རྣམས་པོས་ཙྰ་བ་ཡོངས་བཅད་པའི།
 ཡལ་འདབ་ཅན་བཞིན་འཛིན་བྱེད་ལྷ་བ་འབྱེལ།

155

འདུ་ཤེས་ཐོབ་དེས་སྐར་གྱུ་ལ་སྤྱང་བ་ཡིས།
 བཞོད་པའི་སྤྱོད་བ་གྱུ་གྱུ་དེ་བསམས་ནས།
 དེ་ཡི་ཆད་བ་བྱད་མེད་གསོད་བ་ཡི།
 སྤྱིག་ལ་འང་ཚོས་ལ་གྲུས་བ་བཞིན་བཙོན་གྱར།

156

གཏུག་པའི་ནྟེས་བ་གཞོད་བ་གྱུ་ཆེ་བ།
 དེ་ལ་ལེན་སྤྱོད་རབ་དུ་བཙོན་བ་དེ།
 རང་ལས་སྤྱིན་པས་བཟོད་དཀའི་སྤྱིག་བསྐྱེལ་དང་།
 ལྷན་པར་སྤྱོད་པའི་གཞོན་ནུས་རབ་དུ་བཞེས།

157

इति ब्रुवाणः स विषन्निमित्तं
 पृष्टः पुनः शोकमयेन राज्ञा ।
 न्यवेद्यल्लेखनिबद्धमस्मै
 निजं शनैर्नेचविनाशवृत्तम् ॥ १५४ ॥

श्रुत्वैव तत्तीव्रदृशंसदृत्तं
 निदृत्तदृत्तेष्वपि न प्रदृत्तम् ।
 कुठारधारापरिभूतमूलः
 पपात शाखीव धरावमूलः ॥ १५५ ॥

स लब्धसंज्ञः कुटिलं विचिन्त्य
 तं तिष्ठरक्षाचरितप्रयोगम् ।
 समुद्ययौ स्त्रीबधपातकेऽपि
 धर्मादरेणैव विनिग्रहेऽस्याः ॥ १५६ ॥

क्रौर्यप्रकारे विपुलापकारे
 तस्मिन् प्रतीकारसमुद्यतं तम् ।
 अवारयद्दुःसहदुःखयोगं
 स्वकर्म्मपाकेन वदन् कुमारः ॥ १५७ ॥

ས་བདག་གཏུང་བས་གཟིང་ཅིང་བྱ་ངན་དང་།

ཁྲོ་བས་ཚིག་བས་དེ་ལ་རབ་སྦྱས་པ།

གཏུག་པ་ལ་ཆགས་འཕགས་མིན་གཏུམ་མོ་འདི།

ཁྲོད་ནི་སྒྲིངས་བས་ཡོངས་སྒྲུ་སྒྲུང་ངས་ཅི།

158

སྒྲུང་བར་སྒྱུར་དང་སེང་བས་བཅིངས་པ་ལ།

སུའྲངས་བའི་ཡིད་ཅན་གང་དེ་མི་འས་ཅི།

གང་ལ་གཞོད་ལ་ཁྲོ་བའི་ཆ་མེད་པ།

དེ་ལ་པན་ལ་རྒྱན་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡོད།

159

ཅེས་པ་རབ་སྦྱ་ཤུགས་འབྱིན་གཟིང་བ་ཡི།

ཡལ་ལ་གཞོན་ཏུ་བཏོན་བས་རབ་སྦྱས་པ།

གྲུལ་པོ་བདག་ལ་སྒྲུག་བསྒྲུལ་ཆ་འགའ་མེད།

མི་བཟད་གཞོད་ལ་འང་ཁྲོ་བའི་གཏུང་བ་མིན།

160

མི་བདག་རང་གི་ལག་གིས་ཕྱུང་བ་བཞིན།

གཤམ་ཏེ་ས་ལ་བདག་ཡིད་རབ་དང་ན།

བདན་བ་དེ་ཡིས་རེ་ཞིག་མིག་གཉིས་ནི།

སྒྲོན་བཞིན་འཕལ་ལ་ཡང་དག་འབྱུང་བར་ཤོག།

161

तमब्रवीद्भूमिपतिर्व्यथार्तः
 शोकेन कोपेन च दह्यमानः ।
 मोहात् किमेतां निशितामनार्यां
 क्रौर्यप्रसक्तां परिरक्षसि त्वम् ॥ १५८ ॥

द्वेषोद्यते स्नेहनिबन्धने वा
 तुल्यं मनो यस्य स किमनुष्यः ।
 यस्यापकारेऽस्ति न रोषलेशः
 तस्योपकारेऽपि कबं प्रसादः ॥ १५९ ॥

इति श्वसन्तं प्रलपन्तमात्तै
 धीरः कुमारः पितरं जगाद ।
 राजन् न मे दुःखलवोऽस्ति कश्चित्
 तौत्रापकारेऽपि न मन्युतापः ॥ १६० ॥

मनः प्रसन्नं यदि मे जनन्यां
 येनोद्धृते च स्वकरेण नेत्रे ।
 तत्तेन सत्येन ममास्तु ताव-
 न्नेवद्वयं प्राप्तनमेव सद्यः ॥ १६१ ॥

ཅེས་བཞེད་ཅས་ལ་དེ་ཡི་དུས་ཉིད་ན།
 མི་བདག་བྱ་ཡི་སྤྲོད་གྱི་མཚོ་སྤྲོས་ཟུང་།
 འཇིག་རྟེན་བདན་པའི་བདུལ་ཞུགས་ཡིད་ཆེས་བྱེད།
 དཔལ་མོ་ནོམ་པར་ཆགས་བྱེད་རབ་དུ་བྱུང་།

162

འདྲན་བྱེད་ཟུང་གིས་ནོམ་པར་མཛོས་བྱུད་ཅིང་།
 སྤྲོ་གྱི་ནོམས་ནི་བདེ་དང་སྤྲོ་བྱེད་བའི།
 བྱ་དེ་བྱུལ་ཚབ་ལས་བྱིར་བྱོགས་ཤེས་ནས།
 མི་བདག་དེ་ཡིས་སྤྲོད་ཚོགས་ནོམས་ལ་བསྐྱོས།

163

དེ་ནས་ས་བདག་གིས་ནི་བཙུན་མོ་ལ།
 དྲག་པོའི་གནོད་ལ་མཚུངས་པའི་ལན་བསྐྱབས་བཞིན།
 རྩོད་འཇོག་དབང་པོ་ལ་ཡང་ཁྲོ་བའི་མི།
 བཟོད་དཀའ་དེ་ཡིས་བཟོད་བས་རབ་དུ་བཏང་།

164

དག་མཚན་དེ་ལས་དག་སྤོང་ཚོགས་བྱིས་བྲིས།
 དག་འདུན་གནས་བཏོན་མཁས་པ་དེས་སྤྲོས་པ།
 ས་སྤོང་བྱ་འདི་སྤྲོ་བ་གཞན་ལ་ནི།
 ཀ་ཤིའི་གྲོང་ཁྲོད་དག་དུ་ཐོན་པར་བྱུང་།

165

इत्युक्तमात्रे नृपनन्दनस्य
 प्रादुर्बभूवाक्षिसरोजयुग्मम् ।
 सत्यव्रतप्रत्ययकारि लोके
 विलोभनं तत्क्षणमेव लक्ष्मणः ॥ १६२ ॥

नृपः सुखोत्साहकरं प्रजानां
 विराजमानं नयनद्वयेन ।
 तं यौवराज्ये विमुखं विदित्वा
 तमात्मजं तत्प्रतिमं न्ययुङ्क्त ॥ १६३ ॥

घोरापचारे सदृशं विधाय
 पत्न्याः प्रतीकारमथ क्षितीशः ।
 क्रोधानलं तक्षशिलाधिपेऽपि
 तन्मर्षणाद्दुःसहमुत्ससर्ज ॥ १६४ ॥

तत् कौतुकाद्भिक्षुगणेन पृष्टः
 प्रोवाच सङ्घस्थविरः स विद्वान् ।
 जन्मान्तरे लुब्धक एष काशी-
 पुरे बभूव क्षितिपालपुत्रः ॥ १६५ ॥

དེ་ཡིས་གངས་ལྷན་ངོས་ཀྱི་ཐུག་ཞུགས་པའི།
 རི་དགས་ལྔ་བཅུ་དག་ནི་ཐོབ་གྱུར་ནས།
 མིག་དག་ཕྱང་ནས་ལོང་བར་རབ་བསྐྱབས་ཏེ།
 རི་ལྷན་ཉི་ཤར་འཁོར་བ་རིམ་གྱིས་བསད།

166

དེ་ནས་སྒྲེ་གཞན་ལ་ཡང་ཆོང་དཔོན་བྱ།
 ཐུག་རྒྱ་ཞེས་ནི་བྱིས་པ་རབ་ཆོངས་ལས།
 མཆོད་རྟེན་གྱིས་ནི་གྱུ་ལ་བའི་སྐྱ་གཟུགས་ཀྱི།
 བཞིན་རས་པདྨ་མཆོད་གྱིས་མིག་མེད་བྱས།

167

འདྲ་ཤེས་བསྐྱང་དེས་དེ་ཡི་སྐྱ་ལྷན་ཟུང་དག།
 ཡིན་ནི་ལའི་རང་བཞིན་གསར་དུ་བསྐྱབས།
 དེ་ནས་སྒྲེ་གཞན་ལ་ཡང་མཆོད་རྟེན་ནི།
 ཞིག་པ་གསོ་དང་མཆོད་པ་དག་ཀྱང་བྱས།

168

ནགས་སུ་རི་དགས་ནོམས་ཀྱི་མིག་ཐོགས་ཤིང་།
 བྱིས་བས་མཆོད་རྟེན་སྐྱ་གཟུགས་སྐྱ་བྱིས་བས།
 གྱུ་ལ་པོའི་བྱ་འདས་སྒྲེ་བ་གཞན་ནོམས་དང་།
 ད་ལྟ་མིག་དག་ནོམས་པར་ཉམས་པ་ཐོབ།

169

गुहाप्रविष्टं हिमवत्तटान्ते
 लब्धा मृगाणां शतपञ्चकं सः ।
 अन्धं विधायास्त्रिविपाटनेन
 यथोपयुक्तं न्यवधीत् क्रमेण ॥ १६६ ॥

अथान्यजन्मन्यपि बालकोऽसौ
 मुग्धाभिधः श्रेष्ठिसुतः प्रमोहात् ।
 चकार चैत्यप्रतिमा-जिनस्य
 शस्त्रेण निर्लोचनमाननाजम् ॥ १६७ ॥

संजातसंज्ञश्च नवेन्द्रनील-
 मयं व्यधादक्षियुगं स तस्य ।
 ततोऽन्यजन्मन्यपि शीर्णचैत्य-
 संस्कारपूजां स पुनश्चकार ॥ १६८ ॥

नेत्रापहारेण वने मृगाणां
 बाल्ये च चैत्यप्रतिमास्त्रिलोपात्
 अवाप्तवानेष विनाशमश्लो-
 र्जन्मान्तरेष्वद्य च राजपुत्रः ॥ १६९ ॥

རིན་ཅེན་སྐུ་ལྷན་སྐྱུ་གཟུགས་བྱས་པ་ཡིས།

ནོམ་པར་ཉམས་པའི་སྐུ་ནི་སྤྲུང་ཡང་ཐོབ།

མཆོད་རྟེན་ཞིག་པ་རབ་དུ་གྱིས་བྱས་པས།

རབ་དུ་དད་ལྷན་མཛོས་པའི་རང་བཞིན་གྱུར།

170

གྱུ་ཞུགས་འབྲས་བྱར་རབ་འཇུག་རྩིས་དང་བྲལ་སྤང་བའི་རིས་བ་འདི་ཡིས་ནི།

ཆགས་བྲལ་རབ་འབར་བཞེན་པ་མཐོང་བའི་སྐྱབ་བྱེད་དག་ལ་གནས་པའི་

དབང་གྱུར་ཐོབ།

དུས་ཀྱི་ཡང་དག་བསོད་ནམས་དབང་ལས་དལ་གྱི་ཚོགས་པའི་སངས་

གྱིས་ཉིད་དུ་འགྱུར།

ཞེས་པ་གནས་བཞེན་གྱིས་གསུང་དག་སྤོང་ཚོགས་ཀྱིས་ཐོས་ནས་ཡ་མཚན་

ལྷན་པར་གྱུར།

171

ཞེས་པ་དག་པའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་

བརྟེན་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་ཀྱུ་ལྔ་ལའི་རྟོགས་པ་བརྟེན་པའི་ཡལ་

འདབ་སྟེ་ལྔ་བཅུ་ཙྰ་དགྲ་པའོ།

स रत्ननेत्रां प्रतिमाञ्च कृत्वा
 दृष्टिं विनष्टां पुनराससाद ।
 विशीर्णैश्चैत्यप्रतिपूरणेन
 प्रासादिकः कान्तिमयश्च जातः ॥ १७० ॥

श्रोतःप्राप्तिफलप्रवृत्तविमलालोकक्रमेणामुना
 वैराग्योज्ज्वलसत्यदर्शनविधौ लब्धाधिकारस्थितिः ।
 सम्यक् पुण्यवशादुपैष्यति शनैः कालेन संवृद्धता-
 मित्युक्तः स्थविरेण भिक्षुनिवहः श्रुत्वाभवद्विस्मितः ॥ १७१ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
 कुण्डलावदानं नाम एकोनषष्ठितमः पल्लवः ॥

CHAPTER LX.

ཀླུ་གཞིན་ནུ་འི་རྟོག་བརྗོད་ནི།

ཡལ་འདབ་དུག་ཅུ་པ་འོ།

འདི་ནི་མི་ནྟམས་ལུས་དག་ཉོན་མོངས་ཕྱང་པོས་རབ་དུ་གདུངས།
 འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་དུ་ཡང་མི་བཟད་དུས་ལ་བའི་མེ་ཡིས་བསྐྱེགས།
 རྒྱབས་འགྲོའི་བསོད་ནམས་དང་ནི་བསྐྱབ་པའི་གནས་དག་ཐོབ་ནྟམས་ཀྱི།
 ལུས་ལ་ནས་ཡང་སྤྱུག་བསྐྱེད་དག་གིས་སྐྱེག་པའི་མཐུ་ཡོད་མིན།

1

གྱི་མཚོའི་མཐར་ནི་ནོར་ཞེས་པའི། ཀླུ་ནི་གཉིན་མང་ལྷན་པ་གུང།
 གཏེངས་ཀའི་རིན་ཅེན་རབ་འབར་གྱིས། རྣང་བས་སྤྲོན་མེད་ཉོན་མོངས་བྱས།

2

དེ་ཡི་ཁང་པར་ཉོན་མཚན་དུ། བྱེའོན་དག་ནི་བབས་གུང་དེ།
 གཏེང་གིས་ལག་འགྲོ་ནྟམས་ཀྱི་ལུས། གདུང་བ་དག་པོས་ཉོན་པར་གུང།

3

ནོར་བཟང་ཞེས་བྱ་གཅེས་པའི་བྱ། རང་བཞིན་ཉིད་གྱིས་རབ་གཞིན་པ།
 བྱེའོན་ཡོངས་སྤྱུག་ཐེན་གུང་པས། ནས་ཞིག་དེ་ལ་རབ་དུ་བྱིས།

4

ལྷ་ཅིག་བྱེའོན་མཚན་པ་འདིས། བདག་ཅག་ཅི་སྤྲད་གདུང་བར་བྱེད།
 རྒྱགས་དང་ཅི་བའི་སྤྲོད་པ་དག། ཅི་ཡི་ཉི་བར་ཞི་བར་འགྱུར།

5

घटितमः पल्लवः ।

नागकुमारावदानम् ।

इह कषति शरीरं क्लेशराशिर्नराणां
दहति च परलोके नारकः क्रूरवह्निः ।
शरणगमनपुण्यप्राप्तशिक्षापदानां
प्रभवति नतु देहे दुःखदाहः कदाचित् ॥ १ ॥

धननामा समुद्रान्ते नागोऽभूद्बहुबान्धवः ।
फणारत्नोज्ज्वालोककलितापूर्ववासरः ॥ २ ॥

पपाताहर्निशं तस्य भवने तप्तवालुका ।
ययाङ्गेषु भुजङ्गानां तीव्रतापव्यथाभवत् ॥ ३ ॥

कदाचित् सुधनो नाम पुत्रः पप्रच्छ तं प्रियः ।
सुकुमारः प्रहृत्यैव वालुकापरिपीडितः ॥ ४ ॥

कस्मादस्मान्निधं तात बाधते तप्तवालुका ।
मन्त्रमूलप्रयोगेन केनेयमुपशाम्यति ॥ ५ ॥

འགའ་ཞིག་བདག་ལས་སྒྲག་བ་དང་། གཞན་ནི་བདག་ལས་དམན་བ་ཡི།
ལྷ་ནི་གྱི་མཚོ་འདི་ན་གནས། ལྷ་ཉིད་སྤྱུག་བསྐྱེད་གྱིས་གཟིང་ཅི།

6

ཞེས་བ་བྱ་ཡིས་རྒྱུ་དེ་ལ། སྒྲོ་བྱོས་ཆེན་པོ་དེས་སྒྲུས་བྱ།
ཇི་ལྟར་གདངས་ཅན་གཞན་གྱི་ཚོས། ཤེས་བ་དེ་ལྟར་ལྷ་ཅག་མིན།

7

ཚོས་ཀྱི་ཉིད་བསྐྱན་གྱིས་དག་བ། ཞི་ཞིང་བདེན་པར་སྒྲོ་ནི་མས་ལ།
དེས་པར་ཉི་བར་གདུང་གུར་བ། ལྷས་ལ་མ་ཡིན་ཡིད་ལའང་མིན།

8

སངས་གྱིས་ཚོས་དང་ཚོགས་ཞེས་བ། སྒྲུབས་འོས་བསོད་ནམས་དཀོན་ཅོག་ནི།
གསུམ་ལ་སྒྲུབས་སོང་མཁས་པ་གང་། དེ་ལ་ཡོངས་གདུང་རིག་མི་བྱེད།

9

གང་གིས་ཉོན་མོངས་རབ་ཞི་བའི། བསྐྱབ་པའི་གནས་ནི་མས་ཐོབ་གུར་ཅིང་།
བདུད་རྩིས་བྲན་བ་དེ་དག་ལ། སྤྱིག་དང་འཛིགས་པ་གང་ལ་སྒྲོད།

10

ལྷ་ཀྱང་ཐུབ་པ་འཛིག་དེན་གྱི། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་རབ་ཞིའི་གཉིན།
གྱིལ་བགྱིལ་བྱེད་ཆལ་གནས་བ། མཉན་ཡོད་ན་ནི་བཙོམ་ལྷན་ཡོད།

11

སྤྱིང་ཇི་སྒྲུབ་འོད་བསྐྱེད་དེ། མེས་ས་དཔའ་ལྟར་དཀར་མན་ངག་གིས།
འོད་ཟེར་ཚོགས་ཀྱི་འགྲོ་གསུམ་དུ། བདུད་རྩིའི་ཆར་པ་མངོན་པར་འབེབས།

12

གང་ཞིག་ནི་མ་པར་མ་ཐུལ་བས། བསྐྱབ་པའི་གནས་ཐོབ་མི་སྤྱང་བ།
དེ་དག་དཔུལ་བ་མི་བཟད་མས། གདུང་བ་དྲག་པོས་བསྐྱབ་པར་འགྱུར།

13

अस्मदभ्यधिकाः केचिदस्मत्प्रत्यवराः परे ।

नागाः सन्ति समुद्रेऽस्मिन् दुःखार्ता वयमेव किम् ॥ ६ ॥

इति पृष्टः स पुत्रेण तमुवाच महामतिः ।

यथान्ये फणिनः पुत्र धर्म्मज्ञा न तथा वयम् ॥ ७ ॥

धर्म्मोपदेशशुद्धानां शान्तानां सत्यवादिनाम् ।

उपतापो भवत्येव न शरीरो न मानसः ॥ ८ ॥

न तान् स्पृशति सन्तापः पुण्यं रत्नत्रयं बुधाः ।

ये बुद्धधर्म्मसंघात्यं शरण्यं शरणं गताः ॥ ९ ॥

शिक्षापदान्यवाप्तानि क्लेशप्रशमनानि यैः ।

तेषाममृतसिक्तानां पापतापभयं कुतः ॥ १० ॥

आवक्ष्यामस्ति भगवान् जिने जेतवनाश्रयः ।

लोके शाक्यमुनिः सर्वक्लेशप्रशमवान्धवः ॥ ११ ॥

उपदेशांशुनिवहैः सत्वशुभैर्जगत्त्रये ।

करुणकौमुदीसूतिरमृतं सोऽभिवर्षति ॥ १२ ॥

दुर्विनीता न रक्षन्ति प्राप्य शिक्षापदानि ये ।

तीव्रतापमयस्तेषां नरकेष्वक्षयः क्षयः ॥ १३ ॥

ཞེས་པ་པ་དང་མ་ཡི་ཡང་། ཚོག་དག་ཐོས་ནས་ལག་འགྲོ་ནི།
མེད་ག་མཚོག་དག་ཡོངས་བཟུང་ནས། དག་པའི་གྱལ་བྱེད་ཚལ་དུ་སོང་། 14

ཚོག་ཤེས་སྒོར་ནི་མངོན་ཕྱོགས་དེས། བདེ་བར་ག་ཤེགས་པའི་གནས་ཕྱིན་ཏེ།
དེར་ནི་ཚོས་དག་ཉན་པ་ལ། ཚོགས་པའི་འཁོར་དག་མཐོང་བར་གྱུར། 15

བཞིན་རས་མཛོས་གིང་སྒྲུན་ཡངས་པ། ལྷུ་པ་ཉ་དང་པད་ཚལ་དག།
འགྲོགས་པ་བཞིན་དུ་མདེ་ཕྱེར་བའི། གྱལ་བ་དེར་ནི་མཐོང་བར་གྱུར། 16

ཉེ་བར་སྒྲོན་བྱེད་མཚུ་ཡིས་ནི། ཆགས་ལྷན་ནི་མས་ཀྱི་དམར་བ་ཉིད།
རབ་གྱིས་དམན་པ་ཉིད་བྱས་གིང་། གསལ་བར་རྩེ་གྱིས་གཞོན་པ་བཞིན། 17

གྱིན་དང་བྲལ་བའི་མཛོས་སྒྲུག་གིས། རྩ་བའི་ཞགས་པ་རབ་བཟྱན་ཅིང་།
སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་སྒྲོང་བ་ཉིད། རབ་དུ་གྱིས་པ་སྒྲོན་པ་བཞིན། 18

དབྱང་པ་ཚོས་ཀྱི་གཉིས་འབྱུང་ལག། ཕྱིན་པས་མཛོས་པ་ནིས་པར་འཛིན།
བྱས་མཐུའི་ཁང་པ་དག་གི་ནི། ཀ་བ་གསེར་གྱི་རང་བཞིན་བཞིན། 19

ཚོས་གོས་གྱིན་གང་ལྷན་པ་ཡིས། ཞབས་ཀྱི་གྱིབ་མ་སྒྲོ་བྱེད་པ།
ས་གཞི་དོགས་པ་ཐོབ་པ་ལ། བདྲའི་གྲོགས་ནི་མས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པ་བཞིན། 20

ལུས་ཀྱི་མཛོས་པ་གྱིས་པ་ནི། སྒྲུན་གྱི་བདུད་ཅིའི་ཆར་འབབས་པས།
དམ་པ་ནིས་ཀྱི་འཁོར་བ་ཡིས། སྤངས་ཡོངས་གདུང་བ་སྒྲོག་པ་བཞིན། 21

इति श्रुत्वा पितुर्वाक्यं जनन्याश्च भुजङ्गमः ।
आदाय दिव्यपुष्पाणि पुण्यं जेतवनं ययौ ॥ १४ ॥

सुगताश्रममासाद्य धर्मश्रवणसङ्गताम् ।
ददर्श पर्षदं तत्र स सन्तोषमुखोन्मुखीम् ॥ १५ ॥

तत्रापश्यज्जिनं कान्तवदनं दीर्घलोचनम् ।
पूर्णेन्दुपद्मवनयोरिव मैत्रीसुखप्रदम् ॥ १६ ॥

उपदेशकता व्यक्तमधरेणाधरीकृताम् ।
तर्जयन्तमिवोत्सिक्तां रागिवर्गस्य रक्तताम् ॥ १७ ॥

निराभरणलावण्यकर्णपाशविभूषितम् ।
दर्शयन्तमिवासक्तां^१ निरावरणशून्यताम्^२ ॥ १८ ॥

धर्मद्विपकरौ वाहू विभ्राणं दानशोभितौ ।
प्रभावभवनस्तम्भौ शातकुम्भमयाविव ॥ १९ ॥

दिशन्तं चरणच्छायां चीरैरावरणं भुवः ।
लब्धप्रबोधैर्विहितामिव राजीवजीवितैः ॥ २० ॥

देहकान्तिवितानेन नयनामृतवर्षिणा ।
संसारमरुसन्तपं वारयन्तं सतामिव ॥ २१ ॥

དེ་མཐོང་ཉིད་ན་གྲུ་ཡི་བྱ། ཡོངས་སུ་གདུང་བ་བཏང་བར་གྱུར།
བདག་ཉིད་ཆེན་མས་མཐོང་བ་ཉིད། གདུང་བའི་སྒྲིན་ཀྱན་ཞི་བར་བྱེད། 22

སྒྲིམ་པ་མེད་ཤོག་གིས་གང་བ། དེ་ལ་གཏོར་ནས་དེས་ཕྱག་གསལ།
དེ་ཡི་ཞབས་བད་རིག་པ་ཡིས། འཕྲལ་ལ་བསིལ་བ་ཉིད་དུ་གྱུར། 23

ད་ནས་བཅོས་ལྡན་འདས་ཀྱི་ནི། བསྐྱབ་པའི་གནས་ཐོབ་མཁས་པ་དེས།
ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས་དེ་ལ་ནི། ཇི་སྲིད་འཛོལ་བར་ལྷག་གནས་བྱས། 24

དེ་ལ་བཅོས་ལྡན་གྱིས་གསུངས་པ། ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་གཟུང་བྱ་ལ།
གཅིག་ཉིད་ཁོ་ནའི་ལྷག་གནས་ནི། ཇི་སྲིད་འཛོལ་བ་ཇི་ལྟར་འོས། 25

གྲུ་ལ་དབྱེས་པས་དེ་བཞིན་ནས། དེ་ལ་བཙོན་པས་བཅོས་ལྡན་དེ།
གདེངས་ཅན་ནིས་པར་བཏོག་པ་ནི། ཡོངས་རྫོགས་མཛད་ཅིང་དལ་གྱིས་ཆས། 26

དགོ་སྤོང་ཚོགས་གྱིས་སྒྲ་བྲངས་ནས། རིས་གྱིས་བྱོན་པ་དེ་ལ་ནི།
གྲུ་ཡི་མཐུ་ལས་གནས་དང་གནས། མཐོ་རིས་ལྟ་བུར་མཛོས་པ་བསྐྱབས། 27

རིན་ཅན་གསེར་འོད་བཟླ་བ་ཡི། མཚོག་གི་སྒྲིད་ཆལ་མཛོས་པ་དང་།
ཡོངས་སྒྲིད་འཛིན་པས་བྲེལ་བ་ཡིས། འབང་དང་འབང་མའི་ཚོགས་གྱིས་དང་། 28

གཤུར་ཅན་དན་གྱི་ཆེ་ཡི། རོ་ཤལ་འཕྱང་བས་བབྱོན་པ་ཡིས།
གནས་དང་གནས་སུ་གཙུག་ལག་ཁང་། བཅོས་ལྡན་འདས་ལ་དེ་ཡིས་བྱས། 29

तं विलोक्यैव तत्याज सन्तापं नागनन्दनः ।
सर्वार्तिदोषशमनं दर्शनं हि महात्मनाम् ॥ २२ ॥

प्रणनाम स तं कीर्णसम्पूर्णकुसुमाञ्जलिः ।
तत्यादपद्मस्पर्शेन सद्यः शीतलतां गतः ॥ २३ ॥

कृती भगवतः प्राप्य ततः शिक्षापदानि सः ।
चक्रे कृताञ्जलिस्तस्य यावज्जीवाधिवासनाम् ॥ २४ ॥

तमावभाषे भगवानेकस्यैवाधिवासना ।
अनुग्राह्येषु सर्वेषु यावज्जीवं न युज्यते ॥ २५ ॥

इत्युक्त्वा प्रणयिप्रीत्यै भगवान् सततोद्यतः ।
शनैः प्रतस्थे सङ्कल्पं भोगिनः परिपूरयन् ॥ २६ ॥

क्रमेणागच्छतस्तस्य भिक्षुसंघाग्रयायिनः ।
प्रभावाद्दिदधे नागः स्वर्गशोभां पदे पदे ॥ २७ ॥

हेमरत्नांशुशवलान् दिव्योद्यानमनोहरान् ।
भोगोपसंग्रहव्यग्रदासदासीगणावृतान् ॥ २८ ॥

कर्पूरचन्दनोदारहारप्रालम्बभूषितान् ।
स्थाने स्थाने भगवतः स विहारानकारयत् ॥ २९ ॥

དེ་ནས་ཀ་ལན་ད་ཀའི་གནས། ཞེས་པ་འོད་མའི་ཚལ་དུ་ཕྱིན།
 དེ་ཡི་ཡོངས་སྟོན་ཚོགས་ཀྱན་གྱིས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་མཆོད་པ་བྱས། 30

དེར་ནི་དེ་ཡིས་རྒྱ་གསུམ་དུ། དག་འདུན་དང་བཅས་བདེ་ག་ཤེགས་མཆོད།
 རོ་ཤལ་རིན་ཅེན་འོད་ཀྱིས་བསྐོར། ཡ་མཚན་ཀྱན་དགའ་ལྷན་ལ་གསུངས། 31

གའིངས་ཅན་འདི་ནི་བསྐྱེད་པ་བརྒྱུད་མི་གཡོ།
 བདེ་བའི་ཡོངས་སྟོན་གྱན་གྱི་སྟོན་དུ་གྱུར།
 འོད་ཀྱང་སྦྱིབ་གཞན་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་།
 རབ་དུ་འབད་བས་གསལ་བར་བྱེད་བར་འགྱུར། 32

ཞེས་པ་དག་བའི་དབང་པོས་བྱས་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་
 བཟོད་པ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས་སྐྱ་གཞིན་ལྷུའི་རྟོགས་པ་བཟོད་པའི་ཡལ་
 འདབ་རྟེ་རྒྱལ་ཅུ་པའོ།

करन्दकनिवासाख्यं प्राप्य वेणुवनं ततः ।
स सर्व्वभोगसम्भारैर्भगवन्तमपूजयत् ॥ ३० ॥

तेन मासत्रयीं तत्र ससंघः सुगतोऽर्चितः ।
ऊचे विस्मितमानन्दं हाररत्नांशुकैर्हतः ॥ ३१ ॥

एष कल्पशतमच्युतः फणी
सर्व्वभोगसुखभाग्भविष्यति ।
बोधिमध्यपरजन्मनि स्फुटां
किञ्च सुप्रणिहितः करिष्यति ॥ ३२ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
नागकुमारावदानं नाम षष्ठितमः पञ्चवः ॥

CHAPTER LXI.

ཞིང་པའི་རྟོགས་བརྗོད་ནི།

རྒྱུ་པའི་རབ་དུ་གཏོར་དག་ལྟུང་ཡང་རབ་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར།
 བློ་དག་སྒྲོ་ལྟོ་ལྟོ་དུ་དཔལ་ནི་རང་ཉིད་འོད་བར་འགྱུར།
 སྒྲིམ་བུ་དམ་པ་ནིམས་ཀྱིས་ཡིད་ནི་རབ་དུ་དང་བ་དག།
 དབྱལ་བའི་རབ་རིབ་མི་བཟད་འཕྲོག་པའི་གྱུན་གྱི་ནོར་བུ་ཡིན།

1

མཉན་ཡོད་དུ་སྒྲིན་བྲམ་ཟེ་ནི། རོར་མེད་བཀྲ་ཤིས་ཞེས་བྲ་བ།
 འཛོ་བ་བྲལ་བས་འཛོ་བའི་ཐབས། འབྲས་བུ་རྒྱུང་བའི་ཞིང་ལས་བརྟེན།

2

ཞིང་ལས་ལ་ཆགས་གང་བ་དང་། རྒྱུང་དང་ཚ་བས་ཉེན་པ་དེས།
 ཐོང་བ་དང་ནི་རྟོག་ཅི་འདྲི་ཁར། བྱིར་ཞིང་འོང་དང་འགྲོ་བ་བྲམས།

3

ནས་ཞིག་རྒྱུང་ས་དང་བཅས་དེ་འི། ལས་དུ་གྱུལ་བ་ཉན་ཐོས་དང་།
 ལྟན་ཅིག་བྱོན་པ་མཐོང་གྱུར་ནས། འབྲལ་ལ་རབ་དུ་དང་བར་གྱུར།

4

སྒྱུན་བའི་བསོད་ནམས་ཡོངས་ཟད་ལས། དབྱལ་བའི་སྒྲུག་བསྒྲལ་མི་བཟད་པ།
 སེམས་ཤིང་དེ་ཡིས་རྒྱུང་ས་ནི། རབ་དང་བཞིན་ལྟན་ལ་སྒྲུས་པ།

5

एकषष्टितमः पञ्चवः ।

कर्षकावदानम् ।

मूढस्य हस्तपतितोऽपि निधिः प्रयाति ।
लक्ष्मीः स्वयं भवनमेति विशुद्धबुद्धेः ।
दारिद्र्यतीव्रतिमिरापहरः प्रकामं
पुंसां विभूषणमणिर्मनसः प्रसादः ॥ १ ॥

आवस्थां स्वस्तिको नाम ब्राह्मणो निर्धनः पुरा ।
अशिश्रियत् कृशफलामगत्या कृषिजीविकाम् ॥ २ ॥

स श्लेचकर्मनिरतः शीतवातातपश्चतः ।
चकार हलकुहालभारवाहो गतागतम् ॥ ३ ॥

स कदाचित् समायान्तं आवकैः सहितं पथि ।
जिनं जायासखो दृष्ट्वा प्रसादं सहसा ययौ ॥ ४ ॥

प्रसन्नवदनां पत्नीं स जगाद विचिन्तयन् ।
दारिद्र्यादुत्तमसमं दानपुण्यपरिक्षयात् ॥ ५ ॥

བཅོས་ལྷན་འདས་ནི་ཡུ་ཅག་གིས། རྟོག་གཅིག་གིས་ཀྱང་མ་མཆོད་ལས།
བསོད་ནམས་རྩོད་གིས་ཐོབ་པའི་ནོར། ལུན་ཆོགས་ཡུ་ལ་གཤམ་འོང་།

6

ཤི་བ་གསོན་ཉིད་འཛིག་རྟེན་ན། གྲགས་པ་ཉལས་པ་ཤི་བ་ཉིད།
ནོར་མེད་སྐྱེ་བོ་མཛེས་པ་ནི། གསོན་ལ་མ་ཡིན་གཤམ་ལ་མིན།

7

ནོར་རིགས་ནོར་ནི་རིག་པ་སྟེ། ནོར་ཆོས་ནོར་ནི་གྲགས་པ་ཡིན།
ནོར་གྲིས་དམན་ཞིང་བསྐྱངས་པ་ཡིས། འཆོ་བའི་ཡོན་ཏན་ནོས་ས་གྲིས་ཅི།

8

གཞན་གྱི་ཉི་འཁོར་གྱུར་པ་ཡིས། དབྱལ་པོའི་ཡོན་ཏན་དམ་པས་ཅི།
ཁྱུང་དུབ་པ་ལ་ནོར་བྱ་ཡིས། གསེར་གྱི་ངལ་དུབ་དོན་གྲིས་བཞིན།

9

དབྱལ་པོ་སྐྱིན་པ་དག་དང་བྲལ་བས་སྤྱར་ཡང་དབྱལ་པོར་རབ་དུ་འཛུང།
དབྱལ་པོ་ནོར་ལ་ཆགས་པས་གཞན་དབང་མྱིག་པའི་བདག་ཉིད་དག་དུ་འགྱུར།
དབྱལ་པོ་དབྱགས་དང་བཅས་ཀྱང་ཤི་ཞེས་འདི་ལ་བྱད་བར་སློ་གྲོས་མེད།
དབྱལ་པོ་ཕྱོགས་བཅུ་འདི་དག་རང་གི་སྐྱེ་བོ་དག་གིས་དམན་པ་བཞིན།

10

དེ་སྤྱད་དམན་ལ་མཉེས་གཤམ་པའི། བདེ་བར་གཤམ་པ་མཆོད་པར་བྱ།
སངས་གྲིས་མཉེས་པར་ས་བྱས་པའི། མོངས་ལ་དགོ་བ་གཤམ་ཡོད།

11

བསྐྱེད་འདབ་ས་ལྷ་བུའི་སྟུན། འོངས་པའི་གཉིན་འདིས་གང་གང་དུ།
སྟུན་ནི་འཕངས་པ་དེ་དང་དེར། དཔལ་ནི་གནས་པ་དག་གིས་ཤེས།

12

आवाभ्यामेष भगवान् पिण्डकेनापि नार्चितः ।
कुतः पुण्यपणप्राप्या धनसम्पत्तिरावयोः ॥ ६ ॥

जीवत्यवमतो लोके नष्टकौर्त्तिर्विपद्यते ।
न स जीवो न निजीवः शोभते निर्धनो जनः ॥ ७ ॥

धनं जातिर्धनं विद्या धनं धर्मो धनं यशः ।
किं धनेन विहीनानां याच्जानिजीवितैर्गुणैः ॥ ८ ॥

परोपकरणीभूतैः किं दरिद्रस्य सद्गुणैः ।
क्लेशार्थैर्भारिकस्येव मणिकाञ्चनभूषणैः ॥ ९ ॥

दरिद्रो दरिद्रं प्रविशति पुनर्दानविरहा-
हरिद्रः पापात्मा भवति धनलिप्सापरवशः ।
दरिद्रः सोच्छासो मृत इति न चात्रास्ति विमति-
दरिद्रस्यैवैता निजजनविहीना दश दिशः ॥ १० ॥

अभ्यर्चयावः सुगतं तस्मात् कृपणवत्सलम् ।
अनाराधितबुद्धानां मुग्धानां कुशलं कुतः ॥ ११ ॥

एष पद्मपलाशाक्षः क्षिपत्यापन्नबान्धवः ।
यच्च यच्च दृशं जाने तच्च तच्चाशयः श्रियः ॥ १२ ॥

དེ་སྐད་བདག་པོའི་ཚོག་ཐོས་ནས། ཁྱིམ་དུ་གསུམ་བུ་བྲམ་ཟེ་མོས།

ཟས་ནི་གཙང་མར་སྦྱར་བ་དག། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་སྒྲོན་དུ་བསྒྱུབས། 13

བཅོམ་ལྷན་ཐམས་ཅད་མཁུན་པས་ཀྱང་། དེ་དག་བསམ་པ་ཡོངས་མཁུན་ནས།

གསུམ་པས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་དེའི། མཚོན་པ་དག་ནི་སྒྲོང་བར་མཛད། 14

དབུལ་བའི་སྒྲུག་བསྐལ་རབ་བསལ་བ། བདག་ལ་འབྱོར་པ་འབྱུང་གུར་ཅིག།

ཅེས་པའི་སྒྲོན་ལས་གཉིས་སྟེས་ཀྱིས། གྱུལ་བ་མཚོན་པའི་མཆུག་དུ་བྱས། 15

དེ་ནས་བྲམ་ཟེ་རང་ཞིང་དུ། སོང་བས་འབྱུ་ནས་བྱ་གུ་ནི།

ཐམས་ཅད་གསེར་དུ་མཐོང་གུར་ནས། འཕྲལ་ལ་ཉིད་དབུལ་བ་གཏང་། 16

ས་ཡི་བདག་པོ་གསལ་གྱུལ་གྱིས། དེ་ཡི་བསོད་ནམས་ལས་འབྱུངས་པའི།

གསེར་དག་མཐོང་ནས་ཡ་མཚན་དེ། དགའ་བས་གྱུལ་པོའི་ཆ་ཤས་བཏང་། 17

ཤིན་དུ་མང་པོའི་གསེར་དེ་ཡིས། དབང་ཕྱུག་གཏིར་ཐོབ་གཉིས་སྟེས་ཀྱིས།

རྫོགས་སངས་གྱིས་སོགས་དགོ་འདུན་ནི། ཡོངས་སྟོན་ཀྱན་གྱིས་རབ་དུ་མཚོན། 18

སྟོན་པས་ཚོས་ནི་བསྟན་པ་ཡིས། གྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་ཐོབ་ནས།

བདེན་མཐོང་དེ་ཡིས་དུས་ཀྱིས་ནི། རབ་དུ་བྱུང་བ་ཡང་དག་སྒྲུངས། 19

ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་རབ་བཅོས་སྟེ། དེ་ཡིས་དགྲ་བཅོས་ཉིད་ཐོབ་ཆོ།

ལས་དེ་དགོ་སྟོང་ནམས་ཀྱིས་རྫིས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་མཚོན་པར་གསུངས།

इति पत्युर्वचः श्रुत्वा ब्राह्मणी सादरा गृहे ।
शुचिप्रणीतं विदधे भोज्यं भगवतः कृते ॥ १३ ॥

भगवानपि सर्वज्ञस्तयोर्ज्ञात्वा समीहितम् ।
प्रणयार्थनया चक्रे तस्य पूजाप्रतिग्रहम् ॥ १४ ॥

व्यक्तदारिद्र्यदुःखस्य भूयान्मे विभवोद्भवः ।
चकार जिनपूजान्ते प्रणिधानमिति द्विजः ॥ १५ ॥

अथ गत्वा निजं श्वेचं विप्रः शस्ययवाङ्कुरान् ।
सर्वानपश्यत् सौवर्णान् सहसा त्यक्तदुर्गतिः ॥ १६ ॥

तस्य पुण्यसमुद्भूतं दृष्ट्वा हेम महीपतिः ।
तत्याज विस्मितः प्रीत्या राजभागं प्रसेनजित् ॥ १७ ॥

तेन हेम्ना सुमहता लब्धैश्वर्यनिधिर्द्विजः ।
स बुद्धप्रमुखं सङ्घं सर्वभोगैरपूजयत् ॥ १८ ॥

धर्मदेशनया शास्तुः श्रोतःप्राप्तिफलोदयात् ।
दृष्टसत्यः स कालेन प्रव्रज्यां समुपाददे ॥ १९ ॥

सर्वक्लेशप्रहाणेन तस्मिन्नर्हत्त्वमागते ।
तत्कर्म भिक्षुभिः पृष्टो भगवानभ्यभाषत ॥ २० ॥

अन्यजन्मनि विप्रोऽयं काश्यपस्य महात्मनः ।

ब्रह्मचर्यं भगवतः शासनेन पुराचरत् ॥ २१ ॥

समादिष्टास्य तेनैव जन्मन्यस्मिन्महीयसी ।

मत्सकाशादियं सिद्धिः सेन्द्रोपेन्द्रसुरार्चिता ॥ २२ ॥

श्रुत्वेति तस्य सुकृतं कथितं जिनेन

सर्व्वे सविस्मयधियः कुशलादरेण ।

हर्षाकुलाः सुचरितं प्रशंसंसुरन्तः-

संक्रान्ततद्गुणमया इव भिक्षवस्ते ॥ २३ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां

कर्षकावदानं नाम एकषष्टितमः पल्लवः ॥

CHAPTER LXII.

ཡལ་འདབ་རྒྱལ་ཅུ་ཙུ་བཞི་སྟེ་པ།

གྲགས་ཀྱིན་གྱི་དོགས་བཟོད་ནི།

ལྷག་གིས་གང་པར་གྱུར་པའི་སྤྱི་བོའི་ནགས་ཚལ་གནས་དག་ཏུ།

ལང་ཚོས་ཡོང་ཞིང་བདེ་བལ་འོས་མཛེས་པའི་ཆས་ལྗན་ཆོ།

དབེན་པས་ཆགས་བྲལ་ཞི་ཞིང་དག་པ་གང་ལ་རབ་བྱིན་པ།

སྤྱིས་བྱ་དེ་ཉིད་གཅིག་བྱ་ཡ་མཚན་རང་བཞིན་རབ་བྱ་སྤྱིས།

1

གྱིལ་བ་སྤོན་ཆོ་རྒྱ་གོ་རྟའི། ཀྱན་དགའ་ར་བ་མཛེས་བར་བཞུགས།

བ་རྒྱ་ཅུ་སྟེ་ཁྱིམ་བདག་ནི། ལེགས་པར་རབ་སད་ཅེས་པ་བྱང།

2

ནོར་ནི་གྱིས་པ་གཏོང་བ་དང། ཡོངས་སྤྱོད་ཚོགས་ཀྱིས་ནོས་པར་བགྱིན།

གང་གི་དབང་ཕྱག་ལྷས་ངན་བྱ། མཛོད་ན་གནས་པའང་རྩམ་པར་བྱེད།

3

བདེ་བ་ཐམས་ཅད་ཕུན་ཚོགས་ཏེ། བྱ་མེད་བྱ་ཡི་བསམ་པ་ཡིས།

མཚོགས་ཏུ་ཡང་དག་གཏུང་བ་ཐོབ། ཕུན་ཚོགས་སུ་ཡི་རྩལ་ཏུ་མིན།

4

དེ་ཡི་བསམ་པ་འཕྲོས་པ་ཡིས། ཡུན་རིང་ཡིད་འབྱུགས་གཉིན་ནོས་སྟེ་ཀྱིས།

གཉིན་ལ་གཉིན་ནི་བྱ་ངན་གྱི། མེ་ཡིས་རབ་གཏུངས་དེ་ལ་སྤྱིས།

5

द्विषष्टितमः पल्लवः ।

यशोदावदानम् ।

ऊर्णायुपूर्णजनकाननसन्निवेशे

जातश्चमत्कृतिमयः पुरुषः स एकः ।

यस्यार्थयै।वनमुखोचितचारुवेशे

वैराग्यमादिशति शान्तिसितं विवेकः ॥ १ ॥

न्यग्रोधरुचिरारामविहारिणि जिने पुरा ।

वाराणस्यां गृहपतिः सुप्रबुद्धाभिधोऽभवत् ॥ २ ॥

त्यागोपभोगसम्भारविभूषितधनोदयः ।

ऐश्वर्यं यः कुवेरस्य कोशलीनं न्यवेदयत् ॥ ३ ॥

स सर्वसुखसम्पत्तौ निष्पुत्रः पुत्रचिन्तया ।

परं सन्तापमापेदे निःशल्याः कस्य सम्पदः ॥ ४ ॥

तं शोकशिखिसन्तप्तं बान्धवा बन्धुवत्सलम् ।

जचिरे चिरसंक्रान्ततच्चिन्ताक्रान्तमानसाः ॥ ५ ॥

ཁྱིམ་བདག་མ་ནིང་ལ་འོས་པའི། བསམ་པ་བྱ་བར་མི་རིགས་སོ།
བདེན་ཐུན་སྟོང་སྟོང་བས་ཆེན་མས་ལ། འཛིག་དེན་ན་ནི་རྟེན་དགའ་མེད། 6

གང་འདི་ཕྱོགས་སུ་གྲགས་གྱུར་ཅིང་། ཡུལ་འདིར་གོང་ཁྱིམ་པས་མཆོད་པ།
རྒྱ་གོ་རྒྱ་ཡི་ཤིང་དེ་ལ། མཆོད་པས་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པར་འགྱུར། 7

དེ་ལ་ཞུས་པས་འགའ་ཞིག་ནི། བྱ་མེད་བྱ་དང་ཐུན་པ་དང་།
གཞན་ནི་ཞོར་མེད་ཞོར་དང་ཐུན། གཞན་ཡང་ནད་ཅན་ནད་མེད་མཐོང་། 8

རྒྱ་གོ་རྒྱ་ཡི་ཀྱང་འཐུང་ནི། མཆོད་དེན་སྟོང་བ་བདེན་ཞེས་བྱ།
འོས་པར་མཆོད་ན་ཁྱོད་ལ་ནི། བྱ་ཞེས་བཞེད་པའི་འབྲས་སྟེར་འགྱུར། 9

ཞེས་པ་དེ་དག་ཚིག་ཐོས་ནས། འཛུམ་བཅས་དེ་དག་ལ་སྦྲས་པ།
ཁྱེ་མ་མོངས་པའི་མཛེད་བཤམས། ཁྱིད་ནིམས་མོངས་པ་ཉིད་དུ་གྱུར། 10

རང་ལས་གཞན་དབང་འཛིག་དེན་འདི། དེས་པར་གཡོ་བ་མེད་པ་ལ།
སྒྱ་ཡིང་སྒྱ་ཡི་བདེན་པ་དང་། བྱས་དང་འཕྲོག་དང་འཛུམས་པར་བྱེད། 11

རང་ལས་ཉེ་བ་ཉིད་ཐོབ་ནས། སྒོ་བྱོས་སྒྱུན་པོ་གཞན་ལ་ཆོས།
རང་གི་ཁ་ཐུའི་ཆ་བྱང་ནས། ཁྱི་ནི་པགས་པ་སྦྲས་ལ་བཞིན། 12

ཤིང་གི་བྱ་ཞོར་སྦྱེས་བྱ་ལ། སྟེར་ཞེས་འདི་ནི་མོངས་པའི་གཏམ།
འདབས་ཅས་ཡང་དུས་མིན་དུ། དེ་ཉིད་རང་ལ་སྦྱིན་ནུས་མེད། 13

क्षीवोचितां गृहपते न चिन्तां कर्तुमर्हसि ।

धीराणां पृथुसत्वानां नास्ति लोकेषु दुर्लभम् ॥ ६ ॥

य एष विश्रुतो दिक्षु देशेऽस्मिन् पौरपूजितः ।

न्यग्रोधपादपस्तस्य पूजया सर्व्वमाप्यते ॥ ७ ॥

अपुत्राः पुत्रिणः केचित् निर्हना धनिनः परे ।

रोगिणोऽप्यरुजश्चान्ये दृष्टास्तदुपयाचितैः ॥ ८ ॥

सत्ययाचनचैत्याख्यः सोऽयं न्यग्रोधपादपः ।

फलं पुत्राभिधं तुभ्यं दास्यत्युचितमर्थितः ॥ ९ ॥

इति तेषां वचः श्रुत्वा तानुवाच स सस्मितः ।

अहेनु मोहात् स्नेहाद्वा यूयं मूर्खत्वमागताः ॥ १० ॥

स्वकर्मपरतन्त्रेऽस्मिन् लोके नियतिनिश्चले ।

स्थितिं करोति पुष्पाति हरते हन्ति कस्य कः ॥ ११ ॥

स्वकर्म्मोपनतं प्राप्य तुष्यत्यन्यस्य मुग्धधीः ।

स्वलालालवमास्वाद्य श्वेव शुष्कस्य चर्मणः ॥ १२ ॥

दृक्षः पुत्रार्थदः पुंसामित्येतन्मूर्खभाषितम् ।

दातुं शक्तः स नाकाले पचमात्रमपि स्वयम् ॥ १३ ॥

གཤམ་དེ་དེ་ནི་ཕྱིན་རྒྱུ་ལྟེན་། མཆོད་པ་ལ་ཆགས་བྱེད་པ་ན།
བདག་ཉིད་རང་གིས་མཆོད་པ་ནི། ཡོ་བྱད་རྒྱུ་ལྟེན་པ་ཅིས་མི་སྟོ། 14

སྤྱན་བྱའི་རྒྱུ་ནི་ཡི་གེ་བཞིན། གང་ཡང་ཐོབ་བྱ་ཐོབ་པ་ན།
བྱ་རོག་ཏུ་ལ་ལྟར་བརྟེན་པས། སྤྱོད་པོ་དེ་ཡིས་བྱིན་པར་སེམས། 15

གང་ཞིག་ཐོབ་བྱ་དེ་ནི་ལས་ནི་མས་འབྲས་བྱ་ཡོངས་སུ་གྱུར་ཆོ་ཐོབ།
སྤྱོད་པོ་ལས་འབྲས་ཅིང་གྲས་པས་བསྐྱབས་ཀྱང་ཐོབ་བྱ་མིན་པ་འཐོབ་ས་ཡིན།
གང་ཞིག་གང་གིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསམས་ཡོངས་སྟོན་སྤྱོད་ལ་ལྟར་དེ་ལ་ནི།
འདི་དག་འདི་ཡིས་བྱས་ཤེས་ཆོངས་པའི་སྤྱོད་ལྟར་འབྲས་མེད་དེ་དག་སེམས། 16

ཞེས་པ་སྤྱོད་པོ་མཆོད་ཀུན་གསུངས་དང་། ལྟར་པའི་གཉིན་གྱིས་རབ་འབད་དེ།
བསྐྱེད་པོ་ལས་ཀུན་གྱིས་བྱས་པ་ལས། ཀྱང་འབྲས་གི་ནི་བྱུང་བྱ་སོང་། 17

སྤྱོད་པོ་བཟུང་ནས་དེ་ཡིས་ནི། ལྱུ་གྲོ་རྒྱ་ཡི་ཤིང་ལ་སྤྱོད།
མཆོད་པ་ལས་ཅོ་བ་གཅོད་པ་ལ། ངས་ནི་ཆས་ནས་ཁྱོད་ཅན་འོངས། 18

བྱུངས་སྤྱོད་ན་ཁྱོད་ལ་བདག། གཞན་གྱིས་མ་བྱས་མཆོད་པ་བྱེད།
ནི་མ་པ་གཞན་དུ་ཁྱོད་པདག་གིས། བཅད་བསྐྱེད་པོ་ལས་ཀྱི་ཆུ་བོར་འཕངས། 19

ཞེས་པ་དེ་ཡི་ཆོག་ཐོས་ནས། ལྟར་ནི་ཤིང་ལ་གནས་པ་དག།
འབྲས་ལ་འབྲས་པས་འབྲས་ཀྱིས་དེ། འདར་བར་བྱེད་ཅིང་རབ་བསམས་པ།

तदधिष्ठातृदेवश्चेत् पूजालुब्धः करोति तत् ।

पूर्णीपहारपूजां किं स्वयं सृजति नात्मनः ॥ १४ ॥

प्राप्तव्यं प्राप्य यदि वा घृणाक्षरपदोपमम् ।

काकतालीयसंवादात्तद्वचनं मन्यते जनः ॥ १५ ॥

प्राप्तव्यं यत् फलपरिणतौ कर्मणां प्राप्यते तत्

नानायत्नप्रणयपतनैर्लभ्यते न त्वलभ्यम् ।

यद्येनैव स्वयमुपचितं भोगभागी स तस्मिन्

एतेनैतत् कृतमिति मुधा मन्यते मुग्धबुद्धिः ॥ १६ ॥

इति ब्रुवाणः सस्नेहैरनुबन्धेन बान्धवैः ।

प्रेरितः स ययौ मूढ एकाकी पादपान्तिकम् ॥ १७ ॥

स कुठारं समादाय न्यग्रोधतरुमभ्यधात् ।

पूजायां मूलघाते वा सज्जोऽहं त्वामुपागतः ॥ १८ ॥

पुत्रप्रदातुः पूजां ते करिष्याम्यकृतां परैः ।

नद्यां त्वामन्यथा च्छित्वा दग्ध्वा पिष्ट्वा क्षिपाम्यहम् ॥ १९ ॥

इति तद्वचनं श्रुत्वा देवता वृक्षवासिनी ।

सहसैव भयोद्विग्ना कम्पमाना व्यचिन्तयत् ॥ २० ॥

འདོད་པའི་བྱ་འཕེལ་ཤོད་དག་ནི། བདག་གིས་སྤྱ་ལའང་སྦྱོན་པ་མེད།
རང་གི་ལས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ལ། སྦྱོར་བདག་གིས་སྦྱོན་པར་སེམས།

21

གང་འདི་སྦྱོབས་ཀྱིས་བྱ་སྦྱོང་ཞིང་། ལས་ཀྱི་སྦྱོར་བས་མ་ཐོབ་ན།
ལྷ་ཉིད་གཙོད་དུ་འོངས་གྱུར་པ། འདི་ནི་སྦྱོན་ཆད་མེད་པ་འོངས།

22

འབྲས་དོན་གཉིས་བས་མཚོད་བྱ་ནི། མཚོད་པ་གང་འདི་ལྷགས་ཙམ་སྟེ།
ལས་ཀྱི་བཅོངས་པའི་འབྲས་ཐོབ་པ། སྤྱ་ཡིས་བྱིན་ཅིང་གང་དུ་ལྷ།

23

སྦྱིས་བྱ་རང་གི་ལས་ཀྱིས་ནད། བསོས་བ་གྲུབ་པ་མིན་པ་ལ།
ཅིས་མཁན་འཛིན་པ་ཉིད་མ་ཡིན། སྦྱོན་པ་མ་ཡིན་སྤྲུགས་པ་འང་མིན།

24

བྱ་མིན་བྱིད་པ་འདི་ལ་ནི། ཤིང་ནི་བཅད་པར་ནོམ་བདྱགས་ཡོད།
རྩྭ་ལ་མིན་དག་ལ་མཚོན་ཞེན་པའི། བག་མེད་ནོམས་པ་བྱ་མིན་ཅི།

25

ཤིང་ནི་བཅད་ན་གཞན་དུ་བདག། གནས་པར་མི་ལྷས་བདེ་བ་མེད།
འགྲོགས་པས་གོམས་ཙན་དགའ་བ་ནི། ཐུབ་པ་ནོམས་ལའང་སྤྲུག་བསྐྱེད་སྦྱོང་།

26

དེ་དག་བསམས་ནས་བཀྱི་བྱིན་གྱི། ཁང་པར་གྱུར་བར་དེ་སོང་ནས།
དོན་ནི་དེ་ལ་བརྟོད་ནས་ནི། ཡོངས་སྤྲུགས་པས་སྤྲུང་སྤྲུས་བ།

27

དགའ་དུ་བདག་ནི་སྦྱོན་པ་དེར། སྦྱོར་བ་ནོམས་ཀྱི་མཚོད་གྱུར་གྱང།
སྤྲུགས་པས་དོན་གཉིས་ཉིད་གནས་པས། བདག་ནི་ཤིན་ཏུ་གཟིང་བར་གྱུར།

28

न मया कस्यचित् स्तुतुर्वित्तं वा दत्तमिच्छया ।
जनः स्वकर्मसम्प्राप्तं महत्तमिति मन्यते ॥ २१ ॥

इदन्वपूर्वमायातं पुत्रार्थी यदयं बलात् ।
कर्मयोगादसम्प्राप्तौ दैवतं छेत्तुमागतः ॥ २२ ॥

स्थितिमात्रमिदं पूज्यः पूज्यते यत् फलार्थिभिः ।
कर्मवद्वफलालाभे क्व देवः केन दापितः ॥ २३ ॥

चिकित्सायामसिद्धायां व्याधौ पुंसः स्वकर्मणा ।
गृह्यन्ते नैव गणका न वैद्या न च मन्त्रिणः ॥ २४ ॥

वृक्षच्छेदविकल्पोऽस्ति न चास्याकार्यकारिणः ।
अन्यायाभिनिविष्टानां किमकार्यं प्रमादिनाम् ॥ २५ ॥

वृक्षच्छेदे न शक्नोमि स्थातुमन्यत्र निःसुखा ।
सङ्गादाभ्यासिकी प्रीतिर्मुनीनामपि दुस्त्यजा ॥ २६ ॥

इति सञ्चित्य तूर्णं सा गत्वा शक्रस्य मन्दिरम् ।
तमर्थं विनिवेद्यास्मै परिचस्तावदत् पुरः ॥ २७ ॥

जनेन पूज्यमानापि वृक्षे तस्मिन्नहं सदा ।
नानार्थार्थिभिरत्यर्थं सोपवासैः कदर्थिता ॥ २८ ॥

འགའ་ཡིས་ལེགས་བྱས་བདག་ལ་ཐོབ། འགའ་ཞིག་ཁ་ནི་འོག་ཕྱོགས་གུར།
གཡོ་མོངས་མི་བསྐྱལ་བུལ་ཞུགས་ཀྱིས། གཞན་ནི་དེ་ཉིད་ན་རབ་ཆགས། 29

སོང་བའི་ཇེས་སྤྱུ་འགྲོ་ཉིད་ཀྱིས། སྐྱེ་བོ་གྲགས་པ་ལ་སྟོན་ནི་མས།
གཏུང་བ་ཐམས་ཅད་གཞིས་པའི་སྤྱད། མོངས་པ་བདག་ཅག་ཉིད་ཀྱི་གྱུག། 30

སྐྱེ་བོ་སྟོ་གྲོས་མི་གཞོ་བས། མི་བཟད་གཅོས་པར་གུར་ཀྱང་བདག།
བསམ་བ་དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་ལ། ཆགས་པས་གིང་ནི་གཏོང་མི་ལུས། 31

དྲི་ལ་ཆགས་པའི་བྱང་བ་འདས་གིས་འཆིང་བའི་ཉོན་མོངས་ལྷན་པར་འཇུག།
བད་ཅའི་རོ་བྱང་ངང་བ་ཉིད་ནི་འདས་གྱི་འཇིགས་པ་ཅི་མི་བྱེད།
གང་བས་གཟིར་བའི་སྐྱེ་བོ་དུ་བས་འཁྲུགས་པའི་མི་ནི་ཡོངས་མི་འདོད།
གང་ལ་གང་ཞིག་ཉར་མཁོ་དེ་ལ་དེ་ཡི་སྟོན་ནི་ངས་པར་བཟོད། 32

དེ་སྤྱད་གིང་བལ་གཏུང་བ་ལས། ལྷབ་བདག་བདག་ནི་བསྐྱབ་པར་འོས།
གང་ཕྱིར་ལྷས་ཅན་ནི་མས་ཀྱི་གནས། གཏོང་བ་ལྷས་ནི་གཏོང་དང་མཚུངས། 33

ཞེས་པ་དེ་ཡི་འབད་པ་ཡིས། གསོལ་གདབ་བོ་ལོ་སྤྱུ་དགའ་བས།
བྱིས་བདག་གིས་ནི་བྱ་ཐོབ་བའི། ལས་ཀྱི་དབང་ནི་ཡང་དག་བསམས། 34

སྐབས་དེར་ལྷ་མིན་དག་བོ་ཡིས། སྐབས་གསུམ་པ་ཡི་ལྷ་ཡི་བྱ།
སྐོ་བཟང་ཞེས་པ་ལྷུང་བ་ཡི། དུས་ལ་བབ་པ་མཐོང་གུར་དེ། 35

लभन्ते सुकृतात् केचित् केचित् गच्छन्त्यधोमुखाः ।
तत्रैवान्ये प्रलीयन्ते दृढमूर्खाः खलव्रतैः ॥ २८ ॥

गतानुगतिकत्वेन प्रसिद्धिशरणो जनः ।
सर्वार्त्तिपरिहाराय मौर्ख्यान्मामेव धावति ॥ ३० ॥

उद्वेजिताप्यहं तीव्रं जनेनाकृतबुद्धिना ।
तहं त्यक्तुं न शक्नोमि तद्गुणावर्जिताशया ॥ ३१ ॥

बन्धक्लेशं विशति^१ मधुपः पङ्कजं गन्धलुब्धः
पङ्कातङ्गं गणयति विशास्वादने नैव हंसः ।
श्रीतार्त्तश्च त्यजति न जनः पावकं धूमधूम
तस्मिन् दोषं स किल सहते यस्य येनोपयोगः ॥ ३२ ॥

तस्माद्दृष्टवियोगार्त्तां चातुमर्हसि मां विभो ।
शरीरत्यागसदृशः स्थानत्यागो हि देहिनाम् ॥ ३३ ॥

अर्थितः प्रणयेनेति पौलोमीरमणस्तया ।
पुत्रलाभं गृहपतेः कर्मायत्तमचिन्तयत् ॥ ३४ ॥

अत्रान्तरे दृत्रशत्रुर्देवपुत्रं त्रिपिष्टपे ।
सुमतिं नाम सम्प्राप्तच्युतिकालं व्यलोकयत्^२ ॥ ३५ ॥

མི་བསྐྱེད་ལ་བདུན་གྲགས་པ་ཉམས་པ་བཞིན་དུ་འབྲེང་བ་དྲིམ་ཅན་གྱར་ཅིང་།
 དམན་གྱར་སྒྲིང་བ་བཞིན་དུ་མཛོམས་པ་སྒྲན་པ་དག་དང་ཡོངས་འདྲིས་བྱུང་བར་གྱུར།
 བསོད་ནམས་ཡོངས་སུ་ཟད་ལས་གནོད་པས་བཞིན་དུ་དྲིལ་གྱིས་ཀྱང་ནི་གནས་དག་བྱས།
 ཞི་སྤང་སྒྲོན་བཅས་སྒྲོ་བཞིན་དེ་ནི་རྩུང་བ་གསལ་བྱེད་དགའ་བ་མིན་པར་གྱུར། 36

ལེགས་པ་རབ་སང་ཡོན་ཏན་ཅན། ས་ལ་དཔལ་ལྷན་གྲགས་པ་ཡིས།
 སྒྲོ་བཟང་བྱ་ཉིད་དུ་སོང་ཞེས། དེ་ལ་རྩ་ཡི་བདག་པོས་སྤྲུམ། 37

དེས་སྤྲུམ་སྒྲོན་པ་ཤུ་ཐུབ། སྒྲ་མེད་གྱི་ཆེ་ཆོས་གྱི་ནི།
 འཁོར་ལོ་རབ་དུ་བསྐྱོར་མཛད་པའི། མདུན་དུ་དུས་དེར་གཤམ་དེ་བདག། 38

རབ་དུ་བྱུང་བ་འཛིན་པ་ལ། ཁྱོད་གྱིས་ཡང་དག་དོགས་བྱེད་ན།
 ས་ལ་ལེགས་པར་རབ་སང་གྱི། བྱ་ཉིད་དུ་ནི་བདག་གིས་འགྲོ། 39

རྩ་ཡི་བྱ་ཡིས་འདི་བཞེད་པས། བཟྱ་བྱིན་དེ་བཞིན་ཞེས་སྤྲུམ་ཆོ།
 ཇེས་གནད་དེ་ནི་དེ་ནས་འགྲོས། དེ་ཡི་རྩུང་མའི་དཀྱུ་ཅུ་ཞུགས། 40

རྩ་ནི་རང་གི་གནས་སོང་ལྟེ། ལེགས་པར་རབ་སང་དེ་ལ་སྤྲུམ།
 རབ་དུ་འབྱུང་ལ་མཛོན་དགའི་བྱ། དགེ་བ་ཁྱོད་ལ་འབྱུང་བར་འགྱུར། 41

ཞེས་པ་ཐོས་ནས་ཁྱིམ་བདག་ནི། རབ་དུ་མགྱུ་ནས་ཁྱིམ་སོང་ལྟེ།
 བྱ་ནི་རབ་དུ་འབྱུང་བ་དགའ། བདག་གིས་བསྒྲོག་པར་བྱ་ཞེས་བསམས། 42

माला म्भानिमुपाययौ खलनतिक्रिष्टेव कीर्तिस्तदा
 छाया प्रादुरभूत्तमःपरिचिता याच्ञेव दैन्योदये ।
 खेदः पुण्यपरिक्षये नव इवापायश्चकारास्पदं
 तस्याभूदरतिर्निपातपिशुना सद्देषदोषेव धीः ॥ ३६ ॥

गुणिनः सुप्रबुद्धस्य पृथिव्यां प्रथितश्रियः ।
 सुमते पुत्रतामेहि तमित्याह सुरेश्वरः ॥ ३७ ॥

सोऽब्रवीत्तत्र मां काले शास्तुः शाक्यमुनेः पुरः ।
 शक्तस्यानुत्तरोदारधर्मचक्रप्रवर्त्तने ॥ ३८ ॥

प्रव्रज्यासादनाय त्वं यदि संबोधयिष्यसि ।
 तदहं सुप्रबुद्धस्य व्रजामि भुवि पुत्रताम् ॥ ३९ ॥

इत्युक्ते देवपुत्रेण शक्रेणोक्ते तथेति च ।
 च्युतः स तस्मादाब्रतस्तत्पत्न्याः कुक्षिमाविशत् ॥ ४० ॥

देवता स्वपदं गत्वा सुप्रबुद्धमभाषत ।
 प्रव्रज्याभिरतः साधो भविष्यति सुतस्तव ॥ ४१ ॥

इति श्रुत्वा गृहपतिः प्रहृष्टः प्रययौ गृहम् ।
 प्रव्रज्यां वारयिष्यामि पुत्रस्येति विचिन्तयन् ॥ ४२ ॥

१ H and ^w/₂ read 'दान० । २ All the MSS. read विचिन्तयत् ।

དེ་ནས་དུས་གྱི་དེ་ཡིས་ནི། རྒྱུ་མ་རྩལ་བ་མ་ཞེས་ལ།

ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་ལྡན། བྱིས་པ་གསེར་འོད་ཅན་དེ་བཅས། 43

དེ་སྐྱེས་ཉིད་ན་རིན་ཅེན་ནི། ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་གྲགས་ལ་ཁྱུངས་ཏེ།

ལེགས་བྱས་དབལ་ནི་སྒྲ་མེད་དང་། རྩ་མཚར་གཟུགས་དང་ལྡན་པ་བཞིན། 44

མཚོག་དུ་པ་ཡིས་གྲགས་ལ་ཕེལ་བས། རིག་པ་སྒྱུ་ཙམ་འབྱོར་བ་ནི་མས།

ཚོགས་པའི་ཁང་པ་ལྟ་བུ་ལྟེ། གྲགས་སྤྱིན་ཞེས་ནི་བྱ་བར་གྱུར། 45

ལྷ་ཡི་ཚོག་ནི་དྲན་གྱུར་ནས། དེ་ནི་རབ་དུ་བྱུང་དོགས་ཏེ།

གྲོང་དང་ཁང་པ་གྲོང་ཁྱིམ་གྱི། སྒོ་ནི་མས་པ་ཡིས་བསྐྱུང་བར་བྱས། 46

དེ་ནས་བགྱི་བྱིན་མངོན་སྟོགས་ཏེ། སྤྱོན་གྱི་བགྲོ་བ་བདོན་བར་བྱས།

ཞི་བས་དྲན་པ་རབ་བྱུང་ལ། མངོན་བར་སྟོགས་ཤིང་གསུམ་བར་གྱུར། 47

ནས་ཞིག་རང་གི་སྦྱང་ཚལ་དུ། དལ་གྱིས་ཤིང་དྲ་ཞོན་འགྲོ་དེས།

བཅོས་ལྡན་གྱི་ལ་བ་ཇི་ཞིག་ལྟར། བྱོན་པ་དག་ནི་མཐོང་བར་གྱུར། 48

སྦྱང་ལ་བདེ་བས་ཡང་དག་རེག། རབ་ཞི་བདུད་རྩི་ཆར་འབབས་པ།

དེ་མཐོང་ཉིད་ནི་ན་འཕྲལ་ནི། ཤིང་དྲ་དག་ལས་དེ་ཡིས་བ་བས། 49

དེ་ལ་བསྐྱོར་བ་གསུམ་བྱས་ཏེ། དེ་ཡིས་ཞབས་པད་རྒྱང་དག་ལ།

དང་བས་བཟུང་བ་དེ་ཡིས་ནི། སྤྱོན་གྱིས་གཟིགས་པ་དེས་ཕྱག་བཅའ། 50

ततः कालेन तत्पत्नी ललिता नाम बालकम् ।
सर्वाङ्गलक्षणोपेतमसूत कनकद्युतिम् ॥ ४३ ॥

सर्वं रत्नमयं तस्य जातस्येव व्यजायत ।
द्वयं मूर्त्तमिवाश्चर्यमुत्तमं सुकृतश्रियः ॥ ४४ ॥

स यशोदाभिधानोऽभूत् यशोवृद्धा पितुः परम् ।
विद्याकलाविभूतीनां समागमगृहोपमः ॥ ४५ ॥

देवतावचनं स्मृत्वा प्रव्रज्याशङ्कितः पिता ।
तस्य चक्रे गृहपुरद्वारगोपुररक्षणम् ॥ ४६ ॥

अथाभ्येत्य स शक्रेण स्मारितः पूर्वसंविदा ।
बभूव शमसंसिक्तः प्रव्रज्याभिमुखादरः ॥ ४७ ॥

स कदाचिन्निजोद्याने रथारूढः शनैर्ब्रजन् ।
ददर्श जिनमायान्तं भगवन्तं यदृच्छया ॥ ४८ ॥

हृदये सुखसंस्पर्शं वर्षन्तं प्रशमामृतम् ।
तं विलोक्यैव सहसा रथादवततार सः ॥ ४९ ॥

तं त्रिः प्रदक्षिणीकृत्य तत्पादनलिनद्वयम् ।
स ववन्दे प्रसादार्द्रदृशा तेनावलोकितः ॥ ५० ॥

དེ་ནས་རབ་དང་བཅོས་ལྡན་ལ། རབ་བདུད་དེ་ཡི་རྩེས་གནང་གིས།

དེ་ཉིད་ནོར་བར་སེམས་ཤིང་དེ། རང་གི་སྦྱིད་མོས་ཚལ་དུ་སོང་།

51

དེ་ནས་བཅོས་ལྡན་འཛུམ་ལྡན་པས། དགོ་སྦྱོང་དུ་བྱལ་ལ་གསུངས་པ།

བདག་གི་བྱང་དུ་གཞིན་ནུ་འདི། མཚན་མོ་རབ་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར།

52

ཞེས་གསུངས་བདེ་གཤམ་གས་རང་གནས་སུ། དགོ་སྦྱོང་ནོར་མ་དང་ལྷན་ཅིག་གཤམ་གས།

བཟྱ་བྱིན་གྱིས་སྤུལ་བྱུང་མེད་ལུས། གཞིན་ནུ་ཡིས་ནི་མཐོང་གུར་དེ།

53

བནྟགས་ཤིང་དྲུལ་ལ་མི་གཙང་བ། སྤྱན་བྱའི་ཚོགས་ཀྱིས་འབྲུགས་ཤིང་གནས།

སྦྱིད་མོས་ཚལ་གྱི་རོ་མཐོང་ནས། ཆགས་བྲལ་ལྡན་བ་དེས་བསམ་པ།

54

དར་བབ་གཟུགས་ནི་མཛེས་པ་དང་། རྒྱལ་པ་ནོར་བར་འགྱུར་བ་ཉིད།

བགས་པ་ཤ་ཚོགས་མི་ནོར་མ་གྱིས། རང་བཞིན་དེ་ནི་འདི་ཉིད་དོ།

55

མིག་དག་གཡོ་ཞིང་ནུ་མ་རྩང་ནི་རབ་གྱིས་དེ་པོང་ཅན་གྱི་འོད་གྱི་མཛོད།

ལུས་ད་ལང་ཚོགས་ར་བ་དར་བབ་མཛེས་སྤུལ་འབྲོ་བར་བགྱང་བ་འདི་དག་ནི།

བུལ་བའི་བཟྟག་གྱིས་ངས་བྲན་འབྲུགས་ཤིང་དམན་པའི་སྤྱན་བྱ་ནོར་མ་གྱིས་དཀྱིགས།

དན་ཞིང་རབ་མང་བཤང་བས་བསྐྱོས་ཤིང་མཐའ་དག་གྱུ་མཚན་འབྲུལ་འཁོར་མེད་ཉིད་གྱུར། 56

ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་འགྲོགས་པར་སྦྱོ་བ་འདི་ལ་ཆགས་ཤིང་སྤངས་པས་མིག་སྒྲོགས་ཤིང་།

ནུ་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཆགས་སྦྱོ་གྲོས་ཉམས་པས་མཚོག་དུ་བདེ་བ་ཐོབ་གྱུར་པ།

གང་ལས་ལྷ་སྦྱིས་འདི་ནི་ཆགས་བྲལ་བཟའ་བ་དག་ལས་སྤྱིར་སྤྱོགས་བཞིན་འབྲིག་ཅིང་།

མིག་ཙང་བྱིང་དག་གིས་ཡིད་བྱུང་སྦྱོ་གྲོས་སྤྱིས་སྤྱིན་དེད་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར། 57

भगवन्तं प्रणम्याथ प्रसन्नं तदनुज्ञया ।

जगाम निजमुद्यानं स तमेव विचिन्तयन् ॥ ५१ ॥

भिक्षुमश्वजिनं प्राह भगवानथ सस्मितः ।

एषोऽन्तिकेऽद्य मे रात्रौ कुमारः प्रव्रजिष्यति ॥ ५२ ॥

इत्युक्त्वा स्वपदं याते सुगते सह भिक्षुभिः ।

शक्रनिर्मितमद्राक्षीत् कुमारः स्त्रीकलेवरम् ॥ ५३ ॥

पूयपर्युषितक्लेदसीदत्कमिकुलाकुलम् ।

स दृष्ट्वा श्वमुद्याने सोद्वेगः समचिन्तयत् ॥ ५४ ॥

विकारा एव तारुण्यरूपलावण्यकान्तयः ।

चर्ममांससमूहानामियं सा प्रकृतिर्दृष्टाम् ॥ ५५ ॥

लोलल्लोचनमुन्मिषत्कुचयुगं कोषं शशाङ्कत्विषा

मेतत्तन्नवयौवनोदयलसल्लावण्यगण्यं वपुः ।

यातं पूतिवसावसेकविकलं ताम्यत्कमिव्याकुलं

क्लिन्नक्लोमयकृत्विकीर्णसकलल्लोहान्त्रनिर्यन्त्रताम् ॥ ५६ ॥

अस्मिन् रागविमोहहारितदृशः सर्वाङ्गसङ्गोत्सवे

संलीनाः स्तनमण्डले हतधियः प्रापुः परां निर्दृष्टिम् ।

यस्मादेष गतस्पृहः कवलने वैमुख्यवक्राननः

क्लेदोत्सादविषादकूणितमतिदूरङ्गतो जम्बुकः ॥ ५७ ॥

ཞེས་བསམས་ཆགས་བྲལ་བཤམ་ཆགས་ནི། སྤྲུལ་པ་ཡང་དག་གྱིས་གྱུར་དེ།
དེ་ནི་སྤྱད་ཚལ་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས། རང་གི་ཁང་པར་དལ་གྱིས་སོང།

58

སྐབས་དེར་ཉིན་བྱེད་འཛིག་དེན་གྱི། སྤྱོད་ཚལ་རེ་བྲལ་མཐོང་བས་བཞིན།
སྤྱོད་ཁྱིའི་རབ་ཞིར་མཛོད་བྱུགས་དེ། ཉིན་བར་དག་ནི་ཉམས་པར་གྱུར།

59

ལལ་དུ་བས་ལུས་ཡོངས་གཏོང་བར། འོས་པ་རབ་ཞིར་འགྲོ་འདོད་ཅིང།
ཐུན་མཚམས་མཁའ་ཡི་གོས་དམར་བཟེན། ཉིན་མོ་རབ་དུ་བྱུང་བཞིན་གྱུར།

60

ཉི་མ་སྤྱིད་པའི་མིག་དག་ནི། འཛིག་དེན་པ་རེལ་གནས་སོང་ཆོ།
འཛིག་དེན་ཡོངས་བཏང་ཉིན་མོ་ཡང། དེ་ཡི་ཇེས་འབྲང་ཉིད་དུ་གྱུར།

61

དེ་ནས་འགྲོ་བཟེན་གསར་བ་ཡི། རབ་རིབ་བྱ་ངན་སྤྱོར་བ་དག།
སྤྱོད་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྤང་བ་ཡིས། བཙེ་བས་བཞིན་དུ་རབ་དུ་བཞེས།

62

སྐབས་དེར་ཉིན་པ་རང་ཉིད་ནི། གྲགས་སྤྱིན་དག་ལ་བཙེ་བ་ཡིས།
གྲོང་ཁྱིམ་གྲུང་འགམས་པ་རེལ་དུ། དེ་འཕྱོར་སྤྱད་དུ་ཡང་དག་གཤེགས།

63

གྲགས་སྤྱིན་གྱིས་ཀྱང་ཉིན་བར་གྱིས། ཉིན་མོངས་མཚུངས་པ་ཡང་ཡང་དུ།
འཁོར་བ་སྤྱིང་པོ་མེད་པ་ཉིད། སེམས་ཤིང་ཉལ་བའི་ཁང་པར་ཞུགས།

64

སྤྱིང་བྱ་གྱུད་མང་ཇིང་སོགས། ཅེ་དགའ་ལ་ཞིང་གཉིད་འོག་པ།
མིག་ཟུན་གྱིགས་པས་འབྲུགས་པ་ཡི། བྱ་མེད་ནིམས་དེར་དེ་ཡིས་མཐོང།

65

इति सञ्चिन्त्य सञ्जातगाढवैराग्यवासनः ।

जगामोद्यानविमुखः स शनैर्निजमन्दिरम् ॥ ५८ ॥

अचान्तरे दिनम्भानिखिन्नोऽभूत् प्रशमोन्मुखः ।

विरसं लोकवृत्तान्तं विलोकेव दिवाकरः ॥ ५९ ॥

अशेषाशापरित्यागयोग्यं प्रशममीयुषः ।

सन्धारक्ताम्बरजुषः प्रव्रज्येव रवेरभूत् ॥ ६० ॥

लोकोत्तरपदं याते भानौ भुवनचक्षुषि ।

वासरोऽपि परित्यज्य लोकं तदनुगोऽभवत् ॥ ६१ ॥

ततः प्रत्यग्रतिमिरोद्वेगयोगं जगज्जुषाम् ।

प्रदौपमण्डलालोकः कृपयेव न्यवारयत् ॥ ६२ ॥

अस्मिन्नवसरे शास्ता यशोददयया स्वयम् ।

पुरनद्याः परं पारं तत्प्राप्त्यै समुपाययौ ॥ ६३ ॥

यशोदोऽपि दिनापायतुलया कलयन्मुहुः ।

संसारासारतामेव शय्याभवनमाविशत् ॥ ६४ ॥

वेणुवीणासुदङ्गादिविनोदैर्मदनिर्भराः ।

तत्रापश्यत् खललनाः श्रमनिद्रानिमीलिताः ॥ ६५ ॥

ཁ་ནི་གྱུད་མང་ལ་བཀོད་ཅིང་། ལག་པའི་འཁྲི་ཤིང་ཇིང་པ་ཁྱང་།

བདེ་བ་སྐད་ཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས། སྤྱག་བསྐལ་བསམས་གཏན་ལ་ཞུགས་བཞིན། 66

གོས་རལ་གི་བ་བཞིན་དུ་ནི། གཡོ་མེད་དེ་དག་མཐོང་གུར་ནས།

ལྷག་པར་ཆགས་བྲལ་ཡང་དག་སྐྱེས། ཡུན་རིང་དེ་ཡིས་ཡང་དག་བསམས། 67

ཀྱིས་ཡུལ་ནི་འདི་དག་ནསས། མཆུག་དུ་མཚོག་དུ་རོ་དང་བྲལ།

བྱད་མེད་ཅེས་པ་འདི་ལྟ་ལ། མོངས་པ་ནོམས་ནི་མཚོག་དུ་གས། 68

མཚོག་མིན་བདེ་བའི་སྤྱིན་གྱིས་ལ། སྒོག་གི་ཅེ་དགའ་འདི་དག་ནོམས།

གཉིད་འོག་གི་བ་དག་ལ་ཡང་། གོས་འཕྱལ་གང་ན་འཇུག་གང་ན། 69

འགའ་ཞིག་འོག་དུ་ཁ་བརྩས་ཉལ་ཞིང་དེ་ཡི་གྱི་བ་ནི་གཞན་དུ་བསྐྱོག་ཏེ་སྤྱང་།

གཞན་ཡང་གན་ཀྱལ་ཡན་ལག་ཀྱན་བཀྱངས་ཁ་ཡི་བྱ་ག་ནོམ་བར་བྱེ་བར་གྱུར།

གཞན་དག་སྒྲི་ནི་གྲོལ་ཞིང་དྲ་བས་སྤྱག་པ་ལ་ཆགས་བྱ་རོག་བབས་པ་བཞིན།

བདག་གི་བྱིས་ནི་མིག་ཆུས་བྱད་མེད་ཚོགས་ནོམས་ནོམ་འཛིན་དུར་ཁྲོད་ན་བྱར་སྤྱོད། 70

དེང་ཉིད་རབ་བྱུང་དོན་གཉེར་བདག། སྤོང་བྱེར་ནང་ལས་བྱིར་འཕོན་ཏེ།

མོངས་པ་བསྐྱོག་སྤྱད་བཅོས་ལྷན་འདས། དེས་བར་བརྩ་བྱ་འགྲོ་བར་བྱ། 71

ཞེས་བསམས་རིན་ཐང་ཆེ་བ་ཡི། རིན་ཅན་མཆིལ་ལྷན་རྒྱུང་ནས་དེ།

སྤོང་སྤྱང་ནོམས་ཀྱིས་མ་ཤེས་པར། བཟྱ་བྱིན་གྱི་ནི་མཐུ་ཡིས་སོང་། 72

वीणाविन्यस्तवदना मृदङ्गार्पितदोर्लताः ।

शृणिकत्वात् सुखस्येव दुःखध्यानमुपागताः ॥ ६६ ॥

विलोक्य स्रस्तवसनास्ता मृता इव निश्चलाः ।

सञ्जाताधिकवैराग्यः स चिरं समचिन्तयत् ॥ ६७ ॥

अहो वतास्मिन् विषये पर्यन्तविरसे परम् ।

एवम्विधे बधूनाम्नि मुग्धानां भृशमादरः ॥ ६८ ॥

विद्युद्विलसितान्यासामसत्सुखघनोदये ।

सुप्तानाञ्च मृतानाञ्च क स्मितं क च विभ्रमाः ॥ ६९ ॥

शेते काचिदधोमुखी विवलिता पृष्ठे च्युतास्यापरा

यातान्यापि विकाशितास्यविवरा सर्व्वज्जमुत्तानताम् ।

अंशासक्तविभक्तमुक्तकवरीकाकैर्दृतेवापरा

चित्रं मे भवनं विलीननयनस्त्रैणं श्मशानायते ॥ ७० ॥

अहमद्यैव निष्क्रम्य प्रव्रज्यार्थी पुरान्तरात् ।

भगवन्तं व्रजाम्येव द्रष्टुं मोहनिवृत्तये ॥ ७१ ॥

विचिन्त्येति समादाय महार्हे रत्नपादुके ।

शक्रप्रभावात् स यथावज्ञातः पुररक्षिभिः ॥ ७२ ॥

གྲོང་ཁྱིམ་སྒོ་ལས་མངོན་པར་ནི། གྲུང་ཕྱི་ཆུ་ཁྲུང་མཆོག་ཐོབ་ནས།
འཁོར་བའི་ཐུ་དམ་འཕོས་པ་ཡིས། གཤམ་བ་གཏོང་བར་བཅོན་པ་བཞིན། 73

བཅོས་ལྷན་འབྲུང་པོ་དགོངས་པ་ཡིས། དེ་ནི་འོང་བ་གཟིགས་གྲུང་ནས།
དབྱེས་པས་དེ་ནི་བསྐལ་བ་ལ། བཞིན་དང་ལྷན་པ་བཞིན་དུ་གྲུང། 74

དེ་ཡིས་ཆེས་མཐུན་གསེར་གྱི་མདོག། དུག་ནི་གཡས་པ་བཀྱངས་མཛད་ནས།
སྒྲུལ་གཟི་བཅིང་སྤྲང་བ་ཡས། རྩོགས་གྱི་ཐུན་པ་ཡོངས་ཐོགས་ཤིང་། 75

ཆུར་ཤོག་ཆུར་ཤོག་གཞོད་མེད་ལ། ལན་མེད་གཞས་ནི་ཁྱིད་གྱིས་ཐོབ།
ཅས་པ་འབྲུག་དབྱངས་ལྷན་སྤྲུག་སྒྲས། རིང་པོ་ནས་ནི་དེ་ལ་གསུངས། 76

བཅོས་ལྷན་འདས་གྱི་གསུང་ཐོས་ནས། བདུད་ཅི་ཡིས་ནི་གང་བ་བཞིན།
ཡོངས་གཤམ་བ་དང་ནས་གཤམ་སྒྲིན་ནི། འཕྲལ་ལ་བསེལ་བ་ཉིད་དུ་གྲུང། 77

རིན་ཅན་རིན་ཅན་མཆིལ་ལྷམ་ནི། ཁྲུང་གི་ངོགས་སུ་དེ་ཡིས་དོར།
བགྲལ་བྱིན་དེ་ཡིས་པ་རོལ་གྱི། བགས་དུ་ཐར་པ་ཉིད་ཐོབ་གྲུང། 78

བཅོས་ལྷན་དྲུང་དུ་ངས་བྱིན་ཏེ། གཤམ་བ་ཅན་གྱི་ཅན་དན་ཤིང་།
དང་བས་བཟླན་ལ་ཐུར་སྤང་ནི། ཞབས་ལ་གཏུགས་པས་རབ་དུ་བདུད། 79

དེ་ནས་དེ་ལ་སྒྲོན་པ་ཡིས། གང་གིས་འདི་ནི་ཆགས་བྲལ་ཉིད།
འཕྲོབ་བ་མཆུངས་མེད་མཆོག་གྲུང་པ། འགས་པའི་ཆོས་ནི་བཟླན་པར་མཛད། 80

Prithirāj Bāsan, (Text) Part I, Fasc. 1, Part II, Fasc. 1-5 @ /6/ each Rs.	2	4
Ditto (English) Part II, Fasc. 1	0	12
Prākṛita Lakṣhaṇam, (Text) Fasc. 1	1	8
Parāsara Smṛiti, (Text) Vol. I, Fasc. 1-8; Vol. II, Fasc. 1-6; Vol. III, Fasc. 1-4 @ /6/ each	6	12
Parāsara, Institutes of (English)	0	12
S'ratta Sūtra of Apastamba, (Text) Fasc. 1-12 @ /6/ each	4	8
* Ditto Lātyāyana, (Text) Fasc. 2-9 @ /6/ each	3	0
* Ditto Sāṅkhyaṇa, (Text) Vol. I, Fasc. 1-7; Vol. II, Fasc. 1-4 Vol. III, Fasc. 1 & 2 @ /6/ each	4	14
* Sāma Veda Samhitā, (Text) Vols. I, Fasc. 5-10; II, 1-6; III, 1-7; IV, 1-6; V, 1-8, @ /6/ each Fasc.	12	6
Saṅkhyā Sūtra Vṛitti, (Text) Fasc. 1-4 @ /6/ each	1	8
Ditto (English) Fasc. 1-8	2	4
* Sāṅkara Vijaya, (Text) Fasc. 2 and 3 @ /6/ each	0	12
* Sāṅkhyā Pravachana Bhāṣyā, Fasc. 3 (English preface only)	0	0
S'rī Bhāṣyam, (Text) Fasc. 1-8 @ /6/ each	1	2
Saṁsṛta Saṁhitā, (Eng.) Fasc. 1 & 2 @ /12/ each	1	8
* Taittirīya Aranya, (Text) Fasc. 2-11 @ /6/ each	3	12
* Ditto Saṁhita, (Text) Fasc. 9-37 @ /6/ each	10	14
Taṇḍya Brahmana, (Text) Fasc. 1-19 @ /6/ each	7	2
Tattva Chintāmaṇi, (Text) Vol. I, Fasc. 1-9, Vol. II, Fasc. 1-10, Vol. III, Fasc. 1-2, Vol. IV, Fasc. I @ /6/ each	8	4
Tul'si Sat'sai, (Text) Fasc. 1-4 @ /6/ each	1	8
Uvāsagedasā, (Sanskrit and English) Fasc. 1-6 @ /12/	4	8
Vārāha Purāṇa, (Text) Fasc. 1-14 @ /6/ each	5	4
* Vāyu Purāṇa, (Text) Vol. I, Fasc. 2-6; Vol. II, Fasc. 1-7, @ /6/ each Fasc.	4	8
Vishnu Smṛiti, (Text) Fasc. 1-2 @ /6/ each	0	12
Vivēdaratnākara, (Text) Fasc. 1-7 @ /6/ each	2	10
Vṛiḥannārāḍya Purāṇa, (Text) Fasc. 1-6 @ /6/	2	4
Vṛihat Soayambhu Purāṇ, Fasc. 1-III	1	2

Tibetan Series.

Pag-Sam Thi S'tā, Fasc. 1-4 @ 1/ each	4	0
Sher-Phyin, Vol. I, Fasc. 1-5; Vol. II, Fasc. 1-3 @ 1/ each	8	0
Rtogs brjod dpag khri S'tā (Tib. & Sans.) Vol. I, Fasc. 1-4; Vol. II, Fasc. 1-2 @ 1/ each	6	0

Arabic and Persian Series.

Alamgir-nāmah, with Index, (Text) Fasc. 1-18 @ /6/ each	4	14
Am-i-Akhbari, (Text) Fasc. 1-22 @ 1/ each	22	0
Ditto (English) Vol. I, Fasc. 1-7, Vol. II, Fasc. 1-5, Vol. III, Fasc. 1-5, @ 1/12/ each	29	12
Akbarnāmah, with Index, (Text) Fasc. 1-37 @ 1/ each	37	0
Arabic Bibliography, by Dr. A. Sprenger	0	6
Bādshāh-nāmah with Index, (Text) Fasc. 1-19 @ /6/ each	7	2
Catalogue of the Persian Books and Manuscripts in the Library of the Asiatic Society of Bengal. Fasc. 1 & 2 @ 1 each	2	0
Dictionary of Arabic Technical Terms, and Appendix, Fasc. 1-21 @ 1/ each	21	0
Farhang-i-Rashidi, (Text) Fasc. 1-14 @ 1/ each	14	0
Fihriah-i-Fusi, or, Fusi's list of Shy'ah Books, (Text) Fasc. 1-4 @ /12/ each	3	0
Fatah-ul-Shām Waqidi, (Text) Fasc. 1-9 @ /6/ each	3	6
Ditto Azādi, (Text) Fasc. 1-4 @ /6/ each	1	8
Haft Asmān, History of the Persian Mansawī, (Text) Fasc. I	0	12
History of the Caliphs, (English) Fasc. 1-6 @ /12/ each	4	8
Iqbāl-nāmah-i-Jahāngiri, (Text) Fasc. 1-8 @ /6/ each	1	2
Isābāt, with Supplement, (Text) 51 Fasc. @ /12/ each	38	4
Maasir-ul-Umara, Vol. I, Fasc. 1-9, Vol. II, Fasc. 1-9; Vol. III, 1-10 Index to Vol. I Fasc. X & XI @ /6/ each	11	4
Maḥaziz-i-Waqidi, (Text) Fasc. 1-5 @ /6/ each	1	14
Muntakhab-ul-Tawārikh, (Text) Fasc. 1-15 @ /6/ each	5	10

The other Fasciculi of these works are out of stock, and complete copies cannot be supplied.

Muntakhab-ul-Tawārikh, (English) Vol. II, Fasc. 1-5 @ 12/ each	Rs.	3	12
Muntakhab-ul-Lubāb, (Text) Fasc. 1-19 @ 6/ each	...	7	2
Ma'nā-i-'Alamgiri, (Text), Fasc. 1-6 @ 6/ each	...	2	4
Nokhbat-ul-Fikr, (Text) Fasc. 1	...	0	6
Nizāmī's Khiradnamah-i-Iskandari, (Text) Fasc. 1 and 2 @ 12/ each	...	1	8
Riyāz-u-Salatin, (Text) Fasc. 1-4 @ 6/ each	...	1	8
*Saydī's Itqān, on the Exegetic Sciences of the Koran, with Supplement, (Text) Fasc. 7-10 @ 1/ each	...	4	0
Tabaqāt-i-Nāsiri, (Text) Fasc. 1-5 @ 6/ each	...	1	14
Ditto (English) Fasc. 1-14 @ 12/ each	...	10	8
Tārīkh-i-Firūz Shāhi of Zia-al-din Barni (Text) Fasc. 1-7 @ 6/ each	...	2	10
Tārīkh-i-Baihaqī, (Text) Fasc. 1-9 @ 6/ each	...	3	6
Tārīkh-i-Firozshāhi, of Shams-i-Sirāj Aif, (Text) Fasc. 1-6 @ 6/ each	...	2	4
Ten Ancient Arabic Poems, Fasc. 1 & 2 @ 1/8/ each	...	3	0
Wis o Rāmīn, (Text) Fasc. 1-5 @ 6/ each	...	1	14
Zafarnāmāh, Vol. I, Fasc. 1-9, Vol. II, Fasc. 1-3 @ 6/ each	...	6	6
Tuzuk-i-Jahangiri, (Eng.) Fasc. 1	...	0	12

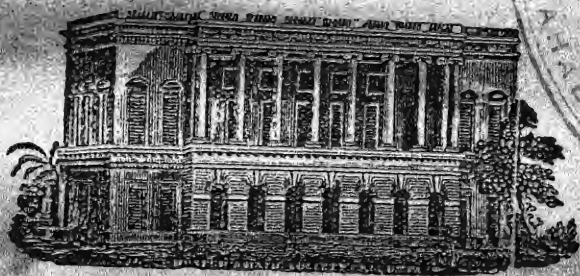
ASIATIC SOCIETY'S PUBLICATIONS.

- ASIATIC RESEARCHES. Vol. VII, Vols. XIII and XVII, and Vols. XIX and XX @ 10/ each ... Rs. 50 0
Ditto Index to Vols. I—XVIII ... 5 0
- PROCEEDINGS of the Asiatic Society from 1865 to 1869 (incl.) @ 6/ per No.; and from 1870 to date @ 8/ per No.
- JOURNAL of the Asiatic Society for 1843 (12), 1844 (12), 1845 (12), 1846 (5), 1847 (12), 1848 (12), 1850 (7), 1851 (7), 1857 (6), 1858 (5), 1861 (4), 1862 (5), 1864 (5), 1866 (7), 1867 (6), 1868 (6), 1869 (8), 1870 (8), 1871 (7), 1872 (8), 1873 (8), 1874 (8), 1875 (7), 1876 (7), 1877 (3), 1878 (8), 1879 (7), 1880 (8), 1881 (7), 1882 (6), 1883 (5), 1884 (6), 1885 (6), 1886 (8), 1887 (7), 1889 (7), 1889 (10), 1890 (11), 1891 (7), 1892 (8), 1893 (11), @ 1/8 per No. to Subscribers and @ 2/ per No. to Non-Subscribers.
- N. B.—The figures enclosed in brackets give the number of Nos. in each Volume.
- Centenary Review of the Researches of the Society from 1784—1883... 3 0
General Cunningham's Archaeological Survey Report for 1863—64 (Extra No., J. A. S. B., 1864) ... 2 0
Theobald's Catalogue of Reptiles in the Museum of the Asiatic Society (Extra No., J. A. S. B., 1868) ... 2 0
Catalogue of Mammals and Birds of Burmah, by E. Blyth (Extra No., J. A. S. B., 1875) ... 4 9
Introduction to the Maithili Language of North Bihar, by G. A. Grierson, Part II, Chrestomathy and Vocabulary (Extra No., J. A. S. B., 1882) ... 4 0
- Ans-ul-Musharrahin ... 3 0
- Catalogue of Fossil Vertebrata ... 3 0
- Catalogue of the Library of the Asiatic Society, Bengal ... 3 8
- Islahat-us-Sifayah, edited by Dr. A. Sprenger, 8vo. ... 1 0
- Insāh, a Commentary on the Hidayah, Vols. II and IV, @ 16/ each ... 32 0
- Jawāmi-ul-Ilm-i-Mirvazi, 168 pages with 17 plates, 4to. Part I ... 2 0
- Kaizanat-ul-'Ilm ... 4 0
- Mahābhārata, Vols. III and IV, @ 20/ each ... 40 9
- Modern Vernacular Literature of Hindustani by G. A. Grierson (Extra No., J. A. S. B., 1888) ... 4 0
- Moore and Hewitson's Descriptions of New Indian Lepidoptera, Parts I—III, with 8 coloured Plates, 4to. @ 6/ each ... 18 0
- Shafāyah-i-Islām ... 4 0
- Tibetan Dictionary by Csoma de Korös ... 10 0
- Ditto Grammar ... 3 0
- Vuttodaya, edited by Lt.-Col. G. E. Fryer ... 2 0
- Notices of Sanskrit Manuscripts, Fasc. 1-25 @ 1/ each ... 25 0
- Nepaleso Buddhist Sanskrit Literature, by Dr. R. L. Mitra ... 5 0

N.B.—All Cheques, Money Orders, &c., must be made payable to the "Treasurer Asiatic Society," only.

BIBLIOTHECA INDICA:
A
COLLECTION OF ORIENTAL WORKS

PUBLISHED BY THE
ASIATIC SOCIETY OF BENGAL
NEW SERIES, No. 860.

AVADĀNA KALPALATĀ.

WITH ITS TIBETAN VERSION
NOW FIRST EDITED

BY

ÇARAT CANDRA DAS, C. I. E.,

ASSOCIATE MEMBER, AS. SOC., BENG.,

AND

PANDIT HARI MOHAN VIDYABHÜŞANA,

ORIENTAL LIBRARIAN, AS. SOC., BENG.

VOL. II. FASC. IV.

CALCUTTA.

PRINTED AT THE BAPTIST MISSION PRESS,
AND PUBLISHED BY THE
ASIATIC SOCIETY, 57, PARK STREET.

1895.

LIST OF BOOKS FOR SALE

AT THE LIBRARY OF THE

ASIATIC SOCIETY OF BENGAL,

No. 57, PARK STREET, CALCUTTA,

AND OBTAINABLE FROM

THE SOCIETY'S AGENTS, MESSRS. LUZAC & CO.

46 GREAT RUSSELL STREET, LONDON, W. C., AND MR. OTTO

HARRASSOWITZ, BOOKSELLER, LEIPZIG, GERMANY.

Complete copies of those works marked with an asterisk * cannot be supplied—some of the Fasciculi being out of stock.

BIBLIOTHECA INDICA.

Sanskrit Series.

Advaita Brahma Siddhi, (Text) Fasc. 1-4 @ /6/ each	...	...	...	...
* Agni Purāṇa, (Text) Fasc. 2-14 @ /6/ each	...	...	...	...
Aitareya Aranyaka of the Rig Veda, (Text) Fasc. 1-5 @ /6/ each	...	...	...	...
Aitareya Brahmana, Fasc. 1-4 @ /6/	...	...	...	...
Anu Bhūṣṭram, (Text) Fasc. 1-2	...	...	...	...
Aphorisms of Sāṅkhya, (English) Fasc. 1	...	...	...	...
Ashtasāhasrikā Prajñāpāramitā, (Text) Fasc. 1-6 @ /6/ each	...	...	...	...
Āśvavāidyaka, (Text) Fasc. 1-5 @ /6/ each	...	...	...	...
Avadāna Kalpalatā, (Sansk. and Tibetan) Vol. I, Fasc. 1-5; Vol. II, Fasc. 1-3 @ /1/	...	...	...	...
* Bhāmatī, (Text) Fasc. 2-8 @ /6/ each	...	...	...	...
Brahma Sūtra, (English) Fasc. 1	...	...	...	...
Bṛihaddevatā (Text) Fasc. 1-4 @ /6/ each	...	...	...	...
Bṛihadharma Purāṇa, (Text) Fasc. 1-5 @ /6/ each	...	...	...	...
Bṛihadāranyaka Upanishad (English) Fasc. 2-3 @ /6/ each	...	...	...	...
Chaitāndya-Chandrodaya Nāṭaka, (Text) Fasc. 2-3 @ /6/ each	...	...	...	...
Chatuṣvarga Chintamāni (Text) Vols. I, 1-11; II, 1-25; III, Part I, Fasc. 1-18, Part II, Fasc. 1-10 @ /6/ each	...	...	...	...
* Chāndogya Upanishad, (English) Fasc. 2	...	...	...	...
* Hindu Astronomy, (English) Fasc. 2-3 @ /6/ each	...	...	...	...
Kāla Mādhava, (Text) Fasc. 1-4 @ /6/ each	...	...	...	...
Kātantra, (Text) Fasc. 1-6 @ /12/ each	...	...	...	...
Kāthā Sarit Sāgara, (English) Fasc. 1-14 @ /12/ each	...	...	...	...
Kūrma Purāṇa, (Text) Fasc. 1-9 @ /6/ each	...	...	...	...
* Lalita-Vistara, (Text) Fasc. 3-6 @ /6/ each	...	...	...	...
Ditto (English) Fasc. 1-3 @ /12/ each	...	...	...	...
Madana Pārijāta, (Text) Fasc. 1-11 @ /6/ each	...	...	...	...
Manuṭīkā Saṅgraha, (Text) Fasc. 1-3 @ /6/ each	...	...	...	...
* Mārkaṇḍeya Purāṇa, (Text) Fasc. 4-7 @ /6/ each	...	...	...	...
Mārkaṇḍeya Purāṇa, (English) Fasc. 1-3 @ /12/ each	...	...	...	...
* Mīmāṃsā Darśana, (Text) Fasc. 3-19 @ /6/ each	...	...	...	...
Nārada Smṛiti, (Text) Fasc. 1-3 @ /6/	...	...	...	...
Nyayavārtika, (Text) Fasc. 1-2	...	...	...	...
* Nirukta, (Text) Vol. I, Fasc. 4-6; Vol. II, Fasc. 1-6; Vol. III, Fasc. 1-6; Vol. IV, Fasc. 1-8 @ /6/ each	...	...	...	...
* Nīṭisāra, or The Elements of Polity, By Kāmandaki, (Sansk.) Fasc. 2-5 @ /6/ each	...	...	...	...
Nyayabindotika, (Text)	...	...	...	...
Nyaya Kusumanjali Prakaraṇa (Text) Vol. I, Fasc. 1-6; Vol. II, Fasc. 1-3 @ /6/ each	...	...	...	...
Parisāhita Purvaṇ, (Text) Fasc. 1-5 @ /6/ each	...	...	...	...

Ed. 1 8

4 14

1 14

1 8

0 12

0 6

2 4

1 14

0 12

0 12

24 0

0 6

0 12

1 8

4 8

10 8

3 6

1 8

2 4

4 2

1 2

1 8

2 4

6 6

1 2

0 12

8 10

1 8

0 10

3 6

1 14

अभिनिष्क्रम्य नगरात् वारां प्राप्य सरिद्वराम् ।
संसारमरुसंक्रान्तं तापं त्यक्तुमिवोद्यतः ॥ ७३ ॥

तमायान्तं विलोक्यैव भगवान् भूतभावनः ।
प्रीत्या सन्तरणे तस्य ययौ सेतुक्लृप्तामिव ॥ ७४ ॥

स हेमवर्णमुद्यम्य दक्षिणं दक्षिणं भुजम् ।
देहप्रभाप्रकाशेन तमः परिहरन् दिशाम् ॥ ७५ ॥

एच्छेहि प्राप्नुहि पदं निरपायमनामयम् ।
अभ्यधादिति तं दूरान्मेघघोषघनस्वनः ॥ ७६ ॥

श्रुत्वा भगवतः शब्दममृतेनेव पूरितः ।
यशोदस्त्यक्तसन्तापः सद्यः शीतलतां ययौ ॥ ७७ ॥

त्यक्त्वा स सरितस्तीरे महार्हे रत्नपादुके ।
दत्तावगाहामुत्तीर्य तां परं पारमाप्तवान् ॥ ७८ ॥

भगवन्तं स सम्प्राप्य तापचन्दनपादपम् ।
प्रणनाम प्रसादार्हं चरणालीनशेखरः ॥ ७९ ॥

ततस्तस्यासमेत्कर्षशालिनीं धर्मदेशनाम् ।
चकार शास्ता लेभेऽसौ यया विगतरागताम् ॥ ८० ॥

བདུལ་ཞུགས་བཟང་དེ་བཅོམ་ལྷན་དུང་། ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཚོས་འདུལ་ལ།
ཚངས་པར་སྤྱད་སྤྱད་རབ་དུ་བཀོད། འདོད་པ་ཐོགས་པ་ཉིད་དུ་གྱུར། 81

དེ་ནས་བྱ་ནི་སོང་བ་དག། ལེགས་པར་རབ་སངས་སང་པས་ཐོས།
དེ་བྲལ་མེ་ཡིས་གསུངས་པ་ཡིས། དེ་ནི་འཚོལ་དུ་བྱི་རེལ་སོང་། 82

མཛེལ་དང་སྟོངས་པ་ཆེན་པོ་ཡིས། གཟེར་ཅིང་བྱ་ངན་ལྷན་པ་དེས།
ཆུ་བོའི་ངོགས་ཀྱི་འགྲན་དུ་བྱིན། རིན་ཅེན་མཆིལ་ལྷས་དག་ཀྱང་མཐོང་། 83

དེ་ཡིས་ཆུ་བོ་ཡང་དག་བགེལ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ནི་མཐོང་གྱུར་ཏེ།
དེ་ཡི་མཐུ་ཡིས་རབ་བསྐྱབས་པས། མདུན་ན་གནས་པའི་བྱ་ས་མཐོང་། 84

དེ་ནས་སྤྱང་ཡང་བཅོམ་ལྷན་གྱིས། རབ་དུ་བདུད་བྱས་དེ་ཡིས་ཡང་།
སྟོངས་པ་ཚོས་གདས་རིགས་པ་ཡིས། འོད་ཀྱི་སྤྲན་པ་བཞིན་དུ་ཐོགས། 85

དེ་ནས་སྟོངས་བྲལ་དེ་ཡིས་བྱ། གྲི་མེད་འོད་ལྷན་མཐོང་གྱུར་ནས།
རྗེས་སུ་འདོད་ཅིང་གུས་པ་ཡིས། སྟོན་པ་ལྷག་པར་གནས་པ་བྱས། 86

དེ་ཡི་ཁྱིས་དུ་བཅོམ་ལྷན་གྱིས། མཚོད་པ་རབ་དུ་སྤངས་མཛེལ་ནས།
དེ་ནི་རྩེང་མར་བཅས་པ་ལ། དག་པའི་བསྐྱབ་གནས་རབ་འབར་མཛེད། 87

དེ་ནས་གཤམ་སྤྱིན་གྲོགས་པོ་ནི། དཔལ་དང་ལྷན་པ་ནྟམས་ཀྱི་མཚོག།
གྲི་མེད་གང་པོ་ལག་བཟང་དང་། བ་སྤང་བདག་ཅེས་བྱ་བ་བཞིས། 88

स्वाख्याते धर्मविनये ब्रह्मचर्याय सुव्रतः ।

स नियुक्तो भगवता प्रययौ पूर्णकामताम् ॥ ८१ ॥

सुप्रबुद्धः प्रबुद्धोऽथ श्रुत्वा निष्क्रान्तमात्मजम् ।

तद्वियोगामिसन्तप्तस्तमन्वेष्टुं विनिर्ययौ ॥ ८२ ॥

स शोकसहितस्नेहमोहेन महतार्दितः ।

व्रजन् ददर्श वारायास्तटान्ते रत्नपादुके ॥ ८३ ॥

स समुत्तीर्य सरितं भगवन्तं व्यलोकयत् ।

तत्प्रभावप्रतिच्छन्नं न तु पुत्रं पुरःस्थितम् ॥ ८४ ॥

ततः कृतप्रणामस्य तस्यापि भगवान् पुरः ।

धर्म्या कथया मोहं त्विषा तमइवाहरत् ॥ ८५ ॥

वीतमोहस्ततः पुत्रं स दृष्ट्वा विमलद्युतिम् ।

शास्तुश्चकारानुमतः प्रणयादधिवासनाम् ॥ ८६ ॥

भगवानथ तन्नेहे कृत्वा पूजाप्रतिग्रहम् ।

तं पत्नीसहितं चक्रे शुद्धशिष्वापदोज्ज्वलम् ॥ ८७ ॥

ततो यशोदसचिवाश्चत्तारः श्रीमतां वराः ।

विमलाख्यः सुबाहुश्च पूर्णकोऽथ गवां पतिः ॥ ८८ ॥

བཅོམ་ལྷན་པ་དུན་ན་གྲགས་སྤྱོད་ནི། ཚངས་སྤྱོད་བདུལ་ཞུགས་ལ་ཆགས་པའི།
གྲགས་པ་ཕྱོགས་སུ་རབ་གསལ་བ། ཐོས་ནས་གནས་དེར་འོངས་པར་གྱུར། 89

དགེ་བ་སྤྱོད་པས་ཐོབ་གྱུར་པ། དེ་དག་ནི་མས་ལ་བཅོམ་ལྷན་འདས།
དག་པའི་བཀའ་ཡི་སྤྲར་ཡང་ནི། འདུལ་བའི་ཚོས་ལ་བསྟན་པ་བསྐྱབས། 90

བཞི་པ་དེ་དག་གྲགས་སྤྱོད་དང་། དག་སྤོང་གཞན་པ་ལྟ་དག་སྟེ།
བཅུ་ཡིས་བཅོམ་ལྷན་བྱུང་དུ་ནི། དག་བཅོམ་གནས་དག་ཐོབ་པར་གྱུར། 91

གྲགས་སྤྱོད་སྤོང་ཚུལ་ཐོས་གྱུར་ནས། དེ་ཡི་གྲོགས་པོ་སྐལ་ལྷན་གཞན།
ལྟ་བུས་སྤྱོད་པའི་བྱུང་དུ་ནི། ཕྱིན་ནས་དེ་མཚུངས་ཉིད་དག་ཐོབ། 92

ཚུལ་དེས་གྲས་པ་སྟེས་གྱུར་པ། གཞན་ནི་བཀྱི་སྤྲལ་ལྟ་ཡིས་ཀྱང་།
དེ་དང་མཚུངས་པར་འདུལ་བའི་ཚོས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་བྱུང་དུ་ཐོབ། 93

དེ་ནས་ནས་ཞིག་དག་མཚན་ལས། དག་སྤོང་ཀྱན་གྱིས་བཅོམ་ལྷན་ལ།
གྲགས་སྤྱོད་གྱིས་ནི་བསོད་ནམས་རྒྱས། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་གསུངས། 94

སྤྱོད་ཚེ་ཡང་དག་རྟོགས་པ་ཡི། མངས་གྱིས་བཅོམ་ལྷན་གཙུག་ཏེར་ཅན།
གྲོང་ཁྱེར་ལས་ནི་བསོད་སྟོབས་ཐོབ། ཕ་རོལ་ངོགས་འགྲམ་སྐད་ཅིག་བཞུགས། 95

ས་ཡི་བདག་པོ་ཚངས་པས་བྱིན། ལམ་དེ་ནས་ནི་འགྲོ་བ་ཡི།
རྗེས་འབྲང་འོད་བརླང་ཞེས་པ་ཡིས། དེ་ནི་བཞུགས་པ་མཐོང་བར་གྱུར། 96

यशःप्रकाशितदिशं यशोदं भगवत्पुरः ।
ब्रह्मचर्यव्रतासक्तं श्रुत्वा तं देशमाययुः ॥ ८९ ॥

तेषां कुशलपात्रेण प्राप्तानां भगवान् पुनः ।
विदधे धर्मविनये शासनं शुद्धशासनः ॥ ९० ॥

यशोदस्ते च चत्वारो भिक्षवः पञ्च चापरैः ।
अर्हत्पदन्दश प्राप्नुस्तदा भगवतोऽन्तिके ॥ ९१ ॥

श्रुत्वा यशोददृत्तान्तं धन्यास्तत्सचिवाः परे ।
पञ्चाशदन्तिकं शास्तुर्गत्वा तत्तुल्यतां ययुः ॥ ९२ ॥

शतपञ्चकमन्यच्च तद्दृत्तान्तोदितादरम् ।
तत्तुल्यं धर्मविनयं लेभे भगवतोऽन्तिके ॥ ९३ ॥

ततः कदाचिद्भगवान् कौतुकात् सर्व्वभिष्टुभिः ।
पृष्टः पुण्यं यशोदस्य सर्व्वज्ञस्तानभाषत ॥ ९४ ॥

पुरा प्रत्येकसम्बुद्धः पुरात् सम्प्राप्तपिण्डकः ।
वारातटान्ते भगवान् शिखौ क्षणमुपाविशत् ॥ ९५ ॥

वर्त्मना ब्रजतस्तेन ब्रह्मदत्तस्य भूपतेः ।
अनुगः सुप्रभो नाम विश्रान्तं तं व्यलोकयत् ॥ ९६ ॥

ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དྲག་པོ་ཡི། གཏུང་བས་དྲུལ་དང་བཅས་གྱུར་པ།

དེ་མཐོང་ནས་ནི་དེ་ལ་དེས། གཏུགས་དག་བརྒྱུད་ནས་གྲིབ་བསིལ་བྱས། 97

དེ་ཡི་བྱང་དུ་ཚངས་སྤྱོད་ལ། དེ་ཡིས་བསྟན་པ་བརྒྱུད་ནས་ནི།

སེམས་ནི་དྲི་མ་མེད་ཉིད་ལས། དག་པ་མཚོག་ལྡན་ཐོབ་པར་གྱུར། 98

དེ་ནས་རབ་དང་སློ་ལྡན་པ། རྫོགས་སངས་གྲིས་ཀྱིས་དེ་ལ་གསུངས།

འབྱུང་འབྱུར་གྱུ་གྱུ་ཐུབ་པའི། བྱང་དུ་ཁྱོད་ནི་བྱང་ཆུབ་འབྱུར། 99

དེ་ཡིས་ངས་པར་དེ་གཞུངས་ཏེ། དུས་ཀྱིས་ལུས་ནི་བཏང་བྱས་ནས།

སློ་བརྒྱུད་ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱུག་རིང་འབྱུར། 100

བསོད་ནམས་ལྡན་པ་དེ་ཉིད་དང་། གྲགས་སྤྱིན་དག་ལེགས་གཏོར་འདི་སྟེ།

གྲགས་པ་ཡིས་ནི་གོགས་ནྟེས་ཀྱང་། དག་བའི་ཟས་སྟེགས་ཉིད་དག་ཐོབ། 101

ས་བདག་གྱི་ཀི་ཞེས་བྱ་བ། གྱི་ཆེན་སློ་ཡིས་སྟོན་བཞི།

འོད་སྤངས་སྦྱང་དག་གྱུང་འདས་ལ། རིན་ཅན་མཆོད་དེན་སྟོན་ཆོ་བྱས། 102

ས་ཡི་བདག་པོ་དེ་ཡི་བྱ། གསུམ་པ་གྲགས་ལྡན་དགའ་བ་ཡིས།

ནོར་བུའི་མཆོད་དེན་དེ་ལ་ནི། གྲུ་པས་རིན་ཅན་གཏུགས་དག་བཏོད། 103

དེ་དང་བསོད་ནམས་སྤྲ་མ་ཡིས། སྦྱོར་འདི་ལ་གྲགས་སྤྱིན་ནི།

གྲགས་ཆེན་རིན་ཅན་འབད་པ་ཡིས། གཏུགས་ཀྱིས་བཀྱིན་པ་དག་དུ་སྦྱོས། 104

सखेदं तीव्रतायेन प्रचण्डकिरणे रवौ ।

तं दृष्ट्वा च्छमादाय छायां तस्य चकार सः ॥ ९७ ॥

तस्यान्तिके ब्रह्मचर्यं समादाय सशासनम् ।

बभूव चित्तवैमल्यात् कुशलप्रणिधानवान् ॥ ९८ ॥

ततः प्रत्येकसम्बुद्धस्तमुवाच प्रसन्नधीः ।

भविष्यतः शाक्यमुनेरन्तिके बोधिमाप्स्यसि ॥ ९९ ॥

इत्युक्तस्तेन नियतं कालेन त्यक्तविग्रहः ।

सोऽभवत् सुमतिर्नाम देवपुत्रश्चिरं दिवि ॥ १०० ॥

स एष पुण्यवानद्य यशोदः श्रेयसां निधिः ।

सुहृदामपि सम्प्राप्तः कीर्त्या कुशलसेतुताम् ॥ १०१ ॥

हकिर्नाम क्षितिपतिः काश्यपस्याकरोत् पुरा ।

शास्तुः शरीरे निर्वाणे रत्नस्तूपमुदारधीः ॥ १०२ ॥

यशस्वी नाम तनयस्तृतीयस्तस्य भूपतेः ।

भक्त्या तस्मिन्मणिस्तूपे रत्नद्वयं न्यवेशयत् ॥ १०३ ॥

तेनापि पूर्वपुण्येन जन्मन्यस्मिन्महायशः ।

जातो यशोदश्छत्रेण रत्नदीप्तेन भूषितः ॥ १०४ ॥

དེ་ལྟར་སྦྱིབ་གཞན་ལ་ལེགས་བྱས་གྱིས་པས་ཅོ་བ་བཅེངས།

ཟླ་བ་ལྟར་དཀར་གྲགས་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས་པའི་མེ་རྟོག་ཅན།

དགོ་བ་དེ་ཡིས་ཆོས་ཀྱི་ལྷན་པ་རབ་གྱིས་འབྲས་སྦྱིན་འདི།

དེ་སྐད་ཐོས་ནས་དགོ་སྦྱོང་ཆོགས་དེས་ཡ་མཚན་ཐོབ་པར་གྱུར།

105

ཞེས་པ་དགོ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་
བཞུང་བ་དབག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་གྲགས་སྦྱིན་གྱི་རྟོགས་པ་བཞུང་བའི་
ཡལ་འདབ་ཕྱི་དྲུག་ཅུ་ཅོ་གཉིས་པའོ།།

इत्यन्यजन्मसुकृतोदयवद्धमूलः
सोन्मेष एष शशिशुभ्रयशोऽंशुपुष्पः ।
धर्मद्रुमः पृथुतरः फलितोऽस्य साधोः
श्रुत्वेति विस्मयमवाप स भिक्षुसङ्घः ॥ १०५ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
यशोदावदानं नाम द्विषष्टितमः पञ्चवः ॥

CHAPTER LXIII

འོད་སྤང་ཆེན་པོའི་རྟོག་ས་བརྗོད་ནི།

བཤྱི་བྱིན་རྒྱུང་དང་ཆུ་སོགས་ལྟ་ཞིས་ས་དང་།

ཐུབ་མཆོག་ཞིས་ས་ཀྱང་གང་སྤྲད་ཞིས་འབྱུང་དུ།

འབྱུང་བའི་དྲན་བདེ་ཙྰ་ལྟར་གཙོད་པའི་གནས།

ཡ་སའཆན་ཅན་དེ་གང་སྤྲ་བའི་མིན།

1

མ་གཏོ་གོང་ཐང་ཆེན་དུ། སྤྲ་ལ་ཆེན་པོའི་རྟོག་ས་སྤྲུང་ས་བ།

ཏུ་གོ་རྟོ་ཡི་རྟོག་ཅེས་བ། གཉིས་སྤྱོད་གྲགས་པའི་དཔལ་ལྷན་བྱང་།

2

དེ་ཡི་རྒྱུང་མ་གཟུགས་བཟང་མ། ཞེས་བཤམ་པའི་སྤྱིད་ཆལ་ན།

རོལ་བས་ལྗོན་ཤིང་པི་སྤྲ་ལའི། འོག་དུ་བྱ་ནི་ཉི་འོད་བསྐྱེད།

3

གསེར་གྱི་འོད་ཟེར་རབ་འབར་པའི། བྱ་དེ་སྤྱོད་པ་ཙམ་ཉིད་ལ།

གྲགས་པ་ལྟར་དཀར་རྩ་ཡི་གོས། ཤིང་དེ་ལས་ནི་རབ་དུ་བྱང་།

4

པི་སྤྲ་ལ་སྤྱོད་ཞེས་བྱ་བ། བྱིས་པ་བདུད་པའི་མིག་ཅན་དེ།

རྟོག་དང་སྤྱོད་ཙམ་སྤྲུང་ས་ཤིང་། དཔལ་དང་ལྷན་ཅིག་ཞིས་བར་གྱིས།

5

त्रिषष्ठितमः पञ्चवः ।

महाकाश्यपावदानम् ।

शक्रवायुवरुणादयः सुरा
विक्रियां मुनिवराश्च यत्कृते ।
यान्ति तत् स्मरमुखं तृणायते
यस्य कस्य न स विस्मयास्पदम् ॥ १ ॥

द्विजन्मा मागधग्रामे विश्रुतश्रीर्महास्थले ।
न्यग्रोधकल्पनामाभून्महाशालकुलोद्भवः ॥ २ ॥

तस्य भार्या सुरूपाख्या गृहोद्यानविहारिणी ।
असूत सुतमर्कभं पिप्पलस्य तरोरधः ॥ ३ ॥

जातमात्रे सुते तस्मिन् दीप्तजाम्बूनदद्युतौ ।
दिव्यांशुकं यशःशुभ्रं तस्मात् प्रादुरभूत्तरोः ॥ ४ ॥

स पिप्पलायनो नाम बालः कमललोचनः ।
विद्याकलाकलितधीर्व्यवर्द्धत सह श्रिया ॥ ५ ॥

དེ་ནི་པ་ཡིས་གསོལ་བཏབ་ཀྱང་། དྲག་དུ་བྱིས་ཐབ་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་།

ཡུལ་ལ་སྤང་ལྷན་དབེན་པ་ནི། རྫི་མེད་བསམ་པ་ལྷན་བར་གྱར་།

6

པ་ནི་རིགས་བརྒྱད་ཆད་པ་ཡིས། འཛིགས་ནས་ཡང་ཡང་གསོལ་བཏབ་མྱེ།

དེ་ལ་སྤྲུས་པ་བྱིས་ཐབ་གྱི། འཆིང་བ་ལ་ནི་བདག་མི་སྤོད།

7

ཡབ་གཅིག་འདོད་པ་བདག་མི་འདོད། བདག་གི་སྒོ་གྲོས་ཆངས་སྒྲོད་ལའོ།

རང་འདོད་ཞེ་བ་དོར་ནས་ནི། སྤོད་པའི་འཆིང་བ་སྤྲུ་ཞིག་འདོད།

8

དང་པོར་སྤྱོད་པ་སྤིག་དུ་བས་མཆི་མ་དྲག་དུ་འབབ་ལ་རབ་དུ་འཇུག།

མཚུངས་པར་ལག་པ་གཏང་བས་གཏང་བའི་ལས་ལ་བདེན་པར་མདུད་པ་མཛོད།

འཕྲིང་བའི་ཐག་པས་འཁོར་བའི་བཀའ་ཡི་དམ་ཆོག་དག་ལ་གཡོ་བ་འཆིང་།

བྱིས་ཐབ་ཡིད་ནི་མོངས་པ་གནས་པས་ཉེར་བཅོས་ནི་མས་ཀྱི་དགའ་བའི་གྱི།

9

ན་ཆུང་གཞོན་ལྷུ་འཁྲི་ཤིང་གར་གྱི་ཆུང་གིས་བསྐྱོད་པའི་ཅེ་དགའི་ཇེས་འབྲང་བའི།

གྱུད་མང་གླིང་བུའི་སྤྲོ་ནི་བྱིས་ཐབ་དུས་སྤྱོད་ལྷན་གང་གི་མ་མཉམ་པ།

དེ་དག་ལ་བདེན་གྱི་ཉུང་བྱ་ཞེས་ཆུང་མས་ཆོང་སྤྲུ་ཞིང་དམན་གྱར་པ།

མཆི་མ་ལྷི་བར་ཐིགས་ཐིགས་འབབ་པས་མཛོད་པར་སྤྲུར་བའི་སྤྲུ་གཤམ་ཐོས་མི་འགྱུར།

10

ཞེས་པ་འབད་པ་དྲག་པོ་ཡིས། པ་དང་མ་ལ་དེས་སྤྲུས་ནས།

མཛོས་པས་དྲན་པ་དགོས་ཆོན་གྱིས། ལྷ་གུ་ཡང་དག་སྤྲེས་པ་བཞིན།

11

स पित्रा प्रार्थ्यमानोऽपि विवाहविमुखः सदा ।
बभूव विषयद्वेषी विवेकविशदाशयः ॥ ६ ॥

वंशच्छेदभयात् पित्रा स पुनःपुनरर्थितः ।
तमूचे रोचते मद्यं न पाणिग्रहबन्धनम् ॥ ७ ॥

न तात कामकामोऽहं ब्रह्मचर्ये मतिर्मम ।
शमस्वाच्छन्द्यमुत्सृज्य कस्येष्टं भवबन्धनम् ॥ ८ ॥

वाष्पस्याद्या सततपतने होमधूमैः प्रवृत्तिः
सत्यग्रन्यव्यसनसरणौ तुल्यहस्तार्पणेन ।
संसारान्नासमयचलने बन्धनं माल्यदान्ना
मोहारोहोपहतमनसां हर्षहेतुर्विवाहः ॥ ९ ॥

यैर्नृत्यानि ललोलवालललनावल्लीविलासानुगा
वीणावंशरवा विवाहसमये प्रोत्साहितैर्न श्रुताः ।
हा पुत्रेति बधूप्रलापकलनल्लीवा न तेषां श्रिताः
श्रूयन्ते गुरुवाष्पगद्गलजाढाभियोगा गिरः ॥ १० ॥

इत्युक्त्वा तीव्रनिर्वन्धं पितरं जननीञ्च सः ।
हेमकन्यां समादाय कुशलैः शिल्पिभिः कृताम् ॥ ११ ॥

བཟོ་བོ་མཁས་པས་བྱས་པ་ཡི། གསེར་གྱི་བྱ་མོ་བརྒྱུད་ནས་ནི།

རིགས་ཆང་བསམས་པས་གཟིང་དེ་ལ། བདེན་པས་སྤྲང་ཡང་རབ་སྤྲས་པ། 12

ཁ་དོག་མཛེས་སྤྱད་འདི་མཚུངས་པའི། བྱ་མོ་གལ་ཏེ་རྟོད་གྱུར་ན།

ཡབ་གཅིག་ཁྱོད་གྱི་ཆོག་གིས་ནི། བདག་གི་བྱད་མེད་བརྒྱུད་བར་བགྱ། 13

ཞེས་པ་བྱ་ཡི་ཆོག་ཐོས་ནས། དེ་མཚུངས་བྱ་མོ་མཐོ་རིས་སྤ།

རྟོད་དཀར་ཤེས་ནས་བྲམ་ཟེ་ནི། རི་ཐག་ཆད་ཅིང་བཞིན་དུ་འགྱུར། 14

ཅ་ཚུ་ཀར་ཞེས་པའི་གྲོགས། བྲམ་ཟེས་གདམ་དེ་ཐོས་པ་ཡིས།

ཀུན་དགའ་དང་བྲལ་གཡོ་མེད་པ། བྱ་ངན་གྱིས་ཉེན་དེ་ལ་སྤྲས། 15

རབ་འབད་ཅམ་གྱིས་བཟོད་དོན་པ། ཁྱོད་ནི་བྱ་ངན་བྱད་མི་འོས།

བྱ་མོ་གསེར་འོད་ལྡན་པ་ནི། བཟུ་བྱང་ཉིད་འགྲོ་བར་བྱ། 16

ཞེས་ཏེ་མཛའ་བའི་གྲོགས་པ་ནི། དང་པོར་སྤྱིས་པས་བཟུན་བྱས་ནས།

གསེར་གྱི་གཞུགས་བ་རྟོན་བརྒྱུད་ནས་ནི། གློ་ལྡན་ཕྱོགས་ནི་མས་དག་དུ་ཡོང། 17

འཕྲིང་བ་གོས་དང་བཅས་པས་བགྱ་ན། ལྷ་ཡི་མཚན་མའི་ཟོལ་གྱིས་ནི།

བརྒྱུད་ནས་ཕྱོགས་སུ་འབྲམ་བྱེད་ཅིང་། བྱ་མོས་མཚོད་པར་བྱ་ཞེས་སྤྲས། 18

གྲོང་ཁྱིམ་གྲོང་དང་ལམ་ནི་མས་སྤ། དེ་མཚོད་དུ་འོང་བྱ་མོ་ནི་མས།

དྲི་དུ་ནི་མས་པར་བཟུ་བ་དེས། དེ་དང་མཚུངས་པ་རྟོད་མ་གྱུར། 19

सञ्जातां कान्तिसिक्तस्य कौतुकस्येव कन्दलीम् ।
कुलविच्छेदचिन्तार्त्तं धीरः पुनरुवाच तम् ॥ १२ ॥

तुल्यलावण्यवर्णास्या लभ्यते यदि कन्यका ।
करोमि त्वङ्गिरा तात तदहं दारसंग्रहम् ॥ १३ ॥

इति पुत्रवचः श्रुत्वा तत्तुल्यां दिवि दुर्लभाम् ।
ब्राह्मणकन्यकां मत्वा निराशोऽभूदधोमुखः ॥ १४ ॥

विगतानन्दनिस्पन्दं सुहृच्चतुरकाभिधः ।
तं विप्रः श्रुतावृत्तान्तः शोकक्लान्तमभाषत ॥ १५ ॥

प्रयत्नमात्रसाध्यैर्ये न शोकं कर्तुमर्हसि ।
एष व्रजाम्यहं द्रष्टुं कन्यकां कनकप्रभाम् ॥ १६ ॥

इति स्निग्धस्य सुहृदः स कृत्वा धैर्यमग्रजः ।
आदाय हेमप्रतिमां ययौ धीमान् दिगन्तरम् ॥ १७ ॥

देवतालाञ्छनच्छत्रं समाल्याशुकभूषणम् ।
गृहीत्वा दिक्षु बभ्राम कन्यापूज्यमुदाहरन् ॥ १८ ॥

तत्पूजोपगताः कन्या नगरग्रामवर्त्मसु ।
विलोकयन् स सततं न तत्तुल्यामवाप्तवान् ॥ १९ ॥

དེ་ནས་བྱས་ཟེ་སེར་སྤྱ་ཡིས། བྱ་མོ་གསེར་གྱི་བྱ་མོ་བས།

འོད་སྤང་བཟང་མོ་ཞེས་པ་ཡི། ལངས་པ་ཅན་དུ་ནས་ཞིག་མཐོང་།

20

མཛེས་མ་བྱིས་ཐབ་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས། ཆགས་བྱལ་དབེན་པ་དང་ལྷན་ཞིང་།

གསེར་རིན་མ་དུ་སར་སྤྱ་ལ། རྩིས་འགོ་བཤད་པ་དེ་ཡིས་བསྐྱངས།

21

བྱ་མོའི་པ་ཡིས་དེར་སྤྱས་པ། འོད་སྤངས་རིགས་སྤྱེས་འཛིག་དེན་ན།

ཉུ་གྲོ་ལྷ་ཡི་དོག་པ་ཡིན། རིགས་མཚོག་རིགས་ནི་ནོམ་པར་བྲགས།

22

འོན་ཀྱང་མཛེས་མ་འབད་པ་ཡིས། རོར་ནི་བདགས་ནས་སྤྱོན་པར་བྱ།

དབུལ་བའི་ཤྲགས་རིངས་ལྷན་མ་དེས། པ་ཡི་ཡིད་ནི་གཏུང་བར་བྱིད།

23

ཅུང་མ་འཐབ་མོ་ལ་ཆགས་དང་། བྱ་མོ་རོར་མེད་ལ་སྤྱོན་དང་།

བྱ་ནི་གཏུང་བས་ཉེར་བཅོམ་ནོམས། སེམས་ལ་ཁབ་བསྐྱེགས་ལྷ་བྱ་ཡིན།

24

ཅུ་གཏོར་གྱི་ནི་སྤྱེས་བྱ་མཚོག་ལ་དབལ་མོ་བྱིན་བྱས་དེ།

ཅི་སྟེ་དེ་ནི་སྟོབས་ལྷན་ལ་སྤོང་མིའུ་ཐུང་ཤེས་ནས།

ད་ལྟ་འང་བྱ་ངན་ལ་ཆགས་དྲི་གཏོང་མེ་ཡི་རང་བཞིན་གྱིས།

གཏུང་བ་བྲག་པོ་ཤྲགས་རིངས་དང་བཅས་ངེས་པར་གཏོང་མི་བྱིད།

25

དེ་སྤྱད་རོར་ནི་བཅལ་བྱས་དེ། དེ་འབྱོར་མཛོན་མཐོ་ཤེས་གུར་ནས།

དམ་པའི་རིགས་ལ་བྱ་མོ་སྤྱོན། དམ་པའི་ཡོན་ཏན་རོར་གྱི་དབང་།

26

ततः कदाचिद् वैशाल्यां कपिलस्याग्रजन्मनः ।
कन्यामपश्यद्गद्राख्यां हेमकन्याधिकप्रभाम् ॥ २० ॥

विवाहविमुखीं कान्तां तां वैराग्यविवेकिनीम् ।
स हेमशुल्कां कपिलं ययाचे कथितान्वयः ॥ २१ ॥

तं कन्याजनकः प्राह सत्कुलं कुलविश्रुतम् ।
लोके न्यग्रोधकल्पस्य गोत्रे जातस्य काश्यपे ॥ २२ ॥

किन्तु कन्या प्रयत्नेन धनमन्विष्य दीयते ।
दरिद्रोच्छासिनी सा हि पितुर्दहति मानसम् ॥ २३ ॥

पत्नी कलहसंसक्ता कन्यका निर्द्वनार्पिता ।
व्यसनोपहतः स्रुनुस्तप्ताश्चेतसि स्रुचयः ॥ २४ ॥

दत्त्वा श्रियं जलनिधिः पुरुषोत्तमाय
ज्ञात्वाथ वामनतरं बलियाच्चया तम् ।
अद्यापि सक्तवडवानलरूपशोक-
सोच्छास एव न विमुञ्चति तीव्रतापम् ॥ २५ ॥

तस्मादित्तं समन्विष्य ज्ञात्वा तद्विभवोन्नतिम् ।
दास्यामः सत्कुले कन्यां धनाधीना हि सद्गुणाः ॥ २६ ॥

ཞེས་པ་བྱ་མཐའི་པ་དང་དེ། བྱ་ནོམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཟོད་ཐོས་ནས།
དེ་བཞིན་ཞེས་སྒྲུས་གཉིས་སྦྱིས་ནི། གཞོན་ནུའི་པ་ཡི་གན་དུ་སོང་།

27

གསེར་གྱི་མཛེས་མ་ལས་ལྷག་པའི། བྱ་མོ་ཐོབ་ཅེས་དེ་ཡི་ཆོག།
ཉུ་གྲོ་རྒྱ་ཡི་དོག་པ་ཡིས། ཐོས་ནས་ཀྱན་དགའ་གྱིས་པར་བྱང་།

28

བྱ་མོ་ཆངས་སྟོད་དོན་གཉེར་མ། ཐོས་ནས་པི་སྤྲ་ལ་སྦྱིས་ནི།
སྟོང་མོ་བ་ཡི་ཆས་ཀྱིས་དེ། བྱིས་དུ་རང་ཉིད་དལ་གྱིས་སོང་།

29

མགོན་དང་བཀུར་སྟེ་ཐོབ་བྱུར་པ། མཁས་པ་དེས་དེར་དེ་ལ་དྲིས།
ཆངས་སྟོད་དོན་དུ་གཉེར་གྱིས་ནས། ར་བ་ཚོགས་པས་རབ་སྒྲུས་པ།

30

དགའ་བ་ཆངས་སྟོད་དོན་གཉེར་བའི། པི་སྤྲ་ལ་སྦྱིས་བྲམ་ཟེ་བདག།
གང་གི་ཆེད་དུ་བྲམ་ཟེ་དེས། བྱིད་ནི་འབད་པས་བསྐྱངས་པའོ།

31

བྱིས་ཐབ་ལས་ནི་ཕྱིར་ཕྱོགས་བདག། པ་ཡིས་གིན་དུ་དོན་དུ་གཉེར།
བཟང་མོ་བྱིད་ཀྱང་འདི་ལྟ་བུར། མཚུངས་པར་དགའ་བས་ཡང་དག་འགྲོགས། 32

ཞེས་པ་དེ་ཡི་ཆོག་ཐོས་ནས། རབ་དགའ་དེ་ཡིས་དེ་ལ་སྒྲུས།
ཞི་ཞིང་དུལ་བས་བྱིས་ཐབས་འདི། དུ་ཅག་ལ་ནི་འགལ་བ་མེད།

33

དེ་ནས་ཡང་དག་འོས་པ་ཐོབ། རབ་དགའ་སྟོབ་གྱིས་པ་དེ།
རབ་གྱི་བྱིས་དུ་སོང་ནས་ནི། པ་ཡི་ཆོག་དག་ལ་ཡིས་སྤང་།

34

इति कन्यापितुः श्रुत्वा तत्पुत्रीणाञ्च भाषितम् ।
तथेत्युक्त्वा द्विजः प्रायात् कुमारजनकान्तिकम् ॥ २७ ॥

सुवर्णवर्णलावण्या प्राप्ता कन्येति तद्वचः ।
न्यग्रोधकल्पः श्रुत्वैव बभूवानन्दनिर्भरः ॥ २८ ॥

ब्रह्मचर्यैषिणीं श्रुत्वा कन्यकां पिप्पलायनः ।
स्वयमेवार्थिवेशेन प्रययौ तद्गृहं शनैः ॥ २९ ॥

सम्प्राप्तातिथिसत्कारः स दृष्ट्वा तत्र तां कृतौ ।
ब्रह्मचर्यार्थिनीं ज्ञात्वा प्राह पूर्णमनोरथः ॥ ३० ॥

कल्याणि ब्रह्मचर्यार्थी विप्रेऽहं पिप्पलायनः ।
यत्कृते तेन विप्रेण त्वं प्रयत्नेन याचिता ॥ ३१ ॥

अहं विवाहविमुखः पित्रा चात्यर्थमर्थितः ।
त्वमध्येवम्बिधा भद्रे दिष्ट्या तुल्यः समागमः ॥ ३२ ॥

इति तस्य वचः श्रुत्वा प्रहृष्टा तमुवाच सा ।
आवयोरविरुद्धोऽयं विवाहः शमसंयमात् ॥ ३३ ॥

ततः समुचितावाप्तप्रहर्षोत्साहपूरितः ।
निजं गत्वा स भवनं पितुर्वाक्यममन्यत ॥ ३४ ॥

མཐའ་ཡས་ཞོར་ནི་གྱིས་པ་དེ། བློ་པར་བརྟགས་ནས་སེར་སྒྲིམ་གྱང་།
རིན་ཅེན་མཆོག་གིས་བགྱན་པ་ཡི། བྱ་མོ་དེ་ལ་རབ་དུ་བྱིན།

35

འབྱོར་པ་རིན་ཐང་ཆེ་བ་ཡིས། དེ་དག་ཁྱིམ་ཐབ་སྒྲོ་བར་ཞུགས།
ཆངས་པར་སྒྱོད་པ་མ་ཉམས་ཤིང་། བློ་འབྱུར་མེད་པར་འགྲོགས་པར་གྱུར། 36

དུལ་བའི་ངང་ཚུལ་དེ་དག་གི། གཞུགས་དང་ལང་ཚོ་གྱིས་པའི་ཚོ།
ཡིད་ལ་བྱུང་བའི་བཀའ་བཅལ་བས། འབྱོར་པ་དམན་པ་ཉིད་དུ་གྱུར། 37

དེ་གཉིས་རེག་པ་བསྐྱུང་བའི་སྒྲོད། རེས་ཀྱི་གཅིག་ནི་གཉིད་ལོག་ཅིང་།
གཅིག་ནི་ལངས་ནས་མེལ་ཚོ་བྱེད། ཅས་པ་ཉལ་བའི་བློ་གཞག་བྱས། 38

དེ་ནས་ནས་ཞིག་མཁའ་སྒྲུབ་མཐར། དེ་ཡི་མིག་ནི་གཉིད་ཀྱིས་གྱིས།
ཐེབས་ཚོ་བེ་སྤྲོལ་སྒྲིམ་གྱིས། སྤྲོལ་ནི་ནག་པོ་མཐོང་བར་གྱུར། 39

དེ་ནས་དེ་ལག་འཁྲི་ཤིང་ནི། ལོགས་སྤྱ་འཕྱང་བ་བཅེ་ལྡན་དེས།
དྲི་ཡབ་མཐའ་དང་གོས་དག་གིས། བསྐྱུས་ནས་འཛིགས་པ་དེ་ལས་བསྐྱུངས། 40

འཕྲལ་ལ་ལག་པ་བསྒྲོད་པ་ཡིས། སྒྲིག་པའི་དེ་དགས་མིག་ཅན་ས།
ཉུམ་འདར་ཞིང་དོ་ཤལ་ནི། གཡོ་ལྡན་མ་དེས་ཁྱོད་ལ་སྤྲོས། 41

རྩི་ཡི་སྤྲས་པོ་ཐིམ་ན། དེས་པར་དམ་ཆོག་བརྟུན་གྱུར་ཅིང་།
བདེན་པར་སྤྲོད་ཀྱི་ཐུགས། གང་འདི་བློ་པར་བསྐྱུང་བ་སྒྲིམ། 42

कपिलोऽपि समन्विष्य तमनन्तधनोदयम् ।
प्रददौ तनयां तस्मै वररत्नैरलङ्कृताम् ॥ ३५ ॥

तयोर्महार्हविभवैर्दत्ते परिणयोत्सवे ।
अलुप्तब्रह्मचर्योरुर्निर्विकारः समागमः ॥ ३६ ॥

रूपयौवनसम्भारे तयोः संयमशीलयोः ।
बभूव विभवग्लानिराज्ञाभङ्गान्मनोभुवः ॥ ३७ ॥

पर्यायेणैकनिद्रायां जागर्त्येकः समुत्थितः ।
इति तौ स्पर्शरक्षायै चक्रतुः शयनस्थितिम् ॥ ३८ ॥

कदाचिदथ शय्यान्ते कालव्यालं व्यलोकयत् ।
निद्रामुद्रितनेत्रायां भद्रायां पिप्पलायनः ॥ ३९ ॥

ततः स तद्गयात्तस्या देर्लतां पार्श्वलम्बिनीम् ।
सदयश्चामरान्तेन रुरक्षोत्क्षिप्य वाससा ॥ ४० ॥

सहसा बाहुचलनचस्ता हरिणलोचना ।
सा सकम्पकुचालोलहारा पतिमभाषत ॥ ४१ ॥

आर्य्यपुत्र कथं नाम समयः सत्यवादिनः ।
विस्मृतस्तव संजातो यदयं चित्तविलसवः ॥ ४२ ॥

ཁྱོད་ཀྱི་ནུ་མེས་འགྲུར་ངོ་ཆའི་གྱུན། འིན་དུ་ཆེ་ལྷན་འདི་ནི་ཅི།

ས་འཛིན་དག་ཀྱང་བདོན་པའི་ལྷགས། གཏོང་གི་དམ་པ་ཡོངས་ས་ཡིན། 43

ཞེས་པ་དེ་ཡི་ཚིག་ཐོས་ནས། འཛུམ་ལྷན་དེ་ཡིས་དེ་ལ་སྦྱས།

མི་ལས་ན་ཡང་བདག་གི་ཡིད། བཟང་མོ་ངེས་པར་བསྐྱད་པ་མེད། 44

འོན་ཀྱང་འདིར་ནི་སྦྱལ་ནག་འདི། འཛིགས་ཅུངས་པ་ཡོངས་སུ་གྱུ།

ཁྱོད་ཀྱི་ལག་པ་མལ་སྟན་ལས། འཕྱང་བ་འཛིགས་ནས་བདག་གིས་བསྐྱུངས། 45

ཁྱོ་ཡི་ཚིག་འདི་ཐོས་གྱུར་ནས། དོགས་བདེ་དགའ་བ་དེས་སྦྱས་པ།

བདོན་པའི་ངང་ཚུལ་ཁྱོད་ཀྱི་ཚོ། འདོད་པས་ངེ་མར་བྱས་པ་མེད། 46

གདུག་པའི་སྦྱལ་ནི་ཁྱེད་པ་མེ། ཆགས་པའི་ལྟོ་འབྱེས་མཆོག་དུ་འཛིགས།

སྦྱལ་གྱིས་ལྷས་གཅིག་འཛོམས་པ་མེ། འདོད་པས་ལྷས་ནི་བགྱི་མཐར་བྱེད། 47

དེ་སྦྱད་ནུས་འགྲུར་འདི་དག་བསྐྱུངས། ཞེས་སྦྱས་དེ་ནི་ཆགས་དང་བྲལ།

དེ་ཡི་འིན་དུ་དུལ་བ་ཡང་། དེ་སྦྱལ་སྦྱེས་དག་གིས་བསྐྱུགས། 48

དུས་ཀྱི་བྱ་གོ་རྒྱ་ཡི་དོག། ཅུང་མར་བཅས་པ་མཐོ་ངེས་སོང་།

རབ་མང་བྱིས་གྱི་ཚོགས་དག་གིས། བསམ་པའི་ཁུར་ནི་དེ་ཡིས་སྦྱངས། 49

ནས་ཞིག་ཉིལ་མར་བདུང་བའི་སྦྱད། ཁྱུ་མཆོག་ནུས་ཀྱི་ཉིལ་འཛིན་ལ།

བཟང་མོས་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ཡིས། འཁོར་ནུས་དག་ནི་ཡོངས་སུ་བསྐྱོས། 50

लज्जावहा विकारस्य केयमापतिता तव ।

त्यजन्ति धृतिमर्यादां भूधरा न तु साधवः ॥ ४३ ॥

इति तस्या वचः श्रुत्वा तामुवाच स सस्मितः ।

भद्रे नास्त्येव मनसः स्वप्नेऽपि मम विल्लवः ॥ ४४ ॥

किन्त्वेष कृष्णसर्पोऽत्र भीषणः परिवर्तते ।

बाहुस्ते शयनालम्बी भौत्या संरक्षितो मया ॥ ४५ ॥

एतत् पत्युर्वचः श्रुत्वा त्यक्तशङ्का जगाद सा ।

दिष्ट्या ते सत्यशीलस्य न काममलिना मतिः ॥ ४६ ॥

सर्पः साधुर्वराकोऽयं भयं रागोरगात्परम् ।

एकां हन्ति तनुं सर्पः कामः कायशतान्तकत् ॥ ४७ ॥

रक्ष्यस्तस्माद्विकारोऽयमित्युक्त्वा विरराम सा ।

तौव्रच्च प्रशशंसास्याः संयमं पिप्पलायनः ॥ ४८ ॥

न्यग्रोधकल्पे कालेन सभाय्ये चिदिवं गते ।

प्रभूतगृहसंभारचिन्ताभारमुवाह सः ॥ ४९ ॥

कदाचित्तैलपानाय वृषाणान्तिलपीडने ।

तेन भद्रा समादिष्टा न्ययुक्त परिचारिकाः ॥ ५० ॥

དེལ་ནི་འཛིན་བ་དེ་དག་གིས། དེལ་མར་བྱས་པར་སྟོག་ཆགས་ཆོགས།
 རྒྱང་ཞིང་ཉམས་པ་མཐོང་གུར་ནས། སྤྱིང་ཇེ་བཅས་པས་ཕན་ཚུན་སྤྱུས། 51

སྟོག་ཆགས་མང་པོ་ཡོངས་བརྒྱག་པས། གྲུ་མ་བདག་ཀྱང་སྤྲིག་པ་ཅན།
 ཡང་ན་གང་གི་ཆོག་གིས་བྱས། སྤྲིག་པ་འདི་ཀྱན་བཟང་མོ་ལའོ། 52

བཟང་མོ་བྱིས་ནང་འཁོད་པ་ཡིས། དེ་ཐོས་ཆགས་བྲལ་ཉིད་དུ་གྱུར།
 དེ་དུས་ཉིད་ན་བདག་པོ་ནི། བང་ཞུགས་དབེན་པར་དེ་ལ་སྤྱུས། 53

ཞིང་ལས་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་གཟེར་བར། བྱ་མཆོག་སྟོག་ཆགས་འཛོལ་སྟོན།
 བཟང་མོ་བདག་གི་བྱིས་གྱི་ཁུར། དྲིག་དུ་ངོ་ཡས་འཛིན་ཡོངས་མི་བཟོད། 54

བདེ་བའི་ཕུན་ཆོགས་འདི་དག་ནི་མས། མཆུག་དུ་རོ་བྲལ་སྤྱིང་པོ་མེད།
 བྱང་ན་འདས་བྱའི་འདབ་མ་བཞིན། གདུང་བ་དག་ནི་སྦྱིད་པར་བྱེད། 55

བྱིས་པ་ནི་མས་ནི་སྤྲིག་བའི་འདས། ཉོང་མོངས་ཉ་ལྡེ་བས་དྲ་བ་ཅན།
 བྱིས་ཉིད་དུ་ནི་ཉམས་འགྱུར་དེ། རྒྱངས་སྤྱ་སྤྱང་ནི་གིན་པོ་བཞིན། 56

དེ་སྤྲད་བྱིས་གྱི་ཚོལ་བ་འདི། ཡུ་ཅག་གིས་ནི་གཏང་བར་འོས།
 ཞེས་སྤྱུས་རྒྱང་མས་ཁས་སྤངས་པས། ཞི་བ་ལ་ནི་དེས་པར་བྱས། 57

བྱིས་དང་ཡོ་བྱད་བཅས་པ་ཡི། ཞོར་ནི་མས་སྤོང་ལ་དེས་བྱིན་ནས།
 རེ་བའི་ཞགས་པས་འཛིན་བ་ཀྱན། ཞི་བ་པར་གྲོལ་དེ་ངས་པར་བྱེད། 58

ताः पीडिततिलास्तैलकुम्भेषु क्षमिसञ्चयम् ।

च्युतं विलोक्य सीदन्तमूचुः सकरुणा मिथः ॥ ५१ ॥

अहो नु पापमस्माकं बहुप्राणिपरिक्षयात् ।

भद्रायाः सर्व्वमेतद्वा पातकं यज्ञिरा कृतम् ॥ ५२ ॥

तच्छ्रुत्वान्तर्गृहगता भद्रा वैराग्यमाययौ ।

तस्मिन्नेव क्षणे भर्त्ता प्रविश्योवाच तां रहः ॥ ५३ ॥

भद्रे गृहमहाभारश्रान्तोऽहं न सहे सदा ।

क्षपिक्लेशार्दितवृषप्राणहिंसानुशासनम् ॥ ५४ ॥

इमाः पर्य्यन्तविरसा निःसाराः सुखसम्पदः ।

आस्वाद्यमानाः कुर्व्वन्ति नङ्गशाखा इव व्यथाम् ॥ ५५ ॥

क्लेशश्रैवालजालेषु पापपङ्केषु वेश्मिनः ।

अवसन्ना गृहेष्वेव पङ्केष्विव जरङ्गवाः ॥ ५६ ॥

तस्माद्गृहसमारम्भत्यागयोग्योऽयमावयोः ।

इत्युक्तानुमतः पत्न्या शान्त्यै निश्चयमादधे ॥ ५७ ॥

स दत्त्वा धनमर्थिभ्यो गृहञ्च सपरिच्छदम् ।

निश्चक्राम समुन्मुक्तसर्व्वाशापाशबन्धनः ॥ ५८ ॥

དེ་ནས་འོད་སྤངས་རིགས་ཉིད་ཕྱིར། འོད་སྤངས་ཆེན་པོ་ཉིད་གྱུར་ཏེ།
དེ་དུས་ཡང་དག་ཚོགས་སངས་གྱུས། འོད་སྤངས་བྱུང་དུ་དེ་སོང་གྱུར། 59

མཆོད་རྟེན་བྱ་མང་ཞེས་པ་ཡི། ཅེ་བར་གནས་པ་དེ་ཅན་ཕྱིན།
འདུལ་བའི་ཚས་ནི་དེས་བྱིན་པས། དག་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་གྱུར། 60

བཟང་མོ་ཡིས་ཀྱང་ཆགས་བྱལ་གྱི། བསྟན་པའི་ལམ་གྱི་འདུལ་བ་ཐོབ།
སྤྲོན་གྱི་བསོད་ནམས་ཡོངས་སྤྲིན་པས། དག་པ་བྱི་མ་མེད་པ་བཟློན། 61

འོད་སྤངས་ཆེན་པོ་ལྟ་ནི་མས་ཀྱིས། དུག་འོས་ཉིད་ཐོབ་མཐོང་ནས་དེའི།
བསོད་ནམས་དག་སྤོང་ནི་མས་ཀྱིས་བྱིས། དེ་བཞིན་གཤམས་པས་དེར་བཀའ་སྤྱུལ། 62

ཟས་དང་འབྲུ་ནི་མས་མ་ལུས་རབ་དུ་བའི་དུས།
བསོད་སྟོམས་ནི་མ་པར་ལོག་ཅིང་ཤིན་དུ་མི་བཟད་ཆོ།
ནོར་ཆུང་སྤྱུས་བྱ་ཡིས་ནི་ཀླ་ཤི་གོང་ཁྱེར་དུ།
དཀར་ཤི་ཁྲི་རང་གི་ཟས་ཀྱིས་ལམས་པར་མཆོད། 63

མི་ཡི་བདག་པོ་གྲི་ཀིས་བྱས་པའི་མཆོད་རྟེན་ནི།
རིན་ཅེན་གྱིས་སྤྲུས་མཆོག་དུ་མཛེས་ལ་དེ་ཡི་བྱ།
བསོད་ནམས་ངང་ཆུལ་གྱིས་ཀྱང་དག་པ་ཆེན་པོའི་སྤྲད།
ནོར་བྱ་གསེར་གྱི་ནོས་པར་བཀྲ་བའི་གཏུགས་དག་བཀོད། 64

सोऽथ काश्यपगोचत्वान्महाकाश्यपताङ्गतः ।
तत्कालसम्यक्संबुद्धं काश्यपं समुपाययौ ॥ ५८ ॥

बहुपुत्राख्यचैत्यस्य मूले स्थितमुपेत्य तम् ।
तद्वत्तद्धर्माविनयः शुद्धां बोधिमवाप्तवान् ॥ ६० ॥

भद्रापि लब्धविनया वैराग्याविष्टवर्त्मना ।
प्राक्पुण्यपरिणामेन लेभे कुशलमुज्ज्वलम् ॥ ६१ ॥

महाकाश्यपमालोक्य सम्प्राप्तं सुरवन्द्यताम् ।
तत्पुण्यं भिक्षुभिः पृष्टस्तानुवाच तथागतः ॥ ६२ ॥

प्रविरतनिखिलान्नशस्यकाले
विषमतरे विनिवृत्तपिण्डपात्रे ।
कृशधनपुरुषेण काशिपूर्यां
तगरशिखी महितः स्वभोजनेन ॥ ६३ ॥

कृत्स्नरपतिना कृतेऽपि चैत्ये
वररुचिरत्नचिते तदात्मजश्च ।
मणिकनकविचित्रमातपात्रं
व्यधित महत्कुशलाय पुण्यशीलः ॥ ६४ ॥

སྐྱེ་བ་གཉིས་སྤྱ་ཉི་བར་བསམས་པའི་བསོད་ནམས་ཆར་གྱིས་པས།

ཉི་བའི་གནས་ཀྱི་འོད་སྤྲུང་སྤྲུང་ཆེན་པོ་ཉིད་ནི་འདི་ཡིས་ཐོབ།

གསེར་གྱི་ཏ་ལ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་པའི་སྤྱུ་ནི་ཐོབ་གྱུར་ནས།

དགེ་བའི་ཙ་བའི་འབྲས་བྱ་དག་བཅོས་གནས་ནི་ནིས་པར་འཛིན།

65

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་

བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་འོད་སྤྲུང་སྤྲུང་ཆེན་པོའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་

པའི་ཡལ་འདབ་སྟེ་དུག་ཅུ་ཙ་གསུམ་པའོ།

जन्मद्वयोपचितपुण्यमहोदयेन
 सेऽयं महोपपदकाश्यपतामवाप ।
 लब्धोन्नतिः कनकताल^१ इव प्रभाव
 मर्हत्पदं कुशलमूलफलं विभर्त्ति ॥ ६५ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
 महाकाश्यपावदानं नाम चिषष्ठितमः पल्लवः ॥

CHAPTER LXIV.

ནོར་བཟང་གི་རྟོགས་བརྗེད་ནི།

ཡལ་འདབ་མངོན་པར་གསར་པ་ལྟ་བུར་མཉེན་གྱུར་ཀྱང་།
 སྤྲ་ཞིང་བཏོན་པ་དག་ནི་དོ་མེ་ལྟར་གྱུར་པ།
 ཆེན་པོ་ནམས་ཀྱི་ཡིད་གྱི་ནོར་བུ་རྩི་མ་དག།
 མེད་པ་ལ་ཡང་ཆག་པ་དག་ནི་འཕོ་བ་མིན།

1

ཀྱན་ལ་ཐེས་སུ་བཅེ་ལྟན་ཡབ་ཀྱིས་ལཱ་ཀྱ་ཡི།
 གནས་ནམས་ལྟ་བུར་ཉིད་ལ་མཆོག་དུ་གསོལ་བཏབ་པ།
 ཀྱན་དགའ་བདུད་ཅི་བཅུད་ཀྱི་རྩྭ་བ་སྟོན་པ་ནི།
 བཀའ་དག་ཚོ་ན་རང་གི་བྱུང་སར་ཞུགས་གྱུར་པ།

2

དེ་དེའི་ཚོན་བ་གས་དུ་སོང་རི་དགས་མིག།
 ནི་བའི་གྱིན་གྱིས་མིག་ནི་རབ་དུ་མཛེས་བྱེད་པ།
 བྲགས་འཛིན་མས་ནི་མཛེས་པ་དག་གི་ཕྱོགས་ནམས་སུ།
 ཡ་མཚན་རབ་དུ་འབྲི་བའི་བདག་པོ་དེ་མཐོང་ནས།

3

चतुःषष्ठितमः पल्लवः ।

सुधनकिन्नर्यवदानम् ।

अभिनवकिशलयकोमल-
मनसामपि कुलिशकठिनधैर्याणाम् ।
महतां मणिविमलाना-
मपि भवति न रागसङ्क्रान्तिः ॥ १ ॥ ✕

शाक्यालये दर्शनमेव पित्रा
सर्वानुकम्प्यौ मृशमर्थ्यमानः ।
यदा यदानन्दसुधारसेन्दु-
र्विवेश शास्ता निजराजधानीम् ॥ २ ॥

तदा तदा हर्म्यगता मृगाक्षी
कर्णावतंसीकृतनेत्रकान्तिः ।
कान्त्या दिशां विस्मयमुल्लिखन्तं
यशोधरा तं दयितं विलोक्य ॥ ३ ॥

དེ་དང་འགྲོགས་དང་འབྱུང་བ་དག་གི་རེ་བྲལ་བའི།
 དུག་གི་བགྱལ་བ་བཞིན་དུ་ས་ལུས་ཕྱོགས་འཁོར་ཞིང་།
 གྲོགས་པོ་བཞིན་དུ་རྫོགས་པར་བྱེད་བའི་བཏོན་པ་ནི།
 རོར་ནས་ཁང་བཟང་དག་ལས་ལུས་ནི་རབ་དུ་འཕངས།

4

དག་པ་ཡལ་འདབ་ལྷར་མཉེན་ལུས་དང་ལྷན་བ་དེས།
 ཁང་གང་ཆོ་ན་ལུས་ནི་རབ་དུ་འཕངས་གྱུར་པ།
 དེ་དེ་ཆོ་ན་ཡིད་སྤྲུབས་ཀྱིས་ནི་སྤངས་པ་དེ།
 བཅེ་བས་བརྒྱན་བའི་སྤྲུག་ལྷན་བཅོས་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བསྐྱངས།

5

དེ་ནས་ནས་ཞིག་ནགས་ཀྱི་མཐར་ནི་བཅོས་ལྷན་ལ།
 དེ་ཡི་དག་མཚན་དག་ལས་དག་སྤོང་ཆོགས་ཀྱིས་བྲིས།
 ཆོས་ཀྱི་འོད་ཟེར་རྒྱ་བའི་འོད་ནོས་ས་དག་གིས་ནི།
 མཚུ་ཡི་དམར་པ་འགོབས་པར་མཛད་པ་བཞིན་དུ་གསུངས།

6

བདག་དང་བྲལ་བས་དྲི་བ་དུ་གསེར་བར་གྱུར་པ་ཡི།
 བྲགས་འཛིན་མ་ནི་གང་ཞིག་གཟུ་ལུས་འདི་དག་བྱེད།
 བཏོན་པ་འགྲོགས་ཅིང་སྤངས་པ་ནོས་པར་སྦྱར་བ་འདི།
 ཆགས་པའི་ནོས་འཕྲུལ་ལྷན་བ་ནོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཉིད།

7

तत्सङ्गमालिङ्गनयोर्निराशा
भ्रान्ताखिलाशा विषमूर्च्छितेव ।
धृतिं वयस्यामिव वारयन्तीं
निरस्य सौधात्तनुमुत्ससर्ज ॥ ४ ॥

यदा यदा पल्लवपेशलाङ्गी
देहं समुत्सृष्टवती सती सा ।
तदा तदा मन्मथमोहितां तां
दयार्द्रचक्षुर्भगवान् ररक्ष ॥ ५ ॥

ततः कदाचिद्भगवान् वनान्ते
तत्कौतुकाद्भिष्टुगणेन पृष्टः ।
जगाद दन्तद्युतिचन्द्रिकाभि-
र्निवारयन् रागमिवाधरस्य ॥ ६ ॥

यशोधरा मद्विरहेण नित्यं
करोति यत् साहसमेतदार्त्ता ।
हरन्ति धैर्यं वितरन्ति मोह-
मेष स्वभावः स्मरविभ्रमाणाम् ॥ ७ ॥

སྒོན་གྱི་སྒྲིབ་པ་གཞན་ལ་དེ་དང་བུལ་བ་ཡིས།

འདོད་པས་ནིས་པར་སྐྱོངས་པར་བྱས་ཏེ་བདག་གིས་ཀྱང་།

གྱུན་དུ་ཡོངས་སུ་གདུང་བདག་གི་གྱུར་གྱུར་པ།

རབ་མང་གདུང་བའི་ཉོན་མོངས་དག་ནི་ཉམས་སུ་གྱུང་།

8

གྲོང་མཚོག་ཏུ་སྒྲེན་ཡི་གྲོང་། འཆི་མེད་ཡོན་ཏན་བུལ་བར་སྒྲོན།

ཡོན་ཏན་སྤྲུན་སྤྲུམ་ཚོགས་པའི་གཏོར། གྲུལ་པོ་ནོར་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་།

9

ལག་བ་ཡིས་ནི་ས་ལ་འཁྱུད། དབྱངས་ཅན་དག་ནི་ས་གྲིན་པར་བྱས།

དག་གི་དཔལ་ནི་རབ་དུ་བསྐྱར། བྲགས་པ་ཁོ་ན་རབ་དུ་བསྐྱར།

10

དེ་ཡི་བཙུན་མོ་མཛེས་ས་ལ། བྱ་ནི་ནོར་བཟང་ཞེས་བྱ་བ།

གཏོར་བཀྱི་དང་ནི་བྲགས་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་སྒྲིམ་པ་བྱུང་བར་གྱུར།

11

རིག་གནས་ཀྱན་གྱི་ཀྱ་སྤང་ཅན། ཏྲུ་དུ་ནིས་གྲིས་བྱེད་པ་ཆགས།

དྲི་མེད་མཛེས་པ་སྒྲུ་ཅེལ་ཅན། གང་བའི་རྩེ་བ་ལྟ་བུར་མཛེས།

12

ས་བདག་དེ་དང་ས་གཞི་ན། བར་མེད་ས་བདག་བྱུང་གྱུར་པ།

ཁྱེད་ས་ལྷན་དབང་ཆེན་མེ་ཞེས་པ། གྱི་ཆེ་ནིས་པར་གཞོན་པར་བྲགས།

13

དུས་མེན་དུས་སུ་བདེ་བ་བྱ་ཞིང་། ཀྱན་གྱི་བདོག་ཀྱན་འཕྲོག་བྱེད་པ།

མཐོན་དགའི་དབྱ་དང་ལྷན་བ་དེས། གཞིར་བའི་སྒྲིབ་སྤྲུལ་ལྟ་བུས།

14

मयापि तस्या विरहेण पूर्व
जन्मान्तरे मारविमोहितेन ।
संसक्तसन्तापनिमित्तभूतः
खेदः प्रभूतव्यसनोऽनुभूतः^१ ॥ ८ ॥

पुरा जितामरपुरे सत्पुरे हस्तिनापुरे ।
राजा धनाभिधानोऽभूत् निधानं गुणसम्पदाम् ॥ ९ ॥

भुजेनालिङ्गिता भूमिः कृता कण्ठे सरस्वती ।
लक्ष्मीः प्रसाधिता येन कीर्त्तिरेव प्रवासिता ॥ १० ॥

रामायां तस्य जायायां तनयः सुधनाभिधः ।
अभवत् सहस्रजातनिधानशतविश्रुतः ॥ ११ ॥

सर्वविद्याकुमुदिनीविकाशरसिकः सदा ।
कलावान्निर्मलरुचिर्यः पूर्णेन्दुरिवावभौ ॥ १२ ॥

बभूव तस्य भूभर्तुर्भूपतिर्भूम्यनन्तरः ।
मानी महेन्द्रसेनाख्यः प्रख्यातपृथुविक्रमः ॥ १३ ॥

तेन दुःसहदण्डेन सर्वसर्वस्वहारिणा ।
अकालकालकल्पेन पीडिताः शुशुचुः प्रजाः ॥ १४ ॥

१ ^W has the following additional S'loka :—

स्वयम्बर्चनमाहात्म्यमथ वक्ष्यामि हे जिनाः ।

महर्षिनाम प्रपदेयते स्त्रीनामिकायाः ।

ཆོས་མིན་ལ་ནི་ཞུགས་པ་དེའི། གོང་ནི་ལེགས་བྱས་སྟོབ་དག།

ལོག་ཅིང་གདུང་བ་དྲག་པོ་ཡིས། གདུང་བར་སྦྱིན་གྱི་ཆར་མ་ཕབ།

15

ས་སྟོང་ཇེས་སྤྱ་མི་མཐུན་པ། དེར་ནི་སྤྱ་གཏི་ཉེན་འཚོ་བྱང་།

སྤྱག་བསྐྱལ་ཅན་ནི་མས་ཁོ་ན་ལ། སྤྱག་བསྐྱལ་གྱིས་པར་གྱུར་པ་ཡིན།

16

དེ་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ཁྱད་གཟེར། བདག་ངན་གྱིས་གདུངས་ཡིད་བྱང་ཞིང།

གོང་ནང་གནས་པ་ཐམས་ཅད་ནི། གཅིག་དུ་འཚོགས་ནས་ནིས་པར་བསམས།

17

གྱུ་ལ་སྦྱོན་མཚན་མོར་བྱེད་པ་ནི། གསར་པའི་དབྱ་ཟེར་འབབས་པ་ཡིས།

མཚོག་དུ་སྦྱོ་བའི་ཚོགས་པ་ནི། བརྒྱ་ཅན་བཞིན་རྩམ་པར་གྱུར།

18

དྲི་བ་དུ་ངན་པར་ཞེན་པ་འདིས། བདེན་མེད་སྟོན་པའི་གྲོས་དག་གིས།

བདག་ཅག་བཙོར་ནས་གཡོ་ཅན་དང་། བྱ་དང་སྤྱ་མཁན་ནི་མས་དག་བསོས།

19

དེ་ལ་འདངས་བདག་སྤྱིག་པ་ཡི། དམོད་བས་ཆར་མེད་སྤྱག་བསྐྱལ་བ།

སྦྱོ་བོ་ཡང་དག་བསྐྱལ་བའི་དབང་། སྤྱ་གཏི་བར་བྱེད་པ་སྦྱོས།

20

ས་སྟོང་ལྟན་དུ་ནོ་ཞིང་འཁོར་གྱི་སྦྱོ་བོ་ལྟོབ་ཅིང་སྤྱ་ཅོར་མོངས།

སྦྱོན་པོ་ནི་མས་ཀྱང་གདུག་ཅིང་དྲག་པ་གཡོ་ལྟན་གྱུ་དག་ལ་མཁས།

ཞབས་དུང་གནས་དང་ཡིག་མཁན་མི་བཟང་ཁ་སྦྱོན་རབ་དུ་ཁྲིམ་གྱུར་པ།

དམན་པ་འཚོམས་བྱེད་མ་རུང་ཚོགས་པ་འདི་དག་ནི་མས་ནི་ཇི་ལྟར་བཟོད།

21

तस्याधर्मप्रवृत्तस्य निवृत्तमुक्ततोत्सवे ।
तीव्रोपतापसन्तप्ते पुरे न वद्वर्धनाः ॥ १५ ॥

प्रतिकूले महीपाले तत्र दुर्भिक्षविश्रवः ।
बभूव व्यसनेष्वेव भवन्ति व्यसनोदयाः ॥ १६ ॥

ततः क्लेशविशेषार्त्ताः सर्वे पुरनिवासिनः ।
कुपतिव्यसनोद्देगादेकीभूता व्यचिन्तयन् ॥ १७ ॥

राज्ञा दोषाकरेण्यं जडेन जनता परम् ।
प्रत्यग्रकरपातेन नलिनीव निमीलिता ॥ १८ ॥

एष दुर्व्यसनी नित्यमसत्यामात्यसम्मतः ।
अस्मान्निपीड्य पुष्पाति विटचेटकगायनान् ॥ १९ ॥

कष्टा तच्चाप्यनादृष्टिः पापशापेन भूपतेः ।
दुर्भिक्षजननी जाता जनसंशयसाक्षिणी ॥ २० ॥

सुतीक्ष्णः क्षापालः खरमुखरमूर्खः परिजनः
कदर्याश्चामात्याः कटुकपटकौटिल्यपटवः ।
पदस्थाः कायस्थाः विषममुखरोगाः प्रकुपिताः
कथं सोऽयं सद्यः कृपणदलनो दारुणगणः ॥ २१ ॥

དབལ་ལྷན་ས་ཡི་བདག་པོ་ནི། ནོར་གྱིས་ཡུལ་འཁོར་སྐྱོང་བ་ཐོས།
བདག་ཅག་དེ་གྲོང་སོང་བ་ན། མ་ཉེས་གཤེན་དེ་ཡིས་སྐྱོང་བར་འགྱུར། 22

ས་བདག་གང་གི་ཡུལ་འཁོར་ལ། བྱ་བཞིན་དྲི་བ་ཕྱེད་པ།
དེ་ཡི་ཡུལ་དུ་པ་ཡིས་ནི། ཁྱིས་དུ་བཞིན་དུ་འཛོལ་བར་བྱ། 23

དེ་ལྟར་ངེས་བསྐྱབས་དེ་དག་ནིས་ས། ཏ་མྱི་ན་ཡི་གྲོང་ཁྱིར་སོང་།
ལུས་ཀྱང་གཞོད་བཅས་གཏང་བྱ་ན། ཡུལ་དང་གནས་ནི་སྒྲོས་ཅི་དགོས། 24

མི་བདག་དབང་ཆེན་སྒྲེ་ཡིས་ཀྱང་། རང་གྲོང་སྐྱེ་བོ་མེད་ཤིས་ནས།
འགྱོད་པ་དྲག་པོས་ཁྱོ་ལྷན་པར། སྒྲོན་པོ་ཆེན་པོ་ལ་སྤྲུམ་པ། 25

གྲུལ་པོ་ནོར་གྱི་གྲོང་ཁྱིར་དུ། བདག་གི་གྲོང་གནས་སྐྱེ་བོ་ནིས་ས།
རབ་དུ་སོང་ཞིས་ཉན་སྒྲ་ནི། གསང་ནས་གྱུ་བ་དག་གིས་སྤྲུམ། 26

གཤམ་དེ་བདག་གི་དབྱ་གྲོང་དུ། དེ་དག་ཐུ་གས་ཉན་འགྲོ་ན།
གནས་གྱི་ཉར་འཛོལ་ཐོས་ཅད་དུ། རེ་མོས་ཀྱིས་ནི་འབྱུང་བ་ཉིད། 27

ཡང་ན་གྲུལ་པོའི་སྒྲོན་གྱིས་ནི། བདེ་བ་འདོད་པས་དེ་དག་སོང་།
གྲུལ་པོ་སྤྲུལ་ཡིས་གྲོང་ཁྱིར་གྱིས། སྐྱེ་བོ་ལས་དང་དབྱལས་གྲོལ། 28

པལ་ཆེན་ཡོངས་སྤྱུ་འདྲིས་ལ་སྤང་། དྲི་བ་དྲི་བ་པས་དེ་དག་སོང་།
རིང་ནས་གནས་པ་ཐོས་ཅད་ནི། ཀྱན་གྱི་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཡིན། 29

धनः श्रीमान् क्षितिपतिः श्रूयते राष्ट्रवर्द्धनः ।

गच्छामस्तत्पुरं सोऽस्मान् वत्सलः पालयिष्यति ॥ २२ ॥

अपत्यमिव राष्ट्रं यः सदा पश्यति भूपतिः ।

विषये जीव्यते तस्य जनकस्येव वेश्मनि ॥ २३ ॥

इति निश्चयमाधाय ययुस्ते हस्तिनापुरम् ।

त्याज्यः कायोऽपि सापायः किं पुनर्देशसंश्रयः ॥ २४ ॥

ज्ञात्वा महेन्द्रसेनाऽपि स्वपुरं निर्जनं नृपः ।

तीव्रानुतापः सामर्थं महामात्यानभाषत ॥ २५ ॥

धनस्य धनिनो राज्ञः पुरं मत्पुरवासिनः ।

प्रयाता इति नश्चारैः कथितं गूढचारिभिः ॥ २६ ॥

दुर्भिक्षखिन्ना यदि ते याता मम रिपोः पुरम् ।

तत् सर्व्वत्र भवन्त्येव पर्यायैर्देवविश्रवाः ॥ २७ ॥

अथवा राजदोषेण गतास्ते सुखवाञ्छया ।

विष्टिर्दण्डकरोन्मुक्तः कस्य राज्ञः पुरे जनः ॥ २८ ॥

प्रायः परिचितद्वेषात् सदा नवनवैषिणः ।

दूरस्थ एव सर्व्वस्य सर्व्वो भवति वल्लभः ॥ २९ ॥ ✕

གང་གིས་གཞན་གྱི་སྤྱི་གྱི་ནི། མོངས་པ་རྒྱང་མ་བཞིན་དུ་འཕྲོག།
ས་བདག་དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་ནི། བདག་ལས་སྒྲག་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། 30

དེ་ཞིག་དེ་ཡི་གྲགས་པ་ནི། རབ་གཞིལ་ཐབས་དག་བསམས་པར་མཛོད།
གང་ཡང་ཐུན་སྦྱར་ཚོགས་པའི་གྱུ། དེ་དག་གཞིས་པ་བསྐྱབ་པར་མཛོད། 31

ཅས་པ་གྱུལ་པའི་ཚོག་ཐོས་ནས། སྒྲོན་པོ་ཆེན་པོས་རབ་སྦྱས་པ།
སྒྲག་ཅིག་གང་གི་གྱུལ་པོ་ནི། ནོར་དང་སྤྱི་བོ་དར་བ་ཉོན། 32

ས་བདག་དེ་ཡི་དར་བ་ནི། གཟུགས་ཅན་བསོད་ནམས་ཀྱིས་བདགས་བཞིན།
ཡུལ་ན་ཁྲུ་ཡི་གྱུལ་པོ་ནི། རྒྱ་མ་ཅོ་དུ་ཞེས་པ་ཡོད། 33

དེ་ཡི་མཐུ་ཡིས་དུས་མིན་དུ། འབྲུ་ནི་ཐུན་སྦྱར་ཚོགས་པར་འབྱུར།
ས་བདག་ཐུན་སྦྱར་ཚོགས་ཀྱན་གྱིས། ཅོ་བ་ཞིང་ནི་ཐུན་སྦྱར་ཚོགས། 34

དེ་སྤྲད་རིག་པའི་སྟོབས་དག་གིས། ཁྲུ་དེ་གལ་དེ་འཕྲོག་ནས་ན།
དེ་ཆོ་དེ་ཡི་སྤྱི་གྱི་ནམས། རང་ཉིད་ཁྱོད་ལ་བདེན་པར་འབྱུར། 35

དེ་སྤྲད་སྤྲགས་སྟོབས་འབར་བ་ཡིས། སྐྱབ་པ་བོ་འགའ་བཅའ་ནས་ནི།
ཁྲུ་ཡི་གྱུལ་བོ་འཕྲོག་པ་ལ། བཙོན་བདག་ནི་ཁྲུ་དུ་མཛོད། 36

ཅས་པ་སྒྲོན་པའི་ཚོག་ཐོས་ནས། ས་བདག་གིས་ནི་བདེན་ཞེས་སྦྱས།
རང་ཉིད་ཡོན་ཏན་ནོར་ཉམས་པའི། མི་བསྐྱུན་པ་རིལ་སྒྲོན་ལ་སྟོད། 37

अस्मदभ्यधिकः कोऽसौ तस्य भूमिपतेर्गुणः ।
परेषां हरते येन मुग्धा जाया इव प्रजाः ॥ ३० ॥

उपायश्चिन्त्यतां तावत् तस्य दर्पप्रशान्तये ।
समृद्धिकारणं यच्च तद्विधातो विधीयताम् ॥ ३१ ॥

इति राजवचः श्रुत्वा महामात्या बभाषिरे ।
श्रूयतां देव येनासौ राजा धनजनोर्जितः ॥ ३२ ॥

विषये नागराजोऽस्ति चित्रो नाम बह्वदकः ।
तस्य क्षितिपतेर्मूर्त्तः पुण्यवद्भवोदयः ॥ ३३ ॥

अकाले शस्यनिष्पत्तिस्तत्प्रभावेण जायते ।
कृषिसम्पत्तिमूलाश्च भूभुजां सर्व्वसम्पदः ॥ ३४ ॥

तस्माद्विद्याबलान्नागः संहर्तुं यदि शक्यते ।
तदा यान्ति स्वयं तस्य प्रजास्त्वामेव संश्रयम् ॥ ३५ ॥

दीप्तमन्त्रबलं कञ्चित्तस्मादन्विष्य साधकम् ।
नागराजस्य हरणे क्रियतां तूर्णमुद्यमः ॥ ३६ ॥

इत्यमात्यवचः श्रुत्वा तथेत्याह महीपतिः ।
स्वगुणाधानविकलाः परदोषोद्यताः खलाः ॥ ३७ ॥

དེར་ནི་གསེར་ནི་མང་པོ་དག། རིན་པ་རབ་དུ་སྟེར་བའི་སྒྲ།
བསྒྲགས་ནས་གྲོས་པ་ནོམས་ཀྱིས་ནི། ལྷ་དག་འཆིང་བའི་སྒྲགས་པ་ཐོབ། 38

གསེར་སྤྱན་དམ་བཅས་དེ་དག་གྱིས། གསོལ་གདབ་རིག་འཛིན་ཞེས་བྱ་བ།
དེ་ནི་ཅོ་དྲུག་བའི་སྒྲ་ད། ཉམ་ཉམ་ཡི་གྲོང་ཁྱེར་སོང་། 39

དེར་ནི་ནགས་ཚལ་དག་གི་མཐའ། སྤྱུ་ལྷང་ཀྱང་འཕྱང་ལྡན་པ་ན།
གདེངས་ཅན་བདག་པོའི་ཁང་པ་ནི། ནམ་མཁའི་འོད་ཅན་དེ་ཡིས་མཐོང་། 40

བ་ཀྱལ་ཡི་འཕྲིང་གཡོ་ཞིང་། ཉི་ཀ་ལ་ཡི་དཔལ་གྱིས་པ།
ནགས་ཀྱི་དཔལ་མོའི་གྱུན་དག་གི། རོར་བུའི་མེ་ལོང་ཉེ་བ་བཞིན། 41

རི་མེད་ཅུ་དེ་མཐོང་བྱུང་ནས། ཆགས་པས་ཉམས་པའི་ཡིད་ཅན་གྱིས།
སྒྲགས་ཀྱི་བསམ་གཏན་ཆས་ཞུགས་ཏེ། བསྐྱབས་སྒྲོགས་ནི་བཅིངས་བྱས། 42

བདུལ་ཞུགས་རབ་དུག་གཟི་ལྡན་དེས། རྩོགས་ནི་བཅིངས་པ་བསྐྱབ་པ་ནི།
ལྷ་བདག་གདེངས་ཀའི་ཞོར་བྱ་ནི། གདུང་ཞིང་མགོ་པོ་གཟིར་བར་བྱུང་། 43

དེ་ནས་མ་མཐོང་ཡང་དག་ལངས། སྒྲགས་ནི་བསྐྱབ་པ་དེ་མཐོང་ནས།
འདར་ཞིང་གདེངས་ཅན་བདག་པོ་ནི། བཅིངས་པས་སྒྲགས་པས་རབ་བསམས་བ། 44

ཁྲོ་བ་སྒྲར་སྤྱོད་མ་མེད། ལྷ་ཕྱིད་མེད་སྒྲུ་གྲོག་ལྷ་བྱ།
དུས་མིན་དུས་དང་མཚུངས་པ་ཡི། གདུག་པ་འདི་ནི་ག་ལས་འོངས། 45

ततः प्रभूतकनकप्रदानपणघोषणाम् ।

कृत्वा ते मन्त्रिणः प्रापुर्नागबन्धनमन्त्रिणम् ॥ ३८ ॥

स तैर्विद्याधरो नाम सुवर्णार्पणसंविदा ।

प्रार्थितश्चित्रमानेतुं प्रययौ हस्तिनापुरम् ॥ ३९ ॥

तत्र काननपर्यन्ते स्निग्धश्यामलपादपे ।

भवनं भोगिनां भर्तुः स ददर्श नभःप्रभम् ॥ ४० ॥

वलदकुलमालाया विलसत्तिलकश्रियः ।

वनलक्ष्या इवासन्नमण्डनामणिदर्पणम् ॥ ४१ ॥

तद्विलोक्यामलजलं स्पृहामलिनमानसः ।

मन्त्रानुध्यानसन्नद्धः सिद्धौ दिग्बन्धमादधे ॥ ४२ ॥

दिग्बन्धे विहिते तेन व्रतेनात्युग्रतेजसा ।

शिरोव्यथा नागपतेरभूत्तप्तफलामणैः ॥ ४३ ॥

अथादृश्यः समुत्थाय तं दृष्ट्वा मन्त्रसाधकम् ।

कम्पमानः फणिपतिर्बन्धनासादचिन्तयत् ॥ ४४ ॥

वभुभूश्मश्रुशवलस्तडित्कपिललोचनः ।

अकालकालसङ्काशः कुलं हन्तुं समागतः ॥ ४५ ॥

དེ་ནི་གདུག་པའི་བདག་ཉིད་འདིས། བླུ་གུ་མྱོགས་ནི་བཅེངས་པ་བྱས།
 ཇི་སྟེན་འདིས་བདག་མ་བཅེངས་པ། དེ་སྟེན་རིགས་པའི་རིམ་པ་བཟོད། 46

དྲང་སྟོང་ཆེན་པོ་ཤིན་ཤུག་ཅན། འཕུག་ངོགས་ཉེ་བའི་མཐའ་འདིར་གནས།
 བདག་ཡངས་བསྐྱབ་པ་དམ་པ་ནི། དེས་ཀྱང་རྒྱས་པ་མིན་པར་ཤེས། 47

གང་འདི་དེ་ཡི་བསྟེན་གནས་ན། ཉམ་དུ་རིམ་གྲོ་ཡོངས་བསྐྱབ་པ།
 ཇོན་པ་བསྐྱུ་ཅན་ཞེས་པས། དེ་ཡིས་བདག་ནི་བསྐྱུང་བར་བཟོད། 48

ཅེས་པ་ཡིད་ཀྱིས་ངེས་བྱས་ནས། ཇོན་པ་གལ་བ་དེར་སོང་།
 རང་གི་སྟོན་རྒྱུ་ཆུལ་བཤད་ནས་ནི། དེ་ལ་འཆི་བ་བསྐྱུང་བར་ཞུས། 49

ཁྱུ་ཡི་གྲུལ་པོས་སྐྱབ་པ་པོ། གསལ་པའི་སྤྲད་དུ་གསོལ་བདེ་བུ།
 གཞུ་དང་ལྷན་པས་གནས་དེར་ཕྱིན། སྤྲགས་པ་དཔའ་བོ་མཐོང་བར་གྱུར། 50

གནས་སྐབས་དེར་ནི་སྐྱབ་པ་པོ། སྤྲགས་པ་ཡིས་ཀྱང་སྦྱིན་སྤྲིག་མེས།
 བཅེང་བར་འདོད་པས་ཁྱུ་ཡི་ནི། གྲུལ་པོ་རབ་དུ་དགག་པར་བྱས། 51

གཤེངས་ཅན་བདག་པོ་སྤྲགས་ཀྱིས་ནི། དྲངས་ཆོ་དེ་ཡི་གནས་ཀྱི་རྒྱ།
 རྒྱ་ཡི་རྒྱ་བྱར་རབ་དགྱིགས་པས། བྱ་ངན་བྱེད་པར་བཙོན་པ་བཞིན། 52

ལག་འགྲོའི་རྒྱང་མ་ཀྱན་དུ་སྐྱབ་པས་འབྲུགས་པའི་བྱ་ངན་གྱིས།
 ཤུགས་རིངས་ཤུགས་ཀྱིས་རབ་བསྐྱབས་རབ་འབར་དབྱ་བའི་སྟོང་བ་ཅན།
 རབ་དུ་འདར་ཞིང་གཡོ་བའི་རྒྱ་ནི་བོ་རྒྱབས་ལག་པ་ཡིས།
 ཐལ་མོ་སྤྲད་བྱས་བསྐྱུང་བ་དོན་དུ་གཉེད་བར་བྱེད་པ་བཞིན། 53

वने सम्प्रति दिग्बन्धः कृतोऽनेन दुरात्मना ।

बध्नात्येष न यावन्मां तावद्युक्तिक्रमः क्षमः ॥ ४६ ॥

तीरोपान्ते वसत्यस्मिन् महर्षिर्वल्कलायनः ।

जाने सोऽपि न मे साधुः परिचाणे प्रगल्भते ॥ ४७ ॥

तस्याश्रमपदे योऽसौ परिचर्यापरः सदा ।

लुब्धकः पद्मको नाम स मे संरक्षणक्षमः ॥ ४८ ॥

इति निश्चित्य मनसा गत्वा स लुब्धकान्तिकम् ।

स्वहृत्तान्तं निवेद्यास्मै बन्धरक्षामयाचत ॥ ४९ ॥

साधकस्य बधायैव नागराजेन सोऽर्थितः ।

धन्वी तं देशमभ्येत्य मन्त्रधीरं व्यलोकयत् ॥ ५० ॥

अस्मिन्नवसरे मन्त्री स प्रकोपी हुतानलः ।

आकृष्टिं नागराजस्य विदधे बन्धनोत्सुकः ॥ ५१ ॥

मन्त्राकृष्टे फणिपतौ क्षणं तद्भवनोदकम् ।

सविषादं रुरोदेव प्रोचद्बुद्बुदशब्दितम् ॥ ५२ ॥

सन्त्रासविह्वलभुजङ्गबधूविषाद-

निश्वासवेगविहितोज्ज्वलफेनमालम् ।

रक्षार्थनामिव चकार तरङ्गहस्त-

सक्ताञ्जलिप्रवलकम्पविलोलमम्भः ॥ ५३ ॥

མཁའ་མིང་གཟི་བྱིན་ཐུག་པ་དེས། རིག་པའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་སྤྱུ་བརྒྱུང་ཕྱེ།
འཁུམས་ཤིང་གྲུ་གྲུ་ཐུན་པའི་ལུས། རྩ་ཡི་སྒྲོད་དུ་བཅའ་བ་ན། 54

དོན་པ་ཡིས་ནི་གཞུ་བཀའ་ཕྱེ། དུག་གིས་བྱུགས་པའི་མདའ་དག་གིས།
སྒྲག་པས་མིག་ནི་ཉམས་གུར་ཅིང་། གསེར་ལ་ཆགས་པ་དེ་ལ་བསྐྱུན། 55

འཛིགས་པས་ལག་འགྲོ་བཏང་གུར་ཅིང་། མེད་འཇུག་དེ་ལ་མངོན་སྟོགས་ཏེ།
དེ་ཡི་འཛིགས་རུང་རལ་གྱི་ཡིས། མགོ་བོ་དག་དང་བྲས་བ། 56

སྒྲོངས་པ་དེ་ཡིར་གྱི་པ་ནི། གཡེས་ས་ཆགས་ལས་གཞན་དག་དང་།
ཉེ་བར་སྒྲོར་བ་གྲབ་མདོ་ཀྱང་། རང་ཉིད་བཞུག་དོན་འབའ་ཞིག་གུར། 57

ཐུན་པའི་རིག་པ་འཁྱར་བ་སྒྲོབས། ས་ཁོལ་ཉེ་བར་གཏུང་བའི་སྤྱད།
སྒྲོར་བ་ནི་མས་ནི་འབྲལ་ལ་ཉིད། སྒོག་དང་ལྷན་ཅིག་ཉམས་པར་གུར། 58

དེ་ནས་རབ་དགའ་ཡོངས་རྫོགས་པ། བྱས་ཤེས་གདངས་ཅན་འདྲིན་པ་ཡིས།
རང་གི་ཁང་པར་དོན་པ་དེ། མཛའ་གཙུགས་སྒོ་དང་ཐུན་པས་བསོ། 59

ནོར་བུའི་ཁང་པ་གཞལ་ཡས་ཁང་། རིན་ཅན་འབྲི་ཤིང་སྒྲིད་ཚལ་དེར།
ཅོ་དུ་ཡིས་ནི་མཚོད་བྱེད་ཅིང་། དེ་ཡི་དུས་ནི་འགའ་ཞིག་གནས། 60

དེ་ནས་ཡ་མཚན་ཐུན་པ་དེས། བས་ཞིག་ཁྲོག་འཕྲིང་ལྟ་བུ་ཡིས།
ཞགས་པ་དོན་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ། སྤྱི་ཡིས་མཚོད་པར་བྱེད་པ་མཐོང་། 61

आत्ते विद्यावलात्तेन नागे गरुडतेजसा ।
सङ्कोचितविलाभोगे क्षिप्ते च जलभाजने ॥ ५४ ॥

तं हेमलुब्धं वाणेन चाससन्दिग्धलोचनम् ।
विब्याध धनुराकृष्य विषदिग्धेन लुब्धकः ॥ ५५ ॥

मग्नवाणं तमभ्येत्य भूयस्यक्तभुजङ्गमम् ।
करालकरवालेन त्विद्विलक्ष्यं चकार सः ॥ ५६ ॥

सा विद्या बन्धकौ तस्य लोभादन्योपयोगिनी ।
अभूत् सिद्धापि मुग्धस्य स्वविनाशाय केवलम् ॥ ५७ ॥

मुक्ताः परोपतापाय विद्याविभवशक्तयः ।
सहसैव विमूढानां विनश्यन्ति सहासुभिः ॥ ५८ ॥

ततः प्रहर्षसम्पूर्णः कृतज्ञः फणिनायकः ।
तं निनाय स्वभवनं लुब्धकं स्नेहलुब्धकः ॥ ५९ ॥

तत्र रत्नतलोद्यानविमानमणिवेश्मसु ।
अभ्यर्च्यमानश्चित्रेण कञ्चित्कालमुवास सः ॥ ६० ॥

कदाचिदथ नागेन पूज्यमानः सविस्मयः ।
विद्युद्दामोपमं पाशममोघाख्यं ददर्श सः ॥ ६१ ॥

དེ་མཐོང་དེ་ཡི་ནུས་མཐུ་དག། གྲུ་ཡིས་བཤད་པ་འོས་གྱུར་ནས།
 རྩོད་པ་ཆགས་པའི་ཡིད་ལྷན་པས། དེ་ནི་འབད་ནས་རབ་དུ་བསྐྱངས།

62

གཡུལ་གྱི་སྒྲོར་བ་མི་པས་ཞིང་། ལྷ་ནམས་ཀྱང་ནི་འཆིང་བྱེད་པ།
 རྒྱུག་ལས་ལྷག་པ་དེ་དེ་ལ། བཀྱེད་པ་ཆན་དབང་པོ་དགའ་བས་བྱིན།

63

དེ་ནས་ཞགས་པ་དེ་མྱངས་ནས། ཅོ་དུ་ལ་ཞེས་རྩོད་པ་ནི།
 གྲུ་ཡི་ཁང་པ་ལས་འཕྱོད་དེ། དོན་ཐོབ་རང་གི་གནས་སུ་སོང་།

64

གྲུ་ཡི་མཐུ་ཡིས་ཐོབ་པ་ཡི། སྤྱན་ཚགས་ཡུན་རིང་དེ་སྤྱད་ནས།
 ལུངས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ཡི། བྱ་ལ་ཞགས་པ་བྱིན་ནས་འདས།

65

རྩོད་པ་གཞོན་ཏུ་དེ་ཡིས་ཀྱང་། པ་ཡི་སྒྲོད་པ་སྒྲིང་བྱེད་ཅིང་།
 རིགས་ཀྱི་ལྷགས་ཀྱིས་བྱབ་ལ་དེད། རིམ་གྱོ་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་གྱུར།

66

དེ་ནས་ནམ་ཞིག་བྱབ་པ་ནི། བཞུགས་པའི་མདུན་ན་གནས་པ་དེས།
 ཡིན་དུ་སྤྱོད་ཞིང་སྒྲན་པའི་ཁྱ། ན་བའི་བཅུད་ལེན་གྱིས་པ་ཐོས།

67

བྱབ་པ་དེ་མོ་བཀོད་པ་བཞིན། མཐོང་ནས་ཡ་མཚན་དེས་དྲིས་པ།
 བརྒྱུ་ཁྲིམས་སུ་བྱང་བ་ནི། ཡང་དག་བསྐྱེད་པའི་སྒྲ་མཚུངས་ཤིང་།

68

ཁྱུ་བྱུ་དབྱངས་ལྟར་སྒྲན་པ་ཡི། སྒྲ་འདི་དག་ནི་གང་ལས་ཐོས།
 ཞེས་པ་རྩོད་པའི་བྱ་ཡིས་དྲིས། དེ་ལ་བྱབ་པས་རབ་སྐྱེས་པ།

69

तं दृष्ट्वा तत्प्रभावञ्च श्रुत्वा नागनिवेदितम् ।
यत्नात्तदर्थनाञ्चक्रो लुब्धको लुब्धमानसः ॥ ६२ ॥

अजय्यं समरोद्योगे मुराणामपि बन्धनम् ।
तं जीविताधिकं तस्मै ददौ प्रीत्या फणीश्वरः ॥ ६३ ॥

ततस्तं पाशमादाय चित्रमामन्त्रा लुब्धकः ।
उत्तीर्य नागभवनाल्लब्धार्थः स्वपदं ययौ ॥ ६४ ॥

नागप्रभावसम्प्राप्तां चिरं भुक्त्वा स सम्पदम् ।
पुत्रायोत्पलकास्थाय पाशं दत्त्वा व्यपद्यत ॥ ६५ ॥

पालयन् पितुराचारं सोऽपि लुब्धकुमारकः ।
मुनेस्तस्य कुलस्थित्या परिचर्यापरोऽभवत् ॥ ६६ ॥

ततः कदाचित् स मुनेर्विश्रान्तस्य स्थितः पुरः ।
शुश्राव काकलीगीतं कीर्णं कर्णरसायनम् ॥ ६७ ॥

गीतश्रवणनिस्यन्दनिलीनहरिणं वनम् ।
चित्रन्यस्तमिवालोक्ष्य सोऽपृच्छद्विस्मितो मुनिम् ॥ ६८ ॥

कमलाबन्धसंरुद्धमधुपध्वनिसोदरः ।
कुतोऽयं कोकिलालापललितः श्रूयते स्वनः ॥ ६९ ॥

མི་འམ་ཅི་ཡི་བྱ་མོ་ནོམས། སྒྲན་པར་བརྗེད་པ་འདི་དག་ལན།

མི་འམ་ཅི་བདག་ལྗོན་པ་ཡི། བྱ་མོ་ཡིད་འཕྲོག་མ་འདི་ནི།

70

བྱ་མོ་ལྔ་བརྒྱུས་ཡོངས་བསྐོར་ནས། ཁྲུ་ཡི་ཁང་པ་དག་ན་ཅེ།

དེ་ཐོས་དག་མཚན་གྱིས་ནོན་ནས། དེ་ཡིས་སྒྲན་ཡང་ཐུབ་ལ་སྒྲས།

71

མི་འམ་ཅི་ཡི་བྱ་མོ་དག། སྐྱེས་བྱས་ཐོབ་པར་རྒྱས་སམ་ཅི།

ཐུབ་པས་དེར་སྒྲས་གང་གི་ནི། ལག་ཅེར་དོན་ཡོད་ཅེས་བྱ་བའི།

72

ཞགས་པས་སོང་ཉྱེ་འདོད་ལྡན་མ། མི་འམ་ཅི་མོ་སྒྲང་བར་རྒྱས།

དེ་ནས་དེ་ཐོས་སྒྲོ་ལྡན་བའི། རོན་པས་དེ་ལ་ཕྱག་བཙུང་ནས།

73

ཞགས་པ་བརྒྱང་ཉྱེ་གདངས་ཅན་གྱི། དབང་པོའི་ཁང་པ་དག་ཏུ་སོང་།

དེར་དེས་མི་འམ་ཅི་མོའི་ཚོགས། ཅེ་དགའ་ལོ་བས་མཚན་པ་ནི།

74

གསེར་གྱི་འབྲི་ཤིང་ནགས་ཀྱི་དཔ་ལ། རྒྱུང་གིས་བསྐྱོད་པ་འཛིན་པ་མཐོང་།

དེ་དག་དབྱས་སྒྲུ་ཡིད་འཕྲོག་མས། བྱས་བྱས་ལངས་པ་མཐོང་གུར་དེ།

75

འུག་བའི་མིག་གསུམ་མ་དག་གི། ཞི་བྱེད་ཅུ་ཡི་རྩ་མོ་བཞིན།

ལུས་མེད་ནིས་འདྲུལ་ཙོམ་པ་ཡི། བོ་རྒྱལ་ས་ཚོགས་ལྡན་ལང་ཚོར་ནི།

76

གཞོན་ནུ་མ་ཉིད་བྱིང་བ་ཡི། རོན་པ་དག་ནི་བྱེད་པ་བཞིན།

ཡིད་འོང་རྩ་ཡི་གོས་བགོས་ཤིང་། སྐྱེ་དགས་དག་ནི་ལེགས་པར་བཅིངས།

77

इति लुब्धकपुत्रेण पृष्टस्तं मुनिरब्रवीत् ।
गायन्ति मधुरालापमेताः किन्नरकन्यकाः ॥ ७० ॥

द्रुमस्य किन्नरपतेः कन्या कन्याशतैर्वृता ।
पञ्चभिर्नागभवने क्रीडत्येषा मनोहरा ॥ ७१ ॥

श्रुत्वैतत् कौतुकाक्रान्तः स पुनर्मुनिमभ्यधात् ।
अपि शक्नोति पुरुषः प्राप्तुं किन्नरकन्यकाम् ॥ ७२ ॥

तमुवाच मुनिर्यस्य भवेत् पाशः कराग्रगः ।
अमोघाख्यः स शक्नोति हर्तुं किन्नरकामिनीम् ॥ ७३ ॥

स तदाकर्ण्य^१ सोत्साहस्तं प्रणम्याथ लुब्धकः ।
प्रययौ पाशमादाय भोगीन्द्रभवनान्तिकम् ॥ ७४ ॥

तत्र केलिविलासाङ्गं सोऽपश्यत् किन्नरीगणम् ।
विभ्राणमनिलालोलहेमवल्लीवनश्रियम् ॥ ७५ ॥

मध्ये स्नानोत्थितां तासां स ददर्श मनोहराम् ।
स्मरस्येव चिनेचाग्निनिर्व्वाणजलदेवताम् ॥ ७६ ॥

अनङ्गविभ्रमारम्भनिर्भरोर्मिणि यौवने ।
मज्जतः शैशवस्येव कुर्व्वाणामवलम्बनम् ॥ ७७ ॥

ཅུ་ཅེད་རོལ་པས་དབྱ་བ་ཡི། འཕྲིང་བ་རབ་གསལ་ཆགས་པ་བཞིན།
མཛེས་སྤྲུལ་རབ་དུ་དགྱིགས་གུར་བ། རོ་ཤལ་གསར་པ་འི་གྱུན་དག་ནི། 78

ཤིན་དུ་ཆེ་བས་མཚན་མེད་དཔལ། རླབ་དཀར་བ་སྟོགས་པ་བཞིན།
ན་གྱུན་རིན་ཆེན་འོད་ཟེར་གྱིས། ཚོགས་ཀྱི་འགྲམ་པ་དག་ལ་ནི། 79

རོལ་བའི་པ་དྲ་འབྲི་ཤིང་སྤྲར། ཅུ་ཡི་དག་པ་བྲི་བ་བཞིན།
དཔལ་བའི་གྱུན་དུ་གྲོགས་མོ་ཡི། སྤྲ་ཅིའི་རི་མོ་འབྲི་བྱེད་པ། 80

བསིལ་ཟེར་བྲི་མ་ལྷན་པ་ཡིས། སྦྱངས་པ་ཞི་བར་བྱེད་པ་བཞིན།
དེ་མཐོང་ཡ་མཚན་འབེབས་པ་ཡི། ཞགས་པས་ཡིད་ནི་དྲངས་གུར་བ། 81

ངོན་པས་འཕྲལ་ལ་ཞགས་པ་ནི། དོན་ཡོད་ཅེས་པ་ལོགས་པར་བསྟར།
དེ་ནས་ལག་ན་ཞགས་པ་དེས། མཐོང་ནས་འཕྲལ་ལ་རབ་སྤྲུལ་ཅིང་། 82

གཡོ་བ་རི་དྲགས་མིག་ཅན་མ། མི་འམ་ཅེན་མས་མཐོ་རིས་སོང་།
དེ་ཡི་སྒྱར་བར་ལག་པ་ཡིས། ཞགས་པ་འཕངས་པས་ཡིད་འཕྲོག་མ། 83

སྤྲུལ་པའི་མིག་དང་ལྷན་པ་བརྒྱུང་། རི་དྲགས་མོ་ནི་ངོན་པས་བཞིན།
དེ་ཡིས་དབང་མེད་ཞགས་པས་དྲངས། སྐད་ཅིག་བགྱལ་བས་མིག་རྒྱུ་ཞིང་། 84

སྤྲུལ་བསྐྲལ་གནས་སྐབས་བཞུན་པ་དེར། འདི་ཅི་ཞེས་པ་ཤེས་མ་གུར།
ཁྱུ་ཉམས་རི་དྲགས་མོ་བཞིན་དུ། རང་གི་སྤྱི་བོ་ལྟ་བུས་མ་པས། 85

मेखलावन्धसन्नद्धदिव्याम्बरमनोरमाम् ।

जलकेलिकलासिक्तस्फुरत्फेनावलीमिव ॥ ७८ ॥

लावण्यप्रसृतेनेव प्रवाहेन महीयसा ।

हरन्तीं तारहारेण शशिशुभ्रनिशाश्रियम् ॥ ७९ ॥

कलयन्तीं जलोल्लीढां लीलापचलतां पुनः ।

कर्णाभरणरत्नांशुकर्णोत्पलकपोलयोः ॥ ८० ॥

कस्तूरीलेखया सख्या लिख्यमानललाटिकाम् ।

कलङ्ककलनालैव्यं शमयन्तीं हिमत्विषः ॥ ८१ ॥

तां दृष्ट्वा विस्मयावेशपाशेनाकृष्टमानसः ।

चक्रे पाशममोघाख्यं सज्जं सपदि लुब्धकः ॥ ८२ ॥

ततः सन्नासतरलाः सहसा हरिणेष्वणाः ।

किन्नर्यो दिवमुत्पेतुः पाशहस्तं विलोक्य तम् ॥ ८३ ॥

लघुहस्ततया क्षिप्त्वा पाशचकितलोचनाम् ।

मनोहरां स जग्राह हरिणीमिव लुब्धकः ॥ ८४ ॥

सा पाशविवशा तेन कृष्टा कष्टदशां श्रिता ।

किमेतदिति नाज्ञासीत् क्षणं मूर्च्छानिमीलिता ॥ ८५ ॥

ཕྱོགས་སུ་ནོར་པར་ལྷ་བྱེད་ཅིང་། ཀུན་མཛོངས་མ་དེས་དེ་ལ་སྦྱས།
 བྱོང་ཞིག་བྱོང་ཞིག་བདྱན་པར་བཅིངས། བདག་ལ་མ་དེག་ཡོངས་སུ་སྤྱངས། 86

ངེས་པར་བྱ་ངན་གྱིས་གཟིར་ལ། བཀུག་པ་ནོར་ས་ཀྱང་བརྟེ་ལྷན་ཡིན།
 ཆགས་ལས་ལྷ་ཡི་བྱ་མོ་ནི། མཆོག་མིན་གནས་ལ་སྦྱར་བ་ན། 87

འཕྲལ་ལ་སྦྱབ་པ་པོ་ཉིད་སྟེ། རབ་དུ་འབར་བའི་རིག་པ་བཞིན།
 གློ་ལྷན་གློ་ཡིས་ནོར་དབྱེད་ནས། འོས་པ་དག་ལ་བདག་སྦྱལ་ན། 88

ཁྱོད་ལ་ངེས་པར་ཆོས་དང་ནི། རོར་གྱི་ཆགས་ཆེན་འབྱུང་པར་འབྱུར།
 ཞགས་པས་བསྐྱམས་པར་གཏུང་བ་ནི། བདག་གིས་མི་བཟོད་བཅིངས་པ་བྱོང་། 89

གང་དུ་ཁྱོད་འགྲོ་མའོན་འདོད་པ། དེར་ནི་བདག་རང་ཉིད་གྱིས་འགྲོ།
 བཅིངས་པ་བཏང་བར་གྱུར་ཀྱང་བདག། མཁའ་ལ་འཕྲུང་ནས་ཡོངས་མི་འགྲོ། 90

གང་གི་དབང་གིས་མཁའ་ལ་བདག། འགྲོ་བའི་གཙུག་གི་རིན་ཅེན་བརྒྱུང་།
 ཞེས་དེས་མཆི་མ་དང་བཅས་སྦྱས། སྤྱིང་ཇེས་བརྒྱན་པ་ཉིད་གྱུར་དེས། 91

གཙུག་གི་རོར་བྱ་ཡང་དག་སྤངས། ཞགས་པ་བཞོལ་ནས་དེ་ལ་སྦྱས།
 དག་མ་དབུགས་ནི་དབྱུང་བར་མཛོད། བྱ་ངན་བྱ་བར་ཡོངས་མི་འོས། 92

ངེས་པར་འོས་པ་མིན་ལ་ཁྱོད། རང་གི་འདོད་པས་སྦྱུལ་མི་བགྱིད།
 གང་གི་གྲགས་པ་བདུད་ཅི་ཡི། བོ་རྒྱབས་གྱིས་ནི་ཕྱོགས་ཀུན་ཁེངས། 93

यूथमृष्टेव करिणी स्वजनालोकनाशया ।

निरीक्षमाणा ककुभः सा सम्भ्रान्ता तमभ्यधात् ॥ ८६ ॥

मुञ्च मुञ्च दृढाक्षिप्तां मा स्याक्षीः परिरक्ष माम् ।

क्रूरा अपि भवन्त्येव शोकार्तिषु कृपालवः ॥ ८७ ॥

लोभादनुत्तमपदप्रयुक्ता दिव्यकन्यका ।

सद्यः प्रदीप्ता विद्येव निर्दहत्येव साधकम् ॥ ८८ ॥

मां विचार्य धिया धीमनुचिताय प्रयच्छतः ।

भविष्यति तवावश्यं महान् धर्मधनागमः ॥ ८९ ॥

पीडां पाशकृतामेतां न सहे मुञ्च बन्धनम् ।

स्वयं व्रजाम्यहं तत्र यत्र तेऽभिमता गतिः ॥ ९० ॥

दिवमुत्पत्य गच्छामि नत्वहं मुक्तबन्धना ।

यद्वशान्मे गतिर्व्योम्नि चूडारत्नं गृहाण तत् ॥ ९१ ॥

इत्युक्तः स तथा सास्रं प्रयातः करुणार्द्रताम् ।

चूडामणिं समादाय पाशं मुक्ता जगाद ताम् ॥ ९२ ॥

समाश्वसिहि कल्याणि न शोकं कर्तुमर्हसि ।

न नामानुचिताय त्वां प्रयच्छामि निजेच्छया ॥ ९३ ॥

ཡོན་ཏན་རིན་ཅན་ཆུ་གཏོར་ཚོ། དཔལ་ལྷན་གྱི་ལ་པོའི་སྐུ་པོ་ཡོད།
དེ་ནི་རིག་པ་ཞལ་ལ་ཆགས། གླུ་ཅེས་ཅེད་འཛེས་ནི་པར་བཞུག། 94

རང་གི་རིགས་ཀྱི་བྱད་པར་ཅན། ལེགས་སྦྱོད་ནོར་བཟང་ཞེས་པའོ།
བདེ་དགའ་དག་གི་དཔལ་བཞིན་དུ། གཏོང་དང་ཡོངས་སྦྱོད་སྐལ་པ་བཟང། 95

ནི་འཕྲུལ་ས་ཡི་གྱིན་གྱུར་དེ། སྒྲིན་ལེགས་ཁྱོད་ལ་ཡང་དག་འོས།
གང་གི་ས་ཡི་མཚན་མེད་བདག། ལྷ་དང་རྒྱ་ཟ་མི་འས་ཅི། 96

རིག་འཛིན་ནི་པར་ཅན་ནི་མས་ཀྱི། ཁེངས་པ་དག་ནི་ཐུང་དུར་བྱེད།
ཅེས་པ་དེ་ལ་དབྱགས་ཐུང་ཞིང། གཉེན་ཚགས་བྲལ་བའི་ཡིད་འཕྲོག་ས། 97

ཀྱུ་ར་རི་བཞིན་གཉིས་དུ་ནི། སྒྲིང་ཇེ་ཇེ་སྐད་ཚོང་བཏོན།
སྐབས་དེར་འཕྱགས་བྱེད་པོས་ལ་ནི། རྩོད་གྱི་ཅེད་མེད་དག་མཚན་ལ། 98

འཕོངས་མཁའ་སྐོར་བཟང་སོང་གྱུར་པ། རིས་གྱིས་གནས་དེར་འོངས་པར་གྱུར།
དེ་ཡི་ཤིང་དེའི་སྒྲ་བྱད་སྒྲས། མ་བྱེད་ཚོགས་གྱིས་གར་བྱས་ནས། 99

དུ་ཀྱུ་ལ་ཉིད་གཡོ་ཞིང་སྒྲོ། བགས་ཀྱི་དཔལ་མོས་སྐད་ཅིག་ཐོབ།
དེ་ནི་རྩལ་གྱི་ཆུ་ཐིགས་དག། འབྲམ་པར་ཆགས་པས་རབ་མཛེས་པས། 100

ནི་གྱིན་མཐའ་ན་རབ་མཛེས་པས། ལྷ་དྲིག་འབྲས་བྱ་འཕོས་པ་བཞིན།
མདུན་དུ་སོ་ཡི་འོད་ཟེར་གྱིས། ཤིང་དེའི་དྲོ་མིག་གིས་བསྐྱངས་པའི། 101

अस्ति राजसुतः श्रीमान् गुणरत्नमहोदधिः ।
पूरिताः ककुभः सर्वा येन कीर्त्यमृतोर्मिभिः ॥ ८४ ॥

स विद्याबन्धनादर्शः कलाकेलिविभूषणः ।
सुदत्तः सुधनो नाम निजवंशविशेषकः ॥ ८५ ॥

स ते समुचितः सुभ्रु विभ्रमाभरणं भुवः ।
त्यागोपभोगसुभगः सुखोत्सव इव श्रियः ॥ ८६ ॥

सुरकिन्नरगन्धर्व्वविद्याधरविलासिनाम् ।
यः खर्व्वीकुरुते गर्व्वमुर्व्वराशर्व्वरीपतिः ॥ ८७ ॥

इति तेन कृताश्वासा बन्धुवर्गवियोगिनी ।
कुररीवातिकरुणं विललाप मनोहरा ॥ ८८ ॥

अत्रान्तरे विन्ध्यतटीं मृगयाकेलिकौतुकी ।
प्रस्थितः सुधनो धन्वी शनैस्तं देशमाययौ ॥ ८९ ॥

रथनेमिस्वनैस्तस्य प्रन्दत्यच्छिखिमण्डली ।
वनलक्ष्म्याः क्षणं लेभे लोलनीलदुकूलताम् ॥ ९० ॥

स कपोलप्रणयिभिर्वभौ स्वेदोदविन्दुभिः ।
सङ्क्रान्तैः कुण्डलप्रान्तकान्तमुक्ताफलैरिव ॥ ९१ ॥

དྲུལ་གྱི་ཚོགས་ནམས་འཕྲོག་པ་བཞིན། ཁ་ལོ་པ་ལ་དེས་སྤྲུལ་བ།
 གྲེ་མ་ཡིད་ཀྱི་ཤིང་དུས་བཞིན། ཤིང་དྲླུང་ལྟར་མགྲོགས་པ་ཡིས། 102

རང་སྤེ་རིང་དུ་བཏང་ནས་ནི། ཇི་སྟེང་ས་གཞི་འདས་པར་གྱུར།
 བྱང་རྩལ་ཤིང་གི་ཡལ་འདབ་ནི། རླུང་གཞོན་གྱིས་བསྐྱོད་གཡོ་ལྷན་བ། 103

ས་འདིས་གྱིན་ནི་ལྷང་གྱ་ཡིས། ལྷང་བའི་མཛེས་པ་ཉིད་དག་འཕྲོག།
 འབྲི་ཤིང་གསར་པ་བྱི་བའི་མཆུ། མེ་དོག་ཕུན་བྱའི་བྱ་མ་གྱིས། 104

སྟེ་མ་རླུང་གིས་དགྲུགས་འདི་དག། སྟེང་ལྷན་བཞིན་དུ་ཐལ་བར་བྱེད།
 མ་ར་གཏ་ལྟར་ལྷང་བའི། ཅ་སྟེན་ཚོགས་ཀྱི་སྟོད་ཀོར་ཅན། 105

མེ་དོག་དྲུལ་གྱིས་སྤྲུལ་པ་ཡི། གསལ་འཕྲིང་འདི་དག་རབ་དུ་མཛེས། } 106
 སྤྲུལ་ནས་བྲོས་བའི་རི་དྲགས་མོ། འདི་དག་མགྱོན་པ་འབྲིག་པོ་ཡིས། } 107
 གཡོ་ཞིང་བཏྲ་བས་ལྷུང་ལ་ནི། སྟེན་པོའི་གསལ་ཚལ་སྟོ་བ་བཞིན། }

སོ་ནི་མཚན་མོར་བྱེད་པའི་ཆ་ཡི་བྱ་གྱུར་མཛེས་ཤིང་།
 བྲུས་པ་རི་ཁྲོད་མ་བདག་མཛའ་མའི་ནུས་དག་དང་མཚུངས།
 ཅིབས་ཀྱི་སྤྲུལ་བཅོས་ནོས་པར་གཡོ་བའི་ན་སྤྲུལ་སོ་ལྷན་གྱི།
 བྲུག་གྱུ་འདི་དག་ཀུན་ནས་བདག་གི་ཤིང་དྲླུང་ལ་བཏྲ། 108

स्यन्दनाश्वखुरोद्धूतं दन्तदीधितिभिः पुरः ।

हरन्निव रजःपुञ्जं व्याजहार स सारथिम् ॥ १०२ ॥

अहो मनोरथेनेव रथेनानिलरंहसा ।

दूरोज्झिता स्वसैन्येन कियतौ लङ्घिता क्षितिः ॥ १०३ ॥

एता वालानिलोल्लासलोलपिप्पलपल्लवाः ।

हरन्ति हरितच्छायां हरिणाभरणा भुवः ॥ १०४ ॥

एता वालप्रवालोल्लाः स्तवकस्तनवन्धुराः ।

सोत्कण्ठा इव जृम्भन्ते मञ्जर्यः श्वसनाकुलाः ॥ १०५ ॥

इमा मरकतश्यामशष्पसञ्चयकञ्चुकाः ।

राजन्ते कौसुमरजोरज्जिता वनराजयः ॥ १०६ ॥

एता विवर्लितग्रीवा हरिण्यस्त्रासविद्रुताः ।

नीलोत्पलवनानीव सृजन्ति तरलोक्षितैः ॥ १०७ ॥

एते निशाकरकराङ्कुरकान्तदन्ताः

पल्लीपतिप्रणयिणीस्तनतुल्यकुम्भाः ।

पश्यन्ति दन्तिशिशवः परितो रथं मे

नेमिस्वनापहतचापललीनकर्णाः ॥ १०८ ॥

ཤ་བ་རི་ཡི་ཀེད་སྐབས་ལས་འབྲེམ་བྱའི་འདབ་འབྲེང་རོལ་བས་བསྐྱོད་བ་ཡི།
 ཅེད་འཛོའི་ནིས་འབྲུལ་ཆ་ཡི་འཛིང་བ་ནིས་ལ་ཆས་པར་གྱུར་བ་འབྲེགས་བྱེད་ཆུང་།
 རི་མེད་ཆུ་ཁྱུང་ནར་ས་དུ་ངོགས་འབྲི་གིང་གཡོ་ཞིང་ནིས་པར་གྱིས་བ་ཡི།
 མེ་ཏོག་སྤང་ཅིའི་དགའ་སྟོན་གྱིས་པས་རབ་བསྐྱེས་འདི་དག་སྟོས་བ་བཞིན་དུ་འབྲུས། 109

ཞེས་པ་སྤྱི་བའི་མི་བདག་བྱ། ཅགས་ཀྱི་དཔལ་ལ་སྐྱོད་བ་ཡིས།
 རྒྱུ་བོ་མེད་བར་མི་འས་ཅིའི། སྤྱིང་ཇེའི་སྤྱི་ཡིས་གང་བ་ཐོས། 110

ཐོས་ནས་དག་མཚན་གྱིས་བྲངས་ཏེ། དེ་དང་ཉེ་བ་བཅེ་བའི་གཏེར།
 ཡོན་ཏན་དང་པའི་མེ་ཡོང་དེ། མོང་བས་རི་དྲགས་མིག་དེ་མཐོང་། 111

མིག་ཆུར་བཅས་པས་ངོན་བ་ལ། ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་བ་ཞུ་བྱེད་ཅིང་།
 ཅགས་ཀྱི་བྱུ་རྩེད་པའི་སྤྱུག་བསྐལ་དང་། ལུན་པའི་ཅགས་ཆ་ལ་སྤྱོ་མོ་བཞིན། 112

རི་དྲགས་མཚན་པའི་དཔལ་མོ་ནི། རབ་བཏོགས་རི་དྲགས་ངོན་བ་ཡིས།
 བྲངས་པ་འཛོལ་དུ་འོངས་གྱུར་བ། ཅགས་སུ་འབྲུམས་ཞིང་སྐྱོ་བ་བཞིན། 113

དེ་མཐོང་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་གཟུགས། ངོ་མཚར་བཅས་པས་ལ་མཚན་ཏེ།
 མངོན་པར་འདོད་པའི་རས་ལ་ནི། ཟུར་དུ་རི་མོ་བཀོད་བཞིན་གྱུར། 114

དེ་བསམས་ཀྱི་མ་འདི་ཡི་བཞིན། ལེགས་བར་འབྲི་ལ་མཛེས་བ་ནི།
 ཅིས་པར་སྤྱལ་བྱེད་གོམས་བྱས་བའི། བྱེད་བོ་རི་མོ་ཡོངས་སུ་སྤྱོན། 115

एते निर्मलनर्मदापरिसरव्याजृम्भिवल्लीवलत्-
पुष्पोद्दाममधूत्सवप्रणयिनः स्त्रीवा इवाघूर्णिताः ।
सन्नद्धाः श्वरीनितम्बविलसन्मायूरपत्रावल्ली-
लीलान्दोलननर्मविभ्रमकलावन्धेषु विन्ध्यानिताः ॥ १०६ ॥

इति ब्रुवाणः कलयन् वनलक्ष्मीं नृपात्मजः ।
श्रुत्वा निजनाकीर्णं किन्नर्याः करुणस्वनम् ॥ ११० ॥

श्रुत्वैव कौतुकाकृष्टस्तत्समीपं क्षपानिधिः ।
सोऽभ्येत्य सद्गुणादर्शस्तां ददर्श मृगीदृशम् ॥ १११ ॥

याचमानां परिचाणं लुब्धकं साश्रुलोचनाम् ।
वनेचरभयोद्विग्नामिव काननदेवताम् ॥ ११२ ॥

अन्वेष्टुं लुब्धकाकृष्टं स्वमङ्गमृगमागताम् ।
खिन्नामिव वनभ्रान्त्या लक्ष्मीं हरिणलक्षणः ॥ ११३ ॥

तां विलोक्य स साश्चर्यरूपातिशयविस्मितः ।
अभिलाषपटे क्षिप्रं चित्रन्यस्त इवाभवत् ॥ ११४ ॥

सोऽचिन्तयदहो रम्यनिर्माणाभ्यासकारिणः ।
अस्मिन्मुखसमुल्लेखे रेखापरिणतिर्विधेः ॥ ११५ ॥

གདེངས་ཅན་གནས་ན་ཆེད་པར་དཀའ། མི་ཡི་ཡུལ་ན་གདམ་ཉིད་ཅི།
 མངོས་སྤྱུག་གྱི་འདི་མགོ་རིས་སྤུང་། གསལ་དུ་མགོན་པར་འབྱུངས་སམ་སྤྲུམ།
 116

གཞོན་ནུ་མ་ཉིད་དང་ལ་བབ་པས་འཕྱངས་པས་ལུས་མེད་དང་བཅས་སྒྲིག་ལྷན་ཞིང་།
 ལུས་པ་མཉེན་སྤྱུག་གསལ་དུ་བསྟན་བྱས་ཡན་ལག་ཀུན་འགྲོགས་གྲོགས་ཅན་གང་གིས་ནི།
 འབད་མེད་པ་རེལ་གཞོན་ལ་ཤིན་དུ་ཆེར་རྩོམ་པའི་མངོན་སྲོད་དང་བྲལ་བར།
 འགྲོ་བའི་བྱུང་སྤྲོད་ཆོ་ལ་ཅེ་དགའི་མཚན་དང་ལྷན་པའི་ལྷ་ནི་ནོས་པར་བྱུང་། 117

དེ་ལྟར་ལ་མཚན་སྟིད་པོ་ཅན། མངོན་པར་འདོད་ལྷན་མིག་གི་ནི།
 དེ་འཕྱངས་མཚུངས་ལ་མངོན་བྱོགས་ཏེ། རྒྱལ་འཛམ་ལོན་བས་རབ་སྤྲུམ་པ། 118

མི་འམ་ཅི་གྱུ་ལ་རིགས་གྱིན། དཔག་བསམ་ལྷོན་པ་ལྷོན་པ་ཡི།
 བྱ་མོ་ཡིད་དུ་འོང་མ་འདི། ལྷ་གཅིག་བདག་གི་ཞགས་བས་བྲངས། 119

ཁྱོད་སྤྲད་སྤངས་པའི་གཞོན་ནུ་མ། མཚན་འདི་རབ་དུ་གཟུང་བར་མཛོད།
 ཡོན་དན་གྱི་ཆེ་ཁྱོད་ཉིད་ནི། ས་གཞི་འདི་ཡི་བདག་དུ་འོས། 120

འདི་ཡི་གཙུག་གི་ཞོར་བུ་འདི། རང་འདོད་འགྲོ་སྟེར་བདག་གིས་ནི།
 བཟུང་སྟེ་དེ་དང་བྲལ་བས་ནི། ལྷ་ས་ཁམས་དག་ལ་འགྲོ་བ་མེད། 121

ནོར་བུ་འདི་ནི་བསྐྱུང་བྱ་ལྟེ། འདི་བྱིན་འདི་དང་ཕྱད་པ་མེད།
 བྱ་མོ་རིན་ཅན་རིན་ཅན་ཡང་། དེ་བཞིན་དེ་ལ་ལོན་པས་བྱིན། 122

दुर्लभा भोगिभवने मर्त्यलोके कथैव का ।
मन्ये लावण्यमुद्रेयं स्वर्गेऽप्यभिनवोदिता ॥ ११६ ॥

तारुण्येन निपीतशैशवतया सानङ्गशृङ्गारिणी
तन्वङ्गगाः सकलाङ्गसङ्गमसखी भङ्गिर्नवाङ्गीकृता ।
निःसंरम्भपराक्रमः पृथुतरारम्भाभियोगं विना
साम्राज्ये जगतां यथा विजयते देवो विलासायुधः ॥ ११७ ॥

इति विस्मयगर्भेण साभिलाषेण चक्षुषा ।
तां पिवन्तमिवाभ्येत्य प्रणम्य प्राह लुब्धकः ॥ ११८ ॥

कुलकल्पद्रुमस्येयं द्रुमस्य दयिता सुता ।
देव किन्नरराजस्य पाशेनापहृता मया ॥ ११९ ॥

आनीता त्वत्कृते दिव्यकन्यैषा प्रतिगृह्यताम् ।
त्वमेवास्या गुणोदार भर्ता भुव इवोचितः ॥ १२० ॥

अस्याश्चूडामणिरयं मया स्वेच्छागतिप्रदः ।
गृहीतस्तद्विरहिता नेयं याति विहायसा ॥ १२१ ॥

रक्ष्यो मणिरयं नास्ति दत्तेऽस्मिन् सङ्गमोऽनया ।
इत्युक्त्वास्मै ददौ कन्यारत्नं रत्नञ्च लुब्धकः ॥ १२२ ॥

ས་ཡི་རི་དྲགས་མཚན་མ་དེ། གྱུ་ལ་པའི་བྱ་ཡིས་སྤངས་པ་ན།
བདུད་ཅིས་སྒན་བཞིན་རང་ཡུལ་དང་། བྲལ་བའི་མེ་ནི་བཏང་བར་གྱུར། 123

འདོད་ལྷན་མིག་གིས་གཡོ་བ་ཡི། རི་དྲགས་གཞོན་ལྷ་མ་འདྲ་དེ།
རྫོན་པས་བཏང་ནས་ཡིད་ཀྱིས་ནི། ཆགས་པའི་གྱུ་ཡིས་བཅིངས་པར་གྱུར། 124

མི་འམ་ཅི་མོ་ཤིང་ཏྲ་བཀོད། རྫོན་པ་རིན་ཅན་ནྟེ་མས་ཀྱིས་བཀང་།
དགའ་བ་གྱིས་པའི་ས་བདག་སྤྲས། རང་གི་གྲོང་ཁྱིམ་དུ་སོང་། 125

ཉ་མྱེ་ན་ཡི་གྲོང་ཕྱིན་དེ། རང་གི་གཏམ་ནི་པ་ལ་བཤད།
དགའ་བས་ཡ་མཚན་གྱུར་པ་དེས། བག་མ་ཡི་ནི་དགའ་སྟོན་བསྐྱབས། 126

གཟུགས་ཅན་རི་བོང་ཅན་གྱི་དཔལ། དག་བས་སྤྱད་བྱར་གྱུར་པ་བཞིན།
མི་འམ་ཅི་ཡི་བྱ་མོ་ནི། མོ་བྲང་འཁོར་དུ་གནས་པར་བྱས། 127

མཆུ་ཡི་སྤྱང་ཅིར་ཆགས་ལྷན་པ། སྤྱང་ཅི་འཐུངས་པས་བཞན་དུ་དེས།
རིག་པས་བཞིན་གྱི་ཆ་སྤྱིས་ནི། དུད་ཅིང་བརྩོ་ཅན་དེ་འདར། 128

སྤྱོད་བཅད་ཀྱང་སྤོངས་འཆང་། གཡོ་བ་སད་ཀྱང་ཡང་ཡང་འདར།
སྤྱངས་པར་གྱུར་ཀྱང་དཔལ་མདངས་གསལ། དེ་ཡི་དགའ་བ་དེ་ཡིས་བསྐྱབས། 129

དལ་གྱིས་མཆུ་ཡི་རོ་བྱངས་ཞིང་། སོ་ཡི་འཛིགས་པ་བྱིན་ནས་ནི།
ཆ་སྤྱིས་གྱིས་པའི་མིག་ཅན་དེ། སྤྱོད་བཅད་བྱིན་དེ་ཡིས་སྤྲལ། 130

गृहीता राजपुत्रेण सा महीमृगलक्षणा ।

मुधासिक्तेव तत्याज स्वदेशविरहानलम् ॥ १२३ ॥

उत्कण्ठाभोक्तृनालोलां तां बालहरिणीमिव ।

बबन्ध लुब्धकत्यक्तां रागवागुरया स्मरः ॥ १२४ ॥

किन्नरीं रथमारोप्य रत्नैरापूर्य लुब्धकम् ।

हर्षपूर्णः स्वनगरं प्रतस्थे पार्थिवात्मजः ॥ १२५ ॥

स हस्तिनापुरं प्राप्य निवेद्य स्वकथां पितुः ।

हर्षाद्विस्मयिना तेन विवाहे विहितोत्सवः ॥ १२६ ॥

मुञ्चतैर्भोग्यतां यातां मूर्त्तामिव शशिश्चयम् ।

अन्तःपुरप्रणयिनीं चक्रे किन्नरकन्यकाम् ॥ १२७ ॥

दधता मधुपेनेव तेनाधरमधुस्पृहाम् ।

स्पृष्टा नतमुखाम्भोजा चकम्पे नलिनीव सा ॥ १२८ ॥

मौनेऽपि कथितोत्कण्ठा मुहुः कम्पेऽपि निश्चला ।

वैलक्ष्येऽपि स्फुटलक्ष्मीस्तस्य प्रीतिं ततान सा ॥ १२९ ॥

स शनैरधरास्वादे दत्त्वा दन्तविभौषिकाम् ।

निमीलितदृशस्तस्या मौनमुद्रामवारयत् ॥ १३० ॥

གོས་མདུད་འགྲོལ་དང་དགག་པ་ལ། ཁྱོད་ཀྱི་ལག་བཞི་བརྒྱ་དག།

རབ་དུ་འདར་ཐུག་གཏུག་བྱེད་སྒྲ། ཅོད་པ་བྱེད་པར་གྱུར་པ་བཞིན།

131

ཅེ་དགའ་འཕྱུས་གྱི་མེ་དོག་གྱིས། མཛེས་མའི་རྩ་མའི་འབྲས་བྱ་མཚན།

ཆགས་བཅས་ཡལ་འདབ་ཐུག་པ་དེའི། ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིང་འཕྲུང་སྤྱད་བྱར་གྱུར།

132

གནས་སྐབས་དེར་ནི་ལྟོ་ཕྱོགས་པ། བྲས་ཟེ་སེར་སྒྱུ་ཤུག་ར་གཉིས།

གྱུལ་པོ་ནོར་གྱི་མདུན་པར་ནི། འཛོ་བ་འདོད་པས་འཛེས་པར་གྱུར།

133

རིག་པ་ཐུལ་བྱུང་བ་ཐུགས་འཛེས་པ། དེ་དག་མདུན་ན་འདོན་གཉིས་ཐོབ།

སེར་སྒྱུ་དག་ནི་ས་སྤོང་གི། གྱུལ་པོའི་བྱ་ཡིས་གཞན་པའོ།

134

དེ་དག་རིག་པས་བཅེངས་པ་ཡིས། དྲིག་དུ་ནོས་པར་ཅོད་བྱེད་ཅིང་།

རྩིས་གཅིག་མཛོན་པར་འདོད་པ་ཡིས། ནོས་པར་སྤང་བ་ཡང་དག་སྤྱེས།

135

སྤང་བོ་ལ་འོས་སྤྱན་བྱེད་པ། དེ་དག་གཤོང་གི་རིག་པ་ནི།

ཆང་གི་རི་མོ་ལྟ་བུ་དག། ཞེ་སྤང་སྤྱོད་གྱིས་ཉམས་པར་བསྐྱབས།

136

གང་གིས་རིག་པ་མར་མའི་ཅེ་མོ་དངོས་པོ་ནོས་འབྱེད་ཡོན་དྲན་དག་གི་གྲོགས།

འཛིག་དྲན་རབ་དུ་གསལ་ལ་མཛོན་ཕྱོགས་མདུན་དུ་ཞེ་སྤང་ཐུན་པ་མི་བཟང་བྱེད།

སྤོངས་པས་ཉེར་བཅོམ་དོག་སྤྱོད་དང་བྲལ་གཞུང་བཟང་རྒྱུང་མའི་དགྲ་པོ་དེ་དག་ནོས་

ཅན་དན་ཐུག་ཐུག་པོའི་པདྨོ་ཁ་བལས་འཁྲུངས་མི་ཡིས་སྤྱིག་པར་བྱེད།

137

नीवीमोक्षे निषेधे च दम्पत्योः पाणिपद्मयोः ।
विवाद इव सेतुर्गम्यं कङ्कणस्वनयोरभूत् ॥ १३१ ॥

स रागपल्लवस्तस्य विलासस्मितपुष्पितः ।
कान्ताकुचफलाङ्गोऽभूत् भोग्यः सम्भोगपादपः ॥ १३२ ॥

अत्रान्तरे दाक्षिणात्यौ विप्रौ कपिलपुष्करौ ।
आजगमतुर्दत्तिकामौ धनस्य नृपतेः सभाम् ॥ १३३ ॥

तौ विद्यातिशयश्चाध्यौ पौरोहित्यमवापतुः ।
कपिलः क्षितिपालस्य राजपुत्रस्य चापरः ॥ १३४ ॥

तयोः स्पृहानुबन्धेन सदा विवदमानयोः ।
एकद्रव्याभिलाषेण विद्वेषः समजायत ॥ १३५ ॥

द्वेषदोषेण मातङ्गयोग्यनिर्घातयोस्तयोः ।
विदधे मदलेखेव विद्या मलिनतां मुखे ॥ १३६ ॥

येषां वस्तुविवेकिनां गुणसखी लोकप्रकाशोन्मुखी
विद्यादीपशिखा करोति विषमं द्वेषान्धकारं पुरः ।
ते मोहोपहतता विचाररहिताः सौजन्यजन्याहिताः
दग्धाश्चन्दनचन्द्रकान्तकमलस्यन्दोद्गतेनाग्निना ॥ १३७ ॥

ཐོས་དང་བྲན་དང་ཚོད་ནྟམས་ལ། གནས་དང་གནས་སྤྱུ་ཕྱོད་གྱིས།
ངེས་པར་ཚར་བཅད་སེར་སྒྲ་ཡིས། ཁྱོ་བའི་གདུང་བས་ཡོངས་སྤྱུ་བསམས། 138

ནོ་ཞིང་བདྱན་པར་གོམས་གུད་པ། མི་བཟང་གྲྲགས་ཤིང་འཆར་བ་འདིས།
རྟག་དུ་གོམས་བས་ཞན་པ་བདག། མདུན་ས་དག་དུ་སྤྱངས་པར་བྱེད། 139

ཤེས་རབ་སྤྱུ་བྱེད་ཚུལ་དང་ནི། ཐོས་པ་བྲེགས་པའི་རིས་དག་དང་།
ནོར་ནི་ཚོས་དག་འགོག་པའི་སྤྲད། མ་རབས་སེམས་ལྷན་ནྟམས་ལ་འགྱུར། 140

བྲེགས་ལྷན་འདི་ཡི་གྲུལ་སྤྲས་ལ། བརྟེན་ནས་བདག་ནི་ཡོངས་སྤྱུ་འཛོམས།
དེ་སྤྲད་འདི་ཡིས་རྟེན་ཉིད་ལ། དཔལ་གྱི་ཅི་བ་བདག་གིས་གཞོས། 141

རིགས་པའི་ཐབས་ནི་འབའ་ཞིག་གིས། གྲུལ་པོའི་སྤྲས་ནི་དགུམ་པ་ལ།
བདག་ནི་འབད་པ་བྱ་བར་འོས། ཁྱེད་པ་ཉམས་པ་ཇི་ལྟར་བཟོད། 142

དེ་ལྟར་བྲག་པོའི་མྱིག་བདྱགས་པ། དེ་ལ་སྤང་བས་ཡང་དག་སྤྱར།
ཕྲག་དོག་གིས་གང་མི་བྱེད་པའི། མྱིག་དེ་འཛིག་རྟེན་ན་ཡོད་མིན། 143

གང་གིས་མི་བཟང་ཁྱོ་བ་ཡི། དག་གི་མིག་སྤྲན་མིག་དུ་བདབ།
རྟག་དུ་བསམ་པ་འབྲུགས་པ་དེས། ལེགས་པའི་ལས་ནི་ཇི་ལྟར་མཐོང་། 144

འདོད་ཆགས་མཚོག་དུ་མྱིག་ཅིང་དེ་ལས་ཀྱང་ནི་ལྟག་པར་བྲེགས་པ་མྱིག།
ཁྱོ་ལས་མྱིག་གཞན་འགྲོ་བ་ན་མེད་བཟོད་དགའི་མྱིག་པ་ཆགས་པའོ།
གདུང་བ་དང་ལྷན་འགྲོ་ན་མྱིག་པའི་ཚོགས་ནི་ཇི་སྟེད་བགྲངས་གུར་བ།
དེས་ཀྱང་ནྟམ་པར་སྤང་བས་བསྒྲན་པའི་མྱིག་པའི་ཆ་ལ་མཚུངས་རིག་མིན། 145

श्रुतिस्मृतिविवादेशु पुष्करेण पदे पदे ।

निगृह्यमाणः कपिलः कोपतापादचिन्तयत् ॥ १३८ ॥

मन्दाभ्यासं दृढाभ्यासस्तीक्ष्णस्तीव्रमदोद्धतः ।

सदा संसदि मामेव नयत्येष विलक्षताम् ॥ १३९ ॥

प्रज्ञा वञ्चकवृत्ताय श्रुतं दर्पज्वराय च ।

धनं धर्मनिषेधाय भवत्यधमचेतसाम् ॥ १४० ॥

दृप्तः परिभवत्येष राजपुत्राश्रयेण माम् ।

तस्मादाश्रयमेवास्य श्रीमूलं ग्रहराम्यहम् ॥ १४१ ॥

निधने राजपुत्रस्य युक्त्युपायेन केनचित् ।

युक्तः कर्तुं प्रयत्नो मे मानम्लानिं कथं सहे ॥ १४२ ॥

इत्युग्रपापसङ्कल्पस्तस्य द्वेषात् समुद्ययौ ।

नास्ति तत्पातकं लोके यन्न कुर्वन्ति मत्सराः ॥ १४३ ॥

कथं पश्यति सङ्घर्म्मं समदो व्यथिताश्रयः ।

दत्तं नयनयोर्येन तीव्रामर्षविषाज्जनम् ॥ १४४ ॥

रागः पापं परममधिकं दर्पपापं ततोऽपि

क्रोधात् पापं जगति न परं दुःसहं लोभपापम् ।

यावानेष व्यसनिनि जने गण्यते पापवर्गः

पापांशस्य स्पृशति न तुलां सोऽपि विद्वेषहृतेः ॥ १४५ ॥

དེ་ནས་ནས་ཞིག་སྒྲིན་ཞེས་པའི། གཏུག་ཅིང་ཀར་པ་ཁར་གནས་པ།
གཞོད་པ་བྱེད་པའི་གྲུལ་ཕྲན་གྱིས། དཔུང་ནོས་སྒྲིངས་པས་གསོད་པ་དག། 146

ཐོས་ནས་མི་བདག་ཁྲོས་པ་ཡིས། ཐབས་ནི་བཞི་པར་ངེས་བྱས་ཏེ།
ཁྲོན་པོ་ནོས་ཀྱི་འདོད་པ་ཡིས། གཞོན་རྒྱལ་ནི་འདི་དག་སྒྲས། 147

གཞོན་རྒྱལ་སྒྲོབས་ཀྱིས་དག་དག་ནི། ཟུར་དུ་གཙོད་དུ་འགྲོ་བར་གྱིས།
ཁྲོད་ཀྱིས་རིས་འོངས་གྲུལ་སྒྲིད་ཆེད། འདི་ནི་ཟུག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར། 148

གཡུལ་གྱི་ཚོས་པར་ཁྲོད་ཀྱི་ནི། དཔུང་བ་མཐུ་ཡིས་བཀྱན་བ་འདི།
འགྲོ་བར་གྲུལ་བའི་སྒྲུང་པོ་དག། འདོགས་པའི་ཀ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། 149

ས་འཛིན་རིགས་ནི་ནོན་པའི་སྒྲིན། ཟུག་ཅིང་ལྷག་པར་གྲུས་པ་དག།
བཅོས་ན་ཁྲོད་ཀྱི་གཟེ་བྱིན་གྱི། རྩོགས་སུ་སྒྲིབ་པའི་བག་གས་མེད་འགྱུར། 150

སྒྲོབས་མེད་མཐའ་ན་གནས་པ་ཡི། གྲུལ་ཕྲན་གཞན་ནི་བསད་པས་ཅི།
དེགས་ལྷན་དེ་ཉིད་གཞོས་པར་བྱ། དེ་བསད་ན་ནི་ཐམས་ཅད་འགྱུར། 151

གང་ཞིག་ཆ་ཡི་རང་ཟས་ཉིད་དུ་ནོས་པར་བསྐྱབས་པ་ཡི།
སྒྲུང་ཆེན་ཆོག་ས་ནི་འཕྲོག་བྱེད་ཀྱིས་བཅོས་དག་མཆན་ཅི་ཞིག་ཡོད།
གལ་དེ་སྒྲེན་མེད་གང་གྲུངས་ལྷན་པའི་གཞོད་ལྷ་མཚོན་བཅོས་ན།
དེ་ནི་དེ་ཡི་སྒྲིས་བྱུང་པོད་གཏས་གྱི་ལས་དུ་འགྱུར། 152

ततः कदाचिन्मेघास्थं क्रूरं कर्व्वटवासिनम् ।
विस्तृष्टसैन्यहन्तारं सामन्तमपकारिणम् ॥ १४६ ॥

श्रुत्वा नरपतिः कोपाच्चतुर्थोपायनिश्चये ।
अमात्यानामनुमते कुमारमिदमब्रवीत् ॥ १४७ ॥

कुमार गम्यतां तूर्णमुच्छेत्तुं तरसा रिपुम् ।
क्रमोपपन्नं साम्राज्यं निःशल्यमिदमस्तु ते ॥ १४८ ॥

अयं ते समरारम्भे प्रभावाभरणो भुजः ।
आलानस्तम्भतां यातु जगद्विजयदन्तिनः ॥ १४९ ॥

मेघे भूभृत्कुलाक्रान्तसंरम्भाभ्यधिकोदये ।
इते तव प्रतापस्य निर्व्विघ्नावरणा दिशः ॥ १५० ॥

दुर्व्वलैः किं हतैरन्यैः सामन्तैरन्तवासिभिः ।
दत्तः स एव हन्तव्यस्तद्वधे सर्व्वसिद्धयः ॥ १५१ ॥

किं कैतुकं यदि हरिः करिचक्रवाल
माहन्ति दैवविहितं निजमेव भोज्यम् ।
पञ्चाननं यदि भिनत्ति नखाट्टहासं
तत्तस्य पौरुषकथापथमेति शौर्य्यम् ॥ १५२ ॥

ཞེས་པ་པ་ཡིས་བསྟན་པ་ན། གཡུལ་གྱི་དགའ་ལྗོན་འདོད་པ་དང་།
མི་འམ་ཅི་དབང་གཡོ་བས་དེ། སྐད་ཅིག་ཁྱོགས་ལ་འབྱུང་བཞིན་གྱུར། 153

ཡུན་རིང་འགྲོ་བ་མིན་བརྗེད་པས། འབད་པས་རྒྱང་མ་དགྲགས་ཕྱུང་ནས།
དེ་ཡི་མ་ལ་མངོན་ཕྱོགས་དེ། དུག་ཕྱས་དལ་གྱིས་རབ་སྐྱས་པ། 154

མི་འམ་ཅི་དབང་བགྱེད་ཀྱིན་དུ། བདག་ཕུའི་བྱ་མོ་ཁངས་ལྡན་ས།
ཁྱོད་ཀྱི་བདག་ལ་བྱམས་པའི་རྫོས། འབྲལ་བའི་བྱ་ངན་གྱིས་གཟིང་སྦྱོངས། 155

འདི་ཡི་གཙུག་གི་ནོར་བུ་ནི། རང་འདོད་འགྲོ་བ་སྟེར་འདི་དག།
སྤྲུལ་ལ་གེ་ཚེས་མ་གཏོགས་པ། མ་མ་ཀུན་དུ་སྦྱིན་མི་བྱ། 156

ཞེས་བརྗེད་མ་ཡི་ལག་དུ་ནི། མཛེས་མ་མཛེས་མའི་གཙུག་གི་ནོར།
གཏང་ནས་དབྱང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒོ། སྦྱིབ་ཅིང་དེ་ནི་ཐུང་དུ་སོང་། 157

དེ་ཡི་དྲ་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐྱང་བ། དྲུལ་རྩལ་སྦྱིན་ལྟར་གྱིས་པ་ཡིས།
དང་བའི་བྱུལ་པོ་སྐྱག་པ་དང་། ཉེན་མངས་གྱི་ཉིང་དག་དུ་གྱུར། 158

ཁྱོད་རིང་དུ་སོང་བ་ན། འབྲལ་བ་ཡིས་ནི་ཡིད་འཕྲོག་མ།
བསྐྱེད་གཞོན་ཀྱའི་འདབ་མ་ཡིས། མལ་སྟན་ལ་ནི་བདེན་བར་གྱུར། 159

སྤྲུལ་ལྡན་ཉིན་བར་བགྱང་བའི་རྩོམ་པ་དག་ལ་དྲིལ་དུ་མངོན་སྦྱོར་ཞིང་།
གྲངས་གྱི་རི་མའི་ལས་ནི་ས་ལ་འདར་ཞིང་གཡོ་བས་འདི་བྱེད་བ།
དེ་ཡི་ལག་པ་སྤྲུལ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱེད་ལྟར་བྱ་རྒྱུང་བ་ལ།
མའི་མའི་བྱུག་གྱི་ཐུག་ཀྱིས་གཏུབ་ཀོང་དག་ནི་ཐུང་དུ་གཞན་པར་བྱས། 160

इति पित्रा समादिष्टः समीहितरणोत्सवः ।
 किन्नरीविरहालोलः सोऽभूद्वोलाकुलः क्षणम् ॥ १५३ ॥
 अचिरागमनाख्यानैर्यत्नेनाश्वास्य वल्लभाम् ।
 जननीं स्वैरमभ्येत्य प्रणिपत्य जगाद सः ॥ १५४ ॥
 दुहिता शक्रकल्पस्य किन्नरेन्द्रस्य मानिनी ।
 पाल्या विरहशोकात्ता मद्वात्सल्यधिया त्वया ॥ १५५ ॥
 अस्याश्रूढामणिरयं रक्ष्यः स्वेच्छागतिप्रदः ।
 दातव्यः सर्व्वथा मातर्नान्यत्र प्राणसंशयात् ॥ १५६ ॥
 इत्युक्त्वा जननीहस्ते कान्तं कान्ताशिखामणिम् ।
 निक्षिप्य स ययौ तूर्णं सैन्याच्छादितदिङ्मुखः ॥ १५७ ॥
 तस्य वाजिब्रजोद्धूतरजःपुञ्जघनोदयः ।
 प्रययौ राजहंसानां सन्त्रासायासहेतुताम् ॥ १५८ ॥
 दूरं प्रयाते दयिते विरहेण मनोहरा ।
 बभूव वालनलिनीपलाशशयनाश्रया ॥ १५९ ॥
 सेतुल्लेखाया दिवसगणनारम्भनित्याभियोगे
 संख्यालेखासरणिमवनौ कम्पलोलं लिखन्त्याः ।
 तस्याः पाणौ निपतितरणत्कङ्कणे तानवेनं
 क्षिप्रं मुक्तावलयकलनामश्रुधारा चकार ॥ १६० ॥

མེ་རྟོག་མདའ་ཅན་ལ་སྤང་བའི་ལ་སྤྱིར་སྤྱོད་པ་ལྟམ་ལའང་ཆགས་པ་ཉིད་མ་ཡིན།
 བདག་པོའི་བསམ་གཏན་སྐྱོང་ཞིང་ཉིན་མཚན་དུ་ནི་དེ་ཡི་མིང་གི་གསང་སྤྲུགས་བརྗོད།
 མ་ལ་སྤྲུག་ས་གཞིར་བྱས་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་གཞུགས་བཟང་གཏུང་བ་ཉམས་མ་གུར།
 འདོད་ཆགས་གཡོ་མེད་ཆགས་པའི་ཡིད་ནིས་ས་བདུལ་ཞུགས་དྲག་པོས་གྲོལ་བ་མིན་ནམ་ཅི།

161

ཤེལ་གྱི་ཁྲི་ལྷན་ལ་འདུག་ཅིང་། ཉ་རི་ཅན་དན་གྱིས་སྦྱ་བ།

གཞུགས་ཅན་མ་དེ་རྒྱ་འདོད་ཀྱི། དབུས་སོང་རྒྱ་རིས་བཞིན་དུ་མཛེས།

162

དེ་ནས་ནས་ཞིག་ས་སྐྱོང་ནི། མི་ལས་མཐོང་ནས་དོགས་གུར་པས།

མདུན་ན་འདོན་ནི་སེར་སྦྱ་དག། ཡང་དག་པོས་ནས་དབེན་པར་བྱས།

163

གྲོང་ཁྱེར་དག་ནིས་ཀྱིས་བཀག་ཅིང་། བདག་གི་ཁྱོ་བཞོལ་གྱི་མ་ནི།

དྲངས་ན་ཡོངས་སུ་དགྱིས་པ་ཡིས། མི་ལས་དེ་རིང་བདག་གིས་མཐོང་།

264

རྒྱ་གྲོས་ཆེན་པོ་མི་ལས་འདིའི། ནམ་སྤྱིན་འབྲས་བྱར་འོས་པ་གསུང་།

དགེ་བར་ཡོངས་སུ་འོས་པ་ཡིས། སྤྱིར་བཙོས་དག་ཀྱང་བསམས་པར་མཛོད།

165

ཅེས་བ་ས་ཡི་དབང་པོས་བྱིས། མདུན་ན་འདོན་གྱིས་སྐར་ཅིག་ནི།

གྲུས་བའི་རྩལ་ཆོས་བསམ་གཏན་བརྒྱང་། ནང་དུ་མངོན་པར་འདོད་པ་བསམས།

166

དུལྱུར་ཡི་རྟོན་གཅད་སྤྲད། གྱུ་པོའི་བྱ་ནི་ཉམས་པ་ལ།

ཤིན་དུ་ཡུན་རིང་བསམས་པའི་ཐབས། འདི་ནི་བདག་གིས་དགའ་བས་ཐོབ། 167

द्वेषः पुष्पशरे सुखे विमुखता देहेऽपि निःस्नेहता
पत्यौ ध्यानपरायणत्वमनिशं तन्नाममन्त्रे जपः ।
शय्या भूमितले तथापि सुतनोस्तापश्चतिर्नाभवत्
नूनं निश्चललीनरागमनसां मुक्तिर्न तीव्रव्रतैः ॥ १६१ ॥

लीना स्फटिकपर्यङ्के हरिचन्दनपाण्डुरा ।
चन्द्रलेखेव सा तन्वी ज्योत्स्नामध्यगता बभौ ॥ १६२ ॥

कदाचिदथ भूपालः स्वप्नदर्शनशङ्कितः ।
पुरोहितं समाहूय पप्रच्छ कपिलं रहः ॥ १६३ ॥

दृष्टमद्य मया स्वप्ने निरुद्धं शत्रुभिः पुरम् ।
पाटितोदरकृष्टैश्च ममान्नैः परिवेष्टितम् ॥ १६४ ॥

स्वप्नस्यास्य विपाकार्हं फलं ब्रूहि महामते ।
विचिन्तय शुभोदार्कामुचिताञ्च प्रतिक्रियाम् ॥ १६५ ॥

इति पृष्टः क्षितीशेन क्षणमन्तः पुरोहितः ।
भक्तिदम्भदृतध्यानः समीहितमचिन्तयत् ॥ १६६ ॥

उपायोऽयं मया दिष्ट्या प्राप्तः सुचिरचिन्तितः ।
पुष्करस्याश्रयोच्छिन्त्यै राजपुत्रविनाशने ॥ १६७ ॥

དེ་ཡི་རྒྱང་མ་མི་འཇུག་ཅི། ཡིད་འཕྲོག་མ་མཆོག་འཛོལ་བ་ཉིད།
 དེ་དངོས་མེད་ན་ངེས་བར་ནི། སྤྱག་ཅིང་བསྐྱེད་བསུ་དེ་མི་འཛོ། 168

ཞེས་པ་བསམས་ནས་དལ་བྱ་ཡིས། བརྩོན་གྱིས་སྦྱོར་དང་ཆགས་བྱལ་ཅན།
 མདུན་ན་འདོན་ནི་མི་ཕན་པ། འཛོལ་བས་ནོར་འཛིན་དབང་ལ་སྦྲུས། 169

སྤྱ་གཅིག་ཁྱོད་ཀྱི་མི་ལས་ན། མཆོག་དུ་སྦྱིང་ནི་འདར་བྱེད་འདི།
 མཐོང་སྟེ་དེ་ཡི་འབྲས་བྱ་ནི། བཟོད་དཀའ་གསལ་བར་ཆེ་ལྟར་བརྗེད། 170

ཆེ་ལ་གུས་པའི་བདུལ་ཞུགས་ཀྱིས། གནས་ཤིང་སྦྱོན་སྦྱབ་བདག་ཉིད་མིན།
 ཕན་པ་འཛོལ་ནས་མ་མཐར་ཉི། མི་སྦྱོན་བརྗེད་པ་དགག་པ་མེད། 171

མི་ལས་འདི་འབྲས་གསལ་བར་ནི། གྱུལ་སྤྱིད་དམ་ནི་ལྷས་ལས་ཉམས།
 འདི་ལ་དོགས་དང་བྲལ་བ་ཡིས། འབྱོར་པའི་སྦྱང་དུ་བྱིར་བཅོས་བྱ། 172

མཆོད་སྦྱིན་ཞིང་དུ་ཕྱིང་བྱ་ནི། ཕུགས་ཀྱི་ཁྲག་གིས་ཡོངས་གང་བར།
 ཁྱོད་བཀྲུས་བསམ་ཆེས་དག་བྱས་ཤིང་། གསེར་དང་རིན་ཅན་རབ་མང་བྱིན། 173

མི་འཇུག་ཅི་མེད་ཆོལ་གྱིས་མེར། སྦྱོན་སྟེག་བྱས་པས་ཁྱོད་དགོ་འཕྲོབ།
 ཁྱོད་ཀྱི་མཉམ་མ་པོ་བྱང་ན། ཡོད་པས་མི་འཇུག་ཅི་མི་དཀོན། 174

ཞེས་པ་དེ་ཆོག་མ་རུངས་པ། ཐོས་ནས་སྤྲིག་པས་སྦྱོར་བྱིན་ཅིང་།
 གཏུམ་པོའི་སྦྱོད་པ་སྤྲིག་གུར་པ། ས་ཡི་བདག་པོས་དེ་ལ་སྦྲུས། 175

प्रिया मनोहरा ज्येष्ठं जीवितं तस्य किन्नरी ।
अभावे नियतं तस्या न स जीवति दुःखितः ॥ १६८ ॥

इति सच्चिन्त्य शनकैर्मिथ्याखेदविषादवान् ।
अभ्यधादसुधाधीशमहितैषी पुरोहितः ॥ १६९ ॥

दुःस्वप्नोऽयं त्वया देव हृदयाकम्पनः परम् ।
दृष्टः स्पष्टफलं तस्य दुःसहं कथमुच्यते ॥ १७० ॥

प्रभुभक्तिव्रतस्थानां दोषेष्वविहितात्मनाम् ।
न कर्णकटुकं वक्तुं निषेधोऽस्ति हितैषिणाम् ॥ १७१ ॥

राज्यात् भ्रंशः शरीराद्वा स्वप्नस्यास्य फलं स्फुटम् ।
शङ्काविरहितैः कार्यैः प्रतीकारोऽच भूतये ॥ १७२ ॥

पुष्करिण्यां क्रतुश्रेष्ठे पूर्णायां पशुशोणितैः ।
स्नातस्त्वं मार्जितो विप्रैर्भूरिरत्नसुवर्णदः ॥ १७३ ॥

किन्नरीमेदसा वह्निं हुत्वा कुशलमाप्स्यसि ।
अन्तःपुरे क्षुषा तेऽस्ति किन्नरी न तु दुर्लभा ॥ १७४ ॥

इति तस्य वचः श्रुत्वा क्रूरपातककूणितः ।
नृशंसदृढतन्त्रस्त स्तमभायत भूपतिः ॥ १७५ ॥

རང་གི་སྒྲིག་ནི་བསྐྱང་སྒྲིད་དུ། བྱད་མེད་གསོད་པར་རི་ལྷར་སྒྲི།
མི་འཕམ་ཅི་མོ་དང་བྲལ་ན། དེས་པར་བདག་གི་བྱ་མི་འཛོ། 176

ཞེས་དེ་ས་ལ་སྒྲོད་པས་དེའི། འདོད་པ་ཕྱིར་ལ་བརྒྲུག་པ་ན།
མཐུན་ན་འདོན་ནི་སྒྲིག་པ་ལ། མཛོན་པར་ཞེན་པས་ཡང་དེར་སྒྲུས། 177

ཀྱེས་གྱུལ་པོ་སྒྲོ་གྲོས་དང། ལྷན་ཡང་སྐྱེ་བའི་ཕྱགས་མི་ཤེས།
སྒྲི་གསུམ་སྐྱབ་བྱེད་གྱུལ་སྤིད་དང། སྒྲིག་ཀྱང་གཏང་བར་བྱ་བ་མིན། 178

ནོར་བཞིན་ནང་མི་གྲོགས་པ་རྒྱུད་མ་བྱ་དག་ནི།
ཉམས་པ་སྐྱེས་བྱ་གནས་ན་སྒྲར་ཡང་འབྱུང་བར་འགྱུར།
དབྱགས་ཙམ་བྲལ་ཞིང་སྒྲིག་ནི་སོང་བར་གྱུར་པ་ལས།
དེ་དུས་ཉེ་བར་གནས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མེད་པ་ཉིད། 179

འཛོ་བའི་དོན་དུ་རང་ལྷལ་དང། གཅེས་པའི་བྱ་ཡང་གཏོང་བར་བྱེད།
གྱུལ་པོ་འཛོ་བའི་འཇིག་རྟེན་ན། སྒྲིག་ལས་གཞན་ནི་གཅེས་པ་མེད། 180

དེ་ལྷར་དེ་ཡིས་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱི། དཔེ་ཡིས་དལ་གྱིས་བྲིད་པ་ན།
གྱུལ་པོ་སྒྲིག་ལ་ཆགས་པ་ཡི། སྒྲིག་ལ་རིགས་བར་ཁ་ཡིས་སྒྲུངས། 181

དེ་ནས་ཕུན་ཚོགས་དུས་པ་ཡིས། མཚོད་སྤྱོད་ལས་ལ་འཇུག་བྱེད་ཅིང།
ཕྱགས་ཀྱི་ཁྲག་གིས་གང་བ་ཡི། རིང་བྱ་ཡང་ནི་བྱས་བའི་ཆེ། 182

निजजीवितरक्षायै कथं स्त्रीबधमुत्सहे ।

किन्नरीविरहेऽवश्यं न च जीवति मे सुतः ॥ १७६ ॥

इति भूमिभुजा तस्य प्रत्याख्याते समीहिते ।

तं पापाभिनिवेशेन पुनः प्राह पुरोहितः ॥ १७७ ॥

अहे राजन् जानीषे धीमानपि जनस्थितिम् ।

चिवर्गसाधनं त्याज्यं न राज्यं न च जीवितम् ॥ १७८ ॥

अर्था इव स्वजनमिचकलचपुत्रा

नष्टाः स्थितस्य पुरुषस्य पुनर्भवन्ति ।

उच्छ्वासमाचविरहे गतजीवितस्य

तत्कालसन्निहितमप्यसदेव सर्व्वम् ॥ १७९ ॥

त्यज्यन्ते जीवितस्यार्थे निजदेशप्रियात्मजाः ।

जीवितादपरं राजन् जीवलोकेऽस्ति न प्रियम् ॥ १८० ॥

इति जीवितलोभाय तेन नानानिदर्शनैः ।

शनैः प्रतारितः पापे राजा युक्तममन्यत ॥ १८१ ॥

ततः सुसम्भृतारम्भे प्रवृत्ते यज्ञकर्मणि ।

वृतायां पुष्करिण्याच्च पूर्णयां पशुशोणितैः ॥ १८२ ॥

དབེན་པར་རང་གི་བཅུན་མོ་ལ། གྱུ་ལ་པོས་རང་གི་སྤྱོད་ཚུལ་བཤད།

བྱ་ནི་བྱས་བཤོད་བྱ་ངན་གྱིས། གཟེར་ཅིང་སྤྲིག་པས་སྤྲིག་པས་བསམས། 183

ཀྱེ་མ་མནའ་མ་གསོད་པ་ཡི། སྤྱབ་བྱེད་སྤྲིག་པ་གྱེ་ཆེ་འདིར།

མདུན་ན་འདོན་ནི་གཏི་ཐུག་གིས། ཡོང་བས་གྱུ་ལ་པོ་རབ་མོངས་བསྐྱལ། 184

འཆི་བའི་མཚས་ས་ནི་ངས་བཅད་བ། འབད་པས་ཡོངས་འཕྲོག་མི་རྒྱས་ཀྱང་།

གཞན་གྱི་སྤྲིག་ནི་སྤྲིག་པ་ཡིས། སྤྲིན་པོ་ནི་མས་ནི་འཆོ་བར་འདོད། 185

གལ་ཏེ་སྤྲིག་ལ་ཆགས་པ་ཡིས། བྱ་མོ་བཞིན་བཟང་བདུད་ཅི་འདྲ།

མནའ་མ་ཡིན་ཡང་གྱུ་ལ་པོ་ཡིས། གསལ་ན་བདག་གིས་ཅི་ཞིག་སྤྲི། 186

མ་གཅིག་བྱོད་ཀྱིས་མཉམ་གཤེན་ལས། བདག་གི་ཡིད་འཕྲོག་མ་འདི་སྤྱོདས།

ཞེས་བརྗོད་བྱ་ནི་ནོར་བཟང་དག། བདག་ལ་ཆུང་མ་གཏད་ནས་སོང་། 187

དེ་སྤྱད་བདག་ལས་གཙུག་གི་ཞོར། ཐོབ་ནས་དེ་ནི་མཁའ་ལ་འགྲོ།

དེ་ནི་འཆོ་ན་བདག་པོ་དང་། སྤྱར་ཡང་སྤྲད་པ་ཉིད་ཀྱང་འགྱུར། 188

ཞེས་བསམས་མནའ་མ་གལ་བར། མིག་ཆུར་བཅས་པ་དེ་སོང་ནས།

གྱུ་ལ་པོའི་ཚུལ་ནི་དེ་ལ་བཤད། རབ་འདར་ཐུན་བས་སྤྱར་སྤྲིས་པ། 189

མཉམ་གཤེན་གཙུག་གི་ཞོར་བྱ་ཆིངས། ཉམ་མཁའ་དག་ལ་མ་གྲོགས་པར་སོང་།

མི་བདག་འདི་ནི་སྤྲིག་དང་ཐུན། དམ་བའི་སྤྱོད་ལ་མི་ལྟའོ། 190

राज्ञा कथितवृत्तान्ता निजपत्नी स्वयं रहः ।
पुत्रप्रवासशोकार्त्ता पापत्रस्ता व्यचिन्तयत् ॥ १८३ ॥

अहो मूर्खतरो राजा मोहान्धेन पुरोधसा ।
सुषाबधविधानेऽस्मिन् प्रेरितः पृथुपातके ॥ १८४ ॥

यत्नैरपरिहार्येऽपि निबद्धे निधनावधौ ।
परप्राणापहारेण मूढा वाञ्छन्ति जीवितम् ॥ १८५ ॥

यदि जीवितलुब्धेन मुग्धा मृगबधूरिव ।
सुषापि हन्यते राज्ञा तत् किं वक्ष्याम्यहं सुतम् ॥ १८६ ॥

मातस्त्वयेयं वात्सल्यात् पाल्या मम मनोहरा ।
इत्युक्त्वा सुधनः स्रुनुर्गता निक्षिप्य मे बधूम् ॥ १८७ ॥

तस्माच्चूडामणिं मत्तः प्राप्य व्योम्ना प्रयातु सा ।
भविष्यति तया पत्युर्जीवन्त्या सङ्गमः पुनः ॥ १८८ ॥

इति सच्चिन्त्य सा गत्वा साश्रुनेत्रा सुषान्तिकम् ।
राजवृत्तं निवेद्यास्यै सोत्कम्पा पुनरब्रवीत् ॥ १८९ ॥

वत्से चूडामणिं बद्ध्वा गच्छ तूर्णं विहायसा ।
नृपः पापप्रवृत्तोऽयं न सदाचारमौक्षते ॥ १९० ॥

ཁྱོད་ནི་མཆོད་སྦྱིན་སང་སོང་ནས། ཉམ་མཁའ་ལམ་ནས་འགྲོ་བར་བྱ།
གཞན་ནི་ཁྱོད་ནི་འགའ་ཞིག་དུ། བདག་གིས་སྤྲས་བཀོད་འདི་ཡིས་རིག། 191

ཅས་པའི་ཆོག་ཐོས་ཡིད་འཕྲོག་མ། ཁྱོད་དང་བལ་བས་གདུངས་གུར་བས།
འབད་པས་དེ་དང་སྤྲད་བའི་སྤྲད། རབ་དུ་གཅེས་པས་ལུས་བསྐྱངས་ཤིང་། 192

གཙུག་གི་ནོར་བུ་སྒྲུབ་མོ་ཡིས། སྤྲད་པ་སྤངས་ནས་སྦྱི་བོར་བཅིངས།
མནའ་མ་བོས་པ་མཆོད་སྦྱིན་གྱི། ཞིང་དུ་སོང་ནས་མཁའ་ལ་འགྲོ། 193

གྲིལ་པོ་བྱ་ནི་གཅེས་ཀྱང་མནའ་མ་གསད་པར་བྱ་བ་གང་འདི་ནི།
ཁྱོད་ཀྱིས་འོས་པ་མ་ཡིན་ཁྱོད་ནི་ཤིས་གུར་བདག་ནི་རང་གནས་སོང་།
བདག་བལ་བདོན་པ་རབ་དུ་ཉམས་པའི་གཞིན་རྒྱ་འདི་ཡང་བསྐྱང་བར་གྱིས།
དེར་དེ་བརྗོད་ནས་རབ་པ་ཐོག་གི་ནོར་འཕྲུལ་དག་གིས་དེ་སོང་གུར། 194

དེ་སོང་ཆོ་ན་མི་བདག་གི། མཆོད་སྦྱིན་བག་གས་ཀྱིས་དོགས་བར་གུར།
མདུན་ན་འདོན་གྱིས་དེ་ལ་སྤྲས། ས་བདག་ཐེ་ཆོས་ཡོངས་མ་བྱེད། 195

གདུག་བཞེས་བྱ་ཆངས་པ་ཡི། སྤྲོ་པོ་བདག་གིས་སྤྲུགས་ཀྱིས་དྲངས།
མི་འམ་ཅི་མོ་དེ་དེས་གསད། ཁྱོད་ཀྱི་མཆོད་སྦྱིན་བག་གས་མེད་གྲུབ། 196

ཅས་པ་དེ་ཡི་བརྗོད་གྱི་ཆོག། གྲིལ་པོ་ཡིས་ནི་བདེན་པར་བསམས།
འཁྲུལ་འཁྲིར་གཟུགས་བརྟན་ཅེ་དགའ་ཡིས། མོངས་ནོམས་གྲུ་གུས་གར་བྱེད་དོ། 197

यज्ञभूमिं त्वया गत्वा गन्तव्यं व्योमवर्त्मना ।
अन्यथा त्वामसौ वेत्ति गूढन्यस्तां मया क्वचित् ॥ १८१ ॥

इति भर्तृप्रवासात्तां वचः श्रुत्वा मनोहरा ।
तत्सङ्गमाय रक्षन्ती यत्नात् प्रियतरं वपुः ॥ १८२ ॥

श्वश्रा दत्तं समादाय बद्धा मूर्ध्नि शिखामणिम् ।
नृपाहता क्रतुश्चेवं गत्वा व्योम व्यगाहत ॥ १८३ ॥

राजन्नेतत् तव समुचितं यत् प्रियस्यापि सूनो-
र्बद्धा पत्नी निजपदमियं स्वस्ति तुभ्यं गताहम् ।
रक्ष्यश्चासौ प्रतिहतधृतिर्मद्वियोगे कुमारः
तचेत्युक्त्वा तनुतरतङ्गिदिभ्रमैः सा जगाम ॥ १८४ ॥

तस्यां गतायां नृपतिर्यज्ञविघ्नेन शङ्कितः ।
पुरोहितस्तमवददेव मा संशयं कथाः ॥ १८५ ॥

मन्त्रैर्मया समाकृष्टः क्रूराख्यो ब्रह्मराक्षसः ।
निर्विघ्नस्ते क्रतुः सिद्धः सा हता तेन किन्नरी ॥ १८६ ॥

इति मिथ्यावचस्तस्य राजा सत्यममन्यत ।
नर्त्यन्ते कुटिलैर्मुग्धा यन्त्रपुत्रकलीलया ॥ १८७ ॥

ཕ་ཡི་ཁང་པར་མངོན་ཕྱོགས་དེ། དགའ་བ་ཕྱིར་བྱེད་ཡིད་འཕྲོག་མས།

སྙིང་ལ་ཁྱོད་ནི་བཟང་བྱས་དེ། རང་གི་སྙྱིད་པའི་མཐའ་ནི་མས་བཤད། 198

ཡབ་གྱི་བཀའ་ཡིས་མི་དང་ནི། འཕྲོགས་པའི་དྲི་མ་ཞི་བའི་སྤྲད།

གསེར་གྱི་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ཡིས། ཉི་མ་སོ་སོར་བྱས་དག་བྱས། 199

བཀུས་པས་མི་ཡི་དྲི་མ་ནི། རབ་དུ་རྒྱུད་བ་ཉིད་དུ་གྱུར།

ནོར་བཟང་ལ་ནི་མཛོལ་གཙུགས་ལྟན། རི་དགས་མིག་གི་ཆགས་པ་མིན། 200

སྙིང་ལ་སྙྱིད་ཆལ་ལོངས་སྤྱོད་ལ། དེ་ནི་དགའ་བར་ཡོངས་མ་གྱུར།

གཞན་ལ་ཆགས་པར་གྱུར་བ་ཡི། ལུས་ཅན་གཞན་ན་དགའ་བ་མེད། 201

ནས་ཞིག་མཁའ་ལ་འགྲོ་མ་དེ། སྤྱུག་པ་དང་བལ་ཉོན་མོངས་ཤིང་།

ཁྱུ་ཡི་ཁང་པའི་ཉི་འཁོར་དེ། ཅགས་མཐའི་ནོར་འཛིན་དག་དུ་མོང། 202

དང་སྤོང་ཆེན་པོ་བཞི་གནས་དེར། གནས་པ་ཤིང་ཤུན་ཅན་དེ་ལ།

རབ་དུ་བདུད་ཅིང་བྱས་པ་ལ་དེ། དུད་ཅིང་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པས་སྤྲུས། 203

བདག་ནི་འཛིང་བ་ཚོན་པ་ལ། ཉི་བར་བསྟན་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི།

གལ་ཏེ་རིགས་པས་འདི་བྱས་ན། བཙམ་ལྟན་ཁྱོད་ཉིད་དག་གིས་གསུངས། 204

ཞེས་པ་དེ་ཡི་ཚིག་ཐོས་ནས། རྒྱུད་རྒྱུ་ལོངས་བཞིན་བདུད་དེ།

ཐུབ་པས་དེར་སྤྲུས་བཞིན་བཟང་ས། འདི་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁྱོད་ཀྱི་ཉིད། 205

पितुर्भवनमभ्येत्य कौर्णहर्षा मनोहरा ।

न्यवेदयत् स्ववृत्तान्तं वहन्ती वल्लभं हृदि ॥ १८८ ॥

सा पितुः शासनान्मर्त्यसङ्गसैरभशान्तये ।

हेमकुम्भशतैः स्नानं पञ्चभिः प्रत्यहं व्यधात् ॥ १८९ ॥

मर्त्यामोदः प्रतनुतां क्षालितायाः शनैर्ययौ ।

सुधनस्नेहसंयोगी न तु रागो मृगीदृशः ॥ २०० ॥

दिव्योद्यानोपभोगेषु न सा निर्द्वितीमाययौ ।

अन्यत्र बद्धरागाणां रतिर्नान्यत्र देहिनाम् ॥ २०१ ॥

सा कान्तविरहकान्ता कदाचिद्योगगामिनी ।

तां नागभवनोपान्तवनान्तवसुधां ययौ ॥ २०२ ॥

तत्राश्रमस्थलीसक्तं महर्षिं वल्कलायनम् ।

अवदत् सा समभ्येत्य प्रणामविनमन्मुखी ॥ २०३ ॥

लुब्धकस्योपदिशता भवता मम बन्धनम् ।

त्वमेव ब्रूहि भगवन् यदि युक्तमिदं कृतम् ॥ २०४ ॥

इति तस्या वचः श्रुत्वा किञ्चिदज्ञानताननः ।

तामुवाच मुनिर्मुग्धे तवैषा भवितव्यता ॥ २०५ ॥

དེ་ལ་ཞལ་པ་དོན་ཡོད་ནི། ཡོད་ཅེས་བདག་གིས་མ་ཤེས་པ་ཤད།
གཡོན་ཅན་རྒྱུ་པས་དེ་ཡི་གཏམ། ཤེས་ནས་ཁྱོད་ནི་བཅེངས་པར་གྱུར། 206

བདོན་པར་སྒྲ་བའི་སྒྲ་ཅོར་ཅན། རང་བཞིན་བྱང་བ་བདག་ཅག་གིས།
མ་བུངས་བདག་ཉིད་གདལ་པ་ཡི། སེམས་ཀྱི་བྱ་བྱ་ཡོངས་མི་ཤེས། 207

ཞེས་བ་ཐུབ་པས་བརྗེད་དེ་ལ། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིས་གུས་པས་སྒྲུས།
བྱ་མོའི་ཚོག་ནི་གཡོ་བ་འདི། བཅོམ་ལྷན་གྱིས་ནི་བཟོད་པར་མཛོད། 208

ཁྱོད་ཀྱི་མདུན་དུ་བདག་གིས་ནི། གང་འདི་ཅུང་ཟང་བརྗེད་གྱུར་པ།
དམ་པའི་སྒྲོད་ལས་བགལ་བ་འདི། བྱད་མེད་ནོམས་ཀྱི་སྐལ་པ་བཟང་། 209

སྒྲུག་བསྐལ་འདོན་ལ་ཆས་གྱུར་ཅིང། ཡོངས་སྒྲུབ་གདུང་ལ་བཅེ་ལྷན་ནོམས།
འོས་པ་མིན་བ་ནོམས་ཀྱི་ཡང། སལ་ཆེར་བྱ་བ་སྒྲུབ་མཛོད་ཡིན། 210

ཆོང་དང་ནི་ལྷན་པ་བདག། རྒྱུ་པའི་ཞལ་པས་བཅེངས་ལས་གྲོལ།
འཕྲོག་བྱེད་མཛོད་པའི་ཞལ་པ་ཡིས། གྲུལ་པོའི་བྱ་ཡིས་ངས་པར་བཅེངས། 211

ནོར་བཟང་ཞེས་པ་སྐལ་པ་བཟང་། བདག་བྲལ་མེ་ཡི་གདུང་བ་འདི།
གཡའ་ཏེ་ལམ་ནི་འདི་ཉིད་ནས། ཁྱོད་ཅན་ཉི་ཤར་འོངས་གྱུར་ན། 212

སྒྱིང་ཇེ་ལས་ནི་ཁྱོད་ཉིད་ཀྱིས། བདག་གི་འཕྲིན་འདི་སྒྲུབ་པར་བྱོས།
ཁྱོད་བྲལ་གདུང་བས་བདེ་མེད་ཅིང། བདག་ནི་ཡབ་ཀྱི་ཁྱིམ་ན་འཁྱོད། 213

अमोघपाशस्तस्यास्तीत्यन्नात्वा कथितं मया ।

उपलभ्य कथां धूर्तत्वां वबन्ध स लुब्धकः ॥ २०६ ॥

दुष्टात्मनां न जानीमः कौटिल्यं क्रूरचेतसाम् ।

सत्यप्रवादमुखराः सद्भावसरला वयम् ॥ २०७ ॥

इत्युक्त्वा मुनिना तन्वी प्रणयात्तमभाषत ।

भगवन् क्षम्यतामेतद्वालावचनचापलम् ॥ २०८ ॥

इदन्तु भवतामग्रे यन्मया किञ्चिदुच्यते ।

ललनासुभगः सोऽयं सदाचारव्यतिक्रमः ॥ २०९ ॥

कथातिथित्वमायान्ति चापल्ये गुरवोऽपि यत् ।

सा वियोगाग्नितापस्य ज्वालायोगासहिष्णुता ॥ २१० ॥

दुःखोद्धरणसन्नद्धाः सन्तप्तानां दयालवः ।

कार्यान्तरङ्गाः प्रायेण भवन्त्यनुचितेष्वपि ॥ २११ ॥

पाशबन्धादियुक्ताहं लुब्धकेन प्रलापिनी ।

निबद्धा राजपुत्रेण स्नेहपाशेन हारिणा ॥ २१२ ॥

सुभगः सुधनाख्योऽसौ मद्वियोगानलाकुलः ।

अमुना यदि मार्गेण समेष्यति तवान्तिकम् ॥ २१३ ॥

འདུན་དང་ཇེས་སྤྱ་བཅེ་བ་འཕམ། བྱས་ཤེས་སྒྲན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ཡི།
 ཇེས་མདུན་མདུན་དུ་བདར་བྱས་ཏེ། འདི་ནས་སྤྱར་དུ་འབྱོན་པར་མཛོད། 214

མི་འཕམ་ཅི་ཡི་གྲོང་བྱིར་ལམ། བགྲོད་དཀའ་ཉོན་མོངས་བགྲུ་ཡི་རྟེན།
 བཙོན་འགྲུས་སྒྲོབས་གཟི་རྒྱུང་བ་ཡི། མི་ནྟམས་ཀྱིས་ནི་ས་མིན་ཉིད། 215

དཀའ་ཐུབ་ནགས་མཐའ་འདིར་འབར་བ། བདུད་ཅི་ཞེས་པའི་སྒྲན་ཆེན་ནི།
 མཐོང་སྒྲེ་ཞུན་མར་ལ་བཙོས་པ། བྱོད་རང་ཉིད་ཀྱིས་བདུང་བར་བྱ། 216

དེ་མཐུས་སྒྲིང་སྒྲོབས་གྲོགས་ལྷན་བྱོད། ཉོན་མོངས་རབ་དུ་སྒྲོལ་འགྲུར་ཏེ།
 ལམ་ནི་ཀི་ལ་ས་ཤོད་ལྟར། དཀའ་བས་བདག་གྲོང་ཕྱིན་པར་གྱུར། 217

བདག་གི་རྟོགས་མཚན་སོར་གདུབ་ནི། འདི་ཡང་དེ་ལ་སྒྲིན་པར་བྱ།
 ཞེས་བཛོད་དེ་ཡིས་མི་བཟད་པའི། ལམ་ནི་རིམ་བས་བཤད་བྱས་ཏེ། 218

ངོ་མཚར་རིགས་པ་བདག་གིས་ནི། བགོགས་ནྟམས་ཕྱིར་བཙོས་ཐུབས་བསྐྱན་ནས།
 རེ་བའི་འཛིང་བས་སྒྲོག་གཟུང་བ། མོར་གདུབ་ཕྱིན་ནས་སོང་བར་གྱུར། 219

ལམ་རིང་སྒྲོལ་བྱེད་མོད་བྱུང་དག། དེ་ཡིས་བཤད་པ་ཐོས་གྱུར་ཏེ།
 མོར་གདུབ་དག་ནི་སྒྲུངས་བྱས་ནས། ཐུབ་པ་དེ་དག་ཉིད་ལ་སེམས། 220

སྐབས་དེར་ས་ཡི་བདག་པོ་སྒྲིན། ཕམ་བར་བྱས་ཤིང་མཛོད་སྒྲུངས་ནས།
 རྒྱུང་མ་བརྟ་བར་འདོད་པ་ཡི། གྲུལ་པོའི་བྱ་ནི་འདོས་པར་གྱུར། 221

तदिदं भवता वाच्यं कारुण्याद्वचसा मम ।

स्थिता त्वद्विरहायासनिःसुखाहं गृहे पितुः ॥ २१४ ॥

उत्कण्ठामनुकम्पां वा सहजां वा क्षतञ्जताम् ।

दाक्षिण्यं वा पुरस्कृत्य तूर्णमागम्यतामिति ॥ २१५ ॥

दुर्गमः किन्नरपुरे मार्गः क्लेशशताश्रयः ।

अभूमिरेव मर्त्यानामल्पवीर्य्यवलौजसाम् ॥ २१६ ॥

दीप्ता तपोवनान्तेऽस्मिन् सुधा नाम महौषधिः ।

दृश्यते हविषा पक्ता पातव्या सा स्वयं त्वया ॥ २१७ ॥

तत्प्रभावात् समुत्तीर्य्य क्लेशं सत्त्वसहायवान् ।

कैलासहासशुभ्रेण पथा मत्पुरमेष्यसि ॥ २१८ ॥

इदञ्च तस्मै दातव्यं मदभिन्नाङ्गुलीयकम् ।

इत्युक्त्वा विषमं मार्गं^१ कथयित्वा क्रमेण सा ॥ २१९ ॥

विघ्नप्रतिक्रियोपायान् सन्दिश्याश्चर्य्ययुक्तिभिः ।

आशाबन्धधृतप्राणा ययौ दत्वाङ्गुलीयकम् ॥ २२० ॥

तया कथितमाकर्ण्य दूराध्वतरणाद्भुतम् ।

अङ्गुलीयकमादाय तदेवाचिन्तयन्मुनिः ॥ २२१ ॥

གྱུལ་ཕྱན་གདུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས། མཁའ་ནི་ཆུ་གཏོར་སྤུ་བའི་འཛུམ།
 གྱིས་པ་དག་དང་མཚུངས་བྱེད་ཅིང་། དེ་ནི་རང་གི་གྲོང་ཁྱིམ་ཞུགས། 222

དེ་ནས་མནའ་མའི་ཉེས་གྱོད་ཀྱི། ལོ་གྱུས་འཆད་ལ་ཉོན་མོངས་ཤིང་།
 འདར་བའི་ཕོ་བྲང་འཁོར་སོང་ཕྱེ། དེ་ཡི་ཡབ་ལ་རབ་དུ་བདུད། 223

འོག་དུ་བཞིན་ཕྱོགས་སྒྲེ་བོ་ཀུན། བྱང་ན་རྒྱལ་རྩེས་དགའ་སྟོན་བཅོས།
 ཡབ་ཀྱི་ཕོ་བྲང་འཁོར་མཐོང་ནས། དེ་ནི་དགའ་དང་བུལ་བར་དོགས། 224

འབྲལ་བས་གཟིར་བའི་ཡིད་འཕྱོག་མ། གཟུགས་བཟང་མ་དེ་འཛོལ་མ་ཅི།
 ཞེས་སྒྲེ་དེ་ལ་སྤྲུལ་ཡིས་ཀྱང་། ཁང་ཆོ་མི་སྟོན་མ་བརྗེད་པ། 225

དེ་ཆོ་མ་ཡིས་རབ་སྤྲུལ་པ། བྱ་གཅིག་ཁྱོད་ཀྱི་དགའ་མ་འཛོ།
 འོན་ཀྱང་སྒོག་ལ་ཐེཛོས་ཆོ། གཟུགས་གི་ནོར་བུ་ཐོབ་ནས་སོང་། 226

ཞེས་བ་ཐོས་པ་ཉིད་ན་དེ། འབྲལ་ལ་ས་ཡི་གཞི་ལ་འབྱེལ།
 དོ་ཤལ་འབྲི་ཤིང་བཀྲས་པ་ཡིས། མཆི་མའི་གྱུན་ལྡན་བྱེད་པ་བཞིན། 227

ཁ་བའི་ཐོགས་པ་ལྟར་དཀར་བའི། ཏ་རི་ཚན་དན་ཆུ་དག་གིས།
 ད་ལ་གྱིས་འདུ་ཤེས་ཆེད་པ་དེས། མཆི་མས་འགར་འགར་ནོམ་པར་སྤྲུས། 228

མཁའ་མིན་རི་བོང་ཚན་གྱི་དབལ། བསྐྱབས་མིན་བདུད་ཅི་དེ་གྱུན་དང་ལྡན།
 འབད་མེད་མེ་ཏོག་གཞུ་ཚན་གྱིས། དེ་ན་ཅེན་གནས་དེ་གང་ན་ཡོད། 229

अचान्तरे राजसूनुर्जित्वा मेघं महीपतिम् ।

आययौ कोशमादाय दयितादर्शनात्सुकः ॥ २२२ ॥

स विवेश स्वनगरीं सामन्तच्छत्रमण्डलैः ।

फुल्लफेनस्मितस्याब्धेः कुर्वाणः सन्निभं नभः ॥ २२३ ॥

सुषा-वैशसदृत्तान्त-कथनक्लेशकम्पितम् ।

अथान्तःपुरमभ्येत्य जनकं प्रणनाम सः ॥ २२४ ॥

अधोमुखाखिलजनं शोकशल्यहतोत्सवम् ।

पितुरन्तःपुरं दृष्ट्वा स विप्रियमशङ्कत ॥ २२५ ॥

अपि जीवति सा तन्वी विरहार्त्ता मनोहरा ।

इति ब्रुवाणं न यदा तमूचे कश्चिदप्रियम् ॥ २२६ ॥

तदा जगाद जननी पुत्र जीवति ते प्रिया ।

गता चूड़ामणिं प्राप्य किन्तु जीवितसंशये ॥ २२७ ॥

इति श्रुत्वैव सहसा स पपात महीतले ।

कीर्णहारलतां कुर्वन् साश्रुधारामिव क्षितिम् ॥ २२८ ॥

तुषारशीकरस्मेरहरिचन्दनवारिभिः ।

स लब्धसंज्ञः शनकैर्विललापाश्रुगद्गदः ॥ २२९ ॥

སྤྱི་མཐོང་བཀའ་བཅའ་སྤྱི་བཟང་ལྟ་བུ་བྱེད་པ། བདག་གི་རི་དྲགས་མིག་ཅན་མཆི་མ་ཡིས།
 མིག་ནི་འགགས་པའི་དགའ་བ་མ་བསྐྱབས་པ། དེས་ན་བྲན་པའི་དམོན་འདི་བདག་ལ་ལྷུང་།

230

ཡིད་འཕྲོག་མ་ནི་གང་དུ་སོང་།

སྤྱི་མཐོང་ཆོག་གི་ལན་དག་སྤྱི་ནི།

བག་མེད་སྤྱི་པོ་བདག་གིས་ནི།

རི་དྲགས་མིག་ཅན་ཁྱེད་མ་བསྐྱབས།

231

ཁྱེད་དང་འགྲོགས་པའི་སྤྱི་བཟང་ལྟ་བུ། ལྷ་ཡི་མདུན་ས་བསྐྱབས་པར་འོས།

ཁྱེད་དང་བལ་བས་མི་ཡིས་ནི། འཛིག་ཅིན་བདག་བཞིན་ཅི་ཞིག་མཛོས།

232

ཞེས་པ་སྤྱི་ཞིང་དལ་བྱ་ཡིས། མཛོས་མའི་ཡོངས་སྤྱི་དབང་གུར་པ།

སྤྱི་མཐོང་ཆོལ་དུ་དགའ་བ་མ་ཆོག། འཛོལ་དུ་རང་ཉིད་སོང་བར་གུར།

233

འཁོར་གྱི་སྤྱི་པོ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཏེ། མཚན་མོ་དག་ནི་མ་ཆོར་བར།

ནགས་མཐར་སོང་ནས་མཉམ་པ་དང་། མི་མཉམ་ནི་མས་སྤྱི་པར་འབྱས།

234

འདོད་ཆགས་དྲག་པོའི་ཤར་ནི། ཆེན་པོས་ནི་པར་ཆོངས་པ་དེས།

སྤྱི་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ལྟན་དང་། སེམས་མེད་ལ་ཡང་ནི་པར་དྲིས།

235

གྲོགས་པོ་ནི་ཅོད་ཕྱག་གྲོགས་ཀྱི་གྲོགས་མོ་ནི།

སྤྱི་པ་མཚན་སྤྱི་པ་བཞིན་ལྟན་དེ་ནི་སྤྱི་བར་བྱོས།

དེ་ཡི་སྤྱི་པ་སྤྱི་བཟང་ལྟ་བུ་དགའ་བ་དག་གི་ཆར།

སེམས་མའི་འབྲས་སྤྱི་པ་དུ་ཁྱེད་ཀྱི་ཡོངས་སྤྱི་པ་ནི།

236

अनाकाशशशाङ्कश्रीरमन्यामृतवाहिनी ।

अयत्नरत्नवदुभी क सा कुसुमधन्वनः ॥ २३० ॥

गुरुशासनयन्त्रितेन दूरं

व्रजता वाष्पनिरुद्धलोचनायाः ।

विहिता न धृतिर्मथा मृगाश्या-

स्तदयं मे पतितः स्मराभिशापः ॥ २३१ ॥

देहि प्रतिवचः सुभु क गतासि मनोहरे ।

मया प्रमादमूढेन हरिणाश्वी न रक्षिता ॥ २३२ ॥

तत्समागमसौभाग्यश्चाद्यस्य सुरसंसदि ।

ममैव मर्त्यलोकस्य त्वद्वियुक्तस्य का द्युतिः^१ ॥ २३३ ॥

इति ब्रुवाणः शनकैः कान्तासम्भोगसाक्षिषु ।

उद्यानेषु प्रियतमां विचेतुं^२ स्वयमाययौ ॥ २३४ ॥

वच्चयित्वा परिजनं स रजन्यामलक्षितः ।

गत्वा वनान्तं बभ्राम समेषु विषमेषु च ॥ २३५ ॥

तीव्ररागपिशाचेन महता स विमोहितः ।

उन्मत्त इव पप्रच्छ चेतनाचेतनानपि ॥ २३६ ॥

གྲུ་ལགས་ངང་པ་ལུས་དཀར་དང་འགྲོགས་བསྐྱོད་ཅན་རོལ་ནི་གྲིན་ལྟར་མཛེས་པ།
 ལུ་ཏིག་ཚོགས་ནི་ནོར་པར་གཡོ་བ་གང་གི་འོ་མ་འཛིན་པ་གྲིས་པའི་ཆེར།
 བ་སྐྱུའི་འཁྲི་གིང་ངང་པ་ལ་ནི་ཉ་ལྷིབས་འཁྲི་གིང་ལྷུང་བཞིན་ནོར་མཛེས་པ།
 གྲི་བཟང་ཁང་པ་པ་སྐྱུའི་བཞིན་ལྟན་མཛེས་པའི་བོ་རྒྱ་བས་ཅན་དེ་མཐོང་ངམ་ཅི། 237

དེ་ལྟར་སྐྱུ་ག་བསྐྱུའ་དྲག་པོས་བཅིངས་པ་ལས།
 རབ་སྐྱེ་མཉམ་པ་ལ་ཡང་འགྲུད་དེ་ལ།
 བཙེ་བས་ལམ་ནི་རབ་གསལ་སྟེར་བ་བཞིན།
 དལ་གྲིས་བསིལ་ཟེར་ཅན་ནི་ནོར་མཁའ་འཛོགས།

238

མཚན་མོའི་བདག་པོ་ཡིད་སྐྱབས་གཉིན་གྲི་ནི།
 གཟུགས་མཛེས་མཁའ་ལ་སྐྱུར་བ་དེ་མཐོང་ནས།
 འཛུམ་ལྟན་རྒྱུལ་མ་ཡིས་ནོར་མཁའ་ཡི།
 གཞལ་ཡས་ཁང་པའི་སྟིང་ནས་བཞིན་བསྐྱུན་བསམས།

239

མི་སྐྱུ་གྲི་མས་མཚན་ཞིང་སྐྱོན་དག་ཐོབ།
 ནོར་འཕྲུལ་མེད་ཅིང་དགོད་དང་ཅེད་འཛོམས་དམན།
 ལྷུབ་བཞིན་དུ་རིང་ཞིག་འོན་ནས་ངས།
 མི་ཡི་མགོན་པོའི་བྱས་ནི་འགྲོ་ཞིང་དེས།

240

ब्रूहि सखे शुकशावक सख्युः
प्राणसखीं निखिलेन्दुमुखीं ताम् ।
तद्वशनच्छदरागविभागे
विम्बफलेऽस्तु सदा तव भोगः ॥ २३७ ॥

हंहे हंस सितांस शंस नलिनी-लीलावतंसद्युते
दृष्टा सौरभसद्मपद्मवदना किं कान्तिकस्रोलिनी ।
यस्याः पीनपयोधराग्रविलुठन्मुक्ताकलापस्य सा
हंसस्येव विभाति रोमलतिका शैवालवल्ली च्युता ॥ २३८ ॥

तस्येति तीव्रव्यसनानुबन्धात्
प्रलापिनः प्रखलतः समेऽपि ।
दिशन् प्रकाशं दययैव मार्गे
शनैर्जगाहे गगनं सितांशुः ॥ २३९ ॥

श्यामापतेर्मन्मथबान्धवस्य
कान्तं स दृष्टाम्बरचुम्बि विम्बम् ।
सन्दर्शितं सस्मितमिन्दुमुख्या
मेने मुखं व्योमविमानशृङ्गात् ॥ २४० ॥

ནོར་བཟང་གི་རྟོགས་བརྗེད་ནི།

བྲོགས་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་མཁའ་ལ་མཛེས་སྤྱད་བྲོགས།

གང་གི་བཞིན་གྱི་ཉར་འཇལ་འབྲེལ་ཐོབ་པའི།

འགྲོ་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་བྲགས་པ་རབ་གྱིས་པ།

མཚན་མ་དེ་དྲགས་མིག་མཚུངས་མཐོང་ངམ་ཅི།

241

མཛེས་མའི་གདམ་ནི་དོན་གཉིས་དངོས་གྱུར་པ།

བདག་ལ་ཚུང་ཟད་ཇི་ལྟར་འདི་མི་སྤྱ།

གཞན་དོན་བསྐྱབ་པ་ལ་ནི་བསེལ་གྱུར་པ།

སྤྱ་ཙམ་ཆ་ལྡན་སྤྱ་ཡི་དོད་པ་བྱེད།

གང་གི་སྤྱ་སོགས་འཕྲེང་བས་ནོམ་བཀྲ་སྟེ།

242

ཁྱོད་ཀྱི་མཚུག་མའི་ཚོགས་ཀྱི་བྲགས་གྱུར་པ།

ཡིད་འོང་ཁྲོག་གི་རབ་གསལ་སྤྱིན་ལྡན་གཞི།

འགར་ཡང་མ་བྱ་ཁྱོད་ཀྱིས་མཐོང་ངམ་ཅི།

243

གཙུག་ན་དེན་ཅེན་མཚོག་ལྡན་ལག་འགྲོ་མ།

གལ་ཏེ་ལག་འགྲོ་ཁྱོད་ཀྱིས་འགར་མཐོང་ངམ།

ལྟོས་ཤིག་གང་གི་དྲག་གིས་ཟེར་སྒྲོས་པས།

བརྗེད་དཀའི་འབྲེལ་བས་འདྲིར་ནི་བདག་སྟེག་གོ།

244

Prithirāj Rāsan, (Text) Part I, Fasc. 1, Part II, Fasc. 1-5 @ /6/ each	2	4
Ditto (English) Part II, Fasc. 1	0	12
Prākṛita Lakṣhaṇam, (Text) Fasc. 1	1	8
Parāśara Smṛiti, (Text) Vol. I, Fasc. 1-8; Vol. II, Fasc. 1-6; Vol. III, Fasc. 1-4 @ /6/ each	6	12
Parāśara, Institutes of (English)	0	12
S'ranta Sūtra of Apastamba, (Text) Fasc. 1-12 @ /6/ each	4	8
* Ditto Lātyāyana, (Text) Fasc. 2-9 @ /6/ each	3	0
Ditto Sāṅkhyaṇa, (Text) Vol. I, Fasc. 1-7; Vol. II, Fasc. 1-4 Vol. III, Fasc. 1-3 @ /6/ each	5	4
* Sāma Veda Saṃhitā, (Text) Vols. I, Fasc. 5-10; II, 1-6; III, 1-7; IV, 1-6; V, 1-8, @ /6/ each Fasc.	12	6
Saṅkhyā Sūtra Vṛtti, (Text) Fasc. 1-4 @ /6/ each	1	8
Ditto (English) Fasc. 1-3	2	4
* Sāṅkara Vijaya, (Text) Fasc. 2 and 3 @ /6/ each	0	12
* Sāṅkhyā Pravachana Bhāṣya, Fasc. 3 (English preface only)	0	6
S'rī Bhāṣyam, (Text) Fasc. 1-3 @ /6/ each	1	2
Sūtrata Saṃhitā, (Eng.) Fasc. 1 & 2 @ /12/ each	1	8
* Taittirīya Aranya, (Text) Fasc. 2-11 @ /6/ each	3	12
* Ditto Saṃhitā, (Text) Fasc. 9-37 @ /6/ each	10	14
Tāṇḍya Brahmapa, (Text) Fasc. 1-19 @ /6/ each	7	2
Tattva Chintāmaṇi, (Text) Vol. I, Fasc. 1-9. Vol. II, Fasc. 1-10, Vol. III, Fasc. 1-2, Vol. IV, Fasc. I @ /6/ each	8	4
Tulsi Sat'sai, (Text) Fasc. 1-4 @ /6/ each	1	8
Uvāṅgadaśa, (Sanskrit and English) Fasc. 1-6 @ /12/	4	8
Varāha Purāṇa, (Text) Fasc. 1-14 @ /6/ each	5	4
* Vāyu Purāṇa, (Text) Vol. I, Fasc. 2-6; Vol. II, Fasc. 1-7, @ /6/ each Fasc.	4	8
Vishnu Smṛiti, (Text) Fasc. 1-2 @ /6/ each	0	12
Vivādaratnākara, (Text) Fasc. 1-7 @ /6/ each	2	10
Vṛhannaradiya Purāṇa, (Text) Fasc. 1-6 @ /6/	2	4
Vṛhat Saoyambhu Purāṇ, Fasc. 1-III	1	2
<i>Tibetan Series.</i>		
Pag-Sam Thi S'ia, Fasc. 1-4 @ 1/ each	4	0
Sher-Phyin, Vol. I, Fasc. 1-5; Vol. II, Fasc. 1-3; Vol. III, Fasc. 1, @ 1/ each	9	0
Rtogs brjod dpag khkri S'ia (Tib. & Sans.) Vol. I, Fasc. 1-5; Vol. II, Fasc. 1-3 @ 1/ each	8	0
<i>Arabic and Persian Series.</i>		
* Alamgirnāmah, with Index, (Text) Fasc. 1-13 @ /6/ each	4	14
* Ain-i-Akbari, (Text) Fasc. 1-22 @ 1/ each	22	0
Ditto (English) Vol. I, Fasc. 1-7, Vol. II, Fasc. 1-5, Vol. III Fasc. 1-5, @ 1/12/ each	29	12
Akbarnāmah, with Index, (Text) Fasc. 1-37 @ 1/ each	37	0
Arabic Bibliography, by Dr. A. Sprenger	0	6
Bādshāh-nāmah with Index, (Text) Fasc. 1-19 @ /6/ each	7	2
Catalogue of the Persian Books and Manuscripts in the Library of the Asiatic Society of Bengal. Fasc. 1 & 2 @ 1 each	2	0
Dictionary of Arabic Technical Terms, and Appendix, Fasc. 1-21 @ 1/ each	21	0
Farhang-i-Rashidi, (Text) Fasc. 1-14 @ 1/ each	14	0
Fihrist-i-Tusi, or, Tusi's list of Shy'ah Books, (Text) Fasc. 1-4 @ /12/ each	3	0
Futūh-ul-Shām Waqidi, (Text) Fasc. 1-9 @ /6/ each	3	6
Ditto Azādi, (Text) Fasc. 1-4 @ /6/ each	1	8
Haft Asmān, History of the Persian Mansawi, (Text) Fasc. I	0	12
History of the Caliphs, (English) Fasc. 1-6 @ /12/ each	4	8
Iqbāl-nāmah-i-Jahāngiri, (Text) Fasc. 1-3 @ /6/ each	1	2
Isabāh, with Supplement, (Text) 51 Fasc. @ /12/ each	38	4
Maasir-ul-Umara, Vol. I, Fasc. 1-9, Vol. II, Fasc. 1-9; Vol. III, 1-10 Index to Vol. I Fasc. X & XI @ /6/ each	11	4
Maghazi of Waqidi, (Text) Fasc. 1-5 @ /6/ each	1	14
Muntakhab-ul-Tawarikh, (Text) Fasc. 1-15 @ /6/ each	5	10

* The other Fasciculi of these works are out of stock, and complete copies cannot be supplied.

Muntakhab-ul-Tawárikh, (English) Vol. II, Fasc. 1-5 @ /12/ each	Rs. 3	12
Muntakhab-ul-Lubáb, (Text) Fasc. 1-19 @ /6/ each	...	7 2
Mu'ásir-i-'Alamgiri, (Text), Fasc. 1-6 @ /6/ each*	...	2 4
Nokhbat-ul-Fikr, (Text) Fasc. 1	...	0 6
Nizámi's Khiradnamah-i-Iskandari, (Text) Fasc. 1 and 2 @ /12/ each	...	1 8
Riyáz-u-Salatin, (Text) Fasc. 1-4 @ /6/ each	...	1 8
*Suyúty's Itqán, on the Exegetic Sciences of the Koran, with Supplement, (Text) Fasc. 7-10 @ 1/ each	...	4 0
Tabaqát-i-Násiri, (Text) Fasc. 1-5 @ /6/ each	...	1 14
Ditto (English) Fasc. 1-14 @ /12/ each	...	10 8
Tárikh-i-Firdz Sháhi of Zia-al-din Barni (Text) Fasc. 1-7 @ /6/ each	...	2 10
Tárikh-i-Baihaqi, (Text) Fasc. 1-9 @ /6/ each	...	3 6
Tárikh-i-Firozsháhi, of Shams-i-Siráj Aif, (Text) Fasc. 1-6 @ /6/ each...	...	2 4
Ten Ancient Arabic Poems, Fasc. 1 & 2 @ 1/8/ each	...	3 0
Wis o Bámin, (Text) Fasc. 1-5 @ /6/ each	...	1 14
Zafarnámah, Vol. I, Fasc. 1-9, Vol. II, Fasc. 1-8 @ /6/ each	...	6 6
Tuzuk-i-Jahangiri, (Eng.) Fasc. 1	...	0 12

ASIATIC SOCIETY'S PUBLICATIONS.

1. ASIATIC RESEARCHES. Vol. VII, Vols. XIII and XVII, and Vols. XIX and XX @ 10/ each	Rs. 50	0
Ditto Index to Vols. I—XVIII	5	0
2. PROCEEDINGS of the Asiatic Society from 1865 to 1869 (Incl.) @ /6/ per No., and from 1870 to date @ /8/ per No.		
3. JOURNAL of the Asiatic Society for 1843 (12), 1844 (12), 1845 (12), 1846 (5), 1847 (12), 1848 (12), 1850 (7), 1851 (7), 1857 (6), 1858 (3), 1861 (4), 1862 (5), 1864 (5), 1866 (7), 1867 (6), 1868 (6), 1869 (5), 1870 (6), 1871 (7), 1872 (8), 1873 (8), 1874 (8), 1875 (7), 1876 (7), 1877 (8), 1878 (8), 1879 (7), 1880 (8), 1881 (7), 1882 (6), 1883 (5), 1884 (6), 1885 (6), 1886 (8), 1887 (7), 1888 (7), 1889 (10), 1890 (11), 1891 (7), 1892 (8), 1893 (11), 1894 (8), @ 1/8 per No. to Members and @ 2/ per No. to Non-Members.		
N. B.—The figures enclosed in brackets give the number of Nos. in each Volume.		
4. Centenary Review of the Researches of the Society from 1784—1883...	3	0
General Cunningham's Archaeological Survey Report for 1863—64 (Extra No., J. A. S. B., 1864)	2	0
Theobald's Catalogue of Reptiles in the Museum of the Asiatic Society (Extra No., J. A. S. B., 1868)	2	0
Catalogue of Mammals and Birds of Burmah, by E. Blyth (Extra No., J. A. S. B., 1875)	4	0
Introduction to the Maithili Language of North Bihar, by G. A. Grierson, Part II, Chrestomathy and Vocabulary (Extra No., J. A. S. B., 1882)	4	0
5. Anis-ul-Musharrahin	3	0
6. Catalogue of Fossil Vertebrata	8	0
7. Catalogue of the Library of the Asiatic Society, Bengal	3	8
8. Istilahat-us-Sa'iyah, edited by Dr. A. Sprenger, 8vo.	1	9
9. Inayah, a Commentary on the Hidayah, Vols. II and IV, @ 16/ each	32	0
10. Jawami-ul-'Im r-Riyazi, 168 pages with 17 plates, 4to. Part I.	2	0
11. Kaizmat-ul-'ilm	4	0
12. Mahábháratá, Vols. III and IV, @ 20/ each	40	0
13. Modern Vernacular Literature of Hindustani by G. A. Grierson. (Extra No., J. A. S. B., 1888)	4	0
14. Moore and Hewitson's Descriptions of New Indian Lepidoptera, Parts I—III, with 8 coloured Plates, 4to. @ 6/ each	18	0
15. Sharaya-ool-Ishám	4	0
16. Tibetan Dictionary by Csoma de Korós	10	0
17. Ditto Grammar	8	0
18. Vutlodaya, edited by Lt.-Col. G. E. Fryer	2	0
Notices of Sanskrit Manuscripts, Fasc. 1-26, @ 1/ each	25	0
Nepaleso Buddhist Sanskrit Literature, by Dr. R. L. Mitra	6	0
N.B.—All Cheques, Money Orders, &c., must be made payable to the "Treasurer, Asiatic Society," only.		

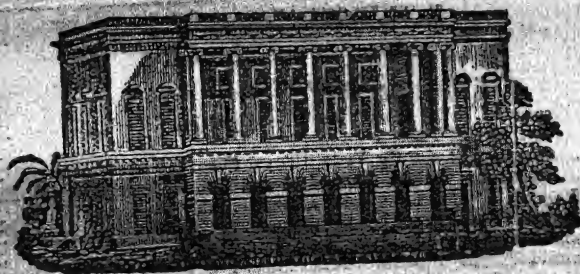

BIBLIOTHECA INDICA:

COLLECTION OF ORIENTAL WORKS

PUBLISHED BY THE
ASIATIC SOCIETY OF BENGAL.

NEW SERIES, No. 886.

THE
AVADANA KALPALATA.

WITH ITS TIBETAN VERSION
NOW FIRST EDITED

BY

RAYA ÇARAT CANDRA DAS, BAHADUR, C. I. E.,

ASSOCIATE MEMBER, AS. SOC., BENG.

AND

PANDIT. HARI MOHAN VIDYABHUSANA,

ORIENTAL LIBRARIAN, AS. SOC., BENG.

VOL. II. PART. V.

CALCUTTA:

PRINTED AT THE BAPTIST MISSION PRESS,

AND PUBLISHED BY THE
ASIATIC SOCIETY, 57, PARK STREET.

1897.

LIST OF BOOKS FOR SALE

AT THE LIBRARY OF THE

ASIATIC SOCIETY OF BENGAL,

NO. 57, PARK STREET, CALCUTTA,

AND OBTAINABLE FROM

THE SOCIETY'S AGENTS, MESSRS. LUZAC & CO.

46, GREAT RUSSELL STREET, LONDON, W. C., AND MR. OTTO
HARRASSOWITZ, BOOKSELLER, LEIPZIG, GERMANY.

*Complete copies of those works marked with an asterisk * cannot be supplied—some
of the Fasciculi being out of stock.*

BIBLIOTHECA INDICA.

Sanskrit Series.

Advaita Brahma Siddhi, (Text) Fasc. 1-4 @ /6/ each	Rs.	1	9
* Agni Purāṇa, (Text) Fasc. 2-14 @ /6/ each	...	4	14
Aitareya Āraṇyaka of the Rg Veda, (Text) Fasc. 1-5 @ /6/ each	...	1	14
Aitareya Brahmana, Vol. I, Fasc. 1-5 and Vol. II, Fasc. 1-5 Vol. III, Fasc. 1 @ /6/	...	4	2
Aṇu Bhāṣyam, (Text) Fasc. 1-2 @ /6/ each	...	1	2
Aphorisms of Saṅdilya, (English) Fasc. 1	...	0	6
Aṣṭasahasrikā Prajñāpāramitā, (Text) Fasc. 1-6 @ /6/ each	...	2	4
Ācāravāidyaka, (Text) Fasc. 1-5 @ /6/ each	...	1	14
Avadāna Kalpalatā, (Sansk. and Tibetan) Vol. I, Fasc. 1-5; Vol. II, Fasc. 1-4 @ /1/ each	...	9	0
* Bhāmati, (Text) Fasc. 2-8 @ /6/ each	...	2	10
Brahma Sūtra, (English) Fasc. 1	...	0	12
Bṛhaddēvatā (Text) Fasc. 1-4 @ /6/ each	...	1	8
Bṛhadharma Purāṇa, (Text) Fasc. 1-5 @ /6/ each	...	1	14
Bṛhadāraṇyaka Upaniṣad (English) Fasc. 2-3 @ /6/ each	...	0	12
Caitanya-Chandrodaya Nāṭaka, (Text) Fasc. 2-3 @ /6/ each	...	0	12
* Caṅkara Vijaya, (Text) Fasc. 2 and 3 @ /6/ each	...	0	12
* Caturvarga Chintāmaṇi (Text) Vols. II, 1-25; III, Part I, Fasc. 1-18. Part II, Fasc. 1-10 @ /6/ each	...	19	14
* Chandōgya Upaniṣad, (English) Fasc. 2	...	0	6
* Crānta Sūtra of Āpastamba, (Text) Fasc. 1-13 @ /6/ each	Rs.	4	14
* Ditto Lāṭyāyāna, (Text) Fasc. 2-9 @ /6/ each	...	3	0
Ditto Caṅkhāyana, (Text) Vol. I, Fasc. 1-7; Vol. II, Fasc. 1-4, Vol. III, Fasc. 1-3 @ /6/ each	...	5	4
Āri Bhāṣyam, (Text) Fasc. 1-3 @ /6/ each	...	1	2
* Hīndu Astronomy, (English) Fasc. 2-3 @ /6/ each	...	0	12
Kāla Mādhyama, (Text) Fasc. 1-4 @ /6/ each	...	1	8
Kātantra, (Text) Fasc. 1-6 @ /12/ each	...	4	8
Kātha Sarit Sāgara, (English) Fasc. 1-14 @ /12/ each	...	10	8
Kūrma Purāṇa, (Text) Fasc. 1-9 @ /6/ each	...	3	6
* Lalita-Vistara, (Text) Fasc. 3-6 @ /6/ each	...	1	8
Ditto (English) Fasc. 1-3 @ /12/ each	...	2	4
Madana Parijata, (Text) Fasc. 1-11 @ /6/ each	...	4	2
Manuśikā Saṅgraha, (Text) Fasc. 1-3 @ /6/ each	...	1	2
* Mārkaṇḍeya Purāṇa, (Text) Fasc. 4-7 @ /6/ each	...	1	8
Mārkaṇḍeya Purāṇa, (English) Fasc. 1-4 @ /12/ each	...	3	0
Mīmāṃsa Darśana, (Text) Fasc. 3-19 @ /6/ each	...	6	6
* Nārada Smṛti, (Text) Fasc. 1-3 @ /6/	...	1	2
Nyayavārtika, (Text) Fasc. 1-3 @ /6/	...	1	2
* Nirukta, (Text), Vol. III, Fasc. 1-6; Vol. IV, Fasc. 1-8 @ /6/ each	...	5	4

अपि त्वया कान्तिसखी सखे खे
तुल्येक्षणा लक्ष्मणस्य दृष्टा ।
तवोदिता यद्वदनेोपमान-
सम्बन्धलब्धा जगति प्रसिद्धिः ॥ २४१ ॥

कथं न किञ्चित् कथयत्ययं मे
गतस्य कान्ताकथनार्थिभावम् ।
परार्थसम्पादनशीतलेन
कलावता कस्य कृतोऽनुरोधः ॥ २४२ ॥

अपि त्वया स्निग्धतडित्प्रकाशा
घनस्तनी कापि मयूर दृष्टा ।
त्वद्वह्णभारस्य सुहृत् स यस्या
विचित्रमाल्यः कवरीकलापः ॥ २४३ ॥

भुजङ्ग काचिद्भवता भुजङ्गी
दृष्टा क्वचित् सा वररत्नचूडा ।
विषच्छटाः पश्य यथा विस्तृष्टा
मां दुःसहेऽस्मिन् विरहे दहन्ति ॥ २४४ ॥

49 A "मूकं कलङ्काङ्गमवासदोषमविभ्रमं हासविलासहौनम् ।
चिरेण निश्चित्य प्रशाङ्गमेव पप्रच्छ गच्छन्नरायसुतः ॥"

This Sanskrit Sloka should have been placed in Juxta-position
of the Sloka No. 210 has no correspond-

རི་དྲགས་ཁྱོད་ཀྱི་ཡིད་སྤྲུབས་ས་དག་གི།
 རོ་རའི་ཅེད་འཛོམ་དེ་མཐོང་ངམ་ཅི།
 གང་གིས་རྒྱར་མིག་ཟུངས་ཆ་དག་གིས།
 རི་དྲགས་ནི་མས་ནི་ནགས་ན་མཛེས་སམ་སྙམ།

245

གྲོ་འཕྲུལ་སྒྲེ་ས་ཡལ་འདབ་མཛེས་པའི་མཆུ།
 རོལ་པས་ནིས་པར་གཡོ་བའི་བྱད་མེད་དག།
 སྤང་བྱ་ཅན་དེ་འཁྲི་ཤིང་བཞིན་དུ་ནི།
 ཉགས་མཐར་ཉགས་བདག་ཁྱོད་ཀྱིས་མཐོང་ངམ་ཅི།

246

དེ་ནི་སྤྲིན་དང་མཚུངས་པ་ནགས་ཚལ་གྱི།
 སྤང་བོ་འདི་ཡིས་སྒྲ་བའི་ཆ་བཞིན་དུ།
 གསེར་གྱི་ཆུ་ཤིང་ཡོངས་འཁྱུད་ལ་ཆགས་ནས།
 སྤངས་ནས་ཁྱིར་རམ་བསྐྱབས་པ་མ་ཡིན་ནམ།

247

དེ་ལྟར་ནགས་ཚལ་སྐྱབས་ནིས་སུ། སྒྲ་བཅོལ་རབ་བརྗོད་དེ་ཡིས་ནི།
 བྱང་གྱིས་བཞིན་མཚན་མོ་ནི། སྒྲ་བའི་བཞིན་རས་མདོག་བྲལ་སོང་།

248

དེ་ཡིས་ཁྱུ་ཡི་གནས་དང་ཉི། རོགས་འགྲུམ་དག་འཕུབ་ནགས་ཚལ་དུ།
 དལ་གྱིས་ཉགས་དེ་བྱང་སོང་ཆེ། ཤིང་ཤུན་ཅན་ལ་རབ་དུ་བྲིས།

249

सारङ्ग सारङ्गविलासिनी किं
दृष्टा त्वया मन्मथपार्थिवस्य ।
यस्याः कटाक्षोत्पलसंविभागे-
र्विभान्ति मन्ये गहने हरिण्यः ॥ २४५ ॥

अपि त्वया विभ्रमजन्मभूमि-
र्वनस्पते पल्लवपेशलोष्ठौ ।
लीलाविलोला ललना वनान्ते
लतेव दृष्टा स्तवकावनम्रा ॥ २४६ ॥

अनेन नूनं वनकुञ्जरेण
सा राजरम्भा परिरम्भलौल्यात् ।
आकृष्य नीता घनसन्निभेन
संच्छादिता वा शशिनः कलेव ॥ २४७ ॥

इति काननकुञ्जेषु तस्योन्मादप्रलापिनः ।
शोकादिव विवर्णेन्दुवदना रजनी ययौ ॥ २४८ ॥

स नागभवनासन्नतीरोपान्तं तपोवनम् ।
शनैः प्रविश्य पप्रच्छ महर्षिं वल्कलायनम् ॥ २४९ ॥

འདིར་ནི་འབྲེལ་བས་སེམས་དམན་བྱ་ངན་ཤུགས་རངས་ཀྱིས་སྤང་བའི།

འདོད་པའི་མེ་ཡི་དུ་བས་སྒྲོ་ཆགས་སྒྲུལ་མ་གཅིག་པ་ཅན།

དེ་བོང་ཅན་གྱི་མཛེས་སྤྱད་དྲིལ་གྱིས་ཞི་བྱེད་དེ་དྲགས་མིག།

མི་འཕེལ་ཅི་མོ་སྤྱ་ཞིག་ཐུབ་པ་མཚོག་གིས་གཟེགས་སམ་ཅི།

250

ཞེས་བ་མཛེས་མ་དང་བྲལ་ཞིང་། སྒྲོན་པའི་སྐབས་ནི་ཐོབ་བྱུང་པ།

དེ་ཡི་ཚོག་ཐོས་ཐུབ་པ་ཡིས། ཡོངས་སྤྱ་ཤེས་ནས་དེ་ལ་སྤྱས།

251

ཁྱོད་ནི་ངལ་གསོ་དབྱུགས་ཐུང་ལ། ཡོངས་སྤྱ་གདུང་བ་འདི་གདང་མཛོད།

ཁྱོད་ཀྱི་དགོས་ཡིད་ཀྱི་ནི། རྒྱ་བའི་འོད་དེ་བདག་གིས་མཐོང་།

252

ཁྱུ་ཉམས་དེ་དྲགས་མོ་བཞིན་དུ། འཚོ་བ་ལ་ཡང་ལྗོངས་པ་མེད།

སྤང་མོ་ཞགས་པས་དྲངས་པ་བཞིན། དེ་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་བསམ་བསམ་འཚོ།

253

ལག་པ་དག་ལ་བཞིན་གྱི་པདྨ་ཉལ་ཞིང་ཡལ་འདབ་མལ་སྟན་ལ།

གདུང་བས་ཉེན་ཅིང་གཡོ་བའི་ཚོག་ལྡན་དེ་མོ་ཀྱན་དུ་ཉམས་པའི་བྱས།

དེ་བ་བཅས་ལ་བཏོན་པ་བཞིན་དུ་སྒྲོ་གྲོས་ཁྱོད་བྲལ་འབྲུགས་བྱུང་པ།

དེ་ཡི་ཡིད་ནི་འགར་ཡང་ཅི་ཡང་ངལ་གསོས་ཉིད་དུ་འགྱུར་མ་ཡིན།

254

ཐོན་པ་མི་འཕེལ་ཅི་ཡི་བདག། ཡབ་ཀྱི་ཁྱིམ་ན་བདག་གནས་སོ།

ཁྱོད་ནི་སྤྱད་དུ་ཤོག་ཅིག་ཅེས། དེ་ཡིས་ཁྱོད་ལ་ཡང་དག་བཟན།

255

इह विरहविचिन्ताशोकनिश्वासमूर्च्छ-
न्मदनदहनधूमश्यामसक्तैकवेणी ।

अपि शमितशशाङ्कोद्दामसौन्दर्यदर्पा
मुनिवर हरिणाक्षी किन्नरी कापि दृष्टा ॥ २५० ॥

इति कान्तावियुक्तस्य प्राप्तस्योन्मादिनीं दशाम् ।
मुनिः श्रुत्वा वचस्तस्य परिज्ञाय तमब्रवीत् ॥ २५१ ॥

समाश्वसिहि विश्राम्य सन्तापस्तज्यतामयम् ।
दृष्टा सा तव कल्याणी मया मानसचन्द्रिका ॥ २५२ ॥

यूथभ्रष्टेव करिणी निरपेक्षापि जीविते ।
पाशाकृष्टेव हरिणी धार्यते सा त्वदाशया ॥ २५३ ॥

पाणौ शेते वदनकमलं प्रस्तरे पल्लवानां
तापक्लान्ता तरलवचनसंश्लिनीगात्रलेखा ।
आशाबन्धे धृतिरिव मतिस्त्वद्वियोगाकुलाया
स्तस्या नैव क्वचिदपि मनः किन्तु विश्रान्तिमेति ॥ २५४ ॥

द्रुमस्य किन्नरपतेः स्थिताहं भवने पितुः ।
आगन्तव्यं त्वया तूर्णमिति त्वां सन्दिदेश सा ॥ २५५ ॥

བོ་ཚན་འགྲུས་སྟིང་སྟོབས་སྟོབས་དང་ཐབས། བདྟན་དང་སྟོ་ལྡན་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་།
བགྲོད་མིན་མི་འཇ་ཅི་ཡི་ནི། བྲོང་བྱིར་ལམ་ཡང་རིས་པས་བཤད། 256

གང་གི་འོད་འཇམ་རེག་པ་ཡིས། རྟོགས་ནམས་སེར་བོ་ཉིད་འགྱུར་བ།
རིན་ཅན་སོར་གདུབ་འདི་ཡང་ནི། དེ་ཡིས་བྲོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱིན། 257

ཞེས་བརྗོད་ཀྱན་དགའི་བདུད་ཅི་ཡིས། དྲན་བཞིན་བདྟན་པ་དག་གི་རྟོན།
སོར་གདུབ་དག་ནི་དེ་ལ་བྱིན། ལམ་ཡང་ཐུབ་པས་རབ་དུ་བཤད། 258

དེ་ཡིས་བསྟན་པའི་ལམ་དག་ནི། ཐབས་དང་བཅས་པས་མི་བདག་བྱ།
བདྟན་པས་ནོར་འཛིན་གནས་པ་ཡི། རྟོགས་སུ་འགྲོ་བར་རབ་དུ་བཅོམས། 259

སྟན་ཆེན་བདུད་ཅི་ལེགས་གྲུབ་པ། མར་གྱིས་སྟོན་པ་འཐུངས་ནས་ནི།
ུ་འཐུལ་སྟོབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཐོབ། མཚན་ཆ་དང་བཅས་དལ་གྱིས་སོང་། 260

ུ་འཐུལ་གྱིས་ནི་ལམ་དུ་དེའི། ཉེར་མཁོ་ཐམས་ཅད་ཉེར་གནས་གྱུར།
སྟིང་སྟོབས་བྲོགས་དང་ལྡན་ནམས་ཀྱི། གྲུབ་པ་ཐུན་ཚེགས་རང་དབང་ཉིད། 261

དེ་ནས་རིག་འཛིན་བྱ་མོ་ནི། ཅེ་དགའ་ཤོད་པ་ལྟར་མཛོམས་པ།
གངས་ཅན་བགྲུབ་ནས་དེ་ཡིས་ནི། ཀྱུ་ཀྱུ་ཡི་རི་ལ་སྟེབ། 262

འཐས་བུའི་སྟེས་གྱིས་ཁས་སྦངས་བྱས། དེར་ནི་སྟེ་འདི་ཀྱུ་ཡི་བདག།
རྒྱུད་ཀྱགས་ཞེས་པ་ལ་མཛོམས། དེ་བོ་དེ་ནི་དེ་ཡིས་འགོངས། 263

वीर्यसत्वबलोपायधैर्योत्साहवतामपि ।

अगम्ये किन्नरपुरे क्रमाद्वर्त्म शशंस च ॥ २५६ ॥

इदञ्च त्वत्कृते दत्तं तथा रत्नाङ्गुलीयकम् ।

यस्य स्निग्धप्रभाभ्यङ्गैर्दिशो यान्ति पिशङ्गताम् ॥ २५७ ॥

इत्यानन्दसुधासिक्तमुक्ता धैर्यावलम्बनम् ।

अङ्गुलीयं ददौ तस्मै मार्गञ्चाकथयन्मुनिः ॥ २५८ ॥

पथा तदुपदिष्टेन सोपायेन नृपात्मजः ।

धीरः प्रचक्रमे गन्तुं धनदाध्युषितां दिशम् ॥ २५९ ॥

स सिद्धां दृतपाकेन सुधां पौत्वा महौषधिम् ।

लब्ध्वर्द्धिवलमाहात्म्यः सायुधः प्रययौ शनैः ॥ २६० ॥

ऋद्ध्या सन्निहितं तस्य सर्वोपकरणं पथि ।

अभूत् सत्वसहायानां स्वाधीनाः सर्वसम्पदः ॥ २६१ ॥

अथ विद्याधरबधूविलासहसितद्युतिम् ।

हिमवन्तमतिक्रम्य कुक्कुलाद्रिमवाप सः ॥ २६२ ॥

फलोपहारैः स्वीकृत्य तत्र वानरयूथपम् ।

वायुवेगाख्यमारुह्य स तं शैलमलङ्घयत् ॥ २६३ ॥

དེ་ནས་ལྷན་གྱི་ལམ་ཞེས་པའི། ས་འཛིན་དག་ནི་རབ་དུ་གྱིས།

འཛིགས་སུ་རུང་བའི་སྒྲུབ་ཆེན་ནི། བགེགས་ཀྱི་ཚོགས་བཞིན་མདའ་ཡིས་བསྟུན།

264

འདོད་བའི་གཞུགས་ཅན་སྲིད་མོ་ནི། གྱུད་མང་སྤྱོད་ཡིས་དབང་བྱས་ནས།

འདོད་བའི་གཞུགས་ཀྱི་རི་བོ་འདས། མི་འཇ་ཅི་མེད་བདག་པོ་སོང་། 265

265

དེ་ནས་བྱུང་གཅིག་རི་བོ་ལ། ཡང་ཡང་མཆོད་བྱུང་མོ་ཡིས།

བསྐྱེད་ཅིང་བཀོས་པ་དག་གིས་ནི། རྩོམས་ལྷན་གྱིས་དྲུང་བས་འཛུགས། 266

266

དེ་ནས་རྩི་ཆེ་ཅན་ཞེས་པའི་ རི་བོ་རབ་དྲག་དེ་ཡིས་འཛོལ་ས།

སྤྱི་མཐོང་གི་འཆོལ་བྱེད་པ། བྱ་གྲོད་གཞུགས་ཅན་ཡང་དག་མཐོང་། 267

267

ཤུན་རི་རྒྱལ་ལྷན་པ་ནི། ཡོངས་སུ་བསྐྱར་བས་ཀླན་དུ་གཤེགས།

འཛིན་པོ་དེ་ཡི་གནས་ཀྱི་ཕྱོད་། དེ་ཡི་ལྷས་ནི་གཡོ་མེད་ལའོ། 268

268

མཚན་གྱི་བྱ་བོར་གཞུགས་ཅན་ནི། ཤལ་ཆགས་བས་དེ་ལྟར་ནས།

འཛིགས་ཅུང་གཟུགས་ཀྱིས་བཟུང་བའི་ཕྱིར། རི་ཅིའི་ཕྱིང་དུ་མོས་པར་བཞེད།

269

བཙུན་འགྲུས་ཅན་གྱིས་དེ་བློན་གྱི། བཀའ་པ་བཏང་ནས་དེ་བསད་དེ།

སེང་ལྷེང་སྤྱག་པོས་ཁེངས་པ་ཡི།   སེང་ལྷེངས་འཛིན་དག་དུ་བྱིན།   270

270

དེ་ཡི་ཐུག་ཞུགས་ནི་བསམ་པ་བས། གང་དང་མ་དང་ཐུན་པ་སྒྲུལ།

ཐུན་པོ་ལ་སོགས་འཛིགས་པ་དག། འཛོགས་པའི་སྒྲན་ནི་ཆེན་པོ་ཐེབ། 271

271

अथाजपथनामानमतिचक्राम भूधरम् ।

निहत्याजगरं घोरं विघ्नसंघमिवेषुणा ॥ २६४ ॥

वीणास्वनैर्वशीकृत्य राक्षसीं कामरूपिणीम् ।

कामरूपाद्रिमुल्लङ्घ्य प्रययौ किन्नरीप्रियः ॥ २६५ ॥

वलवान्मुङ्गराघातनिखातैः शस्त्रशङ्कुभिः ।

एकधारं ततः शैलमारुरोहार्तिसाहसः ॥ २६६ ॥

अथोग्रतरमारुह्य वज्रकाख्यं स पर्वतम् ।

गृध्ररूपां समालोक्य राक्षसीं पिशितैपिणीम् ॥ २६७ ॥

परिवृत्तेन संच्छन्नः समांसमृगचर्मणा ।

स पादमूले तस्याद्रेस्तस्थौ निश्चलविग्रहः ॥ २६८ ॥

मांसलुब्धा तमुत्क्षिप्य गृध्ररूपा निशाचरी ।

निदधे शिखरस्याग्रे भोक्तुं भीषणविग्रहा ॥ २६९ ॥

मृगचर्मं समुत्सृज्य तां निहत्य स वीर्यवान् ।

नीरन्ध्रखदिराकीर्णं प्राप खादिरभूधरम् ॥ २७० ॥

प्रविश्य तद्गुहां लेभे शिलां ब्यस्य महौषधिम् ।

शीता तपतमःसर्पराक्षसादिभयापहाम् ॥ २७१ ॥

འཁྲུལ་འཁོར་རི་གཉིས་རབ་བསྐྱེབས་པས། སློག་ནི་འཕྲོག་པར་དེ་ཡིས་སླེབ།

འཁྲུལ་འཁོར་ཕུར་པ་མདའ་ཅི་ཡིས། བཅད་ནས་གཡོ་བ་མེད་པར་བྱས། 272

འཁྲུལ་འཁོར་ཕུར་པ་བཅད་ནི་པས་གྱིས། འཁྲུལ་འཁོར་སློག་ནི་དཔེ་བཅོས་ཞིང་།

འཁྲུལ་འཁོར་འཁོར་ལོ་བཅད་དེ་བཞིན། ལྷགས་ཀྱི་འཁྲུལ་འཁོར་སྐྱར་བའོ། 273

དག་ཏུ་སྐྱུན་བྱིད་སྐྱེས་བྱ་གཉིས། བཟོད་དགའ་ལྷག་གི་འཁྲུལ་འཁོར་གཉིས།

དེ་བཞིན་ཆུ་སྤྲིན་སྤྲིན་པོའི་སེའི། འཁྲུལ་འཁོར་དག་པོས་འཛོམས་པ་གཉིས། 274

འཛིགས་ཅུང་ལྷན་པ་ཟབ་བའི་ཕྱག། ཁྲོན་པ་གཉིས་ཀྱང་ནིས་པར་འགོངས།

ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་ཡང་དག་བགེལ། དེ་དོགས་སྤྲིན་པོ་ནིས་པས་ད་ནས། 275

མཆེ་བའི་དྲག་ལྷན་གནས་པའི་ཆུ། བ་དྲི་གཞེས་ཕྱར་འགྲོད་དང་།

གང་འགྲམ་མི་འཇམ་ཅི་དག་གི། འབངས་ནིས་པ་བའི་སྐྱ་དག་གི། 276

དེ་འགྲོད་སེམས་ལ་བགེགས་བྱིད་པ། ལྷང་ནི་དུ་བ་ཅན་དག་དང་།

དེ་བཞིན་ཁོད་བ་ཅན་ཞེས་པ། ཁོད་པས་སེམས་ལ་གནོད་བྱིད་དང་། 277

མི་འཇམ་ཅི་མོ་ནིས་པ་དག་གིས། གང་གི་འགྲམ་དུ་གཏུང་ཕྱིར་བ།

ཕྱར་བགྲོད་གཞན་ཡང་བསྐྱས་བྱས་ཏེ། དེ་འོག་སྐྱ་ལྷན་ལྷང་ཅན་ཕྱིན། 278

དེ་ནས་དེ་ལ་ཕར་འདོད་བས། འགྲམ་གྱི་སྐྱ་ཡི་འཁྲི་ཤིང་བརྒྱང་།

རྒྱང་གིས་བསྐྱལ་བས་པ་རོལ་ཕྱིན། སྐྱ་ཡི་འཁྲི་ཤིང་དེ་ཡིས་ཐོབ། 279

स यन्त्रपर्व्वतौ प्राप्य संघट्टैः प्राणहारिणम् ।

यन्त्रकीलं शराग्रेण छित्वा चक्रे विनिश्चलौ ॥ २७२ ॥

यन्त्रकीलसमुच्छेदैर्यन्त्रद्वारं विदार्य सः ।

छेदनं यन्त्रचक्रस्य यन्त्रयुक्तौ तथायसौ ॥ २७३ ॥

तौब्रप्रहारौ पुरुषौ यन्त्रमेघौ च दुःसहौ ।

यन्त्रोग्रदन्तनिष्पेषौ तथा मकरराक्षसौ ॥ २७४ ॥

घोरान्धकारगम्भीरं गुहाक्लृपं विलङ्घ्य च ।

तुङ्गां सरितमुत्तीर्य हत्वा तत्कुलराक्षसान् ॥ २७५ ॥

आशीविषाष्टतजलां पतङ्गाख्याञ्च निम्नगाम् ।

रोदिनीञ्च नदीं तीरे यस्याः किन्नरचेटिकाः ॥ २७६ ॥

कुर्व्वन्ति रोदनरवैर्विघ्नं तद्गतचेतसाम् ।

तद्विधां हासिनीं नाम हासापहृतचेतसाम् ॥ २७७ ॥

दिशन्ति पुलिने यस्या व्यसनं किन्नराङ्गनाः^१ ।

लङ्घयित्वापगाश्चान्या वेचां प्राप्य नदीं ततः ॥ २७८ ॥

कुलवेचलतालम्बी तस्यामथ तित्तीर्षया ।

पवनप्रेरितां पारवेचवल्लीमवाप सः ॥ २७९ ॥

རེ་བ་བཞིན་དུ་རབ་རིང་བ། དེ་ཡི་ཕ་རོལ་འགྲམ་དུ་བྱིན།

མི་འཇམ་ཅི་ཡི་གོང་ཁྱེར་ནི། རབ་གསལ་ཤེལ་གྱི་ཁང་པ་མཐོང་།

280

དེ་ཡི་དལ་བྱས་ནང་དུ་ཞུགས། གསེར་གྱི་བད་ལྷན་མཛེས་བར་བྱིན།

དེ་ཡི་ངོགས་ཀྱི་ཤིང་ལ་འཛེགས། རིན་ཅན་འཁྲི་ཤིང་གིས་འབྲིབས་ནས།

281

དེར་དེས་ཚུ་སྦྱིས་དུལ་ཚོགས་ཀྱི། རྒྱ་བཟང་མེར་པོར་གྱུར་བའི་ཚུ།

མི་འཇམ་ཅི་མོ་ནོམ་དག་གིས། གསེར་གྱི་བྱམ་བར་ལེན་པ་མཐོང་།

282

དེར་ནི་བྱམ་འདེགས་ངལ་བ་ཡིས། གཟེར་བ་ཅིག་ཅན་དེས་མངོན་ཕྱོགས།

ལག་པས་དེན་ནས་གོགས་བྱས་དེ། དལ་བྱ་ཡིས་ནི་དེ་ལ་རྩིས།

283

མ་མ་སྤུ་ཡི་ཆེད་དུ་ནི། ཚུ་འདི་འབད་ནས་ལེན་པར་བྱེད།

གང་ལ་གྲུས་བསམ་བྱེད་ནོམས་ནི། ཡོངས་སྤངས་འདི་ཅི་མི་བྱེད།

284

དེ་ལྟར་ཆོག་སྒྲན་གྱིས་དེས་རྩིས། མཛེས་སྤྱུག་སྒྲན་སྒྲན་ལེན་པ་ཡིས།

ཕྱོགས་སྤྱུ་སྒྲན་ཅིག་གིས་ལུང་མ། དེ་ཡིས་དེ་ལ་རབ་སྤྱོད་པ།

285

མི་ཡི་རྩི་སྤངས་དག་བྱའི་སྤྱད། དྲི་བཟང་ཚུ་ནོམས་ཀྱིས།

མི་འཇམ་ཅི་གྲུལ་ཡབ་ཀྱི་བཀམས། ཡིད་འཕྲོག་མ་ནི་ཁྲུས་བྱེད་དོ།

286

ཞེས་པ་དེ་ཡིས་བརྗེད་ཐོས་ནས། སྒྲན་ཅིག་བདུད་ཅིས་བཀམས་པ་བཞིན།

དེ་ཡི་དོགས་མཚན་སོར་གདུབ་ནི། གསེར་གྱི་བྱམ་བར་དེ་ཡིས་འཕངས།

287

तथा प्राप परं पारमाशयेवातिदीर्घया ।
ददर्श किन्नरपुरं स्फारस्फटिकमन्दिरम् ॥ २८० ॥

प्रविश्य स शनैः प्राप्य कान्तां कनकपद्मिनीम् ।
तत्तीरतरुमारुह्य तस्यौ रत्नलतावृतः ॥ २८१ ॥

स ददर्शाम्बुजरजःपुञ्जैः सुरभिपिञ्जरम् ।
हेमकुम्भैर्जलं तत्र नयन्तीः किन्नराङ्गनाः ॥ २८२ ॥

कुम्भोत्क्षेपे श्रमार्त्तायास्तत्रैकस्याः समेत्य सः ।
हस्तालम्बेन साहाय्यं कृत्वा पप्रच्छ तां शनैः ॥ २८३ ॥

मातः कस्य कृते तोयमिदं यत्नेन नीयते ।
यद्भक्त्या गण्यते नायं भवतीभिः परिश्रमः ॥ २८४ ॥

इति तेन प्रियगिरा सा पृष्टा तमभाषत ।
माधुर्य्यधुर्य्यसौन्दर्य्ये पक्षपातवती क्षणात् ॥ २८५ ॥

मत्थामोदापनोदाय सदा सुरभिवारिभिः ।
पितुः किन्नरराजस्य गिरा स्नाति मनोहरा ॥ २८६ ॥

तयेति कथितं श्रुत्वा सुधासिक्त इव क्षणात् ।
स हेमकुम्भे चिक्षेप तदभिज्ञाङ्गुलीयकम् ॥ २८७ ॥

དེ་ནས་སོར་གདུབ་མངོན་པར་འཕྲོག་བྱེད་དེ་ནི་བྱས་པ་ལས།
 ཁས་བྱེད་ཡིད་འཕྲོག་མ་ཡི་རྒྱ་མཐི་བྱས་པ་རྒྱང་ལ་སྤྱང་།
 གང་གི་གཟུགས་བརྒྱན་ཟེར་ལྷན་རིན་ཅན་འོད་ཟེར་རི་མ་ཡིས།
 ལྷར་དུ་སིན་མོ་འདིབས་པའི་ཅེ་དགའ་དག་དང་མཚུངས་པ་ཐོབ།

288

ད་ཇེས་རིན་ཅན་སོར་གདུབ་ལྷས་མེད་གཏམ་དག་ནང་སོང་བ།
 རང་གི་ཇེས་སྤྱ་ཆགས་པ་གཟུགས་ཅན་བཞིན་དུ་བདྲགས་བྱས་ནས།
 བདག་པོ་འོངས་པར་ཤེས་ཏེ་འདི་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་གང་ལས་ཐོབ།
 ཅས་བདེ་ཡིས་འབངས་མོ་ལ་ནི་རངས་པ་བཞིན་དུ་སྤྲུམ།

289

དེ་ནས་འབངས་མོས་དེ་ལ་སྤྲུམ། ལྷ་མོ་ཇིང་བུའི་ངོགས་དག་ན།
 ཡིད་སྤུབས་མངོན་དུ་གྱུར་བ་བཞིན། དར་བབ་མཛོས་བ་འགའ་ཞིག་མཆིས། 290

གང་མཐུ་སྟོང་པོ་ཅན་གྱི་ཆ། གུར་གུམ་མཛོས་པ་ཉིད་བསྟེན་པ།
 སོར་གདུབ་འདི་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱིས། གསེར་གྱི་བྱས་པ་འདི་ཅུ་འཕངས། 291

ཞེས་པ་དེ་ཡི་ཚོགས་སྟུན་ཐོས། གཟུགས་བརྒྱང་ལྷན་པ་ཡིད་འཕྲོག་མས།
 ཁྱོད་འོངས་པར་ངེས་བྱས་ནས། དེ་ཉིད་དེ་ནི་འགྲུགས་སྤྱ་བཏང་། 292

དེ་ཡིས་རབ་སྤྲས་སྟེད་ཚལ་གྱི། ཁང་བར་བཀོད་པའི་མཛོས་པ་ནི།
 ཀྱུ་ལྷན་ཅན་གྱི་རྒྱབ་བཞིན། ཡིད་འཕྲོག་མ་ནི་སོང་བས་མཐོང་། 293

स्नान्यास्ततस्तदभिहारि मनोहरायाः
कुम्भात्पपात कुचकुम्भयुगेऽङ्गुलीयम् ।
यस्यांशुमत्यतिमरत्नमयूखलेखाः
क्षिप्रं नखक्षतविलासतुलामवापुः ॥ २८८ ॥

मूर्त्तं ततः स्वमनुरागमिवाकलय्य-
रत्नाङ्गुलीयकमनङ्गकथान्तरङ्गम् ।
सा कान्तमागतमवेत्य कुतस्त्वयेदं
सम्प्राप्तमित्यवददुच्छसितेव दासीम् ॥ २८९ ॥

ततस्तामवदद्दासी देवि पुष्करिणीतटे ।
स्थितः कोऽपि युवा कान्तः प्रत्यक्ष इव मन्मथः ॥ २९० ॥

निक्षिप्तं हेमकुम्भेऽस्मिन्निदं तेनाङ्गुलीयकम् ।
भजते यत्प्रभागर्भं पयः कुङ्कुमकान्तताम् ॥ २९१ ॥

इति तद्वचनं तन्वी प्रियं श्रुत्वा मनोहरा ।
निश्चित्य दयितं प्राप्तमानिनाय तयैव तम् ॥ २९२ ॥

तथा गुप्ततरे न्यस्तं कान्तमुद्यानमन्दिरे ।
कुमुदतीव शशिनं गत्वापश्यन्मनोहरा ॥ २९३ ॥

ཕན་ཚུན་ལྟ་བུར་བྱེད་པའི་ནོར་འབྲུལ་དང་།
 འབྲུལ་བའི་ཡོངས་གཞུང་ནོར་བུ་ཆད་བ་དང་།
 དེ་དག་རབ་དགའ་ཉམས་སྲུང་བྱུང་བ།
 ལུས་མེད་ཡན་ལག་ཀྱན་ལྡན་མཛེས་པ་ཐོབ།

294

བྲལ་བའི་དུས་སྲུང་གང་གང་ཚུང་ཟད་བསམས་པས་ནང་དུ་གོམས་བྱས་དང་།
 གང་གང་རབ་དགའ་རབ་གྱུས་ཡིད་སྤྱང་འགྲོགས་ཀྱི་འདེབ་དང་ལྷན་བ་དང་།
 གང་གང་མཛེད་བར་མཚུངས་དགའ་བར་སྤེད་ལྡན་བྱང་པོར་འོས་གྱུར་བ།
 དེ་དེ་ཐམས་ཅད་མཛེད་གཙུགས་སྒྲུབ་བཟང་ཁྱོ་ཤུག་དེ་གཉིས་དག་གིས་བྱས།

295

དེ་མཛེས་སྤྱོད་ཚུལ་བསྐྱེབས་པ་ནི། རོ་ཆ་ལྡན་པའི་ཡིད་འཕྲོག་མས།
 བཤད་ནས་ཕ་མ་དག་ལ་ནི། བདག་ཉེས་ཡི་ཡིད་འབྱུང་བསྟན།

296

དེ་ནས་མི་འམ་ཅི་ཡི་གྲུལ། དེ་ལ་ཁྲིས་པས་མཚུ་བསྐྱོད་ཅིང་།

བྱ་མེད་བདག་ནི་མཐོང་བའི་ལས། ཡོངས་སྲུ་བཤད་ནས་རབ་སྒྲུས་པ།

297

ཀྱེ་མ་མི་འོས་སྤྱེ་བོ་ལ། ཆ་ཡིས་བག་མེད་ལྷུང་གྱུར་བ།

སྤྱོད་ཚུལ་ལན་བ་བཀྱས་ཀྱང་ནི། ཆགས་པ་ཉིད་ནི་ཁྱོད་མི་གཏོང་།

298

ཁྱོད་ཀྱི་མཛེས་སྤྱུག་ལང་ཚོལ། ལྷ་ནོམས་ཀྱིས་ནི་རིག་བྱ་འདི།

ཀྱེ་མ་མི་དང་མཛེད་བ་ཡིས། བྱ་ལན་བྱ་འོས་ཉིད་དུ་གྱུར།

299

परस्परालोकनविभ्रमेण
वियोगसन्तापनिवेदनेन ।
तयोः प्रहर्षानुभवेन लेभे
शोभामशेषाङ्गवतीमनङ्गः ॥ २६४ ॥

यद्यत् किञ्चिद्विरहसमये चिन्तयाभ्यस्तमन्त-
र्यद्यत् प्रौढप्रमदसुहृदा मन्मथेनोपदिष्टम् ।
यद्यत् प्रेम्णः सदृशमुचितं यद्यदैत्सुक्यराशे
स्तत्तत्सर्व्वं प्रणयसुभगं दम्पती चक्रतुस्तौ ॥ २६५ ॥

ततः प्रच्छन्नवृत्तान्तं लज्जमाना मनोहरा ।
निवेद्यादर्शयत् पित्रोः पतिं भूमिमनोभवम् ॥ २६६ ॥

ततः किन्नरराजस्तां कोपप्रस्फुरिताधरः ।
उवाच दर्शनपथं परिहृत्यात्मजापतेः ॥ २६७ ॥

अहो प्रमादपतिता दैवादनुचिते जने ।
न विमुञ्चसि दुर्वृत्ते शाल्यमानापि रक्तताम् ॥ २६८ ॥

यौवनोत्पत्तिलावण्यं स्पृहणीयं दिवौकसाम् ।
वत प्रयातमेतत्ते मर्त्यस्नेहेन शोच्यताम् ॥ २६९ ॥

མཐོན་པོའི་རིགས་ལས་སྐྱེས་ཀྱང་ཅིང་། སྤྱག་པོའི་ལང་ཚོ་རབ་གྱིས་པ།
 བྱར་འགྲོ་འཁྲུགས་པས་ནིས་ཉམས་པ། ཁྱོད་ནི་ཤིན་དུ་འོག་དུ་འགྲོ། 300

མཁས་པ་ཆགས་བྲལ་སྐྱེད་བྱེད་ཅིང་། རིགས་ནི་སྐྱེངས་པར་བྱེད་པ་མོ།
 མི་བསྐྱེད་རིགས་བཞིན་ངི་མ་ཅན། ཁྱོད་ནི་སྤྱ་ཡང་མི་འདོད་ོ། 301

གཟུགས་ཅས་གྱིས་ནི་ཁྱོད་ཚོས་ནས། གཤམ་ཏེ་མི་ཡི་དབང་གྱུར་ན།
 གསེར་ལས་སྤྲལ་བ་སྐྱེས་བྱ་ཡི། གཟུགས་དང་ཅེ་དགའ་ཅིས་མི་བྱེད། 302

མཐུ་དང་ཡོན་དན་གྱིས་དམན་པ། སྐྱེས་བྱ་རབ་མཛོས་དབྱིབས་ཅན་གྱི།
 མཛོས་སྤྱག་རི་མོར་བྱིས་པ་ཡི། སྐྱེས་བྱ་ཡི་བཞིན་ཅིག་པ་མཛོས། 303

འབྲེལ་དམན་ངོ་ཚས་སྤྲིག་ཅན་མ། ཁྱོད་ཁྱོ་བདག་གིས་གསུང་བར་བྱ།
 ཁྱོད་སྦྱོང་ལ་འདོད་ས་ལྷ་ནིམས་གྱི། བཞིན་ནི་བདག་གིས་ལྷ་མི་བོད། 304

བདེན་བར་སྤྱོ་བ་དང་ལྷན་ཞིང་། མཐོན་པོར་གྱུར་པའི་རིགས་དག་ནི།
 བྱ་མོས་འཁྲུགས་པར་བྱེད་པ་ལྟེ། དུས་ནི་དེ་བར་དགའ་བས་བཞིན། 305

དེ་སྐད་པ་ཡིས་སྦྱང་གྱུར་དེས། མཆི་མའི་ཐིགས་པ་རྒྱུ་ལ།
 དོ་ཤམ་སྐད་མེད་སྦྱིག་བྱེད་ཅིང་། བཞིན་བདུད་དེ་ལ་རབ་སྤྲས་པ། 306

ཡབ་ལགས་ཁྱོ་བར་མི་འོས་པ། དེ་དག་བདག་ལ་གསུང་འོས་མེན།
 མཐུ་ཡིས་མི་འས་ཅི་དག་ལས། ལྷག་པའི་མི་མ་ཐོས་སམ་ཅི། 307

उदग्रगोत्रप्रभवा घनयौवननिर्भरा ।

निम्नगे क्षोभविम्रष्टा यातासि सुतरामधः ॥ ३०० ॥

विद्वदुद्वेगजननी कुलवैलक्ष्यकारिणी ।

मलिना खलविद्येव सम्मतासि न कस्यचित् ॥ ३०१ ॥

रूपमाचेण दृष्टा त्वं यदि मर्त्यवशं गता ।

तत् किं न रमसे हेमनिर्म्माणपुरुषत्विषा ॥ ३०२ ॥

प्रभावगुणहीनस्य पुंसश्चारुतराकृतेः ।

आलेख्यपुरुषस्येव सौन्दर्यं भित्तिरञ्जनम् ॥ ३०३ ॥

बध्यो मे त्वत्पतिः पापे हीनसम्बन्धलज्जया ।

मुखं द्रष्टुं न शक्नोमि त्वद्याच्चाप्तदिवौकसाम् ॥ ३०४ ॥

सत्यमुत्साहयुक्तस्य कुलस्योन्नतिशालिनः ।

जरेव किल कायस्य कन्या सङ्कोचकारिणी ॥ ३०५ ॥

इति सा भर्त्सिता पित्रा तमुवाच नतानना ।

असूत्रहारं कुर्वाणा कुचयोर्वाघ्यविन्दुभिः ॥ ३०६ ॥

कोपादनुचितं तात नैतन्मां वक्तुमर्हसि ।

न श्रूयन्ते प्रभावेण किं नराः किन्नराधिकाः ॥ ३०७ ॥

མཁའ་མིང་གིས་ཀྱང་བགྲོད་དཀའ་བ། ས་འདི་གང་གིས་བགྲོད་གུར་ནས།

འོངས་པ་མཐུ་ཡི་ས་གཞི་དེ། མི་ཉིད་ཡིན་པར་ཅི་ལྟར་འགྱུར། 308

ལུས་ཅན་ནམས་ཀྱི་ལུས་དག་ནི། ཡོན་ཏན་ཡང་དག་ཆོད་བྱེད་ཉིད།

བསེལ་ཟེར་ཅན་གྱི་འོད་ཟེར་ནི། ཀུན་དགའ་སྦྱིད་པར་བྱེད་པ་ཡིན། 309

ཡབ་གཅིག་རིགས་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ། ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་རྗེས་སྤྲུའབྱང་།

ཆེ་གྱིས་བདུད་ཅི་ཟག་པ་ནི། བླ་པོ་བརྟེན་པ་འདི་སྤྲུལ་ཆེ་ཉིད། 310

ཁ་ཅིག་ནང་ན་ཡོན་ཏན་ལྡན། དེ་བཞིན་གཞན་ནི་སྦྱོར་བསྐྱེབས་པས།

ནོར་བུ་ནམས་གྱི་རིན་དག་ནི། མ་བཏོགས་འགོངས་པར་ཡོངས་མི་བྱ། 311

དེ་ཕྱོས་མི་འས་ཅི་ཡི་བདག། དེ་དེ་བཞིན་ཞེས་སེམས་བྱེད་ཅིང་།

མག་པ་ཡང་དག་བོས་ནས་ནི། ཡོན་ཏན་ཤེས་པར་འདོད་པས་སྦྱས། 312

མི་འས་ཅི་ཡི་བྱ་འདི་དག། དེ་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱི་མཛེས་པས་བདུལ།

མཐུ་ནི་ཡང་དག་བསྟན་པ་ནི། མཚོག་གི་འབྲེལ་པ་དག་དུ་འོས། 313

ཤིན་དུ་ཡངས་པ་ཤིང་འཛིན་གས། ཤར་ཕུང་བྱས་སྐད་ཅིག་གིས།

དིལ་བྲེག་པ་བཏབ་མི་ཉུང་བར། རབ་དུ་བསྐྱས་ལ་སྦྲར་ཡང་བྱིན། 314

བཞེན་དང་འབྲེན་ལ་སོགས་པ་ཡི། གཞུ་ཡི་རིག་བྱེད་མཁས་པ་ལྟོན།

དེ་ནས་གྲགས་པའི་བ་དན་ནི། ཡོད་འཕྲོག་མ་འདི་ཁྱོད་དབང་གུར། 315

गरुडस्यापि दुर्लङ्घ्यामिमामुल्लङ्घ्य यः क्षितिम् ।
प्रभावभूमिरायाति मनुष्यः स कथं भवेत् ॥ ३०८ ॥

गुणसंवादिनी मूर्तिर्भवत्येव शरीरिणाम् ।
करोत्यानन्दसंवादं द्युतिरेव हिमत्विषः ॥ ३०९ ॥

जात्या किं क्रियते तात स्वभावानुगुणा गुणाः ।
पूर्णेन्दुरमृतस्यन्दी कालक्लृप्तस्य सोदरः ॥ ३१० ॥

भवत्यन्तर्गुणाः केचिच्छन्नदोषास्तथा परे ।
अपरीक्ष्य न कर्तव्या मणीनां मूल्यलङ्घना ॥ ३११ ॥

श्रुत्वैतत् किन्नरपतिस्तत्तथेति विचिन्त्य च ।
जामातरं समाह्वय गुणजिज्ञासयाब्रवीत् ॥ ३१२ ॥

त्वया कान्त्या जितास्तावदेते किन्नरदारकाः ।
सन्दर्शितप्रभावस्तु दिव्यसम्बन्धमर्हसि ॥ ३१३ ॥

अत्यायतं शरवणं कृत्वोद्धृतशरं क्षणात् ।
व्युत्तमन्यूनमुच्चित्य पुनर्देहि तिलादकम् ॥ ३१४ ॥

सन्दर्श्य धनुर्वेदे दृढलक्ष्यादिकौशलम् ।
ततः कौर्त्तिपताकेयं तवायत्ता मनोहरा ॥ ३१५ ॥

ཞེས་དེ་དེ་ཡིས་གྲུ་གྲུ་ལས། འོས་པ་མིན་པའི་ལས་ལ་བསྐྱལ།
གཞིན་ནུ་མཛེས་ས་ལ་ཆགས་པས། ཐམས་ཅད་བྱ་བར་རབ་དུ་བཅོས་ས། 316

དོན་མེད་ངལ་ཞིང་ཆོར་མོངས་འབྲས། ཤར་འབྱིན་ལ་རབ་ཞུགས་པ།
དེ་ཤེས་མིག་སྤོང་ཐུན་པ་ནི། རྟོགས་སུ་སྤྱང་བས་ཡང་དག་བསམས། 317

ཅི་སྤྲད་བསྐྱལ་བ་བཟང་པོ་པའི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གྱུ་པ་སྤྲུལ་འདི།
འབྲས་མེད་ཉོན་མོངས་ལས་ལ་ནི། མི་འཇམ་ཅི་ཡི་དབང་གིས་བསྐྱེས། 318

འདི་ཡི་ངལ་དུབ་དུས་འདི་ལ། བདག་གིས་སྤོང་བྲོགས་རབ་དུ་བྱ།
དེ་ལྟར་བསམས་ནས་བགྱུ་བྱིན་གྱིས། དེ་ཡི་ལས་ནི་རྟོགས་བྱས་དེ། 319

མཆོད་སྤྱན་བགྱུ་བས་བསྟན་པ་ཡི། གཞོད་སྤྱན་ལག་གི་གཟུགས་ཅན་གྱིས།
ཤར་འབྱིན་གས་ནི་རབ་ཕྱང་བ། མཉམ་པར་དེ་ལ་ནི་བྲེ་གང་བདེ། 320

བགྱུ་བྱིན་གྱིས་སྤྲོས་བྲོག་སྤྲུར་གྱིས། ཡང་དག་བསྐྱུས་ནས་གཅིག་དུ་བྱས།
མི་འཇམ་ཅི་ཡི་དབང་པོ་ལ། ཡ་མཚན་སྤྲད་དུ་གཞིན་ནུས་སྤལ། 321

སྟོབས་གྱིས་དེ་ཡི་གསེར་གྱི་ནི། རབ་བདུན་དང་ཏ་ལ་བདུན།
ཐག་གི་འཁོར་ལོ་ཡང་དག་ལྟ། སྤྲོ་ཐུན་ཤིན་དུ་རྩོལ་ས་སྤལ། 322

གང་གིས་དེ་ཡི་ཅོད་པན་ལ། ལྷ་ཡི་མེ་རྟོག་ཆར་འཐོབ་པ།
བསྟན་བཅོས་མཆོད་དང་ཅོལ་དང་ནི། སྤྱི་ཅོལ་བརྗེ་དང་སྟོབས་ནིས་ས་བསྟན། 323

इत्यशक्नेऽपि कौटिल्यात् प्रेरितस्तेन कर्मणि ।
सर्वं कान्तानुरागेण कुमारः कर्तुमुद्ययौ ॥ ३१६ ॥

मिथ्याश्रमक्लेशफले प्रवृत्तं शरपाटने ।
तं विज्ञाय सहस्राक्षः परूपातादचिन्तयत् ॥ ३१७ ॥

किं भाद्रकल्पिको बोधिसत्त्वोऽयं पार्थिवात्मजः ।
नियुक्तः किन्नरेन्द्रेण निष्फले क्लेशकर्मणि ॥ ३१८ ॥

अस्यास्मिन् समयायासे कार्यं साहायकं मया ।
इति सञ्चिन्त्य शक्रोऽस्य कर्मनिष्पत्तिमादधे ॥ ३१९ ॥

शतक्रतुसमादिष्टैर्यज्ञैः शूकररूपिभिः ।
उत्पाटिते शरवने समे व्युत्पन्निलाढकम् ॥ ३२० ॥

एकौकृतं समुच्चिन्य शक्रस्तृष्टैः पिपीलिकैः ।
कुमारः किन्नरेन्द्राय विस्मिताय न्यवेदयत् ॥ ३२१ ॥

स सप्तकनकस्तम्भान् सप्ततालान् बलोज्जितः ।
शूकरीचक्रसंयुक्तान् विद्ध्वा निशितपत्रिणा ॥ ३२२ ॥

शास्त्रास्त्रविक्रमकलाशिल्पशक्तिमदर्शयत् ।
ययास्य पेतुर्मुकुटे दिव्याः कुसुमदृष्टयः ॥ ३२३ ॥

མི་འཇམ་ཅི་ཡི་གྲུ་པོ་ནི། དེ་མཐུས་ཡ་མཚན་གྱུར་མོད་ཀྱང་།
དེ་ཉིད་བསྐྱུ་བའི་སྤྲུའུ་སྤྲུར། རིགས་པ་དེ་དེ་སེམས་པར་བྱེད།

324

མངོན་པར་ཞེན་པ་ཤིན་དུ་བདྱན་ཐུན་གཞན་གྱི་གཞོན་པས་རྒྱ་སྤྲོད་འབྲུག།
ཡོན་ཏན་བསྐྱུ་སྤྲུག་གིས་ཀྱང་མི་མགྲུ་ཤིན་དུ་འགལ་བའི་སྒོ་ཅན་ནིམས།
གྲུ་ཆེ་མཚར་ལ་སྤྲུ་བཅད་འཛིན་ཅིང་དམ་པ་བཟོད་ལ་དགོད་པར་བྱེད།
གྲགས་པ་མཚོག་ལ་བཞིན་དག་ལོག་ཅིང་འགལ་བ་བརྗེད་པ་ཉིད་དུ་གྱུར།

325

དེ་ལ་དེས་སྤྲུ་སྤྲུ་བྱིས་ནི། ལྷ་ཡི་མཐུ་འདི་གསལ་བར་བྱས།
དེ་ནི་ཤེས་རབ་བྱུང་འཕགས་དག། བྱིད་ཀྱི་ཡང་དག་པ་སྤྲན་པར་འོས།

326

གཟུགས་དང་ཁ་དོག་དཔྱར་མེད་ཅིང་། གྲུན་དང་ན་ཚོད་མཚུངས་གྱུར་པ།
མི་འཇམ་ཅི་མོ་འཁོད་པ་ཡི། དབྱས་ནས་རང་གི་དགའ་མ་རྒྱངས།

327

ཞེས་པ་བརྗེད་ནས་དེ་ཡིས་སྤྲུར། མི་འཇམ་ཅི་མོ་ལྷ་བསྐྱུ་དག།
རྫོགས་པ་ཁ་དོག་ལང་ཚོ་དང་། ཆས་མཚུངས་མདུན་དུ་དེ་ཡིས་མཐོང་།

328

དེ་དག་དབྱས་ནས་ཡིད་འཕྲོག་མ། དེ་ཡིས་ཡོངས་སུ་ཤེས་ནས་བརྒྱང་།
འཁྲི་ཤིང་ནགས་ཀྱིས་བསྐྱེབས་པ་ཡི། ལྷ་ཏའི་འཁྲི་ཤིང་གང་བས་བཞིན།

329

དེ་ནས་མི་འཇམ་ཅི་དབང་གིས། འདི་ནི་ལྷ་ཞེས་ངེས་བྱས་ནས།
ཆོས་པས་དེ་ལ་ཡིད་འཕྲོག་མ། ལྷ་ཡི་རིན་ཅེན་དང་བཅས་བྱིན།

330

विस्मितोऽपि प्रभावेण तस्य किन्नरभूपतिः ।
पुनस्तद्वचनायैव तां तां युक्तिमचिन्तयत् ॥ ३२४ ॥

दधति विपुलाश्चर्य्ये मौनं हसन्ति सतां स्तुतौ
मलिनवदनाः कौतुह्यत्कर्षे व्रजन्ति विवादिताम् ।
अपि गुणशतैर्नाराध्यन्ते विरुद्धधियः परं
परपरिभवशोभारम्भस्थिराभिनिवेशिनः ॥ ३२५ ॥

स तमूचे प्रभावोऽयं दिव्यः प्रकटितस्त्वया ।
प्रज्ञाप्रकर्षमधुना सन्दर्शयितुमर्हसि ॥ ३२६ ॥

अभिन्नवर्णरूपाणां तुल्याभरणवाससाम् ।
किन्नरीणां स्थितां मध्ये गृहाण निजवल्लभाम् ॥ ३२७ ॥

इत्युक्तः स पुनस्तेन किन्नरीशतपञ्चकम् ।
तुल्यवर्णवयोवेशं ददर्श व्यग्रमग्रतः ॥ ३२८ ॥

तासां मध्ये परिज्ञाय स जग्राह मनोहराम् ।
वल्लरीवनसंच्छन्नां मृङ्गश्रुतलतामिव ॥ ३२९ ॥

देवोऽयमिति निश्चित्य ततस्तं किन्नरेश्वरः ।
तुष्टस्तस्मै ददौ दिव्यरत्नैः सह मनोहराम् ॥ ३३० ॥

མཚོག་གི་ཡོངས་སྤྱོད་འབྱོར་པ་ཡིས། གུས་དང་བཅས་པས་དེ་ཡིས་མཚོད།
 དེ་ལ་ཞུས་ནས་རྒྱུ་མར་བཅས། གཞིན་རྒྱུ་རང་གི་གྲོང་བྱིར་སོང།

331

ཡིད་འཕྲོག་མ་སྤྱོད་འགྲོ་བའི་བྱ། འོང་བ་མཐོང་ནས་ས་ཡི་མདག།
 བདུད་རྩིའི་གྱུ་མཚོས་སྤང་བའི་དབང། མཐོང་ནས་འཕྱུར་བཞིན་ནོས་པར་མཛོས།

332

དེ་ནས་གྲུའི་བྱིན་སྤྱོད་ཚུལ་རྒྱ་བའི་གཏུགས་དཀར་ལྗན་པ་ལ།
 སྤྱོད་གྲུའི་གཏུང་བ་འཕྲོག་པའི་དེ་ནི་མཛོན་པར་དབང་བསྐྱར་ནས།
 ཚོག་ཤེས་བསིལ་ལྗན་དབེན་པའི་བདུད་རྩིས་མཛོན་པར་དགའ་བ་ཡིས།
 རབ་དུ་ཞིབ་ལྗན་པའི་གྲིབ་བསིལ་སི་ཡི་བདག་པོས་བཟུན།

333

ནོར་བཟང་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པའི་སྤྱོད་པོ་ཉིད།
 གཞི་བྱིན་གྱི་ཆེ་དེ་ལ་རིན་ཅན་བདུན།
 གཞི་པོ་ཉིད་གྱུར་གསར་པའི་སྤྱུས་འཛིགས་ནས།
 གཡོག་ལ་གནས་པའི་དོན་བཞིན་ཉེ་བར་འོངས།

334

ནོར་བཟང་བྱང་རྒྱུ་མེས་ས་དང་དེ་ཉིད་དེ།
 ཡིད་འཕྲོག་མར་གྱུར་དེ་ཡང་གྲགས་འཛིན་ས།
 དེ་དང་བཅས་པའི་སྤྱུག་བསྐལ་མེས་གཏུངས་པ།
 འདི་སྤྱིང་འདི་དོད་པས་བཅུངས་ལས་བདག་གིས་ཐོབ།

335

स्नाथोपभोगविभवैः पूजितस्तेन सादरम् ।

जायासखस्तमामन्त्र्य कुमारः स्वपुरं ययौ ॥ ३३१ ॥

मनोहराग्रं पुत्रं प्राप्तमालोक्य भूपतिः ।

राकेन्दुदर्शनोद्भूतः सुधाम्बुधिरिवावभौ ॥ ३३२ ॥

पुत्रं ततश्चरितचन्द्रसितातपत्रे

राज्येऽभिषिच्य परितापहरं प्रजानाम् ।

सन्तोषशीतलविवेकसुखाभिरामां

छायामसेवत नृपः प्रशमद्रुमस्य ॥ ३३३ ॥

प्राप्ताभिषेकं सुधनं प्रभाते

तं सप्तरत्नानि पृथुप्रतापम् ।

नवप्रभावप्रभुभावभीत्या

सेवानिवासार्यमिवोपजग्मुः ॥ ३३४ ॥

स बोधिसत्त्वः सुधनेऽहमेव

यशोधरा सापि मनोहराभूत् ।

तद्विप्रयोगव्यसनानलार्त्तिः

कामानुबन्धादियती मयाप्ता ॥ ३३५ ॥

དེ་སྤྲད་འདོད་པ་པརློའི་བཞིན་གྱི་མིག་གི་མཐའ་ལ་གནས་གུར་ཅིང་།
 རབ་གྱིས་མེ་དྲོག་ལས་སྤྱེས་དུལ་ཚོགས་དུ་ལ་དུ་ལའི་ཅེ་མོ་ཅན།
 མོངས་བྱེད་བྱ་ངན་གདུང་བའི་མདའ་ཡིས་གང་གི་འཛིག་དེན་འབྲིགས་བྱེད་པ།
 རྩོན་པའི་ཅེ་དགས་ཞི་བའི་རི་དྲགས་འཛིང་བྱེད་དམ་པ་ནྟམས་གྱིས་སྤངས། 336

དེ་ནས་གྱུལ་བ་རང་གིས་རང་གི་གཏམ།
 བཤད་པ་དེ་ནི་དགོས་པའི་ཚོགས་གྱིས་ཐོས།
 འདོད་པ་རོ་ལྷན་ཁོ་ན་སྤྲོད་པ་ནི།
 འདབ་བགྱའི་ཅ་བ་སྤོས་པོ་ཉིད་དུ་ངས།

337

ཞེས་པ་དགོ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དྲེགས་པ་
 བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་ནོར་བཟང་གི་དྲེགས་པ་བརྗོད་པའི་ཡལ་
 འདབ་མྱེ་དུག་ཅུ་ཅ་བཞི་པའོ།

तस्मात् कामः कमलवदनानेवपर्यन्तवासी
वर्ज्यः सद्भिः शममृगवधूबन्धकेलीकिरातः ।
स्फुर्जतपुष्पप्रसरजरजःपुञ्जहालाहलोग्रै-
लीकः शोकव्यसनविशिखैर्मोहनैर्येन विद्धः ॥ ३३६ ॥

इति भिक्षुगणः स्वयं जिनेन
स्वकथान्तां विनिवेदितां निशम्य ।
सरसं पृथुमूलमेव मेने
शतशाखस्य मनोभवं भवस्य ॥ ३३७ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
सुधनकिन्नर्यवदानं नाम चतुःषष्टितमः पल्लवः ॥

CHAPTER LXV.

རྩ་གཅིག་པའི་དོགས་བརྩེ།

ཡོངས་སྤྱོད་ཅེ་དགའ་དག་གི་རི་ཡི་ཚོགས་ཀྱིས་དབང་པོ་ཐོས་མ་ཅད་ཡོངས་སུ་བྲངས་གྱུར་པ།

ཆགས་ལྷན་སྤྱང་ཅེ་འཕྲངས་ནོམས་ཤིན་དུ་དམ་པར་འདི་ཉིད་དུ་ནི་གང་གང་འཆིང་བྱེད་པ།

སྤྱོད་པ་སྤར་གོམས་ཞིན་ཅིང་ཤིན་དུ་ཆགས་བཅས་ལས་བྱུང་བཞག་ཆགས་ཅི་བའི་ལྷག་མ་ལས།

དོགས་པ་མེད་ཀྱང་སྤྱོད་བའི་ཡིད་འདིར་བརྒྱའི་ཆེས་སུ་མཐུན་པའི་འདོད་ཆགས་འབྱུང་བར་

འགྱུར། 1

འགྱུར་བྱེད་བྱེད་དག་དུ་སྤྱོད། ཉུ་གྲོ་ཡི་ཀུན་རར་གནས།

གྱི་ལ་བ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་སྤྱར། དག་སྤོང་ཡང་དག་ཚོགས་པས་ཞུས། 2

ཞི་བར་ཞུགས་ཤིང་ཆས་ནི་ཡོངས་སུ་བསྐྱར།

འཁོར་བའི་ནོམ་འགྱུར་སྤྱོད་ལས་སྒྲོག་པ་བྱིད།

མི་ཡི་བདག་པོའི་པོ་བྲང་འཁོར་འདུག་པ།

གྲགས་འཛིན་མས་མཐོང་ནོམ་པར་སྤོངས་པ་བཞིན། 3

བྱིད་མཐོང་ཉིད་ན་ཀུན་དུ་བཅུན་བྱས་ཤིང་།

འདར་ཞིང་གཡོ་བའི་ལུས་ལྷན་ནོམ་པར་གནས།

ལག་ན་ལ་དུའི་སྤྱོད་བརྒྱུང་བྱིད་ཀྱིས་ནི།

ཟས་ཀྱི་ལྷག་གནས་དག་ལ་ཆགས་པར་བྱེད། 4

पञ्चषष्टितमः पल्लवः ।

एकशृङ्गावदानम् ।

प्राग्जन्माभ्यासलीनादतिसरसलसद्वासनामूलशेषात्
निःशङ्कस्यापि जन्तोः कमलकलनया जायते मानसेऽस्मिन् ।
रागः सम्भोगलीलापरिमलपटलाकृष्टसर्व्वेन्द्रियाणा-
मेकचैवातिमात्रं सरसमधुलिहां बन्धनं यः करोति ॥ १ ॥

न्यग्रोधारामनिरतं पुरा शाक्यपुरे जिनम् ।
भगवन्तं समापन्नाः पप्रच्छुर्भिक्षवः पुनः ॥ २ ॥

प्रवृत्तशान्तिं परिवृत्तवेशं
निवृत्तसंसारविकारवृत्तम् ।
अन्तःपुरं त्वां नृपतेर्विशन्तं
यशोधरा वीक्ष्य विमुह्यतीव ॥ ३ ॥

त्वद्दर्शने तिष्ठति सर्व्वथैव
विभूषिता कम्पतरङ्गिताङ्गी ।
भोज्याधिवासे भवतः करोति
विलोभनं मोदकपात्रहस्ता ॥ ४ ॥

དེ་ཡི་ཡིད་ཀྱི་ནི་མ་འགྱུར་ནི་པར་ལྷན།

ད་ལྟ་ཡང་ནི་ཉི་པར་ནི་མི་འགྱུར།

ཁྱོད་ཞལ་ཟུ་འོད་བཟལ་ན་ཤིན་དུ་དེ།

ཉམས་དེ་ཉིན་པར་ཀྱ་མཉུན་ལྷན་པ་བཞིན།

5

དེ་སྐད་མཚར་ལས་དག་སྒྲོང་ཚྭ་སྐྱེས་ཀྱིས་དྲིས།

ཅུང་ཟད་འཛུམ་པ་མཚུ་ཡི་ཡལ་འདབ་ལ།

མུ་དྲིལ་འབྲས་བྱ་རབ་སྒྲིམ་བྱ་ཅུའི་འོད།

མཛེས་སྐྱེ་འགོད་ཅིང་བཅོས་ལྷན་གྱིས་གསུངས་པ།

6

མངོན་འདོད་ཅེ་དགའ་ནི་མ་འགྱུར་ལྷན་པ་འདི།

གྲགས་འཛིན་ས་ནི་དང་ཉིད་འཛིན་པ་མིན།

སྒྲིམ་ཞལ་ཡང་འདོད་པའི་ནི་མ་འགྱུར་གྱིས།

དེ་ཡི་ལ་དུས་བདག་ལ་ཆགས་པར་བྱས།

7

ཀྱ་ཤིའི་གྲོང་དུ་མི་དབང་ཀྱ་ཤེན།

ཟླ་བའི་འོད་ལྗང་དཀར་བའི་གྲགས་པ་ཅན།

དབྱ་ཕྱོས་གཉིས་འབྲུང་སྒྲགས་ཀྱ་ཡིན་མོད་ཀྱང་།

སྒྲོད་ཅུལ་མི་ནོ་རང་བཞིན་དང་བོད་གྱར།

8

नाद्यापि शान्तिं समुपैति तस्याः
मनोविकारः स बहुप्रकारः ।
त्वदाननेन्दुद्युतिविप्रयुक्ता
सीदत्यलं सा हि कुमुदतीव ॥ ५ ॥

इति स्मयाद्भिक्षुगणेन पृष्टः
किञ्चित् स्मितेनाधरपल्लवस्य ।
प्रत्युत्तमुक्ताफलविद्रुमाभां
निवेश्य शोभां भगवान् बभाषे ॥ ६ ॥

यशोधराद्यैव विकारयुक्तां
विभर्त्ति नैतामभिलाषलीलाम् ।
जन्मान्तरेऽपि स्मरविभ्रमैर्मे
सा मोदकैर्लोभनमेव चक्रे ॥ ७ ॥

काश्यः पुरा काशिपुरे नरेन्द्र-
श्चन्द्रावदातद्युतिकीर्त्तिरासीत् ।
अप्यङ्कुशः शत्रुमदद्विपाना-
मतीक्षणवृत्तः सरलस्वभावः ॥ ८ ॥

དགའ་ཐུབ་འབད་པས་བྱ་དོན་གཉིད་དེ་ལ།
 བྱ་མོ་པདྨ་ལྷན་ཉིད་གཅིག་བྱ་བྱང་།
 སྐྱེ་གྱི་སྐྱོང་ལ་གཡེལ་བ་དང་བཅས་པའི།
 ས་བདག་པལ་ཆེར་རིགས་བསྐྱེད་ཉུང་བར་འགྱུར།

9

ཕོ་བྲང་འཁོར་དུ་དེ་ནི་ཡོངས་བསྐྱེད་ཅིང་།
 སེམས་ལའང་བསམས་པའི་མི་བདག་གིས་སྤྱད་ནས།
 མཁས་པ་ལ་སོགས་སྤྱོད་པོ་བཅས་ནས་ནི།
 གཉིད་བྲལ་དགའ་བ་ཉམས་པས་རབ་སྦྱས་པ།

10

ལོ་འདབ་གྱིས་ཤིང་ཙམ་བདེན་པར་རྒྱག།
 སྐྱེ་བོ་ཀུན་གྱི་ཉིད་འཆོ་གིན་དུ་མཐོ།
 མཚུངས་པར་སྐྱེ་བས་དམན་པའི་གྲུལ་སྤིད་ནི།
 སྤིན་བྱས་ཆོས་པའི་ཤིང་བཞིན་བདག་གིས་རིག།

11

ལང་ཆོ་རབ་དུ་སྤྱིན་འོས་བཞེན་པ་ཡིས།
 བྱ་མོ་པདྨ་ལྷན་གཅིག་བྱ་བདག་ལ་ཡོད།
 དེ་ནི་འབད་པས་མག་པལ་བྱིན་ཆོ།
 བྱ་ཆ་ཉིད་དང་དེ་ལ་བྱམས་པའང་རིང་།

12

पुत्रार्थिनस्तस्य तपःप्रयत्ने-
रेकैव कन्या नलिनी बभूव ।
प्रायः प्रजापालनसावलोपाः
स्वल्पान्वया एव भवन्ति भूपाः ॥ ६ ॥

अन्तःपुरे तां परिवर्द्धमानां
चित्ते च चिन्तां नृपतिर्विचिन्त्य ।
आहूय विद्वत्प्रमुखानमात्यान्
प्रजागरयस्तरतिर्जगाद ॥ १० ॥

विस्तीर्णशाखं स्थिरवद्धमूल-
मभ्युन्नतं सर्व्वजनोपजीव्यम् ।
अवैमि तुल्यप्रसवावहौनं
घुणक्षतं वृक्षमिवाधिपत्यम् ॥ ११ ॥

एकैव कन्या नलिनी ममास्ति
वयः प्रदानोचितमाश्रयन्ती ।
तस्यां प्रयत्नेन वरार्पिताया-
मपत्यता तत्प्रणयोऽपि दूरे ॥ १२ ॥

ལག་པར་སྒྲིན་མའི་སྤོང་བྱ་རབ་འབར་བཞིན།
 སྒྱུ་བོས་རང་གི་བྱ་མོ་བརྒྱུང་མི་ནུས།
 བཀྲམས་པའི་ཁོར་བཞིན་བཞིན་ལ་བཀྲང་བྱ་བ།
 རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་བསམ་བའི་འབྲས་བྱ་ཉིད།

13

གཡོག་ལ་སྒྲིན་མིན་གྲོང་པ་ལ་འོས་མིན།
 མི་དབང་བྱ་མོ་རིང་པོ་ཉིད་ལ་འོས།
 དེ་ལྟར་ཀུན་སྒྲུད་རིང་པོ་མི་ཤེས་པས།
 ཤིང་སོང་བ་དག་ལ་བྱེ་བྲག་ཅི།

14

དེ་སྤྱད་གང་ཞིག་བྱ་དངོས་བདག་ཉིད་ཅན།
 རང་ཡུལ་རབ་སྤངས་བདག་གི་ཡུལ་འཛིན་པ།
 བདག་གི་མག་པའི་དངོས་གྱུར་འགའ་ཞིག་དེ།
 ཡོན་ཏན་ལྡན་པ་འབད་པས་བཅའ་བར་བྱ།

15

བདག་གིས་ཐོས་པ་བརྒྱ་དག་གི་གྱུན།
 བསོད་ནམས་དག་པའི་ངོགས་དང་ཉེ་བ་ན།
 སྒྲིམ་པར་བཅས་ན་དཀའ་ཐུབ་ནགས་མཐར་ནི།
 གྱུ་བོའི་བྱ་སྤོང་ཀྱང་ཀྱང་བཀྲམས་ལོ།

16

पाणौ प्रदीप्तामिव दीपवर्त्ति
धर्तुं न शक्नोति जनः स्वकन्याम् ।
न्यासार्थतुल्या हि परार्पणीया-
श्चिन्ताफला एव कुलस्य कन्याः ॥ १३ ॥

न मृत्युदेया न च पौरयोग्या
दूरोचिता एव नरेन्द्रकन्याः ।
अज्ञातनित्याचरितस्य दूरं
मृतस्य जातस्य च को विशेषः ॥ १४ ॥

तस्मात् प्रयत्नेन मया स कश्चि-
ज्जामातृभावे गुणवान् नियोज्यः ।
स्वदेशमुत्सृज्य ममैव देशे
विभर्त्ति यः पुत्र इवाधिपत्यम् ॥ १५ ॥

श्रुतं मया जह्नुमुताप्रवाह-
पुण्यावदाते पुलिनोपकण्ठे ।
साहज्जनानाम्नि तपोवनान्ते
राजर्षिरास्ते किल काश्यपाख्यः ॥ १६ ॥

དེ་ཡི་ས་བོན་ལྷི་བས་ལྷུང་གྱུར་པ།
 ལྷ་ཡི་བསྐྱེད་ལས་དེ་སྤྱིང་དམའ་བར་ཆགས།
 རྒྱལ་དོད་ཀྱིས་གཟིར་རི་དྲགས་མོ་ཡིས་འཐུངས།
 གསེར་གྱི་མདོག་ཅན་གཞོན་ནུ་བཅས་པར་གྱུར།

17

དེ་ཡི་པས་བརྒྱུད་ནགས་སྤྱི་རི་དྲགས་དེ།
 རྣམ་པར་བསྐྱེད་ཅིང་བདུལ་ཞུགས་དག་ཀྱང་བསྐྱབས།
 སོར་ཚད་དྲ་ཡི་ཡང་དག་མཚན་གྱུར་བས།
 བྱིས་པ་དྲ་གཅིག་པ་ཞེས་མིང་དུ་གྲགས།

18

དར་བབ་བསམ་གཏན་བཞི་བོ་སྦྱོང་བྱེད་ཅིང་།
 ཚངས་སྦྱོད་དང་བཅས་ཀྱི་མེད་རང་བཞིན་ཅན།
 དུལ་ནི་མངོན་པར་མི་ཤེས་གྲོགས་མེད་གནས།
 དེར་ནི་དག་པོའི་ཉི་འོད་ལྷ་ལྷུང་མཛེས།

19

དེ་ནི་གལ་དེ་པད་ལྷན་ཁྱིམ་ཉིད་དུ།
 གྱུར་ནས་གྱུད་ནི་རབ་དུ་ཞི་མིང་གྱུར།
 གཟི་བཞིན་གཏོར་དེ་རབ་དུ་འགྲགས་པ་ཡིས།
 གཞོན་མེད་རིགས་པ་ཅི་ཡང་བསམ་པར་མཛོད།

20

तस्य सुतं प्रसवणेन वीर्यं
दैवादयादश्मनि सन्नताग्रे ।
तोयस्पृहार्ता हरिणी निपीय
सुवर्णवर्णं सुषुवे कुमारम् ॥ १७ ॥

वने मृगीस्तन्यविवर्द्धितोऽसौ
पित्रा गृहीतो विहितव्रतश्च ।
नाम्ना प्रसिद्धः शिशुरेकमृङ्गः
स लक्ष्यमाणाङ्गुलमाचमृङ्गः ॥ १८ ॥

युवा चतुर्थानपरायणश्च
स ब्रह्मचारी विमलस्वभावः ।
निःसङ्गवासाद्विषयानभिज्ञ-
स्तचाकठोरार्करुचिश्चकास्ति ॥ १९ ॥

स चेन्नलिन्याः पतितामुपैति
तद्देष वंशः प्रशमं न याति ।
तेजोनिधेरानयने तु तस्य
विचिन्त्यतां काप्यनपाययुक्तिः ॥ २० ॥

ཅེས་པ་མི་བདག་ཚིག་ཐོས་ཡུན་རིང་དུ།

དབྱེད་ནས་ཐོན་པོ་ཀུན་གྱིས་དེ་ལ་སྦྱས།

དེ་ནི་དེ་ཡི་བསྟིག་ནས་ཉི་བའི་སར།

ནགས་སུ་གྱུ་པའི་བྱ་མེ་ཅེ་ཅ་ཐོང་།

21

དེ་ཚོག་ཇེས་སུ་འདོད་བྱས་གྱུ་པོ་ཡིས།

འདོད་པའི་དོན་ཀུན་ནིས་པར་བཤད་ནས་ནི།

པརྟོ་ཅན་བསངས་རབ་དུ་སྦྱོབས་པ་བཞིན།

ཐུབ་པའི་གཞིན་ནུ་དབྱེག་ཕྱིར་ཅེ་ཅ་སོང་།

22

མཛེས་མས་ནགས་ཀྱི་མཐར་ནི་དལ་གྱིས་ཕྱིན།

གཟུགས་བཟང་ཅེད་འཛེས་མངོན་པར་དགའ་བས་རོལ།

མཛེས་པའི་མིག་ཅན་དེ་ནི་རྒྱུད་གཞིན་གྱིས།

བསྐྱོད་པའི་ལཱི་ཤིང་བཞིན་དུ་ཡང་དག་གྱུ།

23

དེ་ནི་རོལ་ཅིང་མེ་རྟོག་འབྲུ་བ་ཡིས།

རི་དྲགས་དུ་རབ་གཡོ་ཞིང་ནིས་བསྐྱོད་པའི།

ནགས་མཐོང་རང་གི་དགའ་ཐུབ་ནགས་ཚལ་ནས།

དག་མཚན་ལྡན་པའི་གཞིན་ནུ་ཡང་དག་འོངས།

24

श्रुत्वेति वाक्यं नृपतेरमात्या
विचार्य सर्व्वं सुचिरात्तमूचुः ।
तदाश्रमोपान्तवने विहर्त्तुं
विस्तृज्यतां सम्प्रति राजपुत्री ॥ २१ ॥

तद्वाक्यलुब्धानुमतेन राज्ञा
समीहितार्थं विनिवेद्य सर्व्वम् ।
ययौ विस्तृष्टा नलिनी विहर्त्तुं
हर्त्तुं प्रगल्भेव मुनेः कुमारम् ॥ २२ ॥

कान्ता वनान्तं शनकैरवाप्य
लीलाभिरामा विजहार तन्वी ।
वालानिलेनाकलिता लतेव
सञ्चारिणी चारुविलोचना सा ॥ २३ ॥

विलासपुष्पावचयेन तस्य
मृङ्गोत्तरङ्गं विचलत्कुरङ्गम् ।
वनं विलोक्य स्वतपोवनान्तात्
समाययौ कौतुकवान् कुमारः ॥ २४ ॥

མི་ཡི་གྲོགས་མེད་པ་དྲུ་ལྟར་ཡང་མིག།
 ཡ་མཚན་མིག་ནི་འཇུག་དང་བྲལ་བ་དེས།
 ལང་ཚོའི་ནོམ་འབྲུལ་གྱིས་གཡོ་ལུས་བདུད་ཅིང་།
 ཡུལ་གྱིས་པའི་མིག་ཅན་དེ་མཐོང་གུར།

25

མཛེས་མ་རི་རྒྱགས་མིག་ཅན་དེ་མཐོང་ནས།
 དགའ་མ་མཛོན་ཤེས་མེད་ཀྱི་ཐུབ་པ་དགའ།
 བག་ཆགས་གོམས་པས་ནང་དུ་ཞེན་བ་ཡི།
 ཡུལ་ལ་མཛོན་འདོད་སྤྱོད་ཤིང་མ་ཡིན།

26

རི་རྒྱགས་བྱ་ཡི་རབ་མཛེས་ཡིད་འོངས་མིག།
 དེ་ཡི་བཞིན་གྱི་སྒྲུབ་ནོམ་བཞེད་ནས།
 རིག་འཛིན་ནོམས་ནི་ཐུབ་པའི་བྱ་དགའ།
 ཤེས་ནས་མཛོན་བའི་དབང་གིས་དེར་བྱུག་འཚལ།

27

ཐོས་བརྟེན་གྱིས་བདུད་བཞིན་རས་དུད་གུར་པ།
 དེ་མི་མཆུ་ནི་བྱ་ཅའི་འོད་ལྡན་གྱིས།
 འོད་ཟེར་ཚོགས་ཀྱིས་ཀུན་བསྐྱེད་སྤོང་ཤལ་དག།
 རྒྱ་མེད་རང་བཞིན་གྱིས་ཀྱང་ཆགས་པ་བརྟེན།

28

स सन्नताङ्गीममनुष्यसङ्ग-
स्तरङ्गितां धैरवनविभ्रमेण ।
ददर्श तां विस्मयनिर्निमेषः
फुल्लोत्पलाक्षीं कमलायताक्षः ॥ २५ ॥

विलोक्य कान्तां मृगलोचनान्तां
रामानभिज्ञोऽपि मुनिर्जहर्ष ।
न वासनाभ्यासविलीनमन्त-
र्जहाति जन्तुर्विषयाभिलाषम् ॥ २६ ॥

सुस्निग्धमुग्धां विनिवेश्य दृष्टिं
मृगौसुतस्तद्वदनारविन्दे ।
विद्याधरं वा मुनिपुत्रकं वा
विज्ञाय तां प्रीतिरसाद्वन्दे ॥ २७ ॥

प्रतिप्रणामावनताननाया-
स्तस्याः प्रवालद्युतिनाधरेण ।
आच्छाद्यमानोऽंशुवनेन रागं
जग्राह हारोऽप्यमलस्वभावः ॥ २८ ॥

རིལ་ཚུངས་སྒྲིན་དག་གིས་གྲོགས་ཀྱི་བཞིན།
 འདོད་པའི་ཉི་བར་སྦྱོད་པ་གདམས་བྱས་པ།
 རྒྱལ་ཟགས་ཐོག་ལེ་དག་གི་མཐར་མཛེས་ཤིང་།
 རབ་འདར་ལྷས་ཅན་དེ་ལ་གཞིན་ནུས་སྤྲུམ།

29

ཀྱ་ཡེ་ཐུབ་པའི་སྤྲུལ་བྱེད་ལེགས་འོངས་སམ།
 དཀའ་ཐུབ་ནགས་མཐར་ཅི་དྲགས་དགེ་འཕེལ་ཅི།
 དྲག་དུ་བྱོད་ལ་ལྷ་ཞིང་གཡོ་མེད་པ།
 གང་དྲག་ནི་མས་ནི་ཐང་ལ་དམན་པར་གྱུ།

30

བདུལ་ཞུགས་མཆོག་ལྷན་བྱོད་གཟུགས་བདུད་ཅིའི་ཅར།
 སྐྱེས་པ་ཐོ་མེད་པ་འདི་མཐོང་བའི།
 རལ་པ་ཤིང་ཤུན་ལྷན་པ་ཐུབ་ནི་མས་ཀྱི།
 ལྷས་ནི་ཤིང་སྤྲུལ་བཞིན་དུ་བདག་དྲོག་གོ།

31

འཁྲི་ཤིང་མེ་དྲོག་ནི་མས་ཀྱིས་སྤྲུལ་བྱས་པ།
 བྱོད་ཀྱི་རལ་པའི་ཚོགས་ནི་མཛེས་པ་འདི།
 སྤྲིན་གསེར་ཚོགས་ལ་ནི་པར་གདེངས་པ་ཡི།
 མི་བྱའི་འཇུག་མའི་མཛེས་སྤྲུལ་ནི་པར་འཛིན།

32

तां स्वेदसीदत्तिलकालकान्ता-
मुत्कम्पिताङ्गीमवदत् कुमारः ।
सख्येव काञ्चगा मधुरस्वरेण
स्मरोपचारेषु कृतोपदेशाम् ॥ २६ ॥

भोः स्वागतं ते मुनिपुत्र कञ्चित्
तपोवनान्ते कुशलं मृगाणाम् ।
सदा तदालोकननिश्चलानां
स्थलीषु येषां विरलः प्रचारः ॥ ३० ॥

इदं विलोकाद्य तवानवद्यं
दिव्यव्रतस्यामृतवर्षि रूपम् ।
वपुर्जटावल्कलिनां मुनीनां
शुष्कद्रुमाणामिव तर्कयामि ॥ ३१ ॥

अयं तव स्निग्धजटाकलापः
कृतोपचारः कुसुमैर्लताभिः ।
नवाभ्रसम्भारविजृम्भमाण-
मयूरवर्हप्रतिमां विभर्ति ॥ ३२ ॥

ཁྱོད་ཀྱི་ཐང་འདི་དཔལ་འབྲས་རྩེ་གིས་སྦྱས།
 བགྲང་འཕྲེང་དཀར་པོ་དག་གིས་ནྟེ་པར་བཅིངས།
 རི་དྲགས་གཞིན་ནུའི་མིག་ལྟར་བགྲུབ་ཡིས།
 ཡིད་ལ་དགའ་བ་སྦྱང་བྱེད་ནྟེ་པར་མཛེས།

33

སྦྱིན་སྲིག་མེ་ཡི་མེ་སྦྲག་གསལ་ཆགས་པའི།
 སྒྲེ་རགས་འཛིན་ཅིང་ལུས་ཕྱ་འཁྲི་ཤིང་གཞིན།
 ཡལ་འདབ་གསར་པས་མཚན་འདྲ་ཁྱོད་ཀྱི་ལུས།
 འདི་ནི་སྤྱ་ཡི་དགེ་མཚན་གྱིས་མི་བྱེད།

34

ཐང་ག་གང་དུ་གཡོ་ཐུན་འདབ་སྦྱེས་ནི།
 ཁྱོད་ཞབས་བཀོད་པས་ནྟེ་པར་གསལ་བྱས་པ།
 འོད་ཀྱི་དྲི་ལྷ་ནྟེ་པར་མཛེས་པ་ཡིས།
 དཀའ་ཐུབ་ནགས་མཐའ་གང་ཡིན་དང་བས་སྦྱོས།

35

རི་དྲགས་རང་བཞིན་ཐུབ་པའི་གཞིན་ནུ་ནི།
 བྱད་མེད་མི་ཤེས་དེ་རིག་སྤྱ་མོ་དེས།
 རྩེ་ཚར་བ་བཏང་ནྟེ་པར་དོགས་མེད་པ།
 མ་བསྐྱེས་མས་ཅེ་དགའ་དག་ནི་ཕྱོད་བཞིན་གྱུར།

36

इदं तव श्रीफलयुग्मशोभि-
वक्षोविनिश्चितसिताक्षसूचम् ।
आसूचयदालकुरङ्गनेच-
वैचित्यमैवीं मनसश्चकास्ति ॥ ३३ ॥

होमाग्निलग्नस्फुटविस्फुलिङ्गां
मौञ्जीं दधाना नवपल्लवाङ्गाम् ।
कुतूहलं बाललतेव तन्वी
तनुस्तवेयं न तनोति कस्य ॥ ३४ ॥

ब्रूहि प्रसन्नं क तपोवनं ते
त्वत्पादविन्धासविकाशिनीभिः ।
यत्र प्रभाभिः सततं विभाति
सञ्चारिणी पङ्कजिनी स्थलेषु ॥ ३५ ॥

इति ब्रुवाणं ललनानभिन्नं
मृगस्वभावं तमवेत्य वाला ।
उत्सृज्य लज्जामविशङ्कमाना
निर्यन्वलीलाभरणा बभूव ॥ ३६ ॥

དེ་ནས་ཀུན་དགའི་རོས་བརྒྱན་སེམས་ལྷན་དེར།
 འཇམ་པར་སྦྱ་བྱེད་དེ་ཡིས་དཔ་གྱི་སྦྱས།
 བདག་གི་བསྟེ་བཞུགས་འབྲས་ཞིས་མེ་དྲོག་ཅན།
 དཀའ་ཐུབ་ནགས་ཚལ་འདི་དང་ཉེ་བར་བཞགས།

37

ཞིས་བརྗེད་ཀ་རའི་འཇུག་དང་ག་བྱར་གྱིས།
 བང་ཚངས་ལྷན་ཞིང་ཡིད་འོང་ཡ་མཚན་འོས།
 ལ་དུ་སྐུམས་པའི་ལེགས་བཤད་སུངས་པ་ཡི།
 དེ་ཡིས་དེ་ནི་ནོམ་པར་ཆགས་པར་བྱས།

38

དེ་ཡི་ཁྱོས་བྱེད་རོ་འཛིན་ཇིས་མཐུན་པ།
 སེམས་དགའ་མཛའ་བའི་རང་བཞིན་ཅེ་དགའ་དང་།
 བསྐྱུལ་པ་བདུད་ཅི་གུས་མཆོད་འཛིང་བ་ཡིས།
 འཕགས་པའི་རི་དྲགས་དེ་ནི་གྱུས་བཞིན་བཅིངས།

39

ཆེར་འོས་དཀའ་ཐུབ་ནགས་ཚལ་བདག་ལ་སྟོན།
 ཞིས་བརྗེད་མིག་རྒྱས་དེ་ལ་གྱུ་པོ་ཡི།
 བྱ་མོས་ལག་པའི་འབྲི་ཤིང་དག་གིས་ནི།
 དམ་དུ་ཡོངས་འབྱུང་ཚུར་ཤོག་ཅེས་བསྒྲས།

40

ततस्तमानन्दरसार्द्रचित्तं
शनैर्बभाषे मृदुभाषिणी सा ।
तपोवनस्यास्य समीपवर्ती
ममाश्रमः स्वादुफलप्रसूनः ॥ ३७ ॥

उक्तेति खण्डस्मितमोदकैः सा
तस्याथ कर्पूरपरागगर्भैः ।
चकार माधुर्यचमत्क्रियाहै-
र्विलोभनं सत्कविस्त्रुक्तितुल्यैः ॥ ३८ ॥

तैर्भोदकैः सा रसनानुकूलै-
श्चित्तोत्सवैः प्रेममयैर्विलासैः ।
कर्णामृतैश्च प्रणयोक्तिबन्धै-
स्तं वागुरेवार्यमृगं जहार ॥ ३९ ॥

तपोवनं दर्शय मे महार्ह-
मित्युल्लपन्तं भुजवल्सरौभ्याम् ।
गाढं परिघ्नज्य निमीलिताक्ष-
मेहीति तं राजसुता जगाद ॥ ४० ॥

ཆས་ཤིང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་གིས་སོང་དེ་ལ།
 སྤང་ཡང་དེར་བགོད་སྤང་དུ་བཟུང་བྱས་པའི།
 ཤིང་དྲུལ་ཞོན་ལག་པ་བཀྱངས་ནས་དེས།
 བཞོན་པ་ཉིད་ནི་ཆོག་གིས་རབ་དུ་བསྐྱོས།

41

ཤིང་དྲུལ་ཤིན་པའི་དྲུག་དེས་མཐོང་ནས།
 བྱེ་བྲག་མ་རྟོགས་རི་དྲགས་ཡིན་པར་ཤེས།
 རི་དྲགས་བྱེ་བྲག་རི་དྲགས་ལྟེང་དུ་ནི།
 ཀྱང་པས་མི་རེག་ཅིས་པ་དེ་ལ་སྤྲེས།

42

དེ་ནས་ཡིད་ཀྱིས་ཐུབ་དབང་བྱ་འཛིན་ཅིང།
 ཤིང་དྲུལ་ལྟར་མགྲོགས་པས་སོང་ནས་ནི།
 མི་བདག་བྱ་མོ་རང་གི་གྲོང་ཁྱིམ་ཕྱིན།
 དེ་ཡི་སྤོད་པ་མི་ཡིས་བདག་ལ་བཤད།

43

སྟོབས་ཀྱིས་རབ་སྤྱད་དགུག་པའི་མཛོན་སྤོར་ལ།
 མི་མཚུངས་དང་སྤོང་ཆེན་པོས་འཇིགས་གུར་པ།
 གྲུལ་པོ་སྟོན་དང་བཅས་པས་དེ་ཁོང་ལ།
 རབ་དུ་འབད་པས་ཐུབས་ནི་མཛོན་པར་བསྐྱོས།

44

तं प्रस्थितं सा कतिचित् पदानि
गत्वा पुरस्तज्जमनाय सज्जम् ।
रथं समारुह्य विसार्थं पाणि-
मारोहणायैव गिरा न्ययुक्त ॥ ४१ ॥

रथे तुरङ्गान् स विलोक्य युक्तान्
मत्वा कुरङ्गान् विगलद्विशेषः ।
मृगीसुतोऽहं न मृगाग्रमेतं
स्पृशामि पदभ्यामिति तामुवाच ॥ ४२ ॥

रथेन गत्वाथ मनोजवेन
मुनीन्द्रसूनुं मनसा वहन्ती ।
नरेन्द्रकन्या स्वपुरीमवाप्य
न्यवेदयत्तच्चरितं नृपाय ॥ ४३ ॥

राजापि तस्यागमने प्रयत्ना-
दचिन्तयन्मन्त्रिभिरभ्युपायम् ।
दृष्टप्रयुक्त्या हरणाभियोगे
भीतः कृशानुप्रतिमान्महर्षेः ॥ ४४ ॥

དེ་ནས་སྤར་ཡང་གཞིན་ནུ་འགགས་པ་ལ།
 བྱ་ཡི་ཚྲགས་བརྩམས་བཅེངས་ཤིང་ངལ་བྱས་པས།
 བཤང་བའི་ངོགས་ཀྱི་དཀར་ཐུབ་ནགས་ཀྱི་མཐར།
 ཅེ་དགའི་འཁྲི་ཤིང་དེ་ནི་གྱུ་ལ་པོས་བཤང་།

45

སྐབས་དེར་བྱ་ནི་བྱ་བ་མཐའ་དག་བཤང་།
 མི་བདག་བྱ་མའི་བསམ་བཤན་སྤྱོད་བཅེངས།
 མངོན་འདོད་གསར་པའི་བདུལ་ཞུགས་ལྷན་དོགས་ནས།
 ཐུབ་པ་དག་ནི་ཡ་མཚན་གཡོ་མེད་གྱུར།

46

དེ་ནས་པས་ངེས་དེ་ལ་ཐུབ་སྤྲས་ཀྱིས།
 ཤུགས་རིངས་གྱུད་ས་དག་གི་བརྩི་གནས་དང་།
 ཉེར་གནས་སྤྱི་མའི་ཡལ་འདབ་ཡང་ཡང་དུ།
 སྤྱི་མ་ཅིང་རོལ་པ་བསྐྱེད་ཅིང་རབ་སྤྲས་པ།

47

ཡབ་གཅིག་དཀར་ཐུབ་ནགས་སྤྱོད་དེ་བདག་གིས།
 རྒྱ་བའི་གཟུགས་བརྩན་རབ་དུ་ཕྱིས་པའི་ཞལ།
 དང་མོང་ཆེ་སྤྲས་འདྲིན་ཕྱེད་འོད་དག་གིས།
 རི་དུགས་བྱ་མའི་དྲིགས་པ་འཕྲོག་པ་མཐོང་།

48

ततः कुमाराद्वरणे पुनस्तां
विलासवल्लीं विससर्ज राजा ।
नौभिर्घटाबन्धकृताश्रमाभि-
र्मन्दाकिनीकूलतपोवनान्तम् ॥ ४५ ॥

अचान्तरे त्यक्तसमस्तकृत्यं
नृपात्मजाध्याननिबद्धमौनम् ।
नवाभिलाषव्रतमाकलय्य-
पुत्रं मुनिर्विस्मयनिश्चलोऽभूत् ॥ ४६ ॥

पृष्टोऽथ पित्रा मुनिपुत्रकस्तं
प्रोवाच निश्वासपरम्पराभिः ।
समीपसक्ताश्रममञ्जरीणां
दिशन्मुहुः पल्लवलास्यलीलाम् ॥ ४७ ॥

तपोवने तात मयाद्य दृष्टः
प्रमृष्टचन्द्रप्रतिबिम्बवक्त्रः ।
महर्षिस्तुनुर्यनप्रभाभि-
दर्पापहारौ हरिणाङ्गनानाम् ॥ ४८ ॥

དེ་ཡི་སྤྱིང་ག་ཀང་ལག་མགྲིན་པ་ལ།
 བདག་ས་པའི་སྐད་པ་ནིས་པར་བྲག་གུར་བ།
 དབང་པོའི་མཚོན་ཡངས་དག་དང་མཚུངས་པ་ཡོད།
 ཡབ་གཅིག་བདག་ཀྱང་ཅེས་སྤྱོད་ཅེ་ལྟ་མིན།

49

གང་གི་ཚོགས་གི་གྱུ་ཆེ་མཚུངས་པ་ཡང་།
 ཅེ་ཡང་ཡོད་མིན་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་སྒྲ།
 བས་ཡང་ཙུ་ཏའི་གནས་སུ་བདག་གིས་ནི།
 ཐོས་པ་ཁྱུ་གུ་གི་མིན་བྱུང་བའི་མིན།

50

དེ་ནི་ད་ལྟོ་བདག་ནང་སྒྲོགས་པ་བཞིན།
 དལ་བབ་ལག་བྲུས་དབྱུ་བ་ཆགས་པ་ཡི།
 འོད་དང་མཚུངས་པ་ཤིང་ཤུན་གསར་པ་ཡིས།
 ཤིན་དུ་སྒྲ་བ་དེ་ཡི་ལུས་དག་མཛེས།

51

བདག་གི་ལུས་ནི་ལག་པས་ཡུན་རིང་བསྐྱུས་ས།
 གཏོང་གི་བརྒྱར་བཞིན་རས་ནིས་པར་བཀོད།
 བསྐྱུས་པས་མཚུ་བསྐྱོད་འདི་ཡི་དགའ་བ་ཡིས།
 བདུད་ཅེ་དེག་པའི་ཁྱད་བར་བསྐྱུས་པར་བྱས།

52

वक्षःकटीपाणिगलावसक्त-
विचित्रसूत्राणि विभान्ति तस्य ।
इन्द्रायुधापत्यनिभानि सन्ति
ममापि किन्तात न तद्विधानि ॥ ४९ ॥

अद्यापि मेऽन्तर्दधतीव तस्य
वाणी शतांशप्रतिमापि यस्याः ।
श्रुता मया चूतवने कदाचित्
न कोकिलानां न च षट्पदानाम् ॥ ५० ॥

मन्दाकिनीमञ्जनलीनफेण-
समानभासा नववल्कलेन ।
तनीयसी तस्य तनुर्विभाति
नेदं प्रियं वल्कलकं ममाद्य ॥ ५१ ॥

निवेश्य वक्त्रं वदनारविन्दे
निपीड्य दोर्भ्यां सुचिरं वपुर्मै ।
चक्रे जपप्रस्फुरिताधरोऽसौ
हृषामृतस्पर्शविशेषदीक्षाम् ॥ ५२ ॥

མཛེས་པས་ནོམ་པར་མཚན་པ་དེ་མེད་ན།
 བདག་གི་བཟོད་པ་ནགས་འདིར་སྐད་ཅིག་མིན།
 གང་གིས་བདུལ་ཞུགས་བཟུན་པས་བདག་ཉིད་ལ།
 མོངས་པའི་གྲོགས་པོ་གཉིད་ནི་གནས་མི་བྱེད།

53

བདག་གི་མིག་ནི་དེ་ལ་ལྟ་བར་འདོད།
 དེ་ཚོག་མེད་ན་ཐོས་པ་ཡོངས་མི་གནས།
 ལུས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཆོལ་ནི་ཁང་དག་དུ།
 མི་གསལ་དེ་ཡི་བསམ་པས་མཚོག་དུ་གཟེར།

54

ཞེས་པ་མཛེས་མས་ཡིད་ཕྱོགས་བྱ་ཡིས་ནི།
 གཏུང་བའི་བསམ་པ་གོ་བྱེད་ཚོག་ཐོས་ནས།
 དཀའ་ཐུབ་བར་ཆད་གུར་པས་འཛིགས་པ་ཡིས།
 དྲང་སྤོང་ཆེན་པོ་གིན་དུ་ཡུན་རིང་བསམ།

55

ཀྱིས་དྲན་པའི་ངོན་པ་མི་བཟད་པས།
 དཀའ་ཐུབ་ཅན་མོངས་ཅི་དྲགས་བྱ་འདི་ནི།
 བྱང་མེད་མཚོག་དུ་གུར་པའི་གྱུ་དག་གིས།
 རྒྱུད་མིག་གལ་དུ་ཐུང་བས་འཕྲལ་ལ་བཅིངས།

56

न मे क्षमा कान्तविलक्षणेन
नैव क्षणं तेन विना वनेऽस्मिन् ।
करोति मे यद्व्रतशासनेन
दृशोः पदं मोहसखी न निद्रा ॥ ५३ ॥

दृष्टिस्तदाशोकनमीहते मे
श्रुतिर्विना तद्वचनं न चास्ते ।
तच्चिन्तया ताम्यति धीर्नितान्तं
मन्त्रं न जानाति तनुव्यथायाः ॥ ५४ ॥

श्रुत्वेति कान्ताहृतमानसस्य
सन्तापचिन्तापिशुनं महर्षिः ।
पुत्रस्य वाक्यं तपसोऽन्तरायं
निपातभीतः सुचिरं प्रदध्यौ ॥ ५५ ॥

कष्टं तपस्वी मृगशावकोऽयं
तीव्रेण मुग्धः स्मरलुब्धकेन ।
वराङ्गनावागुरया कटाक्ष-
कूटावपातौ सहसा निबद्धः ॥ ५६ ॥

སྐད་ཅིག་དེ་བསམས་ཐུབ་པ་མཁས་པ་ཡིས།
 བྱ་ཡི་ཡིད་ཀྱི་ནོར་འགྱུར་དགོག་པའི་སྐད།
 འདོད་པའི་ལག་འགྲོས་དུག་བདང་ཡུལ་ལ་ནི།
 མངོན་འདོད་འཛིན་པ་དེ་ལ་ཕས་སྦྱས་པ།

57

བྱ་དེ་བདང་སྟོང་ཆེ་སྤྲས་ལགས་པ་མིན།
 དེ་ནི་བྱ་དེ་མིད་ཡིད་སྦྱས་ལག་འགྲོའི་ས།
 དར་སྒྱུང་སྟོངས་པ་ཤིན་དུ་མི་བཟད་པའི།
 རྗེས་ཆགས་དུག་གི་གདུང་བ་ནོར་པར་འཛིན།

58

མིག་སྒྲན་ནག་པོ་བཅེགས་ཆགས་ན་རྒྱང་གི།
 རྒྱར་མིག་ནོན་པོས་ཕྱག་པའི་སྦྱེ་བོ་དག།
 སྦྱོན་བཅས་བྱད་མིད་ལག་པའི་ཞགས་པས་བསྐྲམས།
 འཁོར་བའི་བཙོན་ར་དག་དུ་བྱ་ངན་བྱེད།

59

ཀུན་སྟོངས་རྩི་མར་ཐུན་པའི་སྤྱིད་པ་དག།
 སྦྱོན་གྱི་དབྱས་སྒྱ་གྱུར་གསལ་བྱེད་པ།
 སྐད་ཅིག་མཐའ་ཅན་མངོས་མའི་སྟོག་དག་གིས།
 བལ་ཆེ་སྦྱས་བྱ་མཆོག་དུ་སྦྱར་བར་བྱེད།

60

क्षणं विचिन्त्येति मुनिर्मनीषी
मनोविकारं तनयस्य हर्तुम् ।
तमब्रवीत् कामभुजङ्गमुक्तं
विषं वहन्तं विषयाभिलाषम् ॥ ५७ ॥

न पुत्र साधुः स महर्षिस्तनुः
सा स्त्री मनोजन्मभुजङ्गभूमिः ।
तत्र क्षतस्तीव्रतरानुराग-
विषव्यथामेव विभर्त्ति मूढः ॥ ५८ ॥

जनाः प्रसक्ताञ्जनकालकूटै-
र्विद्धाः सुतीक्ष्णैस्तरुणीकटाक्षैः ।
शोचन्ति योषिद्भुजपाशवद्धाः
संसारकारासदने सदोषाः ॥ ५९ ॥

घनस्य संमोहमलीमसस्य
भवस्य मध्ये कुटिलाः स्फुरन्त्यः ।
कुर्वन्ति कान्तातडितः क्षणान्ताः
पुंसां वियोगे भृशमन्धकारम् ॥ ६० ॥

བྱད་མེད་ནིས་ས་ནི་བྱ་ངན་གྱིས་པའི་གཉིན།
 སྤྱོད་ཞིང་བཀྱལ་བྱེད་དུག་གི་ལཱི་ཤིང་སྟེ།
 མོངས་པའི་ཤ་ཆེན་མོ་འདི་དག་གིས།
 ཀུན་དུ་དེག་པའི་འཛིག་ནིན་དག་ལྷན་མིན།

61

བྱད་མེད་མིག་ཟུར་གདུང་བྱེད་ཟུག་ཏུ་ནི།
 རྟོན་པོ་གང་གིས་སེམས་ལ་མ་ཟུག་པ།
 ཆོག་ཤེས་ཀྱིས་མཛེས་དཀའ་ཐུས་ནགས་ཆོལ་དུ།
 གནས་པའི་དམ་པ་འདི་དེ་ནི་ལ་དུ་གནས།

62

ཞེས་པ་དབེན་པའི་ཆོག་ནི་དེ་དང་དེས།
 བ་ཡི་འབད་པས་རབ་དུ་རྟོག་ས་བར་བྱས།
 འདོད་པ་དང་ལྷན་མཛེས་སྤྱུག་བདུང་བ་ཡིས།
 རྟོས་པར་འབྱུལ་པ་དེ་ནི་རྟོག་ས་མ་གྱུར།

63

དེ་ནས་ཉིན་གཞན་སྤྱོད་ཆོག་ས་བྱ་བ་བྱས།
 ཐུབ་པ་འབྲས་བྱ་ཡམ་ཤིང་ལེན་དུ་སོང་།
 མི་དབང་བྱ་མོ་འཛི་སྤྱོད་ལྷན་པ་ནི།
 གཞོན་ཏུ་ཆགས་པ་བྱེད་དུ་སྤྱར་ཡང་འོངས།

64

एताभिरुत्सेककुटुम्बिनीभि-
रुन्मादमूर्च्छाविषवह्नीरुभिः ।
स्त्रीभिर्महामोहपिशाचिकाभिः
संसृश्यमानः कुशली न लोक् ॥ ६१ ॥

स्वस्थास्त एते निवसन्ति सन्तः
सन्तोषकान्तेषु तपोवनेषु ।
सन्तापनं स्त्रीनयनान्तश्च
येषां शितं चेतसि नावसन्नम् ॥ ६२ ॥

इति प्रयत्नाज्जनकेन तैस्तै-
र्विवेकवाक्यैः प्रतिबोध्यमानः ।
नावुध्यतासौ मदनान्वितेन
लावण्यपानेन विघूर्णमानः ॥ ६३ ॥

अथापरेद्युर्विहितस्वकृत्ये
मुनौ फलेध्माहरणे प्रयाते ।
लीलावती लोभयितुं कुमारं
नरेन्द्रकन्या पुनराजगाम ॥ ६४ ॥

འབངས་མའི་ཚྭ་གས་ནྟམས་ཇེས་འབྲང་འཁྱི་ཤིང་ནི།

མི་རྟོག་འཛུམ་ལྷན་དག་གིས་དབལ་བཞུན་ཅིང་།

ལུས་ཅན་ལུས་མེད་གསར་མཚུངས་དུ་གཅིག་ཅན།

འབྱོར་པས་མཐོ་བའི་ལུས་ལྷན་བདོན་པས་ཕྱིན།

65

བདག་གི་བཞུ་གནས་དབག་བསམ་ཤིང་ཅེ་ལས།

འཕྲང་བའི་འཁྱི་ཤིང་གིས་དགའ་ལྷ་ལ་འེས།

ལྷ་བར་ཁྱོད་ཀྱིས་སྤྲུམ་ཞེས་བརྗོད་ནས་དེས།

དེ་ནི་གང་གྲ་དག་གི་ངོགས་སྤྲིན།

66

དེས་དེར་རིན་ཅེན་རབ་འབར་འདབ་མ་བཟ།

གསེར་གྱི་འཁྱི་ཤིང་མི་རྟོག་འབྲས་བྱ་དགའ།

གྲ་ཡི་བཟུང་བའི་བཅོས་མ་ནྟམས་བདོགས་ནས།

དགའ་བ་ལ་བཞིན་བདེ་བའི་གནས་ལ་འཇོགས།

67

འཁོར་བ་དང་མཚུངས་ཆོལ་གྱི་བཞུ་གནས་དེར།

ཅུ་བའི་གྲུན་ལ་དེ་ནི་རབ་དུ་ཁྱེར།

དེ་ཉིད་ཤེས་པ་མེད་ཡང་ཆགས་ཚུལ་གྱིས།

འཛུམ་བོ་ཅན་བཞིན་བར་རྒྱ་སྤོར་ཕྱིན།

68

दासीगणेनानुगता लतानां
पुष्पस्मितानां श्रियमाश्रयन्ती ।
साङ्गं नवानङ्गमिवैकशृङ्ग-
मासाद्य हृष्टा विवभौ नताङ्गी ॥ ६५ ॥

दिव्योचितं कल्पलताग्रलम्बि-
फलाभिरामं रुचिराश्रमं मे ।
द्रष्टुं त्वमेहीत्यभिधाय सा तं
निनाय तीरं त्रिदशापगायाः ॥ ६६ ॥

स तत्र रत्नोज्ज्वलचित्रपत्र-
सुवर्णवल्लीफलपुष्परम्यम् ।
नौभिर्घृतं कृचिममाकलय्य
सुखाश्रमं हर्षमिवारोह ॥ ६७ ॥

संसारतुल्येन हतः स तेन
सरित्प्रवाहे कपटाश्रमेण ।
अज्ञाततत्त्वोऽप्यनुरक्तवृत्ति-
वाराणसीं प्रीतिमिवाससाद ॥ ६८ ॥

དེ་ཡི་ས་གནི་དབང་ཆེན་ཀྱང་ལྷ་ཡིས།
 རིན་ཅན་རིན་པང་ཆེ་ལྷན་གྱིས་སར་བྱིན།
 ཐུབ་དབང་ནིས་ས་གྱི་གདམ་ལ་བཤད་པ་ཡིས།
 མཐོ་རིས་གནས་ནི་མིག་ལམ་གྱི་པར་སེམས།

69

དེ་ནས་རབ་དགའ་གྱིས་པ་ས་ཡི་དབང་།
 སྐྱབ་ཤེས་ཆོག་ས་དེ་ལ་རི་དྲགས་མིག་།
 གཡམས་སྒོར་བསྒོར་བ་དོ་ཤལ་གཡོ་ལྷན་ས།
 བྱ་མོ་རེ་བ་རྫོགས་པའི་དཔལ་གྱིས་བྱིན།

70

མི་དབང་སྤྱོད་ལ་པར་ལག་བཞོད་ཅིང་།
 བག་མའི་བསྐྱེད་ཆོས་མེ་ལ་ནིས་པར་བཞོད།
 དེར་ནི་གཞོན་ནུ་སྒྲོ་བྲོས་གཞན་པ་མེད།
 སྐྱིན་སྤྱི་གནས་པ་གཞན་དག་ཡིན་པར་སེམས།

71

དགའ་ཕྱོད་ཆེ་དང་སྒྲོ་བའི་ཉམས་སྤྱིས་པ།
 གྱིལ་པོས་གྲུས་པས་རབ་དུ་མཆོད་པ་དེས།
 བདུལ་ཞུགས་དུལ་ལྷན་ཉིད་དེར་འདུག་ནས།
 རྒྱུང་མ་དང་འགྲོགས་རང་གི་ནགས་མཐར་སོང་།

72

अवाप्य काश्यस्य स राजधानीं
महीमहेन्द्रस्य महार्हरत्नाम् ।
मेने मुनीन्द्रैः कथितं कथासु
स्वर्गाङ्गणं दृष्टिपथं प्रयातम् ॥ ६८ ॥

ततः प्रमोदाकुलितः क्षितीश-
स्तस्मै मृगाक्षीं विधिना विधिज्ञः ।
प्रदक्षिणावर्त्तविलोलहारां
ददौ सुतां पूर्णमनोरथश्रीः ॥ ७० ॥

नरेन्द्रकन्याकरसक्तपाणि-
र्विवाहहव्यावहितं हुताशम् ।
अमन्यतानन्यमतिः कुमार-
स्तत्राग्निहोत्रस्य परं प्रकारम् ॥ ७१ ॥

महेत्सवोत्साहरसाकुलेन
सम्पूज्यमानः प्रणयेन राज्ञा ।
स्थित्वा तपःसंयत एव तत्र
जायासखः स्वं प्रययौ वनान्तम् ॥ ७२ ॥

རྒྱུད་མའི་གྲོགས་བཅས་དབཅུ་པར་བགྱོད་པ་དེ།
 མ་མ་རི་དྲགས་མོས་མཐོང་རབ་དགའ་ལྟ།
 ཐུབ་པའི་རྟོག་ལས་མི་ཡི་ཚོག་ཐོས་པས།
 གང་ནས་ཁྱོད་ཀྱི་བྱད་མེད་འདི་ཞེས་སྒྲུས།

73

དེ་ལ་རབ་བདུད་དེ་ཡིས་གྲུས་སྒྲུས་པ།
 མ་མ་བདག་གི་མཛེས་ལྷན་གྲོགས་མོ་འདི།
 རབ་འབར་མི་ཡི་དཔང་ཅན་གྲོགས་མེད་ཀྱིས།
 འདོད་པར་བྱ་བའི་གཞུགས་ཅན་འབད་པས་ཐོག།

74

ཅེས་སྒྲུས་བག་མ་ལ་སོགས་གདམ་མི་ཤེས།
 མོངས་པ་དེ་རིག་རི་དྲགས་མོ་དེ་ཡིས།
 ཁྱོ་ཡི་བདུལ་ཞུགས་དཀའ་ཐུབ་ཅན་ནམས་ཀྱིས།
 དཀའ་ཐུབ་ནགས་ཚལ་དག་དུ་དལ་གྱིས་བྲིད།

75

ཚོས་ཇེས་འགྲོ་འདི་ཁྱོད་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་སྟོན།
 འདི་ཡི་བདག་པོ་ཁྱོད་ཅེས་མ་ལུས་པ།
 བག་མའི་སྟོན་རྒྱལ་དག་གི་བཤད་པ་དེ།
 ཐོས་ནས་རྒྱུད་མ་དགའ་མ་ཉིད་རིག།

76

जायाद्वितीयं विजने भ्रमन्तं
दृष्ट्वा मृगौ तं जननी प्रहृष्टा ।
मुनिप्रसादात्तमनुष्यवाचा
कुतस्तवेयं ललनेत्युवाच ॥ ७३ ॥

स तां प्रणम्य प्रणयाद्भाषे
मातर्ममायं द्युतिमान् वयस्यः ।
प्राप्तः प्रयत्नात् स्पृहणीयरूपः
सख्येन दीप्तानलसाक्षिकेण ॥ ७४ ॥

इति ब्रुवाणं तमवेत्य मुग्धं
मृगौ विवाहादिकथानभिज्ञम् !
पतिव्रतानामथ तापसीनां
तपोवनं सा शनकैर्निनाय ॥ ७५ ॥

धर्म्मानुगा ते सहचारिणीयं
पत्नी त्वमस्याः पतिरित्यशेषम् ।
विवाहदृत्तं कथितं स ताभिः
श्रुत्वा प्रियामेव विवेद जायाम् ॥ ७६ ॥

ཡབ་ནི་འོད་སྤངས་ཀྱིས་ཀྱང་དགའ་བ་ཡིས།
 བག་མའི་ཆོས་ནི་ཉི་ཤེས་བསྟན་པ་བསྐྱབས།
 དེར་བདུད་དེ་ཡི་ཆོག་གིས་རྒྱང་མར་བཅས།
 གྲོས་པོ་གྲུལ་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དག་དུ་སོང་།

77

སྤྱིང་སྦྱོབས་རབ་འབར་ནི་པའི་ལས་བསྟན་པ།
 གོན་པོ་དེ་ཡི་རང་གནས་ལ་དབང་བསྐྱར།
 གྲུལ་ཕན་ཅོད་པ་ནང་ལ་གསོའི་གནས་དེ་ཡིས།
 མ་ལུས་སྤྱ་གཞི་དག་ནི་རབ་དུ་བསྐྱངས།

78

དབང་ཕྱག་སོངས་པས་སྤྱོད་གྲོས་ཟེལ་ས་མནན།
 དབེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལས་འཁྱུངས་ཤིང་།
 གོན་པོ་བྱ་དང་ཚ་བོ་མང་ལྷན་དེ།
 རབ་དུ་བྱུང་བས་བཞི་བ་འདོད་པར་གྱུར།

79

ཐུབ་གཞིལ་དུ་གཅིག་ལྷན་པར་གང་གྱུར་དེ།
 ང་ཉིད་པད་ལྷན་དེ་ཡང་གྲགས་འཛིན་ས།
 དེར་ཡང་སྤྱོད་བ་གཞན་གྱི་བག་ཆགས་ལས།
 བདག་ལ་ཆགས་པའི་སྤྱད་དུ་མཛོད་པར་སྦྱོར།

80

पित्रा प्रहर्षादपि काश्यपेन
विवाहधर्मे विहितोपदेशः ।
प्रणम्य तं तद्वचसा जगाम
पुरीं सभार्यः श्वशुरस्य राज्ञः ॥ ७७ ॥

दृष्ट्वेन तेन स्वपदेऽभिषिक्तः
सत्त्वोज्ज्वलं शान्तिपदं श्रितेन ।
शशास सामन्तकिरीटकोटि-
विश्रान्तपादः स महीमशेषाम् ॥ ७८ ॥

ऐश्वर्यमोहानाभिभूतबुद्धि-
धर्मस्वभावात् स लसद्विवेकः ।
जरान्वितोऽभूद्बहुपुत्रपौत्रः
प्रव्रज्यया शान्तिपथाभिकामः ॥ ७९ ॥

योऽभूत् कुमारो मुनिरेकशृङ्गः
सोऽहं नलिन्येव यशोधरा सा ।
अद्यापि जन्मान्तरवासनास्या
विचोचलनायैव ममाभियुक्ता ॥ ८० ॥

རང་གི་སྤྱི་བ་གཞན་གྱི་གཏམ། གྱུ་ལ་བས་ཉི་བར་བསྐྱབས་པ་འདི།

ཐོས་ནས་དགོས་པ་དེ་དག་ནི་མས། ཐམས་ཅད་ཡ་མཚན་ལྷན་པར་གྱུར། 81

ཞེས་པ་དག་པའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་
བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་དུ་གཅིག་པའི་རྟོགས་བརྗོད་པའི་ཡལ་
འདབ་མྱེ་དུག་ཅུ་ཙུ་ལཱ་པའོ།།

निजजन्मान्तरकथां जिनेनेत्युपवर्णिताम् ।

आकर्ण्य भिक्षवः सर्व्वे बभूवुस्ते सविस्मयाः ॥ ८१ ॥

इति श्वेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
एकशृङ्गावदानं नाम पञ्चषष्टितमः पल्लवः ॥

CHAPTER LXVI.

གཞིན་ལྷན་དང་གས་མཁན་གྱི་རྟོགས་བཞིན།

འཇིག་རྟེན་དུ་ནི་སྦྱེས་བུའི་ལས་ལས་གྱི་བ་ས་བཞིན།
 ལུས་ལ་ལྷན་ཅིག་སྦྱོང་འདི་ངེས་པར་སི་མཚན་དེ།
 ལུས་འདི་ཡོངས་བསྐྱར་བའི་ཡི་མཐའ་མར་སི་ཕྱིན་ཅིང་།
 མགྲོགས་པར་ཐོས་པ་དག་ལ་ནི་ས་པར་འཆད་སི་འགྱུར།

1

ལྷས་ཕྱིན་གྱིས་ནི་དོ་འཕངས་དེ། ཞབས་མཐོབ་སྒྲན་ནས་ཁྲག་བྱུང་བའི།
 གྱི་མཚན་དག་སྦྱོང་ནི་མས་ཀྱིས་དྲིས། བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དེར་བཀའ་སྒྱུལ། 2

སི་སྦྱོག་ཁོན་ནི་དྲན་པ་ལས། སྦྱེས་པའི་ལས་ཀྱི་ནི་ས་སྦྱིན་དག།
 གང་གི་བདག་གི་ཀྱང་བ་ཡི། མཐོང་པོ་ཡོངས་སྒྲན་པ་ཉིན།

3

ལྷ་ལེན་དག་དུ་བྱོང་བྱེད་ནི། ཀ་པི་ཕྱར་སྦྱོན་ས་གཞི་སྦྱོང་།
 བདེན་དང་ཚོས་ལ་ཡང་དག་བདེན། བདེན་པར་དགའ་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་།

4

སྦྱི་གྱི་ཡང་དག་བསྐྱར་འོས་པ། དེ་ཡི་བཅུན་སི་མཚན་ཉིད་བཟང་།
 མཚན་ཉིད་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ནི། མཚོད་སྦྱིན་དག་གི་ཡོན་བཞིན་གྱུར།

5

षट्षष्टितमः पल्लवः ।

कविकुमारावदानम् ।

× नायाति कायपरिवृत्तिशतैर्विरामं
विच्छेदमेति न जवेन पलायितस्य ।
लङ्घ्या न नाम वपुषः सहचारिणीयं
छायेव कर्मसरणिः पुरुषस्य लोके ॥ १ ॥

देवदत्तशिलापातपादाङ्गुष्ठक्षतासृजः ।
कारणं भगवान् पृष्टो भिक्षुभिस्तानभाषत ॥ २ ॥

श्रूयतां येन दुर्वारवैरस्मरणजन्मना ।
मम कर्मविपाकेन पादाङ्गुष्ठः परिक्षतः ॥ ३ ॥

पञ्चालेषु महीपालः काम्पिल्ये नगरे पुरा ।
अभूत् सत्यरतो नाम संश्रयो धर्मकर्मयोः ॥ ४ ॥

बभूव लक्षणा नाम पत्नी तस्य सुलक्षणा ।
प्रजासंरक्षणार्हस्य यजनस्येव दक्षिणा ॥ ५ ॥

ཕྱི་ལས་དེ་ལ་བྱ་མེད་ཚོ། དེ་ཡིས་གསོལ་བདབ་ས་ཡི་བདག།
བྱ་དོན་གཉིད་བས་ལུས་འཕགས་མ། ཚེས་བཟང་ཞེས་པ་ཁབ་དུ་སྒྲངས། 6

ཁྱོད་ཡིས་བག་མ་སྒྲངས་པའི་ཚོ། མཚན་ཉིད་ཅན་ལ་བྱ་བཅས་དེ།
དོན་མེད་ཅུན་མ་ཐོབ་པ་ཡིས། ཇེས་སུ་འགྱོད་པ་དག་ཀྱང་བཟུང་། 7

དེ་ནི་མ་བྱུང་པ་ཞེས་བྱ། གཞིན་རྒྱ་པ་ནི་རབ་དུ་དབྱེས།
རིག་གནས་དུལ་བ་ཕྱར་ཚོགས་ཤིང་། སྐྱུ་ཅིལ་བལྟན་བཅོས་མཚན་མཐར་བྱིན། 8

དེ་ནས་ཚེས་བཟང་མངལ་དག་དང་། ལྷན་པའི་ཚོན་གྱིལ་པོ་འདས།
ཚོས་པ་ཀུན་ལ་ལུས་ཅན་གྱིས། བསམ་པ་བདོན་གྱི་ལུས་མི་བདོན། 9

དེ་ནས་དེ་མཐར་སྒྲོན་ནི་མས་གྱིས། གྱིལ་ཕན་སྒྲང་པའི་ལྷགས་ཀྱུ་ནི།
གསར་པ་བཞིན་དུ་གང་གྱུར་པ། མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་བྱ་དབང་བསྐྱར། 10

གང་ལུགས་བལང་དུ་ཅོ་ལྷར། བྱ་བྱ་གཞན་གྱི་མི་ཤེས་པ།
སྒྲོན་པོ་ཆེན་པོ་བསྐྱར་དུ། ཞེས་པ་དེ་ཡི་མཚན་བོར་གྱུར། 11

དུས་གྱི་ཚེས་བཟང་བཅའ་བ་ཡི། མཚམས་དང་ཉེ་བར་གྱུར་པ་ན།
མཚན་མཁན་མདུན་ན་འདོན་དག་གིས། མངལ་གྱི་མི་བདག་མཐར་བྱེད་སྒྲུས། 12

དེ་ནས་སྒྲོན་པའི་ཚོག་གིས་ནི། བྱིས་པ་སྐྱེས་ཚེ་གསོད་པ་ལ།
དེ་ཡི་པོ་བྱང་སྤྱང་འོས་པ། མཚན་གྱི་སྤྱོད་ལྷན་གྱིལ་པོས་བསྐྱོས། 13

दैवात्तस्यामपुत्रायां पुत्रार्थी पृथिवीपतिः ।

सुधर्मां नाम वैदेहीमुपयेमे तयार्थितः ॥ ६ ॥

पत्न्यौ कृतविवाहेऽथ लक्षणासूत दारकम् ।

मिथ्या सपत्नीलाभेन पश्चात्तापमुवाह च ॥ ७ ॥

सोऽभूदलोमन्त्राख्यः कुमारः पितुरीप्सितः ।

विद्याविनयसम्पन्नः कलाशास्त्रार्थपारगः ॥ ८ ॥

सुधर्मायां सगर्भायामथ राजा व्यपद्यत ।

सर्व्वारम्भस्थिराशानां देहिनां नो स्थिरा तनुः ॥ ९ ॥

अमात्यैरभिषिक्तोऽथ तस्यान्ते लक्षणासूतः ।

नवाङ्कुश इवाभूद् यस्तीक्ष्णः सामन्तदन्तिनाम् ॥ १० ॥

गोविषाणाभिधस्तस्य महामात्यः प्रियोऽभवत् ।

गोमृङ्गकुटिला यस्य नीतिर्न ज्ञायते परैः ॥ ११ ॥

प्रत्यासन्ने सुधर्मायाः कालेन प्रसवावधौ ।

गर्भं नृपान्तकं प्राह निमित्तज्ञः पुरोहितः ॥ १२ ॥

अथ मन्त्रिगिरा राजा जन्मक्षणवधे शिशोः ।

तदन्तःपुररक्षार्हानादिदेशोद्यतायुधान् ॥ १३ ॥

དེ་དག་ཤེས་ནས་ཆོས་བཟང་ཡང་། སྒོན་པོ་ཆེན་པོ་བ་སྤང་རྒྱ།
རང་འདོད་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་ལས། ཤིན་དུ་སྒྲག་ནས་སྐྱབས་སུ་སོང་། 14

དེ་ཡི་རྗེ་བའི་རྒྱུང་མ་ཞེས། བསྟན་དེས་བྱ་ཡི་འཛིགས་པ་ལ།
བྱ་ནི་ཡང་དག་སྐྱེས་པ་དག། ཉ་པ་ནི་མས་ཀྱི་ཁང་པར་བཞག། 15

དེ་ཉིད་ནས་ནི་བྱ་མོ་དག། དེ་ཡིས་སྤངས་ནས་རབ་བསྟན་པ།
ཤེས་ནས་ས་ཡི་བདག་པོ་ཡིས། མཚན་མཁན་ཚོག་ནི་བདེན་མིན་བརྒྱུང་། 16

ཉ་པའི་བྱིས་དུ་བྱིས་པ་དེས། རིག་པ་བཟོ་གནས་སྐྱུ་ཅོལ་དག།
དེ་དེ་ཐོས་པ་གང་ངེས་ན། སྒོ་ཐུན་གཞིན་ཏུ་སྒྲན་དངགས་མཁན། 17

བྱིས་པ་ནི་མས་དང་སྟན་ཅིག་དེར། ལས་དུ་རྩེད་མོའི་གྲོང་བྱིར་བྱས།
གྲུལ་པོའི་རྩེད་འཛེ་ཡོངས་འབྲིས་ལ། དབྱང་ཆེན་དེ་ནི་ནི་མ་པར་རྩེ། 18

དེར་ནི་མཚན་མཁན་སདུན་ན་འདོན། འདོད་དགའ་དག་དུ་འཛེས་པ་ཡིས།
དེ་མཐོང་མི་བདག་ལ་བྱོགས་ཏེ། གུས་པར་མངོན་པར་འདོད་པས་སྐྱས། 19

ལྷ་གཅིག་ཉ་པའི་ཁང་པར་ནི། གང་གིས་ཁྱོད་ཀྱི་གྲུལ་སྤིད་དང་།
སྒོག་དག་འཕྲོག་པར་སྤར་བརྗོད་པའི། གཞིན་ཏུ་བདག་གིས་མཐོང་བར་གྱུར། 20

འདི་ཐོས་མི་བདག་ཁྱོས་པ་ཡིས། གཞན་པའི་ས་ལ་རབ་སྤང་དེ།
སྒོན་པོ་ཆེན་པོ་བ་སྤང་རྒྱ། ཡང་དག་ཤོས་ནས་རབ་སྐྱས་པ། 21

तद्विज्ञाय सुधर्मापि सन्त्रस्ता शरणं ययौ ।
महामात्यं विधातारमिव स्वच्छन्दकारिणम् ॥ १४ ॥

प्रभुभार्य्येति सा तेन निर्दिष्टतनयाभिधा ।
सञ्जातं सुतमत्याक्षीत् कैवर्त्तानां निकेतने ॥ १५ ॥

तत एव समानीतां तया कन्यां प्रदर्शिताम् ।
ज्ञात्वा निमित्तिकवचः सत्यं मेने न भूपतिः ॥ १६ ॥

धीमान् कविकुमाराख्यः स कैवर्त्तगृहे शिशुः ।
लेभे यतस्ततस्तास्ता^१ विद्याशिल्पान्विताः कलाः ॥ १७ ॥

स तत्र बालकैः सार्द्धं क्रीडानगरकृत्यथि ।
राजकेलीपरिचयैर्विजहार महाभुजः ॥ १८ ॥

यदृच्छयागतस्तत्र नैमित्तिकपुरोहितः ।
तं दृष्ट्वा नृपमभ्येत्य बभाषे भक्तिसम्मतः ॥ १९ ॥

देव कैवर्त्तसदने मयादृष्टः कुमारकः ।
य एव कथितः पूर्वं राज्यप्राणापहस्तव ॥ २० ॥

श्रुत्वेति नृपतिः कोपात् निर्भत्यापरमातरम् ।
गोविषाणं समाहूय महामात्यमभाषत ॥ २१ ॥

ཀྱེ་མ་བདག་གི་ཐེ་ཚོམ་ལ། ཉི་མ་འཛིན་པ་རབ་གཤེལ་བ།

ཁྱོད་ཀྱི་གྱུ་ལྷིང་ཆུ་གཏོར་ལ། བྱ་བཞིན་དཔལ་བཟང་སྒྲོམས་བྱས།

22

ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲོལ་སེམས་བཀོད་པ། བདག་ནི་བདེ་བར་གཉིད་གྱུར་ཏེ།

དེ་རིང་སློབ་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱི། རིས་གྱི་གངང་གི་གནས་དག་བཟུན།

23

བདག་གི་མཐར་ཕྱེད་སྤྲུམ་བའི་མངལ། ཉེ་པ་དག་ལ་ཡོངས་གཏང་ནས།

རབ་དུ་དགའ་བས་གཞན་བའི་མ། ངས་པར་ཉི་མ་བགྲང་བར་བྱེད།

24

ད་དུང་དེ་ནི་གསུང་བའི་ཐབས། རིགས་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲུབ་པར་མཛོད།

སེམས་ཚད་བའི་དུས་ཀྱི་ནི། ལྷ་རེ་ཡིས་ཀྱང་རྣམས་མི་འགྱུར།

25

རྗེ་བོ་ཡུལ་འཁོར་ཞོར་དང་རྫོང་། གྲོགས་དང་དབྱང་གྱིས་སྤྱང་བྱེད་པ།

དེ་ཡི་སྒྲུང་དུ་རང་བཞིན་ལས། རྒྱུ་པའི་རང་བཞིན་ཤིན་དུ་བསྐྱིང།

26

རྒྱུ་པའི་གདུང་བ་ནི་བྱེད་བསམ་གཏན་ལ་ཆགས་དྲིལ་དུ་ཕན་པ་རྒྱོམ།

ཉན་ནི་དུ་ལ་བའི་རྒྱལ་ལྷན་གྱིས་བའི་བདུལ་ཞུགས་དག་ནི་ངས་པར་འཛིན།

མཛོད་འདོད་འབྲས་བྱ་ཐོབ་པས་སྒྱུབ་པ་དག་ནི་འཕམ་ལ་རབ་དུ་སྟོན།

ཡོངས་འདྲིས་དག་ཅིང་གྱི་ཆེ་ས་བདག་ནིས་ཀྱི་བསོད་ནམས་དག་གིས་ཐོབ། 27

གྱུར་དུ་རབ་ལྷོ་ཚོམ་པ་ཡིས། བྱིས་པ་འདི་ནི་ནོམ་པར་ཆོས།

དུས་དང་བལ་བའི་འཕྲུལ་པ་ནི། རིས་སྤྱུ་གདུང་བྱེད་འབབ་ཞིག་ཡིན།

28

अहेवतावलेपेन भवता मम संशये ।

राज्याब्धिकर्णधारेण नौरिव श्रीरुपेक्षिता ॥ २२ ॥

त्वन्मतिन्यस्तचित्तस्य सुखं निद्राभवन्मम ।

सैवाद्य प्राणसन्देहज्वरतन्द्रीपदं श्रिता ॥ २३ ॥

गूढगर्भं परित्यज्य कैवर्त्तेषु मदन्तकम् ।

प्रहृष्टापरमाता मे गणयत्येव वासरान् ॥ २४ ॥

अद्यापि तदधोपाये त्वया युक्तिर्विधीयताम् ।

नखच्छेद्ये कुठारोऽपि कालेनायाति कुण्ठताम् ॥ २५ ॥

रक्षति स्वामिराध्वार्यं दुर्गमिचवलोदयम् ।

अमात्यप्रकृतिस्तस्मात् प्रकृतिभ्यो गरीयसी ॥ २६ ॥

व्यसनशमनध्यानासक्ताः सदा हितजापिनः

प्रणिधिनियतव्यक्ता भक्तिव्रताः किल मन्त्रिणः ।

अभिमतफलप्राप्त्या सद्यः प्रदर्शितसिद्धयः

शुचिपरिचयोदाराः पुण्यैर्भवन्ति महीभुजाम् ॥ २७ ॥

तूर्णं गुरतरारम्भैर्दारकोऽसौ विदार्यताम् ।

कालहीनप्रयतो हि पश्चात्तापाय केवलम् ॥ २८ ॥

ཞེས་པ་གྲུལ་པོས་ཡང་དག་བཞེན། སྟོན་གྱི་བཏང་སྟོམས་སྦྱངས་པའི་སྟོན།
སྟོན་པོ་སྦྱང་པོར་དང་ནི། ཤིང་དེའི་ཚྭས་དང་ལྷན་ཅིག་སོང་། 29

ཚོས་བཟང་གིས་ཀྱང་གནས་སྐབས་དེར། བྱ་ནི་གསང་ནས་བོས་བྱས་ཏེ།
བྱས་དེ་དེ་ལ་ནིས་པར་བཤད། འགྲོ་བར་མཛོད་ཅེས་དེ་ལ་སྟུས། 30

མ་ཡིས་གཙུག་གི་ཁོར་བྱིན་ནས། བཏང་པ་དེ་ནི་རིངས་པས་འབྲུགས།
རིན་ཅན་གྱིས་བཞུན་འགྲོ་བ་དག། སྟོན་པོ་ཡིས་ནི་རིང་ནས་མཐོང་། 31

གྲུལ་པའི་བྱ་དེ་གསང་ནས་ནི། བྱོས་པ་འདི་ཉིད་མ་ཡིན་ནས།
ཞེས་བཞིན་དེ་ཡིས་དེ་གསལ་སྟུང་། དཔུང་གི་སྟོན་འགྲོ་བཤུག་པོ་བསྐྱལ། 32

མགྲོགས་པས་དེ་དག་ལ་འབྲོས་ཤིང་། རི་དྲགས་ལྷང་མགྲོགས་རིང་བགྲོད་དེ།
ཅས་པ་ཀ་ཞེས་བྱ་བ་ཡི། ལྷུ་ཡི་གནས་ཀྱི་རྒྱལ་བྱིང་། 33

དེ་ནས་མཐོང་ཉམས་དེ་ཡི་ཚོ། སྟོན་པོ་ཆེན་པོ་འབད་ལྷན་པར།
ཇིས་སྟུ་དེ་ནི་བཅའ་བའི་སྟུང་། པ་དྲ་ཀ་ཞེས་ཉན་ནི་བཏང་། 34

དེ་ནས་གཙུག་གི་ཁོར་བྱ་ཡི། མཐུ་ཡིས་རྒྱ་ནི་རིངས་བྱས་ཤིང་།
ལྷུ་ཡིས་གཞིན་ཏུ་དཔྲགས་སྤྱང་ནས། འདུག་ཅིག་ཅེས་པ་རབ་དུ་སྟུས། 35

གྲུལ་སྟུས་ལ་འོས་ཀྱང་པ་ཡིས། གྱི་ལྷན་ས་གཞི་མཐོང་གྲུང་ནས།
ལྷུ་ཡི་གནས་ན་གནས་པ་དག། པ་དྲ་ཀ་ཡིས་དེ་ལ་བཞིན། 36

इति राज्ञा समादिष्टः पूर्वोपेक्षाविलक्षणीः ।
गजवाजिरथानीकैरमात्यः सहितो ययौ ॥ २८ ॥

अचान्तरे सुधर्माऽपि गूढमाह्वय पुत्रकम् ।
तन्मन्त्रितं निवेद्यास्मै गम्यतामित्युवाच तम् ॥ ३० ॥

दत्त्वा चूडामणिं माचा स विस्मृष्टस्वराकुलः ।
व्रजन् दूरादमात्येन दृष्टो रत्नविभूषितः ॥ ३१ ॥

राजपुत्रः स एवायं नूनं गूढं पलायते ।
इत्युक्त्वास्य बधायोग्रान् स सेनाग्रगणचोदयत् ॥ ३२ ॥

जवेन धावतां तेषां मृगवेगः स दूरगः ।
चम्पकाख्यस्य नागस्य ममज्ज भवनाम्भसि ॥ ३३ ॥

दृष्टनष्टे ततस्तस्मिंस्तमन्वेष्टुं प्रयत्नवान् ।
पदकाख्यं महामात्यः पश्चाच्चारं विस्मृष्टवान् ॥ ३४ ॥

चूडामणिप्रभावेण संस्तम्भितजलं ततः ।
नागः कुमारमाश्रास्य स्थीयतामित्यभाषत ॥ ३५ ॥

विलोक्य राजपुत्रार्हपादमुद्रावतीं भुवम् ।
स्थितं नागस्य भवने पदकस्तमस्रचयत् ॥ ३६ ॥

དེ་ནས་ཁྱུ་ཡི་དབང་པོའི་གནས། ཀུན་ནས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་ནས་ནི།
 སྒྲོན་པོ་ཆེན་པོས་ས་བདག་བཀའ། གདེངས་ཅན་དབང་ལ་རབ་དུ་བསྒྲགས། 37

ལག་འགྲོ་ཁྱོད་ཀྱི་ཁང་པ་ནི། བདག་གིས་དུལ་གྱིས་ཁེངས་པར་བྱ།
 ཅུན་ཇི་བོ་ཁྱོས་ས་ཡིས། ཐང་དང་གཙང་རོང་དག་དུ་བྱེད། 38

རང་ཉིད་ལག་འགྲོའི་ཁེངས་སྒྲོན་དབང་། གལ་ཏེ་འཆད་པར་མི་འདོད་ན།
 གྱུ་ཡི་བའི་གྱུ་ཡི་པོ་མི་ཡན་པ། གྱུ་ཡི་བའི་བྱ་ནི་ཡོངས་སུ་ཐོང་། 39

དེ་སྐད་དེ་ཡིས་སྒྲིགས་པ་ན། མཚན་མའི་དུས་སུ་ཁྱུ་ཡིས་ནི།
 ལྷུང་བར་གྱུ་ཡི་བའི་བྱ་བཏང་ཉེ། སྟོག་ཆགས་ནི་མས་ནི་འཛིགས་དབང་གྲུར། 40

དེ་ནས་གྱུ་ཡིས་སྒྲིགས་པར་བསྒྲིབས་ཏེ། འཁྲུང་མཁན་དག་གི་ཁང་པར་གནས།
 ཀྱང་པ་བཀོད་བའི་གྱུ་དག་གིས། པ་དྭ་ཀ་ཡིས་ཉེ་བར་མཚོན། 41

དེ་ནས་སྒྲོན་ཆེན་འོངས་པའི་ཚོ། དེས་འཛིགས་འཁྲུང་མཁན་དག་གིས་ཀྱང་།
 གོས་ཀྱི་ཁྱུང་གྱི་ནང་བཅུག་ནས། འཇུག་དོགས་མཐའ་ནུ་ཡོངས་སུ་བཏང་། 42

དེ་ནས་ཀྱང་ནི་གསང་སྟེ་སོང་། དེ་ནི་ཇི་མཁན་ཁང་པ་ན།
 གཡུལ་སྒྲན་ནུས་ཀྱང་མི་བདག་བྱ། དུས་ལ་སྟོན་ཅིང་རབ་དུ་གནས། 43

དེར་ཡང་བསྐྱང་དུ་དག་ནི། ཀྱང་པའི་གྱུ་ཡིས་ཇེས་འཁྲུང་བ།
 དཔྱང་གི་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་ཡིས། ལས་ནི་ཡང་དག་བགགས་པའི་ཚོ། 44

अथ नागेन्द्रभवनं परिवार्य्य समन्ततः ।

अश्रावयन्महामात्यः पार्थिवाज्ञां फणीश्वरम् ॥ ३७ ॥

पांशुभिः पूरयाम्येष भवनं ते भुजङ्गम ।

जलं स्थलं स्थलं श्वभ्रं करोति कुपितः प्रभुः ॥ ३८ ॥

भुजङ्गीभोगविच्छेदं न चेदिच्छसि तत् स्वयम् ।

अहितं राजराजस्य राजपुत्रं परित्यज ॥ ३९ ॥

इति सन्तर्जितस्तेन नागस्तूर्णं क्षपाक्षणे ।
तत्याज राजतनयं भयभोग्या हि जन्तवः ॥ ४० ॥

प्रच्छन्नं राजपुत्रोऽथ रजकावसथे स्थितः ।

चरणन्यासमुद्राभिः पदकेनोपलक्षितः ॥ ४१ ॥

ततः प्राप्ते महामात्ये रजकेनापि तद्गयात् ।

वस्त्रभारान्तरगतः परित्यक्तस्तटान्तरे ॥ ४२ ॥

गूढं ततोऽपि गत्वासौ कुम्भकारनिवेशने ।

तस्थौ योद्धुं समर्थोऽपि कालाकाङ्क्षी नृपात्मजः ॥ ४३ ॥

तत्रापि गोविषाणेन पादमुद्रानुसारिणा ।

महता वलचक्रेण सन्निरुद्धेषु वर्त्मसु ॥ ४४ ॥

ས་བདག་བྱ་ནི་གོས་དག་གིས། གཡོགས་ཤིང་མེད་ཀྱི་འབྲེང་བས་མཚན།
ཆོང་དང་བཅས་ཆོ་མཁན་གྱིས། རོ་ཡི་ཆོལ་གྱིས་དབེན་བར་དོར། 45

དབེན་བར་མགོགས་པས་འགྲོ་བྱེད་པ། དེ་ཡི་ཆེས་ཀྱི་འབྲེང་བ་དག།
སོང་བའི་ཆེས་སྤྱ་སོང་གྱུར་པས། སྒྲོན་པོ་ཆེན་པོ་མགོགས་པར་འོངས། 46

ཀྱན་དུ་ཡོངས་སྤྱ་མི་གཏོང་ཞིང་། ལས་བཞིན་དུ་ནི་ཆེས་འབྲང་བ།
འཆོལ་བའི་དལ་དུ་བ་གྱིས་གཟེར་བ། སྒྲོན་པོ་གདུག་པས་དེ་མཐོང་གྱུར། 47

མགོགས་ལས་གཡང་ས་ས་བརྩིས་ཏེ། གཡང་ས་ཆེན་པོར་སྤྱང་གྱུར་ནས།
འབྲི་ཤིང་ཤིང་སྐམ་ཆོགས་དག་ལ། གཙུག་གི་ནོར་བུ་ཆགས་པར་གྱུར། 48

མི་བཟད་གཡང་ས་གཅོད་དག་དུ། སྤྱང་བ་དེ་མཐོང་སྒྲོན་པོ་ཡིས།
གཙུག་གི་ནོར་བུ་ཡང་དག་སྤངས། སོང་ནས་གྱུལ་པོ་དག་ལ་བཤད། 49

གཞོད་སྤྱིན་ཨ་ཇ་ལ་ཞེས་བ། གཡང་སར་གནས་པས་གཞིན་ལྷ་ཡང་།
བསྐྱེད་ས་ཏེ་འདབ་ཆགས་བཞིན་དུ་ནི། ས་ལ་ཕྱིན་ཅིང་ཤི་མ་གྱུར། 50

བྱ་ནི་སྤྱང་ཐོས་ཆོས་བཟང་དག། རང་ཉིད་འཆི་བ་འཆོལ་བ་ནི།
ལྷ་མོ་ནིས་ཀྱི་ཁྱོད་ཀྱི་བྱ། འཆོ་ཞེས་བརྩེད་ནས་རབ་དུ་བསྐྱེད་ས། 51

གཞིན་ལྷ་ཡང་སྤྱག་མིག་ནོར་པོ་ཡིས། རོ་བའི་གཞི་ནི་ཉམས་བྱས་ཤིང་།
སྤྱང་བའི་ཁྱག་གིས་སྤྱོས་པ་ཡིས། མི་བཟད་སྤྱག་ལྷ་ནགས་སྤྱུ་ཞུགས། 52

वस्त्रैराच्छादितः पुष्पमालाङ्कः क्षितिपात्मजः ।

त्यक्तः कुलालैः साक्रन्दैः शवव्याजेन निर्जने ॥ ४५ ॥

जवेन व्रजतस्तस्य विजने पदपङ्क्तिभिः ।

गतिं मत्वा महामात्यस्तूर्णं पश्चात् समाययौ ॥ ४६ ॥

असंत्यक्तः स सर्व्वत्र कर्मणोवानुसारिणा ।

अन्वेषणश्रमार्त्तेण दृष्टः क्रुद्धेन मन्त्रिणा ॥ ४७ ॥

वेगादगणितश्वभ्रः स पपात महावटे ।

लग्नचूडामणिः शुष्कलताविटपसङ्कटे ॥ ४८ ॥

तं दृष्ट्वा पतितं मन्त्री विषमे श्वभ्रकोटरे ।

चूडामणिं समादाय गत्वा राज्ञे न्यवेदयत् ॥ ४९ ॥

कुमारोऽप्यञ्जनाख्येन यक्षेण श्वभ्रवासिना ।

रक्षितः क्षितिमासाद्य पश्चिवन्न व्यपद्यत ॥ ५० ॥

सुधर्म्मा पतितं श्रुत्वा पुत्रं स्वं निधनैषिणी ।

सुतस्ते जीवतीत्युक्ता रक्षिता दिव्ययोषिता ॥ ५१ ॥

कुमारोऽपि खरव्याघ्रखुरक्षुण्णशिलातलम् ।

गजासृङ्गक्षतशार्दूलदारुणं वनमाविशत् ॥ ५२ ॥

དེ་ནི་རྟོག་པ་མིག་སེར་ཅན། ཞེས་པ་ཡིས་ནི་རབ་བཤད་དེ།
ལམ་ནི་ཐོབ་པའི་སྦྱིས་བྱ་དག། ལུས་ཀྱན་བཅད་པ་མཐོང་བར་གྱུར། 53

དེ་མཐོང་སྤྱིང་ཇི་སྦྱིས་པ་ཡི། མི་བདག་བྱ་ཡིས་རབ་དུ་རྟིས།
ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱུག་བཤམ་གནས་སྐབས་འདི། མི་མེད་ནགས་སུ་ཅི་ཡིས་ཐོབ། 54

དེས་སྦྱས་རིང་པོ་མིན་འདི་ན། གཏུམ་པོ་གཏུམ་པོའི་སྤྱོད་ཚུལ་ཅན།
བཟོད་དཀའ་སུ་དྲུས་ཞེས་པ། སྦྱིས་བྱ་ནོམས་ཀྱི་མཐར་བྱེད་གནས། 55

དེ་ལ་དུང་གི་ཁ་ཞེས་པ། ཁྱི་ནི་འཛིགས་སུ་རྩེད་བ་ཡོད།
ལམ་གནས་མཐའ་དག་གང་མཐོང་བ། གདོན་མི་ཟ་བར་ནོས་འཛོམས་པ། 56

དེ་ཡི་སྤྱོད་ཚུལ་ལྟར་གྱུར་པ། ཡུན་ཙམ་འཛོལ་བའི་ལྷག་མ་ཅན།
བདག་གི་གནད་བརྒྱན་ཟུག་ཅུང་འདི། ཡན་ལག་བཅད་ལས་ཡང་དག་སྦྱིས། 57

གཏུམ་པོ་ཉིན་གུང་གཏུང་བའི་ཚོ། གཏུག་པ་དུང་གི་ཁ་དག་གིས།
མགྲིན་པ་རབ་བཅད་དོན་མཐུན་གྱི། བླ་གི་དྲི་ཀ་དུ་འཐུང་བར་བྱེད། 58

དེ་ནས་དེ་ཡིས་ཚོག་ཐོས་ནས། བརྟེན་བས་ཡིད་ནི་ཕུག་གུར་ཅིང་།
མཚོན་དང་བྲལ་བ་གྱུལ་པོའི་བྱ། ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་རབ་དུ་བསམས། 59

དྲག་པོ་གཏུལ་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་ཅན། དེ་ནས་གཏུམ་པོ་འོངས་གྱུར་ནི།
ཕྱོགས་སུ་མིག་གིས་པག་གི་ནི། བླ་གི་ཟེར་མ་འཕེན་པ་བཞིན། 60

तच्च पिङ्गलकाख्येन सुब्धकेन निवेदितम् ।

मार्गमासाद्य पुरुषं कृत्तगात्रं व्यलोकयत् ॥ ५३ ॥

विलोक्य जातकरुणस्तं पप्रच्छ नृपात्मजः ।

केनेमां वैशसावस्थां नीतोऽसि विजने वने ॥ ५४ ॥

सोऽब्रवीन्नातिदूरेऽत्र चण्डालश्चण्डचेष्टितः ।

निवसत्यन्तकः पुंसां सुदासो नाम दुःसहः ॥ ५५ ॥

तस्य शङ्खमुखो नाम सारमेयोऽस्ति भीषणः ।

पान्थास्थिशकलाकीर्णा येनैता विहिता दिशः ॥ ५६ ॥

तज्जोचरच्युतस्येयमङ्गच्छेदसमुद्भवा ।

मुहूर्तशेषजीवस्य व्यथा मे मर्मशातिनौ ॥ ५७ ॥

क्रुद्धशङ्खमुखोत्कृत्तकण्ठानां सार्थगामिनाम् ।

मध्याह्नतप्तश्चण्डालः सदा पिवति शोणितम् ॥ ५८ ॥

इति तस्य वचः श्रुत्वा राजपुत्रो निरायुधः ।

किं करोमीति कृपया प्रदध्यौ विद्वमानसः ॥ ५९ ॥

अथाजगाम चण्डालश्चण्डकोदण्डमण्डलः ।

दिक्षु क्षिपन्निव दृशा वाराहरुधिरच्छटाः ॥ ६० ॥

དེ་ཡི་ངོས་སུ་བྱི་ཡང་མཐོང་། མོག་ལེ་ལྟར་ཚུབ་སོ་དང་ལྷན།
གསུམ་བའི་བག་གིས་བསྐྱོས་པ་ཡི། སྤེང་མའི་ཅི་མོས་ས་ལ་འབྱད། 61

རི་དྲགས་ནམས་ཀྱི་ཡན་ལག་འཛུམས། གཡག་ནམས་དག་ནི་བྱིས་པའི་གདོན།
ཅི་སྤྱང་ནམས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ནད། བག་ནམས་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་རིམས། 62

གདུམ་པའི་ཕྱོགས་སུ་སྤྱང་བ་ཡིས། བྱེད་པོས་ནགས་ཀྱི་ལམ་དུ་ནི།
འཛེབ་དག་གི་འཕ་དུབ་བཞིན། རིགས་ལྷན་གདུག་པ་ཅན་དེ་སྤྱལ། 63

འགྲོན་པའི་ཆུང་མ་གསུམ་དུ་ནི། ཡུག་སའི་གདུང་བསྐྱབ་བྱེད་དེའི།
རྒྱ་ཞེས་གདུང་གླུ་དག་གིས། བསེ་བྱུས་ས་ནམ་པར་འབྱོས། 64

ཤིན་ཏུ་གདུམ་པོ་ཚོད་པ་ཡིས། བདེ་ཡི་མངོན་དུ་འོང་བ་དེ།
མཐོང་ནས་ས་སྤྱང་བྱ་ཡིས་ནི། སྤྱུ་བ་ལྷི་ཤིང་ལ་འཛེགས། 65

ཤིང་ལ་འཛེགས་པ་དེ་མཐོང་ནས། ཅི་བའི་བར་དུ་མདའ་བྱངས་ཤིང་།
གདུམ་པོས་གདུག་པ་དུང་གིས། དེ་ནི་གསོད་ལ་མངོན་ཕྱོགས་བྱས། 66

འཕྱར་སྤྱོད་གདུག་པའི་མིག་དེ་ཡིས། མདའ་དང་བྱི་ཡི་མཆེ་བ་ལྟར།
རྫོབ་དེ་ཚིག་གིས་ཕྱག་པ་ཡི། གྱལ་པོའི་བྱ་ཡིས་རབ་བསམས་པ། 67

ཀྱེས་གྱལ་པོའི་གྱལ་པོ་ཡིས། གཡུལ་དུ་སྤྱོད་པ་དང་ལྷན་པ།
མཚོན་མེད་བདག་ལྷན་འཛེགས་པ་འདི། བྱེད་པོ་དག་གི་ནམ་པར་སྤྱལ། 68

तत्पार्श्वे क्रकचक्रूरदशनः श्वाप्यदृश्यत ।

प्रत्यग्रशोणितासक्तनखकोटिश्वतावनिः ॥ ६१ ॥

अङ्गभङ्गः कुरङ्गाणां चमराणां गलग्रहः ।

शृगालानां कुलव्याधिः श्रूकराणां क्षयज्वरः ॥ ६२ ॥

मातङ्गपक्षपातेन विधिना वनवर्त्मनि ।

क्रौर्यदर्पः स सिंहानामायास इव निर्मितः ॥ ६३ ॥

तस्याध्वन्यवधूनव्यवैधव्यविधिवेधसः ।

हृङ्कारघर्घरारावैर्दुद्रुवुः खड्गिधेनवः ॥ ६४ ॥

तमभिद्रुतमत्युग्रचण्डालश्चोभसञ्ज्ञया ।

दृष्ट्वा रुरोह भूपालसूनु रामलकद्रुमम् ॥ ६५ ॥

तं वीक्ष्य पादपारुढमाकर्णाकृष्टसायकः ।

क्रुद्धः शङ्खमुखं चक्रे चण्डालस्तदधोन्मुखम् ॥ ६६ ॥

शरश्चदंष्ट्रातीक्ष्णाभिर्वाग्निरुद्धतवादिना ।

विद्धः क्रूरदृशा तेन राजसूनु रचिन्तयत् ॥ ६७ ॥

अहो निरायुधस्यायं वेधसा मम निर्मितः ।

राजराजरणोत्साहयोग्यस्य वपुषः क्षयः ॥ ६८ ॥

སྐྱེ་བ་ངན་པ་གྱུ་མེད་ཀྱིས། དགྲ་འདི་ཐུལ་བར་གྱུར་པ་ནི།
མཛེད་བས་མ་ཡིན་སྐྱོན་བས་མན། མཛོད་མིན་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཀྱང་མིན། 69

ངེས་པར་དམྱལ་བའི་གནས་དག་ནི། འདི་ཡི་མདུན་ན་བཟུན་བྱས་པ།
མིའི་ཀོང་བས་འཕྲེང་བ་ཅན། ཉགས་ཀྱིས་གཞིར་བ་དུ་སྤྱ། 70

གང་དུ་གྱུལ་རིགས་གཙུག་གི་ནོར། གྱུལ་པོ་རྒྱ་བའི་རིགས་སུ་སྐྱེས།
བྱི་འམ་གདུམ་པོའི་བྱ་དག་གིས། མཛོན་མེད་བདག་ནི་གསོད་པར་བྱེད། 71

ནོས་ཀྱན་ངེས་པར་མི་གཡོ་ཞིང་། སྐྱེ་བའི་མཐར་ཐུག་གནས་གྱུར་པ།
སྐྱེས་བུའི་དོན་དང་འགལ་འགྱུར་བ། སྒྲོན་གྱི་ལས་ལ་ཐུག་འཚལ་ལོ། 72

དམན་པའི་བ་བ་དག་ལ་སྒྲོན་བྱས་ཅི་མིན་ཡོན་ཏན་སྐྱད་གྱིས་མིན།
འཛིག་དོན་རབ་མང་སྒྲོན་གྱིས་གང་སྒྲོན་གིན་དུ་ཆུང་བ་དག།
རིང་ནས་གིན་དུ་གསལ་བར་མཐོང་ནས་མཚུབ་མོ་དག་གིས་སྒྲོན་བྱེད་པ།
ཀྱན་ལས་མཐོ་བས་རང་རིགས་རྒྱ་བ་དེ་ཡི་སྐྱེ་བར་མ་གྱུར་ཅིག། 73

དེ་ལྟར་སེམས་དབའ་དེ་ཡིས་ནི། མི་བཟད་སྒྲིག་གི་ཐེ་ཚོམ་ལ།
བདག་ཉིད་ཉམས་བས་ལུས་དག་ནི། འཛིངས་པས་འཛིགས་པ་ཡོངས་མ་གྱུར། 74

སྐབས་དེར་ཐུབ་པ་རིག་པ་འཛིན། མ་ཐར་ཡིས་ལྷ་མིག་གིས།
དེ་ཡི་གནས་སྐབས་མི་བཟད་པའི། ཉོན་མོངས་ཅན་ཞེས་བཅུ་བ་ཡིས། 75

न स्नेहेन न दानेन न मानेन गुणेन वा ।

अयं निष्कारणरिपुर्निजतामेति दुर्जनः ॥ ६६ ॥ ✕

नरकं नियतावासमस्य सज्जीकृतं पुरः ।

नरकङ्कालमालिन्यो वदन्ति वनभूमयः ॥ ७० ॥

क्व जन्म राजचन्द्रस्य वंशे क्षत्रशिरोमणेः ।

शुनश्चण्डालपुत्राद्वा निःशस्त्रस्य बधः क्व मे ॥ ७१ ॥

सर्व्वथा निश्चलायैव जन्मपर्य्यन्तशालिने ।

पुरुषार्थविरुद्धाय नमः प्राक्तनकर्म्मणे ॥ ७२ ॥ ✕

न च्छिद्राली न च गुणततिर्गण्यते जाल्पजाले

सर्व्वान्नद्या स्वकुलशशिनस्तस्य जन्मैव माभूत् ।

दोषं दोषप्रचयवसतिर्दर्शयत्येव दूरात्

यस्याङ्गुल्या तनुतरमतिव्यक्तमालोक्य लोकः ॥ ७३ ॥

इति चिन्तयतस्तस्य विषमे प्राणसंशये ।

अभून्मानक्षयादेव न शरीरक्षयाद्भयम् ॥ ७४ ॥

अचान्तरे दिव्यदृशा ज्ञात्वा विद्याधरो मुनिः ।

माठरः कृपया तस्य तीव्रक्लेशवतीं दशाम् ॥ ७५ ॥

མཁའ་དང་རལ་གྱི་འགྲོགས་པ་ཡི། ཡོན་ཏན་གཅིག་ཉིད་སྟོན་བྱེད་ཅིང་།

ལག་ན་ཤུབས་མེད་རལ་གྱི་ཅན། མཁའ་ཡི་ལམ་ནས་ཡང་དག་འོངས།

76

ཁྲིས་ཤིང་ཤིན་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་མིག། འཛིགས་ཅུངས་ལུས་ཅན་དེ་འོངས་དེ།

གཏུག་པོའི་བྱ་དང་དུང་གི་ནི། ཁ་ཡི་མགོ་དག་རབ་དུ་བཅད།

77

དེ་ནས་རང་གི་གནས་སྤྱུ་ཁྲིད། མི་བདག་སྤྲས་དེ་དབྱགས་ཤུང་ནས།

རྩོམ་ཤུལ་ཆེ་དང་ལྷན་ཅིག་དེས། ལྷུ་མའི་རིག་པ་དེ་ལ་བྱིན།

78

དེ་ནས་ཐུབ་པ་དེ་ལ་ཞུས། ཁྲིངས་ལྷན་གྱི་ལ་སྤྲས་གྱི་ལ་སྤྲིད་ནི།

བཞེད་ཅིང་དག་ལས་གྱི་ལ་འདོད་པས། ཀླིང་ལས་ནི་དལ་གྱིས་སོང་།

79

དེ་ཡིས་དེར་ནི་གར་མཁན་མ། ཡིད་འཕྲོག་དགའ་མའི་གཞུགས་བྱས་ནས།

ཡིད་འོང་གར་སྒྲུབས་དེ་དང་དེས། གྲོང་པའི་འཛིག་རྟེན་ཆོས་པར་བྱས།

80

དེ་ཡི་གར་དང་རྫོས་གར་དག། མཁས་པ་མི་བདག་གིས་ཐོས་ནས།

རྫོན་པོ་དང་བཅས་རང་ཉིད་ནི། རྫོས་གར་ཁང་པར་ལྷ་བྱ་སོང་།

81

དེ་ཡི་དེ་ནི་སྒྲུ་ཅན་གྱིས། ཅེ་དགའ་ཡིད་འོང་དེ་དག་མཐོང་།

མཛེས་མའི་གཞུགས་སྤྱུ་གཡོ་མེད་ནི། བདུད་ཅི་ལེན་དུ་འོང་བ་བཞིན།

82

དེ་ཡི་གར་སྒྲུབས་མཛེས་སྤྱུ་གཡ། ཅོས་པར་དབྱད་ནས་འཛིན་མ་འཛིན།

འཛིན་སྤྱུ་གཡ་ཞིང་རྩོས་གྱུར་པས། རྫོན་པོའི་གཙོ་ལ་རབ་སྤྲས་པ།

83

व्योममार्गेण निष्कोषखङ्गपाणिः समाययौ ।

नभोनिस्त्रिंशयोर्मैत्रौमेकरूपां प्रदर्शयन् ॥ ७६ ॥

सोऽभ्येत्य भीषणतनुः क्रोधक्रूरतरेक्षणः ।

चण्डालसूनाश्चिच्छेद शिरः शङ्खमुखस्य च ॥ ७७ ॥

अथ स्वमाश्रमं नीत्वा तमाश्वास्य नृपात्मजम् ।

स तस्मै प्रददौ मायाविद्याः सह महर्द्धिभिः ॥ ७८ ॥

ततस्तं मुनिमामन्य मानी शत्रुजिगीषया ।

राज्यकामः शनैः प्रायात् काम्पिल्यं पार्थिवात्मजः ॥ ७९ ॥

स तत्र नर्त्तकीरूपं कृत्वा रतिमनोरमम् ।

ललिताभिनयैस्तैः पौरलोकमतोषयत् ॥ ८० ॥

श्रुत्वा नरपतिस्तस्य कौशलं नृत्यवाद्ययोः ।

स्वयं द्रष्टुं सहामात्यैः प्रययौ नाट्यमण्डपम् ॥ ८१ ॥

स तत्र कैशिकी-लीला-ललितं तं व्यलोकयत् ।

अमृताहरणायातं कान्तारूपमिवाच्युतम् ॥ ८२ ॥

तस्याभिनवसौन्दर्यं विचार्य धरणीधरः ।

शृङ्गारास्वादनक्षीवः प्रधानामात्यमब्रवीत् ॥ ८३ ॥

ཀྱེ་མ་མཛེས་སྤྱུག་ཀྱང་རྟོགས་ཤིང་། བསྐྱུགས་ལོས་ལྷས་མཛོག་ལྷན་པའི་ལྷས།
འོ་མཚར་གར་སྤྲུབས་ལྷན་པ་ནི། བདག་ཅག་ནྐམས་ཀྱི་ཡིད་འཕྲོག་བྱེད། 84

མཐོ་རིས་དོ་རའི་ཅེད་འཛོ་སྐུན། མེན་ཀ་དེ་འདི་མིན་ནས།
གཞན་དུ་གསར་པའི་ཚོན་རིས་དང་། དབྱིབས་མཛེས་འདི་ནི་ག་ལ་འོང་། 85

འགྱུར་བཅའ་ཤིན་དུ་ལེགས་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྲུམ་ནྐམ་བཀྲ་མཛེས་པའི་རིས་པ་ཡི།
ཚོགས་ནྐམས་ཉིད་ཀྱིས་ཉྐམས་སྤྱི་བྱེད་ཀྱིས་ཉྐམས་ནྐམས་ངས་པར་རྟོགས་པ་ལ་བརྩོན་ནི་
རྟོགས་པའི་དབྱས་སྤྱི་ཡི་འགྱུར་གྱིས་ཡང་ཡང་རབ་དུ་དང་བ་སྤྱོད་བྱེད་པ།
རྒྱུ་ཡང་དག་བསྐྱུགས་པས་ཉེ་བར་སྤྲུམ་པའི་རྩོམ་གར་ཀྱེ་མ་ཡིད་དག་འགྲུགས། 86

སྐད་ནི་བཞིན་པ་ཡོངས་སུ་འཛོན་ཆོ་ཡིད་འོང་བྱུང་མང་སྤྱིས་དགའ་ལྷན་པ།
སྤྱིང་སྤྱོད་པས་གསལ་བར་འབྱེད་པས་འདར་ཞིང་གཡོ་ལྷན་ལོག་བཅའ་མཛེས་སྤྱུག་
རི་མའི་གྲོགས།

གསང་བོར་བཞིན་ལ་མངོན་ཕྱོགས་མི་འཕྲོགས་ཡིད་འོང་སྤྲུབས་དང་ལྷན་པར་སྐྱེག་
པར་སྤྲུམ།

གཟུགས་བཟང་སྤྲིན་མ་རྒྱུད་ནི་སྐྱེག་ཅིང་རོལ་པའི་བསྐྱུབ་པས་སྤྲུམ་པ་ཀྱན་དུ་བཞུགས། 87

ཞེས་དེ་དེ་གཏོང་ཆུ་སྤྲུམ་ལ། མིག་བཀོད་ས་ཡི་བདག་པོ་ཡི།
བཞིན་གྱི་དྲུལ་གྱིས་བྲན་པ་ཡི། འདོད་པའི་ཀོང་འཕྲུང་ཡང་དག་སྤྲུམ། 88

དེ་ལ་ཆོ་ས་མེད་ཉིན་མའི་མཐར། རིན་ཅེན་ཡོངས་རྟོགས་བྱིན་ནས་ནི།
པོ་བྱང་འཁོར་གྱི་ནང་སོང་ལྟེ། མི་ཡི་བདག་པོས་བདག་ཉིད་བསམས། 89

अहो सम्पूर्णलावण्या धन्या वरतनोस्तनुः ।

इयं हरति नश्येत्तश्चिवाभिनयशालिनी ॥ ८४ ॥

इयं सा मेनका नूनं स्वर्गरङ्ग-विलासिनी ।

अन्यथा नवनेपथ्या कुतः कान्तेयमाकृतिः ॥ ८५ ॥

भावा भव्यतरस्वभाववरचना वैचित्यचारक्रमैः

आस्वाद्यस्य रसस्य सङ्गततया निष्पादनायोद्यताः ।

निष्पन्नस्य मुहुः प्रसाधनविधिर्मध्ये ध्रुवो^१ गीतिभिः

समूर्च्छन्मुरजोपरञ्जितमहो नाढ्यं मनः कर्षति ॥ ८६ ॥

वाणी पाठ्यपरिग्रहे^२ परिलसद्बीणास्वनामोदिनी

सत्त्वव्यक्तिविभक्तिकम्पतरला तालोन्मुखी मेखला ।

आहार्यं रचयत्यहार्यरुचिरं सौन्दर्यरेखासखी

तन्वया लास्यविलासशिष्यकलनां भूयग्ममासेवते ॥ ८७ ॥

इति तद्वदनाम्भोजन्यस्तनेचस्य भूपतेः ।

उद्ययौ वदनस्वेदसिक्तौ मदनपादपः ॥ ८८ ॥

दिनान्ते रत्नसम्पूर्णं दत्त्वास्यै पारितोषिकम् ।

अन्तःपुरोदरं गत्वा तामेवाचिन्तयन्नृपः ॥ ८९ ॥

འཁོར་བའི་གྲོས་བཞིན་བདེན་མེད་གཟུགས། བཅོས་མའི་འདོད་ལྷན་མ་ཡིས་ནི།
ས་བདག་དེ་ཡི་ནང་དག་དུ། རྣམ་པར་གནས་ཤིང་སྒྲིངས་པར་བྱས། 90

འདོད་པས་གཟིར་བ་དེ་ཡིས་དེ། དལ་བྱ་ཡིས་ནི་ཁྲིམ་དུ་བོས།
ཡོངས་སྤྱ་གྱུར་པའི་འགལ་བ་ལ། འཆི་བར་འདོད་རྣམས་ཆགས་པར་བྱེད། 91

གྲགས་པ་མེ་དོག་རྣམ་བཤུ་ཞིང་། སྤེ་ཚན་གསུམ་གྱི་འབྲས་བྱ་ཅན།
མི་བདག་ལྷོན་པ་རྣམས་དག་གིས། དབང་པོ་མ་བསྐྱལས་སྤྱ་རེ་ཡིན། 92

སྤང་བོ་ཇིས་སྤྱ་ཆགས་པ་དྲག་པོའི་དབང་དུ་གྱུར་པ་ལ།
གལ་ཏེ་སྤང་མོ་དེ་ཡིས་སྒྲིངས་པའི་བསྐྱབ་པ་མ་བྱིན་ན།
ཡོངས་ཇོགས་སྤྱིན་པས་བྱང་པའི་དོན་མཐུན་ཡོངས་སྤྱ་དགྲིས་བྱས་པ།
ཁྱུ་ཡི་མགོན་པོ་སྤང་བའི་གཡང་ལ་ངས་པར་སྤང་བ་མིན། 93

དེ་ནས་དལ་གྱིས་གྱུ་ལ་ཁབ་དུ། བཅོས་མའི་སྤྱ་པོ་འདུན་པ་ཡི།
ཇིས་སྤྱ་འཇུག་པས་བརྒྱག་པའི་སྤྱ་དུ། བཅོས་མའི་བྱད་མེད་རབ་དུ་བཅུག། 94

དཔེན་པར་བདོན་པ་བཏང་བྱས་ཤིང་། གསང་བ་མངོན་པར་འདོད་དེ་ལ།
དུས་ནི་མཇོས་མའི་གཟུགས་དག་གིས། མགུལ་ནས་འཛིན་ལ་མངོན་ཕྱོགས་གྱུར། 95

དེ་ནས་གཉིད་ནི་རིང་པོའི་སྤྱ་དུ། གྲུས་པས་མལ་སྤྱན་འཇོགས་དེ་ལ།
གཞིན་ཏུ་སྒྲན་གས་མཁན་མ་ཡི་གཟུགས། སྤངས་ནས་འཕྲལ་ལ་རབ་སྤྱས་པ། 96